Eric Frattini

Mossad

MÂNIA ISRAELULUI

Operațiuni secrete

Eric Frattini :Mossad-Mânia Israelului

Lui Hugo, pentru mine cel mai de preţ,
pentru că mi-a dat în fiecare zi
din viaţă dragostea şi veselia sa vitală.
Silviei, pentru dragostea ei, pentru sprijinul său
necondiţionat şi pentru liniştea
pe care mi-o transmite, fără de care nu aş putea scrie.

Cuprins

Introducere
Capitolul I. Operaţiunea „Garibaldi” – 1960
Capitolul II. Operaţiunea „Riga” – 1965
Capitolul III. Operaţiunea „Mânia lui Dumnezeu” – 1972-1973
Capitolul IV. Operaţiunea „Diamantul” – 1973
Capitolul V. Operaţiunea „Primăvara Tinereţii” – 1973
Capitolul VI. Operaţiunea „Barbă Albastră ” – 1973
Capitolul VII. Operaţiunea „Raza” – 1976
Capitolul VIII. Operaţiunea „Prinţul Roşu” – 1979
Capitolul IX. Operaţiunea „Atomul” – 1979-1981
Capitolul X. Operaţiunea „Vanunu” – 1986
Capitolul XI. Operaţiunea „17” – 1988
Capitolul XII. Operaţiunea „Zulu” – 1990-1994
Capitolul XIII. Operaţiunea „Tycoon” – 1991
Capitolul XIV. Operaţiunea „Cesarea” – 1995
Capitolul XV. Operaţiunea „Inginerul” – 1996
Capitolul XVI. Operaţiunea „Răzbunarea” – 1997-2004
Anexă
Directori Generali ai Mossad-ului
Bibliografie

Nota editorului

Cartea de faţă este o versiune revizuită şi actualizată a unei lucrări anterioare a autorului, publicată sub titlul *Kidon. Călăii Mossad-ului.*

Mulţumiri

Surselor care mi-au dat un ajutor nepreţuit şi ale căror nume am preferat să nu apară în această carte.

Surselor care mi-au dat un ajutor nepreţuit şi care mi-au cerut să nu fie citate în carte.

Institutului de Documentare pentru Cercetarea Crimelor de Război Naziste (Institute of Documentation for the Investigation of Nazi War Crimes) din Haifa, pentru faptul că mi-a facilitat accesul la toată documentaţia referitoare la judecarea lui Adolf Eichmann la Ierusalim.

Autorităţilor poliţieneşti din Uruguay care mi-au dat toate informaţiile şi materialul grafic despre operaţiunea „Riga”, ce a avut loc pe 23 februarie 1965.

Autorităţilor din Israel, care mi-au permis accesul la importantul document *Report of the Commission Concerning the Events in Jordan Spetember 1997* referitor la erorile comise de *Kidon* în tentativa de asasinare a lui Jalid Meshal la Amman (Iordania) la 25 septembrie 1997.

Mijloacelor media din Israel care mi-au furnizat informaţii preţioase despre cazurile menţionate în carte.

Cartierului general al FBI de la Washington DC şi Biroului de Informaţii CIA de la Langley (Virginia), pentru că mi-au permis accesul la documente despre grupuri teroriste precum Hamas sau Jihadul Islamic.

Pentru *NotiIsrael,* săptămânal de informaţii despre Israel şi comunităţile evreieşti, pentru accesul la preţioasa colecţie de ziare.

Pentru *Israeli Air Force* (IAF) şi *Israeli Defence Force* (IDF).

Lui Gordon Thomas, unul din cei mai mari maeştri şi unul din cei mai buni istorici ai întunecatei lumi a spionajului. Am învăţat din cărţile sale că nu întotdeauna ceea ce spune un „document oficial” al unei agenţii de informaţii este şi ceea ce vrea să spună aceasta cu adevărat.

Arhivelor istorice ale *General Intelligence Department* (*Dairat al Mukhabarat* sau GID) din Iordania; ale *Australian Secret Intelligence Organization* (ASIO); ale *Direction Générale de la Sécurité Extérieure* (DGSE) din Franţa; ale *Norwegian Intelligence Service* (*Etterretningstjenesten)*.

Pentru *Jewish Virtual Library*, pentru fondurile sale excelente referitoare la terorismul în Orientul Mijlociu.

Pentru *Terrorism Research Center* din Virginia, pentru arhivele sale excelente şi complete despre terorismul mondial.

Doctorului Jorge Óscar Aguiles, pentru extraordinarul său studiu intitulat „*Fundamentalismul islamic ca fenomen al culturii contemporane*”, care mi-a folosit pentru a înţelege mai bine mentalitatea şi modul de operare al teroriştilor islamici sinucigaşi.

Lui Juan Ignacio Alonso, editorul meu, pentru interesul său faţă de această relatare.

Şi, în fine, mulţumiri tuturor acelor persoane şi organisme care mi-au pus piedici, bariere şi restricţii pentru a evita ca această carte să fie ceea ce este astăzi. Ele mi-au permis să îmi ascut simţul curiozităţii şi ca atare să perseverez în cercetarea mea.

Tuturor acestora, umilele şi sincerele mele mulţumiri. O parte din carte le aparţine.

Introducere

La începuturi....

„Iar duşmanii vor şti că Eu sunt Domnul atunci când mânia mea va cădea asupra lor”

Profetul Ezechiel

„Răzbunare”, sau satisfacţia obţinută din insulta sau din dauna primită, nu este doar un cuvânt sau o definiţie, ci este şi a fost şi o lege nescrisă pentru statul Israel împotriva duşmanilor, de-a lungul istoriei sale, de la îngrozitorul Holocaust din deceniul patru al secolului al XX-lea până în primii ani ai secolului al XXI-lea . De la crearea Mossadului în martie 1951, serviciul său de spionaj s-a dedicat căutării acestor presupuşi duşmani până în cel mai ascuns colţ al planetei. Prima operaţiune, autorizată „politic” de un şef de guvern, a unităţii de atunci *Nokmin* (Răzbunătorii) s-a desfăşurat în mai 1960, atunci când David Ben Gurion îl autoriză pe *memuneh-ul* Isser Harel să îl răpească şi să îl ducă ulterior în Israel pe Adolf Eichmann, unul din cei mai înalţi responsabili nazişti ai aşa numitei „Soluţii finale” a chestiunii evreieşti în Europa. Condamnat la moarte, Eichmann a fost executat prin spânzurare în închisoarea Ramlah, undeva între 30 mai şi 1 iunie 1962.

Succesul aşa numitei operaţiuni „Garibaldi”, sub conducerea tânărului Rafael Eitan, a presupus crearea temutului *Kidon* (Baioneta), subunitatea de lichidatori ai *Metsadei*, departamentul de operaţiuni speciale al Mossadului. *Kidon* şi membrii săi, numiţi *kidoni*, s-au transformat în vârful de lance al noilor răzbunări pe care Israel trebuia, cu trecerea anilor, să le ducă la bun sfârşit împotriva duşmanilor săi. Dar care au fost adevăratele origini ale răzbunătorilor din *Kidon*?

După al Doilea Război Mondial şi exterminarea a şase milioane de evrei în întreaga Europă, învingătorii au putut citi pe pereţii sinagogilor distruse următorul mesaj din partea victimelor maşinăriei morţii celui de-al Treilea Reich: „Am fost asasinaţi. Răzbunaţi-ne. Amintiţivă de noi”. În mai 1945, războiul din Europa se terminase, dar, pentru mulţi, el urma să continue până ce rudele exterminate vor fi fost răzbunate. Pentru supravieţuitori era clar că supravieţuiseră pentru a duce mai departe sarcina sfântă a răzbunării, a interpretării literale a vechiului dicton evreiesc „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte”. Cazurile de criminali de război erau atât de numeroase că se ajungea chiar la o paralizie a sistemului judiciar militar aliat. Această situaţie a provocat punerea în libertate a multora dintre criminalii de război. În timp ce europenii priveau către viitor, către reconstrucţie, supravieţuitorii Holocaustului nu priveau decât spre răzbunare.

La data de 20 septembrie 1944, a intrat în acţiune prima brigadă evreiască a armatei britanice sub steag evreiesc, *Jewish Brigade Group.* În noiembrie, brigada a fost trimisă pe frontul de luptă din Italia. Cea mai mare parte a membrilor săi mai aveau încă rude în spatele liniilor germane. În mai 1945, după sfârşitul războiului, Brigada rămăsese staţionată în oraşul italian Tarvisio, aproape de frontiera cu Austria. Membrii săi doreau să facă parte din Forţele de Ocupaţie Aliată din Germania, dar un ordin îi obliga să se abţină. Prima sa misiune extraoficială era să creeze un „coridor secret” între Europa devastată şi Palestina pentru miile de evrei ce fugeau din Europa de Est. Acţiunea va fi cunoscută ca operaţiunea „Breşa”.

Mulţi dintre soldaţii Brigăzii aveau permisiunea de a-şi căuta rudele, iar căutarea lor se desfăşura în locuri precum Auschwitz-Birkenau, Mauthausen sau Bergen-Belsen. La întoarcerea la bază, dorinţa de răzbunare era tot mai puternică printre membrii Brigăzii.

Cu ajutorul serviciilor militare de informaţii din Statele Unite şi Marea Britanie, au fost elaborate liste cu membri ai SS. În iulie 1945, un escadron de lichidatori trecu frontiera cu Austria. Prima oprire s-a efectuat la o casă ce fusese un centru administrativ al Gestapo-ului. Evreii au reţinut un cuplu. Femeia a recunoscut că munca ei era de a clasifica toate bunurile de valoare confiscate de la evreii din Italia şi Austria. Atunci când femeia era cât pe ce să fie executată cu un glonţ tras în ceafă, bărbatul s-a oferit să îi ajute pe Răzbunători în schimbul vieţii amândurora. A doua zi escadronul deţinea o listă de treizeci de nume de vecini ce fuseseră membri activi ai Gestapo-ului şi ai SS, cu tot cu date de naştere, studii, misiuni şi funcţii în armata germană.

Îmbrăcaţi în poliţişti militari, cei de la *Nokmin* i-au reţinut unul câte unul pe toţi cei ce apăreau pe listă, bărbaţi şi femei. După ce le-au citit acuzaţiile împotriva lor, i-au executat prin strangulare. Echipa de Răzbunători era formată din Israel Karmi, Maier Shorea şi Haim Harkov. Ucigaşul era Shev Kerem, care, după câţiva ani, a intrat în recent născutul Mossad.

Unitatea opera întotdeauna pe o rază de acţiune de o sută de kilometri în jurul oraşului Tarvisio, iar operaţiunile realizate aveau loc în apropiere de lacuri, râuri şi baraje şi nu lăsau nici cea mai mică urmă a trecerii lor pe acolo. Unicul său ţel era de a executa un număr cât mai mare de asasini nazişti. În fiecare după-amiază, şeful *Nokmin* primea o listă de obiective, iar pe timp de noapte mai multe escadroane plecau în misiune, fără să ştie ce făceau celelalte echipe. Unitatea de lichidatori evrei a acţionat doar pe durata a câteva luni, iar numărul de nazişti executaţi nu a fost niciodată cunoscut. La câteva luni după aceea, în timp ce Aliaţii începeau să pună în libertate mii de prizonieri de război, evreii se gândeau că naţiunile învingătoare voiau să întoarcă această pagină, în timp ce ei nu erau dispuşi să o facă.

Tuviah Friedman, Manus Yiaman şi Alex Anilevich, fratele lui Mordechai Anilevich, faimosul erou ce a condus revolta din ghetoul de la Varşovia împotriva germanilor, decid să se unească la Viena sub numele de „Represalia”. Membrii acestui grup realizau sarcinile poliţieneşti de a-i reţine pe foştii membri ai SS şi Gestapo-ului, de judecători pentru a-i judeca şi condamna, şi de călăi pentru a-i executa. Misiunile efectuate de „Represalia” continuă să fie un mister, la fel ca şi numărul de nazişti executaţi.

Tot la sfârşitul războiului, activişti evrei, partizani şi luptători s-au unit formând cel mai semnificativ grup de răzbunători. Despărţiţi înainte de ideologii, acum erau uniţi de milioanele de victime. Beshalel Mihaeli era unul din membri. Înainte de a-şi vedea tatăl murind, i-a promis că va supravieţui pentru a-şi duce la bun sfârşit răzbunarea împotriva călăilor. La Lublin, primul oraş polonez eliberat, ia legătura cu alţi evrei care deja îşi comiseseră actele de răzbunare. Pe strada Fisinskigo numărul 55, îşi împărtăşesc idealurile, dorinţa de răzbunare şi pun în comun puţinul lor avut. Noua echipă hotărăşte să îşi împartă operaţiunile în două faze. Prima urmărea să identifice evreii rămaşi în viaţă în Europa şi să-i ajute să ajungă în Palestina. A doua era misiunea de răzbunare.

Răzbunarea trebuia să aibă aceeaşi amploare ca şi asasinatul efectuat de germani. Liderul noii unităţi este Abba Kovner, poet şi fost partizan în Vilna. La Bucureşti sunt hotărâte două acte de răzbunare. Planul „A” constă în otrăvirea apei în mai multe oraşe germane. Planul „B” se centra pe membrii SS reţinuţi de aliaţi în lagărele de prizonieri, printr-o operaţiune de otrăvire a pâinii cu care naziştii erau hrăniţi.

Kovner avea nevoie de ajutor şi de aceea se hotărăşte să facă o călătorie în Palestina. Grupul avea nevoie de o cantitate mare de otravă pentru a otrăvi apa din Nuremberg, oraşul de leagăn al Partidului Nazist, şi din Hamburg. Cartierul general al echipei se stabileşte la Paris. Kovner le prezintă planul „A” doar unui număr de trei înalţi ofiţeri ai *Haganah*, care refuză să îl ajute. Liderii din Palestina au acum o prioritate diferită, cea de a crea un stat evreu. Ziua răzbunării este amânată pentru altă dată. Kovner vorbeşte în cele din urmă cu Haim Weizman, primul preşedinte al statului Israel, căruia îi prezintă doar planul „B”. Viitorul mandatar i-l recomandă lui Kovner pe un anume chimist. La 14 decembrie 1945, şeful Răzbunătorilor călătoreşte cu vaporul în direcţia Franţa. Otrava călătorea şi ea în cutii de lapte condensat.

Cu puţin timp înainte de a ajunge la Toulon, patru din cei cinci membri ai echipei sunt chemaţi de căpitan. Al cincilea scapă de otravă aruncând-o peste bord. Şefii decid astfel să pună în aplicare planul „B”. Într-un lagăr de prizonieri în apropiere de Nuremberg sunt concentraţi circa 15.000 de foşti membri ai SS. Pâinea, care se face zilnic într-o brutărie germană, este singurul aliment neasigurat de armata Statelor Unite. Trei dintre Răzbunători se dau drept brutari şi găsesc de lucru la brutăria care aprovizionează lagărul. La Paris, un chimist evreu de la Milano se apucă de fabricarea otrăvii, două kilograme de arsenic nerafinat.

Pe data de 13 aprilie 1946, în duminica Paştelui, *Nokmin* se pune în mişcare. Toată noaptea se ocupă să ungă cu arsenic, folosindu-se de nişte pensule, chiflele de pâine. Aproape 3000 de pâini au fost unse cu otravă. Dacă fiecărui membru al SS i se dădea un sfert de chiflă, atunci la patru membri SS le revenea o pâine, prin urmare 12.000 de morţi, dacă erau consumate 3000 de pâini.

La lăsarea serii, pâinea este furnizată lagărului de prizonieri. Efectul otrăvii începe să se întindă prin lagărul de la Nuremberg. Echipe de medici din Statele Unite fac tot posibilul pentru a salva vieţile ofiţerilor SS care mâncaseră pâine. Mii dintre ei s-au îmbolnăvit, dar foarte puţini au murit. Aliaţii nu au făcut public niciodată numărul celor morţi, dar pentru cei de la *Nokmin* operaţiunea a redat cumva onoarea pierdută în lagărele morţii naziste.

La cinci ani după această operaţiune şi la doar trei ani de la crearea statului Israel, David Ben Gurion ordonă crearea Mossadului, în martie 1951. Prima operaţiune a celor de la *Nokmin,* continuatori ai oamenilor lui Abba Kovner, a fost operaţiunea „Garibaldi”. După sechestrarea lui Adolf Eichmann, care a fost primul mare succes pentru serviciile israeliene de informaţii, Ben Gurion a ordonat atunci noului său *memuneh,* Meir Amit (1963 - 1968), crearea unei unităţi „secrete” care putea fi „conectată” sau „deconectată” de către Primul Ministru. Însuşi Amit, care botează unitatea cu numele de *Kidon* – Baionetă – stabili norma de bază a acţiunilor sale: „Nu vor fi omorâţi lideri politici; de aceştia trebuie să ne ocupăm prin mijloace politice.

Nu vor fi omorâte familiile teroriştilor; dacă membrii familiilor stau în drumul nostru, nu e problema noastră. Fiecare execuţie trebuie să fie autorizată de Primul Ministru în funcţie. Şi totul trebuie făcut conform regulamentului. Trebuie să se redacteze un act cu privire la decizia luată. Limpede şi clar. Acţiunile noastre nu trebuie să fie văzute ca nişte crime patronate de stat, ci drept o ultimă soluţie judiciară pe care statul o poate oferi. Nu trebuie să fim diferiţi de orice călău sau lichidator numit legal”.

În 1972, sub guvernul primului ministru Golda Meir şi sub mandatul lui Zvi Zamir ca *memuneh* al Mossadului, se stabileşte aşa numitul „Comitet X”, o structură judiciară secretă, a cărei existenţă nu era cunoscută nici măcar de Curtea Supremă de Justiţie a statului Israel. Conform mărturiei ex-*katsa*-ului Mossadului, Victor Ostrovsky în cartea sa *By way of deception*, „Comitetul X este format din militari, personal de la serviciile de informaţii şi judiciar, se constituie uneori în Curte marţială şi îi judecă pe acuzaţi *in absentia.* Audierile, asemănătoare cu cele ale unui tribunal, se desfăşoară în diferite locuri în funcţie de caz, în general la domicilii particulare sau într-un apartament al Mossadului. Sesiunea Comitetului X nu redactează niciun fel de act”.

Ostrovsky relata de asemenea în excelenta sa carte: “Deşi acuzatul, în acest caz liderul Hezbollah, şeicul Abbas Musawi, nu a ştiut niciodată, doi avocaţi – unul reprezentând apărarea şi unul procuratura – s-au ocupat de cazul lui. La nimic nu a folosit pledoaria apărării care susţinea că Musawi era în realitate un element „moderat” în cadrul fundamentalismului şiit şi că jucase un rol cheie în eliberarea ostaticilor occidentali. Procurorul îşi impuse argumentul: noul lider al Hezbollah chemase recent la o escaladare a violenţelor împotriva a ceea ce el numea ‚cancerul din Israel’. Musawi a fost declarat vinovat, ceea ce însemna că acel Comitet X putea hotărî ‚mutarea sa’ în Israel, pentru a fi supus unei judecăţi sau pentru a se autoriza execuţia sa cu prima ocazie în care *Kidon* putea să o realizeze”.

Niciuna din aceste opţiuni nu putea să demareze fără autorizarea expresă a primului ministru în funcţie, iar în realitate, de la crearea *Kidon*-ului, aproape toţi şefii de guvern israelieni, de la David Ben Gurion până la Ariel Sharon, de la

Likud la Partidul Laburist, cu sau fără Premiu Nobel pentru Pace, au semnat ordinele de răpire sau de execuţie.

Atât Comitetul X cât şi *Kidon* au fost ţinute în secret total, inclusiv pentru miniştrii ce au făcut parte din diferitele cabinete ale guvernelor, până când ziaristul israelian Yoel Marcus a scos la lumină istoria ambelor organizaţii în cotidianul *Haaretz*, în iulie 1986.

Kidon era format din trei echipe de douăsprezece persoane fiecare, care, sub eufemismul „braţul lung al justiţiei din Israel”, s-au ocupat de „achitarea conturilor” în ultimii patruzeci şi cinci de ani de la crearea unităţii. Criminali de război nazişti, lideri ai OEP, ai Hamasului sau Jihadului islamic, terorişti de la Septembrie Negru, magnaţi, oameni de ştiinţă, traficanţi şi proiectanţi de arme, au fost doar câteva dintre obiectivele preferate ale asasinilor *Mestadei*, departamentul de operaţiuni speciale ale Mossadului, de care depinde *Kidon.*

Spre deosebire de alţi clerici, ale căror limuzine blindate şi escortate se aventurau foarte rar dincolo de Beirut sau de valea Bekaa, Musawi trecuse de mai multe ori de aşa numita zonă de securitate, vegheată îndeaproape de Israel şi de Armata de Sud a Libanului. Mai exact la Jibsit, o localitate de douăsprezece mii de locuitori situat în sudul extrem al Libanului, ce constituia ultimul avanpost al fundamentalismului islamic. La ordinele lui Yitzhak Rabin, în acea perioadă Ministru al Apărării, şi ale lui Shabtai Shavit, *memuneh* al Mossad-ului, o unitate de la *Sayeret Matkal* şi *Kidon* s-au ocupat de executarea lui Musawi.

La data de 16 februarie 1992, atunci când elicopterele Apache israeliene au deschis focul împotriva caravanei de vehicule ce pleca de la Jibsit, şi i-au omorât pe Musawi, pe soţia lui şi pe fiul lor de cinci ani, Hussein, Moshe Arens, ministrul Siguranţei, justifică moartea lui Musawi ca una din formele legitime pe care statul Israel le foloseşte în lupta antiteroristă. Operativii de la *Kidon* reuşiseră să instaleze un dispozitiv de localizare sub maşina şeicului asasinat. Iar racheta nu a trebuit decât să o ia pe urma acestuia.

De atunci, duşmanii au fost otrăviţi, făcuţi bucăţi în explozii, strangulaţi, înecaţi, sau pur şi simpu executaţi cu un glonţ în ceafă, de către *Kidon*, în numele Israelului şi cu permisiunea primului ministru, în Franţa, Italia, Malta, Cipru, Africa de Sud, Belgia, Norvegia, Liban, Uruguay, Argentina şi în multe alte ţări. Într-adevăr, *Kidon* şi membrii săi au ridicat asasinatul politic la un nivel de perfecţiune, datorită unor agenţi precum Zvi Steinberg, un evreu brazilian de treizeci şi şase de ani, capabil să stranguleze un om în câteva secunde. Se zvonea că într-o zi la Praga s-a urcat în autobuz în urmărirea unui terorist palestinian, s-a apropiat de el, şi i-a strâns doar cu o mână traheea, omorându-l pe loc, după care s-a dat jos din autobuz şi a dispărut în muţime. Nimeni nu şi-a dat seama de „execuţie”, până la sosirea autobuzului la ultima staţie, unde cadavrul a fost descoperit.

Această carte de spionaj şi de aventuri, dar în acelaşi timp tragic de reală, este un capitol scurt din lunga istorie de conflicte pe care o trăieşte de decenii întregi Orientul Mijlociu, doar că de data aceasta războiul se desfăşoară în umbră. Cartea cuprinde şaisprezece operaţiuni sub acoperire de asasinare şi răpire, realizate de Mossad şi subunitatea sa din *Metsada,* temutul *Kidon*, de-a lungul a patruzeci şi patru de ani de istorie, de reuşite şi eşecuri.

De exemplu, povesteşte despre succesele *Kidon*-ului în operaţiuni precum „Mânia lui Dumnezeu”, „Atomul”, „Barbă Albastră” sau „Inginerul”, dar şi despre mari eşecuri precum acela în care unitatea de lichidatori a Mossad-ului a asasinat, la data de 21 iulie 1973, din greşeală, în oraşul norvegian Lillehammer, un ospătar marocan pe care îl confundaseră cu liderul lui Septembrie Negru Ali Hassan Salameh, sau prinderea a doi membri ai *Kidon* la Amman, la data de 26 septembrie 1996, în timp ce încercau să omoare un lider al Hamas, introducându-i un gaz în ureche, cu ajutorul unui spray.

Este foarte adevărat ce scrie ziaristul Yoel Marcus în ziarul *Haaretz:* „Doar eşecurile Mossad-ului sunt publice. Triumfurile sale trebuie să rămână în dulapul cu secrete. Acestea din urmă fac ca poporul lui Israel să poată să meargă în linişte la culcare”. Dar nu mai puţin adevărată este afirmaţia legendarului Rafael Eitan, fost responsabil al *Metsadei,* care a spus: „Sarcina noastră este să facem istoria şi apoi să o ascundem. În general suntem cinstiţi, respectăm guvernarea constituţională, libertatea de exprimare şi drepturile omului. Dar în cele din urmă înţelegem şi că nimeni nu trebuie să ne stea în cale”.

Capitolul 1

Operaţiunea „Garibaldi” (1960)

Prima pistă primită cu privire la destinaţia lui Adolf Eichmann a venit de la Jules Lemoine, fost membru al echipajului iahtului *Djeilan,* proprietate a contesei Marguerite d’Andurain. Contesa făcea parte din aşa numita „Operaţiune Mănăstirea” sau „Culoarul Vatican”.

D’Andurain era fiica unui judecător francez şi se căsătorise cu contele Pierre d’Andurain la vârsta de doar şaptesprezece ani. Între 1918 şi 1925, Marguerite a fost recrutată de serviciile secrete franceze, *Deuxième Bureau*. În 1925 divorţă de soţul ei şi se căsători cu un şeic wahabi, Suleiman. Unele surse ne asigură că şi-a otrăvit soţul şi s-a întors în Siria. Acolo se căsători din nou cu contele Pierre d’Andurain. La două luni de la nuntă, nobilul fu găsit mort, în urma a şaptesprezece lovituri de pumnal, fără să se descopere autorul sau autorii crimei.

Femeia începu o viaţă de lux în oraşe precum Nisa sau Cairo, în compania unor bărbaţi tineri. În timpul ocupaţiei Franţei de către trupele celui de-al Treilea Reich, Marguerite începu să lucreze pentru Biroul Central de Siguranţă al Reich-ului şi pentru temutul şef al acestuia, Reinhard Heydrich. În acea perioadă stabileşte relaţii strânse cu serviciile secrete ale Vaticanului, Sfânta Alianţă, prin episcopul austriac Alois Hudal, personaj cheie al organizaţiei „Odessa”.

După terminarea celui de-al doilea Război Mondial, clericul austriac luă legătura cu d’Andurain pentru a o atrage în „Culoarul Vatican”. Proprietară a unui iaht de lux, *Djeilan*, aceasta traversa regulat strâmtoarea, între Gilbraltar şi oraşul

Tanger. În aceste traversări, Marguerite d'Andurain ajuta personaje marcante ale nazismului să evadeze prin Maroc. Franz Stangl, comandant al lagărului de concentrare de la Treblinka, Erich Priebke, înalt responsabil al Gestapo-ului în Italia, sau Reinhard Kops, responsabil cu deportările şi exterminarea evreilor din Albania, sunt câţiva din naziştii pe care d'Andurain i-a ajutat să scape.

Dar poate că cel mai important nazist pe care franţuzoaica l-a ajutat să evadeze pe *Djeilan* a fost Adolf Eichmann, unul din principalii responsabili ai „Soluţiei Finale”.

Lemoine ştia de toate călătoriile şi de toţi pasagerii ce călătoriseră pe *Djeilan* în drumul către libertate, la adăpost de justiţia aliată de după război. Jules Lemoine a spus că „un anumit nazist important” aştepta în cetatea Vaticanului să obţină bilet de liberă trecere către Argentina, pe numele de Ricardo Clementi. Un agent de la spionajul militar american a spus că marinarul era sigur că numele acesta nu era real şi că „nazistul acesta aştepta actele de la Vatican, şi de aceea nu au fost luate în serios informaţiile date de fostul marinar de pe *Djeilan*”.

La câţiva ani după aceea, spionajul israelian ştia de existenţa unei unităţi speciale pro-naziste în interiorul statului Vatican care îi ajuta să scape în America de Sud pe înalţii responsabili ai celui de-al Treilea Reich. Conform Mossad-ului, spionajul Sfântului Scaun, Sfânta Alianţă, avea mare legătură cu chestiunea aceasta.

„Operaţiunea Mănăstirea” desfăşurată de Vatican de la sfârşitul deceniului patru până la începutul deceniului cinci, consta în a scoate foşti nazişti din Europa şi a-i pune sub mantia protectoare a dictatorilor latinoamericani din acea perioadă.

Problema ieşi la lumină din cauza numelui folosit de Adolf Eichmann şi dezvăluit de Jules Lemoine, Ricardo Clementi. Acest nume nu apărea în niciun raport al spionajului israelian.

În realitate, numele fusese tradus. Adevăratul nume folosit de Adolf Eichmann pentru a fugi era Ricardo Klement. Biletul dat de Vatican spunea că fostul conducător nazist era mecanic, născut la Bolzano, Italia, din părinţi germani. Doar după câţiva ani Mossad-ul află că Ricardo Klement şi Ricardo Clementi erau una şi aceeaşi persoană, Adolf Eichmann.

Un înalt funcţionar din guvernul german a fost cel care a permis Mossad-ului să-l localizeze pe Eichmann. Funcţionarul era doctorul Fritz Bauer, procuror şef al provinciei Essen, care obţinuse informaţia despre destinaţia lui Eichmann de la serviciul secret german. Agenţii germani interogaseră doi membri ai reţelei „Odessa” iar aceştia au dezvăluit culoarele de fugă folosite, originea fondurilor destinate acoperirii cheltuielilor şi locurile în care se ascundeau criminalii de război.

Bauer, evreu de origine, lucrase ca judecător la Stuttgart până la ajungerea la putere a partidului naţional socialist. La scurt timp după aceea a fost arestat şi condamnat la închisoare sub acuzaţia de „duşman al statului”. A reuşit să fugă şi s-a refugiat în Danemarca până la ocuparea acesteia în 1940. Arestat din nou şi condamnat la trei ani de închisoare, a reuşit să fugă şi să se refugieze în Suedia până la sfârşitul războiului. Fritz Bauer i-a dat informaţia doctorului Shinar, şel al Misiunii de Reparaţii de Război în Germania de Vest. Shinar la rândul său l-a informat pe Walter Eytan, director general al Ministerului de Externe din Israel.

Într-o dimineaţă a anului 1957, Eytan ridică receptorul telefonului şi îl sună pe Isser Harel, atotputernicul director al Mossad-ului. „L-am localizat pe Adolf Eichmann în Argentina”, spuse. Harel puse receptorul în furcă şi-l chemă de îndată pe Rafi Eitan.

Născut în 1929, Eitan devenise un fel de erou legendar printre membrii armatei israeliene, ca urmare a experienţei sale de luptă pe timpul Războiului de Independenţă. Unitatea pe care el o comanda, *Harel,* deschisese drumul către Ierusalim. Comandant al unei unităţi de paraşutism, a fost recrutat de Mossad la sfârşitul deceniului al cincilea pentru a executa operaţiuni speciale.

Harel îi ordonă lui Eitan să se ocupe de organizarea unei unităţi speciale în interiorul Mossad-ului, ce va purta numele de *Nokmin* sau „Răzbunătorii”. Sarcina ei este să-l localizeze, să-l răpească şi să-l aducă în Israel pe Adolf Eichmann, pentru a fi judecat. Această unitate avea să fie la originea *Metsada*, unitatea de operaţiuni speciale a spionajului israelian.

Isser Harel îl asigură pe Eitan că oamenii ce urmau să facă parte din unitate trebuiau să ştie că vor duce la bun sfârşit un act de justiţiei divină pentru Israel. „Nu numai că va ajunge pe primele pagini ale tuturor ziarelor ceea ce le-au făcut naziştii evreilor în lagărele de concentrare, ci va plasa Mossad-ul în primul rând al tuturor agenţiilor de spionaj din lume”, îl asigură Harel pe Eitan.

Unitatea putea să acţioneze doar atunci când primul ministru David Ben Gurion dădea undă verde operaţiunii. „Doar bătrânul va putea activa şi dezactiva unitatea”, afirmă Isser Harel cu hotărâre. Timp de doi ani, Rafi Eitan aşteptă chemarea la acţiune. Oamenii aleşi pentru a efectua răpirea, conduşi de Peter Malkin, aşteptau şi ei ordine.

Nimeni în Tel Aviv nu voia să facă vreo mişcare greşită care să pună în pericol atât securitatea agenţilor Mossad-ului ce se aflau deja în Argentina, cât şi imaginea însăşi a statului Israel în lume. Dacă autorităţile poliţieneşti argentiniene descopereau agenţi ai Mossad-ului sau operativi din *Nokmin* acţionând în ţară, acest lucru putea însemna o schimbare serioasă de situaţie pentru guvernul laburist al lui Ben Gurion.

Eitan începu să citească un dosar amplu trimis de Unitatea 8513 ce avea drept misiune să strângă informaţii fotografice despre obiectiv. Liderul *Nokmin* răsfoia paginile unui dosar maro închis cu o fotografie de-a lui Eichmann îmbrăcat în uniforma SS.

Mai multe pagini de culoare rozalie şi galbenă se amestecau în dosarul doldora de foi. „*SS-Obersturmbannführer* Karl Adolf Eichmann (1906) şef al Departamentului pentru Afaceri Evreieşti al Gestapo-ului între 1941-1945 şi şef al operaţiunilor de deportare a trei milioane de evrei în lagărele de exterminare. A intrat în Partidul Nazist din Austria în 1932, şi ceva mai târziu în SS. În 1934 Eichmann a servit în SS cu gradul de caporal în lagărul de concentrare de la Dachau. În acelaşi an intră în SD şi atrage atenţia lui Heinrich Himmler şi Reinhard Heydrich. În 1935 Eichmann lucra în secţiunea evreiască, în care cerceta posibilele soluţii la chestiunea evreiască. Eichmann a fost trimis în Palestina să discute viabilitatea migraţiei în masă către Orientul Mijlociu. Autorităţile britanice l-au expulzat din Palestina atunci când au descoperit care era motivul vizitei sale. În martie 1938, Eichmann a fost trimis la Viena să promoveze migraţia evreilor. Acolo înfiinţă *Zentralstelle fuer juedische Auswanderung* (Centrul pentru Migraţia Evreiască). Au fost deschise birouri la Praga şi Berlin. În 1939 Eichmann se întoarce la Berlin, unde preia conducerea Secţiunii IV B4, afaceri evreieşti şi evacuare, la Biroul Central de Siguranţă al Reich-ului. Adolf Eichmann va fi organizatorul Conferinţei de la Wannsee în ianuarie 1942, al cărei punct central avea să fie ‚Soluţia Finală' a chestiunii evreieşti. La terminarea războiului, Eichmann a fost arestat de americani şi închis într-un lagăr de prizonieri. La puţin timp a reuşit să evadeze fără să fie recunoscut. Cu ajutorul serviciilor secrete ale Vaticanului, Eichmann reuşi să fugă în Argentina şi să trăiască zece ani sub un alt nume".

Eitan lăsă raportul pe masă. În el se reflecta viaţa acelui om care a dus la exterminare milioane de evrei în întreaga Europă. Fără îndoială, trebuia să fie localizat şi aceasta va fi principala sa sarcină chiar din clipa aceea.

Criminalul nazist de război ajunsese la Buenos Aires la sfârşitul verii lui 1950. Documentul său de identitate a fost emis de poliţia argentiniană la data de 3 august a aceluiaşi an. Eichmann duse o viaţă modestă, încercând să nu-şi facă o viaţă socială prea activă şi neavând nicio clipă încredere în niciun străin care ar fi intrat în cercul său închis de prieteni.

În 1952, se mută la San Miguel de Tucumán unde se hotărăşte să-şi schimbe profesia. Apare acolo drept cartograf. Această schimbare de profesie a fost cea care a trezit suspiciunile poliţiei argentiniene. Serviciile sale de informaţii au descoperit că în spatele lui Ricardo Klement se ascundea Adolf Eichmann. În ciuda faptului că secretul era cunoscut de câţiva, s-a decis ca Eichmann să fie pus sub supraveghere, lucru ce îngreuna şi mai mult acţiunea echipei Mossad-ului şi *Metsadei*.

Primul ministru israelian dorea de la Mossad o confirmare absolută a faptului că Ricardo Klement şi Adolf Eichmann erau una şi aceeaşi persoană. Atunci când David Ben Gurion ar fi aprobat şi autorizat răpirea lui Ecihmann, Isser Harel trebuia să asigure fără niciun fel de îndoială că omul acela care trăia într-un cartier muncitoresc din apropierea oraşului Buenos Aires era cu adevărat fostul *Obersturmbannführer* Adolf Eichmann. Ben Gurion nu accepta niciun fel de îndoială în această privinţă.

Eitan îi ordonă atunci lui Malkin să se ocupe de găsirea Verei Eichmann. Conform raportului doctorului Fritz Bauer, soţia lui Adolf Eichmann se prezentase după sfârşitul războiului şi ceruse un certificat de deces pe numele soţului. Din spusele ei, soţul îi murise la Praga în timpul unui bombardament.

Vera Eichmann petrecu nişte ani la Viena până ce într-o bună zi dispăru fără să lase nici cea mai mică urmă. Soţia fostului conducător nazist reapăru în Argentina, unde se instalase cu copiii pe strada Chabuco nr. 4261 din cartierul Olivos din Buenos Aires. Harel trimise o echipă de supraveghere sub conducerea lui *katsa* Shalom Dani. Isser Harel vorbeşte în memoriile sale despre rolul lui Shalom Dani ca fiind unul de maximă importanţă în răpirea lui Eichmann. Din motive de siguranţă, Harel îşi schimbă numele în Yoel Goren. După moartea lui Dani, îşi făcu public numele real şi rolul în operaţiunea „Garibaldi”.

Katsa, nume sub care sunt cunoscuţi agenţii spionajului israelian, era un specialist care lucrase mulţi ani în operaţiuni ale Mossad-ului în America Latină şi de aceea stăpânea limba spaniolă. Dani le dădea zilnic un raport foarte precis lui Eitan şi Mailkin. Munca principală a lui Shalom Dani era de a cerceta orice document ce avea legătură cu familia lui Adolf Eichmann, găsit în arhivele argentiniene. *Katsa* era un expert în găsirea unor astfel de documente.

Echipa Mossad-ului în Argentina descoperi că Vera Eichmann îşi schimbase numele în Veronica Liebl. Pe acest nume i se emisese un paşaport argentinian. Dani mai descoperi şi diferite intrări şi ieşiri din Austria în arhivele Departamentului de Migrări din acea ţară sudamericană şi, în cele din urmă, că familia, femeia şi copiii, se mutaseră într-o casă modestă pe strada Garibaldi.

Ben Gurion îi spusese lui Harel că înainte de a da undă verde operaţiunii, operativii săi trebuiau să adune material fotografic cu obiectivul. Isser Harel, Rafi Eitan şi Peter Malkin ştiau că dacă era deja dificil doar să se apropie de Eichmann, şi mai dificil era să îl fotografieze fără să stârnească bănuieli. Eitan îi ceru lui Shalom Dani să ordone oamenilor săi ca pe timpul urmăririi Verei Eichmann/Veronicăi Liebl să se fotografieze orice persoană cu care aceasta intra în contact.

Echipa *Nokmin* trebuia să demonstreze urgent identitatea lui Adolf Eichmann. Dacă acesta îşi dădea seama că e supravegheat, putea scăpa, ascunzându-se în vreun colţ de lume unde nu ar fi ajuns braţul lung al Israelului.

Raportul despre urmărirea lui Ricardo Klement era întru totul complet şi mergea până la cel mai mic detaliu. Fotografii cu Klement au fost arătate şi mai multor israelieni ce îl văzuseră pe Eichmann în lagărele de concentrare. Mulţi dintre ei au asigurat că l-au cunoscut perfect şi au afirmat categoric că Ricardo Klement şi Adolf Eichmann nu erau una şi aceeaşi persoană.

Katsas, oamenii lui Dani, nu erau nici ei siguri că bărbatul acela care lucra în fabrica Mercedes Benz din districtul Suárez era criminalul de război nazist pe care îl căutau. Klement părea mult mai bătrân decât Eichmann. Dar soarta era pe punctul de a se schimba pentru Mossad. Un *katsa* care îl urmărea pe Klement raportă că îl văzuse oprindu-se la o florărie şi cumpărând un buchet mare de flori. La început, informaţia scrisă pe o foaie de hârtie, cu data de 21 martie pe antetul raportului, nu era mai mult decât un detaliu simplu şi neimportant în cadrul urmăririi, dar pentru Shalom Dani era mai mult decât atât. *Katsa* se hotărî să studieze datele importante din viaţa familiei Eichmann. Detaliul acela simplu avea să marcheze întreaga operaţiune „Garibaldi” şi destinul lui Klement/Eichmann, fără ştirea acestuia.

În Buenos Aires, Nicolas şi Dieter Eichmann se pregăteau de aniversarea a douăzeci şi cinci de ani de la nunta părinţilor şi aceasta avea să fie greşeala care va face ca Mossad-ul să confirme că Klement şi Eichmann erau una şi aceeaşi persoană.

Adolf şi Vera Eichmann se căsătoriseră la 21 martie 1935, dar conform documentelor Vera Eichmann şi Ricardo Klement, presupusul soţ numărul doi al femeii, se căsătoriseră la 11 august 1958. Atunci, de ce soţii Klement sărbătoreau ziua nunţii lor la aceeaşi dată la care ar fi trebuit să sărbătorească soţii Eichmann?

Pentru Shalom Dani bărbatul acela era Adolf Eichmann; pentru Rafi Eitan şi Peter Malkin, responsabili ai *Nokmin*-ului din Mossad, certitudinea că bărbatul acela era Eichmann era tot mai mare; pentru Isser Harel explicaţia cu datele respective nu era de ajuns; iar pentru David Ben Gurion era nevoie de mai multe probe concludente.

A doua pistă importantă pentru descoperirea identităţii lui Klement ajunse la Mossad prin Lothar Hermann, un german pe jumătate evreu ce fusese închis la Dachau, unde rămăsese orb, şi care acum rezida în Argentina. Destinul a făcut ca fiica lui Hermann să se împrietenească cu un tânăr de orgine germană ce se numea Nicolás Klement. Acesta era fiul lui Adolf Eichmann.

Fiica lui Lothar i-a spus tatălui său că la o întâlnire între prieteni Nicolás a spus deschis că Hitler trebuia să fi terminat cu toţi evreii şi că tatăl său credea acelaşi lucru. Lothar i-a cerut fiicei sale să îl descrie pe tatăl lui Nicolás. Lothar Hermann spuse că era sigur că bărbatul acela era cu adevărat Adolf Eichmann.

A treia pistă veni de la fosta amantă germană a lui Eichmann. Ea îl urmase pe conducătorul nazist în Argentina după război, dar odată ajunşi acolo, acesta o părăsi. Neavând bani, femeia obţinu un post de ospătăriţă la restaurantul pentru angajaţi de la aceeaşi fabrică Mercedes Benz unde lucra şi Ricardo Klement. Femeia destăinui adresa lui Eichmann unui evreu georgian pe numele lui Adolf Tauber, care era în realitate informator al Mossad-ului.

Era clar că Klement/Eichmann se simţea în siguranţă în refugiul său argentinian, în spatele faţadei construite pe bază de înşelăciuni şi documente false. Shalom Dani avea să afle după câţiva ani că Eichmann fusese invitat să plece de autorităţile argentiniene. Fostul conducător nazist plecă în Bolivia, unde adoptă numele de Rodolfo Spee. În mod firesc, conducerea serviciilor de informaţii argentiniene ştia din decembrie 1959 că Mossad-ul îl urmărea pe Klement dintr-un anumit motiv. Pentru guvernul argentinian, prezenţa lui Adolf Eichmann în ţară era cu adevărat o problemă.

Ante Pavelic, dictatorul croat pro-nazist şi consilier al lui Juan Domingo Perón, îl ajută pe Eichmann, dându-i un paşaport şi câteva contacte pentru a se stabili în Bolivia sau Paraguay. Un memorandum al spionajului argentinian demonstrează că ei „detectaseră agenţi israelieni foarte activi pe teritoriul republicii Argentina”. Isser Harel află prin preşedintele Frondizi că argentinienii nu ar interveni în caz de răpire a lui Eichmann de către *kidonii* de la *Nokmin.*

La sfârşitul lui 1959, comandantul Jorge Messina, director general al Centralei de Informaţii argentiniene, primi un raport în care se afirma că Ricardo Klement fusese văzut cu un fost nazist de nivel înalt în apropiere de La Gallareta, în provincia Santa Fe. Descrierea făcută de agenţii lui demonstra că celălalt bărbat era Josef Mengele, „îngerul morţii” de la Auschwitz.

Cu toate probele în mână şi cu „unda verde” de la David Ben Gurion, Isser Harel hotărî că cel mai bine era să supravegheze personal operaţiunea pe teren, alături de Peter Malkin şi Rafi Eitan.

Când se dădu ordinul de plecare, Eitan şi Malkin, liderii echipei de acţiune începuseră să îşi pună întrebări, cum ar fi ce s-ar întâmpla dacă odată ce l-ar fi prins pe Eichmann ar fi descoperiţi de poliţia argentiniană. „Am decis să îl strangulez pe Eichmann chiar cu mâinile mele. Dacă ar face presiuni, aş argumenta în faţa tribunalelor că e vorba de biblicul ochi pentru ochi”, afirmă Rafi Eitan.

Pentru a-l scoate din ţară pe Adolf Eichmann urma să se folosească un avion *Britannia* cu însemnele El Al ce trebuia să îl ducă pe Abba Eban, Ministrul israelian de Externe, în vizită oficială în Argentina, cu ocazia aniversării a o sută cincizeci de ani de la Independenţă. În cala avionului se construise o celulă specială în care urma să călătorească fostul lider nazist până în Israel. Unitatea Mossad-ului trebuia să se ocupe cu transportul lui Eichmann până la avion, iar acest lucru era o problemă în plus.

La 1 mai 1960, operativii de la Mossad care trebuiau să dea lovitura au zburat către Buenos Aires împreună cu Isser Harel, *memuneh* al Mossad-ului. Odată ajunşi în capitala argentiniană, *katsas* s-au instalat în şapte apartamente, dintre care unul, *Maoz* sau Fortăreaţa, era folosit ca centru al operaţiunilor. Alt apartament, *Tira* sau Palatul, avea să fie folosit ca închisoare pentru Adolf Eichmann până ce acesta putea fi dus la aeroport, şi, odată urcat în avionul El Al, transportat în Israel. Pentru această ultimă etapă, membrii *Nokmin* închiriaseră până la douăsprezece vehicule de aceeaşi marcă şi culoare. Totul era pregătit pentru răpire.

Două vehicule cu patru *katsas* ai Mossad-ului fiecare urmau să ia parte la lovitură. *Kidonii* din primul vehicul stăteau de pază la un colţ al străzii Garibaldi în cazul în care ar fi apărut poliţia argentiniană. În al doilea se aflau un şofer, Rafi Eitan alături, şi Shalom Dani şi Peter Malkin în spate. Ei se ocupau de răpire. În ciuda ordinelor date de Isser Harel de a-l abandona în cazul în care venea poliţia argentiniană, Dani, Malkin şi Eitan se înţeleseseră în aceeaşi noapte înainte de a ieşi din refugiu că, dacă ceva mergea prost, unul dintre ei trebuia să-i ia viaţa lui

Adolf Eichmann fără să stea pe gânduri. Era o înţelegere de onoare între *kidonii* de la *Metsada.*

Operaţiunea a fost planificată pentru după amiaza lui 11 mai. Cu o oră înainte, prima maşină cu agenţii Mossad intră pe strada Garibaldi. La puţin timp după aceea a doua maşină se opri la o distanţă prudentă de prima, având vedere perfectă înspre intrarea locuinţei lui Eichmann. Acum nu le mai rămânea decât de aşteptat.

În cea de-a doua maşină nu era niciun fel de tensiune. Toţi ştiau ce trebuiau să facă. Tot încercaseră în ultimele două săptămâni.

Pe la opt seara, Aaron, unui din cei doi *katsas* ce supravegheau, începu să se enerveze văzând că Klement nu apărea la ora prevăzută. Eitan se uită la ceas şi apoi la Malkin, spunându-i că dacă Klement nu apărea în noaptea aceea, urmau să încerce noaptea următoare şi tot aşa până când Ricardo Klement/Adolf Eichmann ar fi apărut.

La opt şi zece, nişte lumini ce veneau de la o altă maşină se opriră asupra celor doi *katsas* ce stăteau şi aşteptau în maşină. Era un autobuz al liniei 202 pe care Eichmann îl lua zi de zi pentru a ajunge la fabrica Mercedes Benz unde lucra. Dintr-o dată, vehiculul se opri şi, când i se deschiseră uşile, nişte luminiţe scânteiară înăuntru. Agenţii israelieni încercau să vadă persoanele ce stăteau în picioare la uşi, pentru a coborî.

Din autobuz se văzu coborând doar o umbră. Lui Rafi Eitan i se păru că era imaginea unui „om obosit”. Pentru Peter Malkin nu era decât un asasin, un criminal de război, un făptuitor al genocidului, în timp ce îşi aducea aminte de sora sa Frumma, de veri, de rudele asasinate în timpul Holocaustului nazist organizat de oameni precum cel ce îi apărea în faţă, mergând pe o stradă întunecată din Buenos Aires.

Strada Garibaldi rămase pustie şi liniştită, după ce autobuzul se îndepărtă. Malkin, Dani şi Eitan ieşiseră deja din maşină şi grăbeau pasul pentru a ajunge în spatele lui Eichmann. Malkin îşi tot repeta în tăcere „Ieşim, îl luăm, intrăm. Ieşim, îl luăm, intrăm”, aceleaşi cuvinte pe care le repetaseră timp de săptămâni la simulările de răpire.

În timp ce *kidonii* se apropiau de pradă, auziră cum îi urmărea măşina cu portierele deschise. În acel moment, Peter Malkin îi atrase atenţia: „O clipă, vă rog”. Eichmann se întoarse şi îşi încrucişă privirea cu a lui Malkin care deja se arunca asupra lui, odată cu Dani şi Eitan care i-ar fi venit în ajutor, dacă era cazul. Omul se împiedică de unul din cordoane şi fu pe punctul de a cădea, dar mai multe mâini nu îl lăsară să cadă.

Malkin îl apucă atât de tare de gât că era cât pe ce să îi strivească carotida. „Dacă ar fi opus rezistenţă, l-aş fi omorât chiar în clipa aceea”, avea să spună pensionarul Peter Malkin după treizeci şi şase de ani, la Muzeul Holocaustului de la Washington.

Shalom Dani aştepta deja cu portiera deschisă, aşa că Malkin şi Eitan îl ridicară pe sus pe Eichmann şi îl aruncară înăuntrul maşinii. Malkin, cu mănuşi, acoperea cu mâna gura lui Adolf Eichmann, ca să nu ţipe. Vehiculul o luă pe străzile neasfaltate, cu Dani şi Malkin care îşi ţineau aplecată prada, ca să nu ridice capul. Bărbatul care a organizat în al doilea Război Mondial transportarea a milioane de evrei la exterminare în lagărele de concentrare, se afla acum într-o maşină în direcţia unui apartament sigur, în mâinile unei unităţi de operaţiuni speciale a Mossad-ului.

De pe scaunul din faţă, Eitan putea să audă respiraţia întreruptă a lui Eichmann la câţiva centimetri de el. Malkin începu să scadă presiunea pe gâtul lui, în timp ce îl ajuta să îşi relaxeze mandibula. Nimeni nu îi vorbi. Nimeni nu se îndreptă către el. Oricum, dispariţia lui Eichmann îi punea familia într-o poziţie incomodă, atunci când o vor constata. Ce plângere să facă la poliţie? Dispariţia unui criminal de război sau cea a unui simplu german? Această ambiguitate le permitea *kidonilor* din *Nokmin* să obţină un oarecare avantaj. Oricum, operaţiunea trebuia să fie rapidă şi efectivă. Adolf Eichmann putea avea aliaţi în Argentina.

Linştea se spulberă când Eichmann îi întrebă pe răpitori ce însemna acel ultraj. Nu răspunse nimeni. Eitan şi Malkin ştiau la perfecţie scenariul pe care îl repetaseră de atâtea ori.

Odată ajunşi la Tira, Rafael Eitan îl obligă pe Eichmann să se dezbrace. În picioare, în lenjerie intimă, unul din *katsas* şi medicul ce trebuia să îl menţină pe criminalul de război în stare bună de sănătate până la transportarea sa în Israel, începură să îl măsoare. Isser Harel voia să aibă el toate caracteristicile referitoare la identitatea omului pe care tocmai îl răpiseră, înainte de a le da primului ministru Ben Gurion.

Cu un dosar deschis, *kidonul* începu să citească, în timp ce medicul Mossad-ului îl consulta pe Adolf Eichmann:

O cicatrice de trei centimetri sub sprânceana stângă
Două coroane de aur la dinţii de sus
O cicatrice de un centimetru la stânga coastei a zecea
Un tatuaj sub axila stângă cu grupa sa de sânge
Înălţime: 1,73m
Greutate: 69,3 kg (în 1934)
Păr: castaniu închis
Ochi: albaştri gri
Circumferinţa craniului: 558,8 mm
Numărul din SS: 45326 şi 63752
Numărul de afiliere la Partidul Nazist: 889895.

Medicul luă şi măsurile de la genunchi până la gleznă şi de la cot până la încheietura mâinii. Rafael Eitan voia să fie absolut sigur înainte să-l sune pe Harel. În continuare, Eichmann fu legat de pat cu o cătuşă pusă pe gleznă şi menţinut în izolare totală timp de zece ore. Liniştea fu dintr-o dată ruptă atunci când Eitan şi Malkin intrară în încăpere şi după ce îl treziră brusc îl întrebară cum îl cheamă. Eichmann nu reuşi să zică decât: „Ricardo Klement”. „Nu, nu. Numele dumneavoastră german”, ţipa Eitan. Eichmann rosti din nou numele pe care îl folosise pentru a scăpa din Germania.

Rafael Eitan ieşi din cameră aşteptând ca Malkin să iasă după el, dar înainte de a o face, *katsa* se întoarse şi întrebă din nou: „Cum vă numiţi? Care e numele dumneavoastră la SS?”. În acel moment şi într-un fel automat, omul luă o poziţie de drepţi întins pe pat, şi răspunse clar şi fără grabă: „Adolf Eichmann”. Şi nu se mai întoarseră să-l întrebe nimic.

În următoarele şapte zile, Eichmann şi *kidonii* de la *Nokmin* rămaseră închişi în casă. Nimeni nu vorbea cu el. Se spăla, mânca şi mergea la culcare în linişte.

Pentru Rafael păstrarea liniştii era mai mult decât o necesitate operativă. „Nu voiam să îi arătăm lui Eichmann că eram nervoşi. Asta i-ar fi dat speranţe. Iar speranţa îl face periculos pe omul încolţit. Aveam nevoie ca el să se simtă lipsit de protecţie exact cum se simţeau ai mei când el îi trimitea în trenuri la lagărele de exterminare”. Totuşi Peter Malkin acţionă diferit faţă în faţă cu Eichmann. Poate că acest *katsa* căuta răspunsuri la multe întrebări: cum?, de ce?, cum poate fi capabil un om să asasineze atâtea fiinţe umane? Răspunsurile nu i le putea da decât bărbatul întins pe pat de cealaltă parte a uşii.

„L-am tratat corect. Adevărul e că nu simţeam ură faţă de el. Nu simţeam decât că trebuia să îmi fac treaba până la capăt”, afirmă Malkin în cartea sa *Eichmann in my hands.* Unicul obiectiv al membrilor Mossad-ului era să îl ducă în viaţă la Ierusalim, orice ar fi.

Pe timpul captivităţii, doar o persoană din *Nokmin* avea autorizaţia de a vorbi cu Adolf Eichmann, un interogator specializat pe care îl chema Hans. Totuşi, Malkin nu a putut rezista tentaţiei de a dialoga cu criminalul nazist. Încerca prin toate mijloacele posibile să afle ce era în mintea unui om capabil să trimită la moarte milioane de persoane.

Într-o dimineaţă când *katsa* deschise uşa pentru a-i servi micul dejun, Eichmann întrerupse tăcerea: „Dumneavoastră sunteţi cel care m-a prins?” spuse. „De unde ştiţi?” răspunse Malkin. „N-o să uit niciodată că mi-aţi spus ‚un moment, domnule’. Îmi aduc aminte de vocea dumneavoastră”, îi spuse Eichmann lui Malkin. Acel prim schimb de cuvinte deschise calea pentru ca Malkin să poată vorbi cu Adolf Eichmann. Stăteau acolo, faţă în faţă, un agent al Mossad-ului şi un membru de rang înalt al SS. Cine ar fi zis?

Prima întrebare pe care o puse *kidonul* Malkin se referea la fiul lui. Eichmann sări ca ars şi întrebă: „L-aţi ucis dumneavoastră?” Malkin îl linişti răspunzându-i că nu aveau nimic cu familia lui şi că unicul său obiectiv e să-l ducă întreg şi nevătămat la Ierusalim.

Următoarea întrebare a lui Malkin către Eichmann a fost: „Vreau să vă întreb de fiul dumneavoastră, v-am văzut că vă jucaţi cu el, v-am văzut de atâtea ori cum îl îmbrăţişaţi. De ce el e viu, în timp ce fiul surorii mele, care avea aceiaşi ochi albaştri şi părul la fel de blond ca fiul dumneavoastră, e mort?” Atunci membrul SS se îndreptă şi răspunse rece: „Era evreu, nu? Asta era munca mea. Ce puteam eu să fac? Eram un soldat. Şi dumneavoastră sunteţi soldat. Aţi venit să mă prindeţi. Urmaţi un ordin”. Pentru Malkin nu se putea face niciun fel de comparaţie între ordinele date de oameni ca Himmler sau Heydrich şi cel pe care le primea el de la Ben Gurion şi Harel.

„Eu nu am omorât pe nimeni, doar am fost responsabil de transportarea oamenilor”, spuse răpitul. „Dar unde i-ai dus? În lagărele de concentrare, la moarte. Erau femei, copii, sora mea, copiii ei. Ăştia erau duşmanii dumneavoastră?” replică agentul Mossad-ului. Adolf Eichmann nu răspunse.

Fără îndoială că membrii *Nokmin* care au convieţuit cu Adolf Eichmann în acele zile nu vor uita niciodată în ce fel, chiar dacă ştia că îşi trăieşte ultimele săptămâni, i se lumina chipul atunci când îşi amintea de Adolf Hitler. „Pentru el, Hitler era un zeu. Mi-a spus că Hitler schimbase viaţa germanilor, le-a redat onoarea. Dar lui nu-i plăceau Himmler şi alţi lideri. Spunea despre ei că fugiseră fără să-şi fi terminat treaba. În schimb, el se lăuda că rămăsese până în ultima clipă a războiului. Pentru el, misiunea era cea mai importantă. Totuşi, ca şi alţii, a sfârşit fugind deghizat în pilot”.

În timp ce *kidonii* făceau planuri pentru a-l scoate clandestin din Argentina, s-au produs unele situaţii ridicole, chiar groteşti. Spre exemplu, în comandoul Mossad-ului era şi o femeie, Rosa, care printre altele trebuia şi să gătească. Era foarte credincioasă, de aceea toată mâncarea trebuia să fie *kosher.*” De ce îţi faci griji ca mâncarea să fie *kosher?* E pentru Eichmann, nu pentru vreun rabin”, îi spuneau agenţii Mossad-ului.

O altă situaţie ridicolă a fost când într-o bună zi Eichmann refuză să meargă la baie. Nu o făcu decât atunci când îi ordonă Rafi Eitan, pe un ton militar. Atunci, la fiecare flatulenţă, se scuza ruşinat. El care nu îşi ceruse niciodată scuze pentru nimic. Era german, foarte eficient şi un mare şef din SS. Nu şi-a recunoscut niciodată vinovăţia în legătură cu nimic. Nu a spus niciodată că îi pare rău şi nu şi-a cerut niciodată iertare pentru ce a făcut unor milioane de fiinţe umane. Şi-a cerut iertare doar pentru ce se petrecea în baie într-o casă pierdută din Buenos Aires.

În cele din urmă, veni momentul să fie scos din Argentina. În zilele acelea se sărbătoreau o sută cincizeci de ani de la Revoluţia din Mai, iar la festivităţi fuseseră invitate delegaţii din toată lumea, printre care şi una din Israel, condusă de ministrul de externe Abba Eban. Delegaţia ajunsese cu un avion al liniei El Al, care ateriza pentru prima dată la Ezeiza.

Mossad-ul hotărâse să îl scoată pe răpit cu zborul acela. Malkin şi Eitan îl deghizară pe liderul nazist în pilot al companiei aeriene. Apoi îl obligară să bea o sticlă întreagă de whisky şi, pentru a-l răpune, îi injectară şi un tranchilizant. Un falsificator din Mossad pregăti pentru Adolf Eichmann un paşaport israelian.

Kidonii de la *Nokmin* se îmbrăcară cu uniforme ale echipajului El Al şi după ce s-au stropit cu whisky intrară în maşina care trebuia să-i ducă la aeroport. La intrarea aeroportului, soldaţii argentinieni opriră maşina.

Când se deschiseră geamurile maşinii, ieşi un miros puternic de alcool. Un ofiţer ce se afla ceva mai departe se apropie să ceară documentele de identitate ale celor din maşină. În momentul acela, Shalom Dani, care stătea lângă şofer, îşi băgă degetele pe gât şi începu să vomite. Văzând aceasta, soldaţii se gândiră că pilotul de la El Al nu rezistă prea bine la alcool şi îl lăsară să treacă.

Învăluită în efluvii de whisky şi de vomă, maşina se apropia cu toată viteza de avionul *Britannia* cu simbolul El Al pictat pe coadă. Eitan, Dani, Malkin şi Eichmann se urcară de-a buşilea la bord.

Imediat după aceea, fostul membru al SS fu încătuşat şi introdus într-o celulă special construită pentru el. Tensiunea se menţinu printre membrii *Nokmin,* care începură să asculte cum motorul *Britannia* îşi mărea turaţiile pentru a se ridica în zbor către Israel, la miezul nopţii pe data de 21 mai 1960, la exact zece zile de la răpirea de pe strada Garibaldi.

Adolf Eichmann nu voia să meargă în Israel. Îi întreba pe *katsas* de ce nu mergeau la Frankfurt sau la Münich. Poate că dacă ar fi pus la dispoziţia unui tribunal din Republica Federală Germană ar însemna pentru el o condamnare pe viaţă, dar niciodată pedeapsa cu moartea. În cele din urmă semnă o declaraţie prin care arăta că ieşea de bunăvoie din Argentina.

Când Eichmann apăru în faţa unui tribunal din Israel într-o cabină blindată de sticlă, ministrul argentinian de externe, Diógenes Taboada ceru public ambasadorului Israelului în Argentina, Aryeh Levavi, o explicaţie cu privire la cele întâmplate. Unicul răspuns oficial dat guvernului de la Buenos Aires veni chiar de la David Ben Gurion: “Am luat măsurile potrivite pentru un caz excepţional. Acum toţi duşmanii Israelului din trecut, prezent şi viitor ştiu că dacă ne ameninţă siguranţa, braţul lung al Israelului îi poate lovi oriunde s-ar ascunde”. Poate că aceste cuvinte au fost o prevestire, deoarece de la succesul *kidonilor* de la *Nokmin* sau

„Razbunătorii” în răpirea lui Adolf Eichmann, Mossad-ul şi noul său director, Meir Amit, aveau să dea undă verde pentru crearea temutei unităţi de operaţiuni speciale *Metsada,* care se va transforma în braţul lung al Israelului de care vorbea Ben Gurion.

În final, Adolf Eichmann termină prin a-i cere răpitorului său, *kidonul* Peter Malkin, să vină să îl viziteze atunci când o să fie închis în celula lui din Ierusalim. Agentul promise că aşa va face, şi, într-o bună zi, apăru în sala tribunalului în timpul judecăţii. Atunci, *kidonul* îşi putu vedea prada în spatele unei cuşti de sticlă. Se priviră unul pe altul de la distanţă. Nu aveau ce să îşi spună.

Katsa Mossad-ului se întoarse şi se pierdu pe culoare în mulţimea ce se înghesuia să-l vadă, ca şi cum era vorba de un animal de la zoo, pe omul care a dus la moarte milioane de persoane fără cea mai mică remuşcare.

La 12 decembrie 1961, preşedintele tribunalului citi acuzaţiile şi sentinţa. Adolf Eichmann avea cincisprezece capete de acuzare, inclusiv cel de a fi fost responsabil de deportarea unei jumătăţi de milion de polonezi în lagărele de concentrare şi a 14.000 de sloveni; de a fi responsabil direct de moartea a milioane de evrei şi a zeci de mii de ţigani; şi de moartea a nouăzeci şi unu de copii din Lidice. Eichmann ascultă fără să clintească toate acuzaţiile, precum şi sentinţa care îl condamna la moarte prin spânzurare într-o zi şi într-un loc necunoscute.

După mai multe apeluri ale avocaţilor lui Eichmann, doctorul Robert Servatius şi Dieter Wechtenbruch, Tribunalul Suprem din Israel ratifică sentinţa. Într-o dimineaţă între 30 mai şi 1 iunie 1962, Adolf Eichmann fu scos din celulă şi însoţit de William Hull, preot protestant, până la sala eşafodului ridicat pentru acel eveniment.

Era prezent în acea zi Rafael Eitan, cel care conduse echipa de „Răzbunători” care îl răpiseră cu aproape doi ani în urmă. Eichmann îl privi cu un oarecare dispreţ şi spuse: „Va veni ziua în care mă vei urma, evreule”. Iar Eitan răspunse: “Dar nu e azi ziua aceea, Adolf, nu e azi”.

După câteva cuvinte, călăul închisorii de la Ramlah aşeză frânghia în jurul gâtului fostului membru al SS. La o indicaţie a directorului închisorii, călăul acţionă pârghia deschizând chepengul de sub picioarele lui Eichmann. Corpul se duse în jos după ce fu împins uşor. Eichmann muri prin fracturarea gâtului. Mirosul defecării inundă toată sala eşafodului. Poate că Adolf Eichmann a avut aceeaşi senzaţie de frică înainte de moarte ca şi milioanele persoane înainte de a intra în camerele de gazare.

Se construise un cuptor special pentru arderea cadavrului unuia din cei mai importanţi responsabili ai „Soluţiei Finale". Doi soldaţi din armata israeliană dădură jos cadavrul atârnat încă de frânghie, îl dezbrăcară şi îl introduseră în cuptorul încins la mii de grade. La câteva ore după aceea nu mai rămăsese decât o mână de cenuşă, aruncată în mare pe o zonă extinsă, aşa cum ordonase în mod expres David Ben Gurion. Primul ministru nu voia să îl transforme pe Eichmann într-un *obiect* de cult nazist. Imediat după aceea, cuptorul a fost demontat şi distrus. Nu mai rămânea nimic pe faţa pământului din Adolf Eichmann.

Următorul obiectiv al *Metsadei* şi al *kidonilor* avea să fie un alt nazist de marcă, Herbert Cukurs, pe care Mossad-ul îl cunoştea drept „Călăul din Riga". Spre deosebire de Adolf Eichmann, Cukurs asasinase el însuşi aproape treizeci de mii de evrei, bărbaţi, femei şi copii, în capitala Letoniei. Eichmann era un birocrat şi unul din arhitecţii Holocaustului. Cukurs era pur şi simplu un asasin şi un măcelar.

Operaţiunea „Garibaldi" a generat o dezbatere intensă în Argentina şi un protest energic al guvernului lui Arturo Frondizi împotriva Israelului. Guvernul de la Buenos Aires ceru chiar restituirea lui Adolf Eichmann.

Adolf Eichmann a fost judecat în Israel între 2 aprilie şi 14 august 1961. Condamnat la moarte, a fost executat prin spânzurare la închisoarea din Ramlah între 30 mai şi 1 iunie 1962. Familia sa, copiii şi nepoţii, locuiesc în continuare în Argentina.

Isser Harel, bărbatul ce a făcut posibilă prima operaţiune a ceea ce la puţin timp avea să capete numele de *Metsada,* unitatea de operaţiuni speciale a Mossad-ului, îşi dădu demisia din funcţia de *memuneh* la 1 aprilie 1963, după o serie de divergenţe cu primul ministru David Ben Gurion.

Peter Malkin a murit la 1 martie 2005. Până la sfârşitul vieţii a locuit cu fiica şi nepoatele sale în Washington DC. Ultimul contact pe care autorul l-a avut cu el a fost la 13 octombrie

1996, la o celebrare la Muzeul Holocaustului din capitala Statelor Unite.

Rafael Eitan a continuat în Israel o lungă carieră în Mossad, preluând funcţia de şef al operaţiunilor speciale ale *Metsada.* Ca militar, ajunse la gradul de general şi şef de stat major. Ca om politic, a fost membru al parlamentului până la moartea sa, la data de 2 noiembrie 2004, la vârsta de 75 de ani.

Capitolul II

Operaţiunea „Riga” (1965)

Cel mai mare Holocaust din istorie a avut loc în Europa în timpul celui de-al doilea Război Mondial. Aproximativ şase milioane de evrei au fost asasinaţi sub regimul terorii impus de Adolf Hitler. Organizaţii precum SS sau Gestapo au fost mâna ce a executat asasinatul în masă. SS şi Gestapo erau formate din bărbaţi şi femei care acţionau automat, fără sentimente, fără remuşcări. Mulţi au reuşit să scape după război în America de Sud, dar Israelul şi Mossad-ul nu erau dispuse să uite.

Răpirea lui Adolf Eichmann, cu doar cinci ani înainte, şi transportarea sa ulterioară la Ierusalim pentru judecată şi execuţie, i-au transformat pe cei de la *Nokmin* („Răzbunătorii”) din Mossad în braţul cel lung al Israelului. În 1964, Meir Amit, *memuneh*-ul Mossad-ului, cu autorizarea primului ministru, a hotărât să înfiinţeze secţiunea cea mai secretă din întreg serviciul de spionaj israelian, unitatea de operaţiuni speciale a Mossad-ului, temuta *Metsada.*

Membrii săi, cunoscuţi drept *kidoni* (baionetă) s-au transformat în asasini, răpitori şi lichidatori, totul în numele Israelului. Rafael Eitan a fost primul şef al *Metsadei.* El va afirma, în timpul unei întâlniri cu Amit, că *Metsada* e compusă din „aceia ce nu uită niciodată”, spuse ce aveau să se transforme în deviza noii unităţi.

Primul obiectiv al *Metsadei* înfiinţate ca atare era acum tot un fost nazist, cunoscut de Mossad drept „Călăul din Riga”. Numele lui era Herbert Cukurs.

Primele date despre Cukurs sunt din 1919 şi îl prezintă ca fiind un simpatizant al regimului bolşevic. La scurt timp devine un renumit pilot. Între 1924 şi 1929, Cukurs proiectează şi construieşte trei avioane. Cu unul din ele, C-3, face un zbor între Riga, capitala Letoniei, şi Gambia. Doi ani după aceea zboară între capitala letonă şi Tokyo.

Atunci când armata celui de-al Treilea Reich intră la sfârşitul lui 1941 în ţările baltice, în cadrul operaţiunii „Barbarossa”, Herbert Cukurs intră în *Einsatzgruppen* al SS-ului, escadroanele morţii însărcinate cu lichidarea tuturor evreilor din Europa. Pentru Amit, Adolf Eichmann era un birocrat în interiorul maşinăriei morţii impuse de nazişti în Europa. Dar Herbert Cukurs era în schimb pur şi simplu un măcelar.

Întins pe patul dintr-o cameră a unui hotel mic dar confortabil din Paris, Anton Kuenzle îşi amintea că în urmă cu exact un sfert de secol începuseră să se audă primele focuri de armă ale celui de-al doilea Război Mondial. Acum douăzeci şi cinci de ani trupele germane trecuseră frontiera polonă. Se apropie de fereastra de unde se puteau vedea acoperişurile Parisului, când sună telefonul. La capătul celălalt al liniei, Yoav, un agent al Mossad-ului ce fusese desemnat drept *kidon* al *Metsadei* pentru această operaţiune, stabili un loc de întâlnire în acea zi de 1 septembrie 1964.

Kuenzle şi Yoav mergeau încet de-a lungul promenadei ce se întindea paralel cu Sena până la o cafenea micuţă. La o masă mai retrasă stătea un oarecare Michael, prieten de-al lui Yoav. Acesta făcu prezentările.

Pe măsuţa de marmură, Michael desfăcu un dosar în timp ce îşi mărturisea emoţia. „Trebuie să fiţi mulţumiţi de ce vă ofer. Aici se află toate informaţiile despre un criminal de război nazist, precum şi despre locul în care se ascunde”, spuse Michael. „Acum trăieşte într-o ţară din America de Sud, cu familia sa, sub protecţia serviciilor de siguranţă din acea ţară”.

În câteva luni, mai exact la data de 8 august 1965, se sărbătoreau douăzeci de ani de la înfrângerea Germaniei în război şi existau voci, nu în Germania, care cereau să fie date uitării toate ororile şi să se aplice *Statutul de Limitări la Crimele de Război Naziste* în cazul foştilor lideri ai celui de-al Treilea Reich şi al crimelor lor.

„Ştii. Europa occidentală trece printr-un proces de unificare şi nu doreşte să piardă Germania din vedere având în vedere avansul luat de Uniunea Sovietică”, spuse Michael. Poate avea dreptate. Chiar în zilele acelea mai multe publicaţii îi întrebau pe liderii cei mai importanţi din Germania ce făcuseră între 1933 şi 1945. Răspunsurile erau în general „nu-mi aduc aminte”, „am luptat împotriva naziştilor” sau „am fost în exil”. Niciunul din cei mai bine de două sute care au răspuns la chestionar nu răspunse „am apărat Germania nazistă, pe Hitler şi regimul său”.

Yoav glumi spunând „îţi imaginezi pe cineva răspunzând că a ucis evrei în acei ani sau a activat camerele de gazare la

Dachau sau Auschwitz?”. De la sfârşitul războiului, 61.000 de criminali de război nazişti fuseseră judecaţi în Germania. Doar 6100 au fost condamnaţi iar Anton ştia că aşa ar fi continuat lucrurile. *Metsada* urma să pună un fir de nisip peste justiţia internaţională, sau cel puţin avea să încerce.

„Prietenul nostru Dova’le s-a dus până în America de Sud pentru a verifica o informaţie pe care o primisem”, spuse Yoav. „Informaţia arăta că un criminal nazist ce executase şi torturase femei evreice cu propriile lui mâini şi care trăsese gloanţe în ceafă copiilor cu vârste între patru şi nouă ani reuşise să fugă alături de alte mii de nazişti într-o ţară din America de Sud. Numele nazistului la care se refereau informaţiile e Herbert Cukurs”.

„Am mai auzit numele ăsta”, spuse Kuenzle în timp ce lua dosarul pe care îl avea în faţă. Deschizându-l, prima imagine ce apărea era fotografia cam înceţoşată a unui bărbat în uniforma SS-ului, cu braţul drept întins, în timp ce în mână ţinea strâns un pistol. Pe fundal se văd femei dezbrăcate, cu şanţuri săpate în faţa lor. *Kidonul* continuă să citească raportul: “Herbert Cukurs e un nazist leton care câştigă prin cruzime respectul superiorilor. Participă personal la executarea mai multor zeci de copii evrei în pădurea Rumbula, dansând peste morminte, şi la anihilarea a 30.000 de evrei din Riga, de unde şi renumele pe care îl câştigă, de ‚Măcelarul din Riga’ sau ‚Călăul din Riga’, după unele versiuni”. Pentru *kidon* cel mai de necrezut fapt nu era că omorâse atâta lume cu mâinile lui, ci că, în refugiul său sudamerican, începuse să acorde interviuri unor ziare din Brazilia. A fost cea mai mare greşeală a sa.

Yoav se apropie de Anton Kuenzle şi vorbind pe şoptite îi spuse: „Îţi propun ca tu, eu, Michael şi Dova’le să mergem în Brazilia, să-l localizăm şi să îl executăm aşa cum a făcut şi el cu ai noştri la Riga”. Ţinând în mâini fotografia alb-negru, Anton ceru câteva zile să se gândească. Era clar că o astfel de misiune trebuia să fie discutată la Tel Aviv cu *memuneh*-ul, generalul Meri Amit, şi cu Rafi Eitan, şeful operaţiunilor speciale ale Mossad-ului.

La sute de kilometri de la locul în care se aflau, Meir Amit şi Rafi Eitan stabiliră o întâlnire pentru a analiza pro şi contra o operaţiune ce i-ar activa pe *kidonii* de la *Metsada* şi i-ar trimite într-o ţară din America de Sud să lovească un obiectiv protejat de autorităţi. Trebuiau să le potrivească pe toate înainte de a cere conexiunea între *Metsada* şi primul ministru Levi Eshkol.

Amit vorbi cu Yoav şi Anton şi le ceru un ultim raport referitor la felul în care vor reuşi să treacă de cercul de siguranţă al lui Cukurs. Aceasta era adevărata problemă. Dova’le îi spuse lui Yoav că e mai bine să se facă astfel încât chiar Herbert Cukurs să călătorească într-o ţară mai puţin strictă la capitolul măsuri de siguranţă pentru a da lovitura, spre exemplu în Uruguay.

A doua problemă era transportarea lui Cukurs din Brazilia în Uruguay. Yoav propuse o operaţiune asemănătoare cu cea din cazul lui Eichmann, dar din punctul de vedere al lui Anton obiectivul nu merita efortul. „E mai ieftin să fie executat în Brazilia, şi mai trebuie să îl şi localizăm”, spuse. Dar nu ştia că un *katsa* de la Mossad îl localizase deja. „Ce ai zice dacă ţi-aş spune că ştiu unde trăieşte Călăul din Riga?” comentă Yoav. Anton Kuenzle îl privi surprins şi după ce sări în sus, spuse: “Să mergem după el”. De la Tel Aviv, Eshkol nu autorizase încă execuţia. Amit şi Eitan i-au răspuns că Cukurs nu era decât un măcelar ce omorâse cu mâinile lui mai mult de 30.000 de evrei în Letonia ocupată de trupele naziste. „Dacă ştim unde se află şi îl lăsăm să trăiască, asta înseamnă că îi dăm uitării pe evreii ce au murit de mâna lui Herbert Cukurs şi a altor călăi ca şi el”, spuse Eitan. După o scurtă pauză, primul ministru Eshkol spuse: “Înainte”. Adică mult dorita undă verde a operaţiunii „Riga”. Rafi Eitan a fost cel ce le-a ordonat lui Yoav şi Kuenzle să se ocupe de executarea „Călăului din Riga”. „Nu-l vom aduce în Israel să fie judecat. Probele pe care le avem împotriva lui sunt de ajuns pentru a-l executa”, spuse Eitan.

Cele mai bune piste despre Cukurs veniră de la fostul lui partener în misiunile de lichidare a evreilor din Riga, letonul Viktors Arajs.

Acesta fusese ridicat la rangul de maior al Secţiei de Siguranţă Letonă şi promovat de SS, datorită fanatismului şi antisemitismului său, ca *Sturmbannführer.* Plăcerea sa de a se ocupa personal de execuţia prizonierilor din armata sovietică şi a evreilor i-a adus „Crucea de Fier” cu spade. În primele zile ale lui iulie, împreună cu Herbert Cukurs, creă un grup cunoscut ca „Banda Arajs”. Membrii acesteia deveniră faimoşi în Riga datorită brutalităţii exercitate asupra membrilor comunităţii evreieşti.

Printre plăcerile sale se număra şi arestarea femeilor tinere, pe care le obliga să se dezbrace în mijlocul străzii şi să alerge în timp ce trăgea cu pistolul la nivelul picioarelor lor. Mai multe victime de-ale sale au trebuit să îşi amputeze un picior după ce acesta calculase greşit direcţia glonţului. Curente erau şi raziile în cartierele evreieşti în care cei din „Banda Arajs” jefuiau familiile mai înstărite de bijuterii şi obiecte de valoare.

Atunci când administraţia germană a organizat lichidarea şi deportarea evreilor, Arajs şi Cukurs şi-au propus să crească în ochii autorităţilor ocupante ale Gestapo-ului şi SS-ului. Au decis amândoi să organizeze uciderea evreilor în ghetoul din Riga şi să ducă la bun sfârşit execuţiile în pădurea Rumbula. Există fotografii cu femei dezbrăcate ce alergau una după alta, acoperindu-şi sânii, în direcţia unei gropi comune. Unele aveau nou născuţi în braţe.

După război, Viktors Arajs s-a ascuns într-o zonă rurală din Germania, cu un nume şi o identitate nouă. La scurt timp a fost arestat de autorităţile Aliate şi dus la judecată. Arajs a fost condamnat la închisoare pe viaţă la Hamburg. Partenerul său Herbert Cukurs dispăru pur şi simplu.

Un *katsa* al Mossad-ului ce se dădea drept ziarist austriac reuşi să îi ia un interviu în închisoare. Arajs îi spuse aşa-zisului ziarist că ştia că Cukurs se află undeva în Brazilia protejat de organizaţia „Odessa” care îi făcuse rost de un nume nou şi de o identitate nouă. Criminalul de război leton dădu asigurări că Cukurs ajunsese în Brazilia prin intermediul doctorului Josef Mengele, „Îngerul Morţii” de la Auschwitz. Această informaţie nu a fost niciodată confirmată, dar a reprezentat un imbold pentru Meir Amit şi Rafi Eitan. Dacă ar fi reuşit să ia legătura cu Cukurs, ar fi putut să afle unde era ascunzătoarea lui Mengele, care era pentru Mossad o pradă mai mare.

Înainte de a ieşi din sală, criminalul de război Arajs îi povesti ziaristului că Cukurs a fost răspunzător de incendiul de la Marea Sinagogă din Riga, de pe strada Gogol. „Era în ziua de 2 iulie 1941, când Cukurs şi alţii ajunseră la sinagogă. După ce a dat foc sulurilor sfinte, închise la primul etaj al clădirii aproximativ 300 de evrei ce ajunseseră acolo căutând adăpost. Cukurs ordonă ca toţi să fie închişi şi să fie ferecate uşile sinagogii. Imediat după aceea dădu ordin să se arunce cu grenade pe ferestre. Chiar el stropi cu benzină clădirea în care se aflau evreii şi îi dădu foc. Mulţi copii au murit acolo”, relată Arajs. Măcelul de la Marea Sinagogă din Riga, precum şi implicarea lui Herbert Cukurs au fost relatate de Raphael Schub, rezident la Toronto (Canada), în decembrie 1949, în faţa *Comisiei de Investigare a Crimelor Naziste în Statele Baltice*.

Într-adevăr, Herbert Cukurs nici măcar nu se deranjase să îşi schimbe numele. Locuia cu familia în apropiere de Sao Paulo, la Interlagos, şi avea mai multe afaceri. O firmă de închirieri de bărci şi hidroavioane pe plajă şi plantaţii de bananieri în selva braziliană. Problema era aceeaşi. Cum să treacă de cercul de siguranţă al lui Cukurs pentru ca *kidonii* să poată să îl execute.

În cele din urmă s-a hotărât ca Anton Kuenzle, ce vorbea germana, să îi câştige încrederea criminalului de război. În acest scop, Mossad-ul îi făcu rost *kidonului* de un paşaport austriac fals şi un profil perfect de finanţist sprijinit de rapoarte bancare de la entităţi europene importante precum Amro Bank sau Credit Suisse. Toate false. S-au făcut şi carduri comerciale, iar la aliniatul cu adresa era trecut oraşul olandez Rotterdam. Era momentul să se încerce o primă apropiere de obiectiv.

Herbert Cukurs ajunse în Brazilia la data de 4 martie 1946 şi declară în faţa autorităţilor ce se ocupau de probleme de migraţie că era refugiat leton, fermier de profesie, victimă a comuniştilor, şi că îşi riscase viaţa încercând să salveze evreice de persecuţiile naziste. Singurul lucru adevărat era naţionalitatea sa letonă.

Metsada ştia că Cukurs se instalase în Rio de Janeiro, pe strada Barata-Ribeiro la numărul 645, şi că deţinea un document de identitate brazilian cu numărul 217180. Cukurs credea că e la adăpost de braţul lung al justiţiei. Anton Kuenzle ştia că era la adăpost de justiţia germană, dar nu şi de cea israeliană. Dar o mică problemă birocratică întârzie operaţiunea „Riga”.

Chiar în zilele acelea, Cukurs încerca să obţină cetăţenia braziliană, dar când era cât pe ce să-i fie acordată, Organizaţia Evreiască din Brazilia încercă să paralizeze procedura. Herbert Cukurs ajunse astfel pe primele pagini ale ziarelor din ţară, de aceea nu era prea recomandat să fie executat chiar atunci.

Kuenzle se consultă cu Tel Aviv-ul. Atât Amit cât şi Eitan i-au ordonat *kidonului* să aştepte în Brazilia să se ivească o altă ocazie. Dorinţa de a-l prinde pe Josef Mengele era şi mai mare decât cea de a executa un simplu criminal de război nazist.

În aceleaşi zile şi sub presiunea presei, Cukurs şi familia au hotărât să se mute la Sao Paulo, sub protecţia serviciului secret brazilian, DOPS. Aceştia i-au dat lui Cukurs un permis de port armă pentru autoapărare. Un cititor evreu, Moshe Beilinson, scrise în ziarul newyorkez în idiş *Der Tog Morgen: „*Sângele evreilor nevinovaţi din Riga cere dreptate şi aducerea în faţa tribunalelor a Hauptmann-ului SS Herbert Cukurs, Eichmann din Riga. Trebuie să îl arestăm înainte să se evapore*”.*

În dimineaţa aceea, Anton Kuenzle mânca liniştit scoici proaspete şi languste, specialitatea casei. *Kidonul* se uită în jurul restaurantului înconjurat de un gazon îngrijit ce dădea înspre un lac artifical uriaş. Era locul preferat de locuitorii din Sao Paulo pentru sfârşitul de săptămână. Câţiva tineri înotau şi vâsleau în nişte bărci de diferite culori legate de cheiul de lemn.

După ce mâncă, agentul Mossad se apropie de cheiul unde se afla o tânără frumoasă de vreo douăzeci de ani cu un teanc de bilete în mână. Cu un accent german foarte puternic, *kidonul* se îndreptă către ea întrebând dacă vorbea franceză sau engleză. Tânăra spuse că vorbea germana.

Anton Kuenzle se prezentă drept om de afaceri în căutare de noi oportunităţi de investiţii în sectorul turistic din regiune. Tânăra răspunse la întrebările austriacului. Foarte repede, agentul Mossad descoperi că tânăra era soţia unuia din fiii lui Cukurs.

Ea explică că se născuse în orăşelul german Dresda, şi de aceea vorbea germana, orăşel distrus de bombardamentul aliat din februarie 1945 şi care din 1946 făcea parte din Republica Democrată Germană. După multe întrebări, tânăra se sătură să tot răspundă, aşa că se îndreptă către Cukurs şi îi spuse: “Îl vedeţi pe bărbatul acela cu părul alb? El cunoaşte cel mai bine sectorul turistic din regiune. Vorbiţi cu el, vă va ajuta cu siguranţă”, arătând spre un bărbat îmbrăcat lejer, cu capul acoperit de o pălărie. „Şi apoi”, spuse tânăra, „vorbeşte germana ca dumneavoastră”. Bărbatul era Herbert Cukurs, „Călăul din Riga”.

După un salut scurt cu un accent german puternic, omul îşi scoase ochelarii şi îl inspectă pe noul venit. „Tânăra aceea frumoasă şi amabilă mi-a spus să vorbesc cu dumneavoastră. Sunt Anton Kuenzle, om de afaceri şi vreau să investesc în sectorul turistic. Mi-a spus că sunteţi expert”, spuse *kidonul Metsadei.*

Cukurs se ridică şi, îndreptându-se către noul venit, îl întrebă: “V-ar plăcea să mergeţi cu hidroavionul până la Sao Paulo?”. Agentul răspunse afirmativ în timp ce bărbatul îi întinse mâna: „Sunt Herbert Cukurs”. Atunci când avionul începu să se mişte, *kidonul* avu certitudinea că stabilise contactul cu obiectivul şi informă în aceeaşi noapte la Tel Aviv.

După un zbor de douăzeci de minute deasupra suprafeţelor industriale ale oraşului brazilian, hidroavionul ameriză din nou. Pe timpul zborului, din cauza zgomotului produs de motor, orice dialog fu imposibil de stabilit.

Ajunşi la sol, chiar când agentul Mossad credea că pierduse o ocazie, Cukurs se îndreptă spre el şi îl întrebă: “V-ar plăcea să bem împreună o bere pe barca pe care o am? Voi putea astfel să vă răspund la întrebări”.

După mai multe beri şi după mai multe discuţii pe teme netranscendente, Cukurs se apropie şi mai mult de interlocutorul său şi spuse: “Sunt acuzat că aş fi criminal de război. Eu! După ce am salvat o fată evreică şi după ce am protejat-o tot timpul în războiul ăla de rahat”, spuse Cukurs.

Prin afirmaţia aceea, Herbert Cukurs dorea să afle exact ce idei politice avea interlocutorul său. *Kidonul* rămase de neclintit, iar Cukurs întrebă: “Aţi servit în război?”. „Da”, răspunse Kuenzle, „pe frontul rusesc până ce am primit un glonţ bolşevic într-o luptă pe frontul de est. Luptam ca să opresc avansarea comuniştilor către patria mea”.

„Până la ce grad aţi ajuns?” întrebă din nou Cukurs. „Locotenent”, răspunse *kidonul Metsadei.* Cukurs se gândi că Kuenzle ar fi servit cu un rang mai înalt în *Wehrmacht,* dar interlocutorul său prefera să-şi ascundă postul din timpul războiului.

Cukurs se ridică imediat şi îi spuse noului său prieten: „Prea bine, *Herr* Kuenzle, sper să ne revedem la cină la mine acasă. Locuiesc în cartierul Riviera, nu prea departe de aici. Veniţi săptămâna viitoare într-o zi şi vă prezint familia mea”.

La câteva zile, Anton Kuenzle primi un telefon de la Cukurs care îl invita la el la cină. *Kidonul* îşi tot spunea „încet, încet”. „Trebuie să mă duc la Brasilia şi Bahia cu afaceri”, îi răspunse Kuenzle lui Cukurs.

La cartierul general al Mossad-ului, Meir Amit citi: „Am asigurat contactul cu obiectivul. Aştept un nou contact accidental. Semnat: Anton”.

Identitatea şefului echipei *Metsadei* fu cât pe ce să fie descoperită la recepţia Hotelului Nacional din Brasilia, atunci când într-o zi, în timp ce îşi lua mesajele, Anton Kuenzle auzi pe cineva care îi spunea cu voce tare: “Eh, Isaac!”. Într-un prim moment *kidonul* încercă să treacă neobservat şi se îndreptă către zona cabinelor telefonice. Bărbatul îl urmărea şi continua să strige după el: “Isaac, Isaac, sunt Joseph”. Când se întoarse îl văzu pe Joseph Nachmias, ambasadorul Israelului în Brazilia, cum îşi deschidea braţele pentru a-l saluta. Nachmias îl cunoscuse pe *kidonul Metsadei* atunci când era Şef al Poliţiei din Israel. Diplomatul îl întreba în evreieşte despre soţie, în timp ce *kidonul* încerca să treacă neobservat.

Într-o clipă, *kidonul* prinse cu putere braţul ambasadorului şi îl repezi: “Îmi pare rău, aţi greşit persoana. Sunt Anton Kuenzle, om de afaceri din Austria”. Imediat după aceea dispăru pe uşa laterală a hotelului. Câţiva ani mai târziu, Anton Kuenzle se întâlni cu Joseph Nachmias în Israel şi îi putu povesti de ce se afla atunci în Brazilia. Nachmias nu fusese informat de Mossad cu privire la operaţiunea „Riga”. Tot în acele zile, *kidonul* Mossad-ului se mai întâlni cu alţi doi buni prieteni, Efrayim Ben-Artzi, director general al El Al şi cu Shlomo Lahat, unul din directorii El Al. Ambii îl cunoşteau pe Anton Kuenzle, dar când au trecut pe lângă el nici măcar nu l-au salutat. După ani de zile află că ambasadorul Nachmias îi prevenise că dacă se vor întâlni cu agentul Mossad vor trebui să pară că nu îl cunosc. Cei trei înţeleseseră că *kidonul* Anton Kuenzle se afla într-o misiune a Mossad-ului.

La întoarcerea în Sao Paulo, Anton primise ordine de la Tel Aviv să încerce să strângă un pic mai tare nodul asupra obiectivului. Următoarea întâlnire cu Herbert Cukurs avu loc vineri, 25 septembrie 1964. Trecuse deja o săptămână de la prima întâlnire şi de la invitaţia la cină.

Agentul israelian îşi conducea Volkswagenul portocaliu pe strada îngustă ce ducea către cartierul Riviera. Ajungând la o poartă uriaşă flancată de ciobăneşti germani cu o atitudine nu prea prietenoasă, se hotărî să claxoneze. Un bărbat înarmat cu un pistol Beretta îi ieşi în cale. Fără să-şi piardă firea, *kidonul Metsadei* îi spuse: "Îl caut pe Herr Cukurs". „Îl căutaţi pe tata", spuse tânărul înarmat.

Un drum curat, înconjurat de terenuri acoperite de iarbă tunsă frumos şi de flori, ducea către o casă mare. Mossad-ul ştia că între 1941 şi 1944 Herbert Cukurs adunase o avere considerabilă furând de la evreii care îi erau victime. O parte din avere fusese cheltuită de criminalul de război leton în încercarea de a scăpa de înaintarea armatei roşii către occident. Calea de scăpare între Riga şi Sao Paulo era scumpă pentru un asasin nazist.

Interiorul casei era simplu. Mobilier ieftin amestecat cu covoare colorate ţesute de mână de cine ştie ce trib băştinaş din Brazilia. Familia Cukurs trăia modest, chiar dacă la un nivel superior faţă de Adolf Eichmann.

Din bucătărie apăru o femeie micuţă ce se îndreptă către *katsa* cu mâna întinsă. „*Guten Tag*", spuse Milda Cukurs.

Herbert Cukurs şi Anton Kuenzle se opriră în faţa unui perete mare pe care stăteau aliniate numeroase decoraţii. De *Ordinul Sfinţii Dumont*, acordat pentru zborul în Gambia, era cel mai mândru.

Pe o latură a biroului, letonul ţinea la vedere o vitrină în care expunea un număr mare de arme. Un pistol Beretta de 6.35 mm, un Mauser de 7.63 semiautomat şi o puşcă de 5.56 mm.

Era clar că Cukurs încerca să îl impresioneze pe un înalt şi viteaz ofiţer al Wehrmacht-ului rănit în luptă pe frontul rusesc. „Nu va fi uşor să îl execut pe Cukurs", gândi *kidonul Metsadei.*

După un prânz frugal, Herbert Cukurs îi propuse invitatului său să-i viziteze afacerile în oraş. În atelierul de reparaţii de bărci, Cukurs îi spuse lui Kuenzle că avea în proprietate şi două plantaţii în selvă. „Două plantaţii?" răspunse *katsa* Mossad-ului. „Vrei să le vezi?" propuse criminalul de război.

În aceeaşi după-amiază Anton Kuenzle transmise informaţia către superiorii din Tel Aviv şi către ceilalţi *kidoni* ai *Metsadei* staţionaţi la Paris. Poate că putea să dea lovitura în timp ce vizita plantaţia. Astfel că se hotărî să informeze *Avtahat Paylut Modienit* (APAM), unitatea însărcinată cu siguranţa operaţiunilor Mossad.

Înainte de a-i da acceptul, *katsas* de la APAM proiectau operaţiunea pentru ca *Metsada* să ducă la bun sfârşit execuţia lui Herbert Cukurs, „Călăul din Riga”.

Marţi 29 septembrie 1964 fu ziua aleasă pentru vizitarea plantaţiilor. Drumul de la Sao Paulo la plantaţia lui Cukurs fu destul de monoton. Întinderi şi întinderi de palmieri se aliniau de ambele părţi ale şoselei. Maşina opri o singură dată, la un magazin care vindea articole sportive. Curkus cumpără acolo un cuţit cu lama mică. Nimic ce ar fi semănat cu o armă de luptă, se gândi *kidonul Metsadei.*

În portbagajul maşinii, criminalul de război pusese o puşcă semiautomată. Pe drumul către Piedade, oraşul cel mai apropiat de plantaţie, Herbert Cukurs îi spuse lui Kuenzle că şeful de echipă era un fost asasin plătit şi gardă de corp a preşedintelui Kubitschek. Pe la miezul zilei maşina ajunse la un loc împrejmuit, pe al cărui fronton scria „Rancho Corujas”, numele plantaţiei lui Cukurs. Letonul şi-a putut da seama că nu reuşise să-şi impresioneze invitatul.

„Mergem după aceea la ‚Rancho Esclavados’ care e tot a mea şi e mult mai mare”, spuse Cukurs, „am acolo vreo sută douăzeci de mii de bananieri”. Când ajunseră la casa de pe plantaţie, un bărbat înalt şi voinic ieşi în întâmpinarea maşinii. Agentul Mossad văzu cum ieşea mânerul unui pistol dintr-un toc de piele care îi atârna peste cămaşă. Era clar că bărbatul acela era pistolarul de care vorbise Herbert Cukurs.

După o scurtă plimbare prin selva ce înconjura plantaţia, „Călăul din Riga” scoase din husă puşca semiautomată şi, îndreptându-se către *kidon,* îl întrebă dacă vrea să încerce să ţintească. Agentul Mossad ştia că Cukurs îl testa. „Acum”, răspunse Kuenzle.

Cukurs, criminal de război, trase zece focuri unul după altul, toate grupate pe o rază de cinci centimetri. „Rândul dumnevoastră”, îi spuse Cukurs în timp ce îi dădea puşca neîncărcată.

Fostul nazist credea că invitatul său servise ca ofiţer de înalt rang în Wehrmacht pe frontul rusesc, când în realitate Anton Kuenzle, *katsa* în Mossad, şi acum *kidon al Metsadei*, unitatea de asasini ai spionajului israelian, servise timp de şase ani în Regimentul 6 Regele George şi un număr mare de ani în Forţele de Apărare Israeliene, IAF. Agentul Mossad luă arma şi o încărcă, ţinti şi tras zece focuri. Toate focurile avură impact pe o rază de trei centimetri.

Ecoul focurilor de armă fu întrerupt doar de aplauzele lui Cukurs şi ale pistolarului ce stătea lângă el. „Să mergem să bem, prietene Anton”, spuse Cukurs. Era prima dată când îl apela după prenume pe *kidon* şi nu pe numele de familie. Era un semn în plus că se apropia tot mai mult execuţia „Călăului din Riga”.

Fostul nazist îl luă pe după umeri pe agentul Mossad, pentru a-i dovedi legătura de prietenie ce apăruse între doi foşti camarazi în slujba Führer-ului, Adolf Hitler. La un moment dat, pe drumul de întoarcere, agentul Mossad spuse că trebuia să se oprească, deoarece îi intrase ceva în cizmă. Pentru o fracţiune de secundă îşi imagină că apucă pistolul pe care îl avea ascuns în cizma dreaptă, îi scoate piedica şi le trage câte un glonţ în ceafă lui Cukurs şi pistolarului. Apoi i-ar fi îngropat într-un loc sigur de pe plantaţie iar corpurile lor ar fi dispărut de pe faţa pământului, îngrăşând plantaţia de bananieri.

Gândurile îi fură întrerupte atunci când fosta gardă de corp prezidenţială se apropie de *kidon* şi-l întrebă dacă avea nevoie de ajutor pentru a merge. Anton Kuenzle ştiu că nu era momentul potrivit. Trebuia să spere la un scenariu mai bun. Era prea departe de civilizaţie şi avea nevoie de o cale rapidă de scăpare după lovitură.

Raportul pe care îl citiră Meir Amit şi Rafi Eitan la Tel Aviv cu privire la desfăşurarea operaţiunii „Riga” era o descriere minut cu minut a celor întâmplate de la aterizarea *kidonului* Kuenzle în Brazilia cu doar şaptesprezece zile în urmă. Pentru agent şi tovarăşii lui de la *Metsada* era o veşnicie.

În timpul întoarcerii la Sao Paulo, Cukurs îi spuse lui Kuenzle că trebuia să cunoască Porto Alegre, un loc ideal pentru investiţii, nu foarte departe de Sao Paulo şi destul de aproape de frontiera cu Uruguay.

Kidonul Metsadei îi propuse lui Herbert Cukurs să îl invite la Porto Alegre, cu toate cheltuielile plătite. „Am nevoie să vii cu mine pentru că tu cunoşti zona şi am bani mulţi de investit. Poate facem afaceri împreună”, îi spuse Kuenzle lui Cukurs.

„Călăul din Riga” îşi exprimă bucuria faţă de o astfel de posibilitate.

În realitate conversaţiile dintre cei doi bărbaţi nu se duceau niciodată înspre politică, război, nazism sau persoana lui Adolf Hitler. Doar de două ori fostul nazist vorbi despre trecut. Prima dată Herbert Curkus îl aminti într-o conversaţie pe *Obersturmbannführer*-ul Josef Kramer, comandant al lagărului de concentrare de la Auschwitz şi apoi al celui de la Bergen-Belsen, pe care a spus că l-a cunoscut în timpul unei vizite la Berlin. Kuenzle era sigur că Cukurs îl testa ca să vadă ce reacţie avea. *Kidonul Metsadei* tăcu pur şi simplu. A doua oară, Herbert Cukurs, încurajat de două sticle de vin pe care le băuse la cină, începu să îşi aducă aminte de anii de glorie din Riga, în timpul ocupaţiei germane a Letoniei.

Câteva zile mai târziu Anton Kuenzle îl invita la cină pe Herbert Cukurs la elegantul restaurant elveţian al hotelului la care se cazase, aflat la etajul 25, pentru a pregăti călătoria la Porto Alegre. Astfel de lucruri îl impresionau pe Cukurs. La cină, *kidonul Metsadei* îi spuse invitatului său că poate avea nevoie de un paşaport cu viză pentru Uruguay. „Dacă suntem atât de aproape, poate ar trebui să mergem la Montevideo să vedem cum stau investiţiile în turism în zonă”, îi spuse Kuenzle lui Cukurs. *Metsada* începuse să pregătească lovitura de graţie.

Înainte de a se întoarce la hotel, agentul israelian i-a spus lui Cukurs: “Înainte de a mă întoarce în Europa trebuie să mai merg odată în Uruguay. O să mă cazez la Hotelul Victoria Plaza. M-am gândit să investesc mulţi bani acolo şi să te iau ca partener ca să te ocupi tu de afacerile mele în Uruguay”. „Când ajungi la Montevideo, trimite-mi o telegramă şi vin şi eu”, răspunse Cukurs.

În aceeaşi noapte, Anton Kuenzle comunică întregii echipe *Metsada* că lovitura va avea loc la Montevideo şi că trebuiau să se adune cu toţii acolo să o pregătească. În zilele următoare *kidonul* primi o telegramă: “Herr Kuenzle, am făcut toate aranjamentele pe care mi le-aţi cerut. Am paşaport, inclusiv vize pentru Uruguay şi Chile. Aştept sosirea dumneavoastră şi alte detalii pentru călătoria de afaceri. Cu prietenie, Herbert Cukurs”. „Ok, totul e pregătit pentru lovitura finală”, spuse Yoav, „acum trebuie să ne aşteptăm numai la bine de la acţiunea noastră”.

Următoarea întâlnire dintre Cukurs şi Kuenzle avu loc la aeroportul din Sao Paulo. La coborârea din avion, agentul Mossad l-a văzut pe Cukurs scoţând un aparat fotografic, fixându-l şi făcând fotografii. Exista o problemă, căci dacă după lovitură se descoperea imaginea *kidonului* pe cameră, chipul său devenea cel mai urmărit de către Interpol. Dacă îi cerea camera, Cukurs ar fi intrat la bănuieli, aşa că Kuenzle comunică problema ivită la APAM, unitatea ce se ocupa de siguranţa operaţiunilor Mossad-ului.

Într-o seară, în timp ce cinau, cineva intră în casa lui Cukurs şi extrase pelicula din aparatul fotografic, înlocuind-o cu una deja voalată. Când fostul nazist se duse să scoată fotografiile, la laborator şi-au dat seama că pelicula era voalată iar imaginile şterse.

„Partenerii mei din Europa şi eu vrem să ne concentrăm pe două ţări în această călătorie. Uruguay şi Chile. Am venit cu destui bani pentru a pregăti totul şi pentru a cumpăra biletele de avion pentru Santiago şi Montevideo”, spuse Kuenzle. „Tu va trebui să ai totul pregătit pentru când mă întorc dintr-o scurtă călătorie pe care trebuie să o fac la Buenos Aires”, spuse mai departe agentul israelian fără să trezească bănuieli.

Prin megafoanele aeroportului se anunţa deja plecarea zborului Air France cu destinaţia capitala Argentinei. „Trebuie să plec, Herbert”, spuse Kuenzle, „când ai totul pregătit, anunţă-mă”. Apoi îi strânse mâna lui Cukurs şi dispăru pe uşă. Mai avea puţin timp. Numărătoarea inversă începuse.

Primul *kidon* ajuns la Buenos Aires fu Oswald Taussing, un agent Mossad de vreo patruzeci de ani, ce-şi prezentase paşaportul austriac la controlul de la aeroport. La scurt timp ajunseră în capitala argentiniană cu diferite zboruri Yoav, Arieh şi Dova’le, ceilalţi membri care formau echipa de execuţie a *Metsadei.*

La prima întâlnire a celor cinci *kidoni* ai Mossad-ului, Anton Kuenzle îşi informă în limba ebraică tovarăşii că nu trebuiau să aibă încredere în Cukurs, chiar dacă acesta avea 65 de ani. „Poate să se comporte ca un animal sălbatic dacă se vede încolţit. Nu trebuie să i se dea nici cea mai mică ocazie”, spuse Kuenzle tovarăşilor săi. Oswald era expert în strangulări. Specializarea sa era să îşi prindă victimele cu un cablu de oţel şi să le menţină pentru scurt timp în viaţă. Anton voia ca Oswald să îl ţină puţin în viaţă pe Cukurs, ca să îi explice de ce trebuia să moară. „Vreau să îi vezi faţa înainte să moară”, spuse.

La 10 februarie 1965, o parte a echipei *Metsadei* ajunse la Montevideo şi se instală în elegantul hotel Nogaro. În următoarele zile veniră şi Yoav şi Arieh, acesta din urmă fiind expert în karate, putând să îi rupă cuiva gâtul în plină stradă fără ca mulţimea din jur să-şi dea seama. Una din specializările sale era să îşi prindă victima din spate, să îi cuprindă gâtul cu braţul şi să îi rupă gâtul doar prin apăsarea degetelor. În schimb, Yoav era expert în trageri şi nu îi creştea pulsul când trebuia să tragă asupra victimei. Semnătura sa era să tragă în ochi, mult mai eficient decât un foc tras în ceafă, după cum spunea chiar el.

Timp de cinci zile, *kidonii* au întocmit hărţi, pe care erau trecute până şi semafoarele, precum şi timpul scurs între semaforul roşu şi cel verde în cazul în care trebuiau să caute pe unde să fugă după lovitură, dacă ar fi fost urmăriţi de vreo echipă de poliţie. Mai căutară şi rute de evadare pe jos, concentrându-se pe marile magazine ce se aflau în clădiri cu mai multe căi de acces sau pe străzile pentru pietoni la orele la care numărul de trecători era cât mai mare. Totul era studiat până la cel mai mic detaliu.

Zilele treceau fără ca acel comando al *Metsadei* să ştie unde putea să îl execute pe Cukurs, până ce, într-o dimineaţă, Oswald Taussing anunţă că îl cunoscuse pe un grec numit Dionysos Maverides, care îi spusese ceva despre o casă mare dintr-un cartier din Montevideo.

Taussing îi spuse lui Maverides că avea nevoie să o închirieze pentru mai multe luni, dar că înainte voia să o vadă şi soţia sa. Grecul hotărî atunci să ia anunţul de închiriere a locuinţei, Casa Cubertini, de pe strada Cartagena, în liniştitul cartier Carrasco. Casa era destul de mare, dar cartierul în care se afla era liniştit. Pe străzile de acolo aproape că nu treceau maşini, ceea ce era un avantaj. Problema apăru când mai mulţi muncitori ieşiră din casa alăturată, pe care o renovau.

Pentru Anton Kuenzle toate acestea constituiau o piedică. Şeful *Metsadei* îi spuse lui Taussing că dacă Cukurs ar ţipa şi s-ar lupta să rămână în viaţă ar putea fi auzit de muncitorii care lucrau alături. În ziua următoare *kidonii Metsadei* hotărâră să inspecteze atent terenul. Taussing îl prezentă pe Kuenzle proprietarului ca fiind un prieten, pe numele lui Antonio Jiménez. După ce plăti chiria în avans pe şase luni, Maverides îi dădu cheile lui Taussing. Aveau deja un loc unde să îi poată lua viaţa criminalului de război nazist.

În aceeaşi noapte, Anton Kuenzle se duse la poştă şi îi trimise lui Herbert Cukurs o telegramă: “Dragă Herbert: afacerile merg bine. Am nevoie de ajutorul tău. Aş fi încântat dacă ai putea să te întâlneşti cu mine la Montevideo în dimineaţa zilei de 23 februarie. Al tău, Anton”.

La câteva zile, când se întorcea la hotelul Victoria Plaza, recepţionerul îi făcu un semn *kidonului* Mossad-ului şi îi înmână o telegramă închisă. „Dragă Anton: vin cu zborul de la Varig, pe 23. Al tău, Herbert”, spunea telegrama. Informându-i pe membrii *Metsadei,* încăperea în care se aflau se umplu de bucurie. Reuşiseră să-l păcălească. După o scurtă conversaţie între Kuenzle şi Yoav, şeful comandoului se duse în camera sa. Când deschidea uşa, pe mocheta verde văzu o hârtie. *Kidonul* recunoscu timbrele serviciilor de poştă din Uruguay. În clipa aceea, o mulţime de idei îi fierbeau în minte. „Nu poate veni... e bolnav... ştie ceva... nu are încredere...”.

Desfăcu banda adezivă ce închidea telegrama şi citi: “Dragă Anton: vin cu Air France zborul 083, nu mai lua în seamă telegrama anterioară. Al tău, Herbert”. Se aşeză pe marginea patului, suspinând uşurat. Preţ de câteva secunde se gândise că operaţiunea „Riga” trebuia să fie abandonată.

Oswald şi Dova’le alergau chiar atunci prin magazine cu intenţia de a cumpăra un cufăr mare de călătorie şi trei covoare mari. Pe cufăr au dat 720 de pesos, iar pe covoare 900. Pentru a nu trezi bănuieli, Anton Kuenzle se duse la agenţia de voiaj Thomas Cook şi cumpără două bilete de avion Montevideo-Santiago de Chile, pentru 25 februarie, pentru el şi Herbert Cukurs. Începea numărătoarea inversă.

Era ultima noapte în care se vedeau toţi membrii comandoului israelian. Chiar din clipa aceea,Yoav era singurul contact între cei cinci *kidoni* ai *Metsadei* ce dădeau lovitura.

În noaptea de 22 februarie ieşiră cu toţii la cină, să-şi ureze noroc, la restaurantul Malecón. Când stăteau la masă, Kuenzle îi spuse lui Dova’le că în urmă cu câteva săptămâni cinase în acelaşi loc cu Cukurs care se aşezase pe acelaşi scaun. *Kidonul* sări ca ars şi se ridică în picioare. „Nu că aş fi superstiţios, dar pentru orice eventualitate prefer să stau pe alt scaun”, spuse Dova’le.

Marţi 23 februarie 1965, pe primele pagini ale tuturor ziarelor din Uruguay se anunţa că guvernul de la Bonn urma să discute a doua zi despre crimele naziste. Kuenzle, Yoav, Oswald, Dova’le şi Arieh se gândiră că era un mesaj divin. *Kidonii Metsadei* erau pe punctul de a da o lovitură împotriva unui criminal de război nazist care cu doar douăzeci şi patru de ani în urmă participase la crime îngrozitoare împotriva umanităţii.

După un mic dejun copios, agenţii Mossad se urcară în două maşini şi se îndreptară către aeroportul Carrasco să ia „Defunctul”, poreclă pe care o foloseau pentru Cukurs. La scurt timp trenul de aterizare al Air France 083 atingea pământul Uruguay-ului.

Tensiunea acumulată în ultimele şase luni se simţea printre *kidonii* Mossad-ului. Anton Kuenzle aşteptă până când un şir lung de pasageri începu să apară prin uşile de sticlă ce dădeau spre terminal. Se uită printre oamenii din faţa lui până ce putu să îl distingă printre chipuri pe Herbert Cukurs.

„Bună ziua, dragă prietene”, îi spuse Cukurs. Atunci când *kidonul Metsadei* îl întâmpină, putu să vadă că „Defunctul” era îmbrăcat într-un costum de culoare deschisă cu o cravată vişinie. „Pare mai degrabă un om de afaceri respectabil, decât un criminal de război nazist”, se gândi Kuenzle.

„M-a întrebat soţia mea Milda ce facem în Uruguay şi nu am ştiut ce să-i zic”, spuse Cukurs. Urcaţi în Volkswagen-ul negru închiriat de Kuenzle, ce se îndrepta pe şosea către centrul oraşului Montevideo, agentul israelian răspunse: „O să facem lucruri mari şi te asigur că faci parte din ele”. După aceea linişte se menţinu în timp ce maşina intră în trafic, urmată de un alt Volkswagen de culoare roşie în care se aflau trei *kidoni* ai *Metsadei.* Oswald aştepta în casa Cubertini sosirea vizitatorilor.

Ajunşi la hotel, Cukurs luă camera 1719, de unde se putea vedea toată capitala. „Ce privelişte frumoasă se vede de aici”, comentă proaspăt sositul în timp ce se sprijinea de bara terasei. Pentru o clipă, Kuenzle se gândi să îl împingă, dar planificaseră lovitura la milimetru şi nu putea acum să facă un pas greşit.

„Trebuie să mă duc la biroul Lufthansa să iau biletele pentru Chile şi apoi mai am câte ceva de făcut”, îi spuse Kuenzle lui Cukurs, „odihneşte-te puţin şi vin eu apoi să te iau”.

Imediat după aceea ieşi din cameră auzindu-şi zgomotul făcut de bătăile inimii.

La câteva ore sună telefonul în camera 1719. Era un apel de la recepţie. Soneria îl trezi pe Cukurs. „Acum trebuie să muncim”, spuse vocea de la celălalt capăt al firului, „am găsit un birou provizoriu. O să ţi-l arăt mai târziu. Adevărul e că nu sunt foarte mulţumit de el. Nu e elegant. Planific nişte investiţii mari aici şi trebuie să găsim alt birou”. Imediat apoi Anton Kuenzle închise.

La câteva minute, Kuenzle şi Cukurs mergeau în Volkswagen-ul negru către cartierul Carrasco. „Trebuie să alimentez cu benzină înainte”, spuse agentul israelian criminalului de război nazist. Într-o zonă adăpostită ajunseră până la o benzinărie unde îi aşteptau Dova’le şi Yoav, care trebuiau să se asigure că nu erau urmăriţi. După ce demară, maşina în care se aflau Kuenzle şi Cukurs fu urmărită de la o oarecare distanţă de un Volkswagen roşu.

„Ne continuăm treaba”, îi spuse Kuenzle încrezătorului Cukurs, „ne întâlnim cu agentul imobiliar să mai căutăm şi alte birouri”. Maşina neagră întoarse uşor pe strada Cartagena. La câţiva metri mai încolo, Kuenzle observă imediat maşina roşie cu restul comandoului israelian, care îi urmărise de la benzinărie.

La patru locuinţe mai încolo, ajunseră la o esplanadă mică cu iarbă proaspăt tunsă ce deschidea calea către Casa Cubertini. „Aici e. Asta e casa”, îi spuse israelianul lui Cukurs în timp ce ieşea încet din maşină. Cei doi bărbaţi merseră câţiva metri până la intrarea principală a casei.

Kuenzle puse mâna pe clanţa uşii şi împinse. În spate auzea paşii lui Herbert Cukurs. În câteva secunde se aflau înăuntru. Cei patru membri ai *Metsadei* ce formau echipa se dezbrăcaseră de haine rămânând în lenjerie intimă.

În penumbră, Kuenzle închise uşa după Cukurs şi în clipa aceea cei patru *kidoni* se năpustiră asupra prăzii. Unul din ei îl strânse de gât pe criminalul de război nazist cu un cablu de oţel, în timp ce alţi doi îl ţineau de braţe. Cukurs căuta privirea lui Kuenzle, ca şi cum încerca să ceară ajutor, cu faţa roşie din cauza lipsei de aer, ca şi cum nu înţelegea ce se întâmplă.

Chiar dacă avea şaizeci şi cinci de ani, Herbert Cukurs se apăra ca un animal sălbatic ce fusese încolţit. Reuşi să îşi elibereze o mână şi căuta clanţa uşii, pentru a o deschide. Cei cinci agenţi Mossad îl traseră cu greu de lângă uşă, către centrul camerei acoperit de trei covoare enorme şi groase. Cukurs ştiu în clipa aceea că mai avea de trăit doar câteva minute.

În timp ce era împins, criminalul nazist reuşi să scoată o mână pe uşă. „Lăsaţi-mă să vorbesc”, se ruga cu vocea tăiată. Cel mai ciudat fu că vorbi în germană, nu în letonă sau portugheză. „Defunctul” continua să lupte, dar cu forţe scăzute. La un moment dat, Herbert Cukurs duse mâna la buzunarul din spate al pantalonilor încercând să scoată un pistol Beretta pe care îl ţinea ascuns. Dintr-o lovitură, Yoav reuşi să i-l smulgă cu un ţipăt de durere. Agentul israelian îşi rupsese un deget.

Unul dintre *kidoni* apucă un ciocan şi îl lovi pe Cukurs pe partea dreaptă a capului. Sângele care ţâşnea abundent din capul lui Cukurs pătă unul din covoare.

Planul original era să îl imobilizeze pe Cukurs şi să nu îl execute imediat. Membrii *Metsadei* planificaseră să ţină un fel de proces în care să îi citească lui Cukurs acuzaţiile pe care i le aducea statul Israel. Meir Amit, *memuneh*-ul Mossad-ului dăduse ordin să încerce să scoată de la el numele altor criminali de război nazişti refugiaţi în America de Sud şi locul în care se aflau. Din cauza rezistenţei lui Cukurs, un *kidon* puse ţeava pistolului cu amortizor în ceafa obiectivului şi trase două focuri. Cele două gloanţe îl omorâră pe Cukurs, „Călăul din Riga” sau „Măcelarul din Riga”, marţi 23 februarie 1965 la prânz.

Atmosfera din cameră era tensionată dar nu era timp de sărbătorit. Operaţiunea „Riga” nu se terminase încă.

Oswald se îndreptă spre ferestre şi închise obloanele de lemn să nu se audă nimic de afară. Din capul lui Cukurs se scurgea creierul, din cauza celor două gloanţe trase, iar sângele îi acoperea faţa şi sacoul.

De îndată *kidonii* îi goliră buzunarele şi puseră conţinutul lor într-o pungă de plastic. Un paşaport brazilian cu numărul 27999 emis la data de 2 februarie 1965, nişte ochelari cu lentile sparte şi un pistol Beretta 6.35 mm, model 950 cu număr de înregistrare B78137.

Corpul lu Cukurs fu pus în cufărul de lemn şi, înainte de a-l închide, agenţii israelieni aşezară în el o foaie pe care se putea citi:

VERDICT

Având în vedere gravitatea crimelor lui HERBERT CUKURS de care e acuzat: răspunzător personal de asasinarea a 30.000 de oameni, bărbaţi, femei şi copii, şi având în vedere cruzimea de care a dat dovadă HERBERT CUKURS în executarea crimelor, îl condamnăm pe mai sus numitul CUKURS la moarte. A fost executat la data de 23 februarie 1965 de „Aceia ce nu uită niciodată”.

Apoi Kuenzle închise capacul cufărului în care se afla Cukurs, curăţară totul de sânge, se îmbrăcară, după care agenţii *Metsadei* se evaporară pur şi simplu. Yoav şi Kuenzle plecară la aeroport în Volkswagen-ul negru, iar restul echipei în Volkswagen-ul roşu.

De la aeroport, înainte de a urca în avionul Lufthansa care trebuia să îi scoată pe agenţii Mossad din Uruguay, Anton sună la hotel şi spuse că vor primi prin poştă cheile de la camerele domnilor Kuenzle şi Cukurs. Ambele fuseseră plătite în avans.

La 6 martie, la zece zile după executarea criminalului de război nazist de către echipa *Metsadei*, o maşină a poliţiei se opri în faţa unei case de pe strada Cartagena. Pentru că nimeni nu răspundea, unul din agenţi sparse o fereastră pentru a putea privi înăuntru. Un miros fetid, din interiorul casei, îl izbi. Intrând, cei doi agenţi văzură la câţiva metri de uşa de la intrare un cufăr cu întărituri de lemn şi cu trei lacăte mari. Dintr-o parte a cufărului ieşea o pată mare de sânge uscat care murdărise şi podeaua.

Unul din agenţi alergă la maşină şi dădu alarma. În cufăr descoperiră cadavrul în stare avansată de descompunere al unui bărbat neidentificat. Celălalt agent luă hârtia pe care era scris verdictul. Corpul aparţinea lui Herbert Cukurs, criminal de război din Letonia ce fusese executat de un grup anonim ce se autointitula „Aceia ce nu uită niciodată”.

Vestea despre descoperirea cadavrului într-o casă părăsită din Uruguay străbătu lumea de la Moscova până la New York şi de la Buenos Aires la Tel Aviv. Presa din toată lumea era foarte interesată să scrie despre „Aceia ce nu uită niciodată”, iar imaginaţia multor ziarişti se puse în funcţiune.

Trecuseră doar trei ani de la executarea lui Adolf Eichmann şi diferite mijloace de comunicare vorbeau despre caz, spre exemplu ziarul *The Times,* care publica pe prima pagină „Aceia ce nu uită niciodată nu pot fi decât israelieni”. Ziarele din Uruguay, Argentina şi Brazilia au relatat ştirea. Un ziarist prieten cu Herbert Cukurs spuse că poate acesta din urmă a fost asasinat de oameni din anturajul lui Josef Mengele, pentru că Cukurs l-ar fi ameninţat că dezvăluie locul în care se refugia acesta.

Istoricii Gerald L. Posner şi John Ware, în completa biografie a „Îngerului morţii” de la Auschwitz, *Mengele: The Complete Story,* explică serioasele probleme financiare pe care le avea Cukurs, care l-ar fi făcut să fie pe punctul de a-l trăda pe Josef Mengele pentru a pune mâna pe recompensa grasă ce i se oferea.

La 12 martie 1965, ziarul israelian *Ma’ariv* publica un articol cu titlul „INTERPOL cere ajutorul Poliţiei Criminale din Israel în legătură cu asasinarea criminalului nazist Cukurs”. Ştirea apărea ilustrată cu o fotografie a unui portret robot trimis de poliţia din Montevideo al omului de afaceri austriac care fusese văzut în compania lui Cukurs cu câteva ore înainte de moartea acestuia. La 16 martie 1965 o revistă săptămânală din Brazilia publica un interviu cu Milda Cukurs, văduva criminalului de război nazist, care susţinea că, înainte de a pleca în Uruguay, soţul său îi spuse: „Dacă mi se întâmplă ceva, singurul responsabil e noul meu prieten austriac, Anton Kuenzle, cel cu care am servit în casă cafea şi prăjituri”. Aceste cuvinte au confirmat bănuielile cu privire la Anton Kuenzle, în care Herbert Cukurs nu a avut niciodată încredere totală.

Privirea criminalului de război leton în timp ce Oswald îl strângea de gât cu cablul de oţel, cu câteva secunde înainte de a muri, era o confirmare a bănuielilor lui. Cukurs îşi primise răspunsul cu câteva secunde înainte de a muri.

Între timp, la Tel Aviv, Rafael Eitan intră în biroul *memuneh*-ului şi îi spuse: „Operaţiunea ‚Riga’ e închisă”. Apoi ieşi şi închise uşa, în timp ce Amit continuă să lucreze cu un zâmbet aproape nevăzut pe buze.

După operaţiunea „Riga”, dusă la bun sfârşit de *Metsada,* şi care se terminase cu executarea criminalului de război nazist Herbert Cukurs, Israel şi serviciul său de spionaj hotărâră să-şi schimbe obiectivele. În iunie 1967, Israel era pe punctul de a intra într-un nou război cu vecinii arabi, aşa numitul „Război de şase zile”, care se va termina cu ocuparea Fâşiei Gaza şi a Cisiordaniei. Un teritoriu locuit de un milion şi jumătate de palestinieni.

După acest război, priorităţile şi obiectivele inamice de combătut de către Israel, Mossad şi *Metsada* se schimbaseră. Criminalii de război nazişti se ascundeau, muriseră sau pur şi simplu nu mai prezentau niciun fel de interes pentru opinia publică mondială. Acum, noile obiective ale *kidonilor* nu mai erau naziştii din SS sau Gestapo. Noile obiective erau acum teroriştii palestinieni de la organizaţii precum Frontul Popular pentru Eliberarea Palestinei, Abu Nidal sau Septembrie Negru. Duşmanii era alţii, iar metodele folosite de către *Metsada* erau şi ele diferite.

Yoav, kidon al *Metsadei,* fost soldat în războiul de independenţă din 1948, a fost recrutat în 1956 de *Aman*, spionajul militar, în care comandă unităţi de operaţiuni speciale. Când Meir Amit deveni responsabil al Mossad-ului, l-a luat cu el de la *Aman.* A murit în 1998, la şaptezeci şi cinci de ani.

Dova’le, kidon al *Metsadei,* intră în Mossad venind de la unitatea de comado a armatei israeliene. A murit în acţiune în 1973, în timpul războiului deYom Kippur.

Oswald Taussing, kidon al *Metsadei,* intră în Mossad în 1950 şi, după o lungă carieră în *Metsada* şi în spionajul israelian, se retrage. În prezent trăieşte în Israel.

Anton Kuenzle, pseudonim al şefului unităţii *Metsada* în operaţiunea „Riga”, trăieşte în prezent în Israel cu familia. În 1991 a scris împreună cu ziaristul Gad Shimron, cartea *The Execution of the Hangman of Riga. The Only Execution of a Nazi War Criminal by the Mossad,* în care povesteşte despre experienţa trăită în localizarea şi executarea „Călăului din Riga”.

Meir Amit părăsi funcţia de *memuneh* al Mossad-ului în 1968, fiind înlocuit de Zvi Zamir.

Capitolul III

Operaţiunea „Mânia lui Dumnezeu” (1972-1973)

München, ora patru şi jumătate dimineaţa, 5 septembrie 1972.

„Asta e echipa israeliană?” întrebă un bărbat cu chipul smead şi cu un accent german prost. Moshe Weinberg, antrenor al echipei israeliene de lupte libere, începu să aibă bănuieli observându-l pe bărbatul care întindea piciorul către cadrul uşii. Weinberg întrebă: “Cine vrea să ştie la ora asta a dimineţii?”. În clipa aceea israelianul simţi pericolul ce pândea. Cu o lovitură puternică reuşi să blocheze uşa, în timp ce strigă la tovarăşii săi ce dormeau în aceeaşi încăpere: “Afară de aici, băieţi. Afară cu toţii”.

Gad Zavarj, un luptător ce împărţea camera cu Weinberg, sări din pat, deschise uşa de sticlă ce dădea spre terasă şi se pregăti să sară. Între timp, Moshe Weinberg ţinea uşa cu putere pentru a împiedica intrarea atacatorilor în încăpere. În cele din urmă, unul din necunoscuţi scoase dintr-o geantă sport o puşcă de asalt AK-47 şi deschise focul înspre uşa nu prea zdravănă.

Cu câteva secunde înainte de a sări de pe terasă, Zavarj văzu trupul prietenului său împins în spate ca de o forţă necunoscută, în timp ce tricoul i se colora în roşu. Gad nu a ştiut niciodată că Moshe tocmai îi salvase viaţa şi că în acelaşi timp devenise prima victimă din cei unsprezece sportivi israelieni ce aveau să moară la Olimpiada de la München 1972.

Comandoul palestinian intră în fugă în holul ce făcea legătura cu alte camere ale echipei olimpice israeliene. În prima cameră îl găsiră dormind pe Joe Romano, campion la lupte ce fusese retras cu două zile în urmă din competiţie, pentru că se rănise la încheietura mâinii. Romano se ridică vijelios şi se năpusti asupra primului bărbat care intră în cameră. Dar nu-l văzu pe al doilea terorist, ce sosea înarmat cu o puşcă de asalt. Trase înspre luptător şi îl transformă în a doua victimă.

Zgomotul şi focurile de armă îi alarmaseră şi pe alţi sportivi care încercau să fugă către cele mai apropiate ieşiri, dar asaltatorii invadau deja a treia cameră. Înăuntru, Joseph Gutfreund, arbitru la lupte, se aruncă înspre uşă să o blocheze cu propriul corp, sacrificându-se pentru colegi. Gutfreund fu primul ostatic.

Tuvia Sokolsky, antrenoare de lupte, ce dormea la celălalt capăt al coridorului, văzu cu câteva secunde înainte un grup de bărbaţi înarmaţi ce încerca să dărâme o uşă, iar unul din ei trase înspre ea. Sokolsky închise uşa în linişte şi conduse unsprezece sportivi din echipa de scrimă şi judo, punându-i la adăpost în partea din spate a căminului. Unii dintre sportivi, ce dormeau pe aceeaşi parte cu Weinberg, nu avură acelaşi noroc, iar nouă dintre ei fură luaţi ostatici.

Atacatorii se prezentară ca membri ai grupului palestinian Septembrie Negru şi lămuriră că se pregătiseră pentru acţiunea aceea, şi inclusiv pentru moarte. Cinci dintre atacatorii palestinieni veniseră la München de la o tabără de antrenament din apropierea oraşului Tripoli. Ceilalţi trei lucrau în Oraşul Olimpic. Armele fuseseră stocate într-un ghişeu de la gara centrală din München.

Clădirea se afla pe *Connolystrasse* nr. 31 iar Septembrie Negru ştia că acolo era sediul echipei olimpice a Israelului. Comandoul terorist denumise acţiunea *Iqrit y Kafr Birim,* numele celor două comunităţi creştine maronite din nordul Palestinei ce fuseseră forţate să se mute după împărţirea ce dădu naştere statului Israel.

Ali Hassan Salameh, numit „Prinţul Roşu”, lider maxim al lui Septembrie Negru, dezlănţuise, odată cu atacul din oraşul olimpic din München, prima dramă la nivel global. Salameh ştia că Jocurile Olimpice urmau să fie transmise de toate televiziunile din lume iar repercusiunile atacului şi revendicările pe care le formulau aveau să ajungă peste tot pe planetă.

Connollystrasse, ora şapte dimineaţa, 5 septembrie 1972.

După ce sportivii israelieni ce scăpaseră din oraşul olimpic dădură alarma, aproape cinci sute de poliţişti formară un cordon în jurul clădirii. Primul înalt oficial ce sosi la faţa locului fu Manfred Schreiber, şeful poliţiei din München. Încerca să ia legătura cu liderul atacatorilor, un oarecare Tona, ce purta ochelari fumurii şi o pălărie albă de tenis. Mossad-ul l-a identificat drept Mohammed Massalhad, arhitect libian vorbitor al mai multor limbi.

La aceeaşi oră, la Bonn, cancelarul Willy Brandt îşi începea lungul drum prin ceea ce pentru el avea să fie unul dintre cele mai groaznice coşmaruri. După ce auzi ştirile despre desfăşurarea evenimentelor, Brandt îl sună pe ministrul de interne, Hans-Dietrich Genscher, şi apoi pe ambasadorul Israelului, Eliashiv Ben-Horin. Între timp, cancelarul german îi informa permanent cu privire la negocierile cu grupul terorist pe ambasadorul Ben-Horin şi pe primul ministru Golda Meir, iar aceasta din urmă, la rândul său, pe Zvi Zamir, *memuneh*-ul Mossad-ului.

La ora unu a după-amiezii, prin Kol Israel, postul naţional de radio, Golda Meir informă naţiunea despre cele întâmplate la München, pentru ca apoi să dea numele celor doi sportivi asasinaţi şi ale celor nouă ce fuseseră luaţi ostatici de Septembrie Negru. În fine, premierul ceru oprirea Jocurilor în faţa crizei ivite. La trei patruzeci şi cinci, Comitetul Olimpic Internaţional hotărî suspendarea Jocurilor timp de douăzeci şi patru de ore. În timp ce negocierile continuau, *Varash* şi premierul Golda Meir hotărâră ca Zvi Zamir să se deplaseze la München pentru a pregăti o eventuală operaţiune de salvare cu comandouri israeliene.

Cu câteva ore înainte, Golda Meir însăşi primise un telefon de la Brandt, care îi prezenta propunerile teroriştilor: „Vor ieşi din oraşul olimpic îndreptându-se spre o anumită ţară arabă doar protejaţi de ostatici. Odată ce vor vedea că sunt în siguranţă, vor da drumul ostaticilor”, spuse cancelarul german. „Guvernul meu va studia propunerea”, spuse Meir, „dacă ţara arabă receptoare se angajează şi garantează că sportivii nu vor fi luaţi prizonieri şi că vor fi trimişi imediat să se întoarcă în ţară”.

După discuţie, Willy Brandt îl contactă telefonic pe preşedintele egiptean Anwar el Sadat, care primise premiul Nobel pentru Pace cu doar doi ani înainte. Cancelarul german cerea ca pe calea diplomatică secretă să obţină eliberarea sportivilor israelieni. Răspunsul de la Cairo nu îi dădu speranţe. Aziz Sedki, primul ministru al Egiptului, îi comunică personal cancelarului german că problema ostaticilor israelieni în oraşul olimpic nu era una egipteană şi că în acelaşi timp guvernul de la Cairo nu înţelege cum şi de ce ţara sa trebuia să se vadă amestecată în faptele petrecute la München. Astfel, Egiptul şi Sadat se spălară pe mâini.

La zece şi un sfert noaptea, cei opt terorişti din Septembrie Negru şi cei nouă ostatici israelieni părăsiră oraşul olimpic şi se urcară în două elicoptere Huey Bell ale grănicerilor germani. Câteva minute înainte, Golda Meir îi comunica lui Willy Brandt că ţara sa accepta condiţiile eliberării. Elicopterele erau urmate îndeaproape de un al treilea. Zvi Zamir, un colonel din armata israeliană, Genscher şi Schreiber se aflau în el. Cele trei elicoptere se îndreptau către Fürstenfeldbruck, la vreo optzeci de kilometri vest de München. Pe micul aeroport de acolo aşteptau cinci lunetişti din armata federală.

Elicopterul directorului Mossad-ului ateriză la treizeci de minute după, iar ocupanţii se îndreptară către turnul de control. La scurt timp, celelalte două aterizară şi ele pe pistă. Mohammed sări din primul Huey şi se duse către al doilea, în timp ce ţinea nervos în mână un AK-47; foarte aproape, un 727 Lufthansa aştepta cu motoarele pornite. Manfred Schreiber, responsabilul acţiunii, ştia că acel avion nu avea să decoleze niciodată, deoarece compania de zbor germană făcuse imposibilă obţinerea unui echipaj care să îl piloteze.

O altă greşeală comisă de Schreiber a fost să vină doar cu cinci lunetişti, trei pe acoperişul turnului de control şi doi la nivelul pistei şi foarte aproape de cele două elicoptere, pe când numărul teroriştilor era de opt.

La zece patruzeci şi cinci noaptea, atunci când Mohammed şi ceilalţi terorişti se îndreptau către avion, liniştea fu întreruptă de zgomotul unui foc de armă. Şeful lunetiştilor trase înspre el, dar rată. Glonţul îi intră prin umărul stâng şi îi ieşi prin spate. Ceilalţi patru trăgători deschiseră focul. Doi terorişti ce escortau echipajul elicopterelor căzură morţi. Un alt arab căzu la pământ, rănit de un prim foc şi fu ucis de un al doilea. Arabii răspunseră la foc, adăpostindu-se după elicopterele ocupate încă de ostatici. Un sergent de poliţie muri fiind atins în cap de un glonţ. Focul încrucişat dură aproximativ şase minute, până când Schreiber ordonă să se oprească focul. Poliţia, ajutată de *memuneh*-ul Mossad-ului, se adresă teroriştilor în arabă, germană şi engleză, cerându-le să se predea. Aceştia deschiseră din nou focul împotriva turnului.

La douăsprezece şi cinci minute noaptea, unul din teroriştii arabi se ridică şi aruncă o grenadă de mână înăuntrul unuia din cele două elicoptere. Explozia ilumină în noapte. Cinci dintre sportivii israelieni ce se aflau înăuntru începură să strige cerând ajutor, dar flăcările ajunseră la rezervoarele de combustibil iar elicopterul sări în aer. Pe pistă, trei arabi fuseseră răniţi de gloanţe şi se predară. Cei patru sportivi rămaşi în al doilea elicopter muriră atinşi de o rafală de mitralieră. Evident, Septembrie Negru îi executase pe israelieni în momentul în care trăgătorii deschiseră focul.

În dimineaţa zilei de 6 septembrie, lumea se trezi înmărmurită de cele întâmplate la Jocurile Olimpice. Steagurile fluturau înălţate pe jumătate, în timp ce Orchestra Simfonică de la München interpreta marşul funebru al lui Beethoven. Dar la funeraliile de pe Stadionul Olimpic nu au fost prezente toate statele. Statele arabe, Uniunea Sovietică şi ţările din Est nu au asistat la ceremonie.

În aceeaşi după-amiază, Zvi Zamir se întoarse în Israel, convins de ineficienţa germanilor şi de faptul că această ineficienţă costase viaţa a unsprezece sportivi. Dar în acelaşi timp, atotputernicul *memuneh* al Mossad-ului ştia că evenimentele de la München nu erau un act izolat, ci cea mai mare dintre loviturile date de grupul Septembrie Negru în Europa în ultimele luni. Zamir află că Israelul era în afara jocului când grupările arabe se hotărâră să exporte conflictul în Europa. Grupările ca Septembrie Negru aleseseră câmpul de joc, ceea ce presupunea că Israelul era lipsit de apărare în noul teatru de război. *Memuneh*-ul ştia că dacă ţara sa dorea să evite pierderi inutile trebuia să joace în acelaşi fel ca şi grupurile arabe şi totodată să lovească rapid şi cu precizie de chirurg, după care să dispară.

Un avion al Forţelor Aeriene Israeliene îl conduse pe generalul Zamir de la München la aeroportul de la Lod unde îl aştepta un elicopter. Şeful Mossad-ului fu dus până la heliportul din apropierea Casei Roşii, biroul primului ministru, care din motive de securitate se afla în împrejurimile cartierului general al armatei.

Afară, Zamir observă parcate mai multe maşini Dodge negre blindate. Durul şef al spionajului urcă scările acoperite cu covoare până la anticamera Sălii Cabinetului. După o aşteptare scurtă, asistentul Goldei Meir îl invită în sala cea mare. Într-o clipă, Zvi Zamir văzu feţele întunecate ale bărbaţilor ce se aflau în sală. „Aştept opinia dumneavoastră cu privire la evenimente”, spuse Meir. „Doamnă prim ministru, putem fi siguri că Israelul e singur pe drumul său către supravieţuire. Pe acest drum nu avem ajutorul nimănui şi cu atât mai puţin al germanilor”, replică Zamir.

La scurt timp după aceea şeful Mossad-ului lua parte la şedinţa Comitetului de Siguranţă şi Afaceri Externe, ale cărui hotărâri erau secrete. Golda Meir îi întrebă pe Zamir, pe Eli Zeira şi pe Yosef Harmelin, şeful *Shin Bet*, dacă oamenii lor erau capabili să ducă războiul cu teroriştii arabi pe propriul lor teren. Atât Zamir, cât şi Zeira şi Harmelin răspunseră că mulţi din oamenii lor erau pregătiţi şi că masacrul de la München le dăduse un imbold în plus.

Aplicând vechiul precept iudaic „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte”, Comitetul votă în unanimitate implicarea unei echipe a *Kidon*-ului, braţul operativ al Mossad-ului, chiar dacă însăşi Golda Meir se opusese. Zamir îi spusese: “Dumneavoastră, Doamnă Prim Ministru, nu puteţi garanta siguranţa tuturor cetăţenilor din Israel, dar când această siguranţă e violată, cetăţenii acestei ţări vă vor întreba ce aţi făcut dumneavoastră şi guvernul dumneavoastră pentru a pedepsi aceste violări”. „Dragă *memuneh,* întrebarea e de a şti ce repercusiuni în faţa lumii vor avea pe viitor acţiunile pe care le vom duce la bun sfârşit. Cum le vom explica aliaţilor noştri asasinarea unui grup de arabi?” replicase liderul israelian.

Şefului Mossad-ului prea puţin îi păsa de ce ar gândi sau crede aliaţii, după ce asistase cu câteva ore înainte la funeraliile celor unsprezece sportivi, pe Stadionul Olimpic. Pentru Zvi Zamir nu era ceva nou să ordone intervenţia unei echipe a *Kidon*-ului. Doar cu câteva zile înainte de începerea Jocurilor Olimpice o bombă instalată sub maşina lui Gassan Kanafani explodase.

Kanafani, poet şi romancier, fusese portavocea şi unul din ideologii Frontului Popular de Eliberare a Palestinei (FPEP), facţiune specializată în deturnarea de avioane, şi pentru Mossad, responsabil de atacul de la aeroportul Lod din Tel Aviv de către trei terorişti japonezi din Armata Roşie.

Din nefericire, în acea zi de 8 iulie 1972, Kanafani se sui în Mercedesul său de culoare maro, împreună cu nepoata sa, Lamia. *Kidon*-ul nu prevăzuse că în ziua aceea liderul palestinian va fi însoţit de adolescentă, dar apăsă pe butonul ce transmitea impulsul electric şi care provocă aprinderea încărcăturii. Maşina sări în aer, iar explozia se auzi peste tot în Beirut. Corpul lui

Kanafani se împrăştie pe stradă, timp în care un bărbat acoperit cu o kefia roşie se îndepărta de zonă.

Zamir, după succesul operaţiunii Kanafani, recomandă Comitetului Special de după dezastrul de la München intervenţia echipei de lichidatori. După ce îi fură ascultate propunerile, Zamir aşteptă în antecameră. La scurt timp, un purtător de cuvânt se adresă directorului Mossad-ului: “Comitetul a ascultat cu atenţie raportul dumneavoastă şi a decis să îi acorde primului ministru autoritate totală pentru a face paşii necesari pentru implicarea *Kidon*-ului”.

Membrii Comitetului ieşiră din sală fără să se uite la Zamir. Poate preferau să nu îl privească direct în faţă pe bărbatul căruia tocmai îi ordonaseră recrutarea de asasini în numele Israelului. Golda Meir care se mai afla încă în sala întunecată, îi chemă pe Zvi Zamir şi pe Aharon Yariv, fostul şef al *Aman.* Meir îi oferi lui Yariv funcţia de Consilier Special pentru Activităţi Antiteroriste. „Voi avea nevoie de sfatul dumneavoastră pentru a duce la bun sfârşit decizia pe care tocmai am luat-o”, spuse Meir. După ce le vorbi despre Holocaust şi viaţa evreilor în Europa, bătrâna îşi aranjă părul cărunt şi îşi luă la revedere de la cei doi bărbaţi.

După douăzeci şi patru de ore de suspendare, Comitetul Olimpic a decis reluarea Jocurilor, dar echipa olimpică a Israelului se retrăsese deja din competiţie. Toţi sportivii coborâră din 707 El Al însoţind cele zece sicrie de pin care, înfăşurate în steagul alb-albastru, erau purtate de soldaţii de la Forţele de Apărare Israeliene. Corpul celei de-a unsprezecea victime, David Berger, cetăţean american, fusese transportat cu un C-141 al Forţelor Aeriene ale Statelor Unite la Cleveland pentru a fi înmormântat. La câteva zile după aceea, ca urmare a cererii celui mai puternic om din Libia, Muammar al Gadafi, corpurile celor cinci terorişti ai Septembrie Negru morţi la München au fost trimise din Germania. La Tripoli, cadavrele fură primite ca fiind ale unor eroi, şi înmormântate cu onoruri militare. Funeraliile avură loc în moscheea din Piaţa Martirilor, unde se recită *Ya Sin,* rugăciunea pentru morţi din Coran.

De la măcelul de la München, tinerii palestinieni din Teritoriile Ocupate strigau: „Acum suntem toţi din Septembrie Negru”.

Zvi Zamir era în biroul său la cartierul general al Mossad-ului din Tel Aviv, situat în clădirea Hadar Dafna, un turn pentru birouri pe bulevardul Regele Saul, şi citea un raport amplu despre Septembrie Negru, redactat de Unitatea 504, cea care se ocupa de culegerea de informaţii pentru serviciul secret. Dosarul maro cu sigilii pe coperta principală prezenta nişte litere mari, negre, scrise de mână. SEPTEMBRIE NEGRU sau *Ailul al-Aswad* în arabă, Fila 29981032. Deschizân-du-l, se puteau întrevedea mai multe pagini color şi fotografii. Denumirea sa misterioasă simboliza una din cele mai importante luni din istoria Orientului Mijlociu.

„ISTORIE: În vara lui 1970, gherilele palestiniene lansaseră atacuri din Iordania asupra teritoriului israelian, în speranţa de a exporta revoluţia pe Fâşia Gaza şi Cisiordania, dar pentru aceasta se bazau pe opoziţia faţă de monarhul haşemit. În acei ani, regele Hussein încerca în secret să stabilească contacte cu Israelul şi de aceea avea nevoie înainte să oprească atacurile palestiniene ce veneau din teritoriul său. În aceeaşi perioadă secretarul de stat american William Rodgers încerca să negocieze încetarea focului între Israel şi cei doi inamici ai săi, Egiptul şi Iordania.

Unul dintre cei mai fermi apărători ai încetării oricăror negocieri între statele arabe şi Israel era George Habash, legendarul lider al Frontului Popular de Eliberare a Palestinei (FPEP), care proclama întoarcerea în infern a întregului Orient Mijlociu. La data de 6 septembrie a aceluiaşi an, grupul palestinian a deturnat un avion El Al, acesta fiind al patrulea avion deturnat în mai puţin de trei luni. Punctul culminant al acestei campanii a fost deturnarea unui 747 al companiei nord-americane Pan American, care, după ce a fost deviat la aeroportul din Cairo, a fost aruncat în aer în faţa camerelor de luat vederi instalate pe aeroport. Regele Hussein nu era dispus să accepte ca atacatorii să folosească teritoriul său pentru a realiza acte de sabotaj şi deturnare, dar în acelaşi timp ştia că trebuia să procedeze cu grijă deoarece două treimi din populaţia iordaniană era palestiniană sau de origine palestiniană. În cele din urmă, într-o zi din septembrie, monarhul îşi lansă trupele beduine de elită împotriva taberelor de refugiaţi palestinieni, cauzând aşa numitul Septembrie Negru. Artileria rase de pe faţa pământului şubredele construcţii omorând sute de familii.

Supravieţuitorii care se văzură obligaţi să fugă în Liban îşi formară spiritul de luptă într-o perioadă din cele mai întunecate din deja tragica istorie a poporului palestinian. Acel septembrie negru a fost luna în care forţele arabe au distrus naţiunea palestiniană, iar tinerii din gherilă ce au fost martori ai măcelului au adoptat numele acelei luni ca simbol al luptei lor, iar răzbunarea le-a devenit raţiune de a fi".

„OBIECTIVE: Inamicii lor sunt europenii care nu au protestat niciodată faţă de atrocitatea comisă împotriva poporului palestinian în Iordania; americanii, din cauza politicii lor imperialiste în Orientul Mijlociu şi pentru că îi înarmează pe israelieni; regaliştii iordanieni pentru înalta trădare împotriva poporului palestinian; şi israelienii, din cauza politicii lor expansioniste".

„OEP: Septembrie Negru şi-a cultivat o aură de mister. Chiar şi liderul OEP, Yasser Arafat, asigura că: 'Noi nu ştim nimic despre această organizaţie, şi nu suntem implicaţi în operaţiunile ei. Dar putem în schimb să înţelegem mentalitatea acestor tineri, gata să-şi dea viaţa pentru cauza palestiniană.' Unii lideri palestinieni neagă chiar existenţa lui Septembrie Negru şi asigură că este invenţia propagandei israeliene pentru a justifica asasinarea de arabi inocenţi", spune în încheiere capitolul raportului pe care *memuneh*-ul îl ţinea în mână. După ce luă o gură de cafea, Zamir citi mai departe. *„În ciuda faptului că OEP asigură că organizaţia nu există, nu sunt bine văzute investigaţiile din exterior. Jurnalistul britanic Cristopher Dobson a primit ameninţări, iar Arnaud de Borchgrave, unul din editorii Newsweek, a primit un telefon de la un diplomat din Yemen, care i-a comunicat că ar putea exista represalii puternice dacă revista sa ar publica reportajul despre Septembrie Negru".* Mossad-ul l-a identificat pe diplomat în persoana lui Daoud Bakarat, reprezentant al Republicii Democratice a Yemenului şi unul din liderii grupului terorist.

Raportul continua: "*Nicio ţară occidentală nu a avut pentru un timp suficient în închisorile sale deţinuţi din Septembrie Negru, aceştia fiind puşi în libertate foarte rapid. Dar nu doar de către ţările occidentale, ci şi de către cele arabe. De exemplu, asasinii premierului iordanian, Wasfi Tell, au fost eliberaţi de către autorităţile egiptene şi nu au fost niciodată trimişi în judecată".* Şeful Mossad-ului mai dădu câteva pagini şi fotografii alb-negru cu chipuri, avioane arse sau corpuri împuşcate cu o baltă de sânge uscat în jur, zăcând pe vreo stradă fără nume din vreun oraş necunoscut.

„ORGANIZARE: Septembrie Negru nu are birou, nici cartier general, nici purtător de cuvânt, dar fără îndoială este o organizaţie cu conducere ierarhică şi cu o disciplină deosebită. Doar un înalt oficial al grupului a fost arestat şi interogat. Abu Daoud se afla la Amman pentru a pregăti răpirea şi asasinarea unor politicieni şi militari importanţi ai ţării. La interogatoriu, Daoud a mărturisit că Septembrie Negru este un organ de operaţiuni speciale afiliat la serviciul secret Al Fatah”. Şeful spionajului israelian notă în josul paginii „OEP instigă la atacurile ST, iar în faţa lumii se spală pe mâini”, după care îşi scrise iniţialele şi data. Pe pagina următoare, văzu un grafic care lega numele unele de altele.

Pagina avea antetul APAM (*Avtahat Paylut Modienit*), unitatea însărcinată cu operaţiunile Mossad-ului. *„Şeful lui Septembrie Negru este Mohammed Yusif Najjar, cunoscut ca Abu Youssef. Are experienţă în domeniul informaţiilor. Este unul din cei mai înalţi consilieri ai lui Arafat. Adjunctul său la conducere este Ali Hassan Salameh. Salameh a fost cel care a spus: „mai mare publicitate ar avea cauza noastră prin omorârea unui evreu în Europa, decât prin omorârea a o sută de evrei în Israel”. Principalele sarcini ale lui Salameh în cadrul lui Septembrie Negru sunt operaţiunile în Europa, iar Najjar îi dă puteri depline pentru a le gândi şi a le executa fără să se consulte în prelabil .*”

„MEMBRI: Pentru recrutare, Septembrie Negru îşi racolează vitorii membri printre studenţii de la Universitatea Americană din Beirut sau printre studenţii de la Universităţi din alte ţări europene. După un antrenament dur în manevrarea armelor AK-47 şi a explozibililor, noii membri prestează jurământul cunoscut sub denumirea de ‚cele trei negaţii’. În faţa Coranului, noul membru, după ce jură credinţă poporului palestinian, trebuie să răspundă la întrebarea pe care i-o pune Abu Daoud: „Câte negaţii sunt, frate?”, la care tânărul răspunde: „trei, onorate prieten”. Cele trei negaţii sunt: ***nu*** *rezolvării pe cale paşnică,* ***nu*** *Regatului Arab Unit,* ***nu*** *unei soluţii în care poporul palestinian să nu fie inclus”.*

Zvi Zamir continua să citească pe îndelete raportul. O pagină galbenă indica titlul *FINANŢARE: „Fondurile lui Septembrie Negru vin în mare parte de la OEP şi de la unele ţări din Golful Persic, mai ales de la şeici ai petrolului. Unul din cele mai importante sprijine economice şi de refugiu este Muammar Gaddafi. După masacrul de la München, Libia a vărsat cinci milioane de dolari într-un cont din Elveţia. Contul aparţinea unei firme al cărei preşedinte avea legături cu Septembrie Negru.*

Libia nu numai că acorda fonduri grupului, ci le şi dădea o acoperire diplomatică prin intermediul ambasadelor sale în Europa. Septembriştii circulă în diferite ţări având imunitate diplomatică, trecând prin aeroporturi şi prin frontiere fără niciun fel de control. Sunt trimise din Libia chiar şi arme şi explozivi, prin valizele diplomatice. Armamentul şi explozibilul folosite la atentate provin de la Ambasada Libiei la Bonn, de unde sunt distribuite”. Dacă cineva ar aprinde o lumânare în clădirea diplomatică libiană, jumătate din Bonn ar sări în aer, se gândi Zamir, în timp ce închidea ferm dosarul şi îl arunca pe birou.

În ciuda faptului că după fiecare acţiune Septembrie Negru îşi pregătea scuze elocvente, precum „noi nu suntem nici bandiţi, nici asasini”, după evenimentele de la München grupul palestinian se transformă pentru Mossad în principalul obiectiv de combătut.

Primul atentat al noului grup terorist nu a fost, în mod ciudat, împotriva unui obiectiv israelian, ci împotriva unui obiectiv arab. În după amiaza zilei de 28 noiembrie 1971, grupul Septembrie Negru îşi făcu intrarea. Primul ministru Wasfi Tell, unul dintre cei mai fermi apărători ai soluţiei de a termina cu rezistenţa palestiniană şi unul din cei mai loiali consilieri ai monarhului iordanian, se afla la Cairo, aşteptând o reuniune de şefi de guvern din Liga Arabă. La intrarea în Hotelul Sheraton, unde se servea prânzul, Tell a fost asasinat cu cinci lovituri în spate. La doar trei săptămâni, grupul palestinian lovi din nou. Obiectivul era de data aceasta ambasadorul iordanian în Marea Britanie.

Într-o dimineaţă, când diplomatul se îndrepta către legaţia iordaniană în maşină, un bărbat ce se afla pe un refugiu pietonal trase cu arma înspre el, omorând şoferul şi rănindu-l grav pe ambasador. Autorităţile britanice au început să-l vâneze pe terorist, iar acesta a fost prins la scurt timp în Franţa. Mossad-ul informase MI6 că teroristul putea fi un algerian pe numele său Frazeh Khelfa, un asasin plătit al grupurilor integriste. Guvernul de la Londra a cerut Franţei extrădarea acestuia, dar Franţa îl extrădase deja în Algeria pentru a da socoteală în legătură cu două atentate comise la un sediu al poliţiei din Alger. Khelfa a fost judecat pentru cele două atentate, condamnat la moarte şi executat.

La data de 8 mai 1972, patru terorişti au deturnat avionul liniei aeriene belgiene Sabena, ce efectua zborul de la Viena la Tel Aviv, cu nouăzeci de pasageri şi zece membri ai echipajului la bord. După ce aterizară la aeroportul Lod, doi bărbaţi şi două femei au luat ostatici pasagerii israelieni şi au cerut eliberarea unor sute de deţinuţi arabi ce se aflau în închisorile din Israel. Moshe Dayan se ocupă personal de conducerea operaţiunii de comando. Legendarul general însărcină cu conducerea asaltului un tânăr ofiţer, Ehud Barak. După ani de zile acesta va fi numit Şef al Statului Major, ministru fără portofoliu în timpul guvernării lui Yitzhak Rabin înainte de asasinarea acestuia, ministru de afaceri externe în ultimul guvern al lui Shimon Peres şi, în fine, prim ministru al Israelului. Deghizaţi în mecanici, luptătorii comando israelieni au luat cu asalt avionul, executându-i pe cei doi bărbaţi, femeile fiind arestate şi condamnate pe viaţă. Eşecul cu Sabena se transformă într-o lovitură grea pentru Septembrie Negru.

În aceeaşi lună, FPEP, cunoscut de Mossad ca „flops”, hotărî să organizeze o conferinţă internaţională a grupurilor teroriste în tabăra de refugiaţi de la Badawi, aproape de oraşul libanez Tripoli. Tema principală discutată a fost coordonarea grupurilor pentru a realiza atacuri comune. Unitatea *Saifanim,* departament al Mossad-ului ce avea misiunea de a culege informaţii despre OEP, redactă un raport în care se spunea că la reuniune au asistat şi reprezentanţi ai Septembrie Negru, ai bandei Baader-Meinhof din Germania de Vest, ai Armatei Republicane Irlandeze (IRA), ai Armatei Roşii din Japonia, şi ai diferitor fronturi de eliberare provenind din Iran şi Turcia. În scurt timp, aşa numita conferinţă de la Tripoli a dat roade. Legături de la FPEP şi Septembrie Negru au angajat trei membri din Armata Roşie japoneză pentru un atentat la acelaşi aeroport din Tel Aviv. La 30 mai 1972, înarmaţi cu puşti de asalt cehe, au intrat în clădirea terminalului principal şi au tras înspre persoanele ce se aflau acolo. Rezultatul atacului a fost moartea a 27 de persoane şi rănirea altor 78. Printre morţi se aflau pelerini catolici portoricani care sosiseră la Tel Aviv cu destinaţia Ierusalim.

După măcelul de la München, la sfatul lui Zamir şi Yariv, prim ministrul Meir ordonă forţelor aeriene să atace bazele de război din Liban şi Siria, inclusiv tabăra de refugiaţi de la Deraa, loc unde se antrenaseră atacatorii din Oraşul Olimpic. Douăzeci şi cinci de bombardiere de vânătoare ale IAF au atacat obiectivele provocând moartea a 76 de oameni şi rănirea a 24.

Într-o sâmbătă din septembrie, şeful Mossad-ului primi un telefon acasă. Apelul venea de la reşedinţa primului ministru şi îl convoca urgent la Tsiach, *Tsorech Yediot Hasuvot,* reuniunea organizaţiilor serviciilor secrete civile şi militare. Golda Meir, în vârstă de şaizeci de ani pe atunci, meditase toată noaptea la pasul pe care hotărâse să-l facă, şi pe care urma să îl comunice şefilor de la spionaj în acea dimineaţă. Când toţi se aflau reuniţi în jurul unei mese mari, liderul politic se adresă vizitatorilor: „După ultimele şi tragicele evenimente în care ţara noastră a fost serios lovită, am decis ca Israel să lupte asiduu şi cu pricepere pe o primă linie vitală, periculoasă şi cu bătaie lungă”, spuse laconic Meir. Yariv încercă să spună ceva, dar fu întrerupt de bătrâna care ridică mâna spre el. „Nimeni nu va scăpa de braţul lung al justiţiei israeliene”, conchise.

Zamir îi aruncă o privire neîncrezătoare lui Yariv, care se afla lângă el, şi întrebă: “Doamnă prim ministru, la ce v-aţi gândit?”. „Am decis ca băieţii dumneavoastră să se ocupe de executarea tuturor responsabililor de masacrul de la München şi a oricărui terorist care le-ar sta în cale”, spuse liderul israelian.

În acel moment sala mare a cabinetului fu cuprinsă de o tăcere grea care fu din nou întreruptă de Meir. „Prietene Zamir, credeţi că puteţi pregăti o echipă?”. „E posibil”, confirmă şeful Mossad-ului.

În acest fel Golda Meir dădea undă verde intervenţiei uneia din cele mai bune echipe ale *Kidon*-ului, unitatea de asasini a Mossad-ului. Acum, în mintea responsabililor comunităţii de informaţii israeliene rămânea întipărită ultima frază rostită de Golda Meir atunci când ieşeau din sală: “Orice s-ar întâmpla de acum înainte, să vă amintiţi de München şi de pierderile pe care ţara noastră le-a suferit acolo”.

După ce asimilau noua sarcină ce le fusese încredinţată, atât Zvi Zamir cât şi Aharon Yariv trebuiau să decidă structura echipelor *kidon,* dat fiind că primele obiective erau deja clare. Zamir şi Yariv fuseseră însărcinaţi personal de Golda Meir să conducă una din principalele şi cele mai importante bătălii ale Mossad-ului împotriva terorismului palestinian. Premierul israelian semnase condamnarea la moarte a treizeci şi cinci de terorişti arabi ce aveau legătură directă cu Septembrie Negru şi cu aparatul său politic. Operaţiunea „Mânia lui Dumnezeu” era în curs.

Memuneh-ul îl convocă pe responsabilul *Melucha o Tsomet,* „Regat” în ebraică, departamentul de recrutare ce îi conduce pe *katsas.* După ce îl informă cu privire la decizia primului ministru, Zamir îi spuse: “Am nevoie de cincisprezece luptători pentru o misiune specială. Cea mai mare parte a lor trebuie să fie experţi în lichidări, comunicaţii şi transporturi. Aveţi până mâine dimineaţă termen să îmi prezentaţi dosarele candidaţilor”.

Pentru a conduce operaţiunea „Mânia lui Dumnezeu”, responsabilul „Regatului” îl alese pe Mike Harari, un *katsa* veteran de patruzeci şi şase de ani, care de ceva timp conducea *kidonii* de la departamentul de operaţiuni speciale al Mossad-ului, *Metsada.* Harari îşi începuse cariera la Roma în timpul ocupaţiei naziste din al doilea Război Mondial, ajutând evrei italieni să fugă în Palestina. În 1950 a fost recrutat de *Shin Bet* şi în 1960 a fost mutat la Mossad. După zece ani, ocupă funcţia de conducere a Departamentului de Operaţiuni Speciale, temuta *Metsada.*

Echipele Mossad erau formate din cinci grupuri: Aleph (prima literă a alfabetului ebraic), Beth (a doua literă a alfabetului), Heh (a opta literă a alfabetului), Ayin (a şaisprezecea literă a alfabetului) şi Qoph (a nouăsprezecea literă a alfabetului).

Aleph era format din doi *kidoni* experţi în lichidări şi luptă corp la corp ce proveneau din Mossad sau din comandourile speciale ale armatei. Beth era format din doi *kidoni* experţi în securitate, ce se ocupau de securitatea celor doi de la Aleph. Heh era format dintr-un bărbat şi o femeie, ambii *kidoni* ai *Metsadei,* şi care operau independent de primii doi. Ayin era format dintr-o echipă de şase până la opt *kidoni,* iar îndatorirea lor era de a efectua funcţiile vitale pentru Aleph şi Beth. Adică urmărirea obiectivelor, culegerea de informaţii despre acestea şi recomandarea unor forme şi locuri posibile de atac. A cincia echipă, Qoph, era formată din doi agenţi experţi în comunicaţii. În total, între paisprezece şi şaisprezece *kidoni* ai *Metsadei* făceau parte din cea mai mare operaţiune de pedepsire desfăşurată de serviciul de spionaj din Israel împotriva teroriştilor palestinieni.

Rafi Eitan, Aharon Yariv, Zvi Zamir şi Mike Harari urmau să decidă care era primul obiectiv de tăiat de pe lista de treizeci şi cinci de personaje ce aveau legătură cu Septembrie Negru şi care trebuiau executaţi.

Wael Zwaiter era un palestinian ce trăia la Roma de şaisprezece ani, şi lucra în domeniul chestiunilor administrative ale ambasadei Libiei. Una din sarcinile sale era traducerea unor texte în italiană. Lui i se datora minunata traducere a *O mie şi una de nopţi.*

Mossad-ul ştia că Zwaiter avusese legături foarte strânse cu Septembrie Negru, spre exemplu în complotul din august 1972 de a arunca în aer un Boeing 727 al El Al aflat în plin zbor, printr-un mecanism de explozie instalat pe un dispozitiv de înregistrare. În timp ce palestinienii dădeau asigurări că Zwaiter era doar un intelectual ce avea relaţii de prietenie la vârful puterii în Italia, israelienii spuneau că Zwaiter era implicat în atacurile de la Roma efectuate de Septembrie Negru.

La 16 octombrie 1972, un *kidon* al Ayin îi informă pe cei din echipa Aleph că obiectivul se hotărâse să iasă în acea seară să ia cina împreună cu o prietenă. Odată ce Harari fu informat, *kidon*-ul se pregăti de prima lovitură.

În acea după amiază, palestinianul ieşi devreme din apartamentul său în direcţia casei prietenei sale Janet Brown, o australiancă de cincizeci de ani ce trăia de câteva zeci de ani în oraşul italian. După cină, membrii echipei Beth îl urmăriră pe Wael Zwaiter până la casa sa din Piazza Annibaliano, în nordul oraşului. Avea în braţe mai multe pachete cu mâncare şi o sticlă de vin. Pe la zece şi jumătate seara palestinianul se îndreptă către intrarea casei.

În timp ce căuta o monedă de zece lire pentru a o introduce în contorul ascensorului, doi *kidoni* ieşiră din întuneric. Unul din ei spuse: “Amintiţi-vă de München”. Când se întoarse, al doilea *kidon* trase de şase ori. Primul *kidon* făcu la fel, dar ultimul foc i se descărcă în gură. După câteva secunde, ambii dispăruseră la bordul unui Fiat 125 de culoare verde închiriat pe numele unui turist canadian, Anthony Hutton.

La aproape două luni după aceea, staţia Mossad în Franţa îl informă pe Mike Harari că al doilea obiectiv fusese localizat la Paris. Obiectivul ce trebuia anihilat era doctorul Mahmoud Hamshari.

Aflat la o vârstă mijlocie, despre Hamshari Mossad-ul ştia că era într-adevăr un om important în OEP şi reprezentant oficial al lui Septembrie Negru în Franţa. *Kidonii* echipei Ayin îi informară pe cei de la Aleph că Hamshari se desplasa fără gărzi de corp şi că trăia într-un apartament elegant pe strada Alesia numărul 175 împreună cu soţia franceză, Marie-Claude, şi cu fiica sa Amina. Din câte se părea, Mahmoud Hamshari nu îşi întărise măsurile de siguranţă după execuţia lui Zwaiter.

Unul din cei doi *kidoni* ai echipei de lichidatori decise să-l execute pe Hamshari într-un mod diferit, până la urmă ar fi fost mai greu să se apropie de el în plină stradă. La începutul lui decembrie, un agent israelian se dădu drept ziarist italian interesat de situaţia palestiniană. Astfel, *katsa* stabili cu Hamshari să se întâlnească la o cafenea în centrul Parisului. Acolo cei doi bărbaţi discutară despre situaţia din Orientul Mijlociu, iar ziaristul arătă clar că dezaproba politica israeliană. Între timp, de afară erau supravegheaţi de doi *kidoni* din echipa Ayin.

În timpul celei de-a doua întâlniri între falsul jurnalist şi palestinian, doi *kidoni* au reuşit să intre în casa acestuia din urmă. Unul luă receptorul telefonului şi puse în interior un dispozitiv exploziv mic, pregătit în Israel de tehnicienii de la Mossad. Vineri 8 decembrie, dimineaţa devreme, telefonul sună. Mahmoud Hamshari se îndreptă din bucătărie spre birou să răspundă la telefon. Când ridică receptorul, o voce de la celălalt capăt al liniei îl întrebă: „Sunteţi Mahmoud Hamshari?”. Palestinianul răspunse afirmativ. În clipa aceea, Mahmoud auzi un mic scurtcircuit pe linie şi de îndată o explozie puternică îi smulse o parte din faţă. Mahmoud Hamshari muri după zece zile la spital.

Pentru OEP şi liderii lui Septembrie Negru era deja clar că se dezlănţuise un război ce punea faţă în faţă liderii palestinieni şi *kidonii Metsadei.*

În ianuarie 1973, echipele *Kidon* fură trimise de Harari în Cipru. Obiectivul era Hussein Abdel Chir, alias „Hussein Bashir”, alias „Abdel Hir”. Raportul pe care îl avea Mossad-ul spunea că palestinianul avea în jur de treizeci şi şase de ani şi se transformase într-o legătură importantă a serviciilor palestiniene de siguranţă cu KGB-ul sovietic. Mike Harari dădu undă verde atunci când *kidonii* din Ayin raportară că Hussein Abdel Chir era în realitate şeful cel mai mare al lui Septembrie Negru pe insulă.

Unităţile de urmărire ale Mossad-ului ştiau că Abdel Chir avea să se afle pentru scurt timp la Nicosia, deoarece de la asasinarea lui Zwaiter şi Hamshari mulţi palestinieni îşi luaseră măsuri de precauţie.

Kidonii l-au urmărit pe palestinian până la un restaurant micuţ unde acesta se întâlnea cu un alt bărbat, pe care Mossad-ul l-a identificat ca agent al KGB-ului ce lucra la ambasada sovietică în Cipru. După ce se închise localul, palestinianul şi rusul se despărţirăn iar Hussein Abdel Chir se întoarse pe jos la hotelul unde se cazase, Olympic, pe bulevardul *Preşedintele Makarios*. La mijlocul lui ianuarie 1973, cei doi asasini ai *Kidon* ajunseră pe insulă şi folosindu-se de paşapoarte britanice false s-au înregistrat la hotel. Într-o zi în care Abdel Chir nu era în cameră, cei doi *kidoni* au intrat şi i-au instalat o încărcătură de exploziv sub pat.

În noaptea zilei de 24 ianuarie 1972, Hussein Abdel Chir se întoarse la hotel şi după duş se hotărî să se întindă în pat să citească nişte documente. Din stradă, cei doi agenţi israelieni supravegheau fereastra. Când palestinianul stinse lumina, unul din cei doi *kidoni* activă mecanismul exploziv printr-o comandă de la distanţă, iar Abdel Chir sări în aer făcut bucăţi. Al treilea obiectiv fusese eliminat.

Timp de trei luni, după asasinarea liderilor palestinieni, echipa de executori se văzu obligată să stea în umbră până la localizarea de noi obiective. Aprilie avea să fie o lună intensă pentru oamenii lui Harari şi pentru operaţiunea „Mânia lui Dumnezeu”.

La începutul lunii aprilie, echipele *Kidon* călătoreau din nou la Paris. Obiectivul era de data aceasta doctorul Basil Al-

Kubaisi, profesor de drept la Universitatea Americană din Beirut. Pentru Mossad, acel profesor nu era decât un curier important al grupului Septembrie Negru în Europa, însărcinat cu aprovizionarea cu arme şi explozivi a efectivelor.

În noaptea de 6 aprilie, profesorul ieşi din Café de la Paix din Paris după o cină excelentă şi se îndreptă pe jos până la hotelul său, în apropiere de biserica Madeleine. Când se apropie de colţul unei străzi, palestinianul îşi dădu seama că era urmărit de doi tineri ce păreau studenţi cu rucsacuri în spate. Vocile care ajungeau până la el erau ale unor studenţi ce discutau în franceză despre examene. Când ajunseră amândoi în dreptul lui Al-Kubaissi, unul din ei scoase o armă şi îl împuşcă în ceafă pe palestinian. Înainte de a cădea la pământ, murise deja. Al doilea *kidon* se apropie de cadavru şi îl împuşcă în gură.

La 11 aprilie, la doar câteva ore după operaţiunea „Primăvara tinereţii”, asasinii Mossad-ului se deplasară la Atena unde *kidonii* din grupul Ayin localizaseră un nou obiectiv.

Zaiad Muchasi îl înlocuise pe Hussein Abdel Chir ca responsabil al lui Septembrie Negru şi se afla în capitala greacă la o reuniune secretă. Agenţii operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu” folosiră pentru a-l lichida pe Muchasi acelaşi sistem ca şi cel folosi pentru a-l ucide pe Abdel Chir. *Kidon*-ul intră în camera de la hotel şi puse sub pat un exploziv puternic.

Un apel telefonic îl făcu pe palestinian să se aşeze pe pat, conectând explozivul. Corpul palestinianului sări în aer, iar cadavrul său fu găsit două etaje mai sus. Cu cei trei lideri ai OEP şi Septembrie Negru morţi la Beirut de mâna *Kidon*-ului în cadrul operaţiunii „Primăvara tinereţii”, erau deja opt lideri palestinieni ce aveau legătură cu Septembrie Negru executaţi de răzbunătorii München-ului, iar numărătoarea continua.

La câteva zile, staţia Mossad din Roma lansă „Lumina zilei”, stadiul maxim de alertă pentru agenţii serviciului secret israelian. Se părea că un *katsa* ce staţionase la Ambasada Israelului din capitala italiană îi detectase pe Abdel Hamid Shibi şi Abdel Hadi Nakaa, activişti ai grupului Septembrie Negru. Ambii palestinieni pregăteau un atac împotriva intereselor israeliene în Italia.

Mike Harari, după ce se consultă cu Zvi Zamir, dădu ordin *kidoni*-lor să se deplaseze la Roma şi să-i lichideze pe Shibi şi Nakaa. Teroriştii se deplasau întotdeauna cu un Mercedes negru. Unitatea Ayin raportă că de mai multe ori pe durata urmăririi, cei doi bărbaţi lăsaseră maşina în aceeaşi parcare din centrul oraşului. Acolo pregăteau lovitura.

Într-o seară, două echipe *Kidon* îi urmăreau pe Abdel Hamid Shibi şi Abdel Hadi Nakaa. Când cei doi lăsară maşina, un *kidon* deschise portiera Mercedesului şi puse sub scaunul şoferului o mină. Înainte, agentul puse sub mină o placă de oţel, pentru ca deflagraţia să fie ascendentă.

După şapte ore, Shibi şi Nakaa apărură. Nakaa se aşeză pe scaunul din dreapta, în timp ce Shibi deschidea portiera şoferului. Când se aşeză pe scaun, ambii auziră un fel de „clic” ce tocmai conecta mina. Explozia îl răni grav pe Abdel Hamid Shibi iar pe Abdel Hadi Nakaa îl aduse în stare critică. Acoperişul maşinii fusese smuls de unda de explozie şi căzu la trei sute de metri de locul deflagraţiei. Ambii bărbaţi au murit în drum spre spital.

La câţiva metri, o maşină cu patru bărbaţi părăsea locul incidentului, în timp ce se auzeau primele sirene ale poliţiei apropiindu-se.

Trei obiective importante mai rămâneau de lichidat. Era vorba de Jamal Al-Gashey, Mohamed Safady şi Adnan Al-Gashey, toţi supravieţuitori din comandoul Septembrie Negru ce intrase în Oraşul Olimpic din München. Chiar şi pentru Mike Harari, Adnan Al-Gashey era un obiectiv prioritar, ceva personal. Al-Gashey era teroristul care a tras rafala ce a omorât mai mulţi sportivi israelieni în unul din elicopterele ce staţionau pe aeroportul Fürstenfeldbruck.

Timp de mai multe luni, Al-Gashey stătu ascuns împreună cu soţia în diferite case din Beirut, până ce Mossad-ul l-a depistat într-o ţară din Golful Persic. Palestinianul, supravieţuitor al operaţiunii de la München, încerca să găsească de lucru ca zidar. *Kidonii Metsadei* l-au supravegheat timp de două săptămâni până ce echipa Ayin îi raportă lui Harari că îl detectaseră pe Adnan Al-Gashey alături de un văr al său. Când *kidon*-ul intră în salonul casei, palestinianul stătea aşezat pe sofaua din salon. Agentul israelian îl privi pe bărbat şi după ce rosti faimoasa propoziţie „Amintiţi-vă de München” trase cu pistolul Beretta. Primul glonţ tras îl ucise pe teroristul de la Septembrie Negru.

Mohamed Safady fu localizat în Beirut, în casa mamei sale. Nici măcar nu încercase să se ascundă. Safady ştia că israelienii erau pe urmele lui şi, chiar dacă s-ar fi ascuns, agenţii Mossad-ului ar fi dat de el mai devreme sau mai târziu, şi aşa se şi întâmplă.

Într-o dimineaţă, pe când mergea pe o stradă din Beirut după ce ieşise dintr-o brutărie, cineva se apropie de el din spate şi-l împuşcă de mai multe ori. Când palestinianul căzu la pământ într-o baltă de sânge, *kidon*-ul *Metsadei* se apropie de el, îi puse ţeava armei în ceafă şi trase. Apoi dispăru rapid în întuneric.

Răzbunătorii lui Israel reuşiseră să omoare sau să anihileze doisprezece responsabili ai lui Septembrie Negru implicaţi în asasinarea a unsprezece sportivi israelieni la Jocurile Olimpice de la München, dar mai erau de localizat conducătorii maximi, Ali Hassan Salameh, alias „Prinţul Roşu”, Mohamed Boudia, Abu Daoud şi Abu Yiad. Oamenii lui Mike Harari nu aveau să le permită să scape de *Kidon,* braţul lung al Israelului.

Jamal Al-Gashey, cetăţean libian şi unic supravieţuitor al comandoului Septembrie Negru ce intrase în Oraşul Olimpic de la München, scăpă de răzbunarea *Kidon*-ului. I s-a pierdut urma în Libia.

Capitolul IV

Operaţiunea „Diamantul”

În timp ce escadroanele de execuţie ale *Metsadei* îşi desfăşurau cu randament deplin munca, executând vreo doisprezece membri ai grupului palestinian Septembrie Negru, responsabili de asasinarea a unsprezece sportivi din echipa israeliană la Jocurile Olimpice de la München, Ali Hassan Salameh, pe care Mossad-ul îl cunoştea drept „Prinţul Roşu”, pregătea o lovitură de efect pentru a pune capăt vieţii premierului Golda Meir.

Efectivele lui Septembrie Negru descoperiseră printr-o scurgere de informaţii de la Vatican că bătrâna lideră israeliană aştepta să se întâlnească cu Papa Paul VI. Golda Meir încerca să avanseze cu scopul de a stabili relaţii diplomatice între Israel şi Sfântul Scaun. Două servicii secrete, Mossad-ul isarelian şi Sfânta Alianţă de la Vatican, trebuiau să lucreze cot la cot dacă voiau să o salveze pe şefa guvernului israelian.

Operaţiunea „Diamantul”, pentru Mossad, şi operaţiunea „Ierusalim”, pentru Sfânta Alianţă, trebuiau să demonstreze colaborarea celor două servicii de spionaj, care avea să dea roade la câţiva ani, după ce Mossad-ul, în plin război împotriva lui Septembrie Negru din cauza uciderii sportivilor israelieni în urmă cu un an, află despre o operaţiune de răpire sau de asasinare a Papei Paul VI.

La sfârşitul toamnei lui 1972, Golda Meir, prin Secretariatul Statului Vatican, primi o informare secretă de la Papa Paul VI, în care se arăta că acesta era dispus să o primească într-o audienţă privată. La 11 decembrie din acelaşi an, Meir se întâlni cu cabinetul său şi cu Zvi Zamir, *memuneh*-ul Mossad-ului, pentru a le cere un sfat despre măsurile de securitate ce trebuiau să fie luate.

Era clar pentru Meir, care le spuse acest lucru şi lui Zamir şi lui Aharon Yariv, consilierul special în materie de terorism, că nu voia „să meargă la Canossa”, o vorbă populară israeliană ce face trimitere la castelul italian unde împăratul Heinrich IV al Sfântului Imperiu se umilise prezentându-se ca un penitent în faţa Papei Gregorie VII în anul 1077. Meir era prea orgolioasă.

Zamir, prin Sfânta Alianţă, şi ministerul de externe al Israelului prin Secretariatului de Stat al Vaticanului, aflară că 15 ianuarie 1973 era dată aleasă pentru întâlnire. Puternicul cardinal Jean Villot informă ca întâlnirea va dura treizeci şi cinci de minute, după care se va face un schimb de cadouri, iar întâlnirea dintre Paul VI şi Golda Meir nu va fi în niciun caz ghidată de o agendă specifică, ceea ce însemna că orice temă putea fi discutată de ambele părţi. Siguranţa întâlnirii era în mâinile Mossad-ului condus de Zamir şi ale Sfintei Alianţe în contact cu serviciul de spionaj italian.

Agenda primului ministru al Israelului era făcută la milimetru. Conform planului, Meir avea să călătorească la Paris în zilele de 13 şi 14 ianuarie, pentru a asista la conferinţa Internaţionalei Socialiste şi de acolo cu un avion fără însemnele El Al avea să se îndrepte spre Roma. Însoţitorii Goldei Meir urmau să afle care era destinaţia finală doar pe timpul zborului. După întâlnirea cu Marele Pontif, Meir avea să călătorească pe Coasta de Fildeş unde se va întâlni cu preşedintele Félix Houhouiet-Boigny, şi, de acolo, se va întoarce în Israel.

Zamir hotărâse să călătorească la Roma cu o săptămână înainte pentru a pregăti măsurile de securitate şi a stabili o relaţie cu agenţii Sfintei Alianţei. Mike Harari, responsabilul echipei de asasini ai *Metsadei,* fu informat şi el despre călătoria lui Meir chiar de către *memuneh.* Pentru el, Oraşul Etern era un scenariu posibil pentru un atac din partea teroriştilor arabi. De la atacarea delegaţiei israeliene la Jocurile Olimpice de la München, capitala italiană se transformase într-un oraş de întâlnire pentru teroriştii în căutare de informaţii bune şi pentru traficanţii de arme în căutare de clienţi buni. Doar cu câteva săptămâni înainte, la 16 octombrie, *kidonii* lui Harari îl lichidaseră pe Wael Zwaiter, un intelectual, traducător al *O Mie şi Una de Nopţi* în italiană şi unul din oamenii lui Septembrie Negru în Italia.

Legăturile dintre Mossad şi Sfânta Alianţă erau date de Mark Hessner din partea Israelului şi părintele Carlo Jacobini, din partea „Entităţii”, nume cu care în lumea spionajului este cunoscut serviciul secret al Vaticanului.

Lui Hessner i se asocia Shai Kauly, *katsa* responsabil de staţia Milano. La o întâlnire secretă Jacobini, Kauly şi Hessner au fost puşi la curent de Zvi Zamir în legătură cu toate detaliile călătoriei Goldei Meir pentru întâlnirea cu Papa Paul VI. Era clar că nicio informaţie despre întâlnire nu putea să se scurgă dacă doreau să evite un atentat împotriva lui Meir din partea oamenilor lui Ali Hassan Salameh, Prinţul Roşu.

O zi după aceea, contraspionajul de la Vatican, *Sodalitium Pianum,* îl informă pe Jacobini că un sacerdot auxiliar la Secretariatul de Stat dăduse o informaţie despre Meir unei legături din Roma cunoscute pentru relaţiile sale cu Septembrie Negru. Sfânta Alianţă îl informă pe Zamir despre scurgerea de informaţii. *Memuneh*-ul îl chemă mai întâi pe Aharon Yariv. Avea nevoie de un bun aliat pentru a o convinge pe Golda Meir că ar fi recomandabil să anuleze întâlnirea cu Papa Paul VI. Cunoscând-o pe Meir, Yariv ştia că o simplă ameninţare nu avea să o dea înapoi în intenţia sa de a obţine recunoaşterea Israelului de către Vatican, chiar dacă ar însemna să-şi asume riscul unui atentat din partea aceluiaşi grup terorist care cu luni de zile înainte îndrăznise să omoare sportivi israelieni. Unicul răspuns al primului ministru către Zamir a fost: “*Memuneh,* munca dumneavoastră e să îl evitaţi. Israel nu se poate opri din cauza unei ameninţări”.

Pentru siguranţa întâlnirii, Vaticanul îl desemnă pe alt sacerdot expert în materie de contraspionaj, ce făcea parte din *Sodalitium Pianum,* părintele Angelo Casoni. Acesta a fost cel ce a descoperit că informaţia despre călătoria clandestină a Goldei Meir pentru a se întâlni cu Papa Paul VI ar fi putut să ajungă în mâinile lui Abu Yusuf. Mohamed Yusuf Majjar fu executat de *Metsada* în incursiunea desfăşurată în 1973 la Beirut (Liban). Operaţiunea a fost botezată „Primăvara tinereţii”. Carlo Jacobini de la Sfânta Alianţă şi Zvi Zamir de la Mossad ştiau că mai devreme sau mai târziu avea să-şi facă apariţia vreun grup terorist.

Yusuf trimisese o comunicare către Ali Hassan Salameh, alias „Prinţul Roşu”, conducătorul numărul unu al grupului terorist palestinian Septembrie Negru şi creier al operaţiunii împotriva sportivilor de la München. Textul comunicatului spunea: “Să terminăm cu cea care ne varsă sângele prin toată Europa”. Textul avea să fie făcut public după invadarea Libanului de către Forţele de Apărare israeliene în 1982. O unitate israeliană găsi documentul la un sediu al OEP în sudul Libanului.

Modul şi locul exact al atentatului împotriva lui Meir depindeau doar de Salameh. În timp ce pentru Prinţul Roşu asasinarea Goldei Meir era o lovitură de efect în lupta sa împotriva israelienilor, pentru Yusuf aceasta era o ocazie spectaculoasă de a demonstra lumii că Septembrie Negru continua să fie un grup terorist puternic de care trebuia să se ţină cont. Asasinarea liderului israelian la Vatican avea să aducă grupul pe primele pagini ale mass mediei.

La 10 ianuarie, cu cinci zile înainte de întâlnire, *memuneh*-ul Zvi Zamir şi *katsas* Mark Hessner şi Shai Kauly fură conduşi într-o maşină neagră pe străzile din Roma în direcţia Vatican. Gardienii Elveţieni ce păzeau intrarea luară poziţia de drepţi în timp ce maşina intra în zona administrativă a Sfântului Scaun. La ieşirea din maşină, erau aşteptaţi de părintele Carlo Jacobini. Zamir ştia, din raportul pe care îl avea despre Jacobini, că sacerdotul îşi făcuse studiile în Statele Unite şi că experienţa sa în domeniul informaţiilor fusese dobândită la diferite cursuri în Langley, sediul general al CIA în statul Virginia.

Agentul Sfintei Alianţe vorbea curent şase limbi iar la Vatican era considerat drept un autentic „nobil” datorită relaţiei de familie cu înalţi membri ai Curiei Romana, precum cardinalul Domenico Maria Jacobini, cardinalul Ludovico Jacobini, Secretarul de Stat al Papei Leon XIII, şi cardinalul Angelo Jacobini. Fără niciun fel de îndoială, Zvi Zamir ştia că tânărul spion era o legătură bună pentru a se mişca pe coridoarele încâlcite ale Vaticanului şi aceasta cu atât mai mult după ce Entitatea îşi pierduse încrederea în CIA.

Nu se ştie nimic despre întâlnirea secretă desfăşurată la Vatican între Mossad şi Sfânta Alianţă. Trecând prin Plaza San Pedro, *memuneh*-ul îi spuse şoferului să se îndrepte spre aeroport pentru a lua avionul spre Tel Aviv.

La „Institut”, numele cu care este cunoscut serviciul de informaţii israelian, se ştia deja prin părintele Angelo Casoni că Ali Hassan Salameh fusese informat despre călătoria Goldei Meir la Roma şi că trebuiau să fie pregătiţi să primească lovitura.

În acelaşi timp, staţia Mossad-ului de la Londra îl informă pe Mike Harari că primiseră un apel telefonic de la un bărbat care îşi spunea „Akbar”. Bărbatul era un ”agent scos din uz” ce venise în capitala britanică să studieze economia. „Akbar” menţinea relaţii foarte bune cu vârful OEP la Londra.

Raportul ajunse pe masa lui Harari la Tel Aviv prin codul Berman, cel folosit de toate staţiile Mossad-ului. Şeful *Metsadei* ceru de la *Saifanim,* departamentul însărcinat să culeagă informaţii despre OEP, dosarul „Akbar”. În câteva minute un dosar mare de culoare maro cu mai multe sigilii pe copertă sosi la Harari. Deschizându-l, şeful *Metsadei* descoperi chipul palestinianului care îşi zicea „Akbar”. O fotografie de dimensiuni mari aşezată la începutul dosarului şi alte trei fotografii mai mici capsate de josul paginii arătau faţa omului ce sunase la staţia Londra pentru a pune Mossad-ul în gardă cu privire la securitatea Goldei Meir.

De fiecare dată când informaţia era primită de la o sursă din OEP, oricât de bună era, *katsas* trebuiau să raporteze *Metsadei* şi APAM-ului, unitatea însărcinată cu securitatea operaţiunilor spionajului israelian. Odată ce ambele departamente confirmau că sursa era sigură, un *katsa* supravegheat de doi *kidoni* ai *Metsadei* stabilea contactul.

„Akbar” bănuia că Septembrie Negru pregătea o operaţiune importantă, şi nu încăpea nici cea mai mică îndoială că voia bani. Harari îi recomandă lui Zamir ca până nu află despre ce e vorba să nu fie informat spionajul de la Vatican.

Întâlnirea trebuia să aibă loc la Paris. Astfel, siguranţa Mossad-ului stabili întâlnirea la staţia de metrou Pyramides. Staţia de la Paris a spionajului israelian începu să-l urmărească îndeaproape pe „Akbar”. Trei *kidoni* în plus de la echipa Ayin conduşi de Harari şi angajaţi în operaţiunea „Mânia lui Dumnezeu” îl urmăreau şi ei pe informatorul palestinian.

Odată stabilit contactul cu „Akbar”, un *katsa* al Mossad-ului întrebă: „Care este obiectivul?”. „Unul de-ai voştri”, răspunse „Akbar”.

În rândurile Mossad-ului se instaură panica. Pe de o parte *kidonii* din *Metsada* îi executau pe acei membri din Septembrie Negru care aveau legătură cu atentatul de la München şi pe de altă parte *katsas* din Mossad trebuiau să ştie cât mai devreme indentitatea obiectivului teroriştilor palestienieni.

A doua zi după contact, „Akbar” începu să ia legătura cu staţia de la Paris pentru a informa că dorea să stabilească contactul cu israelienii. Locul ales era de data aceasta Roma.

Întâlnirea avu loc pe o stradă din oraşul italian. Un *katsa* se întâlni cu „Akbar”. Informatorul arab îi spuse agentului că Septembrie Negru pregătea un atentat împotriva unui înalt demnitar al statului Israel şi că încă nu ştia nimic despre identitatea obiectivului. Harari, deja aflat la Roma, în condiţiile iminentei vizite a Goldei Meir, se hotărî să raporteze *memuneh*-ului cu intenţia de a o convinge să anuleze călătoria. Conform şefului *Metsadei,* un agent KGB îi spusese neoficial că depistase mişcări de palestinieni ce se aflau în evidenţa spionajului sovietic în diferite puncte din Italia.

Zvi Zamir nu ascultă recomandările lui Harari deoarece, pentru el, grupurile teroriste aveau o relaţie specială cu KGB. La Moscova erau îndoctrinaţi politic şi antrenaţi să ucidă şi să pregătească explozivi pe care îi instalau în centre comerciale sau în terminalele circulate din aeroporturi.

Atât Mossad-ul cât şi Sfânta Alianţă, serviciul de spionaj al Vaticanului, ştiau că nu puteau conta pe KGB pentru a-i depista pe teroriştii de la Septembrie Negru ce doreau să comită un atentat împotriva Goldei Meir. Dacă voiau să evite acest lucru, trebuiau să lupte ei înşişi rapid.

Sovieticii nu aveau să dezvăluie că oamenii lui Ali Hassan Salameh aveau rachete de fabricaţie rusă ascunse într-o navă industrială într-un port din Iugoslavia şi că voiau să doboare cu ele avionul Goldei Meir, atunci când acesta urma să aterizeze pe aeroportul Fiumicino. Planul era simplu. Consta în îmbarcarea rachetelor Strella tip SA-7 pe un vapor din portul Dubrovnik şi în transportarea lor până în portul Bari, în Adriatica italiană. De acolo, un camion avea să le ducă la Roma, unde vor aştepta sosirea primului ministru al Israelului.

Pentru a introduce rachetele în Italia, Hassan Salameh intră prin tot felul de baruri din Hamburg. Acolo îl angajă pe un german mai interesat să câştige rapid bani decât să pună întrebări indiscrete. Şeful lui Septembrie Negru angajă de asemenea două tinere cu chef de aventură în schimbul unei croaziere în Marea Adriatică. Nu era deloc nevoie să cunoască conţinutul cutiilor pe care ele le aveau în cabină.

Germanul şi cele două femei nu trebuiau decât să se ducă pe o insulă mică în apropiere de Dubrovnik, să aştepte ca nişte bărbaţi să încarce cutiile în cabine şi să se întoarcă pe o plajă pustie la nord de Bari. Acolo, doi oameni încărcau cutiile într-o furgonetă FIAT şi le plăteau o sumă mare de bani.

Unul din bărbaţi îi spuse germanului că trebuia să rămână pe aproape şi să aştepte noi instrucţiuni. În noaptea aceea, în timp ce germanul şi cele două femei erau mahmuri după o petrecere, trei bărbaţi se apropiară de navă într-o barcă pneumatică. Doi dintre ei, trimişi de Ali Hassan Salameh, se apropiară de german. În mahmureala lui, navigatorul văzu cum unul din noii sosiţi scoase un cuţit şi, cu o mişcare rapidă, îi tăie gâtul. Al doilea ucigaş coborî pe scările înguste şi le descoperi pe cele două femei dormind în acelaşi pat. Puse ţeava pistolului cu amortizor în gura primei femei şi trase. Sunetul sec o trezi pe cea de-a doua. Bărbatul avu timp să fixeze ţeava armei de capul acesteia şi să tragă.

În continuare, oamenii de la Septembrie Negru trimişi de Salameh remorcară nava şi când se aflau la mai mult de două mile de coastă făcură o spărtură îngustă în coca navei şi o scufundară împreună cu cele trei cadavre.

Furgoneta FIAT încărcată cu rachetele se deplasă până la Roma pe o rută ocolitoare, trecând prin oraşele Avelino, Terracina, Anzio şi Ostia.

Zvi Zamir, Mike Harari şi părintele Carlo Jacobini continuau să lucreze cot la cot pentru a descoperi când şi cum era prevăzut atentatul.

Rachetele de fabricaţie rusă erau bazate pe sistemul american Redeye. Erau propulsate spre obiectiv printr-un lansator cu o greutate aproximativă de zece kilograme care era ţinut pe umăr. Fiecare rachetă, cu o greutate de nouă kilograme, avea un motor solid şi uşor şi un sistem de ghidare pasivă prin infraroşu. Acest tip de rachete era total inutil dacă se dorea doborârea unui avion de vânătoare, dar dacă obiectivul era mai greu şi mai lent precum un avion Boeing de pasageri, racheta era şi eficientă şi mortală.

Pentru a abate atenţia Mossad-ului de la Meir şi Roma, Prinţul Roşu hotărî să dea o lovitură de efect împotriva Israelului în aceleaşi zile. La 28 decembrie 1972 un comando Septembrie Negru luă cu asalt ambasada Israelului în Bangkok.

Angelo Casoni de la contraspionajul Vaticanului, *Sodalitium Pianum,* spuse că una din sursele sale îi precizase că atacul lui Septembrie Negru asupra legaţiei diplomatice israeliene în Thailanda nu era decât un mod de a distrage atenţia opiniei publice. Jacobini nu credea, dar Zamir da. Mossad-ul ştia că niciodată nu puteau fi eliberaţi ostatici printr-un atac al comandourilor israeliene şi că Golda Meir nu va permite nici ca thailandezii să intre cu focuri de armă în ambasadă. În cele din urmă, după ore de negociere între ambasadorul Egiptului în Thailanda şi şeful comandoului, li s-au dat atacatorilor permise de liberă trecere pentru a ieşi din ţară îndreptându-se către Cairo. Carlo Jacobini recomandă să nu se lase garda jos, având în vedere posibilitatea unui atac pe solul Vaticanului împotriva liderului israelian. Efectivele lui Septembrie Negru erau bine antrenate, motivate şi plătite, şi mai erau şi renumite pentru violenţa lor extremă. Mereu lăsau cadavre în urma lor.

La primele ore ale zilei de 14 ianuarie, cu o zi înainte de întâlnirea dintre Paul VI şi Golda Meir, un agent al contraspionajului Vaticanului îl informă pe părintele Angelo Casoni că un informator al său de la Bari îi transmisese că circula un zvon despre o operaţiune a teroriştilor palestinieni pe teritoriul italian. În acelaşi timp, un *sayan* (informator evreu al Mossad-ului care nu lucra pentru serviciul secret israelian, ci era doar un simplu colaborator), comunică staţiei Mossad de la ambasada Israelului în Italia că auzise o discuţie în care un tip cu accent arab îi spunea altuia, şi acesta cu accent arab, că peste puţin timp avea să primească un rând de vele.

În aceeaşi zi, staţia Mossad de la Londra îi comunica lui Zvi Zamir că un alt informator dezvăluise că obiectivul lui Septembrie Negru era de data aceasta un cetăţean israelian. Şeful Mossad-ului era sigur că rândul de vele la care se referea legătura sa puteau fi rachete, dar Zvi Zamir era convins că nici Golda Meir şi nici Paul VI nu ar fi anulat niciodată întâlnirea.

Zamir îl chemă pe Hessner, membru al *Metsadei,* şi pe Kauly, şi ceru o întâlnire cu părinţii Jacobini şi Casoni. Serviciile secrete ale Vaticanului trebuiau să fie informate despre fiecare pas al operaţiunii, şi era sigur că Sfânta Alianţă avea surse mai bune în Roma decât serviciile secrete israeliene.

Ali Hassan Salameh, alias „Abu Hassan”, alias „Prinţul Roşu”, era un bărbat cult, energic şi crud. Se spunea că îşi ucisese fratele vitreg cu un foc în ochi când descoperise că acesta dădea informaţii unei facţiuni dizidente palestiniene. Salameh era căsătorit cu o frumuseţe libaneză, Georgina Rizak, ce fusese Miss Univers în 1971.

Conform Mossad-ului, Prinţul Roşu se afla în spatele încercării de asasinare a Goldei Meir, dar Sfânta Alianţă considera că teroristul palestinian nu se putea mişca prin Roma fără ca ea să aibă cunoştinţă.

În ziua în care trebuia să aibă loc întâlnirea, adică la 15 ianuarie, era frig şi ploua. Mossad-ul şi unităţile sale din *Metsada,* Sfânta Alianţă şi DIGO, unitatea antiteroristă italiană, erau cu toţii în alertă maximă. Părintele Carlo Jacobini era sigur că Septembrie Negru nu îi va permite premierului Meir să iasă vie din Roma şi îl informă pe Papa Paul VI cu privire la acest lucru. Zamir şi Mike Harari ştiau că dacă în atac se foloseau rachete, singurul loc sigur pentru a le folosi era în apropiere de aeroport, şi desigur, atunci când avionul ateriza sau decola. Un foc de SA-7 era mai bine să fie efectuat la distanţă mică, pentru că racheta merge pe urma căldurii produse de turbinele avionului şi ca atare procentajul de reuşită e sporit.

Mossad-ul şi Sfânta Alianţă şi-au desfăşurat agenţii pe aeroport şi în apropierea acestuia pentru a supraveghea orice mişcare suspectă. În timp ce agenţii Vaticanului primiseră ordine să predea teroriştii autorităţilor italiene, israelienii primiseră directive exprese de la Zvi Zamir să execute orice terorist care li s-ar ivi în cale.

Prima alarmă veni cu câteva ore înainte de sosirea Goldei Meir. În timp ce supravegheau împrejurimile aeroportului, un agent de la *Sodalitium Pianum* îl anunţă pe părintele Angelo Casoni că văzuse o furgonetă lângă o pistă mai îndepărtată şi că se apropiase să întrebe dacă cei din vehicul aveau nevoie de ajutor. Bărbaţii din maşină răspunseră nervoşi că anunţaseră deja o companie de tractare. Casoni îi contactă prin radio pe Zamir, Harari şi Hessner, care se îndreptară spre acel loc. Ajunşi acolo, descoperiră o furgonetă Fiat de culoare crem. Harari deveni suspicios văzându-i pe bărbaţii din furgoneta aşa zis avariată şi aflată foarte departe de şosea. Nimeni nu se îndepărtează atât de mult de o zonă de circulaţie dacă vrea să vină cineva să-l tracteze, se gândi.

Înarmaţi, israelienii se apropiară de locul de parcare şi îi cerură şoferului să coboare din maşină şi să se legitimeze. În acea clipă, uşa din spate se deschise şi începu o ploaie de focuri de armă. Harari făcu un salt în spate şi în cădere trase de câteva ori. Un foc smulse urechea unuia dintre terorişti. Hessner, ghemuit, îşi sprijini arma de un geam în interiorul maşinii şi începu să tragă orbeşte. Un glonţ trecu prin umărul drept al celui de-al doilea terorist, iar al doilea foc îi smulse o parte din obrazul stâng. Amândoi teroriştii erau grav răniţi şi zăceau pe jos, într-o baltă de sânge.

Agenţii Mossad reuşiră să iasă teferi din încrucişarea de focuri de armă, dar în toiul luptei şoferul reuşi să fugă pe jos. O echipă a *Metsadei* care îl supraveghea pe şef îl urmări pe teroristul fugar şi reuşi să îl vâneze atunci când încerca să sară peste grilajul de acces la pistele aeroportului.

Îl băgară în maşină printre lovituri. În faţă se aşezară Hessner la volan şi Jacobini pe locul din dreapta. În spate stăteau Zamir şi Harari, iar între ei teroristul. *Memuneh*-ul Mossad-ului îl tot întreba pe palestinian unde se aflau celelalte rachete, în timp ce îl lovea în faţă cu patul armei. Activistul lui Septembrie Negru râdea asigurând că chiar dacă îl omoară nu va spune niciodată unde sunt rachetele. Harari ridică arma şi înfăşurând-o în sacou o îndreptă înspre faţa teroristului. Agentul Sfintei Alianţe împiedică execuţia.

Când silueta avionului în care se afla Golda Meir se zărea deja în depărtare, agenţii văzură o altă furgonetă de culoare albă în apropiere de pista nordică, cu acoperişul stricat prin care se vedeau nişte tuburi îndreptate spre cer.

Hessner apăsă acceleraţia şi se năpusti în lateral asupra vehiculului, răsturnându-l. Înăuntru, doi membri ai Septembrie Negru fură striviţi de greutatea rachetelor şi lansatoarelor. Zamir îi ceru atunci părintelui Jacobini să se întoarcă cu spatele, pentru a putea să-i execute pe terorişti, dar înainte de a trage, agentul Sfintei Alianţe îi spuse şefului Mossad-ului că dacă i-ar omorî, lui nu i-ar rămâne decât să îl informeze pe Marele Pontif, iar Israelul ar fi din nou într-o poziţie dificilă. Zamir preferă să nu mai adauge o piatră la relaţiile dificile dintre Israel şi Vatican, şi hotărî să îi predea pe terorişti unităţii DIGO. Cinci terorişti ai Septembrie Negru erau scoşi din luptă şi se aflau în mâinile autorităţilor italiene.

Golda Meir reuşi să se întâlnească cu Papa Paul VI, şi chiar dacă Pontiful asigură că nu era momentul propice pentru stabilirea de relaţii diplomatice, se angajă să viziteze Ţara Sfântă. Când ieşi de la Vatican, Golda Meir îi spuse lui Zvi Zamir că „ceasul Vaticanului e diferit de restul lumii”, şi poate că aşa şi era.

Eşecul încercării de a o ucide pe Golda Meir a fost pentru Septembrie Negru şi pentru conducătorul său suprem, Ali Hassan Salameh, o înfrângere mai mult morală decât efectivă. Prinţul Roşu ardea de dorinţa răzbunării, iar obiectivul era nici mai mult nici mai puţin decât Mossad-ul. Hassan Salameh voia să le arate clar israelienilor că va da o contralovitură rapidă, eficientă şi nimicitoare.

Obiectivul era un om de afaceri numit Moshe Hanan Yshai, despre care s-a descoperit mai târziu că era de fapt un *katsa* de treizeci şi şapte de ani ce îşi luase numele de Baruch Cohen. Agentul, un israelian ce vorbea araba, lucrase ani de zile pentru guvernatorul militar din Nablus după Războiul de Şase Zile. Cohen făcuse parte din comandoul care încercase să îl prindă pe Yasser Arafat.

În 1970, Baruch Cohen intră în Mossad, fiind trimis la Bruxelles cu misiunea de a stabili contacte cu tineri arabi ce studiau în universităţile europene. Mossad-ul îl trimise la Madrid din capitala Belgiei, pentru a încerca să îl recruteze pe un tânăr student palestinian.

Zile întregi, Cohen însuşi îl urmări pe arab. Este adevărat că individul nu-i trezi lui Cohen niciun fel de bănuieli şi asta a fost greşeala lui.

La 26 ianuarie 1973, pe la zece şi un sfert dimineaţa, Cohen reuşi să stabilească un contact cu tânărul palestinian de douăzeci şi cinci de ani, la cafeneaua Morrison, situată pe bulevardul central José Antonio (în prezent Gran Vía). La un moment dat, în timp ce vorbeau, arabul strecură o mână sub sacou, şi spre surpriza lui Cohen scoase o armă cu amortizor şi trase de patru ori. Agentul Mossad-ului căzu rănit grav într-o baltă de sânge. Dus la spitalul Francisco Franco, Cohen muri pe masa de operaţie transformându-se în primul operativ al serviciului de spionaj israelian ucis în Europa. Chiar în noaptea asasinatului, se descoperi că adevăratul nume al lui Baruch Cohen era Uri Mulov, ofiţer Mossad în reţelele de spionaj şi sabotaj în Europa. Dar Septembrie Negru nu voia să lase niciun cap în viaţă.

„Akbar”, informatorul Mossad-ului, era întru totul convins că ucigaşii lui Hassan Salameh l-au descoperit. Prima sa reacţie a fost să fugă pur şi simplu la Londra, deşi ştia că oamenii lui Septembrie Negru îl vor găsi oriunde s-ar ascunde.

„Akbar” sună atunci contactul de la Mossad pe care îl avea la ambasada israeliană din capitala britanică, informându-l că fusese descoperit şi că avea nevoie de o sumă mare de bani ca să fugă. *Katsa* răspunse că trebuia să se consulte mai întâi cu Tel Aviv-ul.

Zvi Zamir îi spuse că, înainte de a-i da bani, „Akbar” trebuia să scoată din biroul OEP din Marea Britanie o serie de documente pe care să le predea Mossad-ului la Londra. *Katsa* luă din nou legătura cu „Akbar” şi îi dădu instrucţiunile primite chiar de la *memuneh*. „Akbar” ştia că dacă încerca să intre în legaţia palestiniană cel mai probabil era să nu mai iasă viu.

Agentul Mossad fu ferm cu privire la plată. Fără documente, nu îi dădea bani. „Akbar” acceptă.

Într-o după amiază, arabul îl informă pe omul de contact israelian că avea documentele pe care i le ceruse şi că la viitoarea întâlnire aşteaptă să primească banii lichizi. Locul ales fu un colţ din Hyde Park. Efectivele Mossad-ului se repartizau în două maşini. În prima se afla *katsa* şi doi membri ai APAM, iar în a doua, doi *katsas* şi un *kidon* al lui Harari.

„Akbar” urcă în maşină şi aruncă servieta de piele maro pe locul din spate. *Katsa* se întoarse şi apucă valiza pentru a verifica valoarea documentelor. La un moment dat, un fel de sunet îl alarmă pe „Akbar”, care strigă: „Nu îl deschide!”. În clipa aceea o explozie uriaşă făcu maşina să sară câţiva metri în aer. Toţi ocupanţii muriră.

Agenţii Mossad-ului ce se aflau în a doua maşină nu putură decât să fie martori ai vehiculului ce sărea în aer. Doar şoferul scăpă cu viaţă, deşi rămase legumă pentru tot restul vieţii. Mossad-ul încerca din nou pe propria piele că braţul lui Ali Hassan Salameh şi al lui Septembrie Negru era la fel de lung ca şi cel al lui Mike Harari şi al *kidonilor Metsadei.*

Bănuielile unităţii *Sodalitium Pianum* cu privire la persoana din Secretariatul de Stat al Vaticanului care ar fi putut da informaţii teroriştilor lui Septembrie Negru despre călătoria secretă a Goldei Meir căzură asupra părintelui Idi Ayad. Ce nu ştia Mossad-ul şi poate că nici nu a descoperit vreodată era că Ayad era în realitate nu doar un agent al Sfintei Alianţe, ci şi o legătură extraoficială între Papa Paul VI şi vârful OEP.

Între timp, într-un birou pierdut printre coridoarele Vaticanului un bărbat punea un sigiliu pe un dosar cu titlul

„Operaţiunea Ierusalim” şi ordona depozitarea lui la Arhivele Secrete, ce depindeau de Biblioteca Vaticanului. Pentru lume, acea operaţiune contratimp a *Metsadei* pentru a salva viaţa Goldei Meir cu ocazia vizitei sale la Sfântul Scaun pur şi simplu nu a existat, dar războiul şi execuţiile din umbră continuau, ca răzbunare pentru moartea celor unsprezece sportivi la Jocurile Olimpice de la München.

Cei *cinci terorişti* ai lui Septembrie Negru ce constituiau comandoul ce încercase să pună capăt vieţii Goldei Meir pe aeroportul de la Roma, prinşi de *katsas,* au fost puşi în libertate de autorităţile italiene la scurt timp şi trimişi în Libia. Acolo, aşa cum se întâmplase şi cu supravieţuitorii din comandoul ce i-a ucis pe sportivii israelieni la München, fură primiţi ca nişte eroi. După câteva luni, cei mai mulţi dintre ai au fost executaţi de ucigaşii *Metsadei.*

Capitolul V

Operaţiunea „Primăvara Tinereţii” (1973)

De când primul ministru al Israelului, Golda Meir, dăduse undă verde operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu” în septembrie 1972, *kidonii Metsadei,* unitatea de ucigaşi a Mossad-ului, executase deja mai mult de zece membri ai grupului terorist Septembrie Negru, în lungul şi în latul Europei.

Doar lui Mike Harari, şeful *Metsadei,* îi rămase un gust amar din cauză că nu putuse să lovească decât efective de importanţă mică sau medie în interiorul pânzei de păianjen teroriste. Pentru ucigaşii Israelului apăreau trei nume noi pe lista de palestinieni ce trebuiau executaţi cu autorizarea Goldei Meir. Primul era Mohamed Yussef Al-Najjar, alias „Abu Yussef” şi numărul trei în Al Fatah după Yasser Arafat şi Abu Iyad. Najjar era şeful de operaţiuni şi informaţii în cadrul Al Fatah pentru atacuri teroriste în străinătate, cu o funcţie înaltă de conducere în Septembrie Negru, şi unul din cei ce au planificat atacul de la München. Al doilea era Kamal Adwan, şef de operaţiuni al OEP şi şef al celulelor teroriste în Gaza şi Cisiordania. Al treilea obiectiv era Kamal Nasser, purtător de cuvânt oficial al OEP şi ofiţer de rang înalt în Septembrie Negru. Cei trei înalţi responsabili ai OEP locuiau în case fortificate în oraşul Beirut.

Guvernul israelian le dăduse undă verde lui Zvi Zamir şi lui Mike Harari, pentru ca liderii de vârf ai Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei să aibă aceeaşi soartă ca şi activiştii executaţi la Roma, Paris şi Nicosia. Când s-a hotărât care erau cele trei noi obiective şi localizarea acestora, Harari spuse că era nevoie de o forţă combinată de luptători comando ai armatei şi *kidoni* ai *Metsadei.* Timp de mai multe săptămâni, echipele operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu” aveau să se transforme în adevăraţi soldaţi ai operaţiunii „Primăvara tinereţii”. Deşi asasinatele trebuiau să fie realizate de agenţii Mossad-ului, comandourile din *Sayeret Matkal* (Unitatea) aveau să conducă operaţiunea. Comandourile *Sayeret Matkal* sunt echivalentul israelian al SAS-ului (Special Air Service) britanic sau al Delta Force-ului american.

În februarie 1973, comandant al acestui escadron era locotenent-colonelul Ehud Barak, acelaşi care cu douăzeci şi şase de ani mai târziu avea să devină premier al Israelului.

Barak fusese convocat la o întâlnire secretă la *Kirya* (termen ce înseamnă „Locul” şi este numele cu care conducătorii israelieni cunosc Cartierul General al Forţelor de Apărare Israeliene din Tel Aviv). Intrând în sala mare cu hărţi, Barak şi adjuncţii săi la conducere, Muki Betser şi Yoni Netanyahu, se întâlniră cu alţi importanţi participanţi. În jurul unei mese se aflau Moshe Dayan, ministrul Apărării; Aharon Yariv, consilierul Goldei Meir pe probleme de contraterorism; Haim Bar-Lev, fost şef al Statului Major; David Elazar, şef al Statului Major; colonel Shaul Ziv, comandant al Comandoului Naval; Zvi Zamir, *memuneh*-ul Mossad-ului şi Mike Harari, responsabil al *Metsadei* în operaţiunea „Mânia lui Dumnezeu”.

Yariv aduse trei dosare voluminoase până la colţul unde se aflau Barak, Betser şi Netanyahu. Comandantul unităţii citi numele ce apăreau pe copertă: Abu Yussef, Kamal Adwan şi Kamal Nasser. Cei trei militari le recunoscură feţele şi numele.

Palestinienii erau implicaţi nu doar în operaţiuni teroriste ale lui Septembrie negru, ci şi în decizii ale acestuia. Elazar vedea pe masă două planuri mari ale unor clădiri ce se aflau în inima Beirut-ului. Şeful Statului Major îi spuse lui Barak să se apropie. Pe planuri se vedeau etaje, profile de clădiri şi adnotări scrise de mână de *katsas* din Mossad.

Prima clădire situată pe strada Jartum era sediul cartierului general al Frontului Democratic pentru Eliberarea Palestinei (FDEP) al lui Nayif Hawatme. În a doua clădire situată pe colţul străzii Verdun, în cartierul exclusivist Ramlat al-Bida, foarte aproape de strada Hamra, principala arteră comercială a capitalei libaneze, locuiau Kamal Adwan la etajul doi, iar la etajul trei Kamal Nasser. Într-o clădire situată chiar la celălalt capăt al străzii, la etajul şase, trăia Abu Yussef. „Unitatea va avea sarcina de a-i ajuta pe *kidonii* lui Harari să intre în Beirut, să execute cele trei obiective şi să iasă întregi şi nevătămaţi înapoi spre Israel”, spuse David Elazar.

Katsas aveau toate informaţiile necesare pentru a da lovitura. Planuri de clădiri, desene, fotografii ale străzilor din unghiuri diferite, măsuri de siguranţă şi gărzi de corp ale fiecăruia dintre obiective, numere de înmatriculare şi modele ale maşinilor cu care se deplasa fiecare obiectiv şi alte lucruri de acelaşi gen. Comandourile de la *Sayeret Matkal* stăpâneau situaţia plajelor pe care aveau să debarce efectivele sale, a sediilor de poliţie din Beirut şi a cartierelor diferitelor facţiuni ce controlau capitala Libanului.

Şeful Unităţii hotărî ca incursiunea să nu se facă cu un elicopter, ci prin bărci pneumatice puternice provenind de la o bază navală din nordul Israelului. Cu câteva zile înainte, Barak şi Betser aveau să intre în Beirut dându-se drept turişti. Netanyahu trebuia să conducă debarcarea comandourilor şi să protejeze *kidonii* ce aveau să efectueze execuţiile celor trei înalţi responsabili ai OEP.

Când ieşiră din cartierul general al armatei israeliene, cei trei militari urcară în maşini şi se îndreptară în linişte deplină până la sediul *Sayeret Matkal.* A doua zi dimineaţă, la prima oră, Muki Betser, ca lider al primei companii, îşi adună comandourile şi le informă cu privire la misiunea pe care guvernul Goldei Meir tocmai le-o încredinţase. „Am fost informaţi că guvernul a hotărât să lovească şi să execute fiecare efectiv sau comandant ce a avut vreo legătură cu evenimentele de la München”, spuse Betser, „îmi aduc aminte ce simte un israelian şi ce simte un soldat. Din acest moment unitatea noastră va duce un război total împotriva tuturor organizaţiilor teroriste care ne-au lovit înainte”.

Muki Betser se născuse la Nahalal, pe Valea Jezreel, crescând în sânul unei cooperative agricole înfiinţată de bunicii lui. În 1964 intră în armata israeliană, devenind unul din cei mai buni comando din Unitate. Era unul dintre cei mai mari susţinători ai asasinării celor ce erau răspunzători de moartea celor unsprezece sportivi în Germania. Betser a fost cel ce a botezat operaţiunea comună a *Sayeret Matkal* şi a *Metsadei* cu numele de „Primăvara Tinereţii”.

Sub conducerea lui Betser şi Netanyahu, comandourile şi *kidonii* s-au antrenat intens timp de săptămâni. La baza Comandoului Naval s-au creat structuri militare pentru clădirile din Beirut ce găzduiau cele trei obiective. Forţa combinată trebuia să aibă clar în minte că operaţiunea avea să fie un succes dacă urmau la milimetru calea trasată: intrarea rapidă în clădiri, înfrângerea rapidă a rezistenţei, ajungerea la obiectivul ţintit, ieşirea rapidă din clădiri, întoarcerea la maşini, deplasarea până la plajă pe căile de acces stabilite şi îmbarcarea în bărcile pneumatice pentru revenirea în apele teritoriale israeliene.

Cinci echipe formate din patru oameni fiecare au fost desemnate pentru fiecare obiectiv. Echipei *Avivah*, sub comanda locotenent-colonelului Ehud Barak, cu comando şi *kidoni* ai *Metsadei* la ordinul maiorilor Yoni Netanyahu şi Muki Betser, îi reveni asasinarea lui Abu Yussef, Kamal Adwan şi Kamal Nasser. Echipei *Gilah*, sub conducerea locotenent-colonelului Amnon Shahak, distrugerea complexului FDEP de pe strada Jartum. Echipei *Vardah*, sub comanda colonelului Shaul Ziv, de la comandourile navale, distrugerea cartierului general al Al Fatah. Echipei *Tzilah*, sub conducerea locotenent-colonelului Shumel Pressberger, distrugerea depozitului de muniţii al Al Fatah dintr-un port din nordul Beirutului. Echipei *Yehudit,* sub conducerea locotenent-colonelului Amos Yarom, distrugerea unui depozit de muniţii al Al Fatah din nordul portului Sidon.

Betser împreună cu un comando şi doi *kidoni* fură desemnaţi în cadrul echipei *Avivah* pentru lichidarea lui Abu Yussef, al treilea om ca importanţă din Al Fatah. Yussef se deplasa întotdeauna protejat de oameni de la „Forţa 17”, garda pretoriană a OEP, ceea ce avea să fie un inconvenient pentru israelieni. Era clar că operaţiunea „Primăvara Tinereţii” avea repercusiuni internaţionale şi regionale, inclusiv din partea Washingtonului şi a Naţiunilor Unite, dar printr-un noroc pentru guvernul Goldei Meir această reacţie avea să fie mai puţin dură.

În după amiaza zilei de 1 martie 1973, un comando de la Septembrie Negru atacă ambasada Arabiei Saudite în Jartum. Acolo avea loc o petrecere în onoarea lui George Moore, adjunctul misiunii Statelor Unite în Sudan. Pentru teroriştii lui Septembrie Negru, sauditii erau colaboratori strânşi ai americanilor şi ca atare contraveneau intereselor cauzei palestiniene în regiune.

Unii din invitaţi reuşiră să scape prin grădinile rezidenţei, atunci când văzură sosind mai mulţi bărbaţi înarmaţi cu grenade de mână. Alţii, în schimb, nu au avut atâta noroc. În grupul de ostatici din interiorul ambasadei se aflau Cleo Noel, ambasadorul SUA în Sudan; George Moore, adjunctul său; Guy Eid, consilier politic de la ambasada belgiană; şi consilierii politici de la ambasadele Arabiei Saudite şi Iordaniei.

Atacatorii cereau punerea în libertate a doisprezece terorişti germani şi palestinieni, mai ales de la Septembrie Negru, care se aflau în închisori europene sau israeliene. Golda Meir îşi arătase deja poziţia contrară negocierii cu teroriştii în timpul crizei de la München. Acum preşedintele Richard Nixon era cel ce refuza să negocieze cu teroriştii în criza de pe strada Jartum.

În timp ce preşedintele egiptean, Anwar el Sadat, încerca să caute o soluţie la criză, teroriştii îi luară din grupul de ostatici pe ambasadorul Noel, pe Moore, şi pe belgian, Guy Eid. Într-o sală alăturată, fură obligaţi să îngenuncheze iar un membru al comandoului îi execută cu un glonţ tras în ceafă. După aceea, teroriştii se predară poliţiei sudaneze. Operaţiunea fu condusă de Fawaz Yassin, reprezentant al OEP, şi finanţată de colonelul Gadafi.

În timp ce se desfăşurau în Statele Unite funeraliile oficiale ale ambasa-dorului Noel şi ale lui George Moore, administraţia Nixon îi comunică Goldei Meir că ţara sa ar închide ochii în faţa unei operaţiuni de pedepsire împotriva OEP şi Septembrie Negru. Se dădea astfel undă verde operaţiunii „Primăvara Tinereţii”.

La 1 aprilie 1972, un turist belgian de treizeci şi cinci de ani, Gilbert Rimbaud, închirie o cameră la Hotelul Sands din Beirut „să se odihnească câteva zile”, la fel cum spuse şi turistul german Dieter Altnuder. Primul era comando al *Sayeret Matkal.* Al doilea, *kidon* al *Metsadei.*

La 6 aprilie, Hotelul Sands primi doi turişti englezi şi unul belgian, Andrew Wichelaw, George Elder şi Charles Boussard. *Katsas* îşi luară camere la mai multe hoteluri ce aveau scări de incendiu în spate, foarte folositoare dacă trebu-iau să fugă. Închiriară de asemenea şi şase maşini cu care aveau să ducă la bun sfârşit operaţiunea, şi pe care urma să le abandoneze pe plajă înainte de a fugi. Flota era formată dintr-un Renault 16, trei Buick model Skylark de culoare albă, un Plymouth şi o furgonetă. Un alt turist cu paşaport britanic, Andrew Macy, închirie o cameră la hotelul Atlantic.

Se prevăzuse ca operaţiunea să fie executată pe timp de noapte, şi pentru a nu trezi bănuieli în rândul personalului hotelier, unul din *kidonii* ce călătorea cu paşaport britanic spuse cu voce tare la micul dejun că una din cele mai mari pasiuni ale sale era pescuitul submarin nocturn. Alţi agenţi ai Mossad-ului, experţi în curse de mare viteză, trasară rutele de fugă pentru membrii comandourilor ce realizau execuţia celor trei lideri ai OEP. Echipele lui Ehud Barak şi Mike Harari erau gata de atac.

În dimineaţa zilei de 9 aprilie, nouă bărci pneumatice înarmate cu rachete şi două bărci Dabur de patrulă navală erau deja pregătite pe cheiurile bazei navale Haifa. La câteva ore după aceea, radarele şi sistemele de comunicaţii militare ale Israelului fură întrerupte. Pe la nouă seara, bărbaţii din comandoul *Avivah* zăriră linia clădirilor din Beirut. De pe ambarcaţiunea Zodiac, Barak îi transmise prin radio lui David Elazar: „Am ajuns”. Imediat după aceea, comunicarea radio fu întreruptă.

Operaţiunea „Primăvara Tinereţii” începuse, şi, asemeni unei mari orchestre, toţi „muzicanţii” trebuiau să ţină ritmul la milimetru. Dacă vreunul comitea o greşeală, concertul se putea transforma într-un adevărat dezastru. Comandoul lui Barak şi *kidonii* lui Harari intrau primele în acţiune.

La câteva secunde după miezul nopţii, restul echipelor începură debar-carea şi urcară în maşinile închiriate de *katsas* ai Mossad-ului.

Trei maşini se deplasau în coloană pe strada Verdun, în apropiere de consulatul irakian. Comandoul şi *kidonii Metsadei* începură să-şi încarce armele, pistoale Beretta de calibru 22 automate şi mitraliere Uzi de 9 mm. Lichidatorii israelieni aveau amortizoare pe toate armele.

Primii membri ai comandourilor erau pregătiţi să ia cu asalt prima clădire. Ehud Barak, îmbrăcat în haine de femeie şi purtând o perucă blondă, îmbrăţişează afectuos pe stradă un bărbat deghizat în arab, maiorul Muki Betser. La trecerea unei patrule de jandarmi libanezi, perechea se sărută. Odată ce pericolul trecu, cei doi soldaţi intrară în clădire.

Îi găsiră pe luptătorii palestinieni aşezaţi pe scaune, cu puştile de asalt demontate între genunchi. Când Barak şi Betser îi împuşcară în cap, cei doi arabi se uitau la un meci de fotbal la televizor.

Imediat după aceea, Barak dădu semnalul pentru restul echipei ce stătea de gardă pe stradă. „Mult noroc”, le spuse militarul oamenilor săi, comando şi *kidoni,* ce urcau deja pe scări către etaje.

Pe măsură ce Betser, Dani şi Zivka ajungeau la etajul şase urmaţi de Barak, gărzile de corp ale lui Abu Yussef erau ucise. După ce ajunseră la etajul la care se afla locuinţa liderului OEP, Muki Betser aşeză explozivul între balamalele uşii grele şi o făcu să sară în aer. Înainte ca uşa să cadă, Dani şi Zivka săreau deja în interiorul luxosului apartament cu cinci dormitoare.

Ca şi cum ar fi cunoscut locuinţa, ambii operativi ai *Kidonului* alergară înspre partea de nord a acesteia. Când ajunseră în dormitorul principal, Abu Yussef încercă să ridice arma AK-47 pe care o avea sub pat. Soţia sa Maha încercă să îl apere cu propriul corp. Primul *kidon* era deja faţă în faţă cu el. Fără să rostească vreun cuvânt, acţionă trăgaciul mitralierei Uzi, iar prin ţeava cu amortizor ieşiră douăzeci de gloanţe. Primul obiectiv era mort.

Ieşind, operativul israelian simţi că cineva îl urmărea pe holul acela lung. Întorcându-se, o văzu pe soţia lui Yussef cu ceva în mână. În câteva secunde *kidonul* îşi ridică arma strigând în arabă către femeie să se arunce la pământ. Aceasta continua să înainteze înspre *katsa* Mossad-ului fluturând un pistol în mâna dreaptă. Agentul îi ordonă din nou să se pună la pământ, dar femeia începu să tragă. *Katsa* se ghemui instinctiv şi deschise focul, ucigând-o pe soţia lui Yussef.

Barak şi Muki Betser acopereau ieşirea de posibila apariţie a unei gărzi de corp. Zivka, la rândul său, se îndreptă către biroul lui Yussef pentru a pune într-o geantă neagră toate documentele pe care le putea aduna în câteva secunde. Dosare, fotografii, hărţi, toate au fost luate de Mossad.

În altă clădire, ce se afla chiar în faţă, se desfăşura, în acelaşi timp, o acţiune asemănătoare. Echipele israeliene formate fiecare din comando ai armatei şi *kidoni* ai *Metsadei,* urcau în grabă pe scări lichidând orice urmă de rezistenţă.

Intrând în apartamentul de la etajul doi, israelienii aruncară în aer uşa şi intrară aproape fără niciun fel de rezistenţă. Linişteea coborî asupra lor. Ucigaşii *Kidon*-ului verificară cameră cu cameră fără a găsi nici cea mai mică urmă de Kamal Adwan. Comandantul *Sayeret Matkal* se gândi că aveau să se întoarcă în Israel fără a-şi fi îndeplinit misiunea, dar un mic zgomot îi atrase atenţia. Îndreptându-se către o încăpere din spate, agenţii Mossad-ului descoperiră pe cineva ce se ascundea în spatele unei draperii. Era Kamal Adwan, şeful de operaţiuni al OEP şi şef al celulelor teroriste din Gaza şi Cisiordania. *Kidonul* îl dezarmă pe Kamal. Nici măcar nu scosese siguranţa armei AK-47 pe care o ţinea în mâini. Kamal fu obligat să îngenuncheze, iar agentul Mossad-ului îl împuşcă în cap şi în ceafă. Soţia şi cei trei copii ai săi fură obligaţi să rămână fără să scoată o vorbă într-o încăpere alăturată. Al doilea obiectiv era mort.

Kamal Nasser, purtătorul de cuvânt oficial al OEP, stătea la birou pregătind un comunicat pentru a doua zi. Un sunet asemănător unei lovituri seci îl scoase din starea de concentrare. Când îşi scotea ochelarii şi se ridica din fotoliu, un bărbat îmbrăcat cu haine arabe apăru chiar în faţa lui. După câteva secunde, nou venitul trase cu pistolul Beretta pe care îl avea. Primul glonţ pătrunse în craniul acelui bărbat ce ciocnise cu şampanie după ce aflase despre atacul din Oraşul Olimpic de la München. După ce Kamal căzu la pământ, operativul *Metsadei* puse ţeava armei în gura palestinianului şi trase de două ori. Al treilea obiectiv era mort.

Israelienii doreau să îi găsească şi pe Abu Iyad şi Hassan Salameh, dar din fericire pentru ei, chiar în noaptea aceea se hotărâseră să doarmă în alt adăpost, în zona de nord a Beirutului. Acea decizie avea să le prelungească viaţa cu cel puţin doi ani.

„Casa mea era la mai puţin de cinci sute de metri de casa lui Abu Yussef”, declara la scurt timp Ali Hassan Salameh, responsabilul numărul unu al lui Septembrie Negru, „ucigaşii israelieni nu au venit la mine acasă pentru simplul motiv că era protejată de paisprezece oameni”.

În timp ce echipele de lichidatori coborau pe scări, Ehud Barak vorbea prin radio, cerând un traseu de evacuare. Ajunşi afară din clădire, israelienii dădură peste un Land Rover al jandarmeriei libaneze. Un lunetist al *Sayeret Matkal* care acoperea prima echipă trase un prim foc de pe o terasă din apropiere. Glonţul îl nimeri în gât pe primul agent. Un alt foc îl ucise pe al doilea. Un al treilea glonţ trecu prin umărul stâng al şoferului Land Roverului, ce încerca să se adăpostească în timp ce solicita întăriri prin radio. Al patrulea glonţ îl nimeri în cap.

Fără să mai întâmpine rezistenţă, echipa condusă de Barak reuşi să urce într-una din maşinile închiriate şi se îndreptă către Dove Beach, unde bărcile pneumatice începuseră deja să adune echipele de comando şi ale *Metsadei.*

Dar cele patru echipe ce trebuiau să arunce în aer cartierul general al FDEP nu se descurcau deloc uşor. Avida Shor şi Hagai Ma’ayan, amândoi deghizaţi în hippy, fuseseră împinşi într-un local situat chiar în faţa clădirii Frontului Democratic pentru Eliberarea Palestinei. Israelienii erau în dezavantaj clar pentru că luptătorii palestinieni trăgeau de pe poziţii mai înalte.

În timp ce israelienii se apărau cu arme uşoare, palestinienii îi loveau cu grenade antitanc. Shor căzu mort în timp ce Ma’ayan fu grav rănit. Lupta de pe strada Jartum era foarte dură pentru israelieni. Alt comando israelian, Yigal Pressler, fu rănit la picior pe când încerca să salveze un *kidon* ce rămăsese întins pe trotuar lovit de două gloanţe în picior. Pressler ceru ajutor prin radio comandourilor ce se aflau pe plajă pentru a fi evacuaţi.

Întăririle veniră din partea de nord a clădirii, pe o stradă paralelă. Comandourile începură să instaleze o sută de kilograme de explozivi la pilonii cartierului general al FDEP, în timp ce palestinienii erau concentraţi la atacul asupra israelienilor închişi în local.

Odată aşezat explozivul, întăririle săriră în stradă în mare grabă în direcţia asediaţilor. Două maşini reuşiră să îi evacueze pe toţi până la plajă.

În timp ce se îndepărtau, ocupanţii celor două maşini, precum şi locuitorii Beirutului, auziră o explozie îngrozitoare dinspre strada Jartum. O clădire întreagă aruncată în aer dispărea total din peisajul libanez. Muriră treizeci de palestinieni în distrugerea cartierului general al FDEP.

Israelienii pierdură şi ei doi oameni, iar trei fură răniţi, inclusiv Pressler, şi fură evacuaţi cu un elicopter până la un spital militar din Israel. La ora unu şi douăzeci a zilei de 10 aprilie, o forţă de comando atacă depozitul de explozivi situat în Al-Ouzai. Explozia se auzi de la sute de kilometri. Forţa de comando condusă de Ziv intră ultima în acţiune şi fu prima evacuată. Atacul împotriva celui de-al doilea depozit de arme al OEP la nord de portul Beirut se desfăşură de asemenea fără incidente. Sub comanda colonelului Amos Yarom, comandoul reuşi să atingă obiectivul în doar şaptesprezece minute.

Operaţiunea „Primăvara Tinereţii”, care dură doar douăzeci de minute, se transformase în unul din cele mai mari succese din toată istoria armatei israeliene. Luptătorii comando ai armatei se umplură de glorie, fiind primiţi în Israel ca nişte eroi. Apărură la o conferinţă de presă în faţa mijloacelor mass-mediei.

Operativii *Kidonului* şi *katsas* din Mossad care au luat parte la operaţiune nu au avut parte de primiri glorioase, nici de muzică, nici de discursuri linguşitoare, nici de medalii şi nici de decoraţii. La sosirea la baza militară Haifa, agenţii Mosad-ului primiră îngrijiri pentru zgârieturile uşoare, alţii dormiră ore întregi, alţii părăsiră chiar în acea zi baza, îndreptându-se spre o destinaţie necunoscută. Nu primiră nici măcar un telefon de felicitare de la Zvi Zamir, *memuneh*-ul Mossad-ului, sau de la Mike Harari, şeful echipei de lichidatori în cadrul operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu”.

Obiective atât de importante precum liderul lui Septembrie Negru, Ali Hassan Salameh, alias „Prinţul Roşu”, sau Mohamed Boudia reuşiseră să scape de braţul lung al *Metsadei,* justiţia lui Israel. Dar nu pentru mult timp.

În Liban se dezlănţui furia în timpul funeraliilor celor trei lideri palestinieni. Mai mult de două sute cincizeci de mii de persoane au luat parte la funeralii, în timp ce preşedintele Libanului, Soleiman Frangi, îi mărturisea lui Yasser Arafat că era imposibil să-i protejeze. „Faceţi-o voi înşivă”, spuse acesta.

Pentru luptătorii comando ce participaseră la operaţiunea „Primăvara Tinereţii” totul se terminase, pentru ei nu era decât o operaţiune în plus de pedepsire, în timp ce pentru operativii Mossad-ului care au luat parte şi ei la operaţiune mai rămânea cale lungă până să ajungă la toţi responsabilii implicaţi în uciderea sportivilor israelieni la Jocurile Olimpice de la München, cu un an în urmă. Operaţiunea „Mânia lui Dumnezeu” era încă în vigoare, la ordinul premierului Golda Meir, şi multe obiective scrise pe faimoasa „Listă a celor 35” nu fuseseră încă localizate şi executate.

Pe lista scrisă chiar de Golda Meir apar numele a treizeci şi cinci de membri ai OEP, FPEP, FDEP, Abu Nidal sau Septembrie Negru care au avut un rol în asasinarea sportivilor israelieni la München. Lista fu dată *memuneh*-ului Mossad-ului, Zvi Zamir, cu ordinul de a-i localiza şi executa pe toţi. Căutarea şi lichidarea de către *kidonii Metsadei* sub comanda lui Mike Harari purtă numele de „Mânia lui Dumnezeu”. Operaţiunea „Primăvara Tinereţii” a fost doar un capitol scurt dar important al operaţiunii anterioare. Alte operaţiuni, precum „Prinţul Roşu” sau „Barbă Albastră”, fac şi ele parte din aşa numita operaţiune „Mânia lui Dumnezeu”.

Capitolul VI

Operaţiunea „Barbă Albastră”

Succesul operaţiunii „Primăvara tinereţii”, care se terminase cu doar câteva săptămâni înainte şi în care fuseseră ucişi Mohamed Yussef Al-Najjar, alias „Abu Yussef”, numărul trei din Al Fatah, şef de operaţiuni şi informaţii pentru atacuri teroriste în străinătate, înalt responsabil al lui Septembrie Negru şi unul din cei ce planificaseră atacul din Münich, Kamal Adwan, şef de operaţiuni al OEP şi şef al celulei teroriste din Gaza şi Cisiordania, şi Kamal Nasser, purtătorul de cuvânt oficial al OEP şi ofiţer de rang înalt al lui Septembrie Negru, nu era suficient nici pentru Golda Meir, nici pentru Zvi Zamir, nici pentru Mike Harari. Mai rămâneau multe de făcut, iar operativii din *Kidon* stăteau în aşteptare pentru a localiza un nou obiectiv de lichidat.

Marii şefi ai lui Septembrie Negru în Beirut ştiau că ucigaşii Mossad-ului le suflau în ceafă şi că mai devreme sau mai târziu braţul lung al Israelului avea să-i ajungă. Ei voiau să-l pună la adăpost pe Ali Hassan Salameh, aşa că l-au sfătuit să stea ferit de văzul lumii pentru o vreme. Prinţul Roşu acceptă recomandarea. Pentru a-l înlocui, liderii lui Septembrie Negru îl desemnară pe Mohamed Boudia, un intelectual algerian, faimos în elegantele cercuri de la Paris, şi care îşi organizase o celulă teroristă proprie, „celula Boudia”. Pentru moment şi până la noi ordine, algerianul se ocupa de operaţiunile în Europa.

Primele rapoarte despre algerian cu care *memuneh*-ul Zvi Zamir lucra la birou datau din aprilie 1971. Mai exact, la data de 21 a lunii, un membru al siguranţei aeroportului Lod din Tel Aviv raportase că două blonde atrăgătoare sosiseră cu un zbor de la Paris. În mod ciudat, *Shin Beth,* siguranţa internă, informase că ambele femei au fost urmărite şi că era clar că veniseră separat la Lod, dar odată ieşite afară din terminal luaseră împreună un taxi. Acest fapt trezi bănuielile agenţilor de la contraspionaj.

Timp de trei zile, cele două se plimbară prin Ierusalim şi Tel Aviv ca turiste şi făcuseră cumpărături în cele mai exclusiviste magazine din capitala israeliană. După acest răstimp, femeile se îndreptară din nou la aeroportul Lod petru a se întoarce la Paris cu un zbor Air France.

Cele două femei, de data aceasta separat, îşi prezentară paşapoartele agenţilor de securitate care le opriră la control. Una din ele spuse că se numea Danielle River, de douăzeci şi şase de ani, secretară de profesie şi cu cetăţenie franceză. A doua femeie, tot secretară, tot cu cetăţenie franceză, de douăzeci şi unu de ani, se numea Martine Garcier.

De îndată, trei agenţi ai *Shin Beth* se apropiară de ele şi le spuseră că aveau să fie interogate. În timp ce femeile erau invitate în săli separate, agenţii *Shin Beth* şi *katsas* de la Mossad începură să percheziţioneze pe rând fiecare valiză şi fiecare pachet urcat în cala avionului Air France.

Agenţii localizară două valize cu numele ambelor femei. Cu grijă, valizele fură aşezate într-un camion al armatei cu campcană antibombă, şi duse la distanţă de aeroport. Şeful *Shin Beth* hotărî atunci să îl sune pe Zvi Zamir pentru a-l informa despre cele ce se întâmplau. *Memuneh*-ul dădu ordin ca la interogatoriul celor două femei să fie prezenţi doi *katsas* ai Mossad-ului de la unitatea LAP (*Lohamah Pscichlogif*), experţi în război psihologic şi experţi în interogatorii ai spionajului israelian.

Katsas începură să desfacă bagajele. Haine, jerseuri, pantofi, necessaire-uri, lenjerie intimă, creme... totul fu controlat. La un moment dat, unul din agenţii *Shin Beth* luă un pachet de tampoane iar greutatea lui i se păru suspectă. Cu mare grijă, israelianul deschise cutia şi descoperi că în fiecare tampon cineva introdusese un exploziv plastic foarte puternic.

Katsas controlară valiza celei de-a doua femei şi descoperiră exploziv plastic într-o talpă dublă falsă a unor sandale de lemn. În interiorul tampoanelor s-au găsit şi două detonatoare electrice conectate la o cantitate mică de exploziv.

Katsas de la LAP începură să facă presiuni asupra femeilor, până când unul din ei le aruncă pe masă cutia de tampoane şi detonatoarele. În acel moment, femeile începură să plângă şi mărturisiră că adevăratele lor nume erau Nadia şi Marlene Bardeli, fiice ale unui bogat comerciant marocan.

Nadia mărturisi agenţilor Mossad-ului că fuseseră trimise în Israel de un bărbat ce locuia în Franţa, cu scopul de a transporta exploziv plastic. La Tel Aviv trebuiau să se întâlnească cu alţi membri ai grupului.

Zamir întrebă: "Cine sunt ceilalţi?". În aceeaşi după amiază, o unitate de agenţi ai Mossad-ului şi ai poliţiei luară cu asalt o cameră a Hotelului Commodore, situat în piaţa Dizengoff din Tel Aviv. În interior fură găsiţi doi bătrâni, Pierre şi Edith Bourghalters. Un *katsa* ce făcea percheziţia camerei confiscă un radio tranzistor. Experţii Mossad-ului îl demontară şi descoperiră în interior o încărcătură puternică de exploziv plastic şi un detonator electric pentru a provoca explozia.

Când zborul Air France era pe punctul de a decola, Zamir dădu ordin turnului de control să oprească zborul şi să fie coborâţi toţi pasagerii din avion. „Invocaţi probleme tehnice", îi spuse *memuneh*-ul şefului turnului de control.

Katsas de la LAP începură să se amestece printre ceilalţi pasageri şi să studieze reacţiile. Majoritatea era indignată de întârzieri, alţii de lipsa de explicaţii, alţii de posibilitatea de a ajunge târziu la întâlnirile lor importante de afaceri, dar cel mai mult le atrase atenţia agenţilor o femeie tânără ce stătea jos, liniştită, în fundul sălii, şi vorbea cu un grup de bătrâni.

Un agent al Mossad-ului se îndreptă spre ea, în timp ce alt *katsa* îl acoperea cu un pistol Beretta 22. Dacă femeia era o teroristă profesionistă ar putea, la depistarea pericolului, să înceapă să tragă deschis în terminal. Dacă femeia făcea cea mai mică mişcare, un *katsa* de securitate avea undă verde din partea lui Zamir însuşi să deschidă focul. „Mai bine una decât douăzeci", îi spuse *memuneh*-ul agentului.

Israelianul se apropie şi se apleacă deasupra femeii. La început, ea crezu că era un tânăr îndrăzneţ ce încerca să o agaţe, dar ideea aceasta îi fugi din minte când văzu prin sacou umflătura pe care o făcea arma regulamentară a agentului. La o a doua privire îl văzu la câţiva paşi mai în spate pe al doilea *katsa* ce îl acoperea pe cel dintâi.

Zvi Zamir ştia de la interogatorii şi din lacrimile celor patru reţinuţi că surorile Bardeli şi familia Bourghalters erau simpli amatori. Şeful spionajului israelian ştia că în avion călătorea cineva cu o mai bună pregătire în chestiuni teroriste. Femeia de douăzeci şi şase de ani, care a fost şi ea reţinută, avea într-adevăr această experienţă.

Femeia prezentă un paşaport britanic pe numele Francine Adeleine Maria. Mossad-ul îi luă amprentele papilare şi trimise o cerere la MI6 britanic. În dimineaţa următoare un raport amplu despre femeie fu depus pe biroul *memuneh*-ului.

Adevărata identitate a femeii era Evelyne Barges. În ciuda chipului său angelic, Barges, profesoară de engleză şi marxistă fanatică, fusese implicată în mai multe deturnări de avioane în septembrie 1970, în trafic de arme pentru grupuri teroriste şi în sabotarea unei rafinării din portul Rotterdam. Un element ce îi atrase atenţia lui Zvi Zamir fu că Barges, conform raportului MI6, avusese relaţii sexuale cu diverşi arabi pe care după aceea îi asasinase.

Timp de patru zile, Evelyne Barges refuză să vorbească. Nu deschise gura decât pentru a cere un avocat. Agentul Mossad care o supraveghea permanent în celulă îi spuse că în Israel nu i se va permite să aibă un avocat şi, că fără ca cineva să ştie, avea să fie închisă pentru toată viaţa într-o închisoare de maximă siguranţă, în inima deşertului Beersheva. Ameninţarea dădu roade.

A doua zi, Barges mărturisi că ea era liderul teroriştilor. Misiunea sa era să facă nouă bombe puternice cu explozivul şi detonatoarele pe care *katsas* de la Mossad şi *Shin Bet* le găsiseră în bagajele surorilor Bardeli. Bombele trebuiau să fie puse în mari hoteluri din Tel Aviv, în perioada estivală, ceea ce putea cauza o mare pierdere de vieţi omeneşti, dar şi pierderi economice pentru industria turismului din Israel.

Pentru Mossad, Evelyn Barges acţiona din convingeri politice şi din fanatism, Pierre şi Edith Bourghalters pentru bani, dar cel mai mult îi atraseră atenţia lui Zamir motivaţiile surorilor Bardeli. Ambele au recunoscut că o făceau din dragoste pentru bărbatul care le încredinţase misiunea, un bărbat cu care aveau relaţii sexuale, un bărbat fermecător, un bărbat care le transmitea amantelor sale pasiune şi emoţii puternice. „Numele lui e Mohamed Boudia”, spuse Nadia Bardeli. Următoarele interogatorii despre Boudia demonstrau că acesta stăpânea cu precizie absolută jocurile sexuale. Datorită acestui aspect, Mossad îl boteză pe Mahomed Boudia cu numele cheie „Barbă Albastră”.

După atacul teroriştilor de la Septembrie Negru în Oraşul Olimpic din München, Mossad îl identifică pe Boudia ca fiind unul din înalţii responsabili ai grupului terorist palestinian şi, ca atare, era un obiectiv de doborât pentru *kidonii Metsadei.*

Mohamed Boudia era un bărbat căruia îi plăcea să se bucure de plăcerile vieţii. Îi plăcea să mănânce în restaurante pariziene elegante, să conducă maşini sport italiene, să se îmbrace cu costume cusute la comandă la exclusivista Saville Row din Londra, să se încalţe cu pantofi la comandă de la John Lobb, să fie văzut cu femei deosebit de frumoase sau să participe la licitaţii de artă în sălile Sotheby’s sau Christie’s din Londra şi New York.

În timpul războiului de independenţă a Algeriei, Boudia deveni un combatant important şi lider al Frontului de Eliberare Naţională (FEN), fiind trimis în Franţa să comită acte de sabotaj. Arestat de contraspionajul francez şi trimis la închisoare, a fost pus în libertate după proclamarea independenţei Algeriei în 1962. După ce se întoarse în ţara de baştină, Boudia deveni un intelectual mare iubitor de teatru. În 1964 înfiinţă *Alger ce Soir* pentru ca mai târziu să preia funcţia de administrator al Teatrului Naţional Algerian. În acei ani, Mohamed Boudia deveni informator al preşedintelui Ahmed Ben Bella.

După lovitura de stat condusă de Houari Boumedienne, preşedintele demis fu condamnat la cincisprezece ani de închisoare, iar Boudia fu obligat să fugă din ţară, exilându-se în Franţa. Conform Mossad-ului, la Paris a stabilit contacte cu KGB, care îi va deschide uşile către Universitatea Patrice Lumumba din Moscova. În aulele sale, Mahomed Boudia îşi completă educaţia marxistă şi antrenamentul în tactici de război, montare de explozivi, creare de celule revoluţionare, tactici de propagandă şi infiltrare socială. Toate acestea aveau să îl ajute în cariera sa fructuoasă în Septembrie Negru.

După ce se instală în capitala franceză, Boudia ocupă funcţia de administrator la Théâtre de l’Ouest Parisien. În timp ce regiza opere de teatru ale unor dramaturgi de stânga, îşi începea şi cariera de „Casanova”. Se căsători cu o franţuzoaică, o italiancă şi apoi iar cu o franţuzoaică, şi se dedica trup şi suflet ideii de a întreţine relaţii şi cu alte femei. Una dintre ele era chiar casiera teatrului, o englezoaică cu idei romantice despre revoluţia socială, Evelyne Barges. Aceasta era imaginea în exterior, imaginea publică a unui bărbat ce avea în realitate două feţe.

La sfârşitul anilor şaizeci, Mohamed Boudia era deja unul din cei mai buni oameni din organizaţia teroristă palestiniană în Europa, mai ales datorită relaţiei sale strânse cu doctorul George Habash, liderul Frontului Popular pentru Eliberarea Palestinei. Algerianul era expert în recrutarea de tinere femei. De exemplu, pentru a transporta arme într-o furgonetă Volkswagen din Franţa în Germania pentru efectivele ale bandei Baader-Meinhof, Boudia se folosi de o tânără italiancă de optsprezece ani cu care întreţinuse relaţii sexuale. Israelienii ştiau de la serviciile secrete franceze că Boudia se culca şi cu mama şi cu sora minoră a acesteia, în vârstă de şaisprezece ani. Tânăra fu arestată de BfV, contraspionajul german (*Bundensamt für Verfassungsschutz* sau Agenţia pentru Protecţie Constituţională), judecată pentru colaborare cu bande teroriste şi condamnată la optsprezece ani de închisoare.

Pentru sabotarea unei rafinării din Trieste, Boudia folosi două tinere germane de douăzeci şi douăzeci şi doi de ani cu care trăia într-un apartament din cartierul Trocadero. Femeile trebuiau să pună explozivi cât mai aproape posibil de depozitele de benzină. În timp ce una din ele manevra explozivul în maşină, acesta explodă şi o ucise pe loc.

Pentru a pune nouă bombe în hoteluri din Tel Aviv, Mohamed Boudia le folosi pe surorile Bardeli din Maroc, pe Evelyne Barges din Marea Britanie şi pe Edith Bourghalters de cincizeci şi opt de ani, cu cetăţenie franceză. Cu toate patru avusese relaţii sexuale.

Mossad-ul ştia că Mohamed Boudia era legătura unor grupări teroriste importante în Europa, şi chiar se credea că avea relaţii cu însuşi Carlos „Şacalul”, dar loialitatea lui era doar faţă de Al Fatah şi Septembrie Negru care plăteau facturile pentru stilul lui de viaţă foarte costisitor din Paris.

Algerianul coordona trimiterea de combatanţi terorişti şi luptători din grupuri precum Armata Roşie Japoneză, Armata Populară de Eliberare Turcă, IRA sau banda Baader-Meinhof la tabăra de antrenament de la Badawi, în Beirut. Acolo erau primiţi de trei oameni de la Septembrie Negru, Ali Hassan

Salameh, Abu Iyad şi un al treilea individ în legătură cu care Mossad-ul nu cunoştea decât numele de familie, un oarecare Shemali.

La începutul lui 1972, staţia din Paris a Mossad-ului informă că îl detectase pe Mohamed Boudia la o staţie de metrou din capitala franceză. Un *katsa* spuse de asemenea cartierului general din Tel Aviv că, în timpul urmăririi lui Boudia, îşi dăduse seama că obiectivul era urmărit şi de agenţi francezi şi germani. Zvi Zamir ordonă oamenilor săi să slăbească urmărirea algerianului. *Memuneh*-ul ştia că era imposibil să îl execute pe Mohamed Boudia atâta timp cât era urmărit de aproape de oamenii de la SDECE francez (*Service de Documentation Extérieure et Contreespionnage* sau Serviciul de Documentare Externă şi de Contraspionaj) şi de BND-ul german (*Budesnachrichtendienst* sau Agenţia Federală de Informaţii). La două zile după stabilirea contactului, Boudia se evaporă. Fără îndoială, cunoştinţele pe care le dobândise la cursurile predate la KGB despre scăparea de sub urmărire dăduseră roade.

Mohamed Boudia reapăru la o săptămână într-un hotel elegant din Geneva. Serviciul de securitate federal elveţian informă Mossad-ul că algerianul pe care îl căuta fusese văzut la recepţia unui hotel din Geneva însoţit de două tinere. Poliţia elveţiană, germană, italiană şi franceză era deja pe urmele lui.

Întrebarea de formulat acum era dacă Mossad-ul avea să permită ca una din aceste forţe să îl aresteze sau avea să le împiedice să-l prindă, pentru a-l omorî el însuşi.

După uciderea celor unsprezece sportivi din echipa israeliană la Jocurile Olimpice de la München în septembrie 1972, de către un comando al grupului terorist palestinian Septembrie Negru, toţi liderii grupului, de la operativi la lideri militari şi intelectuali, fuseseră trecuţi pe celebra „Listă a celor 35”. Numele lui Mohamed Boudia apărea pe poziţia numărul şapte, pe lista de obiective de executat de către echipa *Kidon* condusă de Mike Harari.

De la uciderea sportivilor, moartea lui Boudia nu mai era o chestiune a Mossad-ului, ci devenise o chestiune a *Metsadei,* unitatea de operaţiuni speciale a spionajului israelian. *Kidonii* lui Harari nu aveau să-l lase să scape uşor, aşa cum se întâmplase cu francezii şi germanii. În noiembrie 1972, sosise la Mossad un nou raport despre Mahomed Boudia în care se spunea că din ordine exprese ale liderilor lui Septembrie Negru la Beirut, algerianul se transformase în liderul suprem al grupului terorist în Franţa şi în mâna dreaptă a lui Ali Hassan Salameh însuşi în Europa.

Mossad-ul ştia că algerianul era implicat în asasinarea la Paris, în noiembrie 1972, a ziaristului sirian Khader Kanou, despre care Septembrie Negru bănuia că era informator al serviciului de spionaj israelian. Kanou, de treizeci şi şase de ani, fu împuşcat la intrarea în apartamentul său parizian de către doi terorişti palestinieni. Mohamed Boudia le dăduse ordinul de execuţie a sirianului gândindu-se că acesta era un agent dublu şi dădea informaţii la Tel Aviv despre cercurile palestiniene din Paris. În realitate nu era. Fostul *katsa* al Mossad-ului, Victor Ostrovsky, a dezvăluit în cartea sa *By Way of Deception* că în realitate Mossad-ul folosea puţini agenţi dubli şi că majoritatea lor se aflau de obicei în medii birocratice stabile.

În scurt timp, Boudia devenise unul dintre cei mai puternici şefi terorişti de pe întreg continentul european. Agenda sa importantă de relaţii mergea de la Paris la Moscova, de la Londra la München, de la Tripoli la Beirut, de la Gaza la Damasc.

După uciderea lui Mahmud Hamshari, adjunctul său la conducere, de către agenţii *Kidon* la data de 8 decembrie 1972, Mohamed Boudia dispăru de pe faţa pământului. Algerianul ştia că era considerat de Mossad drept unul din teroriştii cei mai periculoşi din Europa şi, fiind al doilea la conducere după Ali Hassan Salameh, era sigur că mai devreme sau mai târziu israelienii aveau să vină după el.

Boudia avea o legătură ce călătorea constant între Paris şi Beirut, cu un număr mare de mesaje pe care le învăţa pe de rost. Curierul era un palestinian numit Michel Moukharbel. În atacul trupelor de comando şi al *kidonilor Metsadei* la cartierul general al lui Septembrie Negru în Beirut la data de 10 aprilie 1973, în timpul operaţiunii „Primăvara Tinereţii”, Mossad-ul confiscă dosarul complet şi fotografiile cu legătura lui Boudia.

De la Tel Aviv i se ordonă lui *katsa* Oren Riff, care stăpânea araba la perfecţie, să intre în contact cu Moukharbel. Legătura obişnuia să se cazeze la un elegant hotel din Londra unde era supravegheat de Mossad zi şi noapte. Riff se hotărî să facă pasul şi, verificând că nu avea nicio armă asupra lui, îl urmări şi aşteptă să intre în cameră. După câteva minute, *katsa* ciocăni la uşă. Aşteptă. După câteva secunde, uşa se deschise şi apăru Moukharbel, surprins.

„Sunt membru al serviciului secret italian”, spuse Oren Riff, „suntem dispuşi să vă răsplătim din plin. Vrem să lucraţi pentru noi”. Arabul era un bărbat înalt, elegant. Legătura lui Boudia răspunse pe îndelete: “De ce v-a luat atât de mult?”. Contactul se stabilise.

Katsa şi legătura arabă avură o scurtă conversaţie şi căzură de acord asupra unei întâlniri cu măsuri de siguranţă. Cel mai ciudat era faptul că Moukharbel nu cerea o sumă mare de bani, ceea ce trezi suspiciuni la Tel Aviv. Mike Harari îi spuse lui Zvi Zamir că era posibil ca omul de legătură arab să dorească să se pună bine cu toate serviciile şi grupările pentru a găsi un teren sigur dacă s-ar întâmpla ceva în vreuna din ele. „O fi o chestiune de supravieţuire”, spuse Harari. Primele informaţii pe care Moukharbel i le dădu lui Riff constau într-o listă de douăzeci şi două de locuri unde obişnuia să se ducă Boudia.

La 4 mai 1973, un grup de străini veni cu avionul şi cu trenul la Paris. Misiunea sa era să îl găsească şi să îl localizeze pe Mohamed Boudia. Mossad-ul bănuia că francezii ştiau care era adăpostul lui şi că îl puseseră sub supraveghere. *Katsas* doar trebuiau să verifice acest aspect.

Prima pistă veni de la o tânără şi frumoasă profesoară de drept la Universitatea Alger. Femeia vorbise cu mai mulţi prieteni de-ai săi şi le povestise despre incredibila potenţă sexuală a unui bărbat pe care îl cunoscuse cu puţin timp în urmă la Paris. Ea se referea la Boudia fără să îi spună pe nume, dar ajunse să spună că partenerul său era capabil să se menţină activ timp de nouă sau zece ore continue. Tânăra profesoară preciză doar că era un intelectual arab mare iubitor de teatru. Două nopţi mai târziu, două echipe de urmărire, formate din doi *katsas* ai Mossad-ului fiecare, deveniră umbra profesoarei algeriene. Pe când cuplul ieşea din apartament, *katsas* încercară să distingă printre umbre chipul bărbatului ce însoţea femeia. Pentru una dintre echipe, acel bărbat era Mohamed Boudia, pentru cealaltă, nu era periculosul terorist pe care îl căutau.

Din cauza îndoielilor, *katsas* fură obligaţi să aştepte în frigul iernii pariziene pentru a şti cu precizie maximă dacă arabul acela era liderul numărul unu al lui Septembrie Negru în

Franţa. În dimineaţa aceea, doar femeia se întoarse la apartamentul de pe strada Boinod, ascunsă de data aceasta în spatele unor ochelari fumurii, şi purtând o perucă blondă şi fustă scurtă. Mohamed Boudia dispăru din nou fără să lase nici cea mai mică urmă. La câteva săptămâni, *katsas* aveau să descopere care a fost greşeala lor, marea lor greşeală.

Boudia era un actor cu mare experienţă în teatru şi interpretare şi una din cele mai mare abilităţi ale sale era să se deghizeze în femeie. Tânăra cu perucă blondă, ochelari mari de soare şi fustă mini nu era altcineva decât însuşi şeful lui Septembrie Negru. Când *katsas* se întoarseră la apartamentul profesoarei de Drept de la Universitatea Alger, teroristul părăsise de mult timp refugiul. La Tel Aviv, Zvi Zamir se înfurie şi le ceru tuturor agenţilor trimişi în Franţa să îl localizeze pe Mohamed Boudia orice ar fi.

În timp ce încercau să îl localizeze, începură să circule zvonuri care indicau Mossad-ului că teroristul planifica atacuri împotriva ambasadelor israeliene din Europa. Dar soarta fu de partea agenţilor Mossad-ului când, într-o dimineaţa la nouă, unul din *katsas* raportă că îl depistase pe Boudia coborând dintr-un tren în gara Etoile. Problema era că Etoile era un nod de linii şi culoare ce permiteau accesul la alte linii şi culoare. Să îl găseşti pe Mohamed Boudia printre sute de persoane era ca şi cum ai căuta acul în carul cu fân.

În primele trei zile, echipele israeliene aşteptară ore întregi fără niciun rezultat. Doi agenţi ai Mossad-ului care circulau cu maşina pe străzile din Paris, străbătând repetat locurile care îi plăceau foarte mult lui Boudia, descoperiră că teroristul se deplasa cu un Renault 16. Urmărind maşina, putură să vadă cum maşina înconjura la distanţă mică clădirile, formând întotdeauna un opt. *Katsas* comunicară prin radio cu staţia de la Paris şi transmiseră că îl localizaseră pe Mohamed Boudia în apropiere de popularul Cartier Latin.

Se deplasară de îndată şase echipe de urmărire, în vehicule diferite, pentru a veni în sprijinul primei echipe. În maşini, furgonete de distribuţie şi motociclete, *katsas* îl urmăreau pe periculosul algerian. Zvi Zamir voia un obiectiv clar localizat înainte de a da undă verde *kidonilor* lui Mike Harari, care stăteau în aşteptare în diferite capitale europene, în cadrul operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu”.

Liderul lui Septembrie Negru era acum localizat şi nu mai aveau să îl piardă din vedere. În mod ciudat, Mossad-ul descoperi printr-un contact evreu la Direcţia de Înregistrări de Vehicule că maşina Renault 16 era înregistrată pe numele lui Mohamed Boudia. Lui Harari i se păru incredibil că unui bărbat care îşi lua atâtea măsuri de siguranţă şi precauţii îi scăpase un detaliu ca acesta.

În timpul supravegherii lui Mohamed Boudia, *katsas* văzuseră că, în fiecare dimineaţă, şeful lui Septembrie Negru se apropia de maşină, o înconjura de două ori, deschidea portbagajul şi capota pentru a verifica că nu fuseseră deschise şi se uita la pneuri să verifice dacă israelienii nu fixaseră vreo bombă de ele. „Un om precaut, fără îndoială”, se gândi Zvi Zamir de la o distanţă sigură. Era clar că trebuia să pună explozivul într-un loc la care obiectivul nu s-ar fi gândit.

Prima propunere făcută de *Kidon* era să pună explozivul în cutia poştală, dar erau siguri că Boudia se uita şi acolo. A doua opţiune fu telefonul, dar *katsas* de la supraveghere informară că Boudia folosea rar telefonul din casă. Unuia din oamenii lui Mike Harari îi veni o idee. „Dacă Mohamed Boudia se uita mereu în exteriorul maşinii, să punem explozivul în interior”, spuse *kidonul.* Lui Zamir şi Harari li se păru o idee bună. Astfel că agenţii Mossad aşezară sub scaun o mină antipersonal.

Pentru a provoca daune cât mai mari, trebuiau să încerce ca deflagraţia să se producă în sus şi să nu se extindă pe lateral. Lui Mike Harari îi veni ideea să pună sub mină o bucată groasă de oţel care făcea ca explozia să fie ascendentă.

Pe la unsprezece noaptea, la data de 28 iunie 1973, agenţii Mossad-ului văzură că Boudia ieşea din clădire. Îmbrăcat impecabil, teroristul se îndrepta spre strada Fossés Saint-Bernard, în inima cartierului latin. Cu grijă maximă se apropie de maşina sa Renault 16, se învârti de două ori în jurul ei, deschise portbagajul şi capota, puse cu grijă un ziar pe jos, îl despături şi îngenunche pe el. Privi cu atenţie înainte şi înapoi căutând ceva schimbat. Boudia căuta cabluri sau orice urmă de exploziv, dar nu găsi nimic.

În timp ce se ştergea pe mâini cu o batistă albă, algerianul îşi căută cheile în buzunar. Le scoase şi se apropie de portiera şoferului. Din afară se uită în maşină. Nu părea să fi umblat cineva la ea, aşa că introduse cheile în încuietoare şi deschise.

Bărbatul deschise uşa încet, se uită în jur ca şi cum ar fi căutat ceva dubios şi începu să urce în maşină. Puse mai întâi piciorul drept şi se ghemui ca să ajungă pe locul şoferului. O linişte de scurtă durată şi Mohamed Boudia auzi mecanismul ce detona mina de sub scaun. Deflagraţia aruncă de îndată maşina în aer, smulgând acoperişul. Mii de aşchii de metal străpunseră în câteva secunde corpul celui ce fusese până în momentul acela liderul suprem al lui Septembrie Negru în Franţa şi mâna dreaptă a lui Ali Hassan Salameh.

Mohamed Boudia era mort. De la o distanţă sigură, o dubiţă Volkswagen misterioasă cu geamurile fumurii demară şi se îndepărtă de scena aceea mai degrabă specifică Beirutului decât Parisului. În interior se aflau *memuneh*-ul Mossad-ului şi Mike Harari, responsabilul operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu”. Încă un nume putea fi şters de pe lista de obiective.

Deşi Septembrie Negru nu avea dovezi clare că Mossad-ul îl executase pe Boudia, li se părea evident că spionajul israelian era implicat în asasinat. Însuşi Ali Hassan Salameh ordonă răzbunare în războiul „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte” care se stabilise între Mossad şi grupul de terorişti palestinieni.

Astfel, însărcinară un student palestinian de la Universitatea UCLA să facă rost de o armă şi să se ducă la ambasada Israelului în Washington. La 1 iulie tânărul se apropie de colonelul Yosef Alon, asistent al ataşatului Forţelor Aeriene israeliene în capitala americană, şi îl împuşcă în plină stradă, ucigându-l. La câteva zile, Michel Moukharbel îşi sună contactul din Mossad, Oren Riff, şi îl informă că printr-un ordin al lui Hassan Salameh însuşi, un oarecare Carlos Ramirez Sanchez, venezuelean, avea să preia puterea lui Mahomed Boudia în Europa. Se năştea o legendă a terorismului mondial.

Echipa de *kidoni* a lui Mike Harari trebuia să aştepte până în 1979 pentru a da lovitura de graţie din operaţiunea „Mânia lui Dumnezeu”, nici mai mult nici mai puţin decât asasinarea lui Ali Hassan Salameh.

Michel Moukharbel, cel mai bun agent dublu al Mossad-ului, care a ajutat la localizarea lui Mohamed Boudia, fu ucis vineri 27 iunie 1975 împreună cu trei agenţi de la DST-ul francez într-un apartament de pe strada Toullier nr. 9 din Paris. Carlos se gândi că Moukharbel îl denunţase la contraspionajul francez.

Cei trei agenţi morţi erau Raymond Doubs, Jean Donatini şi Jean Herranz.

Carlos Ilich Ramirez Sanchez, alias „Carlos”, alias „Şacalul” avea să devină renumit după lovitura de maestru dată prin răpirea reprezentanţilor OPEP în timpul unei reuniuni la Viena, la 21 decembrie 1975. În iunie 1992 a fost condamnat *in absentia* la închisoare pe viaţă pentru asasinarea celor trei agenţi francezi. În 1994, cu colaborarea poliţiei suedeze, o echipă a serviciului de spionaj francez, DGSE, l-a răpit şi l-a transportat în Franţa. În prezent, la şaizeci de ani, este închis într-o închisoare franceză de maximă siguranţă şi ispăşeşte o condamnare pe viaţă.

Capitolul VII

Operaţiunea „Raza” (1976)

La unu dimineaţa, duminică 4 iulie 1976, o echipă de salvare formată din paraşutişti israelieni din unitatea *Sayeret Matkal* şi *kidoni* ai *Metsadei,* experţi în operaţiuni speciale şi execuţii, îi eliberau pe ostaticii reţinuţi în zborul 139 Air France pe aeroportul ugandez Entebbe. Operaţiunea „Raza”, cum a fost numită, dură doar nouăzeci de minute, în timp ce la Maryland, sistemele electronice ale Agenţiei de Securitate Naţională (NSA) depistau conversaţii în ebraică între piloţii a patru uriaşe transportoare Hercules şi a două Boieng 707, cu unităţi de comando şi *kidoni.*

Pentru agenţii NSA şi pentru însuşi Secretarul de Stat, Henry Kissinger, care părăsise aniversările bicentenare ale independenţei Statelor Unite ce aveau loc la Casa Albă, sunetele acelea aveau sens. Cu câteva ore înainte, Kissinger vorbise la telefon cu şeful de atunci al guvernului israelian, Yitzhak Rabin, fiind informat despre operaţiunea de salvare de pe Entebbe, precum şi despre ruta avioanelor de transport ale armatei şi *Metsadei.*

Totul începuse la şase şi un sfert, în dimineaţa zilei de 27 iunie. O femeie de aproximativ treizeci de ani, cu ochii roşii şi cu urme adânci de acnee pe faţă, stătea în linişte şi un pic ferită în sala de aşteptare a Air France. Alături, un bărbat care se dădea drept partener al femeii se uita într-una, neliniştit, de la un capăt la altul al sălii. Ambii sosiseră la Atena din direcţia Bahrein, cu zborul 763 al Singapore Airlines.

Un alt cuplu de tineri, venind tot de la Bahrein, se urca în zborul 139, din direcţia Tel Aviv, cu destinaţia finală la Paris, care făcea o escală tehnică la Atena. Măsurile de securitate greceşti nu erau foarte severe, aşa că cei patru intrară înarmaţi în Airbus-ul francez, purtând armele în bagaje sau sub haine. Mai târziu, Mossad avea să-i identifice pe cei patru: Gabrielle Kroche-Tiedemann, o teroristă de douăzeci şi trei de ani ce participase la răpirea miniştrilor OPEP la Viena cu doar un an înainte; Wilfried Böse, membru eliberat din gruparea Baader-Meinhof. Cealaltă pereche era formată din doi membri ai Frontului Popular de Eliberare a Palestinei-Comando Special (FPEP-CS). La intrarea în avion, femeia se aşeză la clasa întâi, iar ceilalţi trei se aşezară la capătul rândurilor, la clasa turist. La douăsprezece şi un sfert noaptea, un strigăt îi trezi pe pasagerii moleşiţi ce încercau să doarmă. Cortina de la clasa întâi se deschise, apărând stewardesa speriată şi, în spatele ei, Tiedemann cu un pistol.

Tiedemann, ce părea a fi liderul grupului de răpitori, se identifica drept membru al „Unităţii Gaza” a FPEP-CS. În partea din spate a avionului apar alţi doi terorişti cu pistoale într-o mână şi grenade în cealaltă mână. La scurt timp, zborul AF 139 dispăru de pe radarele de control din spaţiul aerian iugoslav.

Memuneh-ul Mossad-ului, Isaac „Haka” Hofi, şi şeful *Aman* (informaţii militare) Shlomo Gazit, primesc însărcinarea de a-l informa pe premierul Rabin despre dispariţia avionului Airbus francez. „Aparatul care a decolat de pe aeroportul Ben Gurion cu un număr mare de pasageri israelieni a suferit un accident sau a fost deturnat”, spuse tăios Hofi. Ministrul transporturilor, Gad Yaakobi, un economist de patruzeci şi unu de ani, îl contactă telefonic pe şeful securităţii de pe aeroportul Ben Gurion pentru a-i cere să trimită lista de pasageri israelieni şi evrei ce zburau cu AF 139.

„Dacă avionul a suferit un accident, se ocupă armata de chestiune, dar dacă a fost deturnat, dumneavoastră, prietene Gad, vă veţi ocupa de asta, cu ajutorul Mossad-ului”, ordonă Rabin.

Lista de pasageri ajungea la biroul premierului, informând că un număr de 245 de pasageri călătoreau cu acel zbor, plus 12 membri ai echipajului. Mossad-ul ştia că dintre aceştia 38 erau evrei, deşi nu ştiau câţi evrei cu alte cetăţenii zburau cu 139. Hofi îl informă pe Rabin şi că un număr nedeterminat de arabi urcase în avion la Atena, după ce sosise cu un zbor al liniilor aeriene din Singapore.

„Credeţi că a fost o deturnare?” întrebă Rabin. „Sunt sută la sută sigur”, răspunse directorul Mossad-ului. „Suntem siguri”, confirmă Shlomo Gazit, şeful *Aman.*

Între timp, Parisul suferea de cel mai mare val de căldură din ultimii cincizeci de ani, iar preşedintele Valéry Giscard d’Estaing călătorea spre Puerto Rico, pentru o întâlnire la nivel înalt cu preşedintele Statelor Unite, Gerald Ford. Cu demnitarul francez mai călătoreau şi miniştrii de Interne, Apărare şi Externe, care trebuiau să obţină informaţii despre deturnarea zborului Air France. Între timp, pe panourile de afişare din aeroportul Charles de Gaulle, cuvântul „Întârziere” apărea pe rândul ce indica AF139 – TLV – Paris.

La aceeaşi oră la care trebuia să aterizeze la Paris, zborul deturnat ateriza pe aeroportul libian Bengasi. Temerile Mossad-ului cu privire la 139 se confirmară când cartierul său general primi comunicatul unui *katsa* de la unitatea *Dardasim* ce opera la Tripoli, informând că un zbor neprevăzut al companiei Air France aterizase pentru a se alimenta pe aeroportul libian. După informarea premierului, se ordonă crearea unui comitet de urgenţă format din primul ministru Rabin; *memuneh*-ul Mossad-ului, Isaac Hofi; şeful *Amanului,* Shlomo Gazit; ministrul Transporturilor, Gad Yaakobi; directorul El Al, Mordechai Ben-Ari, ministrul Apărării, Shimon Peres; şi şeful Statului Major, Generalul Motta Gur.

Isaac Hofi ştia sigur că autorii erau la ordinele lui Wadi Haddad, şef de operaţiuni ale FPEP-CS, o excizie a FPEP-ului lui George Habash. Hadad reuşise să scape de un atentat pregătit de *Kidon,* ucigaşii Mossad-ului, în Liban, refugiindu-se într-o ţară africană de unde dirija deturnările de avioane. Dar, oricum ar fi fost, *katsas* staţionaţi în Africa şi Europa aşteptau un semn providenţial.

Acest semn veni când serviciul secret britanic MI6 informă staţia Mossad-ului de la Londra că o pasageră a fost eliberată de deturnatori. Patricia Heyman avea paşaport britanic, deşi locuia efectiv în Israel, era însărcinată şi de aceea a fost eliberată. Imediat ce ajunse în capitala britanică cu un zbor Lybian Airlines, tânăra fu dusă la comisariatul aeroportului Heathrow, unde membri ai unităţii LAP (*Lohamah Pscichlogif*), experţii Mossad-ului în interogatorii, o aşteptau deja. Heyman îi informă pe agenţii israelieni că autorii erau patru, că erau bine înarmaţi cu pistoale, grenade şi exploziv ascuns în conserve de curmale pe care le puseseră la ieşirile avionului pentru a exploda în cazul în care cineva ar fi încercat să realizeze o misiune de salvare. În raportul final al şefului staţiei de la Londra, Hofi şi ministrul Apărării, Peres, erau informaţi că destinaţia finală a avionului era o ţară din Africa Centrală, deocamdată necunoscută. La 28 iunie, Isaac Hofi ştia deja că zborul AF 139 aterizase pe aeroportul ugandez Entebbe, destinaţia sa finală.

Memuneh-ul îl informă pe Peres că în tragedia pe care o trăiau pasagerii avionului, Entebbe era cel mai bun loc unde ar fi putut să aterizeze. Cu câţiva ani înainte, piloţii Forţelor Aeriene Israeliene (IAF) antrenase piloţii ugandezi în manipularea avionului de fabricaţie israeliană Westwind. În echipele de piloţi trimise în ţara africană fuseseră infiltraţi şi *katsas* ai Mossad-ului care fotografiaseră toate infrastructurile aeroportului, cu ajutorul cărora realizaseră planuri.

„Trebuie să ţinem cont şi de faptul că teroriştii se bazează pe sprijinul personal al preşedintelui Amin”, confirmă Hofi, „putem conta doar pe sprijinul Keniei, în timp ce teroriştii se pot baza pe o bună organizare în Uganda şi Somalia”.

Peres se aplecă peste hărţile mari desfăşurate pe birou, centrându-şi atenţia asupra oraşului Djibouti, aflat sub dominaţie franceză. Ministrul Apărării îl sună pe colegul de la Externe, Igal Allon, pentru ca acesta să-i informeze oficial pe francezi cu privire la posibilitatea de a se alimenta cu combustibil la baza lor din Africa, şi îi ceru lui Isaac Hofi să informeze neoficial serviciul secret francez, SDECE, cu privire la aceeaşi chestiune. Între timp, şeful Mossad-ului şi generalul Gur le spuseră şefilor de operaţiuni să intre în „Lumina Zilei”, starea de alertă maximă a agenţilor serviciului secret israelian.

În dimineaţa zilei de 29 iunie, staţiile serviciului secret israelian din Londra, Roma, Paris, Bonn şi Atena informau că ceilalţi trei terorişti neidentificaţi sunt, fără niciun fel de îndoială, Wilfried Böse, un anarhist german şi prieten cu Carlos Ramirez Sanchez, „Şacalul”; Fayez Abdul Rahim Jaber, născut la Hebron în 1930 şi fondator al grupului „Eroii Revenirii”, legat de FPEP-CS, şi Jayel Naj Al-Arjam, şi el membru al FPEP-CS. Mossad-ul avea un dosar despre Jaber. În lungul său curriculum al terorii, apărea atacul asupra unui avion al liniilor aeriene americane Pan-Am în decembrie 1973 în care şi-au pierdut viaţa 31 de persoane.

Isaac Hofi avea nevoie de mai multe informaţii posibile despre locul în care aterizase avionul, drept pentru care decise să activeze unităţile 504, 8200 şi 8513, prima dintre ele, însărcinată să culeagă informaţii despre mediul militar, cea de-a doua să intercepteze comunicaţii, iar cea de-a treia să culeagă informaţii fotografice. Dar trebuia să câştige mai mult timp.

În după amiaza zilei de 29 iunie, comandoul transmise prin Radio Kampala lista cu teroriştii ce trebuiau să fie eliberaţi în schimbul pasagerilor lui AF 139. Patruzeci de deţinuţi din Israel, şase în Republica Federală Germană, cinci în Kenia, unul în Elveţia şi un altul în Franţa. Yitzhak Rabin, împreună cu Allon, Peres şi Hofi, erau siguri că vor primi sprijin din partea Elveţiei şi Franţei, dar nu ştiau dacă guvernele de la Bonn şi Nairobi acceptau să elibereze teroriştii pe care îi aveau în închisorile lor.

Dintr-o dată, o nouă surpriză apăru atunci când *katsas* de la staţiile africane începură să transmită că teroriştii ce deturnaseră avionul francez puneau în libertate un număr necunoscut de ostatici. Rapoartele se confirmară atunci când staţia de la Paris transmise că 47 de pasageri părăsiseră avionul şi se aflau sub protecţia serviciului secret francez, SDECE. La interogatorii au luat parte trei *katsas,* unul din ei fiind Ariel L., un *kidon* de la operaţiunile speciale şi care mai târziu avea să participe la asaltul avionului Airbus.

În rezumatul făcut după interogatorii, se descoperi că evreii fuseseră separaţi de grupul principal. În cele din urmă, Yitzhak Rabin dădu undă verde opţiunii B, alternativa militară, pentru eliberarea ostaticilor israelieni şi evrei din zborul 139, precum şi intervenţiei *Kidon.*

La Bersheba, în sudul ţării, trupele de comando ale armatei israeliene şi membrii echipei de operaţiuni speciale ale *Metsadei* se antrenau din greu. Mai mulţi ingineri şi arhitecţi fuseseră chemaţi în secret pentru a reconstrui la scară reală aeroportul Entebbe, în deşert.

La conducerea ambelor echipe fu pus tânărul general de treizeci şi nouă de ani, Dan Shomron, cel ce va fi mai târziu şef al Statului Major al Israelului în timpul Războiului din Golf. Pentru a evita ca serviciile secrete străine să depisteze intervenţia lui Shomron, se hotărî ca acesta să se retragă la o casă din Ramat Gan, un cartier din suburbia oraşului Tel Aviv, sub protecţia asigurată de *katsas,* oamenii lui Hofi. În fiecare zi, generalul era informat cu privire la progresele şi eşecurile din cadrul negocierilor de către Şeful Statului Major, Mordechai Gur, de Isaac Hofi sau de asistentul ministrului Apărării, Israel Tal.

La punctul de comandă al misiunii apărură de îndată probleme, atunci când Shomron discută cu nişte membri ai operaţiunii speciale a Mossad-ului şi în special cu ucigaşii de le *Metsada,* despre felul în care trebuia efectuată salvarea. Fu necesară intervenţia atotputernicului Hofi, pentru calmarea spiritelor.

Hofi ordonă ca trei din agenţii săi să se deplaseze la Nairobi pentru a începe să stabilească legătura cu autorităţile. Cei trei *katsas* ce sosiră în Kenia cu paşapoarte britanice erau Uri Delard, Dan Kovek şi un uriaş pe nume Ariel Kleimann. Preşedintele Jomo Kenyatta le ură bun venit celor cei trei *katsas,* permiţându-le chiar să interogheze doi terorişti de naţionalitate germană ce fuseseră arestaţi cu câteva luni înainte, când încercau să atace un avion El Al în Nairobi. Delard, şeful echipei, îl informă pe Hofi că guvernul de la Kenia îşi arătase sprijinul acordat cauzei, deşi nu putea da asigurări că Kenyatta ar arăta aceeaşi dispoziţie favorabilă pentru a permite aterizarea avioanelor militare israeliene pe aeroporturile sale, cu atât mai mult cu cât era vorba de o acţiune armată.

La 1 iulie, pe la şapte dimineaţa, comitetul de urgenţă se reuni la sediul Ministerului Apărării pentru a analiza toate informaţiile primite de la diferite staţii ale Mossad-ului. La o oră şi jumătate după aceea, cabinetul votă în unanimitate să acorde maximă autoritate Comitetului de Urgenţă, ceea ce îi dădea mână liberă lui Isaac Hofi, şi prin urmare *kidonilor Metsadei.*

După această reuniune, Ministrul de Externe, Igal Allon, se hotărî să-l informeze pe ambasadorul Gazit de la Paris că guvernul hotărâse să discute cu teroriştii despre punerea în libertate a camarazilor lor închişi în Israel, lucru pe care trebuia să îl transmită exact aşa guvernului francez. Ideea acestui comunicat era să se câştige timp, pentru a evita ca Franţa să ia vreo decizie care să pună în pericol operaţiunea „Raza”, care încă nu fusese decisă, dar care se apropia tot mai mult, având în vedere rezultatul slab obţinut de guvernul israelian cu opţiunea A, cea diplomatică.

La unu după amiaza, Radio Kampala anunţa decizia teroriştilor de a prelungi ultimatumul până duminică 4 iulie. Trebuia să se ia o decizie cât mai repede.

Toată ziua aceea de joi fu dură pentru Rabin, căci o delegaţie formată din rudele ostaticilor ceru în biroul său ca Israelul să negocieze cât mai repede pentru ca aceştia să se întoarcă la căminele lor. La aceeaşi reuniune se afla şi Isaac Hofi, deşi nici nu deschise gura, până când delegaţia ieşi din birou.

„Este necesar să se dea undă verde opţiunii B”, spuse Hofi, „rămânem fără timp”. Rabin ştia că se afla între ciocan şi nicovală şi că trebuia să ia o decizie. Între timp, comandanţii săi şi *kidonii Metsadei* continuau să se antreneze în sudul ţării aşteptând decizia şefului de guvern.

„Dacă trebuie să o facem, trebuie să fie duminică. Amin este un om căruia îi place să îşi controleze personal armata iar în această duminică va fi la conferinţa la nivel înalt a statelor africane pentru a-şi completa mandatul ca preşedinte al OUA”, spuse Rabin. În timp ce toate acestea se petreceau la Tel Aviv, *katsas* ai Mossad-ului ajungeau la Nairobi cu un zbor El Al, îmbrăcaţi ca oameni de afaceri. Yerucham Amitai, un vechi pilot al IAF, antrenase piloţii ugandezi până ce ruşii şi Migurile lor intraseră în acţiune. Ingineri israelieni au realizat lucrările de extindere a aeroportului Entebbe, pentru a face loc avionelor de vânătoare sovietice.

MI6 informă din nou staţia Mossad-ului din Londra că teroriştii au eliberat 101 ostatici. Agenţii de la unitatea LAP se deplasează la aeroport unde, după ce îi interoghează pe cei eliberaţi, se descoperă că teroriştii au reţinut doar membrii echipajului şi pasagerii evrei. Cuvântul *selecţie* apărea în minţile israelienilor, după treizeci de ani, acelaşi cuvânt pe care îl foloseau membrii SS atunci când trimiteau evreii la camerele de gazare de pe peronul gării din Auschwitz.

Un alt pasager îl informă pe un *katsa* de la unitatea LAP că avionul Airbus fusese botezat cu numele de Arafat şi că terorista germană confiscase paşapoartele pasagerilor separându-i pe cei de naţionalitate israeliană de cei care nu erau israelieni, dar aveau nume de familie evreieşti.

Pe timp de zi, ostaticii erau supravegheaţi atât de terorişti cât şi de soldaţii ugandezi înarmaţi cu mitraliere. Agenţii Mossad-ului făcură o schiţă foarte precisă din interogatoriile celor eliberaţi. În raportul transmis lui Isaac Hofi, *katsas* îi arătau că ostaticii erau supravegheaţi douăzeci şi patru de ore de trei cercuri de securitate dispuse în jurul lor; primul era format de terorişti, al doilea de membri ai biroului Kampala al FEP şi al treilea, din soldaţi ugandezi.

În fiecare zi, Yitzhak Rabin, care făcea presiuni asupra lui Isaac Hofi, era mai convins că opţiunea B era cea mai indicată pentru a rezolva deturnarea lui 139. Vineri 2 iulie, şeful de guvern hotărâse deja ca oamenii săi să ia cu asalt aeroportul Entebbe şi să elibereze toţi ostaticii, israelieni şi francezi. De atunci, la cartierul general al Institutului începură să vină informaţii tehnice detaliate despre Airbus, despre teroristul Wilfried Böse de la Bonn, şi despre palestineni de la Montreal. Toate aceste informaţii erau trecute printr-un filtru care le deosebea pe cele inutile şi le transmitea pe cele utile, care aveau să fie puse în locul potrivit.

În biroul său din Tel Aviv, Peres avea o reuniune de urgenţă cu comandantul său şef, Mordechai „Motta” Gur. „Trebuie să hotărâm doar când şi la ce oră”, spuse Gur, dar Peres aştepta raportului lui Isaac Hofi pentru a da aviz favorabil şi a-l înainta lui Rabin. La ultima oră a după amiezii, *memuneh*-ul apăru în birou cu o singură foaie de hârtie. Era raportul final. Documentul se împărţea în cinci puncte concrete:

1- Preşedintele Amin se bucură de publicitate şi e clar că Israelul nu are nicio posibilitate de a obţine cooperarea dictatorului african.

2- Mossad-ul ştia că şase conducători terorişti călătoriseră în maşină din Somalia la Kampala. Preşedintele Amin vorbise de „numărul unu” în conversaţiile sale telefonice cu Bar-Lev. Acest „număr unu” putea fi doctorul Hadad.

3- Preşedintele Amin va folosi conferinţa la nivel înalt a OUA ca formă de propagandă şi se va întoarce rapid în Uganda pentru a controla situaţia.

4- *Katsas* cred că, începând de duminică, teroriştii vor începe să execute ostatici.

5- Departamentul Statal de investigaţii ugandez, care nu e partizan al lui Amin, va frâna orice mişcare a acestuia până duminică. Problema poate fi serviciul secret ugandez, foarte apropiat dictatorului.

După ce analiză informaţiile clar explicate de directorul Mossad-ului, se decise ca opţiunea B să fie executată nu mai devreme de ora şase, în dimineaţa zilei de duminică, 4 iulie. Problema era acum dacă era util sau nu să fie prinşi în viaţă teroriştii. „Prioritatea sunt ostaticii. Totuşi...” Peres se uită fix la Hofi încercând să se pronunţe asupra posibilităţii. „S-ar putea încerca”, răspunse puternicul şef al Mossad-ului.

Rabin sună de dimineaţă la un telefonul dintr-un mic apartament dintr-un cartier suburban din Tel Aviv. La celălalt capăt al liniei se afla legendarul general Moshe Dayan, care asculta explicaţiile lui Yitzhak Rabin despre operaţiunea „Raza”.

„Dacă îi laşi în viaţă, vor lovi Israelul din nou şi mult mai puternic pentru că au pierdut bătălia pentru 139. Trebuie să îi execuţi pe toţi. Trebuie să te convingi şi să implici *Metsada*”, spuse Dayan.

După ce se consultă cu Hofi, se decise să alăture un comando al *Kidonului* trupelor de comando ce plecau spre Uganda. Ordinele sale erau ferme, în timp ce paraşutiştii comando eliberau ostaticii, ceilalţi trebuiau să execute toţi teroriştii peste care dădeau pe Entebbe. În capul lui Isaac Hofi apăreau chipurile lui Carlos Ramirez „Şacalul” şi al doctorului Wadi Hadad. Ar fi fost o mare victorie pentru *Metsada*, pentru Mossad şi în consecinţă pentru Israel dacă reuşeau să îi execute pe amândoi.

În dimineaţa zilei de vineri, Shimon Peres îşi adună militarii şi *kidonii Metsadei* care luau parte la misiunea de salvare. „Sunt mândru de voi şi de ce veţi face pentru ţara voastră, dar sunt mândru şi de ostaticii care luptă de zile întregi pentru viaţa lor. Să fiţi cu băgare de seamă, să-i aduceţi acasă pe compatrioţii voştri şi să vă întoarceţi sănătoşi la căminul vostru care e Israel. Atât, şi mult noroc”.

În timp ce paraşutiştii se antrenau să cunoască infrastructurile de pe Entebbe la perfecţie, *kidonii Metsadei* studiau fotografiile cu teroriştii ce se aflau probabil pe aeroport. Chipurile alb-negru ale cetăţenilor arabi şi germani treceau prin faţa privirii atente a serviciilor secrete israeliene. Cicatrici, expresii şi trăsături ce li se întipăreau în minte.

Doctorul Hadad, un palestinian de patruzeci de ani, şi numărul doi în FPEP, după George Habah, era o figură legendară în lumea teroristă, la fel ca şi „Şacalul”. Hadad suferise deja două atentate în Beirut, organizate de oamenii lui Abu Nidal, dar el prefera să se creadă că era opera Mossad-ului, ceea ce făcuse ca imaginea sa să fie relansată în cadrul mişcării naţionaliste arabe.

Al doilea atac fu realizat cu rachete împotriva casei lui Hadad, la 11 iulie 1970, fiind foarte similar cu cel desfăşurat împotria birourilor OEP din Beirut în septembrie 1969. Din câte se pare, o echipă *Kidon* îl urmărise luni de zile pe liderul FPEP până ce află unde locuia. La două şi un sfert dimineaţa, o puternică explozie se auzi la al treilea etaj al clădirii Katarji, în districtul Almalah din Beirut, colţ cu strada Muhi Aldin Alhayat. Şase rachete *katiusha* de fabricaţie sovietică fură lansate de la un apartament situat la etajul cinci al clădirii din faţă. Trei intrară în salonul şi dormitorul lui Hadad, iar două nu explodară din cauza unor defecţiuni tehnice. Doctorul Hadad fu rănit, în timp ce soţia şi fiica liderului palestinian suferiră arsuri grave, fiind duse la Spitalul Universitar American.

Apartamentul din care fuseseră lansate rachetele era mobilat cu un dulap şi un pat. Pe fereastră s-au găsit nişte mănuşi chirurgicale şi un bilet în arabă pe care era scris: “Este un mesaj de la Fatah”. Poliţia din Beirut îl identifică pe chiriaş ca fiind un bărbat numit Ahmad Batzart, deţinător al unui paşaport iranian, care venise în capitala libaneză cu trei luni înainte. În realitate, ucigaşul era Yariv Barlatov, un *kidon* al *Metsadei.* Serviciul de siguranţă al FPEP încercă să afle cum a fost posibil ca Mossad-ul să fi descoperit că Hadad era în Beirut, când acesta venise doar de câteva zile de la Paris, şi că în apartament dormea şi luptătoarea palestiniană Leila Khaled, rănită şi ea. Khaled, responsabilă de deturnarea unui avion al TWA în Damasc în 1969, este în prezent reprezentantă a Autorităţii Naţionale Palestiniene din Amman.

Primul ministru Yitzhak Rabin ştia că dacă voiau să îi elibereze pe toţi ostaticii zborului Air France 139, trebuia să fie pe riscul Israelului şi al abilităţii comandourilor sale şi al membrilor *Metsadei.* Sfătuit de Hofi, Rabin decise să susţină o conferinţă de presă vineri 2 iulie, cu două zile înainte de asalt, pentru a informa că deturnarea avionului era o lovitură în plus dată Israelului de către Frontul Popular pentru Eliberarea Palestinei şi de către unul din cei mai violenţi lideri ai săi, doctorul Wadi Hadad.

În josul paginii raportului confidenţial al Mossad-ului, se arăta că Wadi Hadad nu se lăsa niciodată fotografiat şi că era deosebit de grijuliu la ce mişcări şi călătorii făcea, în afara Libanului sau în Beirut. Operaţiunea „Raza” era în curs de desfăşurare. După ce luă decizia, Rabin îi spuse şefului său de la spionaj: „O democraţie se poate menţine doar prin acţiunea fermă în politica externă, cu dificultăţi mari şi rezoluţii lente. Dacă rupem procesul democratic pentru a supravieţui, putem ajunge să pierdem raţiunile morale ale luptei noastre”.

În ultimele patru zile, Rabin încercase pe toate căile să îi facă pe şefii militari şi de informaţii să înţeleagă necesitatea ca operaţiunea „Raza” să fie efectuată cu anumite limite, lucru greu de realizat în cursul unei acţiuni de război şi cu atât mai mult când însuşi Rabin îl autorizase pe Isaac Hofi să implice *Kidonul* în grupul de comando ce urma să îi elibereze pe ostaticii de pe Entebbe.

Sâmbătă 3 iulie, unitatea Mossad-ului din zonă continua să îl informeze pe Hofi, prin informaţii bazate pe observaţii, zvonuri şi sentimente generale ce erau transmise de *katsas* din zonă. Una din aceste informaţii preocupa cel mai mult Comitetul de Urgenţă, deoarece indica faptul că de duminică 4 iulie teroriştii începeau să îi execute pe ostatici.

„Operaţiunea ‚Raza’ va fi un succes spectaculos sau un dezastru groaznic pentru Israel”, îl informă Rabin cu voce joasă pe Zbigniew Brzezinski, unul din principalii consilieri de politică externă al candidatului din acea epocă la prezindenţiale, Jimmy Carter, în timpul unei cine la Ierusalim, a cărei gazdă era Ministrul Apărării, Shimon Peres.

După agapă, Peres îl luă de braţ pe consilierul american şi îl duse undeva pe o parte laterală a marelui salon. Vorbind în poloneză, Peres îi spuse pe ocolite că exista posibilitatea ca

Israelul să acţioneze singur pentru a rezolva problema ostaticilor zborului Air France 139. Din câte se pare, Isaac Hofi le recomandase lui Rabin şi Peres să îl informeze pe Brzezinski, profesor de politică internaţională la Universitatea Columbia, în vârstă de cincizeci de ani, şi care putea să îi urmeze lui Henry Kissinger dacă Carter câştiga alegerile. Profesorul îl sună la casa lui din New York duminică după amiaza, de unde îl informă despre operaţiunea Entebbe. Brzezinski îşi dădu atunci seama că israelienii puteau păstra un secret şi totuşi să dea anumite doze de informaţii, lucru care pentru un analist ca el trebuia să fie suficient. Însuşi şeful Mossad-ului scrise ca notă de subsol la un amplu raport despre Idi Amin Dada: "Nimic nu-i poate slăbi mai mult poziţia şi stima de sine decât o înfrângere pe Entebbe. Din acest motiv trebuie să presupun că Amin poate fi mai periculos ca niciodată".

În dimineaţa zilei de sâmbătă 3 iulie, un asistent al lui Hofi intră în biroul acestuia în mare grabă şi îi înmână un plic închis ce venea de la departamentul *Dardasim* din Nairobi pe care îl transportase un *baldar* până la cartierul general al „institutului". Raportul arăta că liderul ugandez nu avea să colaboreze cu forţele israeliene la misiunea de salvare, şi că permitea ca alţi membri ai FPEP din Somalia să se alăture grupului de terorişti ce deturnaseră zborul 139. În total şase bărbaţi înarmaţi plus patru atacatori formau grupul cel mai apropiat de ostatici, informaţie i-a fost transmisă lui Ariel L., responsabil al echipei *Kidonului* ce trebuia să îi execute pe terorişti pe Entebbe, şi lui Dan Shomron, şef al trupelor de comando şi al operaţiunii „Raza".

Din nou, teroriştii eliberară un alt grup de pasageri. Unul din ostaticii eliberaţi cu acest grup fu Murray Schwartz, producător de televiziune, care povesti că atunci când avionul Airbus 139 al Air France ajunsese la Entebbe totul părea să indice că era aşteptat. Hofi îşi văzu temerile încă o dată confirmate, raportându-i primului ministru Yitzhak Rabin: "Uganda e implicată în deturnare".

Şeful Mossad-ului ordonă ca un avion de vânătoare Phantom al forţelor aeriene israeliene să urmărească avionul particular al lui Amin până în insulele Mauritius, loc unde avea să se desfăşoare summit-ul OUA. Dacă zborul 139 ar fi fost aruncat în aer sau vreun ostatic ar fi fost executat, pilotul avea autorizaţie să doboare avionul lui Amin. Pentru Isaac Hofi şi Dan

Shomron era foarte important să îl supravegheze în fiecare minut pe preşedintele ugandez sâmbătă 3 iulie şi duminică 4 iulie, data prevăzută pentru asalt.

Shomron şi trupele sale de comando, bărbaţi duri ce aparţineau unor corpuri de elită din armata israeliană, ştiau că erau aleşi încă o dată pentru a lovi pentru a-şi apăra ţara, într-un colţ al lumii. Pentru aceste trupe de comando care aveau să se deplaseze la Entebbe, fraza lui Oliver Cromwell: „Să ştiţi de ce luptaţi şi să iubiţi ceea ce ştiţi” li se potrivea la perfecţie. În cele din urmă, generalul Shomron obţinu aprobarea definitivă a şefilor militari pentru aterizarea forţelor combinate pe Entebbe, sub conducerea sa, un grup de forţe speciale conduse de Yoni Netanyahu şi un grup de *kidoni* ai *Metsadei* conduşi de Ariel L.

Unitatea *Dardasim* şi ai săi *baldar* ai Mossad-ului în Nairobi şi Kampala adunau o mare cantitate de informaţii despre locul în care trebuiau să aterizeze trupele de comando şi cu cine aveau să se întâlnească. Numărul de întăriri ugandeze era relativ crescut. Două sute cincizeci de transportoare blindate de trupe, o cantitate necunoscută de obuze şi mortiere, şi, cel mai grav, cincizeci de avioane de luptă Mig 17 şi Mig 21 cu baza chiar pe Entebbe.

Isaac Hofi ordonase trimiterea la Nairobi, cu zborul El Al 535, a unei unităţi speciale de informaţii a Mossad-ului, compusă din cinci echipe, fiecare cu şase *katsas.* Geoffrey Karithii, şef al GSU kenian, asigură Mossad-ul că Preşedintele său dăduse aviz favorabil pentru sprijinirea forţei expediţionare israeliene, lucru ce fu comunicat de îndată lui Isaac Hofi şi şefului de operaţiune Dan Shomron. Doar Charles Njojo, procuror general al Keniei, îi spuse lui Kenyatta că în conformitate cu legile internaţionale ale aviaţiei civile, ţara sa nu putea să împiedice ca avioane de mărfuri israeliene să aterizeze pe aeroportul internaţional din Nairobi, dar recomanda ca flota de Hercules să aterizeze pe o pistă aflată mai la distanţă de terminalul principal.

Şeful staţiei Mossad-ului din capitala franceză trimise un mesaj şefului său din Ministerul Apărării din Tel Aviv, prin Ambasada Israelului, în care se recomanda modificarea evaluărilor anterioare cu privire la preşedintele Amin. „Tendinţa sa a fost de a prelungi negocierile din raţiuni de publicitate. Credem că dictatorul este neliniştit din cauză că le face pe plac teroriştilor. În baza evidenţelor, credem că Amin îşi va da consimţământul pentru a începe execuţiile din dimineaţa de duminică 4 iulie”, încheia mesajul. După ce îl citi cu atenţie, Isaac Hofi trimise o copie „clasificată” Ministrului Apărării Peres, şeful militar al operaţiunii „Raza”, Dan Shomron şi şefului echipei *Kidon,* Ariel L.

În biroul provizoriu al primului ministru din Tel Aviv, Rabin analiză toate informaţiile pe care le ordonase în dosare roşii şi albastre. În încăperea fără altă decoraţiune decât steagul cu Steaua lui David şi portretele lui Theodor Hertzl şi Chaim Weizmann, Rabin vorbea cu vizitatorii săi despre aspectele pro şi contra ale operaţiunii „Raza”. După patru ore de discuţii, Rabin exclamă: „Mergem înainte cu operaţiunea de salvare”.

Isaac Hofi şi Motta Gur se grăbiră înspre telefoane şi îi informară pe şefii operaţiunii că guvernul Israelului dăduse undă verde operaţiunii B. Rabin ieşi din sală şi îi telefonă sefului opoziţiei, Menachem Begin, pentru a-l informa cu privire la hotărâre şi pentru a obţine un acord politic asupra acţiunii militare care avea să aibă loc la câteva ore după aceea. Rabin, sfătuit de *memuneh*-ul Mossad-ului, nu dădu la o parte posibilitatea de a continua negocierile. În aceeaşi zi, Rabin îl informa pe Begin: “Cred că putem să o facem. Mai trebuie ca generalul Gur să asiste la o încercare a operaţiunii ‚Raza’ şi dacă el e mulţumit, vom cere aprobarea cabinetului şi a Comisiei de Apărare a *Knesset*”.

În pustia Bersheba, trupele de comando israeliene şi *kidonii Metsadei* ştiau că vineri noaptea se va realiza o primă simulare generală. Asaltul simulat se împărţi pe secţiuni. Mordechai Gur decise să se alăture cu luptătorii comando şi cu agenţii Mossad-ului care aveau să zboare cu Hercules şi îi întrebă dacă erau gata de călătorie. Ariel L., şeful *kidonilor,* spuse: „Să ne lase avioanele pe Entebbe şi noi ne vom termina treaba într-o oră”. „Să fie în cincizeci de minute”, replică Gur.

Echipele Mossad-ului trebuiau să se ocupe nu numai de executarea şi identificarea teroriştilor morţi, dar şi de protejarea ostaticilor pe traseul lung dintre hangarul în care erau închişi şi platformele C-130, cu echipa de trăgători a serviciului de informaţii israelian ce avea să călătorească în primul Hercules care va ateriza pe Entebbe. Ariel L. ştia că va avea la dispoziţie doar un minut şi cincisprezece secunde pentru a lichida teroriştii înainte ca aceştia să reacţioneze şi să înceapă să execute ostaticii.

Departamentul de analiză al Mossad-ului fu obligat de Yitzhak Rabin să redacteze un raport în care să facă un calcul al posibilelor eşecuri, cât mai apropiat de realitate şi cât mai pesimist cu putinţă. În raportul prezentat după trei zile, apărea numărul de 30 până la 35 de morţi. „E acceptabil”, spunea raportul. Între timp, MI6 britanic informă că unii strategi ai OEP se deplasaseră deja la Kampala, ceea ce creştea riscul de executare a ostaticilor zborului 139. Ecuaţia gândită acum de Rabin era foarte simplă; riscul de a pierde 35 de ostatici prin trecerea la acţiune sau riscul de a înfrunta moartea a 105 ostatici prin omisiune.

Sâmbătă 3 iulie părea a fi o zi normală în Israel. Plajele din Tel Aviv pline, traficul din Hayarkon aglomerat, Ierusalimul pustiu, precum şi birourile publice şi locurile la hotel ocupate total datorită marelui flux de turişti ce soseau în Oraşul Sfânt. În aceeaşi zi, pe o bază din nordul ţării, foarte aproape de istoricul lac al Tiberiadelor, Dan Shomron se întâlnea cu Isaac Hofi, cu generalul Motta Gur şi cu Benni Peled. În faţa lor, în formaţie perfectă, se aflau cei selectaţi pentru operaţiunea „Raza”. Luptători comando de la *Sayeret Matkal,* paraşutişti de la Brigada 35 Aeroportată, *gadnas* de la forţele antiteroriste, *kidoni* de la *Metsada* şi ofiţeri femei din corpul aerian ce trebuiau să acorde asistenţă răniţilor în avioanele Hercules C-130. Simularea generală era prevăzută pentru noaptea aceea, pentru care inginerii de la firma de construcţii *Solel Boneh* reproduseseră în mărime naturală aeroportul Entebbe.

Prima echipă la debarcare din „Hippo 1” era cea a lui Yehonatan Netanyahu, cunoscut de apropiaţi ca „Yoni”, şi trebuia să treacă de prima linie de rezistenţă. În continuare, echipa lui Ariel L., cu *kidonii Metsadei,* ce aveau sarcina să execute teroriştii şi să încerce să îl captureze pe doctorul Wadi Hadad. Oamenii din ambele echipe fură machiaţi pentru a părea de rasă neagră, şi costumaţi cu uniformele armatei ugandeze. Media de vârstă a oamenilor lui Yoni era de douăzeci de ani, în timp ce oamenii echipei de ucigaşi ai *Metsadei* era de douăzeci şi cinci.

„Eram nervoşi pentru că nu ştiam nimic despre Africa. Eram obişnuiţi cu atacurile nocturne şi să dăm lovituri în condiţii necunoscute. Dar Entebbe era diferit. Eram pregătiţi să atacăm sonde petroliere, aeroporturi şi baze militare, dar niciunul dintre noi nu se gândise vreodată că va lupta într-o ţară din Africa neagră”, spuse Shomron după operaţiune. În fiecare minut veneau la cartierul general al Mossad-ului informaţii precise despre Entebbe, chiar şi că începuse să plouă. Erau informaţii transmise de avioanele israeliene ce survolau aeroportul ugandez, observând schimbările de climă, mişcările avioanelor ugandeze şi poziţia permanentă a preşedintelui Idi Amin Dada şi a avionului său particular.

Avioanele 707 puteau ateriza în Nairobi fără a provoca niciun fel de agitaţie, în schimb Hercules, echipate pentru o acţiune de război, puteau atrage atenţia pe aeroportul din Kenia.

Benni Peled informă explicit Mossad-ul, pe ministrul Apărării şi pe Prim ministru că unul din Hercules C-130 va transporta rezervoare de combustibil pentru ca celelalte *Hippos* să alimenteze odată ce aveau să aterizeze pe Entebbe. „Pericolul este pentru piloţi şi membrii echipajului de pe C-130 că vor trebui să alimenteze cu combustibil având motoarele pornite”, informa şeful IAF. Ministrul de Afaceri Externe din Israel ştia că dacă misiunea de pe Entebbe nu reuşea şi dacă trebuiau să aterizeze de urgenţă pe vreo bază din Kenia, aceasta va fi acuzată de participarea alături de Israel într-o acţiune de război împotriva Ugandei. Hofi îl informă pe Shimon Peres că în ziua prevăzută pentru asalt nu era trafic comercial aerian între Nairobi şi Africa de Sud, până duminică la ora două şi jumătate, când urma să aterizeze un VC10 al British Airways, pe traseul Londra – Insulele Mauritius.

Isaac Hofi recomandase armatei ca de supravegherea operaţiunilor de încărcare şi de pregătire a transporturilor să se ocupe oamenii unei unităţi de intervenţie a Mossad-ului. Singurii ofiţeri prezenţi erau generalul Dan Shomron, locotenent-colonelul Yehonatan „Yoni” Netanyahu şi Ariel L., responsabil al *Kidonului.* Dacă operaţiunea „Raza” fusese menţinută în secret în mediul politic, acest lucru nu a însemnat nimic în comparaţie cu zidul de tăcere din armată şi din forţele aeriene. Hofi ordonase responsabililor echipelor Mossad implicate în operaţiunea „Raza” distrugerea tuturor documentelor pentru a evita orice scurgere de informaţii în exterior.

Pe o navă imensă ce servea drept hangar, membrii comandourilor stăteau aşezaţi pe jos în faţa unei hărţi mari şi a planului aeroportului Entebbe şi aşteptau indicaţiile lui Yoni Netanyahu: “Trebuie să ajungem cu viteză maximă la ostatici şi să-i lăsăm pe oamenii de la *Metsada* să se ocupe de eliminarea teroriştilor. Avem doar câteva secunde între reuşită şi măcel”, spuse.

„Ce se întâmplă dacă ostaticii se ridică în picioare şi îi confundăm cu teroriştii?” întrebă un tânăr ofiţer. „Trebuie să lăsaţi *Metsada* să se ocupe de terorişti şi de aceea ei vor deschide asaltul asupra hangarului în care se află ostaticii”, afirmă Yoni.

În mintea tuturor Entebbe apărea ca un loc apropiat şi cunoscut datorită studierii aeroportului de către toţi membrii ce participau la operaţiunea „Raza”. Singurii care stăteau la o parte într-un colţ al marii săli erau cei cinci membri ai *Metsadei.* Îmbrăcaţi cu combinezoane de pilot de culoare neagră şi purtând ceasuri de scafandru, păreau a fi cei mai liniştiţi, când în realitate ei aveau să fie vârful de lance din atacul de pe Entebbe.

„Ar fi bine să-l prindem pe liderul lor, Jaber”, spuse Yoni, „dar sunt ucigaşi. Nu vom avea o a doua ocazie”. „Atunci voi îndeplini ordinele la milimetru. Îi executăm pe toţi”, spuse Ariel îndepărtându-se, pentru a se alătura oamenilor lui.

În ultimele ore, aşteptând decizia finală a cabinetului Primului Ministru Rabin, două sute de oameni înarmaţi până în dinţi stăteau într-un hangar alături de camioanele şi jeep-urile uşoare echipate cu tunuri fără recul.

Ieşind din imensa construcţie, echipele de asalt începură să se aşeze în avioanele ce le fuseseră repartizate. Luptători comando cu uniforme de combat, *kidoni* îmbrăcaţi cu combinezoane negre şi paraşutişti în civil, îmbrăcaţi ca pentru a petrece un sfârşit de săptămână la camping.

În aceeaşi după amiază, undeva în Tel Aviv, se aduna în şedinţă plenară guvernul condus de şeful său, Yitzhak Rabin. Cu un aer de teamă, Rabin mărturisi miniştrilor săi că dacă operaţiunea „Raza” nu reuşea, îşi va asuma responsabilitatea eşecului, dar dacă, din contră, salvarea ostaticilor avea să se termine cu bine, singurul câştigător va fi statul Israel şi dorinţa sa de supravieţuire.

Miniştrii îl ascultară în linişte când Rabin anunţă că aproba planul, dar că oricum era gata să asculte recomandările tuturor membrilor cabinetului. Dacă la sfârşitul şedinţei majoritatea era contra planului, avioanele nu aveau să mai decoleze. Discuţia continuă ore în şir.

În timp ce se petreceau toate acestea, la baza aeriană avioanele se aşezaseră deja la capăt de pistă pentru decolare, aşteptând cuvântul cheie *Zanek!* (La atac!). Motoarele se încălzeau împrăştiind fum şi miros de cherosen.

„De ce nu ne dau *Zanek*?” se întrebau Ariel şi Yoni. În cele din urmă avioanele decolară spre destinaţie, deşi fără ordin final. Avioanele se aflau în legătură permanentă cu Tel Aviv, şi pentru cazul în care li s-ar fi ordonat să se întoarcă la bază. Cu un zgomot puternic, *Hippos* se ridicară de la sol. „Să mergem la Entebbe fără ordinul primului ministru”, spuse Yoni Netanyahu. „Dacă nu se hotărăsc rapid, în şapte ore vom survola casa lui Idi Amin Dada în Uganda”, confirmă Ariel.

Atmosfera era tot mai tensionată pe măsură ce acele ceasului avansau. Un sunet sec, asemănător unui tunet, indică piloţilor că trei avioane de vânătoare se alăturaseră flotei de avioane, drept escortă, cu destinaţia nicăieri. La câteva ore, primul ateriza în zona de maximă securitate a aeroportului din Nairobi. Un al doilea 707 urmă aceeaşi procedură.

O nouă problemă apăru atunci când BOSS, serviciul secret al Africii de Sud, informă staţia Mossad-ului din Nairobi că Idi Amin hotărâse să se întoarcă mai devreme în Uganda, venind din Insulele Mauritius. „Şi dacă trupele de comado şi avionul lui Amin aterizează pe aeroportul Entebbe în acelaşi timp?” îşi spuse Isaac Hofi, o întrebare la care putea să răspundă doar pe aeroportul ugandez.

Flotila de patru Hercules survola vârful Sinai, atunci când primi de la Tel Aviv atât de mult doritul cuvânt *Zanek.* Din acea clipă, staţiile radio amuţiră. Avionul-ghid, cu radarul său, le informa pe celelalte trei despre drumul ce trebuia să le ducă în inima Ugandei. David, comandantul flotilei, mergea înainte atunci când primi ordinul să zboare cu viteză maximă spre Entebbe.

În ultima clipă, perturbările atmosferice fură dure, impunând schimbarea planurilor de zbor. Fiecare avion zbura în linişte şi autonom de restul flotilei pe timp de noapte, ca o măsură de precauţie în cazul în care vreunul din ele ar fi fost interceptat. La câteva ore după aceea, coborau prin întunecata Vale Rift în direcţia lacului Victoria. În primul Hercules, echipa *Metsadei,* condusă de Ariel, îşi pregătea armele cu infraroşii şi cu amortizoare, în timp ce îşi înnegreau feţele şi mâinile cu bitumen. Dan Shomron, Yoni Netanyahu şi Ariel L. revedeau ultimele detalii ale planului operativ cu echipele lor.

Ariel, şeful echipei de ucigaşi ai *Metsadei*, era un bărbat plin de contradicţii. Născut în cartierul Brooklyn din New York, a stat în fruntea unei unităţi speciale pe durata Războiului de Şase Zile, în care a fost rănit. Ieşi din IDF şi se întoarse în Statele Unite. Isaac Hofi, puternicul şef al Mossad-ului, avea un interes personal în Ariel şi fu „calul” său, nume cu care agenţii Mossad-ului îi numeau pe cei care îi sprijineau în cadrul Institutului. Însuşi Hofi făcu astfel încât *kidonul* să fie tratat la Spitalul Hadasah de rana sa din război. Tehnic era în incapacitatea de a realiza operaţiuni speciale în *Metsada,* dar Ariel era hotărât să aparţină unităţii celei mai secrete şi mai de elită din Institut. Petrecu trei luni în deşertul Negev, antrenându-se cu luptătorii comando ai armatei, până când într-o zi Ariel Sharon îl întrebă: „Ce puteţi să oferiţi Mossad-ului?”. Ariel se gândi câteva secunde şi răspunse: „Pot să recit din memorie poemele lui Nathan Alterman, unul din principalii poeţi ai Israelului”. Sharon îl privi surprins şi după ce trase o porţie zdravănă de râs, spuse: „Înainte, fiule, fii binevenit la Institut”.

O ceaţă deasă acoperea total aeroportul Entebbbe în timp ce Hercules se apropiau în zbor, cu o distanţă între ele de şapte sute cincizeci de metri. Între timp, la Tel Aviv, în biroul Ministrului Apărării, Shimon Peres, membrii cabinetului se reuniseră înainte de sosirea orei zero. După câteva minute veniră şi Rabin, Mordechai Ben-Ari, directorul El Al, şi membrii de la operaţiuni speciale. Se aşezară în linişte, aşteptând primele mesaje. Toţi cei prezenţi în sală nu scăpau din ochi masa mare cu aparate de comunicaţii ce se afla în capătul biroului Ministrului Peres. La orele douăzeci şi treizeci şi trei minute, ora locală, auziră sunetul primelor focuri de armă ale celor ce dădeau atacul, prin emiţătoarele radio pe care le purtau.

În terminalul distrus de pe Entebbe, ostaticii suportau cea de-a şasea zi în Uganda. De pază erau doi germani. Pasagerii vomitau şi aveau diaree puternică, iar unii se îmbolnăviseră chiar de malarie. Sâmbătă 3 iulie, Idi Amin Dada se prezentă în faţa ostaticilor şi anunţă că tocmai se întorsese din Insulele Mauritius şi că făcea tot posibilul să îi salveze. „Trebuie să daţi vina pe domnul Rabin, dacă se întâmplă ceva, deoarece guvernul dumneavoastră refuză să negocieze”, spuse tăios Amin.

Un grup de terorişti se împrăştiase printre ostatici. Cei ce rămăseseră în afara terminalului erau cei mai buni oameni ai lui Wadi Hadad. La intrare, doi palestinieni păzeau accesul direct la primul grup de ostatici. Unul dintre ei era Fayez Abdul-Rahim Jaber, ofiţer de operaţiuni ai FPEP. Tovarăşul său, destul de nervos, era Abdel Latif, acesta păzind partea exterioară a uşii terminalului cu un Kalashnikov cu siguranţa scoasă. Jayel Naji al-Arjam, un palestinian scund şi robust, de circa patruzeci de ani, ce purta o beretă stil Carlos „Şacalul”, stătea de pază la alt capăt al clădirii. Munca sa în FPEP era să supravegheze acţiuni teroriste împotriva intereselor israeliene în Africa de Sud. După un raport deţinut de Hofi, Al-Arjam îl ajutase pe Carlos „Şacalul” în încercarea de asasinare a lui Edward Sieff, preşedintele evreu al companiei de magazine Mark & Spencer din Londra.

Urmând un semnal, aparatele Hercules se apropiau de Entebbe. În primul dintre ele, echipa *Metsadei* şi oamenii lui Yoni aşteptau concentraţi ca avionul să aterizeze şi să deschidă platforma din spate, ca să sară pe sol. Tot în primul aparat de zbor era şi un Mercedes Benz negru asemănător celui pe care îl folosea Idi Amin, în care se aflau doi luptători comando ce aveau să se îndrepte spre intrarea principală a aeroportului, pentru a înlătura santinelele ugandeze.

Flotila de patru avioane acoperi ultima porţiune în ceva mai mult de zece minute, despărţindu-se de primele două Hercules.

Unul ateriză pe noua pistă principală şi al doilea pe cea veche, deja scoasă din uz. Avionul ghid zbura deja peste apele lacului Victoria, în timp ce picături uriaşe de apă se loveau brutal de parbrize. Dintr-o dată în faţa ochilor îi apăru un Entebbe iluminat, acesta era momentul cel mai dezbătut de conducerea operaţiunii şi de *kidonii Metsadei,* ce lucraseră în zonă, înainte de asalt. Primul avion plană de-a lungul malului occidental al lacului, Ariel văzu că viteza lui *Hippo* scădea de la o sută cincizeci la nouăzeci, în timp ce copilotul menţinea aparatul în zbor jos pentru a ateriza pe pista plină de noroi. Pilotul strigă către pasagerii săi speciali cu câteva secunde înainte ca trenul de aterizare să atingă pământul Ugandei.

Cu muşchii stomacului încordaţi, oamenii *Metsadei* se pregătiră să sară pe pământ la deschiderea platformei. Cei cinci ştiau că reuşita misiunii de salvare şi soarta tovarăşilor lor depindeau de rapiditatea lor în a elimina un număr maxim de terorişti în cel mai scurt timp.

Ariel urcă în partea înaltă a cabinei şi în faţa lui apăru primul bloc de clădiri. Cunoşteau la milimetru toate clădirile şi distanţa dintre ele. Pilotul opri uriaşul avion de şaptezeci de tone, cu anvergura aripilor de treizeci şi cinci de metri, în faţa hangarului în care se aflau ostaticii. Chiar în clipa aceea, Ariel strigă către oamenii săi: „Închideţi ochii să nu vă orbească lumina. Verificaţi-vă armamentul, şi mult noroc”.

Zgomotul scârţâitor al platformei ce se deschidea rupse o tăcere ca de moarte. Erau pe Entebbe. Afară, căldura era umedă şi grea; în câteva secunde cei cinci bărbaţi ai unităţii *Kidon* se împrăştiară. Mercedesul coborî pe rampă, îndreptându-se către intrarea principală. Uşile se deschiseră în faţa a trei soldaţi ugandezi ce salutau milităreşte vehiculul nou sosit. În câteva secunde erau morţi.

Kidonii Metsadei înaintară spre hangar. Luptătorii comando ai lui Yoni deja ocupaseră o zonă a aeroportului şi se îndreptau spre turnul de control. Fiecare din ei ştia ce trebuia să facă. Un alt Hercules ateriza în apropiere de noul terminal, dar din câte se părea cei de la turn văzură că nu era normală o asemenea mişcare de aparate de zbor.

Pe când ateriza, avu loc un foc încrucişat între trupele ugandeze şi cele israeliene de comando. Acestea erau focurile de armă ce fură auzite din Tel Aviv.

Ylan, unul din *kidonii* lui Ariel, alergă înspre obiectivul ce-i fusese încredinţat, nemţoaica despre care se credea că era Gabrielle Kroche-Tiedemann. Compatriotul ei, Wilfried Böse, stătea afară şi fuma în dreptul unei ferestre, cu spatele la silueta imensă a unui *Hippo,* fără să ştie nimic despre bărbatul îmbrăcat în negru care alerga spre el cu bocanci silenţioşi cu talpă de cauciuc.

În terminalul slab iluminat, mai mulţi ostatici stăteau în picioare. Dintr-o dată, germanul, luat prin surprindere, ridică arma. Se auzi un zgomot sec, Böse se întoarse şi căzu la sol cu aceeaşi expresie de surpriză pe faţă, cu Kalashnikov-ul cu siguranţa pusă. „Cel ce îl acoperea” pe *kidon,* aşa cum i se spune celui de-al doilea agent care stă drept scut, sări peste corp, făcându-l să se rotească până când ajunse cu gura în sus. În mod periculos, mai mulţi ostatici se ridicară în picioare şi alergară către instalaţiile abandonate ale East African Airlines.

Ylan îşi ţinu respiraţia îndreptându-se cu pistolul negru în mâna dreaptă spre femeia ce ţinea o grenadă. Timp de câteva secunde, Ylan observă chipul marcat de varicelă al nemţoaicei. Aceasta îl privi surprinsă în timp ce membrul *Metsadei* îşi îndreptă arma către capul femeii şi trase.

Cei din al treilea Hercules erau deja la sol, când luptătorii comando ai lui Yoni săriră pe ferestrele sălii în care se afla cea mai mare parte a ostaticilor, strigând în limba ebraică. Între strigăte şi uimire, ostaticii se lipiră de pământ. În sală, Jaber şi Al-Latif deschiseră focul cu o puşcă şi un pistol, rănind o ostatică, Ida Borochovitz, de cincizeci şi şase de ani. Focurile de armă făcură să cadă din acoperiş bucăţi de gips. Corpurile ostaticilor cădeau unele peste altele, în încercarea de a se pune la adăpost de focurile de armă. Un foc bine ochit îl nimeri pe Al-Latif în cap, rănindu-l grav. Un al doilea *kidon* îl doborî, amintindu-şi de ordinul de a nu lua prizonieri. Alţi doi *kidoni* ai *Metsadei* săreau pe o fereastră mai înaltă, strigând: „Israel! Israel! *Tiskavu!*”, ordinul de a se întinde la pământ. Mai mulţi pasageri ai zborului AF 139 se întinseră peste copii, încercând să-i protejeze cu trupurile lor. Focul de arme dură în sală un minut şi patruzeci şi două de secunde. Jean Jacques Maimoni, un evreu din nordul Africii, muri după ce se ridicase în picioare.

A doua echipă a *Metsadei* informă că îl executaseră pe Fayez Abdul Rahim Jaber, prieten intim al doctorului Hadad. Medicii israelieni se mişcau rapid între focurile de armă pentru a evacua răniţii, în total cinci ostatici şi patru soldaţi. Când începu asaltul israelian, Jaber alergă să se ascundă în partea din spate a unei clădiri. Ariel îl găsi tremurând, ascuns sub o saltea. Îi puse ţeava armei în dreptul capului şi după ce rosti: „Asta e pentru Israel”, trase.

Între timp, într-unul din hangare, o unitate comando era blocată de focurile unei mitraliere ce trăgea dintr-un turn. În acel moment, cineva strigă: “Yoni e rănit”. Netanyahu primise un glonţ în spate, căzând la intrarea clădirii principale. Încercă să se ridice, dar căzu din nou, pe spate, sângerând din nas şi din gură. La câteva minute, muri.

Într-un alt capăt al aeroportului, un foc uriaş ilumina cerul; erau Migurile ruseşti ce căzuseră pradă flăcărilor. La intrarea principală avu loc o luptă deschisă între israelieni şi ugandezi, luptă în care o parte din ugandezi se predară. Începuse să cadă o ploaie fină atunci când lichidatorii Mossad-ului fotografiau chipurile fără viaţă şi luau amprentele papilare ale teroriştilor morţi.

Ostaticii protejaţi de luptătorii comando alergau către avioanele Hercules, unde erau strânşi şi răniţii din operaţiunea „Raza”. Primele *Hippos* începeau să vireze pentru a decola de pe Entebbe, protejate de unităţi israeliene. La câteva minute după aceea, jeep-urile uşoare cu ultimii luptători comando şi *kidonii* urcau în ultimul avion Hercules ce decola de pe aeroportul ugandez. În total, nouăzeci de minute fuseseră necesare pentru aterizare, salvarea ostaticilor şi decolarea către casă.

Operaţiunea „Raza” fusese un succes, datorită informaţiilor primite de la *katsas* ai Mossad-ului, de la serviciile secrete britanice, franceze, sud-africane şi keniene, sprijinite de decizia politică rapidă a premierului Yitzhak Rabin, a ministrului Apărării Shimon Peres şi a *memuneh*-ului Mossad-ului Isaac Hofi, în coordonare cu Forţele de Apărare şi Forţele Aeriene ale Israelului.

Dintr-unul din avioanele Hercules, ce aterizase pe o bază aeriană secretă din nordul ţării, un grup de cinci oameni ai *Metsadei* se dădeau jos, îmbrăcaţi în haine civile. Pentru ei, nu exista niciun fel de primire de onoare, nici orchestre, nici decoraţii. Cei cinci ieşiră din bază, o luară pe drumuri diferite şi se pierdură într-un grup de oameni ce ieşeau dintr-un kibbutz din apropiere.

Doctorul *Wadi Hadad,* creierul deturnării avionului AF 139, muri de cancer la doi ani după operaţiunea „Raza”, la un spital din Republica Democrată Germană.

Capitolul VIII

Operaţiunea „Prinţul Roşu”

La câteva săptămâni după masacrul de la München, revista germană *Quick* publică un reportaj despre activităţile teroriste din Germania. În text erau dezvăluite detalii despre strânsele legături între Al Fatah şi Septembrie Negru, despre *modus operandi,* despre numele tuturor liderilor şi funcţiile lor în organizaţia teroristă.

Exclusivitatea principală a reportajului era o fotografie cu un bărbat tânăr, cu pielea închisă şi despre care se spunea că fusese adevăratul creier al operaţiunii din Oraşul Olimpic din München. Sub fotografie apărea un nume şi o funcţie în cadrul lui Septembrie Negru. Ali Hassan Salameh, şef de operaţiuni. Era prima ocazie în care numele şi chipul lui Salameh erau dezvăluite. În partea principală a reportajului era descris „ca un bărbat căruia îi plăcea să trăiască bine, să bea şampanie, să fie înconjurat de femei frumoase, dar faţa sa reală este cea a unuia din cei mai brutali şi cinici asasini din timpurile noastre”.

Unii ziarişti germani au cercetat sursele folosite de *Quick* şi au descoperit că doar Mossad-ul ar fi putut să dea spre publicare asemenea informaţii. Pentru un exclusiv bun, era clar că editorii germani nu aveau să pună prea multe întrebări. După publicare, autorităţile federale se puseră în acţiune şi ordonară în primul rând expulzarea din ţară a mii de tineri palestinieni suspectaţi de apartenenţa la Septembrie Negru sau de sprijinirea acestuia. Ca o a doua măsură, se ordonă BfV, contraspionajul, localizarea liderilor lui Septembrie Negru ce se aflau în Republica Federală a Germaniei şi expulzarea lor din teritoriu.

Cu puţin înainte de sosirea a şase agenţi BfV la o casă din apropierea Berlinului, un bărbat tânăr cu pielea închisă şi bine îmbrăcat părăsea clădirea. Salameh reuşi să se pună la adăpost la Beirut, dar trei din principalii săi operativi nu reuşiră. Ali Hassan Salameh, cu permisiunea lui Arafat, ordonă deturnarea unui avion Lufthansa, pentru a obliga autorităţile germane să îi elibereze. Înainte de a-i pune în libertate, BND îi interogă. Din declaraţiile lor reieşi clar că Hassan Salameh era un adevărat profesionist al terorismului şi un inamic periculos.

După o şedere de scurtă durată în sigura capitală libaneză, Salameh călători din nou spre Europa. În timp ce la Beirut Salameh se deplasa întotdeauna înarmat şi cu vreo zece gărzi de corp recrutate printre cei mai buni luptători palestinieni din Al Fatah, în deplasările în străinătate liderul lui Septembrie Negru se mişca singur, pentru a trece neobservat. Folosind întotdeauna serviciile contabile de la Septembrie Negru, Ali Hassan Salameh vizita unele bănci elveţiene în care depozita sau din care scotea milioane de dolari lichizi pentru a finanţa operaţiuni teroriste.

Salameh folosea aceste fonduri şi pentru a finanţa operaţiuni private ce îi aduceau beneficii imense. În timp ce, în capitalele europene, Ali Hassan Salameh trăia în lux înconjurat de femei frumoase, când se întorcea la Beirut se transforma într-un tată de familie perfect.

Când începu asasinarea liderilor de la Septembrie Negru la Roma, Paris, Nicosia şi alte oraşe, victime ale gloanţelor sau bombelor *kidonilor,* Ali Hassan Salameh ştiu nu numai că se declarase război între grupul său terorist şi ucigaşii *Metsadei,* ci şi că el însuşi se transformase în obiectivul prioritar al israelienilor. Zvi Zamir şi Mike Harari nu doreau decât ca Hassan Salameh să facă o mişcare greşită pentru a-l lovi în plin.

Mossad-ul ştia că din 1969 CIA menţinea contacte directe cu OEP prin şeful staţiei din Beirut, Robert Ames. Acesta primise indicaţii de la Casa Albă să se apropie de facţiunile palestiniene moderate. În acea perioadă, Ames şi Salameh aveau conversaţii ce erau transmise de CIA preşedintelui Nixon şi puternicului consilier pe probleme de Siguranţă Naţională, Henry Kissinger. Ali Hassan Salameh, spre neplăcerea israelienilor, deveni reprezentantul personal al lui Yasser Arafat la reuniunile cu Statele Unite.

Atât Zvi Zamir de la Mossad, cât şi William Casey de la CIA, câţiva ani mai târziu, ştiau că liderul lui Septembrie Negru era protejatul preşedintelui Amin Gemayel şi că acesta voia să se îndepărteze de directivele de la Tel Aviv şi Washington şi să se apropie de cele ale vecinilor arabi. Până la urmă, Bashir, fratele noului preşedinte, fusese asasinat din acest motiv. CIA îi oferise lui Ali Hassan Salameh suma de trei milioane de dolari cash pentru a lucra pentru ei. Problema era că Salameh era un idealist şi refuză oferta, rupând legătura cu Ames. După masacrul de la München, relaţia dintre CIA şi Ali Hassan Salameh se răci pur şi simplu.

Operativii *Kidonului* lui Harari nu aşteptau decât un semnal pentru a-i lua viaţa celui ce condusese asasinarea celor unsprezece sportivi la Jocurile Olimpice. Operaţiunea „Prinţul Roşu” avea să fie punctul final al operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu”, ordonată de Golda Meir.

În iunie 1973, Salameh începu o campanie de dezinformare a israelienilor. Staţiile serviciilor secrete israeliene începură să transmită Mossad-ului că Ali Hassan Salameh a fost văzut la Paris, Londra, Zürich şi într-o ţară scandinavă.

La sfârşitul lui iulie al aceluiaşi an, operativii de la „Mânia lui Dumnezeu”erau deja obosiţi după călătoriile continue prin toată Europa pentru a încerca să-l localizeze pe responsabilul lui Septembrie Negru. Mike Harari decise atunci să creeze o nouă echipă de *kidoni* cu scopul de a-l localiza pe Hassan Salameh şi de a-l executa.

Cincisprezece agenţi ai *Metsadei* formau o echipă de lichidatori ai Israelului. Harari şi încă doi agenţi se ocupau de execuţia lui Salameh, alţi doi acopereau prima echipă, restul erau doi *katsas* experţi în logistică, un expert în comunicaţii şi şapte membri ai *Kidonului* în rezervă aşteptând ordinele lui Harari.

Şeful operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu” avea să călătorească cu un paşaport francez pe numele Edouard Stanislas Laskier. Secundul său, Abraham Gehmer, avea să călătorească cu un paşaport britanic pe numele Leslie Orbaum. Mike o alesese pentru echipa *Metsadei* pe Sylvia Rafael, o frumuseţe sud-africană ce fusese recrutată de Mossad într-un kibbutz din nordul Israelului. Ea călătorea cu un paşaport canadian pe numele Patricia Roxborough, dându-se drept fotoreporter.

Însuşi Harari o recrută şi pe Marianne Gladnikoff, o blondă de douăzeci şi cinci de ani cu dublă cetăţenie, suedeză şi israeliană. Marianne cunoştea la perfecţie, din perioada de studenţie în Suedia, Danemarca şi Norvegia, obiceiurile, felul de viaţă, şi, cel mai important, limba acestor ţări. Şeful de operaţiuni recrută un evreu brazilian de treizeci şi şase de ani, pe numele lui Zvi Steinberg. Despre acesta din urmă, singura informaţie existentă spunea că era capabil să stranguleze un om în câteva secunde. Se zvonea că într-o zi se urcase într-un autobuz din Praga urmărind un terorist palestinian, se apropiase de el, îi strânsese cu o singură mâna traheea omorîndu-l pe loc, şi se dăduse jos dispărând în mulţime. Nimeni nu şi-a dat seama de execuţie până la sosirea autobuzului la staţia finală, unde a fost descoperit cadavrul.

Ca specialist în comunicaţii, *Metsada* îl recrută pe Dan Aerbel, un evreu danez cu afaceri în cartierul exclusivist Herzliyya, la nord de Tel Aviv. Dan avea să fie interpretul echipei. Restul echipei *Kidonului* era compus din Michael Dorff, Gustav Pistauer, Nora Heffner, Raoul Cousin, Jean-Luc Sévenier şi un alt *katsa* cunoscut pur şi simplu ca Tamar.

La 11 iulie 1973, trei membri ai *Metsadei* ajunseră la Stockholm şi închiriară pentru şase luni un apartament pentru a-l folosi drept casă pe durata operaţiunii. Heffner făcu cincisprezece copii ale cheilor, pentru fiecare operativ. După mai puţin de trei zile, Mike Harari şi oamenii lui primiră informaţii de la Unitatea 8200, ce avea drept sarcină interceptarea comunicaţiilor. Din câte se părea, Ali Hassan Salameh primise în Norvegia un curier, pe numele lui Kemal Benamane. Acesta îi aducea Prinţului Roşu un pachet de la Beirut.

Zvi Zamir îi dădu ordine exprese lui Harari să înceapă căutarea curierului prin împrejurimile oraşului Oslo. Restul echipei *Kidonului* era gata să plece deja în capitala norvegiană.

La scurt timp, operativii *Kidonului* ajunseră în Norvegia cu identităţi false. În acea perioadă, Benamane dispăruse din Oslo şi reapăruse într-un orăşel la o sută cincizeci de kilometri spre nord, Lillehammer. Harari şi secundul său la conducere, Abraham Gehmer, ajunseră la concluzia că Benamane putea să se fi deplasat spre acel oraş cu un singur obiectiv: să se întâlnească cu Ali Hassan Salameh.

Cei opt membri ai echipei *Metsadei* călătoriră în două maşini închiriate până la Lillehammer şi îl întâlniră pe Kemal Benamane la hotelul Skotte, foarte aproape de gară. Dându-se drept turişti, cei doi *katsas* cinară chiar alături de curierul arab şi îl auziră chiar spunând că era obosit şi că se ducea la culcare.

A doua zi, restul echipei israeliene începu să se desfăşoare prin orăşelul Lillehammer, în căutarea oricărui arab suspect de a fi liderul maxim al lui Septembrie Negru. În timpul urmăririi curierului, îl pierdură pe Benamane, dar îl depistară din nou la Karoline Cafe, aproape de Primărie.

Katsas se aşezară aproape de Benamane şi de alt arab cu care se întâlnise la cafenea. Marianne Gladnikoff extrase fotografia pe care o avea în buzunar pentru a compara chipul lui Ali Hassan Salameh cu cel al arabului ce se afla la doar câţiva metri de ea. Era convinsă că acel om nu era obiectivul său, dar celălalt *katsa* era sigur că bărbatul acela era chiar obiectivul lor.

A doua echipă a *Kidonului* îl urmări pe arab când acesta părăsi localul. Lui Harari îi atrase atenţia faptul că îşi suflecă pantalonii, se urcă pe o bicicletă şi ieşi în direcţia străzii principale.

Pentru Mossad, şeful grupului terorist era un playboy căruia îi plăceau viaţa, femeile frumoase şi maşinile sport. „Dacă tipul ăla e Prinţul Roşu”, se gândi Harari, „atunci e un maestru al deghizării”.

După amiază, Harari şi Gehmer primiră un comunicat de la *katsas* ce se aflau în gară, prin care erau informaţi că Benamane părăsea Lillehammer şi se întorcea la Oslo cu un bilet dus. Între timp, altă achipă a Mossad-ului îl urmărea pe arabul de pe bicicletă.

Pe la patru după amiaza arabul se opri la o baie publică. După câteva minute la vestiar, bărbatul apăru în costum de baie şi cu un prosop în jurul taliei. După ce îl salută pe paznic, arabul intră în apa caldă a piscinei. Marianne Gladnikoff, *katsa* al Mossad-ului, îşi vedea de treaba ei, dar în timp ce stătea pe marginea piscinei cu picioarele atârnându-i auzi obiectivul vorbind cursiv în franceză cu alt bărbat, care şi el avea o înfăţişare de arab. Mossad-ul ştia că Ali Hassan Salameh, Prinţul Roşu, se şcolise în colegii elegante şi că stăpânea mai multe limbi. Nu era loc de îndoială că acel arab era Ali Hassan Salameh, Prinţul Roşu, liderul suprem al lui Septembrie Megru, şi adevăratul creier al asasinării celor unsprezece sportivi israelieni cu un an înainte, la München.

Când bărbatul ieşi de la baia publică, altă echipă israeliană se ocupă de urmărirea şi supravegherea lui. Obiectivul locuia într-o casă mai mult sau mai puţin modestă de pe strada Rugdeveien 2-A. În maşinile închiriate, *katsas* se tot întorceau, ca să vadă orice mişcare sau persoană ce intra sau ieşea din casă.

Mike Harari, Abraham Gehmer şi brazilianul Zvi compuneau escadronul de execuţie. Pe la două după amiaza în ziua de 21 iulie, cei trei ajunseră cu un Mercedes Benz verde închis şi se instalară la hotelul Oppland Tourist din Lillehammer. La trei după amiaza, însuşi *memuneh*-ul Mossad-ului, Zvi Zamir, indică operativilor că avea să fie martor la execuţie. Zamir voia să îl vadă personal pe responsabilul de masacrul de la München cum murea. Zamir, alături de o gardă de corp, se cază, sub numele de Roland Tahl, la hotelul Esso Olrud, în sudul oraşului.

La şase seara, guvernul israelian prezidat de primul ministru Golda Meir decise să dea undă verde *Metsadei* pentru a duce la bun sfârşit lichidarea. Acum trebuia aşteptat cel mai bun moment pentru a da lovitura finală operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu”. În după amiaza zilei de 21 iulie 1973, *katsas* şi *kidonii* îl văzură pe Salameh ieşind din casă alături de o tânără. Israelienii îl urmăriră până la un cinematograf din apropiere, unde rula filmul *Where Eagles Dare*, cu Richard Burton şi Clint Eastwood.

La aproape două ore după aceea, presupusul Ali Hassan Salameh ieşi din local sărutând-o pe femeie şi râzând, alături de alte două cupluri. Cei şase se îndreptau către staţia de autobuz Furubakken. El purta o jachetă scurtă de culoare verde, un jerseu cu guler înalt de culoare maro şi pantaloni cu buzunare. După ce îşi luară rămas bun, cuplul începu să meargă încet în direcţia străzii Rugdeveien, când o Mazda albă se opri în faţa lor. În maşină se aflau Marianne Gladnikoff, Sylvia Rafael, Zvi Steinberg şi Tamar. La câţiva metri erau urmaţi de un Volvo alb în care se aflau Mike Harari, Abraham Gehmer şi Dan Aerbel.

Steinberg şi Tamar se dădură jos şi maşină, înarmaţi cu pistoale Beretta. Arabul încercă să o ia la fugă dând-o la o parte instinctiv pe femeia ce mergea cu el, dar Steinberg începuse deja să tragă. Primele gloanţe îl loviră pe Ali Hassan Salameh distrugându-i genunchiul stâng, zburându-i degetul arătător de la mâna dreaptă, iar alte două îi distruseră stomacul. Îngenuncheat fiind pe pavaj, în timp ce se ruga să nu fie împuşcat, unul din *kidonii Metsadei* se apropie de el, puse ţeava pistolului după urechea teroristului şi trase. Glonţul explodă în cap, ucigându-l pe loc. În timp ce operativii israelieni se urcau din nou în maşini, femeia alergă spre cadavrul bărbatului plângând şi cerând ajutor.

Dar israelienii nu îl asasinaseră pe Ali Hassan Salameh, Prinţul Roşu, creierul masacrului de la München, legendarul lider terorist palestinian şi prieten intim al lui Yasser Arafat. *Kidonii Metsadei* tocmai îl omorâseră pe Ahmed Bouchiki, un simplu ospătar algerian de treizeci de ani ce se întorcea acasă împreună cu Torill, soţia sa norvegiană, care era însărcinată, după ce văzuseră un film. Tocmai se petrecuse unul din cele mai mari dezastre din toată istoria Mossad-ului.

Pe la unsprezece fără zece noaptea, poliţia norvegiană primi primul telefon despre focurile de armă. La patru minute după aceea, două patrule ajungeau la faţa locului. La aceeaşi oră, escadroanele de execuţie ale Mossad-ului începeau jocul evadării. Mike Harari conducea deja un Volvo verde pe autostrada către Oslo, iar într-o geantă sport ţinea lângă el pistoalele Beretta folosite la asasinarea celui despre care credeau că era Ali Hassan Salameh. Într-un Peugeot albastru fugeau Sylvia Rafael, Abraham Gehmer, Dan Aerbel şi Marianne Gladnikoff.

Asasinarea lui Ahmed Bouchiki era prima crimă din Lillehammer în ultimii patruzeci de ani. Prima impresie a poliţiei a fost că era vorba de o reglare de conturi în afacerile cu droguri, dar victima, după cum spuneau vecinii, avea o viaţă exemplară şi participa cu soţia la activităţile comunitare. Într-un oraş de douăzeci de mii de locuitori, unii au declarat că văzuseră mai mulţi străini circulând prin oraş înainte de asasinat. La vremea aceea, *katsas* şi *kidonii* Mossad-ului ajunseseră deja la Oslo.

Mike Harari urcă la bordul unui feribot şi reuşi să se întoarcă în Israel; Dan Aerbel şi Marianne Gladnikoff fură arestaţi când înapoiau maşina închiriată la aeroport; Sylvia Rafael şi Abraham Gehmer fură arestaţi în apartament; Tamar, Michael Dorff şi Zvi Steinberg reuşiseră să se refugieze în casa unui oarecare „Yigal”, în realitate Yigal Eyal, şeful securităţii la ambasada Israelului în Oslo. Când poliţia norvegiană intră în locuinţă, Eyal se legitimă ca diplomat şi îi obligă să plece din casă, dar înainte îi arestară pe Tamar, Michael Dorff şi Zvi Steinberg.

Primele detalii ale operaţiunii fură dezvăluite poliţiei de Dan Aerbel. El suferea de claustrofobie şi fusese închis într-o încăpere, pe întuneric. Pentru a fi mutat într-o celulă mai mare cu fereastră, el dezvălui, la schimb, şi cele mai mici detalii ale asasinatului.

Cea mai mare umilinţă suferită de *Metsada* în toată istoria sa veni atunci când unul din operativi fu arestat într-un apartament din Paris de poliţia franceză şi predat procuraturii norvegiene. Serviciile secrete norvegiene şi franceze începuseră să pună cap la cap piesele asasinatului din Lillehammer şi ale evenimentelor petrecute la Roma, Paris şi Nicosia în cadrul operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu”. Toate asasinatele erau legate între ele, iar lichidatorii erau membri ai spionajului israelian.

Odată cu noile arestări, printre liderii guvernului şi ai serviciilor secrete de la Tel Aviv începu să se cuibărească panica. Pierderea operativilor Mossad-ului şi ai ultra secretei unităţi de lichidatori, *Kidon,* punea o mare presiune pe Golda Meir. Când ziarele norvegiene publicară adevărata identitate a lui Ahmed Bouchiki, pentru mulţi israelieni dispăru aura de mister pe care o aveau despre Mossad, gardianul secret al poporului evreu.

Guvernul israelian încercă prin toate mijloacele să aplaneze scandalul şi rolul Mossad-ului în afacerea Lillehammer, promiţând „colaborare strânsă” cu serviciile secrete norvegiene, dar poliţia norvegiană era altceva. Pentru poliţie şi pentru Leif Lier, anchetator şef, exista o înţelegere clară între spionajul norvegian şi Mossad-ul israelian, lucru care a dus la asasinarea unui biet ospătar algerian la Lillehammer. Conform şefului poliţiei norvegiene, serviciile de informaţii trebuiau să fi detectat o operaţiune la o asemenea scară pregătită de israelieni chiar în inima ţării. Opoziţia spuse atunci că dacă se ştia acest lucru, trebuia să se încerce evitarea lui, iar dacă se ştia şi nu s-a încercat evitarea lui, însemna că serviciile de informaţii norvegiene erau complice la asasinat.

Dan Aerbel le dădu anchetatorilor un număr de telefon, 256230, şi numele „Mike” în Tel Aviv, linia de urgenţă a spionajului israelian. La celălalt capăt al liniei li se confirmă că Aerbel era agent activ al Mossad-ului.

Era sigur că atunci când escadronul de lichidatori israelieni îl asasina pe Ahmed Bouchiki la Lillehammer, Ali

Hassan Salameh, Prinţul Roşu, se afla în acelaşi timp în zonă, doar că în loc de Oslo, el era la Stockholm, unde avea întâlniri secrete cu teroriştii arabi. Când şeful lui Septembrie Negru citi ştirile despre asasinatul din Lillehammer, ştiu imediat că obiectivul acelui asasinat era chiar el, şi că israelienii nu aveau odihnă până ce nu-l omorau.

La 6 octombrie 1973, trupe egiptene şi siriene trecură frontiera în timpul celei mai sfinte sărbători evreieşti, ziua de Yom Kippur. Tancurile siriene intrară în Înălţimile Golan iar egiptenii traversară Canalul de Suez. Israelienii, revenindu-şi din surpriză, contraatacară şi îi împinseră pe egipteni până la câţiva kilometri de Cairo. Acel război fu punctul final al operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu”, dar pentru Mossad şi *Metsada* asasinarea lui Ali Hassan Salameh era mai mult o chestiune de onoare şi mândrie patriotică decât orice altceva.

La 3 noiembrie 1973, Mossad-ul află că Hassan Salameh se întâlnise în secret, în Maroc, cu Vernon Walters, subdirectorul CIA. Americanii îi încercau pe palestinieni, să vadă ce poziţie ar adopta în cazul unor ipotetice negocieri de pace în Orientul Mijlociu, punându-se capăt şi atacurilor teroriste asupra obiectivelor nord-americane. Relaţiile dintre Salameh şi CIA erau atât de strânse, încât însuşi liderul lui Septembrie Negru anunţă spionajul american despre un complot pentru asasinarea lui Henry Kissinger în timpul unei deplasări a acestuia prin Liban. Protecţia lui Kissinger la Beirut fu condusă de oamenii de la „Forţa 17”, unitatea de protecţie a lui Yasser Arafat.

Pentru a-i întoarce favorul lui Ali Hassan Salameh, când Arafat a fost invitat să vorbească la Adunarea Generală a ONU, la New York, la 13 decembrie 1974, Ali Hassan Salameh a fost primit cu onoruri de stat de către CIA şi invitat să stea într-un apartament foarte elegant la hotelul Waldorf-Astoria, fără să plătească.

La începutul lui 1975, când izbucni Războiul Civil în Liban, sute de cetăţeni americani au fost evacuaţi. Luptătorii de la „Forţa 17”, înarmaţi până în dinţi, escortară cele două convoaie de refugiaţi americani, primul prin Beirut, până la plajele ocupate de marinarii din Flota a Şasea a US Navy în Marea Mediterană, şi al doilea, prin munţii Shouf, până la Damasc. Toate miliţiile combatante din Liban primiră un comunicat care le spunea că dacă atacau convoaiele, deveneau inamici ai OEP şi ai luptătorilor săi. Henry Kissiger scrise personal o notă de mulţumire lui Yasser Arafat, pentru ajutorul dat, în timp ce Hassan Salameh era din nou primit la cartierul general al CIA din Langley, Virginia, ca un aliat adevărat şi hotărât.

În iunie 1977, creierul măcelului de la München se căsători cu Georgina Rizak, fostă Miss Liban şi Miss Univers, cu care avu doi copii, Ali şi Osama. Rizak era fiica unui creştin libanez şi a unei unguroaice catolice. CIA plăti toate cheltuielile pentru luna de miere în Hawaii şi la Disney World.

La sfârşitul lui 1978, Mossad-ul, de data aceasta condus de puternicul Isaac „Haka” Hofi, le ordonă acelor *katsas* să îşi concentreze din nou atenţia asupra protejatului lui Yasser Arafat. *Memuneh*-ul ştia că nu vor avea mari probleme cu implicarea *Kidonului*, cu permisiunea primului ministru Menahem Begin, fost lider al Irgun, organizaţia extremistă evreiască ce reuşise să câştige alegerile cu un an înainte. Dar înainte de a-i prezenta această solicitare lui Begin, Hofi voia să adune un număr cât mai mare de probe. Prin şeful staţiei CIA de la Paris, Mossad-ul informă la Langley că Ali Hassan Salameh era un obiectiv pentru ei, dar înainte trebuiau să ştie dacă liderul palestinian era încă informator al CIA. Dacă americanii nu îl sprijineau pe Salameh, Mossad-ul nu va pierde o bună ocazie pentru a-i da o lovitură de graţie creierului măcelului de la München.

În partea musulmană a Beirutului, toţi străinii erau suspectaţi de a fi agenţi israelieni, dar Erika Mary Chambers de treizeci de ani, cunoscută ca „Penelope”, era considerată de vecini drept o femeie ciudată şi excentrică. Chambers sosise în capitala libaneză în toiul luptelor din noiembrie 1978. Trăise mai mulţi ani în Germania, deşi călătorea cu paşaport britanic, emis în 1975. Erika Chambers închiriase un apartament la etajul opt la intersecţia străzilor Verdun şi Madame Curie. Nu ieşea decât la cumpărături şi să mai lucreze la tablouri, marea sa pasiune.

Toţi vecinii afirmau că era o femeie de treabă, mereu urmată de două pisici, tot timpul sprijinită de fereastră, uitându-se la apusurile de soare. Dar nu ştiau că Chambers sau Penelope nu se uita la apusul de soare ci la două maşini, un Chevrolet Wagon şi un Land Rover care, în fiecare după amiază, la aproximativ aceeaşi oră, treceau pe sub fereastra ei.

Femeia nota scrupulos pe un bloc notes numerele de înmatriculare ale maşinilor, culoarea, câţi oameni erau la bord, ce traseu urmau odată ce treceau de clădire, etc. Cele două maşini făceau în fiecare zi acelaşi drum, fără niciun fel de precauţie. Cu un binoclu puternic, Erika Chambers putu să îl zărească pe Ali Hassan Salameh pe unul din locurile din spate al Chevroletului, între două gărzi de corp. În Land Roverul care îl urma întotdeauna, călătoreau înarmaţi până în dinţi şase luptători de la Al Fatah. Nu era niciun fel de îndoială pentru Isaac Hofi că Ali Hassan Salameh devenise mai puţin atent după căsătoria cu Georgina Rozak. Prinţul Roşu, unul din cei mai căutaţi terorişti de către *Metsada,* era un bărbat ce credea prea mult în norocul său, lucru ce avea să-i fie cel mai mare duşman. La începutul lui ianuarie 1979, Erika Chambers era deja pregătită.

La 13 ianuarie, pe la unsprezece dimineaţa, sună telefonul de la biroul firmei de închirieri de maşini Lenna Car Hire. Apelul venea de la Zurich, iar apelantul se identifică drept Peter Scriver şi ceru o maşină de dimensiuni mici pentru ziua de 18 ianuarie.

La 17 ianuarie, Scriver ateriză cu un zbor Swissair pe Aeroportul Internaţional de la Beirut. Ofiţerul de la migrări deschise paşaportul britanic cu numărul 260896, emis la Londra la 15 octombrie 1975. Un taxi îl duse pe britanic până la hotelul Méditerranée, foarte aproape de plajă. În dimineaţa următoare, pe la zece, Peter Scriver se îndreptă pe jos până la biroul de închirieri de maşini. La intrare, un bărbat îi oferi o cafea turcească.

După ce făcu demersurile necesare, inclusiv asigurarea pentru toate riscurile, agentul îi înmână britanicului cheile unei maşini Volkswagen Golf, iar acesta conduse până la Beirut Occidental. Scriver nu se întoarse la hotel.

La o cafenea mai ascunsă, Peter Scriver se întâlni cu un alt turist străin, cetăţean canadian, pe numele lui Ronald Kolberg. Cu o zi înainte, acesta se cazase la hotelul Royal Garden. La recepţie prezentase un paşaport cu numărul DS 104227, spunând că e reprezentant al unei firme ce producea cuţite de oţel, cu sediul la New York. Şi el închiriase o maşină, Simca-Chrysler, de la firma Lenna Car Hire.

Vineri 19 ianuarie, Erika Chambers închirie o maşină Datsun de la firma Lenna Car Hire. Agentului care se ocupă de ea îi spuse că avea nevoie de maşină pentru o excursie în munţi. Omul îi recomandă să nu călătorească singură, din cauza patrulelor de luptători necontrolate de nimeni care făceau legea în diferite zone din Beirut. Chambers îi mulţumi pentru recomandare şi ieşi din birou.

Duminică 21 ianuarie, Peter Scriver ceru nota la recepţia hotelului Méditerranée. După ce plăti cu bani cash, îi explică recepţionerului că pleca la Amman. Ieşi din clădire, şi se îndreptă, cu maşina Volkswagen Golf, către strada Madame Curie, colţ cu strada Verdun. Parcă maşina chiar în colţul străzii, în raza ferestrelor de la apartamentul Erikăi Chambers.

Opri de îndată un taxi care să îl ducă la aeroport şi luă un avion Cyprus Airlines, cu destinaţia Nicosia. Chambers nu stabilise niciodată vreun contact cu Scriver sau Kolberg, dar recunoscu perferct Volkswagenul parcat în faţa casei sale.

Luni, 22 ianuarie 1979, dimineaţa era friguroasă şi umedă. Un vânt îngheţat mătura străzile şi bulevardele din Beirut ce duceau către port şi plaje. Ronald Kolberg ieşi din hotel îmbrăcat cu un elegant costum gri şi ceru nota la recepţie. Reprezentantul firmei de cuţite conduse până la strada Verdun, trecând prin faţa clădirii de locuinţe în care locuiau Ali Hassan Salameh şi soţia sa, Georgina Rizak. Kolberg văzu gardienii la post de-a lungul străzii şi vehiculele deschise echipate cu mitraliere şi tunuri mici fără recul. Ronald Kolberg conduse în continuare prin cartierul creştin Beirut Oriental şi o luă spre portul Junieh. Acolo se cază la hotelul Montmartre şi luă o cameră pentru o noapte.

La Damasc, Yasser Arafat inaugura cu un discurs şedinţa Adunării Naţionale Palestiniene. Arafat stătea în aşteptarea tânărului său protejat, la ultima oră a după amiezii. Ali Hassan Salameh promisese să ţină un discurs la închiderea de seară a şedinţei.

În apartamentul său, Umalih, mama lui Ali Hassan Salameh, aştepta vizita fiului său, pentru a sărbători ziua de naştere a lui Yihad, sora lui. Omul pe care Israelul îl căuta cel mai mult promisese să treacă pe acolo înainte de a pleca spre Damasc. Bătrâna era mândră de rolul important pe care fiul său îl avea în OEP. Cu câteva zile înainte, Arafat însuşi îl numise comandant şef militar al tuturor forţelor palestiniene. Ciudat, cu două zile înainte, mama lui Hassan Salameh îl întrebă dacă avea măsuri de securitate. „O să trăiesc o sută de ani, şi tu o să vezi, mamă”, îi răspunse liderul palestinian.

Pe la orele trei şi patruzeci şi cinci ale după amiezii, Salameh ieşi din clădire alături de şoferul său Jamil şi de două gărzi de corp. În urma lui era deja pregătit Land Roverul cu escorta înarmată. Ali Hassan Salameh se aşeză în spate. Cele două maşini rulară în coloană către casa lui Umalih. La un kilometru distanţă, Erika Chambers închise ferestrele apartamentului şi aşteptă ca hipnotizată, fără să scape din priviri Volkswagenul Golf parcat în faţă. Dintr-un grup de maşini, apăru Chevroletul Wagon urmat de Land Rover. Ambele încetiniră şi intrară pe strada Verdun pentru a întoarce spre strada Madame Curie. Încet-încet, primul vehicul ce îl transporta pe Ali Hassan Salameh se apropia de Volkswagenul parcat. Cinci sute de metri, trei sute de metri, două sute de metri, o sută de metri. Chambers se schimbă la faţă, deschise gura pentru a se proteja de unda de explozie şi apăsă butonul roşu al comenzii pe care o avea alături. Chevroletul trecea în clipa aceea prin dreptul Golfului albastru. La miimi de secundă după aceea, vehiculul parcat explodă învelind într-un bulgăre de foc enorm şi distrugător tot ce era în jur.

Chevroletul sări în aer, înconjurat de o masă de fiare, bucăţi de sticlă şi părţi de corp uman, ce se împrăştiară pe stradă. Şasiul maşinii fu distrus, în timp ce focul mânca trupurile celor patru pasageri. Sirenele maşinilor de poliţie şi ambulanţă rupseră liniştea de după explozie. Primele ambulanţe ale Semilunii Roşii îi evacuară pe cei patru pasageri din Chevrolet. Land Roverul care îl urma dispăruse total iar cei opt ocupanţi fuseseră omorâţi pe loc de unda de şoc.

Georgina Rizak ajunse la Spitalul Universitar American la volanul unei maşini sport englezeşti. Sute de kilograme de exploziv plastic uciseseră zece persoane şi răniseră alte zeci de persoane, în majoritatea lor trecători. În timpul emoţiei pe care o trezise explozia la colţul străzilor Verdun şi Madame Curie, nimeni nu o văzu pe Erika Chambers care ieşea din casă, şi la volanul unui Datsun se îndepărta de locul evenimentelor. După cincisprezece minute, o lua pe şosea către portul Junieh. Ronald Kolberg părăsea hotelul Montmartre şi se îndrepta către plajă, cu maşina.

La aceeaşi oră, într-o sală de operaţii a Spitalului Universitar American, un chirurg încerca să trateze rănile grave ale unui trup ce se golea de sânge puţin câte puţin. Un fragment din caroseria Chevroletului se înfipsese în creier şi ieşea prin ceafa unui bărbat tânăr. La patru şi câteva minute după amiaza, Ali Hassan Salameh murea pe masa de operaţie.

Poliţia avea să descopere la scurt timp două maşini, un Datsun şi un Simca-Chrysler părăsite în mijlocul plajei. Ronald Kolberg şi Erika Chambers dispăruseră printre umbrele misterioase ale *Kidonului*, unitatea de ucigaşi ai *Metsadei.* În fine, la şapte ani de la uciderea sportivilor israelieni la Jocurile Olimpice de la München ’72, liderul suprem al lui Septembrie Negru fusese ajuns de braţul lung al justiţiei lui Israel.

În aceeaşi noapte, la Tel Aviv, mai mulţi lideri ai guvernului şi serviciilor de informaţii ciocneau pentru succesul operaţiunii „Prinţul Roşu”. Golda Meir, cea care în 1972 ordonase aşa numita operaţiune „Mânia lui Dumnezeu”, nu a putut fi martoră a loviturii finale dată responsabililor de moartea sportivilor israelieni. Bătrâna politiciană murise cu câteva luni înainte în casa sa din Ierusalim. Legea „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte” se împlinise.

Peter Scriver şi Erika Chambers făceau parte dintr-un escadron de execuţie al *Kidonului,* braţul operativ al *Metsadei. Kidonul* interveni prin ordin al primului ministru Menahem Begin către *memuneh*-ul Mossad-ului, Isaac Hofi, în noiembrie 1978, cu două zile înainte de asasinarea lui Ali Hassan Salameh şi în cadrul operaţiunii „Prinţul Roşu”.

Sylvia Rafael fu condamnată la cinci ani şi jumătate de închisoare pentru asasinatul din Lillehammer. În timpul detenţiei, învăţă să cânte la ghitară, studie psihologia şi învăţă ebraica. Când procurorul norvegian care o anchetase avu un accident de maşină şi fu internat, Sylvia Rafael îi trimise o carte poştală urându-i însănătoşire grabnică. Agentul Mossad-ului semnă cartea poştală cu numele „005 şi jumătate, spionul de la răcoare”, referindu-se la anii de condamnare. După eliberare, la capătul a douăzeci şi două de luni de închisoare, se căsători cu avocatul ei, Anneus Schodt, şi se stabili în Norvegia. Autorităţile italiene cerură fără succes extrădarea Sylviei Rafael, bănuită de participarea la asasinarea lui Wael Zwaiter în octombrie 1972.

Abraham Gehmer fu condamnat la cinci ani şi jumătate de închisoare şi pus în libertate după douăzeci şi trei de luni de detenţie. Gehmer părăsi Mossad-ul şi-şi termină studiile de Artă la Universitatea din Tel Aviv. În prezent, trăieşte cu familia în cartierul Herzliyya.

Dan Aerbel fu condamnat la cinci ani şi pus în libertate după nouăsprezece luni de detenţie. Se întoarse în Israel, unde ocupă funcţia de şef de publicitate al firmei OSEM Food Industries.

Marianne Gladnikoff fu condamnată la doi ani şi jumătate de închisoare; *Zvi Steinberg* la un a de închisoare cu acuzaţia de spionaj, iar restul celor arestaţi, inclusiv *Michael Dorff,* fură absolviţi de tribunalul norvegian.

Mike Harari, şeful echipei *Kidonului*, şi responsabil maxim al operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu” şi al asasinării lui Ahmed Bouchiki, primi o mustrare severă după eşecul de la Lillehammer şi îşi continuă munca de şef al staţiei Mossad-ului în Mexic. Din câte se spune, Harari conduse echipa *Kidonului* care îl execută pe Ali Hassan Salameh în 1979. La ani după aceea, părăsi Mossad-ul şi deveni consilier special al dictatorului panamez Manuel Antonio Noriega, până în decembrie 1989, când Statele Unite au invadat Panama.

Golda Meir, după eşecul de la Lillehammer, ordonă retragerea *Kidonului* şi sfârşitul operaţiunii „Mânia lui Dumnezeu”. Izbucnirea celui de-al patrulea război arabo-israelian (Războiul de Yom Kippur, din octombrie 1973) o îndepărtă de la putere, fiind înlocuită de Yitzhak Rabin atât în fruntea Partidului Laburist cât şi a guvernului israelian.

Rudele sportivilor israelieni asasinaţi la München se deplasară la Montreal, la Jocurile Olimpice din 1976, pentru a cere Comitetului Olimpic Internaţional (COI) să decreteze un minut de tăcere la ceremonia de deschidere, în amintirea victimelor. Cererea fu respinsă.

Comitetul Olimpic Internaţional nu şi-a recunoscut niciodată responsabilitatea pentru lipsa măsurilor de securitate la Jocurile Olimpice de la München, care a dus la asasinarea celor unsprezece sportivi din echipa olimpică israeliană.

Ulrich Wegener, fondatorul GSG-9, forţele speciale ale poliţiei germane, recunoscu că acţiunea poliţiei pe aeroportul Fürstenfeldbruck a fost „una din cele mai grave erori comise de guvernul german în acei ani, şi că aşa ceva nu se va mai repeta pe pământ german”.

În 1996, *Guvernul israelian* condus de laburistul Shimon Peres recunoscu oficial, după douăzeci şi trei de ani, că algerianul Ahmed Bouchiki nu era terorist; că Norvegia e o ţară aliată şi că Mossad-ul nu va mai realiza operaţiuni sub acoperire pe teritoriul acesteia.

Torill Larsen-Bouchiki, văduva lui Ahmed Bouchiki şi fiica ei de douăzeci şi doi de ani, *Malika*, primiră o indemnizaţie importantă de la Guvernul israelian. Suma este secretă.

Capitolul IX

Operaţiunea „Atomul” (1979-1981)

Între aprilie 1979 şi iunie 1981, Isaac Hofi, *memuneh*-ul Mossad-ului, avea să conducă una din cele mai mari campanii împotriva Irak-ului din toată istoria serviciului secret israelian. Pentru războiul ce avea să se dezlănţuie, Hofi avea să folosească una din cele mai secrete arme ale Mossad-ului, *Kidonul.* Primul ministru Menahem Begin îl va sprijini total pe Hofi, împreună cu guvernul israelian, pentru a împiedica Irakul să-şi îndeplinească visul nuclear, atât de mult dorit.

Israel şi Irak erau în război permanent din 1948, an în care statul arab adusese trupe în cadrul unei forţe militare comune, după declararea oficială a statului Israel. Statul evreu era o adevărată obsesie pentru preşedintele irakian Saddam Hussein, care avea o putere nucleară prin care putea pune în şah echilibrul militar din Orientul Mijlociu.

Programul nuclear irakian începu oficial şi în secret la 11 iulie 1970, atunci când guvernele de la Bagdad şi Paris au încheiat un acord de cooperare reciprocă prin schimburi de piese şi material nuclear francez şi petrol irakian. Mossad-ul ştia de atunci că Saddam Hussein îi ordonase unuia din cei mai credincioşi generali ai săi, Abdel Jabbar Shanshall, să ia legătura cu ruşii pentru a obţine sprijinul Moscovei la un proiect de înarmare nucleară.

Kremlinul îi spusese clar lui Jabbar că nu va permite nimănui să folosească material nuclear rusesc pentru fabricarea de arme atomice. Contrariat, liderul irakian, după ce medită cu privire la decizia sovietică, se gândi că era mai bine. Moscova, prin KGB, pretindea că făcea presiuni asupra Bagdadului pentru a pune capăt represiunii guvernului lui Saddam Hussein împotriva membrilor Partidului Comunist Irakian. Saddam nu era atât de dispus să acorde libertate comuniştilor irakieni, în schimbul unui material nuclear de calitate proastă.

Zvi Zamir, pe atunci director al Mossad-ului, ştia că irakienii şi *mukhabarat*-ul lui Saddam căutau prin diferite ţări vreun furnizor. Mai întâi Golda Meir, şi apoi Yitzhak Rabin, îi dăduseră undă verde lui Zvi Zamir să pună capăt dorinţelor nucleare ale liderului irakian. Dacă era necesar, niciun prim ministru al Israelului nu putea să refuze implicarea braţului lichidator al *Metsadei,* dacă prin această intervenţie îl împiedicau pe Saddam Hussein să obţină bomba nucleară.

În 1972, staţia de la Paris a Mossad-ului informă la Tel Aviv că detectaseră un număr mare de mişcări ale irakienilor pentru a se întâlni cu înalţi responsabili ai guvernului francez şi mai ales cu tehnicieni pe domeniul nuclear. *Katsas* reuşiră chiar să fotografieze militari irakieni ce vizitau o firmă de reciclare de material nuclear din apropiere de Marsilia.

Atât Mossad-ul cât şi guvernul israelian ştiau că liderul irakian avea relaţii foarte bune în sferele înalte ale guvernului şi industriei de armament franceze. Irakul achiziţionă o cantitate mare de armament ca recompensă pentru sprijinul Parisului în naţionalizarea petrolului irakian. Pe de o parte, Golda Meir încerca să facă presiuni asupra guvernului de la Paris şi pe de altă parte Mossad-ul făcea presiuni asupra SDECE, spionajul francez, cu scopul de a prejudicia cooperarea franco-irakiană în materie nucleară, cu prea puţin succes însă.

În martie 1974, Isaac Hofi primeşte un comunicat printr-un *Kaisarut* (legătură de la ambasadele Israelului în lume, cunoscut drept ofiţer de informaţii de către agenţiile locale de spionaj) de la ambasada Israelului în Franţa, prin care se informa că Saddam Hussein investea sume mari de bani în achiziţionarea de armament francez sofisticat, printr-o societate numită Arab Projects & Development (APD), care făcea parte din altă societate, numită Arab Resources Management (ARM), condusă de Ramzi Dalloul. Fondurile APD veneau de la doi magnaţi palestinieni din construcţii, Hassib Sabbagh şi Kamel Abdel Rahman. Mossad-ul află că APD funcţiona ca un ONG fără scopuri lucrative, în domeniul proiectelor de colaborare şi dezvoltare în diferite ţări arabe. Atât Sabbagh cât şi Rahman erau palestinieni activişti ce dădeau cantităţi enorme de bani OEP-ului, având contacte importante cu liderii palestinieni din exil, şi studiind, în trecut, la universităţi din Statele Unite şi Europa.

Într-un prim moment, Hofi încercă să îl convingă pe premierul Rabin să desfăşoare o operaţiune a *Kidonului* împotriva ambilor patroni, dar succesorul Goldei Meir era mult mai precaut atunci când era vorba de a folosit „Bisturiul lui Israel”, aşa cum spunea *memuneh*-ul. În realitate, niciunul din cei doi patroni nu participa la deciziile APD. Era clar pentru Mossad că, dacă voia să dea o lovitură APD-ului, trebuia să o facă dând în persoanele marcante şi în cei care constituiau anturajul acestuia, spre exemplu omul de afaceri Basil Aql, expertul în domeniul nuclear Tony Zahlan, sau preşedintele însuşi al APD, Ramzi Dalloul.

Acesta din urmă conducea organizaţia sub forma unei asistenţe pentru ţările sărace ce doreau să achiziţioneze armament sofisticat. Datorită strânselor relaţii personale pe care le avea cu Saddam Hussein, APD deveni un intermediar important al guvernului irakian în intenţia acestuia de a-şi dezvolta proiectul nuclear. Prima misiune încredinţată lui Dalloul a fost să caute şi să repatrieze în Irak oameni de ştiinţă arabi, experţi în fizică nucleară, care lucrau pentru alte puteri. Mulţi din ei lucrau în programe nucleare în Germania, Canada, Marea Britanie şi chiar în Franţa. Pe vremea aceea, Hofi ştia deja că era mai important să lovească în tehnicienii din domeniul nuclear decât în liderii APD. Era clar că dacă *Kidonul* elimina un executiv, era uşor de înlocuit, pe când dacă era asasinat un om de ştiinţă expert în materie nucleară cu ani de pregătire, înlocuirea lui era mult mai complicată.

Dalloul reuşi să convingă un număr mare de experţi arabi să părăsească locurile lor confortabile de muncă din Occident, pentru a veni să lucreze la Bagdad. Nu se ştie dacă APD sau Ramzi Dalloul ştiau că Saddam Hussein prevăzuse să construiască armament nuclear. Ziaristul şi scriitorul palestinian

Saïd Aburish, în excelenta biografie a liderului irakian, *Saddam Hussein, The Politics of Revenge,* afirma că un înalt funcţionar al APD, după ce descoperi că Irakul încerca să construiască arme atomice, îl sfătui pe lider să se concentreze pe construirea de arme de distrugere în masă, chimice sau biologice, în timp ce continua să dezvolte programul nuclear. Pentru consilierii lui Saddam, armele chimice şi biologice erau eficiente, iar construirea lor mai uşoară, mai rapidă şi mai ieftină, pe când armele nucleare şi dezvoltarea lor erau mai complicate, mai lente şi mult mai costisitoare.

La începutul lui 1975, societatea Arab Projects & Development începu să lucreze exclusiv pentru Saddam Hussein. CIA informă atunci Mossad-ul că între cincizeci şi şaptezeci de oameni de ştiinţă din diferite state arabe, experţi pe diferite domenii, inclusiv biologie moleculară, chimie, fizică nucleară şi materiale, se deplasaseră în Irak. Oamenii de ştiinţă erau recrutaţi de două organisme, unul cu sediul la Bagdad, Institutul Sahd Bin Heitham, şi altul cu sediul la Berna, Institutul Arab de Cercetare. Mossad-ul descoperi, prin serviciul de spionaj britanic MI6, că ambele instituţii aveau legătură cu unul din cumnaţii lui Saddam Hussein. Hofi îi propuse din nou lui Rabin să dea o lovitură de maestru acolo unde lucrau oamenii de ştiinţă. Intenţiile *memuneh*-ului erau mai întâi să omoare cât mai mulţi oameni de ştiinţă, şi apoi să dea un avertisment altor oameni de ştiinţă arabi ce ar fi tentaţi de către Irak să lucreze pe viitor în programul său de înarmare. Trebuia să fie clar la Bagdad că Israel nu permitea dezvoltarea armamentului pe care o începuse Saddam Hussein.

Din acel moment, Irakul începu o cursă contracronometru pentru dezvoltarea în secret a programelor de înarmare nucleară şi biologică, în timp ce Israelul, cu informaţii de la britanici şi americani, începea să proiecteze strategii prin care să paralizeze sau cel puţin să întârzie dezvoltarea ambelor programe. La 6 noiembrie 1975, Franţa acceptă oficial contractul de furnizare de material către Irak, pentru construirea a două reactoare nucleare, unul de dimensiuni mici pentru scopuri de cercetare, botezat Isis, şi un al doilea, mai mare, cu o capacitate de şaptezeci de megawatti, numit Osiris. Contractul se ridica la circa 275 milioane de dolari. Francezii includeau, cadou, vreo douăsprezece kilograme de uraniu îmbogăţit la 93%, suficient pentru construirea a patru capete nucleare.

Între timp, într-o staţie de autobuz din Paris, Butrus Eben Halim se uita fix la o blondă foarte frumoasă care în fiecare dimineaţă venea în acelaşi loc şi aştepta sosirea unui bărbat într-o maşină Ferrari BB512, se urca în maşină şi pleca cu el. Săptămâni întregi, tânăra făcu acelaşi lucru.

Halim era un irakian ce ducea o viaţă monotonă şi care se gândea pe tot traseul autobuzului la femeia aceea. Nu vorbea cu nimeni, şi, urmând recomandările serviciilor secrete irakiene, schimba traseul zi de zi, pentru a ajunge mereu în acelaşi loc, la staţia de autobuz.

Din staţie, irakianul făcea întotdeauna acelaşi drum. Staţia de autobuz din apropierea locuinţei sale din Villejuif, staţia de metrou Saint-Lazare şi de acolo cu trenul până la Sarcelles, la nord de Paris, locul în care lucra la un proiect foarte secret destinat construirii unui reactor nuclear în Irak.

Într-o dimineaţă călduroasă din august 1978, autobuzul ajunse înaintea maşinii Ferrari. Blonda se uită împrejur după maşina sport, şi cum nu o zări se hotărî să folosească transportul comun.

Autobuzul pe care expertul irakian trebuia să îl ia sosea cu întârziere. După câteva clipe, ajunse şi maşina Ferrari în dreptul lui. Şoferul se dădu jos şi începu să se uite într-o parte şi-ntr-alta după femeie. Halim se îndreptă spre şoferul maşinii sport italiene şi îi spuse că femeia se urcase în autobuz. Uşor contrariat, bărbatul îi mulţumi dar înainte de a se urca în maşină îl întrebă pe irakian în ce direcţie mergea şi se oferi să îl ducă. Butrus Eben Halim se urcă în maşină. Şoferul ce se dădea drept cetăţean englez, Jack Donovan, era în realitate Ran S., un *katsa* de la staţia din Paris a Mossad-ului. Peştele muşcase momeala.

Şeful lui *Tsomet* („Regele”, departament de recrutare ce îi conduce pe *katsas*) dădu ordin să se „atace” obiectivul cel mai uşor, şi acesta fu Butrus Eben Halim. Mossad-ul îl alesese pe irakian pentru că era singurul ce trăia într-un apartament particular. Restul oamenilor de ştiinţă şi tehnicienilor locuiau împreună cu familiile în blocuri de locuinţe păzite de serviciile secrete ale lui Saddam Hussein. Halim era căsătorit şi nu avea copii. Soţia sa era o femeie atrăgătoare, arăboaică, pe numele ei Samira, ce ducea o viaţă monotonă în capitala franceză.

Mossad-ul instalase microfoane în tot apartamentul omului de ştiinţă irakian. Odată instalate, un *shicklut*, ce avea sarcina de a controla ascultările, începu să înregistreze toate conversaţiile.

Contactul fu stabilit de o tânără *katsa,* numită Dina. Într-o dimineaţă, se prezentă direct la domiciliul soţilor Halim dându-se drept vânzătoare de cosmetice. Samira, la fel ca toate femeile din clădire, era încântată de ofertele Dinei.

Relaţia dintre cele două femei deveni tot mai strânsă, până la punctul în care Samira obişnuia să o sune pe agenta israeliană, să stea la o cafea împreună şi să discute. Israelianca spunea că e fata unei familii din sudul Franţei şi că voia să scoată ceva bani în plus prin vânzarea de cosmetice din uşă în uşă. Între timp, o altă echipă a Mossad-ului încerca să stabilească contactul cu omul de ştiinţă irakian. Calea ce trecea prin soţie pentru a-l putea recruta pe soţ nu dădea roade, iar tactica trebuia schimbată.

Într-o după amiază în care Dina şi Samira se întâlneau acasă la cea din urmă, testând cosmetice noi, Butrus Eben Halim sosi acasă. Într-un moment în care Samira ieşi din salon, Dina, îmbrăcată cu o rochie roşie veche începu să se uite prin bibliotecă. Atrăgătoarea tânără se urcă pe o scară mică, să ajungă la partea cea mai de sus. Cu colţul ochiului, văzu cum irakianul încerca să se uite sub rochia ei. Primul pas pentru recrutare se făcea, fără ca el să îşi dea seama.

Din ascultări, agenţii Mossad-ului auziră în aceeaşi noapte cum soţia îl certa pe Halim pentru că încercase să flirteze cu tânăra vânzătoare de cosmetice. Din ziua aceea, femeia nu o mai sună pe Dina, dar o nouă posibilitate se deschise.

Prima dată când urcă în Ferrari, irakianul nu îi vorbi despre munca sa noului prieten, Jack Donovan. Nu spuse decât că soţia lui se întorcea în ţara de origine, că îi plăcea mâncarea bună şi că nu bea alcool, din motive religioase.

În zilele ce urmară, Donovan (Ran S.) o luă în continuare pe frumoasa blondă. Într-o dimineaţă femeia dispăru, dar englezul începu să clădească relaţia de prietenie cu irakianul. „Ce s-a întâmplat cu femeia? ” îl întrebă Halim pe Donovan. „Era prea exigentă”, răspunse englezul. Când Mossad-ul află că Samira se întorsese în Irak, apropierea dintre *katsa* şi omul de ştiinţă irakian deveni tot mai strânsă.

Cluburi de noapte, băutură, femei, iată câteva din noile atracţii pe care i le arăta Jack Donovan lui Butrus Eben Halim. La un moment dat, englezul îi spuse noului său prieten că se gândea să călătorească la Toulon, cu o afacere bună, ce consta în achiziţionarea de containere în stare proastă pentru a le revinde în ţări africane unde aveau să fie folosite ca locuinţe pentru săraci. Chiar la sfârşitul acelei săptămâni, după presupusa afacere, Donovan îi dădu arabului un plic cu o mie de dolari. „Ia-i. Am câştigat mulţi bani şi tu m-ai ajutat”, spuse Donovan.

Ran S. primise ordin chiar de la Hofi să intre în materie, sau *tachless.* La Institut, toţi erau nerăbdători să îl recruteze pe Halim ca informator, iar pentru *memuneh*-ul Isaac Hofi, sosise deja momentul.

Katsa se hotărâse să dea o lovitură de graţie, rezervând un apartament elegant la hotelul Sofitel-Bourbon de pe strada Saint-Dominique. Plăti o prostituată, pe numele ei Marie-Claude Magalle, şi organiză o întâlnire întâmplătoare cu ea la restaurantul hotelului, unde prostituata se prezentă ca fiind una din multele lui prietene. În timp ce luau cina, un băiat de serviciu se apropie de el şi îi dădu o telegramă sosită recent. Cineva îl chema pe presupusul Donovan la o şedinţă de ultimă oră.

Atunci, agentul israelian se scuză şi îl lăsă pe Halim în compania femeii. Noaptea de sex a celor doi în apartament a fost filmată de o unitate specială a Mossad-ului.

La două zile după aceea, Jack Donovan (Ran S.) se întoarse şi se întâlni cu Halim. Israelianul îi spuse că un german îi propusese o afacere de vânzare de ţevi cu material radioactiv pentru uz medical şi că avea nevoie de un expert în domeniu.

„Aş putea să te ajut”, spuse irakianul. „Mulţumesc, dar am nevoie de cineva care să ştie domeniul. Cineva cu experienţă în produse nucleare”, răspunse Donovan. „Sunt om de ştiinţă şi locuiesc în Franţa, trimis de Irak, pentru dezvoltarea unui proiect secret. Te pot ajuta”, afirmă tăios Butrus Eben Halim.

Întâlnirea avu loc la Amsterdam, cu un alt *katsa,* numit Itsik E., şi cu Benjamin Goldstein, un om de ştiinţă israelian deţinător al unui paşaport german. După ore de negociere, Donovan şi Itsik îi lăsară singuri pe Goldstein şi Halim. În acel moment, irakianul îi vorbi lui Goldstein despre munca sa.

În timpul cinei din aceeaşi zi, Goldstein şi Itsik îi propuseră lui Halim să le dea proiectele noii platforme nucleare, pentru a copia proiectul şi a-l vinde ţărilor defavorizate. „Te plătim foarte bine pentru orice informaţie”, îi spuse Goldstein, „dar îl lăsăm la o parte pe Donovan”. Butrus Eben Halim văzu dintr-o dată posibilitatea de a câştiga mari sume de bani, şi acceptă.

În timp ce Itsik făcea presiuni asupra lui Halim să dea mai multe informaţii despre reactorul pe care îl proiectau irakienii, arabul începu să aibă remuşcări. Într-o dimineaţă, puse mâna pe telefon şi îl sună pe Donovan pentru a-i spune totul. Agentul israelian îl linişti, dar îi sugeră că poate Itsik şi Goldstein lucrau pentru CIA. Halim se sperie şi mai tare. „Ştiu cine te poate ajuta”, spuse Donovan. „Mă omoară dacă se află la Bagdad că am dat informaţii la CIA”, răspunse speriat Halim. Irakienii dezvoltau în secret proiectul Tammuz. Chiar Saddam Hussein boteză noul program nuclear cu numele unui zeu cananit şi al lunii siriene în care partidul socialist Baaz ajunsese la putere în 1968.

De la sosirea lui Menahem Begin în funcţia de prim ministru în 1977, guvernul din Israel făcuse presiuni diplomatice asupra Franţei, Braziliei, Italiei şi altor ţări, să renunţe la ideea de a furniza echipamente Irakului. *Katsas* ai Mossad-ului staţionaţi în Bagdad îl informară pe *memuneh,* Isaac Hofi, că detectaseră un flux continuu de furnizări de material nuclear către Irak. Informară şi despre sosirea unei încărcături speciale venind dintr-o ţară europeană, ce conţinea uraniu îmbogăţit.

Begin încercă să facă presiuni asupra Statelor Unite. Într-o întâlnire secretă la Casa Albă, premierul israelian îi ceru preşedintelui Jimmy Carter să oblige ţările furnizoare să înceteze cu livrările către Irak. Israelul credea că Washingtonul accepta să intermedieze, având în vedere că Jimmy Carter se temea tot mai mult de puterea pe care o dezvolta Franţa în politica sa de dezvoltare şi de proliferare nucleară. Preşedintele Valéry Giscard d’Estaing şi irakianul Saddam Hussein îi asigurau pe cei care voiau să-i audă că Irakul nu dezvolta niciun fel de politică atomică care să poată provoca o escaladare nucleară în Orientul Mijlociu. În realitate, Irakul era tot mai aproape de a deveni prima ţară arabă cu putere nucleară, şi, fără îndoială, Saddam Hussein încerca să o folosească în scopuri militare în caz de nevoie.

Menahem Begin decise atunci să îşi schimbe viziunea moderată într-o politică de a lovi mai întâi şi abia apoi de a pune întrebări. De aceea, se hotărî să convoace *Tsiach*-ul *(Tsorech Yediot Hasovur* sau Comitetul Şefilor Serviciilor Secrete*),* un fel de consiliu secret format din toţi şefii spionajului israelian. Pentru membrii acestuia era clar că, dacă Irakul reuşea să pună în funcţiune reactorul nuclear, dezvoltarea armamentului va fi la îndemâna lui Saddam Hussein, şi ca atare va fi o ameninţare la adresa siguranţei Israelului. Begin ordonă responsabililor din domeniul informaţiilor să îşi centreze obiectivele asupra culegerii de informaţii despre Tammuz Unu.

Prima lovitură dată progamului nuclear irakian de către Mossad s-a produs la data de 5 aprilie 1979. Pentru aceasta, Menahem Begin decise să îi ordone lui Isaac Hofi activarea unei echipe *Kidon. Kidonii* ajunseră în oraşul francez Toulon din diferite puncte ale Europei. Obiectivul lor era o navă industrială, proprietate a societăţii de construcţii *Constructions navales et industrielles de la Méditerranée* (CNIM), situată pe unul din cheiurile principale ale oraşului Seyne-sur-Mer, şi pe care erau depozitate cele două nuclee pentru reactoarele din programul Tammuz. În ziua următoare, trebuiau să fie îmbarcate în secret, cu destinaţia Irak.

Un convoi format din două camioane de mare tonaj circula încet pe şoseaua ce ajungea la Toulon, transportând mai multe motoare pentru avioanele Mirage, de la fabrica Dassault Breguet. La o intersecţie înainte de intrarea în oraş, un Peugeot condus de un *katsa* obligă convoiul să frâneze brusc. Nimeni nu îşi dădu seama că un al treilea camion se alăturase. În el se aflau şase agenţi ai Mossad-ului, doi de la *Metsada,* şi un expert în domeniul nuclear. Comandoul ştia că era mai simplu să treacă de porţile portului într-o coloană de vehicule, deoarece paznicii erau mai puţin zeloşi atunci când înregistrau enormele camioane cu containere închise cu lacăte cu cheie.

O altă ocazie bună era ora la care treceau de controlul de securitate. Primul camion se opri în faţa gheretei la trei şi jumătate într-o dimineaţă rece şi ploioasă, ca atare paznicii nu aveau prea mare interes să oprească un grup de camioane pe o ploaie torenţială.

Ajunşi în interiorul navei şi urmând instrucţiunile expertului în domeniul nuclear, *katsas* protejaţi de *kidoni* instalară explozivul în locuri strategice. La şapte dimineaţa se auziră patru explozii puternice ce făcură de nefolosit piesele cu destinaţia Irak. Pierderile de material ajunseră la o valoare aproximativă de douăzeci de milioane de dolari.

Un grup ecologist francez ce se autointitula *Groupe des Ecologistes Français* îşi asumă atacul, dar SDECE, serviciul de spionaj francez, îşi încheie ancheta cu un raport adresat primului ministru. În documentul clasificat ca „strict secret" se spunea că, având în vedere eficienţa operaţiunii, serviciile secrete franceze erau sigure că fusese o operaţiune pregătită de Mossad.

Menahem Begin spera ca lovitura din Seyne-sur-Mer avea să facă guvernul francez să se răzgândească cu privire la ideea sa de a-l ajuta pe Saddam Hussein să dezvolte un program nuclear. La scurt timp, speranţele politicienilor israelieni aveau să se spulbere, atunci când un raport de la *Aman*, spionajul militar israelian, confirma că fluxul de piese din Franţa spre Bagdad pentru programul Tammuz nu fusese întrerupt.

Begin se întâlni din nou cu Isaac Hofi şi îi ordonă că, în cazul în care *Kidonul* nu putea să pună capăt sau să întârzie programul nuclear irakian prin sabotaj, atunci trebuia să se gândească să îi ucidă pe toţi cei ce colaborează cu Irak, în dorinţa acestuia de a deveni o putere nucleară. Era clar pentru *memuneh* că sosise clipa de a selecţiona obiectivele ce aveau să fie lovite primele.

Primul obiectiv era doctorul Yahia al Meshad, om de ştiinţă egiptean crescut în Irak, membru al echipei care îl consilia îndeaproape pe preşedintele Saddam Hussein, dar şi Comisia de Energie Atomică din Bagdad. Meshad era, alături de Salman Rashid şi Abdel Rahman Abdul Rassool, unul din cei mai importanţi trei oameni de ştiinţă cooptaţi în Arab Projects & Development, pentru a lucra la programul secret irakian de arme de distrugere în masă. Meshad era expertul în inginerie atomică, Rashid în combustibili, iar Rahman în materiale.

Isaac „Haka" Hofi avea pe birou un raport în care se arăta că Meshad se născuse la 11 ianuarie 1932 în oraşul egiptean Banham şi că era unul din creierele licenţiate la exclusivista Universitate din Alexandria. Israelienii interceptaseră un comunicat al francezilor care prezenta tot planul de călătorie al omului de ştiinţă în Franţa. Mossad-ul ştia că avea să se cazeze în camera 9041 de la hotelul Meridien din Paris, lucru care le permise să instaleze dispozitive de ascultare.

Doar Hofi avea suficientă putere pentru a-i recomanda primului ministru Begin intervenţia unei echipe a *Metsadei.* Isaac Hofi era hotărât să încerce să îl coopteze pe Meshad şi, dacă nu era posibil, putea să dea oricând *Kidonului* ordinul de „lichidare”*.* Omul de ştiinţă putea fi o sursă valoroasă de informaţii pentru israelieni, nu doar prin cunoştinţele sale despre programul nuclear irakian şi despre centrala de la Osirak, dar şi prin strânsa sa relaţie cu Saddam Hussein.

*Memuneh-*ul Mossad-ului decise să însărcineze un *katsa*, pe numele lui Yahuda Gil, să îl contacteze şi să îl recruteze pe Yahia al Meshad. Gil, agentul spionajului israelian, era expert în recrutări de acest tip, în special datorită faptului că stăpânea perfect limba arabă.

La 13 iunie 1980, *katsa* ajunse la Meridien, traversă hall-ul larg de la intrare şi luă liftul. Ajungând la etajul nouă, se îndreptă încet către camera 9041. Bătu la uşă şi aşteptă. Uşa se întredeschise, iar de partea cealaltă apăru faţa lui Meshad, cu părul răvăşit. Omul de ştiinţă irakian îl întrebă pe noul venit ce voia.

Katsa îi comunică doar mesajul pe care *memuneh-*ul ordonase să i-l dea: „Lucrez pentru o putere străină şi aş vrea să vă ofer o sumă mare de bani ca să vă alăturaţi nouă”, răspunse agentul israelian. „Cară-te, evreu nenorocit”, strigă Meshad. Fără să răspundă, Yehuda Gil ieşi din hotel spre aeroport şi luă un zbor El Al către Tel Aviv. La câteva ore după aceea, agentul israelian îl informă personal pe Hofi despre cele întâmplate. După ce ascultă scurta relatare, Menahem Begin dădu ordin să intervină o echipă a *Kidonului*, cu ordinul de a-l lichida pe Yahia al Meshad.

Pentru această operaţiune, Mossad-ul activă cinci operativi ce aveau să acţioneze individual. Ca momeală, *kidonii* o folosiră pe Marie-Claude Magalle, prostituata expertă în munci speciale ce colaborase cu alte ocazii cu serviciul de spionaj israelian, spre exemplu la stabilirea contactului cu Butrus Eben Halim.

Meshad era pasionat de fetişism şi sadomasochism, aşa că pentru Magalle a fost uşor să stabilească legătura cu omul de ştiinţă egiptean. La 19 iunie 1980, noaptea, egipteanul se afla la recepţia hotelului când o femeie, Magalle, începu să flirteze cu el. După câteva minute, amândoi serveau câte un pahar la bar, după care urcară în camera lui Yahia al Meshad. La terminarea şedinţei speciale, prostituata părăsi camera, lăsând uşa deschisă uşor, în timp ce Meshad dormea în pat. Trei ucigaşi ai *Metsadei* intrară după câteva secunde. În timp ce primul israelian stătea de pază la uşă, ceilalţi doi îl legau pe egiptean, cu gura în jos, ţinându-i capul ridicat şi tăindu-i gâtul cu cuţitul. În dimineaţa următoare, cadavrul scăldat în sânge fu găsit în cadă.

După ce se află la Bagdad despre asasinat, Saddam ordonă trimiterea a patru agenţi ai *mukhabarat*, spionajul irakian, cu scopul de a cerceta asasinarea în paralel cu jandarmeria franceză. Spionii lui Saddam o căutară în zadar pe prostituată, timp de câteva luni. Israelienii o găsiră înainte.

În noaptea de 12 iulie, în timp ce prostituata făcea trotuarul pe bulevardul Saint-Germain în căutarea unui client, un Mercedes Benz negru se opri în faţa ei. În timp ce negocia tariful cu şoferul, de pe partea opusă apăru un alt Mercedes, în mare viteză. În ultima clipă, şoferul ce vorbea cu Magalle o prinse cu putere pe femeie, şi o aruncă pe carosabil în timp ce trecea cealaltă maşină, rostogolind-o şi omorând-o pe loc, singurul martor incomod al execuţiei omului ce ajutase cel mai mult Irakul şi pe Saddam Hussein în dezvoltarea programului său nuclear.

Următoarele obiective ale *Kidonului* erau oamenii de ştiinţă Salman Rashid, expertul în combustibili, şi Abdel Rahman Abdul Rassooul, expert în materiale. Problema pe care Mossad-ul o formulă a fost că, de la asasinarea lui Yahia al Meshad, Saddam Hussein ordonase expres serviciului său secret protejarea ambilor oameni de ştiinţă. Chiar şi aşa, Haka Hofi avea să încerce să omoare cele două obiective.

Salman Rashid studiase în Marea Britanie, unde colaborase la proiectarea şi construirea unui generator electric pentru uraniu îmbogăţit. Omul de ştiinţă avea relaţii foarte bune cu Centrul European de Cercetare Nucleară din Geneva. La 16 iulie 1980, Rashid plecă fără să anunţe din capitala elveţiană, cu scuza de a-şi vedea familia, şi fără protecţia agenţilor de la *mukhabarat.*

Omul de ştiinţă dispăru în total nouă ore, revenind apoi la hotelul la care se adunau diferiţi oameni de ştiinţă şi tehnicieni arabi. În aceeaşi noapte, după cină, Rashid începu să se simtă rău, ca şi cum era răcit. Cu trecerea orelor, starea omului de ştiinţă se înrăutăţi, fiindu-i tot mai greu să respire. La jumătatea nopţii, Salman Rashid făcu stop cardiac, fiind internat de urgenţă la Spitalul American din Geneva. Saddam trimise doi medici particulari pentru a-l trata pe Rashid, dar nu li se permise intrarea în spital. După zece zile de agonie, omul de ştiinţă muri în dureri mari, plin de plăgi pe faţă, pe testicule, în gură şi între degetele de la mâini şi de la picioare.

Cei patru agenţi ai *mukhabarat* care trebuiau să îl protejeze pe Salman Rashid fură chemaţi la Bagdad de către şeful spionajului, Barzan al Tikrit. Doi dintre agenţi afirmară că nu îl scăpaseră defel din ochi pe Rashid, nici măcar când acesta se afla singur în cameră. Ceilalţi doi confirmară versiunea acestora.

Un raport confidenţial ajuns în mâinile lui Saddam, redactat de agenţii de la ambasada Irakului la Geneva, asigura că Salman Rashid fusese văzut în noaptea aceea fără niciun fel de protecţie sau acoperire în faimosul local la care se duceau diplomaţii acreditaţi în capitala elveţiană şi funcţionarii de la organismele din sistemul Naţiunilor Unite.

În prezenţa lui Barzan al Tikrit, Saddam Hussein îi chemă pe cei patru agenţi irakieni. Fără niciun cuvânt, liderul irakian îşi scoase arma din toc şi îl împuşcă între ochi pe unul din agenţi, sub privirea mută a celor prezenţi. În continuare, Saddam îl întrebă pe un altul dintre membrii securităţii dacă îl pierduseră din vedere pe Salman Rashid. Cu lacrimi în ochi, spionul mărturisi că îl pierduseră din vedere pe omul de ştiinţă pe o stradă din Geneva, renumită pentru localurile de prostituţie. Ceilalţi membri ai *mukhabarat* confirmară versiunea. În continuare, şi fără nicio urmă de milă, Saddam Hussein îi ordonă lui Barzan al Tikrit execuţia celor trei agenţi pentru înaltă trădare. Omul de ştiinţă mort intrase în vorbă, la bar, cu o tinerică de nu mai mult de douăzeci de ani, îmbrăcată ca o şcolăriţă.

Fata îl rugă pe Rashid să îi ceară o băutură, pentru că ea era minoră şi nu o serveau. Dacă îi lua băutura, se ducea cu el la toaleta bărbaţilor. Omul de ştiinţă irakian acceptă. În timp ce făceau sex într-una din rezerve, Salman Rashid simţi o mică înţepătură pe pielea capului. Fata se scuză, spunând că îl ciupise cu brăţara de argint pe care o purta la încheietura mâinii.

Tânăra era în realitate un *kidon* iar încuietoarea brăţării fusese îmbibată cu o otravă puternică produsă în laboratoarele Mossad-ului. La câteva zile, al doilea obiectiv era mort.

Al treilea obiectiv de doborât la ordinul lui Menahem Begin era Abdel Rahman Abdul Rassool, expert în materiale cu rezistenţă mare. Omul de ştiinţă era supravegheat de luni de zile de o unitate specială a Mossad-ului, care aştepta noi ordine. *Katsas* îl informară pe Isaac Hofi, *memuneh*-ul, că omul de ştiinţă era greu de lichidat, din cauza pazei stricte la care îl supuneau spionii lui Saddam Hussein.

Hofi le dăduse ordine explicite alor săi *katsas* să nu se atingă de Abdel Rahman. *Memuneh*-ul mai avea o mică speranţă că unul din membrii ultra-secretei echipe de oameni de ştiinţă ce colaborau la dezvoltarea programului nuclear şi biologic irakian va trece de partea israelienilor, pentru o sumă mare de bani.

Katsas ce se ocupau de supravegherea lui Abdel Rahman Abdul Rassool informară la Institut, nume sub care e cunoscut în lumea spionajului Mossad-ul israelian, că omul de ştiinţă era atras de compania bărbaţilor tineri şi că şi pe timpul urmăririi văzuseră cum irakianul scăpa de supraveghere şi căuta companie prin tot felul de baruri. Pentru a stabili legătura cu Rahman, Mossad-ul folosi un *kidon* care să aibă o relaţie cu omul de ştiinţă. Astfel ar trece de cercul strict de securitate care îi era impus de spionajul irakian de la asasinarea lui Salman Rashid cu câteva luni înainte.

Într-o noapte, Rahman Abdul Abdel Rassool trecu de propriile sale măsuri de securitate şi, însoţit de noua sa cucerire, se duse la o cină oficială oferită de o instituţie de ştiinţă ce avea legătură cu guvernul francez. Tânărul, înalt, cu constituţie puternică, şi care părea să aibă între douăzeci şi douăzeci şi cinci de ani se cazase la acelaşi hotel ca şi omul de ştiinţă. Când văzu prada că se îndrepta spre ascensor, *kidonul* sări înăuntru. În timp ce Abdel Rahman îl privea fix pe tânăr, israelianul observa mişcările celor doi agenţi de la *mukhabarat.*

Agentul israelian îşi avea camera la doar două uşi de cea a omului de ştiinţă irakian. La câteva minute după ce intră în camera sa, *kidonul* auzi cum cineva bătea la uşă. De partea cealaltă a uşii era chiar Abdel Rahman Abdul Rassool. După câteva cuvinte, cei doi bărbaţi stabiliră să se vadă chiar în noaptea aceea să bea ceva la barul hotelului.

Irakianul îi spuse israelianului să îl însoţească la o cină la care trebuia să participe chiar în seara aceea. După petrecere, omul de ştiinţă şi cel ce îl însoţea se îndreptară către o rezervă în care stătură vreo oră şi jumătate, după care ieşiră împreună spre un Mercedes Benz negru ce îi aştepta la uşă. După ce îşi luară rămas bun în centrul Parisului, Abdel Rahman Abdul Rassool se întoarse la hotel cu o expresie satisfăcută pe faţă, în timp ce savura trufele pe care tocmai i le dăruise noul său amant, cu care stabilise să se vadă şi în dimineaţa următoare. Cu câţiva kilometri înainte de a ajunge, începu să se simtă rău şi să aibă ameţeli. Toată noaptea, expertul în materiale avu dureri mari şi spasme musculare. Fu dus la spital, iar medicii, după ce îi făcură mai multe analize, tot nu reuşeau să descopere cauza stării lui. Era clar că bărbatul fusese otrăvit cu o substanţă necunoscută. A doua zi, Abdel Rahman Abdul Rassool, al treilea obiectiv al *Kidonului*, era mort.

SDECE francez era sigur că braţul lung al Israelului şi mai concret *Kidonul* loviseră din nou. Din câte se părea, primele investigaţii demonstrau că însoţitorul omului de ştiinţă fusese văzut în apropiere de ambasada Israelului, şi că probabil otrăvise trufele pe care i le dăruise omului de ştiinţă. Problema era că atât cazul lui Rashid, cât şi cazul lui Rahman, rămăseseră nerezolvate în condiţiile protestelor guvernului francez faţă de guvernul de la Tel Aviv.

După loviturile de la Toulon şi asasinarea oamenilor de ştiinţă Yahia al Meshad, Salman Rashid şi Abdel Rahman Abdul Rassool, Israelul decise să stea în aşteptare înainte de a lua o altă decizie ce putea să complice şi mai multe relaţiile diplomatice încă tensionate dintre Tel Aviv şi Paris. Menahem Begin spera ca loviturile date de Mossad să îi dea de înţeles lui Saddam Hussein că Israel nu avea să permită Irakului să îşi dezvolte puterea nucleară în inima Orientului Mijlociu. Pe de altă parte, liderul irakian nu era dispus să cedeze niciun vârf de ac în intenţia sa de a se dota cu arme nucleare, chiar dacă pentru acest scop trebuia să plătească de cinci ori preţul pieselor şi materialului nuclear.

Begin începu să ia din nou în considerare opţiunea militară pentru a pune capăt o dată pentru totdeauna dorinţelor liderului irakian. În coordonare cu şeful Statului Major, generalul Rafael Eitan, vechi responsabil de acţiunile de la începuturile *Kidonului,* operaţiuni precum „Garibaldi” sau „Riga”, Begin ordonă Mossad-ului şi *Aman*-ului să investigheze posibilitatea de a conduce un atac militar direct împotriva Tammuz-ului, folosind forţele aeropurtate. După o lungă şedinţă, ideea fu abandonată din cauza faptului că niciun fel de exploziv portabil nu putea provoca suficiente pagube nucleului, care nu putea fi scos definitiv din funcţiune.

Eitan prezentă atunci planul unui atac aerian controlat. Se decise construirea unui model la scară reală a instalaţiei nucleare irakiene, în deşertul Bersheva. Pe măsură ce se luau decizii politice despre oportunitatea sau inoportunitatea atacului, în condiţiile viitoarelor alegeri generale din Irak, Menahem Begin decise să îl convoace pe şeful opoziţiei, Shimon Peres. Liderul laburiştilor ştia de plan, datorită relaţiilor sale cu serviciile secrete, multe din ele conduse de vechi colegi de arme de-ai săi. În mod public, Peres trimitea semnale către Likud cu privire la opoziţia sa în chestiunea unui atac împotriva Irakului şi la repercusiunile pe care le-ar avea atacul asupra relaţiilor dintre Israel şi Washington. Simon Peres auzise chiar zvonuri despre faptul că Isaac Hofi, şeful Mossad-ului, şi generalul Yehoshoua Saguy, şeful *Aman*-ului*,* nu erau chiar siguri de eficienţa unui atac aerian.

Principalele probleme pe care le punea atacul erau avioanele de vânătoare israeliene F-16 care trebuiau să treacă de radarele irakiene, în stare de alertă maximă având în vedere situaţia de război în care se afla cu statul vecin, Israel, de un an de zile. Pe de altă parte, Begin conta pe sprijinul necondiţionat al altui reprezentant al şoimilor Likudului, fostul general Ariel Sharon.

În cele din urmă se decise la o şedinţă secretă să se dea undă verde planului, odată ce se trecea de alegerile ce băteau la uşă. Dacă Menahem Begin era reales, operaţiunea „Babilon” avea să se desfăşoare. Primul ministru israelian calculase şi prejudiciile diplomatice pe care le-ar suferi ţara în relaţiile cu

Washington şi Moscova, care închideau ochii în faţa dezvoltării nucleare a Irakului. Mai important era rolul pe care l-ar avea Franţa şi preşedintele său recent ales, socialistul François Mitterrand. Carismaticul politician francez lăsase să se înţeleagă clar de către Israel că nu avea să restituie Irakului materialul distrus de Mossad la depozitul din portul Seyne-sur-Mer.

În cele din urmă, sâmbătă, 6 iunie 1981, seara, Begin îl sună pe Eitan, dându-i ordin să atace reactorul nuclear de la Osirak, din apropierea oraşului irakian Al-Tuweitha, la nord de Bagdad. La patru după amiaza, la data de 7 iunie, plecau de la o bază aeriană din inima Israelului douăzeci şi patru de avioane de vânătoare F-15 şi F-16. Cel mai tânăr pilot din misiune era Ilan Ramon, care, după ani de zile, va fi primul astronaut israelian. Ramon va muri pe naveta spaţială Columbia, în februarie 2003.

Planul de zbor consta în survolarea a aproximativ o mie de kilometri deasupra mai multor ţări inamice, în localizarea şi distrugerea obiectivului din Irak şi întoarcerea la bază. Escadrilele erau acoperite de un Boeing 707 al Forţelor Aeriene Israeliene, IAF, ce zbura sub acoperirea Air Lingus, liniile aeriene irlandeze. Bombardierele zburau în formaţie strânsă cu 707, astfel încât radarele iordaniene, siriene şi irakiene să detecteze un simplu zbor comercial spre Asia. Ordinul dat piloţilor era să nu comunice între ei.

Când avioanele survolau spaţiul aerian sirian, Boeing-ul viră spre vest spre insula Cipru, escortat de două F-16, după ce alimentă cu combustibil restul de avioane ce intrau în situaţie de atac în câteva minute. Bombardierele se aliniară în formaţie de luptă, pe grupuri mici, înarmate cu rachete *sidewinder,* bombe blindate şi bombe de nouă sute de kilograme, dirijate prin laser. Ideea era să se concentreze primul val de atac pe cupola centrală a reactorului, pentru a dezveli interiorul acestuia.

Piloţii israelieni aveau două sisteme clare de localizare a obiectivului. Primul era prin detectarea vizuală a cupolei, lucru greu de făcut atunci când se zboară la o viteză de 1500 km/oră, iar obiectivul e relativ mic. Al doilea se baza pe radiofaruri mobile. Pentru atacul de la Osirak, au fost folosite două, unul interior şi unul exterior.

Cel exterior funcţiona cu un agent al Mossad-ului care trimitea semnale pe radiofar ţintind obiectivul, astfel încât piloţii puteau lansa bombele cu o precizie mai mare. Cel interior a fost instalat de un inginer francez în domeniul nuclear, recrutat de spionajul israelian, pe numele lui Damien Chassepied. Tehnicianul ascunsese aproape de nucleu o valiză în care era un radiofar sofisticat, ce lansa semnale intermitente avioanelor de vânătoare. La şase şi jumătate după amiaza, la data de 7 iunie, două escadrile începură să se ridice la şase sute de metri. Primele F-16 ale Forţelor Aeriene Israeliene zburau cu scopul de a servi drept momeală şi de a atrage atacurile artileriei antiaeriene irakiene. Avioanele F-15 îşi începură devastatorul atac asupra centralei nucleare de la Osirak.

Primul val doborî cupola până la ciment şi la zidurile groase, întărite. Al doilea val de F-15 lovi serios două clădiri apropiate, în care se afla o parte din material, ce urma să fie montat în zilele următoare de tehnicieni francezi şi irakieni. Al treilea val bombardă nucleul reactorului care căzu peste puţul de răcire.

La trei ore după începerea atacului, avioanele de vânătoare se întoarseră la bazele din Israel după ce trecură prin spaţiul aerian al Iordaniei. William Cassey, directorul CIA, primi un comunicat despre atac chiar la trei ore de la declanşarea atacului. În mod straniu, americanii descoperiseră că, profitând de un acord de cooperare aprobat chiar de directorul Agenţiei Centrale de Informaţii, israelienii au folosit material fotografic de la sateliţii de spionaj americani pentru pregătirea atacului de la Osirka. Fără îndoială, Cassey fusese foarte generos cu serviciile secrete israeliene şi cu *memuneh*-ul*,* dar problema era că atacul Israelului asupra teritoriului irakian punea într-o situaţie dificilă administraţia preşedintelui Ronald Reagan.

La o întâlnire secretă în Biroul Oval de la Casa Albă, la care asistară Caspar Weinberger, la vremea aceea Secretar al Apărării, George Shultz, Secretar de Stat, preşedintele Ronald Reagan, vicepreşedintele George Bush şi directorul CIA, William Cassey, Shultz îl acuză pe şeful spionajului american că ar fi pus Washingtonul într-o situaţie rea, dacă aliaţii arabi aflau că Israelul lansa bombe în Orientul Mijlociu folosind material sensibil provenit de la CIA.

Chiar din ziua aceea, tot materialul CIA fu interzis Israelului, mai puţin cele care aveau legătură cu ţări deosebit de periculoase pentru siguranţa statului evreu sau care se refereau la linii de frontieră. Ca măsură împotriva guvernului Begin, Reagan decise să impună sancţiuni Israelului, suspendând predarea a şaptezeci şi cinci de avioane F-16 ce fuseseră plătite deja. Cassey le spuse lui Weinberger şi lui Shultz că măsura aceasta era doar pentru a mulţumi ţările aliate şi ţările arabe din Golf, producătoare de petrol. În realitate, pentru şoimii lui Reagan măsura era stupidă, fără sens şi fără rezultat, până la urmă Washingtonul era foarte interesat ca Irakul să nu dezvolte un program nuclear într-o zonă a planetei atât de fierbinte şi instabilă, precum Orientul Mijlociu.

Începând cu administraţia democrată a lui Jimmy Carter, Mossad-ul încercase să convingă Washingtonul să oblige Irakul să oprească programul de dezvoltare a armelor de distrugere în masă, dar problema era că preşedintele Carter era prea ocupat să elibereze ostaticii de la ambasada Statelor Unite la Teheran, şi ca atare prefera să nu supere un aliat din zonă de talia Irakului. Pe Carter cel mai mult îl deranjase faptul că *memuneh*-ul Mossad-ului nu îi comunicase absolut nimic despre operaţiunea „Babilon” înainte de executarea ei.

Din acel an, William Cassey stabili legături directe cu generalul Yehoshoua Saguy, cunoscut de toţi drept Sagi. Şeful *Aman*-ului*,* informaţiile militare, avea să se ocupe de atunci de informarea directă şi extraoficială a CIA cu privire la orice operaţiune a serviciilor secrete israeliene în afara graniţelor sau împotriva liderilor OEP în interiorul frontierelor israeliene. Primul ministru Menahem Begin aştepta, alături de cabinetul său, la reşedinţa din Tel Aviv, când sosi mult-aşteptatul telefon de la Rafael Eitan. Atacul distrusese complet instalaţia irakiană.

Operaţiunile „Atomul”, executată de operativii *Kidonului*, şi operaţiunea „Babilon”, condusă de Forţele Aeriene Israeliene în colaborare cu *katsas* ai Mossad-ului, fuseseră un succes. Ambele lovituri ale Israelului puneau punct pentru o vreme dorinţei lui Saddam Hussein de a dobândi putere nucleară pe care să o utilizeze ca armă de distrugere în masă în caz de conflict armat între cele două state.

Capitolul X

Operaţiunea „Vanunu”

Oraşul Sidney se trezea într-o dimineaţă ploioasă, la 24 mai 1986. Mordechai Vanunu, îmbrăcat în blugi şi tricou, mergea pe străzile cartierului Darlinghurst, spre biserica anglicană St. John. La o cafenea din apropiere, Vanunu intră să-şi ia un pahar cu apă şi să înceapă o conversaţie cu catehistul David Smith. Noul venit spuse că e evreu şi că vrea să se convertească. Rectorul John McKnight îl însoţi pe Vanunu în interiorul incintei dar înainte îi ceru să-şi dea jos Steaua lui David de aur pe care o purta la gât. Conversaţia alunecă înspre filosofie şi în special înspre ideile filosofului danez Soren Kierkegaard. După patru ore de discuţii, Vanunu îi mărturisi lui McKnight că era dezamăgit de iudaism.

Mordechai Vanunu era al doilea din cei nouă fraţi ai unei familii foarte unite în jurul tatălui. Familia sa ajunsese în Israel, venind din Maroc, făcând parte din una din etniile cele mai umile din Israel. Evreii marocani cu bani şi studii ce sosiseră din Canada şi Franţa aveau posturi şi profesii liberale, în timp ce evreii marocani din ghetourile din Marrakesh şi din Munţii Atlas erau instalaţi în locuri pustii, departe de marile nuclee urbane precum Tel Aviv, Haifa sau Ierusalim.

În 1972, Mordechai Vanunu intră în Forţele de Apărare Israeliene, cu gradul de sergent, mai întâi la o unitate repartizată pe Înălţimile Golan. După îşi luă diploma, se înscrise, fără niciun merit deosebit, la Universitatea Ramt Aviv din Tel Aviv. Era atras de fizică, dar după ce căzu la primele cinci examene, se hotărî să renunţe şi să se întoarcă acasă. În vara lui 1976, Vanunu citi la rubrica anunţuri din ziarul Yehediot Ahoronot, o ofertă de loc de muncă. Anunţul nu spunea mare lucru, doar că se căuta un tehnician, lăsându-se un număr de telefon. Mordechai formă numărul de şase cifre, iar o voce feminină se prezentă ca fiind operatoare KMG, *Kirya-le-Mekehar Gariny,* centrul de cercetări nucleare aparţinând Autorităţii pentru Energie Atomică din Israel, din deşertul Negev.

La trei luni după primul telefon, cineva de la KMG luă legătura cu el, pentru a-l informa că fusese selecţionat pentru locul de muncă, şi că datorită calităţilor sale putea să intre la un curs de fizică, matematică, chimie şi engleză, predat de Autoritatea Nucleară. În februarie 1978, o scrisoare cu un antet ce reprezenta un atom îl anunţa că trecuse de probe şi că trebuia să se ducă la Centrala Atomică de la Dimona.

În prima sa zi de lucru şi înainte de a urca în autobuzul Volvo albastru cu alb, Mordechai Vanunu fu dus la un mic birou şi obligat să semneze un document, numit „Act de secrete oficiale ale Statului Israel”, precum şi „Actul 123ª”. Apoi, bărbatul tăcut care îi dăduse documentul îi întinse o cartelă electronică cu fotogafia sa. Cu ea putea să treacă de două uşi de oţel ce permiteau accesul către Machon 2, zona cea mai secretă din complexul Dimona, locul în care se fabricau bombele nucleare.

Noii angajaţi se preocupară în primele săptămâni să cunoască subsolul ca un labirint al instalaţiei, până la sfârşitul lunii iunie, când antrenamentul se termină. În aceeaşi lună, Mordechai Vanunu era chemat ca rezervist în armată, la o unitate de ingineri. La o săptămână după, chemarea în armată fu anulată, atunci când se descoperi că Vanunu făcea parte din personalul secretei Dimona. La 7 august 1977, dădea probele de controlor în tura de noapte, lucrând de la unsprezce şi jumătate seara până la opt dimineaţa.

În 1978, tehnicianul de la Dimona se înscrise la un curs la Universitatea Ben Gurion din Bersheva, iar restul de timp şi-l dedica muncii la Machon 2. Dar tehnicianul nu ştia că era cercetat de *Shin Bet,* din ordinul expres al directorului, Avraham Ahituv, atunci când se observă că tânărul tehnician câştiga o reputaţie tot mai mare datorită punctelor sale de vedere de extremă dreaptă, fiind un şoim kahanist ce îl urma pe rabinul Meir Kahane. Rabinul era un violent extremist antipalestinian, fiind asasinat în 1990 de un tânăr islamist în timp ce susţinea o conferinţă în Statele Unite.

La universitate, Mordechai Vanunu obţinu diploma de licenţă în geografie şi filosofie, în timp ce-şi mai moderase poziţia cu privire la situaţia palestiniană. Unii studenţi îl descriau ca introvertit, foarte inteligent, priceput la conversaţii şi expert în filosofie, chiar dacă agenţii *Shin Bet* descoperiră că Vanunu afişa poziţii contrare politicii de securitate a guvernului şi împotriva marii puteri a aschenazilor în societatea israeliană. „În realitate spiritul anti-aschenazi al lui Vanunu era mai puternic chiar decât spiritul său anti-iudaic şi anti-israelian”, relată la *Jerulasem Post* fostul său profesor de istorie, doctorul Zeev Tsakhor.

Raportul *Shin Bet* ajunse în mâinile noului director, Avraham Shalom, care ordonă să îl convoace pe Vanunu pentru a fi interogat de agenţii săi şi de membri ai securităţii de la Autoritatea Nucleară. Rezultatul interviului îl obliga pe Vanunu să demisioneze în noiembrie 1985, chiar dacă explicaţia care i s-a dat preciza că făcea parte din cei o sută optzeci de angajaţi concediaţi din motive de reducere a cheltuielilor de către KMG, dar nimeni nu ştia că Vanunu, cu săptămâni înainte, fotografiase echipamentele şi procesele de producţie ale instalaţiei atât de bine păzite, fabrica de arme nucleare a Israelului, cunoscută ca Machon 2. Eludând măsurile de securitate, tehnicianul reuşise să introducă în fabrică o cameră şi două filme Kodak de 35 mm şi 36 de poziţii fiecare. După ce fotografie tot interiorul, reuşi să scoată filmele într-o simplă geantă de plajă. Trecu neobservat, luă unul din autobuzele Volvo şi traversă cele trei perimetre de apărare electrificate de la Dimona.

Odată ajuns acasă, Mordechai Vanunu descoperi că avea şaizeci de imagini pe negativ, cu echipament, modele la scară şi componente folosite la fabricarea arsenalului nuclear în Israel. Îşi vându maşina şi apartamentul din Bersheva, după care călători cu autobuzul până la aeroportul Ben Gurion din Tel Aviv, şi cumpără un bilet de avion către un oraş european, pentru ca de acolo să se ducă în Australia. Dar nu ştia că din clipa în care trecu frontiera Israelului, cazul trecea în mâinile Mossad-ului, condus în acea vreme de Nahum Admoni, un *memuneh* foarte predispus să folosească escadroanele speciale de ucigaşi ale *Metsadei,* temutul *Kidon.*

Timp de trei săptămâni de la fuga sa din Israel, Vanunu merse la biserica St. John, în căutarea unui drum care să rezolve dilema sa referitoare la patriotism, loialitate faţă de Israel şi credinţele sale morale. David Smith, catehistul, fu cel care îi spuse că decizia sa de a se converti era inseparabilă de decizia de a face ceva cu informaţiile pe care le avea despre Dimona. În cele din urmă, decise să îşi prezinte povestea despre fabrica de bombe nucleare din Israel, dar cel care îi spuse cum să o facă fu un personaj numit Oscar Guerrero.

Guerrero, refugiat columbian, sosise la St. John în iunie 1986, cu sarcina de a picta interiorul bisericii, ca parte dintr-un program de ajutor pentru locurile de muncă realizat de guvernul australian. Hispanicul spuse că era un ziarist renumit în ţara sa, ceea ce îi permisese să cunoască personal oameni precum Lech Walesa, Raoul Alfonsin, Issam Sarawi, un înalt oficial al OEP asasinat în Portugalia, şi chiar premierul israelian Shimon Peres.

Guerrero povesti că fusese obligat să plece din Columbia după ce scrisese mai multe articole critice la adresa guvernului, deşi nu se dovedi această poveste. Pentru unii, columbianul era un adevărat oportunist, aşa cum avea să se demonstreze în scurt timp.

La o întâlnire între Guerrero şi Vanunu, israelianul îi dezvălui informaţia de care dispunea, dar pentru care nu era interesat să primească niciun fel de plată, lucru cu care Guerrero nu era de acord. O săptămână mai târziu, columbianul începu să facă presiuni asupra lui, ca să povestească totul contactelor sale din mediul jurnalistic din Columbia. În realitate Vanunu nu cunoştea proasta reputaţie a unui om ce încercase să vândă fotografii la *Sidney Morning Herald* despre un presupus măcel în Timorul de Est, comis de armata indoneziană în mai 1986, despre care se descoperi mai târziu că fuseseră făcute în timpul războiului din Vietnam.

Dar planurile lui Guerrero aveau să se schimbe brusc atunci când, într-o zi, repara acoperişul bisericii: acesta „alunecă” misterios şi căzu zece metri în gol. Rectorul McKnight chemă o ambulanţă să îl ducă la spital, după care sună la poliţie. Oscar Guerrero nu vru să vorbească cu agenţii, dar un fel de teamă începu să îl cuprindă. Ştia ce putea să facă Mossad-ul cu el dacă se descoperea că îl ajuta pe Vanunu să dezvăluie informaţiile despre Dimona, ştia că nu vor sta pe gânduri să îl lichideze.

Lucrurile se liniştiră pentru un timp, până când Carl Robinson, corespondentul *Newsweek* în Pacificul de Sud, intră în scenă. Guerrero îi oferi povestea pentru revistă, dar Robinson voia să îi ia un interviu israelianului. Călători în acest scop până la Sidney, în luna iulie. Într-o casă din suburbie, se întâlni cu Oscar Guerrero care îşi spunea Alberto Bravo şi cu un oarecare „David”. După un interviu de mai mult de trei ore şi după ce ascultă toată istorisirea, corespondentul *Newsweek* îi ceru lui

„David” paşaportul sau un alt document care să dovedească că lucrase ca tehnician la Dimona. După trei săptămâni, Robinson primi un telefon de la „David”, care îi ceru să oprească totul, pentru că îi era teamă de ce ar putea păţi.

La 10 august 1986, Mordechai Vanunu fu botezat cu numele creştin John Crossman. După botez, Vanunu, sau mai bine spus Crossman, îi mărturisi lui John McKnight: “Astăzi familia mea cred că face o înmormântare pentru mine. Ei mă consideră mort”.

În lunile următoare, Guerrero abandonă încercarea de a publica acea istorie în Australia. *Sidney Morning Herald* pierduse una din cele mai bune istorii jurnalistice de la Watergate şi Hârtiile Pentagonului. Cu câteva fotografii ale lui Vanunu, Guerrero zbură spre Europa pentru a contacta nişte ziarişti. Făcu una din escale la Madrid, unde intră în legătură cu biroul *The Sunday Times* din Londra. Mordechai Vanunu ştia că prin convingerile sale morale era obligat să dea publicităţii informaţiile de care dispunea, dar în acelaşi timp ştia că dacă încălca „Actul Oficial al Secretelor” pe care îl semnase ajungea în vizorul *Kidonului* şi al *katsas* lui Nahum Admoni. După ce în 1960 o unitate specială a Mossad-ului îl răpise la Buenos Aires pe criminalul de război Adolf Eichmann, Vanunu ştia că nimic nu împiedica un comando al *Kidonului* să îl răpească sau să îl lichideze în plină stradă. Corespondentul ziarului luă imediat legătura cu Londra după ce auzi acea incredibilă poveste, dar *The Sunday Times* nu mişca niciun deget până ce nu se întâlneau cu Mordechai Vanunu şi pentru aceasta îl desemnară pe raporterul Peter Hounam de la secţia de investigaţii. Ziaristul era licenţiat în fizică, şi deşi nu profesase niciodată avea suficiente cunoştinţe pentru a-şi da seama dacă povestea era adevărată sau nu.

Întâlnirea avu loc în camera 1202 a Hotelului Hilton din Sidney. În prima oră, Vanunu corectă exagerările din istoria relatată de Guerrero, în primul rând precizând că nu era om de ştiinţă ci tehnician la centrala Dimona. Hounam declara la scurt timp după aceea: „La prima mea întâlnire cu Vanunu, acesta mi-a mărturisit că îi era frică să nu fie asasinat de vreun agent al Mossad-ului, dar nici aşa nu ştia sigur dacă eu eram un agent al Mossad-ului sau al *Shin Bet*, şi nu ziarist”.

Israelianul povesti totul ziaristului, chiar dacă nu îi spuse niciodată cum îl chema. Hounam spuse că avea nevoie de numele lui pentru că istoria trebuia să se personalizeze, dar odată ce ea ar fi fost făcută publică îi dădea o mai mare securitate personală, deoarece operativii *Kidonului* sau *katsas* ai Mossad-ului nu mai aveau să încerce nimic. La a doua întâlnire din camera de la Hilton, Hounam, Vanunu şi Guerrero traseră draperiile făcând întuneric în cameră, pentru a vedea diapozitivele aşezate în ordine pe un proiector. Primele imagini prezentau lumini, comenzi şi panouri pe care Hounam le recunoscu ca parte din operaţiunea de procesare de plutoniu de la Dimona. După care, ziaristul îşi dădu seama că avea în faţa lui o poveste adevărată şi ca Vanunu lucrase cu adevărat la fabrica de bombe nucleare din Israel.

Istoria povestită de Vanunu fu respinsă de o serie de directori de la *The Sunday Times*. Cu doar trei ani înainte, ziarul, alături de alte publicaţii, fu păcălit cu privire la aşa zisele „Jurnale ale lui Hitler”. Istorici britanici garantaseră autenticitatea „Jurnalelor lui Hitler” descoperite într-un depozit obscur. În cele din urmă se descoperi că fuseseră falsificate de un escroc din Germania de Est. Zeci de importante mijloace de comunicare europene, inclusiv unui spaniol, fuseseră înşelate şi plătiseră sume mari de bani pentru exclusivitate.

O altă chestiune ce pusese semnul îndoielii asupra poveştii lui Vanunu fu legată de faptul că el nu a ştiut să localizeze exact amplasarea centralei Dimona. Doar acum se ştie că instalaţia nucleară se află pe autostrada ce duce de la Bersheva la Sodoma. Complexul este înconjurat de trei bariere electrificate şi mai mulţi metri de nisip, netezit de tractoare la fiecare jumătate de oră, pentru a depista orice urmă de paşi. Spaţiul său aerian e patrulat de elicoptere Cobra de luptă, aceleaşi ca cele utilizate pentru bombardarea poziţiilor Hezbollah-ului în sudul Libanului.

Fotografiile lui Vanunu arătau o serie de imagini exterioare ale instalaţiei nucleare, dar *The Sunday Times* nu putea verifica dacă erau sau nu autentice. În acel moment, MI6 intră în acţiune şi află că ziarul britanic cerea prea multe informaţii despre chestiuni nucleare secrete, şi că în toată afacerea era implicat şi un cetăţean din Israel. Serviciul secret britanic ştia că informaţia pe care o avea ziarul era adevărată, dar dacă acea informaţie ajunsese la un ziar, putea foarte bine să fie obţinută şi de grupuri teroriste. În acest fel descoperi Mossad-ul scurgerea de informaţii. Donald Wellerd, agent de legătură al MI6 cu diferite servicii secrete aliate, îl informă pe şeful staţiei Mossad-ului la Londra despre materialul obţinut de ziar. Informaţia fu imediat transmisă la Institut, astfel că temerea cea mai neagră a lui Vanunu începu să devină realitate. Ştia că temuţii *katsas* ai lui Admoni nu aveau să rămână cu braţele încrucişate.

Prima veste despre faptul că Mossad-ul era pe urmele lui Vanunu veni prin ziaristul Peter Hounam. Într-o dimineaţă primi un telefon de la redactorul şef de la Londra şi află că doi bărbaţi care se prezentaseră ca agenţi ai *Shin Bet* îl căutau pe tehnicianul israelian pentru a-l interoga. Ziarul îl informă pe investigator să aibă grijă.

Nahum Admoni, *memuneh*-ul Mossad-ului, trimise doi agenţi ai unităţii LAP la Bersheva pentru a-i interoga pe membrii familiei lui Vanunu, cu unicul scop de a afla unde se află Mordechai Vanunu. Familia fu supusă unui interogatoriu de trei ore fără pauză.

Într-o zi, la Institut se primi de la Sidney un comunicat provenit de la Serviciul de Informaţii Australian, ASIO, care informa că trei agenţi de la contraspionaj îl depistaseră la Sidney, dar că îi pierduseră urma după două zile. Hounam ştia că atât el cât şi Vanunu puteau fi în pericol dacă luau avionul către Londra, deoarece agenţii *Kidonului* exact asta aşteptau.

La 11 septembrie, cei doi plecară din Sidney. ASIO informă Mossad-ul că îl depistase din nou pe Vanunu plecând din ţară pe la Sidney, îndreptându-se către Londra. Cu toate aceste informaţii în mână, Admoni ordonă staţiei Londra „Lumina zilei”, starea de alertă maximă, în timp ce îl informa pe premierul Shimon Peres cu privire la situaţia în care se afla cazul lui Vanunu. Admoni încerca să îl convingă pe Peres să ordone intervenţia unei echipe a *Metsadei* să se ocupe de Vanunu dacă acesta ar fi dat semne de viaţă la Londra. Şeful de guvern nu era foarte convins, deoarece ştia ce efecte putea avea decizia sa, aşa că amână răspunsul până la primirea unor noi rapoarte. John McKnight îşi arătă teama faţă de prietenul său Vanunu, în legătură cu ce putea face Mossad-ul dacă se publicau fotografiile cu Dimona într-un ziar britanic.

Zborul cu Continental Airlines fu lung, dar le permise ambilor bărbaţi să descarce din tensiunea acumulată de vreo săptămână. Cu o oră înainte, o voce necunoscută luă contactul prin telefon cu Biroul Special de pe College Street din Sidney. Vocea ceru să vorbească cu un ofiţer de la operaţiuni speciale al SIO. Necunoscutul informă că Mordechai Vanunu plecase la Londra cu zborul Continental Airlines, informaţie ce fu transmisă ofiţerului de la MI6 de pe aeroportul londonez Heathrow. Când Hounam şi Vanunu debarcară prin scara ce făcea legătura cu terminalul, trei agenţi ai MI5, contraspionajul britanic, îi aşteptau deja, gata să îi urmărească.

În realitate, pentru serviciile secrete din Franţa, Marea Britanie şi Statele Unite dezvăluirea informaţiei despre Dimona nu era ceva nou, deoarece de aproape treizeci de ani se ştia despre existenţa acesteia. În 1960, Charles de Gaulle şi ministrul său de externe, Couve de Murville, primiră vizita lui Shimon Peres şi a şefului Mossad-ului din acea vreme, Isser Harel, pentru a-i convinge că Israelul era singurul bastion valid al Occidentului în faţa celorlalte naţiuni, arabe şi antioccidentale. La aceaşi dată, CIA începu să lanseze o serie de întrebări către aliatul său, Mossad-ul, cu privire la instalaţia nucleară pe care o detectaseră două avioane de spionaj U-2 în deşertul Negev. Americanii primiră ca răspuns de la Harel însuşi: "Aţi fotografiat o fabrică mare de produse textile pe care o construim", dar explicaţia nu conveni nimănui. Directorul CIA îl informă pe preşedintele John F. Kennedy că era posibil ca Israelul să încerce să dezvolte armament nuclear. La 3 ianuarie 1961, Kennedy îl trimise pe ambasadorul său special pentru Orientul Mijlociu, Ogden Reid, să se întâlnească cu David Ben Gurion şi ministrul său de afaceri externe, Golda Meir. Ogden răspunse tăios la întrebări, întrebări la care se cereau răspunsuri clare înainte de miezul nopţii. CIA depistase un transport de plutoniu îmbogăţit către ceea ce israelienii afirmau că era o fabrică textilă.

Harel şi Meir afirmau că Statele Unite efectuau acte ostile împotriva afacerilor interne ale Israelului, în timp ce Ben Gurion, mai diplomat, decidea să informeze CIA şi Casa Albă că în realitate construiau o centrală nucleară pentru producţia de energie electrică pentru întreaga ţară, şi că reactorul de la Dimona era proiectat pentru scopuri paşnice, acceptând şi inspecţiile tehnice ale americanilor. În următorii şase ani, americanii se plictisiră de atâtea inspecţii de rutină şi se retraseră. Acest lucru îi permise Israelului să dezvolte energia nucleară pentru producţia de armament atomic.

În 1968, directorul Mossad-ului, Meir Amit, ordonă una din operaţiunile cele mai spectaculoase realizate de serviciul secret israelian. O unitate specială de comando a *Kidonului* captură o încărcătură de două sute de tone de uraniu îmbogăţit provenit din Belgia, pe un vapor din Mediterană. Nava *Scheersberg A* plecase dintr-un port din Belgia încărcată cu uraniu, îndreptându-se către o instalaţie petrochimică din Milano. Nava fu interceptată în largul mării de o navă ZIM, compania navală naţională a Israelului, care confiscă toate recipientele cu uraniu. Mai mulţi agenţi ai spionajului german, BND, verificară hârtiile de îmbarcare ale *Scheersberg A* şi făcură investigaţii despre proprietarul navei, rezultatul fiind că aceasta aparţinea unei companii ce era proprietatea nici mai mult nici mai puţin decât a lui Dan Aerbel, un operativ al *Kidonului* ce avea să fie arestat după câţiva ani, fiind implicat în eşecul de la Lillehammer.

Tot la ani de zile după aceea, CIA descoperi că patru sute optzeci de livre de plutoniu dispăruseră în mod misterios din depozitele NUMEC, Corporaţia de Echipamente şi Materiale Nucleare. Carl Duckett, director adjunct al CIA pentru chestiuni tehnice şi ştiinţifice, calculă că acea cantitate permitea fabricarea a patruzeci şi cinci de bombe atomice. Investigaţiile se centrară pe unul din fondatorii companiei, Zalman Shapiro, chimist evreu ce lucrase la proiectul Manhattan. Shapiro dăduse informaţii şi cantităţi mari de plutoniu Mossad-ului pentru dezvoltarea de armament nuclear. CIA ştia despre potenţialul atomic pe care Israelul îl dezvoltase, iar la data de 15 martie 1976, *The Washington Post*, citându-l pe Duckett ca sursă, publica informaţia. Directorul CIA îşi ceru scuze de la Israel pentru indiscreţia directorului său adjunct, promiţând că din acel moment Statele Unite nu mai aveau să ceară Israelului explicaţii despre potenţialul său nuclear. Directorul spionajului nord-american era un oarecare George Bush.

La Ierusalim, Shimon Peres, Yitzhak Rabin ca ministru al apărării, Isaac Shamir, fost prim ministru în guvernul de coaliţie, Nahum Admoni, director al Mossad-ului, şi Avraham Shalom, director al *Shin Bet,* se întâlniră pentru a decide ce să facă cu

Mordechai Vanunu. Shamir, Admoni şi Shalom erau pentru asasinarea lui Vanunu, de către o echipă a *Kidonului,* în timp ce Peres şi Rabin preferau să ia o măsură mai puţin drastică şi să ordone răpirea şi mutarea lui în Israel, unde să fie judecat pentru înaltă trădare. Peres îi ordonă lui Admoni să elaboreze un plan de răpire a lui Vanunu şi să aducă şi o echipă a *Kidonului,* care să execute răpirea. La *The Sunday Times* se gândeau deja la posibilitatea că sursa cea mai bună din acest caz, fostul tehnician de la Dimona, ar putea fi răpit de israelieni, astfel că directorul ziarului desemnă trei reporteri care să nu îl scape din priviri pe Vanunu. Apoi, se stabili să i se plătească suma de 75.000 de dolari fostului tehnician de la Dimona, pentru publicarea în exclusivitate a poveştii sale şi a fotografiilor, dar Mordechai nu era pe deplin mulţumit, pentru că directorul de la *The Sunday Times* ordonase să se confirme şi să se reconfirme toate datele pe care el i le furnizase.

Vanunu voia să plece de la hotelul la care se afla, la nouăzeci de kilometri de Londra, şi să se întoarcă în oraş. El credea că dacă Mossad-ul voia să îl răpească sau să îl omoare i-ar fi mai greu să o facă într-un oraş mare şi plin de lume decât la un hotel izolat, în plină câmpie, şi înconjurat de vaci. *The Sunday Times* aprobă, iar Vanunu se cază cu numele de George Forsty la hotelul Mountbatten, aproape de Covent Garden.

Dar el nu ştia că de săptămâni întregi era supravegheat de *Yarid*, departamentul de siguranţă al operaţiunilor Mossad-ului în Europa. La 20 septembrie, reporterii de la *The Sunday Times* trimiseră la ambasada Israelului de la Londra un plic cu întreaga poveste, fotografii şi o fotocopie a paşaportului lui Vanunu, cu scopul de a obţine o declaraţie oficială. Ofiţerul de presă de la legaţia diplomatică israeliană declară că nu va face comentarii despre o poveste complet falsă.

Vanunu ştia tot mai sigur că în orice moment puteau să dea de el agenţii *Kidonului.* Cindy Hanin, o frumuseţe nord-americană de douăzeci şi cinci de ani, era momeala pe care avea să o folosească *Metsada* pentru capcana trădătorului Vanunu, în realitate femeia fiind *kidon,* membră a echipei de operaţiuni speciale ale Mossad-ului.

Cindy alesese ziua de 24 septembrie pentru ca, protejată de doi operativi de la *Kidon,* să încerce să ia legătura cu prada. Vanunu se ducea în fiecare dimineaţă la o cafenea situată în

Leicester Square, la West End, să se uite la lumea care trecea, oameni necunoscuţi, până ce privirea i se opri asupra tinerei ce citea un exemplar din *Times.* Tânăra îl privi, chiar dacă nu fix, fără să îi dea importanţă. Vanunu se gândi: “Se crede prea frumoasă şi crede că o să încerc să o agăţ”, dar în timp ce se gândea, auzi o voce spunând ceva despre cafea. Întorcându-se la realitate, privirea i se fixă din nou asupra tinerei blonde cu pantaloni gri, care se uita fix la el, în timp ce arăta spre cana de cafea pe care o avea în faţă.

Vanunu surâse, ridicându-se de la masă, iar în clipa aceea cei doi agenţi ai *Kidonului* care îl supravegheau se gândiră că prada nu muşcase din momeală, dar gândul acesta se spulberă când văzură că fostul tehnician de la Dimona se aşeza la masa femeii. Vorbiră mai mult timp despre lucruri banale şi stabiliseră să se vadă a doua zi. În aceeaşi noapte, la Institut, Nahum Admoni primea la biroul său un comunicat de la staţia de la Londra, cu un mesaj simplu: „Prada a căzut în capcană. Vânătorii sunt atenţi”.

Identitatea lui Cindy fu secretă până ce doi ziarişti de la *The Sunday Times* o descoperiră. Numele ei real era Cheryl Bentov şi locuia în oraşul Netanya, împreună cu soţul ei Ofer Bentov, maior în serviciul militar de informaţii al Israelului, *Aman.* Cheryl luase numele de Cindy după cumnata sa.

Născută într-o familie bogată din Florida, părinţii ei divorţaseră când era foarte mică, lăsând-o în grija unui rabin din cartier, Dov Kentof, care o trimise în Israel la un curs de trei luni despre iudaism. Dar ea era mai interesată de politică decât de religie. După cele trei luni, se întoarse în Statele Unite, dar cu mintea rămăsese în Israel. Când Cheryl se întoarse în Orientul Mijlociu, fu recrutată de *Nahai,* organizaţie ce proteja coloniştii din aşezările de pe Teritoriile Ocupate. Nu era nicio îndoială că Cheryl Bentov putea fi agent de operaţiuni speciale al Mossad-ului, *Metsada,* lucru pe care l-a şi demonstrat.

Odată recrutată de Mossad, Cheryl Bentov discută cu cel care se ocupa de recrutări. A fost întrebată dacă s-ar culca cu străini dacă misiunea ar cere-o. Ea spuse adevărul. Dacă succesul misiunii depindea de asta, atunci s-ar culca cu „obiectivul”. Bentov începu să folosească sexul pentru a constrânge, seduce şi domina, dar învăţă şi să ucidă, trăgând cu un încărcător întreg. Învăţă să fure maşini, să se prefacă beată şi să ademenească bărbaţi.

Prima sa misiune fu în *Kaisarut,* la ambasade ale Israelului în Europa, dându-se drept soţia americană a unor *katsa* din Mossad. În fine, într-o dimineaţă primi un telefon chiar de la *memuneh.* Acesta o puse la curent cu privire la operaţiunea „Vanunu”, iar ea ştia deja cum avea să-şi „vâneze” prada şi cu arme o va face. La 23 septembrie 1986, Cheryl Bentov, operativ al *Kidonului* acum, se duse la Londra pentru a se alătura celor nouă *katsas* aflaţi la ordinele lui Beni Zeevi, responsabilul întregii operaţiuni.

În următoarele două zile, Mordechai Vanunu sună într-una la hotelul Eccleston, foarte aproape de staţia Victoria, la care se cazase agenta israeliană. Vanunu încălcă astfel regulile de securitate de bază, îşi dădu numărul de telefon, hotelul şi numele cu care se cazase la hotel, precum şi numărul camerei. Cindy îi întoarse de câteva ori apelurile telefonice, nefiind însă nicio clipă pierdută din vedere de escorta sa. Într-o zi, telefoanele către Mordechai Vanunu încetară, iar acesta începu să se enerveze, aşa că se hotărî să o viziteze. La întâlnire, Cindy îi spuse că se ducea la Roma şi că dacă voia, putea să o însoţească. Agentul israelian îi promise că dacă mergea cu ea în capitala italiană, trebuia să îl răsplătească cu o noapte grozavă de sex.

Reporterii de la *The Sunday Times* îl sfătuiră să fie prudent în relaţia cu blonda care apăruse ca din senin, dar pe Vanunu, care stătuse singur atâta timp, posibilitatea de a avea o relaţie cu o tânără frumoasă îl făcu să nu asculte sfaturile. Cindy reuşise să îl aibă pe Vanunu sub puternica sa influenţă, iar ea, Mata-Hari sau nu, ştia să îşi controleze prada. Ziarul îi ceru lui Vanunu să accepte gardă de corp plătită chiar de ziar, dar tehnicianul respinse tăios propunerea. „Nu voia niciun fel de interferenţă în relaţia sa cu Cindy”, explica unul din reporterii de la *The Sunday Times*, „şi asta a fost greşeala lui. Cred că a subapreciat valoarea pe care o avea el pentru Mossad şi pentru Israel”.

Duminică 28 septembrie, columbianul reapăru pe scenă, ameninţând *The Sunday Times* că, neprimind niciun fel de bani pentru povestea lui Mordechai Vanunu, se va duce cu ea la *The Sunday Mirror.* În cele din urmă, povestea a fost publicată de

Mirror cu titlul „Cazul ciudat al Israelului şi puterea sa nucleară”. Chiar proprietarul ziarului, magnatul Robert Maxwell, îl sună pe *memuneh* pentru a-i relata istoria pe care puseseră mâna.

Înainte, *Times* sunase la *Mirror* pentru a-i informa că Guerrero avea un acord cu ei şi că, dacă acordul era încălcat, puteau cere daune. Oscar Guerrero se răzbuna pe Vanunu că îl făcuse de râs în faţa reporterilor de le *Times,* corectându-i exagerările. Era clar că Guerrero era un oportunist, un şarlatan şi un escroc, iar columbianul nu a ştiut niciodată cât de aproape a fost să fie lichidat de o echipă a *Kidonului* Mossad-ului, care era pe urmele lui. Nahum Admoni, *memuneh*-ul Mossad-ului, decise că acel columbian nu merita efortul de a fi lichidat.

Peter Houman, ziaristul de la *Times,* încercă să îl facă pe Vanunu să înţeleagă că Cindy făcea parte dintr-un plan al spionajului israelian de a-l captura şi omorî. Oricum, israelianul refuza să asculte sfaturile lui Houman. Într-una din aceste încercări, ziaristul îl invită pe Vanunu să vină la el acasă cu Cindy, marţi după amiaza, să o cunoască pe soţia lui, dar Vanunu respinse şi această ofertă spunând că în acea zi era probabil să călătorească cu Cindy prin ţară sau chiar în afara acesteia. Auzind această scuză, Houman începu să se enerveze aflând că Mordechai Vanunu ar fi putut să iasă din Marea Britanie, riscând astfel să îl piardă pentru totdeauna, cu tot cu povestea lui incredibilă. Continuă să facă presiuni asupra lui, ca să-i spună măcar în ce oraş şi la ce hotel aveau să se cazeze, dar Vanunu tăcu în continuare şi nu zise nimic. Conducerea ziarului făcea presiuni asupra lui Houman pentru ca Vanunu să semneze contractul sau cel puţin să semneze autorizaţia de a publica pentru prima dată povestea afacerii Dimona.

Tehnicianul ştia că dacă semna contractul cu *The Sunday Times* trebuia să se implice atât de mult, încât s-ar vedea constrâns să apară în conferinţe de presă şi interviuri publicate de alte mijloace de comunicare atunci când povestea sa ar vedea lumina zilei. Vanunu promise să se întoarcă joi şi să semneze contractul, dar chestiunea de fond era în ce fel putea fi convins Vanunu să vadă pericolul care îl păştea dacă se hotăra să plece din Marea Britanie.

Peter Houman încercă să îl oblige să rămână, spunându-i că poate i se descoperea identitatea şi avea să fie obligat să rămână în ţară, dar Vanunu ştia că acest lucru nu era posibil, deoarece cu o astfel de afacere, atât guvernul britanic cât şi MI6 şi MI5 preferau ca israelianul să părăsească ţara, scăpând astfel de ghimpele care era toată afacerea asta.

Chiar în acea perioadă, două evenimente făceau să fie periculos ca Vanunu să circule liber. Primul era aşa numitul Proces Hindawi prin care Marea Britanie cerea sancţiuni economice ţărilor membre ale Comunităţii Economice Europene împotriva Siriei, atunci când spionajul britanic descoperi că guvernul de la Damasc era implicat într-un complot pentru doborârea unui avion al British Airlines. Al doilea eveniment fu Afacerea Dikko, în care agenţi ai Mossad-ului se văzură implicaţi în încercarea de răpire şi asasinare a unui diplomat nigerian suspectat de a fi vândut arme unui grup palestinian. Mossad-ul făcu greşeala de a-l ataca pe teritoriul britanic, încălcând astfel cuvântul dat către MI6, cum că niciun membru al spionajului israelian nu va comite niciodată niciun atentat şi nicio operaţiune sub acoperire pe teritoriul Marii Britanii. Afacerea Dikko provocă răcirea relaţiilor între guvernele de la Londra şi Tel Aviv, precum şi între MI6 şi Institut. Mordechai Vanunu cunoştea riscurile la care se expunea dacă trecea frontiera Marii Britanii, putând să cadă direct în mâinile oamenilor Mossad-ului.

În dimineaţa zile de 30 septembrie 1986, Mordechai Vanunu dădu un singur telefon, şi anume prietenului său reverendul John McKnight de la biserica St. John, dar nu îl găsi, aşa că preferă să nu îi lase niciun fel de mesaj. Când McKnight se întoarse la biserică i se spuse că un bărbat cu un accent prost englezesc îl sunase, şi îşi dădu seama că nu putea fi decât Mordechai Vanunu. McKnight se hotărî să îl sune pe Peter Houman la redacţia ziarului *The Sunday Times,* să se intereseze de prietenul său israelian.

Ziaristul îi spuse că direcţia ziarului punea sub semnul întrebării credibilitatea lui Vanunu, din cauza istoriei pe care Guerrero o vânduse ziarului *The Sunday Mirror.* După care îl informă că Vanunu acordă ziarului *Times* permisiunea de a publica istoria. McKnight ştiu atunci că fostul tehnician de la Dimona era în pericol, ceea ce îl convinse să sune la poliţie, în timp ce îi indica lui Peter Houman să fie pregătit să informeze despre dispariţia lui Vanunu. Fu ultima oară când cei doi bărbaţi încercară să vorbească. Vanunu se evaporă, pur şi simplu, după aceea.

Când, în cele din urmă, *The Sunday Times* publică în premieră istoria despre Dimona, conducerea nu ştia că Mordechai Vanunu era în pericol. Ciudat, chiar premierul Israelului, Shimon Peres, convinse conducerea ziarului să publice povestea, deşi înainte se îngrijise să convoace Comitetul de Editori din Israel, pentru a-l informa că publicaţia britanică era în posesia poveştii lui Vanunu despre Dimona, poveste care avea să iasă la lumină peste câteva zile. Peres anunţă atunci editorii de la cele mai importante ziare israeliene să nu publice niciun ecou şi niciun comentariu despre afacere, la publicarea ei în paginile *Times.*

Dar editorii nu aveau să rămână calmi, astfel că editorul ziarului *Haaretz* îi ordonă corespondentului său de la Londra să confirme istoria. Corespondentul sună la *The Sunday Times,* spunându-i lui Houman că în Israel Comitetul de Editori decisese să nu preia niciun ecou din cele publicate de ziarul englez, din ordinul expres al primului ministru Peres. Aceasta fu unda verde pentru publicarea istoriei. „Când am aflat de cenzura impusă chiar de Shimon Peres, ne-am dat seama că istoria spusă de Vanunu era adevărată şi că israelienilor le era frică”, declara Houman, după ani de zile.

La 5 octombrie 1986, pe prima pagină a lui *The Sunday Times* apăru întreaga afacere, cu un titlu uriaş: „Dezvăluire: secretele arsenalului nuclear al Israelului”. Pe paginile din interior un alt titlu anunţa „Înăuntrul Dimonei, fabrica de bombe nucleare din Israel”. O casetă de zece rânduri spunea că „timp de ani de zile, se bănuia existenţa ei. Un tehnician care a lucrat acolo relatează acum în ce fel ţara sa a devenit una din cele mai mari puteri nucleare”. Textul era însoţit de un desen al clădirii care găzduia Machon 2, desenat cu ajutorul lui Vanunu, şi cu fotografiile făcute de acesta. Relatarea explica cu detalii precise greutatea şi temperatura, felul în care uraniul era dizolvat după ce era tratat cu acid nitric. Apoi, totul se amesteca datorită radioactivităţii, şi se extrăgea plutoniul din uraniu, ca un fel de soluţie. *The Sunday Times* dezvălui că plutoniul extras în instalaţiie de la Dimona dădea Israelului o capacitate totală de a produce arme termonucleare, mai puternice decât armele convenţionale nucleare. Materialele folosite pentru producerea bombelor fuseseră transportate de convoaie de camioane la o locaţie secretă din apropiere de Haifa, oraşul în care se află cea mai importantă bază navală din Israel.

Reportajul formula concluzia că: „Israelul a produs plutoniu pentru 100 de bombe nucleare fiecare cu o putere de nu mai puţin de 200 kilotone. Conform calculelor, se poate spune că Israelul are în prezent un arsenal nuclear de aproximativ două sute de bombe”. Israelul, arăta ziarul, devenise una din cele mai mari puteri nucleare, după Statele Unite,Uniunea Sovietică, Marea Britanie, Franţa şi China, fără a mai pune la socoteală că India, Pakistan şi Africa de Sud aveau şi ele putere nucleară.

Mărturia lui Mordechai Vanunu arăta că Israelul avea resurse şi tehnicieni buni pentru a proiecta şi construi o bombă cu neutroni. Relatarea publicată era însoţită de un text scris de doctorii Frank Barnaby, fizician nuclear ce lucrase la un centru britanic de cercetare, la Aldermaston, în acea vreme director al Institutului de Cercetare pentru Pace din Suedia, şi Theodore Taylor, fost şef al programului de testare a armelor nucleare ale Pentagonului, şi unul din cei mai buni studenţi ai creatorului bombei, Robert Oppenheimer. Amândoi erau de aceeaşi părere, afirmând că Israelul avea deja capacitatea de a construi bombe termonucleare şi de distrugere în masă.

Istoria apărută în *The Sunday Times* apăru în toate mijloacele de comunicare din lume, care o preluară, chiar şi în Israel, la radio şi televiziune apăreau informaţii provenite de la Londra. Chiar şi conservatorul *Jerusalem Post* publică istoria pe prima sa pagină, cu titlul: „Israelul este acum a şaptea putere nucleară în lume”. A doua relatare apărută în *The Sunday Times* avea titlul „Dincolo de porţile lui Machon 2”. Când apăru acest al doilea articol, Shimon Peres decisese deja „neutralizarea” lui Vanunu de către un comando al *Kidonului.*

McKnight ştia că lui Vanunu i se întâmplase ceva, aşa că începu o campanie ca să afle unde era. Mai întâi îl contactă pe Terry Waite, de la biroul Arhiepiscopului de Canterbury, după aceea pe vicesecretarul de la Foreign Office şi pe şefii de la departamentele Orientul Mijlociu, Orientul Apropiat şi Africa de Nord. Solicitările clericului fură primite, deşi comunicatul final dat spunea că trebuia să ia legătura cu poliţia, deoarece dispariţia lui Vanunu nu era o afacere a diplomaţiei britanice. McKnight sună din Australia la Home Office, iar aceştia îl asigurară că dispariţia tehnicianului israelian nu era de domeniul lor, ci de domeniul Foreign Office. Atunci îşi dădu seama că dacă voia cu adevărat să facă ceva, trebuia să ia un avion către Londra, dar înainte avea să convoace o conferinţă de presă în care să anunţe dispariţia lui Vanunu. Marţi 7 octombrie, McKnight plecă din Australia.

La câteva ore după aceea, clericul ateriza pe aeroportul Heathrow şi anunţa la comisariatul local din Holborn dispariţia lui Vanunu. McKnight se cază la Conciliul Consultativ Anglican unde luă legătura cu doi detectivi de la Biroul Special al Scotland Yard. Detectivii îi puseră întrebări despre orice chestiune ce avea legătură cu tehnicianul israelian. Acesta era nerăbdător să afle ce i se întâmplase prietenului său, dar în acelaşi timp se gândea că pe acesta îl răpise Mossad-ul. La 12 octombrie, *The Sunday Times* ieşi în public cu un articol care prezenta pe scurt cazul Vanunu şi dispariţia lui.

În cele din urmă, se hotărî să plece la Ierusalim, unde spera să primească mai multe răspunsuri. Ajuns acolo, organiză o conferinţă de presă cu scopul de a face presiuni asupra israelienilor pentru ca aceştia să explice unde se afla Vanunu. Cenzura militară israeliană dădu un comunicat presei străine din Israel, în care se informa că tot ceea ce se discutase la aşa zisa conferinţă se afla sub „cenzură”. Oricum, ziariştii care au asistau erau foarte interesaţi de caz. La finalul conferinţei, un ziarist israelian îi strecură lui McKnight o notiţă invitându-l în parcul din faţa Consulatului Statelor Unite, în partea de vest a Ierusalimului.

Dacă vreunul din ei publica vreo informaţie despre serviciile secrete, încălcând cenzura, se putea vedea în situaţia de a fi arestat şi condamnat la ani grei de închisoare. McKnight nu ştia că de când aterizase pe aeroportul Ben Gurion din Tel Aviv, *katsas* ai lui Nahum Admoni nu îl scăpaseră din vedere nici măcar o clipă.

Într-o zi în care John McKnight aştepta autobuzul, văzu alături de el un bărbat ce citea ziarul *Yediot Ahoronot* şi în care era publicată o fotografie a lui Mordechai Vanunu. McKnight ceru bărbatului să îi traducă informaţiile publicate. Textul arăta că Vanunu era închis la închisoarea de maximă siguranţă din Gedera, aproape de Rehovot, şi era păzit douăzeci şi patru de ore pe zi, din ordinul judecătorului Aaron Simcha. Cu câteva zile mai târziu, citând surse de la securitatea israeliană, *Financial Times* confirma informaţiile.

Între timp, furtuna se dezlănţuia chiar în Australia. Când mai multe ziare din ţară începură să publice informaţii despre Vanunu şi posibila sa răpire, mai mulţi parlamentari începură să pună întrebări serviciilor secrete australiene despre rolul pe care l-au avut ele. ASIO informă că nu au avut de-a face nici cu răpirea şi nici cu Mossad-ul. Desigur, minţeau. La un interviu difuzat de o televiziune australiană, John McKnight informă că serviciile secrete din ţară informaseră direct Mossad-ul şi că şeful ASIO, Alan Wrigley, menţinuse diferite contacte cu Nahum Admoni. Într-o zi, pe când mergea pe stradă, clericul fu interceptat de o maşină cu doi bărbaţi care se prezentară ca agenţi ASIO. Unul din ei îi ceru să îi însoţească.

Când ajunseră la locul convenit, Alan Wrigley, director general al ASIO, îl asigură pe McKnight că discuţiile despre cazul Vanunu erau înregistrate şi că în realitate Organizaţia de Informaţii şi Securitate Australiană informase doar MI6-ul britanic despre paşii lui Vanunu, nu şi Mossad-ul. Wrigley respinse categoric informaţia că ASIO ar fi colaborat cu Mossad-ul, atunci când aceasta fu publicată.

La puţine zile după dispariţia lui Mordechai Vanunu, la 30 septembrie, apărură noi zvonuri. Cineva informă că israelianul, după răpire, fusese internat la o clinică clandestină a Mossad-ului pentru a fi supus unei operaţii estetice de schimbare a feţei, dar toate acestea erau departe de a fi adevărate.

Luni, 29 septembrie, Shimon Peres îi dăduse undă verde lui Admoni ca oamenii *Kidonului* să execute operaţiunea. În aceeaşi zi, Cindy îl sună pe Mordechai pentru a-l obliga sau pentru a face presiuni asupra lui să cumpere un bilet de avion la Roma. La o jumătate de oră după ce primise telefonul, Vanunu se îndrepta către agenţia Thomas Cook de pe Berkley Street, nu prea departe de Leicester Square, şi luă un bilet la clasa turist pe care plăti 426 lire sterline, deşi prin minte îi treceau tot felul de gânduri legate de sfaturile pe care i le dăduse Hounam. Nehotărât, o sună din nou pe Cindy la hotel, pentru a-i spune că probabil nu o va putea însoţi pentru că nu avea bani, dar că putea să se vadă mai târziu cu ea, la Roma.

Agentul israelian încercă să îl convingă în mai multe feluri, spunând chiar că în capitala italiană nu trebuia să plătească hotelul pentru că sora ei avea un mic apartament unde se puteau caza amândoi. Din clipa în care Vanunu se hotărî să plece din Londra, Cindy nu se despărţi de el niciun moment.

La zece şi jumătate în dimineaţa zilei de 30 septembrie, Vanunu părăsi hotelul Mountbatten şi ieşi să se întâlnească cu Cindy la monumentul lui Nelson, în Trafalgar Square, luând de acolo un taxi către terminalul internaţional al aeroportului Heathrow. Dar nu ştia că, de când plecase de la hotel, era urmărit de o echipă de *katsas* ai Mossad-ului.

La două şi jumătate, cuplul se îmbarcă în zborul British Airlines BA504, ce trebuia să aterizeze pe aeroportul Leonardo da Vinci, în apropiere de Roma, la şase şi treizeci şi cinci de minute. Fotocopiile biletului pe care reuşise să le obţină *The Sunday Times* arătau că Mordechai Vanunu îşi folosise numele real, deşi acest lucru nu mai avea oricum importanţă. Încet-încet prada se apropia de ghearele prădătorilor, de gura de lup pregătită pentru el.

Drumul până la aeroport fu liniştit, cu opririle de rigoare datorate lucrărilor de pe autostradă, în timp ce Cindy nu înceta să vorbească despre cât de bine o să le fie la Roma şi despre posibilitatea de a petrece o zi şi la mare, dacă aveau timp. Mordechai Vanunu nu bănuia că în realitate era deja băgat cu totul în operaţiunea de răpire a *Kidonului.*

Avionul ateriză la şase şi douăzeci şi cinci seara pe aeroportul Leonardo da Vinci. Când coborâră din avion, Cindy deveni mai afectuoasă. Îl luă de mână pe Vanunu şi îl duse până la locul de unde se recuperau bagajele, la terminalul principal. Un rucsac şi o geantă verde erau tot bagajul pe care îl aveau, aşa că trecerea pe la punctul de control fu destul de rapidă. Odată ajunşi la ieşire, Cindy îl făcu pe Vanunu să aştepte minute bune, în timp ce chema un taxi prin telefon. Tehnicianul israelian începu să fie suspicios, întrebându-se de ce nu luau unul din taxiurile parcate chiar la aeroport.

În timp ce discutau de lucruri banale, veni în mare viteză o maşină galbenă, cu însemnul de taxi. Urcară în maşină şi după câteva minute Fiatul galben rula cu viteză mare pe autostrada ce înconjura Roma. Fu probabil primul moment în care lui Vanunu îi fu cu adevărat frică. În maşină se simţea o oarecare tensiune, dar Vanunu nu ştia cum să explice ce simţea. Veni un moment în care presimţi chiar pericolul ce se apropia tot mai mult de el, dar era deja târziu. La douăzeci de minute după, maşina se opri în faţa unei clădiri gri de apartamente modeste din afara Romei, într-un loc pe care Vanunu nu reuşi să îl localizeze. Urcară pe o scară strâmtă până la o uşă de la etajul doi al clădirii. Cindy sună, dar nu deschise nimeni. Mai sună scurt de trei ori, dar tot nu deschise nimeni uşa. Femeia îşi deschise geanta şi scoase nişte chei: „Sora mea nu e acasă, dar am oricum cheile”, îi explică Cindy lui Vanunu.

Uşa se deschise înspre un interior cufundat în întuneric. Erau ultimele sale secunde de libertate şi poate că Mordechai Vanunu ştia lucrul acesta. Cindy îl lăsă să treacă primul pe Vanunu. La intrare nu era niciun fel de mobilă, nici măcar vreun tablou. În clipa aceea îşi dădu seama că intrase într-un apartament al Mossad-ului. Se întoarse pe călcâie să iasă pe uşă, dar când o făcu, o văzu pe Cindy cum se schimbă la faţă. Chipul ei dulce se transformase într-o faţă cu trăsături dure. Nu se ştie de unde, dar în clipa aceea simţi patru braţe puternice care îl prindeau, în timp ce Cindy, sau mai bine spus Cheryl Bentov îi injecta o doză puternică de somnifere. Vanunu îşi pierdu cunoştinţa şi nu mai ştiu nimic despre orele ce urmară.

Katsas ai *Metsadei*, conduşi de Beni Zeev, băgară într-un sac de dormit corpul tehnicianului, în timp ce Cindy luă o cutie mare de carton, pentru a evita suspiciunile vecinilor care ar fi putut vedea că transportau doar un singur pachet la camion. Mordechai Vanunu crede că a stat drogat din 30 septembrie până pe 4 octombrie. Un medic al Mossad-ului controla doza de somnifere administrate. Voiau să îl adoarmă, nu să îl omoare. În acest timp, micul camion parcursese cei 425 de kilometri ce despărţeau oraşul Roma şi portul La Spezia.

În după amiaza zilei de 4 octombrie, autorităţile portuare italiene primiră un semnal de avarie de la o navă sub pavilion israelian, proprietate a companiei navale publice ZIM. „Noga” era o navă de 11.000 de tone ce fusese descărcată în portul Barcelona şi care se întorcea la baza sa din portul israelian Haifa.

Pentru Mossad era mai uşor să treacă de securitatea slabă a portului decât de sofisticatele măsuri de securitate de la aeroport. La patru ore după ce „Noga” ieşise în mare, efectele somniferelor şi drogurilor începură să dispară din organismul lui Vanunu. Deschise încet ochii, cu o durere mare de cap, şi descoperi că era legat cu lanţuri şi închis într-o cabină fără luminatoare. Timp de mai multe zile, temnicerii, aceiaşi doi *katsa* care îl imobilizară în acel apartament, fură singurele fiinţe vii pe care le văzu Vanunu. Aceştia îi vorbeau doar într-o engleză cu accent evreiesc. Nu îl interogau, şi singurul comentariu pe care îl făceau era: “Când vrei la baie, ne anunţi”. Doar în ultima zi, unul din ei se îndreptă către Vanunu şi îi spuse: „Ştim totul. Chiar şi că te-ai convertit la creştinism, dar pentru noi tot israelit eşti”.

În cele din urmă, la şase zile de la plecarea din La Spezia, „Noga” ajunse în portul Haifa din Israel. Prizonierului i se puse o cagulă neagră şi fu urcat într-un vehicul de poliţie. Drumul, după calculele lui Vanunu, fu destul de scurt. Dintr-o dată se opriră în faţa unei porţi mari de fier. Era închisoarea de maximă siguranţă Ashkelon, situată la vreo 50 de kilometri sud de Tel Aviv.

Prizonierul fu escortat de patru agenţi până la o celulă fără ferestre, cu o saltea pe jos, ca singură piesă de mobilier. Acolo rămase două zile, până ce fu scos pentru a fi interogat de patru persoane, un ofiţer al Mossad-ului, unul de la *Shin Bet,* altul de la poliţie şi un membru al securităţii de la *Kirya-le-Mehekar Gariny* sau KMG, autoritatea nucleară a Israelului.

„Uite ce ai făcut”, îi spuse bărbatul de la KMG aruncându-i un exemplar din *The Sunday Times.* În ziarul mototolit se puteau citi titluri mari, iar pe trei pagini erau publicate secretele nucleare din Dimona.

Interogatoriile se succedau zi de zi fără rezultat. Vanunu ştia că orice ar fi răspuns avea să fie condamnat pentru înaltă trădare şi că îl aştepta o lungă pedeapsă cu închisoarea. Timp de două luni de la răpire, lui Vanunu nu i se permise să vorbească cu un avocat. Fu ales Amnon Zichroni, un renumit avocat şi activist al drepturilor omului.

Zichroni fu singura persoană căreia i se permise accesul în celula micuţă de doi pe trei metri şi de trei metri înălţime în care era Vanunu. Toate discuţiile şi întâlnirile erau înregistrate printr-o cameră TV cu circuit închis instalată chiar în celulă. Deţinutul, fără nume şi fără număr de identificare, acum ţinut la distanţă de ceilalţi deţinuţi, era pedepsit constant cu interdicţia de a-şi vedea avocatul, pentru că se distra aruncând cu spumă de ras peste obiectivul camerei. În etapa aceasta, doar două persoane erau autorizate să vorbească cu deţinutul David Enosh, noul nume al lui Vanunu. Un gardian şi comandantul închisorii.

La 11 noiembrie 1986, purtătorul de cuvânt al guvernului Isaac Shamir anunţa că tehnicianul israelian Mordechai Vanunu era arestat pe teritoriul Israelului. La 28 noiembrie, procurorul general, Yosef Harish, formulă acuzaţiile împotriva lui Vanunu la Curtea de District din Ierusalim, referindu-se la secţiunea 96 din Codul Penal, legată de ajutorul acordat inamicului pe timp de război, fapt care putea să ducă la condamnarea lui Vanunu la închisoare pe viaţă sau la pedeapsa cu moartea. Două zile mai târziu, judecătorul Zvi Cohen respinse secţiunea 96 care nu se putea aplica decât atunci când Israelul se afla în conflict armat cu o altă ţară, ceea ce nu era cazul, ca atare procurorul Haris formulă acuzaţii în baza secţiunilor 90 din codul penal, referitoare la încălcarea legii secretelor oficiale; 113 din codul penal, referitoare la furnizarea de informaţii secrete cu intenţia de a provoca daune securităţii Israelului; şi 99 din codul penal, referitoare la ajutorul acordat inamicului în războiul acestuia împotriva Israelului.

Cazul se desfăşură în limba ebraică şi a fost clasificat „Procurorul General împotriva lui X”. La 21 decembrie, când Vanunu era transportat cu duba poliţiei la Curtea de District, pentru a asculta acuzaţiile ce i se aduceau, mai mulţi fotografi de la agenţii străine putură să îl fotografieze. După developare, se vedea pe mai multe din ele că Vanunu îşi sprijinea mâna pe fereasta maşinii. Pe mână i se putea citi:

Vanunu M, AM FOST RĂPIT LA ROMA ITL

30.9.86 21.00 am ajuns la Roma cu BA cursa 504.

Faptul de a transmite mesajul scris pe mână a dus la confiscarea de către autorităţile închisorii Ashkelon a walkman-ului, a cărţilor şi ziarelor. Deţinutul intră în greva foamei pentru a protesta contra acestei măsuri, iar după treizeci şi patru de zile doar cu apă, judecătorul Cohen ordonă să i se dea lucrurile înapoi.

La 8 martie, Vanunu îl concedie pe Zichroni, ca urmare a discuţiilor pe care le avuse acesta cu fratele său. În iulie, *The Sunday Times* publică cu un titlu mare pe prima pagină „Cum l-au vânat agenţii israelieni pe Vanunu”. La 30 august 1987 începu procesul, care se prelungi până la 24 martie 1988. Tot în acea zi, Curtea de District din Ierusalim îl declară vinovat sub trei acuzaţii: spionaj, trădare şi dezvăluire de secrete de stat. Duminică, 27 martie 1988, se pronunţă sentinţa. Cei trei judecători membri ai Curţii, după ascultarea pledoariilor avocatului Avigdor Feldman şi a documentului de clemenţă trimis de douăzeci de oameni de ştiinţă, dintre care 12 erau deţinători ai Premiului Nobel, trebuiau să decidă între condamnarea pe viaţă a lui Vanunu sau condamnarea lui pentru douăzeci de ani. La şase şi un sfert după amiaza, Tribunalul îl condamnă pe Mordechai Vanunu la optsprezece ani de detenţie la o închisoare de maximă securitate.

Mordechai Vanunu fu condamnat la 18 ani de închisoare, fiind găsit vinovat de înaltă trădare. Vanunu îşi petrecu zilele într-o celulă a închisorii de maximă securitate Shikma, în Ashkelon, citind cărţi ale filosofului danez Soren Kierkegaard şi scriind. Miercuri, 21 aprilie 2004, fu eliberat, sub supraveghere. La 11 noiembrie acelaşi an, fu arestat din nou şi pus sub arest la domiciliu. Odată în libertate, Mordechai Vanunu doreşte să emigreze în Statele Unite şi să înceapă o nouă viaţă. A fost de mai multe ori propus pentru Premiul Nobel pentru Pace. Astăzi, este în aşteptarea unei noi sentinţe care l-ar putea readuce în închisoare pentru o perioadă de la doi la zece ani.

Cheryl Bentov, alias Cindy Hanin, operativ al *Kidonului,* locuieşte în continuare în oraşul israelian Netanya, alături de soţul ei, colonelul Ofer Bentov de la informaţiile militare, *Aman.* În aprilie 1997 a fost localizată de un ziarist de la *The Sunday Times* în Florida, cu fiicele ei, în timp ce îşi vizita familia. Deşi se luă de reporter, *katsa* nu negă participarea ei la operaţiunea „Vanunu”.

Shimon Peres, la acea vreme premier al Israelului, responsabilul numărul unu al operaţiunii de răpire a lui Vanunu de către o unitate a *Kidonului,* fu obligat să dea explicaţii guvernelor lui Margaret Thatcher şi Bettino Craxi pentru incidentul diplomatic cauzat de răpirea tehnicianului israelian.

Capitolul XI

Operaţiunea „17” (1988)

În acea zi friguroasă şi umedă de 8 decembrie 1987, la primele ore, când soarele încă nu răsărise în pustiita Fâşie Gaza, lucrătorii palestinieni se aliniau în faţa controlului israelian. Aceeaşi acţiune în fiecare dimineaţă, în timp ce singurele vehicule ce treceau prin faţa soldaţilor înarmaţi erau maşinile Mercedes Benz transformate în taxiuri colective. Un vehicul militar ajunse la primul control, timp în care soldatul de gardă nu îi dădea prea mare atenţie şoferului. Doar ridică mâna dreaptă, în timp ce în mâna stângă avea puşca Galil.

Vehiculul începu să circule pe lângă şirul lung de palestinieni care se îmbulzeau aşteptând să poată trece în Israel, unde sperau să găsească un loc de muncă în construcţii, singura posibilitate de a câştiga bani pe care o avea un palestinian din Gaza. Pe şoseaua plină de gropi, la acelaşi nivel cu tabăra de refugiaţi Jabalya unde se adunaseră 60.000 de persoane, vehiculul prinse o viteză mai mare până ce, nu se ştie din care motiv, şoferul viră brusc şi goni înspre o staţie de autobuz unde se aflau mai mulţi muncitori arabi.

Impactul fu brutal, iar patru palestinieni, care aşteptau să fie luaţi de vreun vehicul, îşi pierdură viaţa pe loc. Pentru Israel, era vorba de un tragic accident, dar pentru autorităţile palestiniene era vorba de un atentat evreiesc împotriva arabilor. Scânteia revoltei se aprinse. Funeraliile în masă de a doua zi se transformară într-o revoltă uriaşă împotriva ocupantului israelian. Primele pietre aruncate de tinerii palestinieni începeau să cadă asupra soldaţilor israelieni ce patrulau într-o linişte mai mult sau mai puţin încordată prin taberele de refugiaţi şi prin oraşe din teritoriile Fâşiei Gaza şi Cisiordaniei. La două zile după incidentul ce semnala începerea revoltei palestiniene în teritorii, cunoscută ca „Intifada”, manifestaţiile se extind în întreaga Fâşie Gaza, iar apoi prin oraşele principale din Cisiordania. La 10 decembrie, Yitzhak Rabin, ministru al Apărării, părăseşte Israelul într-o călătorie oficială în Statele Unite. Niciun responsabil politic israelian nu face referinţă la revoltă. Aproape nimeni nu a acordat Intifadei meritata importanţă.

Dan Shomron, şeful Statului Major israelian, asigura că ”Se vor linişti în câteva zile”, iar generalul Samuel Goren, fost membru al Mossad-ului, afirma: “Niciodată nu va avea loc o revoltă în teritorii”.

Nahum Admoni, *memuneh* al Mossad-ului, avea dreptate doar prin mici analize, fără importanţă reală, în timp ce Rabin însuşi făcu o declaraţie publică care avea să intre în istoria erorilor: „Voi rupe chiar eu mâinile acelor palestinieni care ar arunca vreo piatră”. Era adevărat că situaţia începea să scape din mâinile liderilor palestinieni.

Agravând şi mai mult situaţia, la 15 decembrie, ministrul Ariel Sharon inaugurează o a doua reşedinţă în cartierul arab din Ierusalim, ocupat de Israel de la Războiul de Şase Zile. Tineri palestieni invadează străzile înguste ale cartierului, înfruntându-se cu soldaţii în timp ce dădeau foc sucursalelor unor bănci israeliene. Comandantul armatei dă ordine soldaţilor: „Trebuie să le faceţi rău. Nimic nu e mai eficient decât o lovitură zdravănă. Revoltaţii trebuie să fie răniţi”. Încetul cu încetul, la spitalele arabe încep să ajungă palestinieni răniţi la mâna dreaptă, pentru a nu mai putea arunca cu pietre sau scrie sloganuri anti-evreieşti pe ziduri. Arafat, aflat la Bagdad, declară că lupta palestiniană a intrat într-o nouă fază, că Intifada în Teritoriile Ocupate exprimă voinţa poporului de a scăpa de jugul imperialismului sionist.

„Revolta va dura mult timp”, se exprimă Arafat. La trei săptămâni după aceea, OEP îşi creează un Cartier General la Tunisia, numit „Comandamentul Naţional Unificat al Intifadei” (CNUI). Arafat pune în fruntea CNUI un om de maximă încredere şi prieten personal, Jalil Ibrahim Mahmud al Wazir, cunoscut de toţi ca „Abu Jihad”.

La Comandament se discutau politicile pe care trebuiau să le urmeze palestinienii din Teritorii, dar pentru o mai mare siguranţă se decide să se păstreze în secret numele membrilor Comandamentului Naţional. Era clar că Arafat şi Abu Jihad se temeau de lovitura israeliană, care avea să vină mai devreme sau mai târziu. CNUI îşi trimite ordinele prin broşuri şi buletine clandestine. Nesupunere civilă; demisia funcţionarilor palestinieni, a învăţătorilor şi poliţiştilor din administraţia Israelului; ruperea legăturilor şi comunicaţiilor între *mukhtars* (şefi de comunităţi) şi puterea israeliană; boicotarea tuturor produselor venite din Israel. Abu Jihad, sprijinit chiar de Arafat, ordonă interdicţia totală de a folosi arme de foc. „Interdicţia de folosire a armelor de foc în contextul Intifadei are drept scop să-i împiedice pe israelieni să comită un măcel. Forţa noastră nu stă, prin natura ei, în arme, ci în dreptatea cauzei noastre”, explica Arafat însuşi.

În timp ce numărul de morţi şi de răniţi creştea, Comandamentul Naţional Unificat al Intifadei îi onora pe „copiii pietrelor”. Prin toate colţurile, palestinienii şi mediile de comunicare arabe descriu şi elogiază „Revolta pietrelor”, *Hidjara* (piatră), arma care va duce la victoria poporului palestinian, aşa cum spunea însuşi Arafat. Relaţiile dintre Tunisia şi „interior” rămân în continuare strânse. Nimic nu trebuie să ameninţe această relaţie. Abu Jihad, responsabil militar al Intifadei, are în această relaţie o mai bună cunoaştere a terenului de luptă şi a punctelor slabe ale armatei israeliene chiar pe acest teren. Coordonarea între Tunisia şi Intifada din Gaza şi Cisiordania era absolută.

Isaac Shamir, primul ministru al Israelului, ştie că singura formă de a rupe această relaţie atât de strânsă constă în a lovi direct Comandamentul Naţional Unificat al Intifadei. Pe la jumătatea lunii ianuarie 1988, Shamir dă ordin să aibă loc o şedinţă de urgenţă a *Varash*, ultra secretul Comitet al Şefilor Serviciilor Secrete din Israel. Atât *memuneh*-ul Mossad-ului, cât şi şefii de la *Shin Bet* şi *Aman,* serviciul de informaţii militar, sunt de acord că singura formă de a rupe blocul de conducere al Comandamentului Naţional este lichidarea unor membri mai importanţi. „Cu cât aruncă mai multe pietre, cu atât mai mulţi lideri de-ai lor vom lichida”, afirmă Shamir.

După şedinţă, Shamir îi ordonă lui Nahum Admoni să rămână în sala întunecată. În timp ce ceilalţi şefi ai serviciilor secrete începeau să se retragă, liderul israelian îi cere lui Admoni să pregătească un plan concret de lichidare a liderilor Comandamentului Naţional Unificat al Intifadei. *Memuneh*-ul tace, ştiind că acest ordin însemna implicarea *Kidonului.*

Admoni doreşte să restabilească primatul Mossad-ului asupra celorlalte servicii de informaţii şi se pregăteşte pentru acţiune, în timp ce Rabin proclamă public, în continuare, noua sa politică de luptă împotriva Intifadei: “Forţă, Putere şi Ţepuşe”. Imagini cu soldaţi israelieni rupându-i mâinile cu un pietroi unui deţinut palestinian ce stătea jos, cu braţele legate la spate, fac înconjurul lumii. Sunt imagini ce au fost înregistrate cu o cameră video, pentru televiziunea americană, de către israelianul Meri Grego, prieten cu autorul acestei cărţi.

La 2 februarie, *Metsada*, Unitatea de Operaţiuni Speciale a Mossad-ului, şi *Kidonul,* braţul său executant, îşi aleseseră deja prima pradă. Nu mai rămâne decât să aştepte unda verde de la premierul Shamir.

În dimineaţa de 22 februarie, să dădu alarma la Unitatea 8200, de interceptare a comunicaţiilor. Din câte se părea, se detectaseră comunicaţii între Tunisia şi înalţi responsabili militari ai Intifadei în Cipru, mai concret la Lemesos, un oraş turistic din sudul insulei mediteraneene. Aliniate paralel pe plajă, zeci de hoteluri de tip stup stăteau în faţa miilor de cetăţeni britanici ce soseau în oraş, dornici de soare.

Mesajul unităţii 8200 alarmă *Saifanim*-ul, departamentul de culegere de informaţii despre OEP al Mossad-ului, şi *Yarid*-ul, departamentul responsabil de siguranţa operaţiunilor de spionaj israelian în Europa. Înainte de a cere undă verde premierului Shamir, *memuneh*-ul Admoni trebuia să se asigure de informaţiile primite. Trebuiau să ştie exact care erau obiectivele, să le localizeze şi să le identifice înainte de a implica *Kidonul.*

La 10 februarie, *katsas* ai Mossad-ului reuşiră se identifice trei palestinieni ce comunicau cu Tunisia, şi care vorbeau despre tactici de rezistenţă în Intifada. Obiectivele erau Mohamed Bassem Sultan Tamimi, Marwan al-Kayali şi Mohamed Buhais. După *Shin Bet,* cei trei făceau parte dintr-un grup pro-iranian numit Jihadul Islamic – Templul (*al-Yihad al-Islami – Bait al Maqdas*), responsabil de atacurile teroriste împotriva Israelului. Nahum Admoni se uita pe un dosar cu fotografii şi rapoarte ale Poliţiei şi ale *Shin Bet* despre grup şi membrii săi. Cei trei activişti palestinieni proveneau cu toţii din grupul numit Comitetul Studenţilor. Prima lor acţiune a fost atacul de la 1 aprilie 1980, împotriva unei Sinagogi din Hebron, în care muriseră şase israelieni.

Admoni studia paginile şi imaginile alb-negru ce arătau trupuri făcute bucăţi. A doua lovitură importantă a grupului deja intrat în disciplina Jihadului Islamic – Templul – avu loc în centrul Ierusalimului, la 15 octombrie 1986, atunci când mai mulţi membri ai săi aruncară cu grenade împotriva soldaţilor israelieni şi familiilor lor, care se duceau să se roage la Zidul Plângerii.

După ce citi, *memuneh*-ul ridică receptorul şi, având confirmată identitatea activiştilor israelieni din oraşul cipriot, se hotărî să ceară o întrevedere cu Isaac Shamir, primul ministru.

Admoni avea nevoie de permisiunea primului ministru pentru implicarea *Kidonului.*

În aceeaşi noapte, patru *kidoni* plecau cu o cursă comercială El Al la Larnaca. Acolo îi aştepta un *katsa* cu o furgonetă cu ferestrele acoperite. La 12 februarie, membrii *Kidonului* deciseseră deja cum să ducă planul la bun sfârşit. Şeful comandoului de lichidatori observă că în fiecare dimineaţă Mohamed Bassem Sultan Tamimi, Marwan al-Kayali şi Mohamed Buhais luau un Volkswagen Golf şi se îndreptau, pe autostradă, spre Nicosia. Membrii *Kidonului* hotărâră să îi lichideze la două zile după aceea, adică la 14 februarie.

În noaptea precedentă, responsabilul numărul unu al grupului de lichidatori israelieni reciti de mai multe ori rapoartele sosite de la Tel Aviv. Primul obiectiv era Marwan al-Kayali, colonel ce făcea parte din Consiliul Militar al OEP şi din Forţa 17, garda pretoriană a lui Arafat. Ambele grupuri militare erau conduse de Abu Jihad. Al doilea obiectiv era Mohamed Buhais, înalt responsabil al Biroului Patriei Ocupate şi o importantă legătură cu comandamentul Intifadei din Tunisia. Al treilea obiectiv era Mohamed Bassen Sultan Tamimi, locotenent colonel cu o funcţie importantă la Biroul Patriei Ocupate şi unul din cei mai importanţi operativi de informaţii din Al Fath, aşa-numitul Comitet 77. Tamimi purta numele de cod „Hamdi”, iar Mossad-ul îl definea ca fiind un expert în operaţiuni clandestine.

La 13 februarie, după amiaza, *kidonii* îi urmăriră pe palestinieni şi îi fotografiară în timp ce primeau de la doi agenţi ai serviciilor secrete din Libia o servietă cu un milion de dolari, ajutor pentru cauza palestiniană. Era clar că trebuia să se decidă cum şi când să aibă loc execuţia.

La 14 februarie, de dimineaţă, doi lichidatori ai *Kidonului* stăteau în genunchi, în timp ce ceilalţi supravegheau străzile pustii. În fundal, se puteau auzi discuţii în engleză, în timp ce unul din *kidoni* scoase dintr-o servietă metalică un dispozitiv exploziv pe care îl fixă sub Volkswagenul Golf, ascuns după una din roţile din spate. Nu le mai rămânea decât să aştepte.

Ca în fiecare dimineaţă, cei trei bărbaţi ce făceau drumul către Nicosia îşi făcură apariţia, ieşind dintr-o clădire din apropiere. *Kidonii* observau scena dintr-o furgonetă parcată în apropiere. Palestinienii urcară în maşină şi porniră. *Kidonii* Mossad-ului observară cum farurile din spate se aprinseră, maşina dând cu spatele. Când aceasta începu să prindă viteză, o explozie mare o ridică la câţiva metri în aer. Când maşina căzu cu capota în jos, cei trei ocupanţi erau deja morţi. În zgomotul provocat, în fumul negru, printre geamurile sparte şi împrăştiate pe toată strada, în confuzia aceea, o furgonetă misterioasă se îndepărta de la locul exploziei.

A doua echipă de *kidoni* ai *Metsadei*, trimisă să acţioneze în acelaşi timp cu prima, era şi ea pregătită să lovească. De data aceasta, obiectivul era nava *Sol Phryne,* un vechi feribot grecesc, construit în 1947, pe care OEP îl cumpărase cu 750.000 de dolari pentru o acţiune de relaţii publice. Cu presă internaţională la bord, *Sol Phryne*, rebotezat cu numele de *Al-Awda* (Întoarcerea), se îndrepta spre Haifa în ideea de a le aminti israelienilor de călătoria vasului *Exodul,* care cu patruzeci de ani înainte sfidase Marina britanică aducând supravieţuitori ai Holocaustului pe pământul Israelului. Doar că în acest caz israelienii nu erau britanici, şi era clar că Marina Maiestăţii Sale nu era *Kidonul Metsadei.*

În noaptea de duminică 14 februarie, doi bărbaţi se scufundau în apele portului Lemesos, cu două mine magnetice. Prima fu instalată sub chila provei, a doua sub chila pupei, sub linia de plutire.

Acţiunea fusese aprobată în ultimul moment, în după amiaza zilei de miercuri 10 februarie. Acţiunea de relaţii publice a OEP îi făcu pe membrii *Varash* să se reunească de urgenţă. După Admoni, palestinienii contau pe faptul că Marina Israelului nu avea să îndrăznească vreodată să atace nava având la bord ziarişti din toată lumea, camere de televiziune, membri ai partidelor israeliene de stânga şi ai organizaţiilor pacifiste. Dar premierul Shamir nu era dispus să rabde propaganda OEP-ului în plin teritoriu israelian, astfel că în acea după amiază aprobă deopotrivă planul de lichidare a înalţilor responsabili palestinieni în Lemesos şi scufundarea lui *Sol Phryne.*

Luni, 15 februarie, portul Lemesos fu zguduit de o puternică explozie. Când ajunseră pe cheiul de nord primele echipe de pompieri, *Sol Phryne* era deja pe jumătate scufundat, rămânând la suprafaţă doar etajele superioare. Visul care însemna *Al-Awda* rămânea doar un vis.

OEP nu era dispusă să se lase îngenuncheată de Mossad, astfel că, după loviturile date de *Kidon* împotriva palestinienilor, se dezlănţui un nou val de violenţe în Teritorii.

În luna martie, un grup de agenţi ai Mossad-ului ajunse la o clădire centrală din Tel Aviv. Agenţii luară liftul, urcară până la etajul opt şi intrară într-un salon. Din valize scoaseră cu grijă dispozitive de detectare a microfoanelor ascunse. Etajul la care se aflau era un loc sigur al Mossad-ului, care peste câteva ore avea să se transforme în scenariul unei reuniuni ultrasecrete în care se decidea destinul unuia dintre cei mai importanţi lideri ai OEP şi ai Intifadei.

La două zile după aceea, când soarele se zărea deja pe linia coastei, iar barurile şi restaurantele din apropiere de promenada oraşului Tel Aviv începeau să-şi deschidă uşile, un grup de maşini fără niciun fel de semn de identificare începu să se apropie de clădire. Escorte înarmate supravegheau paşii participanţilor la şedinţă. Printre noii sosiţi se aflau Ezer Weizman, preşedintele Israelului; Yitzhak Rabin, primul ministru; Ariel Sharon; Moshe Arens; David Levy; Moshe Katsav; generalul Amnon Shahak, şef al *Aman*-ului; şi *memuneh*-ul Mossad-ului, Nahum Admoni.

În mai puţin de şaizeci de minute se ajunsese la un acord aproape unanim. În afară de laburiştii Weizman, Navon şi Peres, restul participanţilor votară pentru implicarea unei echipe a *Kidonului*¸ cu scopul de a-l ucide pe Abu Jihad, atotputernicul şef militar al OEP şi al Comandamentului Naţional Unificat al Intifadei. Ezer Weizman protestă faţă de măsura adoptată, spunând că prin această acţiune nu se va ajunge la pace şi că din contră, uciderea lui Jihad provoca violenţe şi mai mari în Teritorii. Mai mulţi şoimi ai Likudului, sprijiniţi de Rabin, apărară necesitatea „lichidării” lui Jihad de către ucigaşii Mossad-ului.

Yitzhak Rabin îndeplini sarcina de acuzator. Conform durului ministru al apărării şi fost general, *Kidonul* îl putea ucide pe Abu Jihad, deoarece, în primul rând, acesta încercase de mai multe ori să creeze o breşă în apărarea israeliană, să ia ostatici dintre ofiţeri şi să intre în jocul periculos de a arunca mănuşa guvernului israelian şi serviciilor sale de informaţii. În al doilea rând, datorită lui Abu Jihad, OEP stabilise legături strânse cu Hezbollah în Liban, astfel încât fuseseră realizate atacuri comune împotriva unor unităţi israeliene. În al treilea rând, nu încăpea îndoială că Abu Jihad era liderul militar suprem al OEP, al Comandamentului Naţional Unificat al Intifadei şi ca atare, al revoltei palestiene în Teritoriile Ocupate.

Totul era prevăzut până în cele mai mici detalii, iar pentru aceasta au fost desemnaţi generalii Dan Shomron, şef al statului major, şi adjunctul său, Ehud Barak, precum şi Moshe Yaalon, pentru conducerea operaţiunii în scenariul atacului. Cei trei militari erau şefii proaspăt botezatei operaţiuni „17”, în onoarea obiectivului, şeful Forţei 17, garda de corp a lui Arafat.

Admoni, aşezat la biroul său de la cartierul general al Mossad-ului, ştia că va fi mai uşor să debarce o forţă de asalt în Tunisia în 1988, decât a fost în cazul asaltului de la Beirut din 1973, în cadrul operaţiunii „Primăvara Tinereţii”. Problema pe care o ridica Tunisia era distanţa până în Israel şi evacuarea efectivelor armatei israeliene şi ale *Kidonului* odată ce se termina operaţiunea.

Copiind planul de la Beirut, Admoni voia ca o forţă de comando specială a armatei, *Sayeret Matkal,* să ajute patru *kidoni* să ajungă la locuinţa lui Abu Jihad din cartierul tunisian Sidi Bou Said, să îi acopere cât timp îl executau pe liderul suprem al Intifadei, şi să îi evacueze până la plaja Rouad pentru a fi duşi înapoi în Israel. Ultimul raport al Mossad-ului pe care îl avea Admoni arăta clar legătura dintre Abu Jihad şi Intifada, inclusiv soţia sa, Um-Jihad (mama Războiului Sfânt), care era în fruntea Fondului Martirilor şi ajuta economic familiile celor ce fuseseră arestaţi de israelieni în timp ce realizau acţiuni ale Intifadei. *Memuneh*-ul fusese avertizat de către Yosef Harmelin, directorul *Shin Bet,* şi despre asasinarea unor informatori palestinieni. Ambii lideri ai spionajului israelian descoperiseră o notificare a Comandamentului Naţional Unificat al Intifadei, prin care Abu Jihad le ordona forţelor sale din Gaza şi Cisiordania lichidarea tuturor bărbaţilor şi femeilor ce puteau fi informatori ai israelienilor.

Celor mai mulţi dintre ei li se ceru să se prezinte la diferite moschei şi li se oferi posibilitatea să renunţe la colaborarea cu *Shin Bet,* şi să-şi predea armele şi aparatele de comunicaţii. Ori renunţau la colaborarea cu israelienii, ori erau executaţi sau trimişi în exil. Abu Jihad avea nevoie ca terenul să fie eliberat de informatori. Unul din cei ce au refuzat a fost Mohamed al-Ayad, lider al unui valoros grup de informatori ai *Shin Bet.*

Ayad, care locuia într-o casă mare din Qabatyia, în nordul Cisiordaniei, crease o adevarată reţea de informatori în toate cartierele oraşului, ajungând chiar în zona de est a Ierusalimului. Relaţiile lui cu serviciul de siguranţă israelian l-au făcut să prospere. Ayad era proprietarul unei carmangerii şi al unei cafenele. Identitatea celor de pe lista de informatori ai *Shin Bet,* deşi secretă, era cunoscută. Conform notificării venite din Tunisia şi redactată de Abu Jihad, pe casa lui Mohamed al-Ayad fură inscripţionate mai multe mesaje, printre care: „Cu trupurile noastre şi cu sângele nostru, vom distruge trădătorii şi ne vom elibera pământul". În ciuda celor patruzeci de ani ai săi, Ayad se simţea destul de în siguranţă circulând cu micuţul său Uzi sub braţ. A doua zi, maşina sa luă foc, chiar la uşa casei.

Informatorul ştia că mai devreme sau mai târziu va trebui să îşi apere viaţa, familia şi proprietatea. În dimineaţa următoare, mai mulţi tineri palestinieni cu feţele acoperite cu *kefia* roşii începură să tragă prin ferestrele casei lui Mohamed al-Ayad. Bărbatul îi ceru soţiei să sune imediat la autoritatea militară israeliană din Ienin, un oraş aflat la doar şase kilometri de casa sa, pentru a se trimite de acolo o forţă de salvare.

Ayad trebuia să reziste doar câteva minute până la sosirea militarilor sau agenţilor *Shin Bet* care să îl evacueze. Problema fu că în acea zi armata era prea ocupată, iar *Shin Bet* nu era dispus să se expună deschis pentru un palestinian în plus sau în minus. Soţia lui Ayad reuşi să scape trecând de linia de foc. Când reuşi să anunţe armata şi *Shin Bet,* bătălia se terminase de ore bune.

Găsiră corpul lui Mohamed al-Ayad spânzurat de gât de un stâlp electric. Fusese aproape omorât în bătaie, iar urechile şi nasul îi fuseseră tăiate. Imaginea corpului ce atârna deveni mesajul palestinienilor către *Shin Bet: "*S-a terminat cu controlul vostru în teritoriile Gaza şi Cisiordania". Ayad era a şaptezeci şi cincea victimă a Intifadei. Tânărul de paisprezece ani pe care îl omorî cu câteva secunde înainte de a fi prins, fusese a şaptezeci şi patra victimă. Pentru Nahum Admoni, de la Mossad, şi pentru Yosef Harmelin, de la *Shin Bet,* era clar că, dacă nu voiau să-şi piardă toţi informatorii, Abu Jihad trebuia să moară.

Varash, acronimul *Va'adat Rashei ha-Sherutim* sau Comitetul Şefilor de Servicii Secrete, îi sprijinea în unanimitate pe premierul Isaac Shamir, şi pe ministrul apărării, Yitzhak

Rabin, în decizia lor cu privire la necesitatea de a-l omorî pe Abu Jihad. Nahum Admoni, al cărui mandat expira la sfârşitul lui 1988, dorea să candideze pentru un nou mandat, aşa că nu voia să îl supere nici pe Shamir, liderul Likudului, nici pe Rabin, liderul laburiştilor. Era clar că lichidarea lui Abu Jihad de către *kidonii Metsadei* era un punct de întâlnire între ambele formaţiuni politice.

Un mare număr de decizii se impunea pentru a da o formă operaţiunii „17”. Operaţiunea avea să se afle sub o comandă unică, la ordinele unui militar, în coordonare cu unitatea *Saifanim* a Mossad-ului, cea care culegea informaţii despre OEP, şi *Yarid,* departamentul de spionaj israelian ce asigura securitatea operaţiunilor Mossad-ului. Odată ce toate informaţiile erau strânse, *Kidonul*, braţul executant al *Metsadei*, urma să fie implicat. Un grup de *katsas* şi *sayanim*¸informatori ai Mossad-ului ce lucrau ca simpli colaboratori fără plată, aveau să intre în Tunisia şi să fie evacuaţi la sfârşitul operaţiunii.

La începutul lui aprilie, Admoni şi Barak deciseră să realizeze planul de atac aşa cum le ordonase premierul Shamir. Era clar că liderul Likudului nu voia surprize, şi aşa îi indică şi ministrului apărării, Rabin. Planul trebuia să fie realizat şi studiat de toţi cei ce aveau să participe la operaţiunea „17”. Isaac Shamir voia să audă planul după două zile.

Responsabilii cei mai înalţi ai Mossad-ului şi armatei se puseră pe treabă pentru a stabili un plan perfect care să le dea undă verde din partea celor ce luau decizia finală. Patruzeci şi opt de ore mai târziu, un dosar roşu cu inscripţia Strict Secret şi cu denumirea de Operaţiunea „17” pe prima copertă ajungea pe biroul cabinetului. Isaac Shamir deschise dosarul şi începu să citească: PLAN OPERATIV, scris cu litere mari, roşii. În continuare stătea scris că, pentru efectuarea operaţiunii, se vor folosi patru vedete purtătoare de rachete, clasa Corvette: două Sa’ar 4.5 şi două Sa’ar 4, cele din urmă pentru evacuarea răniţilor.

Prima din cele două Sa’ar 4.5 avea să transporte o echipă medicală avansată. Ehud Barak, responsabilul numărul unu pe câmpul de operaţiuni, avea să călătorească la bordul celei de-a doua Sa’ar 4.5. Alături de Barak va călători şi Shabtai Shavit, responsabil al *Metsadei*, departamentul de operaţiuni speciale al

Mossad-ului şi şef de operaţiuni navale, care va conduce trupele de comando ale Marinei, „Flotila 13”, până pe litoralul tunisian.

Membrii Flotilei 13 trebuiau să stabilească un capăt de pod pe acelaşi litoral şi să se întâlnească cu agenţii Mossad-ului care aşteptau detaşamentul înarmaţi cu puşti de asalt, pentru a face faţă vreunei posibile rezistenţe din partea poliţiei şi armatei tunisiene pe plaja din apropierea istoricelor ruine ale Cartaginei. Flotila 13 va asigura siguranţa zonei până la evacuarea *kidonilor* Mossad-ului şi a trupelor de comando ale *Sayeret Matkal,* după finalizarea operaţiunii. Două avioane Boeing 707 aveau să survoleze obiectivul, primul în calitate de Cartier General al operaţiunii şi al doilea ca unitate de război electronic, cu scopul de a interfera toate comunicaţiile din zona obiectivului. În primul Boeing cu codul 4X-007 aveau să se afle generalul-maior Avihu Ben-Nun, şef al Forţelor Aeriene, care va coordona acţiunile împreună cu Ehud Barak. *Memuneh*-ul Mossad-ului şi şeful *Aman*-ului, generalul Amnon Shakak, vor fi în al doilea avion 707, cu codul 4X-497. Două avioane cu combustibil se vor menţine în aer pentru a alimenta toate avionele în zbor, pe timpul operaţiunii. Patru F-15 vor escorta cele două 707 şi vor avea sarcina de protecţie aeriană în cazul în care trupele de comando ale *Sayeret* şi *Kidon* ar fi înconjurate.

Pentru operaţiunea „17” era nevoie de aproape o sută de oameni, incluzând şi responsabili de la cel mai înalt nivel din armată, Forţele Navale şi Forţele Aeriene; de la serviciile de informaţii civile şi militare; o mică flotilă de nave şi aproape zece avioane. Documentul confidenţial pe care îl citea Shamir se termina cu explicaţia : “Dimensiunea contingentului necesar pentru execuţia lui Abu Jihad trebuie să invite la o reflecţie cu privire la prioritatea pe care trebuie să o aibă atacul israelian pentru a-l scoate pe acesta din scenă, iar durata planului trebuie pregătită pentru a se asigura succesul final. Dacă nu se fac toate acestea, repercusiunile pentru Israel vor fi din cele mai grave. Misiunea trebuie să fie dusă la bun sfârşit”.

Primul ministru Isaac Shamir continuă să citească: „Operativi”. „Oamenii trebuie să fie selecţionaţi pentru operaţiunea ‚17’ din rândul efectivelor *Sayeret Matkal,* forţele speciale israeliene. Fiecare membru, cu vârsta între douăzeci şi douăzeci şi şapte de ani, va sprijini membrii *Kidonului* ce vor intra în casa obiectivului pentru a-l lichida. Operaţiunea va fi condusă de şeful de Stat Maior, generalul Dan Shomron, fost membru al *Sayeret Matkal* şi de generalul Ehud Barak, fost comandant al *Sayeret Matkal,* între 1969 şi 1972. Şeful actual al *Sayeret Matkal* este fiul fostului şef al Statului Major şi membru al cabinetului, Haim Bar-Lev”.

Toţi oamenii selecţionaţi pentru deplasarea în Tunisia erau pregătiţi fizic şi psihic, erau experţi în lupta corp la corp, escaladă, explozivi şi folosirea diferitelor arme. Armele utilizate la operaţiunea „17” nu aveau niciun fel de însemn privitor la fabricarea lor în Israel. Numerele de serie fuseseră şterse.

Misiunea va fi executată de patru echipe *Sayeret*, fiecare formată din şase oameni. Echipa A şi echipa B, dotate cu mitraliere Uzi cu amortizor, vor avea sarcina de a escorta un membru al *Kidonului* până la casa lui Abu Jihad, deschizându-i drumul spre interior. Echipa de „curăţenie” a *Metsadei* va avea pistoale Beretta de calibru 22, cu amortizor. Echipa C de la *Sayeret,* dotată cu puşti Galil, va proteja liniile de evacuare ale echipelor A şi B, iar echipa D, cu puşti cu lunetă, va lichida, de pe poziţii înalte de observare, posibilele ameninţări.

De la începutul lunii aprilie, toate efectivele ce aveau să participe la misiune se aflau la baza navală Haifa, la nordul oraşului Tel Aviv. Comandourile israeliene şi *kidonii* Mossad-ului erau concentraţi într-un loc secret din deşertul Bersheva, unde se construise o replică exactă a casei lui Abu Jihad şi a împrejurimilor acesteia. Această replică fusese posibilă datorită informaţiilor primite de *katsas* infiltraţi în Tunisia. De la sfârşitul lui martie, Mossad-ul îşi instalase operativii în ţara arabă pentru a controla zona şi posibilele riscuri cu care s-ar înfrunta echipele *Sayeret* şi *Kidon,* odată ce aveau să debarce pe plajă. În a doua săptămână a lunii aprilie, *katsas* ai Mossad-ului în ţară erau deja în număr de şase bărbaţi şi o femeie, ce reuşiseră să se menţină operativi datorită identităţilor lor sub acoperire. Sandra, *katsa* ce se dădea drept franţuzoaică şi agent de voiaj, avea misiunea de a lua de la aeroport alţi doi agenţi de voiaj, unul cu cetăţenie canadiană şi celălalt cu cetăţenie italiană, care aveau să ajungă în capitala tunisiană pentru a stabili legături cu majoritarii din ţară. În realitate, unul dintre ei era comandantul *Sayeret Matkal,* iar celălalt şeful trupelor de comando ale *Kidonului,* în operaţiunea „17”.

Agenta Mossad-ului împreună cu şeful comandoului şi *kidonul* aveau să parcurgă traseul de retragere de la casa lui Abu Jihad, în cartierul Sidi Bou Said, până la plaja din apropierea ruinelor Cartaginei, de-a lungul portului istoricului oraş. În nopţile ce urmară, cei doi bărbaţi şi femeia parcurseră traseul pe întuneric cu scopul de a cunoaşte cele mai mici detalii ale şoselei, fiecare curbă, fiecare coborâre periculoasă, fiecare colţişor. Daniel, şeful trupelor de comando, trebuia să localizeze mai multe puncte pe care s-ar putea sprijini oamenii lui în cazul în care armata sau poliţia tunisiană ar opune rezistenţă. Pentru operaţiune, Mossad-ul închiriase trei vehicule. Un Peugeot 305 cu numărul de înmatriculare 66TI2505, şi două furgonete Volkswagen cu numerele de înmatriculare 328TI48 şi 8405TI53. Ceilalţi *katsas* aveau să rămână la posturile de supraveghere a casei obiectivului. La 13 aprilie, cu trei zile înainte de operaţiune, totul era deja pregătit.

La 14 aprilie, Shomron, Barak şi Bar-Lev, din partea armatei, şi Admoni, Shavit şi Uri, din partea Mossad-ului, organizară o şedinţă pentru a stabili obiectivele ce urmau să fie lichidate. Bar-Lev, Admoni şi Shavit erau în favoarea lichidării tuturor liderilor palestinieni pe care i-ar putea întâlni în drumul lor spre Abu Jihad, în timp ce Shomron, Barak şi şeful *Kidonului*, ce avea să se deplaseze în Tunisia, erau de părere că nu trebuiau să îl execute decât pe liderul suprem al Intifadei. Generalul Dan Shomron spuse că premierul Isaac Shamir nu putea să explice politic decât lichidarea liderului suprem al OEP, în acelaşi timp lider al Comandamentului Naţional Unificat al Intifadei, dar nu putea explica lichidarea de către *Kidon* a altor lideri importanţi ai Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei. Nu mai rămânea decât să se dea undă verde operaţiunii pentru ca mai mult de o sută de soldaţi şi agenţi ai Mossad-ului să se pună în mişcare spre Tunisia, cu unicul obiectiv de a lichida unul din cei mai puternici oameni ai lui Yasser Arafat. Unda verde nu putea veni decât de la primul ministru al Israelului.

Pentru ca lucrurile să se complice şi mai mult, *memuneh*-ul Admoni îl anunţă pe Shabtai Savit, responsabil de operaţiunile speciale ale Mossad-ului, că staţia de la Paris detectase comunicaţii între DGSE, serviciile secrete franceze, cunoscute ca „Piscina”, şi conducerea OEP din Tunisia. În realitate, serviciile franceze informaseră serviciile de spionaj palestiniene că depistaseră mişcări ale Mossad-ului cu scopul de a ucide un lider al OEP aflat în exil. În mod straniu, singura măsură de securitate pe care o adoptă Forţa 17 a fost să întărească securitatea lui Arafat, gândidu-se că acesta era obiectivul israelienilor.

Începând cu 15 aprilie, la miezul nopţii, flotila israeliană se îndreptă către un punct de convergenţă stabilit în apele teritoriale ale Tunisiei, în afara razei de acţiune a radarelor tunisiene ce supravegheau coasta. Avioanele 707 decolaseră deja de pe o bază aeriană din Israel şi transmiteau de ore bune informaţii către vedetele purtătoare de rachete. Cele două ambarcaţiuni Sa’ar 4 cu comando şi *kidoni* la bord aşteptau unda verde pe apele întunecate ale Mediteranei, foarte aproape de Golful Tunis. La aceeaşi oră, într-un birou din Tel Aviv, Shamir împreună cu elita politică a statului Israel, Yitzhak Rabin Ezer Weizman, Moshe Arens, Ariel Sharon, Isaac Navon, Simon Peres şi Haim Bar-Lev, al cărui fiu era la comanda trupelor de comando din Tunisia, decideau să aprobe operaţiunea „17”. Însuşi Yitzhak Rabin, ministrul apărării, îl informă pe Shomron despre decizia guvernului şi a opoziţiei: „Abu Jihad trebuie eliminat”. Condamnarea la moarte a liderului palestinian tocmai era hotărâtă, ratificată şi semnată, la sute de kilometri distanţă de Tunisia.

De la unul din avioanele 707, Barak primi ordinul de acţiune, pe care, la rândul său, îl comunică trupelor de comando *Sayeret Matkal* şi *kidonilor Metsadei.*

Pe la unu noaptea, la data de 16 aprilie, prima ambarcaţiune zodiac ajungea pe nisipul plajei tunisiene, iar efectivele începeau să se desfăşoare în zona în care îi aşteptau operativii Mossad-ului cu cele două furgonete şi maşina Peugeot. Se deplasară astfel până în cartierul Sidi Bou Said, unde locuia obiectivul. Şeful *katsas* îi arătă responsabilului de la *Kidon* casele învecinate cu casa lui Abu Jihad: „Chiar în faţă locuieşte Jalil Abdul Hamid, alias „Abu al-Chol”, şeful personalului de securitate ale OEP şi al serviciilor sale de informaţii. El este cel care a primit informaţia de la serviciile secrete franceze despre un posibil atac împotriva unui lider al OEP. Tot în apropiere de casa lui Abu Jihad locuieşte Mahmud Abbas, alias „Abu Mazen”, responsabilul OEP pentru dialogul cu israelienii”. Uri, şeful *Kidonului* pentru Operaţiunea „17”, îşi aminteşte perfect ordinele, iar acestea spun clar să nu fie executat niciun alt lider al OEP sau al oricărui alt grup palestinian.

Odată realizată prima inspecţie, israelienii îşi dau seama că obiectivul nu se afla în casă. Mişcările depistate în interior se datorau soţiei lui Abu Jihad şi fiicei sale adolescente. Uri îl informează pe Barak că Jihad nu este acasă şi că în cazul în care nu revine acasă într-un interval de treizeci de minute, operaţiunea „17” trebuie amânată. Aproape treizeci de efective israeliene înconjoară casa unui lider al OEP într-un cartier din inima unei ţări arabe. Ehud Barak îl informează la rândul său pe generalul Dan Shomron despre problema ivită. Fără să dea înapoi, mult timp poate să treacă până ce Abu Jihad să fie din nou în bătaia ţintei. Şeful Statului Major, generalul Dan Shomron, decide un interval de aşteptare de treizeci de minute.

Echipa de comando A se aşează pe poziţii în apropiere de zidul ce înconjoară reşedinţa, în timp ce echipa B taie cablurile sistemelor de securitate din locuinţele învecinate. O altă parte a echipei B escortează echipa *Kidonului* până la intrarea principală ce dădea în grădina din faţă a proprietăţii liderului Intifadei. Odată asigurat cercul exterior, luptătorii comando asigură echipei de „curăţenie” a *Metsadei* drum liber către intrarea principală a casei. De la distanţă, operaţiunea e urmărită de franctirori din echipa D. Pe la unu şi jumătate se zăresc farurile a două maşini ce se îndreptau cu viteză mare spre casă. În prima maşină se aflau Abu Jihad cu şoferul său şi o gardă de corp, iar în a doua, alte două gărzi de corp, cu pistoale şi puşti automate.

Primul vehicul se opreşte brusc în faţa intrării. Ocupanţii celei de-a doua maşini încep să se desfăşoare supraveghindu-l pe şef. Odată ce acesta intră, gărzile de corp se întorc la maşina lor. Uri îi informează pe Ygal, Dani şi Hofi despre numărul de obiective de lichidat în exteriorul casei. În total, trei gărzi de corp şi un şofer.

În câteva secunde cei patru lichidatori ai Mossad-ului, înarmaţi cu pistoale Beretta, se mişcă în linişte, dar repede, la ordinul lui Uri: “Înainte”. Uri este urmat de Ygal, Dani şi Hofi, care rămâne în urmă.

Cei patru îşi repartizează obiectivele. Primul *kidon* se apropie de şoferul care fuma o ţigară, pe scaunul său din maşină. Hofi îi pune ţeava armei după ureche şi trage. E mort.

Dani şi Ygal ajung la Mustafa Ali al-Auwall şi la Nabib Suleiman Crissan. Primul e doborât cu un glonţ în frunte şi ucis cu un foc tras de la mică distanţă în ochi. Al doilea, Nabib Suleiman Crissan, încearcă să-şi scoată arma, dar e prea târziu. Ygal ajunge la el şi îl împuşcă în ceafă. Pentru a se asigura că e mort, îndreaptă arma către zona inimii şi trage. Primul foc îl ucisese deja.

Uri, şeful echipei *Kidonului*, urcă în grabă scările ce dau spre verandă şi cu o împuşcătură precisă în ceafă îl ucide pe al patrulea şi ultimul obiectiv. Nu mai rămâne decât să intre în casă şi să lichideze obiectivul principal, Abu Jihad.

Între timp, în casă, nimeni nu şi-a dat seama de cele ce se întâmplau la câţiva metri, în afara locuinţei. Unul din trăgătorii de la echipa D anunţă că s-a aprins lumina într-una din camere. Abu Jihad intrase în birou.

Cei patru *kidoni* urcară pe scară şi intrară în livingul casei, instalându-se în faţa uşii de la dormitorul lui Abu Jihad. Uri, escortat de Ygal, intră în biroul liderului militar al OEP, care lucra la masă, redactând un mesaj către tinerii lideri ai Intifadei din Gaza şi Cisiordania. Cu o expresie de uimire, se ridică brusc chiar în momentul în care primul *kidon* îl împuşcă de patru ori în piept, doborându-l pe o masă plină de hârtii din spatele lui. Ygal se pune şi el pe poziţii şi trage de şase ori, de două ori în ceafă şi de patru ori în cap. Imediat după aceea, cu armele încă fumegând, cei patru *kidoni* încep să se retragă, când soţia lui Abu Jihad, Um-Jihad, apare printre ucigaşi, cu copilul în braţe. Uri îi spune într-o arabă perfectă să se întoarcă la ea în cameră.

Cei patru ies din casă, fiind acoperiţi de luptătorii comando ai *Sayeret Matkal,* şi se deplasează către furgonetele Volkswagen care îi aşteaptă să îi ducă la plaja de lângă Cartagina.

Odată ajunşi pe plajă, *kidonii Metsadei* şi luptătorii comando de la *Sayeret Mitkal* sar în ambarcaţiunea zodiac care îi duce la vedetele aflate în apropiere. Odată ce toţi operativii sunt la bord, navele se îndreaptă spre Israel. Misiunea încredinţată de primul ministru Isaac Shamir şi de ministrul apărării Yitzhak Rabin fusese îndeplinită, liderul numărul unu al Intifadei, de cincizeci şi doi de ani, fiind executat la sute de kilometri de Israel. Încă o dată, braţul lung al Israelului lovise inamicul, prin intermediul temutului *Kidon.*

După plecarea ucigaşilor Mossad-ului, soţia lui Abu Jihad intră în birou împreună cu Hanan, fiica sa de şaisprezece ani. Într-o baltă de sânge, văzură cadavrul celui ce fusese liderul suprem al Comandamentului Naţional Unificat al Intifadei, şeful militar al OEP, tovarăşul lui Yasser Arafat în numeroase bătălii, comandantul gărzii sale pretoriene, Forţa 17. Fusese omorât de cele zece focuri de armă trase de membrii *Kidonului.*

Ceilalţi *katsas* ai Mossad-ului aveau să plece din ţara arabă a doua zi, atunci când primele ştiri despre asasinat erau difuzate prin radio şi televiziune în Tunisia, şi confirmate de Radio Monte Carlo.

La 20 aprilie 1988, *Jalil Ibrahim Mahmud al Wazir, alias „Abu Jihad”,* fu înmormântat la Cimitirul Martirilor, în tabăra de refugiaţi Al-Yarmuk, în suburbia Damascului. Abu Jihad era victima numărul o sută patruzeci şi doi a Intifadei.

Intifada modifică apoi eşichierul politic din Orientul Mijlociu, scăpând şi de sub controlul liderilor palestinieni în exil şi al liderilor israelieni politici şi militari. Revoluţia pietrelor împotriva puternicei maşini militare a Israelului avu drept rezultat concesia Autorităţii Naţionale Palestiniene şi sfârşitul ocupaţiei israeliene în Fâşia Gaza, în 2005. Abu Jihad nu avea să fie ultimul lider al Intifadei ucis de lichidatorii *Kidonului,* braţul de operaţiuni speciale al Mossad-ului. În câţiva ani, şi alţii aveau să îl urmeze pe liderul palestinian.

Abu Mazen îl va înlocui pe Abu Jihad după asasinarea acestuia şi va conduce la scurt timp negocierile de pace între arabi şi israelieni. Abu Mazen va fi numit prim ministru al Autorităţii Naţionale Palestiniene de către preşedintele Arafat.

Capitolul XII

Operaţiunea „Zulu” (1990-1994)

În iulie 1993, prim ministrul Africii de Sud, Frederick de Klerk, făcea publică aşa numita operaţiune „Armagedon”. La scurt timp, poliţia sud-africană dezvăluia un secret păzit de ani de zile la indicaţia Mossad-ului de către guvernul segregaţionist de la Pretoria şi de către serviciile sale secrete, BOSS (Biroul de

Siguranţă a Statului). Alan Kidger, om de afaceri de la Johannesburg, de patruzeci şi opt de ani, fusese asasinat într-un mod suspect. Colonelul Charles Landman, şeful poliţiei din Africa de Sud, afirmă că Mossad-ul îl executase pe Kidger din cauză că furniza arme chimice Iranului şi Irakului. Dar nu era nici primul şi nici ultimul obiectiv executat de spionajul israelian în cadrul operaţiunii „Zulu”, cu sprijinul BOSS. Serviciile de spionaj din Africa de Sud rasistă, BOSS, botezară operaţiunea cu numele de „Armagedon”. Agenţii săi îi sprijiniră doar prin acoperire pe *katsas* ai Mossad-ului şi pe *kidonii Metsadei.* Când Africa de Sud deveni o ţară plurirasistă, documentele acestei operaţiuni fură deschise către mijloacele de comunicare şi cercetări. Kidger nu era decât vârful de iceberg dintr-una din operaţiunile cele mai sofisticate ale *Kidonului* de la crearea lui în anii ’60.

Din ordinul premierilor israelieni Isaac Shamir şi Yitzhak Rabin, şi la recomandarea *memuneh*-ului Mossad-ului, Nahum Admoni şi apoi Shabtai Shavit, *Kidonul* lichidase sistematic mai mulţi oameni de afaceri în diferite locuri din lume. Gerard Bull în Belgia în 1990, Alan Kidger în Africa de Sud în 1991, Wynand Van Wyk în Capetown în 1993, Don Lange la Johannesburg în iunie 1994 şi Dirk Stoffeberg la Johannesburg în luna iulie a aceluiaşi an. Dar toată lumea se întreba ce anume aveau în comun toţi aceştia.

Erau oameni cu o viaţă prosperă, cu studii la cele mai bune universităţi tehnice din toată lumea, călătoreau constant în ţări din Orientul Mijlociu şi Golful Persic, aveau relaţii strânse cu şefi de stat şi de guvern şi cu servicii de informaţii de pe jumătate din suprafaţa globului. Dar încă două detalii le mai erau comune. Cei cinci aveau legături cu comerţul cu arme şi aveau drept clienţi Iranul şi Irakul, state inamice Israelului. Aceste două elemente îi transformară automat în obiective ale ucigaşilor *Kidonului.*

Când armatele lui Saddam Hussein trecură graniţele statului vecin Kuweit în dimineaţa zilei de 2 august 1990, nicio agenţie de spionaj nu a putut să îşi imagineze ce voia să facă liderul irakian. La o lună după ocupaţie, aproape 600.000 de oameni din armata irakiană se aflau în micul dar bogatul emirat. În foarte scurt timp, Saddam reuşise să creeze a patra armată din lume, după cea a Chinei, Indiei şi Uniunii Sovietice. La care se adăugau 5 500 de tancuri, 6000 de blindate pentru trupe şi

689 avioane de luptă. De cealaltă parte, Kuweit conta doar pe o armată de 20 300 de oameni, 254 tancuri, 200 blindate pentru trupe şi 23 avioane de luptă. Analiştii militari de la Londra, Washington şi Tel Aviv începură să se întrebe cum era posibil ca un om ca Saddam Hussein să reuşească să aibă un asemenea arsenal fără nici cel mai mic control din partea vreunui organism internaţional. Răspunsul era foarte simplu: trafic de arme.

Oameni pecum Gerald Bull, Alan Kidger, Wynand van Wyk, Don Lange sau Dirk Stoffberg colaboraseră strâns cu dictatorul irakian, pentru a face din Irak o adevărată putere militară în zonă, dar şi un adevărat pericol în regiune. Gerald Bull, primul dintre ei, era un expert canadian în domeniul pieselor de artilerie şi muniţie; Alan Kidger, din Africa de Sud, era director de vânzări la corporaţia Thor Chemicals; Wynand van Wyk, tot din Africa de Sud, era expert în inginerie chimică; Don Lange, cetăţean din Africa de Sud, făcea trafic cu piese de artilerie şi cu materiale chimice de înaltă tehnologie pentru a dezvolta arme chimice sau bacteriologice; Dirk Stoffberg, traficant de arme, era tot din Africa de Sud şi avea relaţii importante la Bagdad şi Teheran.

Un raport al Mossad-ului aducea la lumina zilei relaţiile dintre cei cinci şi diferite ţări arabe, inamice declarate ale statului Israel. De luni de zile premierul Isaac Shamir ceruse *memuneh*-ului său Nahum Admoni un raport amplu despre ţări, firme sau traficanţi care furnizau arme sau materiale periculoase ţărilor arabe din zonă. Într-o primă instanţă, Admoni se gândi că probabil rezultatul studiului avea să fie publicat pentru a dezvălui ramificaţiile dintre traficanţi, dar ideea lui Shamir era cu totul alta. „Dacă unele persoane decid să continue să vândă arme Iranului, Irakului sau Siriei, Israelul va trebui să ia măsuri pentru ca această chestiune să nu continue”, îi spuse Shamir şefului Mossad-ului.

Născut la data de 9 martie 1928 la North Bay, Ontario, Gerald Bull era al doilea din cei zece copii ai unei prospere familii de avocaţi criminalişti din Canada, membri ai „Consiliului Regal”. După moartea mamei sale, familia Bull se mută la Toronto, unde continuă să fie urmărită de tragedii.

Lucy, una din surori, avea să moară de cancer, un alt frate mai mic avea să moară într-un accident rutier şi în fine, tatăl, George Bull, avea să-şi părăsească copii pentru a se recăsători cu o femeie care nu voia să îşi asume rolul de mamă a unor copii care nu erau ai ei.

În 1944, la şaisprezece ani, Bull dorea să devină medic, dar din cauza vârstei sale nu fu acceptat la Universitatea de Medicină. Singura facultate la care putea intra la acea vârstă era Departamentul de Inginerie Aeronautică de la Universitatea din Toronto. Profesorii săi depistară rapid talentul înnăscut al tânărului Bull, care în 1948 obţinu diploma de inginerie aeronautică. Douăzeci de colegi de promoţie candidară pentru un post în „Programul de Dinamică Supersonică” dezvoltat de Ministerul Apărării din Canada. Bull a fost cel ales.

Shamir continuă să citească raportul despre Bull pe care i-l dăduse Mossad-ul. Fără îndoială, oamenii lui Admoni îşi făcuseră temele. Israelianul continuă să citească vastul dosar. Cel mai rău an al lui George Bull a fost 1980, când un tribunal american îl condamna pe inginerul canadian la un an de închisoare pentru trafic ilegal cu arme către Africa de Sud, prin compania sa, Space Research Corporation (SRC).

La 30 august 1980, Gerald Bull se predă autorităţilor pentru a-şi începe condamnarea la penitenciarul de minimă siguranţă din Allenwood, Pennsylvania. Cu puţin timp înainte de intrarea sa în închisoare, canadianul vizitase Belgia de trei ori. Canadianul ştia că odată ce se va finaliza cazul împotriva lui, compania sa, Space Research Corporation (SRC), nu va mai putea niciodată să funcţioneze în Statele Unite sau Canada. Drept avanpost, Bull îşi trimise cei doi fii, Michel şi Stephen, la Bruxelles. Primul se ocupa de finanţele SRC, iar al doilea îşi ajuta tatăl la departamentul de inginerie al companiei.

În timpul cât a fost încarcerat, Gerald Bull începu să prindă ură faţă de toţi birocraţii ce îl acuzaseră şi condamnaseră. Ca răzbunare avea să poarte propriul său război prin lumea întreagă. China, Vietnam, Angola şi Irak urmau să devină noii clienţi ai SRC, în Belgia. Dar Bull încă nu ştia că la mii de kilometri distanţă, într-un birou din Ierusalim, se discuta despre necesitatea ca Mossad-ul să îi supravegheze de aproape toate mişcările.

Primele rapoarte ale Mossad-ului despre Bull proveneau de la *Dardasim* sau *Smerf*, subdepartamentul de la *Kaisarut.* Agenţii săi operau doar în China, Africa şi Extremul Orient. Din câte se pare, când Gerald Bull se afla încă la penitenciarul din

Allenwood, primi o scrisoare de la guvernul chinez printr-un intermediar de la Londra. Scrisoarea era o invitaţie în toată regula să viziteze Pekin pentru „a discuta chestiuni de interes reciproc”. Până în acel moment, canadianul nu fusese niciodată în China şi nici nu avusese vreo legătură cu chinezii. Cel mai ciudat era că Gerald Bull era un anticomunist declarat, chiar dacă nu considera că gigantul asiatic era frate cu Uniunea Sovietică.

La ieşirea din închisoare, după două săptămâni de vacanţă în Caraibe alături de soţia sa Mimi, Gerald Bull se hotărî să se ducă la Pekin, să vadă care era propunerea chineză. Spre surprinderea sa, autorităţile ştiinţifice şi militare chineze îl tratau cu o veneraţie neînchipuită. Chinezii voiau să ştie cât mai multe despre cercetările lui în programul HARP (*High Altitude Research Project*) şi despre noile sale idei referitoare la sistemele de artilerie. Staţia Mossad-ului din Hong Kong prin *katsas* de la *Dardasim* redactară un raport foarte precis despre intenţiile chinezilor: „Chinezii sunt foarte interesaţi de sistemul dezvoltat de Bull pentru piesele de artilerie de lungă distanţă şi folosite de aceştia la frontiera cu Uniunea Sovietică. Chinezii spun că piesele sovietice sunt mult mai eficiente decât ale lor”. Nahum Admoni, directorul Mossad-ului, închise dosarul şi se hotărî să aştepte să vadă cum avea să se dezvolte legătura dintre Gerald Bull şi guvernul de la Pekin. Prin Unitatea 504, ce culegea informaţii din anturajul militar, Mossad-ul îl urmări pe Gerald Bull din 1983 până în 1990, dar o mişcare a inginerului canadian avea să pună spionajul israelian în alertă maximă, aşa numitul proiect „Babilon”.

Între 1980 şi 1989, Irak achiziţionase armament în valoare de aproximativ optzeci de mii de milioane din Franţa, Germania Occidentală şi Marea Britanie. Fără îndoială, ţările care doreau să îşi sporească rezervele de petrol din Irak trebuiau să intre în jocul traficului de arme.

Din Italia, Irak cumpără fregate şi ambarcaţiuni de patrulă cu lansatoare de rachete; din Marea Britanie şi Olanda, echipament electronic şi radio cu frecvenţă joasă; din Franţa, sisteme moderne de armament, inclusiv 133 de bombardiere Mirage F-1, 49 de elicoptere înarmate, 1000 de vehicule blindate, 884 rachete Exocet, 20.000 de rachete antitanc HOT şi Milan, şi 2 500 de rachete pentru lupta aeriană; din Coreea de

Nord şi din Uniunea Sovietică, rachete Scud; iar din China rachete Silkworm. Inventarul imens de armament achiziţionat de Saddam Hussein făcea din Irak una din ţările cele mai periculoase pentru Israel, iar Isaac Shamir şi Nahum Admoni o ştiau foarte bine.

Irakul şi Gerald Bull se întâlniră în domeniul dezvoltării rachetelor balistice. În 1982, Irakul, Argentina şi Egiptul hotărâră să coopereze la dezvoltarea unei noi rachete cunoscute de argentinieni drept Condor-2. Aceasta avea o rază de acţiune de 937 de kilometri şi putea fi folosită ca armă nucleară, chimică, biologică sau convenţională. Mossad-ul ştia că argentinienii veniseră cu tehnologia, egiptenii cu sistemele de ghidare şi tragere, iar irakienii cu finanţarea. Era clar pentru Shamir că Saddam Hussein avea nevoie de o rachetă capabilă să lovească Iranul fără să depindă de furnizări din China sau Uniunea Sovietică; Egiptul avea nevoie de o rachetă capabilă să depăşească Jericho proiectat de israelieni; iar argentinienii voiau o armă capabilă să lovească de pe continent insulele Malvine, aflate sub stăpânire britanică. Pentru Admoni era clar că daca una din cele trei ţări utiliza Condor-2, avea să se creeze o destabilizare a echilibrului strategic în regiunile lor.

Isaac Shamir ceru atunci de la Admoni o listă de companii care furnizează Irakului echipament electronic sau de alt tip. *Katsas* din Mossad avură nevoie de un an de zile pentru a descoperi reţeaua de companii fantomă înfiinţate de Irak, Egipt şi Argentina pentru a sprijini fabricarea rachetei Condor-2.

Admoni dădu ordine *Yarid*-ului, departament responsabil de securitatea operaţiunilor Mossad-ului în Europa, să acopere *katsas* de la Unitatea 504 pe durata investigaţiilor lor în diferite capitale europene.

La şase luni după aceea, Nahum Admoni în persoană preda primului ministru al Israelului un raport complet despre diferite companii folosite de Irak, Egipt şi Argentina pentru înarmare. Capul acestor companii avea rădăcini în cantonul elveţian Zug. Cea mai importantă companie era Consen, cu birouri la Monte Carlo. Importante mai erau şi Desintek şi Condor Projetke din Zurich. Tot personalul specializat, conform celor aflate de Mossad, fusese recrutat din rândurile companiei germane Messerschmitt-Boelkow-Blohm (MBB), ce dezvoltase Condor-1.

Irakul construise un mare centru de testare a rachetelor, cu numele cheie de Saad-16, foarte aproape de Mosul, în zona Kurdistanului irakian. Instalaţia fusese ridicată de Saad General Establishment (SGE), o companie ce dezvolta proiecte de construcţii pentru Organizaţia Statală a Industriilor Tehnice, subordonată guvernului irakian. Mossad-ul descoperi că SGE era doar contractant şi că în realitate Saad-16 fusese construită cu ajutorul diferitelor companii străine precum Gildemeister din Dusseldorf, Tektronix din Oregon, Scientific-Atlanta din Atlanta şi, în mod indirect, de Hewlett-Packard, care furnizase echipament electronic către MBB şi care, la rândul său, l-a dat SGE.

La 18 martie 1988, cartierul general al Mossad-ului din Tel Aviv primi un comunicat de la CIA care indica faptul că un om de ştiinţă egiptean cu cetăţenie americană fusese pus la conducerea lui Saad-16. Omul de ştiinţă era Abdelkader Hemly, un egiptean ce obţinuse cetăţenia americană în octombrie 1987 şi care se specializase la compania Aerojet General Corporation din California în dezvoltarea unui nou proiectil pentru un tun de 120 de mm. Staţia Mossad-ului din Washington fu anunţată pentru ca Hemly să fie pus sub supraveghere.

Katsas îl informară pe Admoni că omul de ştiinţă se întâlnise cu doi cetăţeni de origine arabă. Unul din ei se dovedi a fi agregat militar la Ambasada Egiptului de la Washington. Mossad-ul descoperi în Washington că Abdelkader Helmy primise într-un cont bancar mai mult de un milion de dolari pentru achiziţionarea materialului necesar la acoperirea pieselor de artilerie. Materialul trebuia să fie achiziţionat de la două firme californiene, Kaiser Aerotech şi Greenland Technical Ceramics. Staţia Mossad-ului de la Geneva decoperi că banii fuseseră trimişi de colonelul Hussan Yossef, un egiptean ce locuia la Viena. Irakienii aveau nevoie de aproape treizeci de tone de materiale.

Din ordinul expres al lui Nahum Admoni, Mossad-ul trebuia să înceapă, prin *Kidon,* o campanie de intimidări împotriva tuturor celor ce erau implicaţi în Condor-2. Chiar *memuneh*-ul îi autoriza pe *kidonii Metsadei* să folosească orice metodă pentru ca această campanie să fie eficientă, incluzând ameninţări, răpiri şi scrisori-capcană. Pentru moment, lichidarea celor implicaţi putea fi ordonată doar de premierul israelian şi deocamdată era cam devreme pentru aşa ceva. Mai înainte trebuiau să aştepte rezultatul campaniei pe care aveau să o iniţieze din ordinul *memuneh*-ului.

La 27 mai 1988, la trei după amiaza, un Peugeot gol parcat pe o stradă din oraşul Grasse, în sudul Franţei, sări în aer fără a provoca victime. Bomba fusese detonată de o telecomandă. Maşina îi apraţinea lui Ekkehard Schrotz, director general al Consen, cu sediul la Zug, ce coordona proiectul Condor.

La 3 iunie 1988, soţia lui Helmy primi un telefon care o anunţa că dacă soţul ei continua să dezvolte Condor-2, familia lui avea să plătească. La două zile după aceea, omul de ştiinţă primi nişte fotografii cu una din fiicele sale ieşind de la liceu împreună cu prietenele. Chipul fetei era încercuit cu roşu.

La bomba de la Grasse, un grup pro-iranian autointitulat Gardienii Islamului sună la biroul agenţiei France Presse pentru a revendica atacul, afirmând că era o „pedeapsă împotriva unui înalt funcţionar al regimului lui Saddam Hussein”. Era sigur pentru toate autorităţile poliţieneşti şi serviciile de spionaj că în spatele bombei se afla mâna Mossad-ului israelian şi a operativilor de la *Metsada.*

Lovitura următoare a Mossad-ului împotriva lui Abdelkader Helmy avu loc la 24 iunie 1988, atunci când în mod straniu cineva anunţă autorităţile vamale ale Statelor Unite despre existenţa unui container cu 194 de kilograme de fibră de carbon, folosită pentru fabricarea conurilor de pe vârful rachetelor. Containerul era gata de încărcare pe un C-130 al Forţelor Aeriene ale Egiptului. Cu ajutorul FBI şi al agenţilor vamali, fură arestaţi Abdelkader Helmy, soţia sa, Abia, şi un asociat al lui Helmy, Jim Huffman. Toţi fură acuzaţi de export de materiale interzise fără licenţă şi spălare de bani. Egiptenilor li se permise să părăsească ţara, datorită imunităţii diplomatice. Cu pierderea lui Helmy şi a cunoştinţelor lui despre folosirea fibrei de carbon la fabricarea rachetelor, Irak avea nevoie urgent de un alt inginer cu experienţă în acest tip de armament. Cel ales pentru a-l înlocui pe Abdelkader Helmy fu Gerald Bull.

Israelienii detectară mişcările pe care Bull le făcea între noiembrie şi decembrie 1987, cu trei ani înainte de „lichidarea” sa. În aceeaşi perioadă, prin ambasada Irakului la Bruxelles, Bull şi fiii săi, Michel şi Stephen primiră o invitaţie cu toate cheltuielile plătite de a vizita Bagdadul. Irakienii aveau relaţii foarte bune cu chinezii şi prin ei aflară de activitatea inginerului canadian. Saddam Hussein voia în mod deosebit versiunea sud-africană dezvoltată de Bull a tunului de 155mm. Michel Bull fu singurul care avu obiecţii faţă de colaborarea tatălui său şi a SRC cu regimul irakian. Înainte de a lua o decizie referitoare la noul său „client”, Gerald Bull se duse la ministerul belgian de afaceri externe pentru a afla care e poziţia acestuia faţă de Irak. În ciuda avertizărilor diplomaţilor belgieni în ceea ce priveşte colaborarea cu Irakul, Bull acceptă invitaţia. În ianuarie 1998, Bull şi cei doi fii ai săi zburară din Germania la Bagdad, cu clasa întâi, cu o cursă Irakian Airways. În Irak, familia Bull se cază în luxoasele apartamente ale hotelului Al Rashid. Ghizii lor în Irak aveau să fie Hussein Kamel, ginerele lui Saddam Hussein şi Ministru al Industriei şi Industrializării Militare, şi Amir Saadi, adjunctul lui Kamel. Acesta din urmă avea să acţioneze ca legătură între Bull şi guvernul irakian.

Primul punct al discuţiei a fost tunul GH N-45 austriac de care irakienii erau foarte mândri, dar Kamel voia să ştie dacă Bull putea proiecta altul cu aceleaşi caracteristici, dar cu autopropulsie. În timpul aceleiaşi vizite, irakienii fură foarte interesaţi şi de programul HARP. În martie 1989, Michel Bull se deplasă la Washington pentru a informa Biroul de Control al Muniţiilor (OCM) din Statele Unite despre intenţia SRC de a modifica o serie de aspecte ale artileriei irakiene. Dar nu spuse că firma tatăului său prevăzuse să construiască un tun capabil să plaseze pe orbită mici sateliţi de comunicaţii. Funcţionarii de la OCM îi spuseră lui Michel că nu era niciun fel de problemă, mai ales după finalizarea războiului dintre Iran şi Irak.

În aprilie 1989, Gerald Bull se întoarse în Irak de patru ori şi se întâlni cu mai mulţi diplomaţi de la ambasada Irakului din Bruxelles. Dar canadianul nu ştia că Mossad-ul era deja pe urmele lui. Deşi OCM permitea ca Bull să ajute la dezvoltarea şi modernizarea artileriei irakiene, nici Israelul şi nici primul ministru Isaac Shamir, nici *memuneh*-ul Mossad-ului, Nahum Admoni, nu aveau să permită acest lucru. Programul stabilit între Gerald Bull şi guvernul lui Saddam Hussein era denumit „Babilon”. La întoarcerea la Bruxelles, Bull le spuse fiilor lui că Saddam acceptase să semneze contractul cu SRC, în valoare de 20 milioane de dolari, dar Michel îi spuse tatălui său că această colaborare între SRC şi irakieni avea să provoace „reacţii serioase în multe locuri din lume”. Fiul cel mic al lui Gerald Bull avea întru totul dreptate. Israelul nu permitea ca cineva să ajute Irakul să fabrice armament ce ar putea fi utilizat pe viitor împotriva lui.

Decizia adoptată transformă proiectul „Babilon” într-un program foarte secret, iar persoanele implicate în el cunoşteau doar o mică parte a proiectului. Doar Gerald Bull şi înalţii responsabili irakieni ştiau de existenţa acestui program de fabricare a unui „supertun”. În noiembrie, Irakul semnă contractul cu SRC de modificare a tunului austriac GH N-45, iar Gerald Bull deveni obiectivul *Kidonului.*

Proiectul „Babilon” avea două faze, prima cunoscută ca „Micul Babilon” iar a doua ca „Marele Babilon”. Primul tun, „Micul Babilon” avea 52 de metri lungime, şi era montat pe şine. Al doilea tun, „Marele Babilon” avea o lungime de 155 metri şi o greutate de aproximativ 2 100 de tone. Numai chiulata avea 180 de tone, iar fiecare din cele patru mecanisme ale chiulatei cântărea 60 de tone. „Marele Babilon” trebuia să fie montat pe un şanţ de mai mult de 31 de metri adâncime.

Hotărârea lui Gerald Bull de a duce la bun sfârşit proiectul „Babilon” provocă primele neînţelegeri cu familia sa. Michel susţinea că a fabrica o astfel de armă în inima Orientului Mijlociu îi punea în pericol pe toţi membrii familiei. Poate mezinul familiei Bull începea să se gândească la repercusiunile pe care le aveau deciziile tatălui său în ţări precum Israel. În ceea ce-l priveşte, Stephen spunea că o asemenea armă nu va trece neobservată şi că problemele pe care le-ar cauza nu meritau să-şi asume niciun fel de risc. În mod clar, Gerald Bull nu ascultă niciun fel de sfat, hotărât să meargă înainte. Fiii lui îi erau alături în această aventură, dar doar dacă inginerul canadian accepta să înfiinţeze o nouă companie care să se ocupe doar de proiectul „Babilon”. În acest fel, Michel şi Stephen credeau că israelienii (Mossad-ul) şi americanii (CIA) ar fi pierdut urma companiei ce fabrica „supertunul” şi îşi vor lua privirea de la SRC din Bruxelles.

Noua companie, Advance Technology Institute (ATI), cu sediu la Atena, urma să se ocupe de tot ce ţinea de proiectul „Babilon”. Deşi operaţiunile ATI erau desfăşurate în capitala greacă, Space Research Corporation (SRC) şi mai mulţi din executivii de la nivel înalt erau cei ce controlau proiectul, iar israelienii ştiau acest lucru. În cele din urmă, ATI fu obligat să instaleze o delegaţie la Bruxelles, la doar trei străzi de cartierul general al SRC. Unul din primii recrutaţi fu britanicul Christopher Cowley, expert în inginerie metalurgică. În câteva luni, englezul îşi asumă rolul de consilier al lui Gerald Bull, rol îndeplinit până la acel moment de fiul său, Michel. Pentru că proiectul nu avansa, Bull decise să îl concedieze pe Cowley şi să îi redea acest rol lui Michel, care se mutase cu toată familia sa în Canada. În timp ce se transforma în umbra tatălui său, îl avertiza constant pe Gerald Bull despre pericolele pe care le putea presupune pentru ei dezvoltarea proiectului „Babilon”. În august 1989, prototipul „Micului Babilon” fusese deja construit într-un loc secret pe care MI6 britanic îl identifică la Jabal Hamrayn, la vreo 125 de kilometri la nord de Bagdad. Acesta era o construcţie la scară mai mică a „supertunului” a cărui construire trebuia să înceapă în primele luni ale lui 1990. Primul test avu loc în decembrie 1989, atunci când irakienii lansară racheta balistică Al-Abid.

Guvernul lui Saddam Hussein explică faptul că testul viza să încerce să lanseze pe orbită un satelit proiectat de omul de ştiinţă canadian Gerald Bull. La două zile după test, la Tel Aviv ajunse un raport redactat de *katsas* de la Unitatea 504, în care se informa că se detectase o explozie puternică într-o zonă din nordul Irakului. Textul israelian arăta că era probabil ca irakienii să efectueze teste nucleare de nivel scăzut. Admoni se alarmă şi ceru o întrevedere urgentă cu premierul Shamir. Dacă Irakul reuşea să obţină capacitate nucleară, Israelul era în pericol.

La întâlnirea dintre politician şi spion, Shamir spuse clar că dacă se descoperea cine îi furniza lui Saddam Hussein armament şi tehnologie pentru arme de distrugere în masă, nu avea să ezite să implice *Kidonul* pentru a-l împiedica.

La sfârşitul aceleiaşi zile de luni, MI6 descoperi că TREBELAN, o companie spaniolă cu sediul la Victoria, fabrica piese pentru un „supertun”. MI6 alarmă atunci CESID, spionajul spaniol, care să investigheze compania şi conducerea ei. Şi firma FOREXSA (Forjas Extrudidas Sociedad Anonima) şi TREBELAN, amândouă făcând parte din grupul IMG (International Manufacturing Group), cu legături directe în capitala Kuweitului, prin grupul KIO, furnizaseră cantităţi mari de armament Irakului. În materialul furnizat, se remarcau obuze, probabil pentru tunurile Al-Fao (FOREXSA), cartuşe de bombe şi cinci sute de pachete de muniţie de artilerie (TREBELAN).

Serviciul de informaţii britanic, MI6, se puse pe treabă, comunicând tuturor agenţiilor de spionaj din ţările aliate, inclusiv Mossad-ului, informaţii despre toate piesele susceptibile de a fi utilizate pentru o piesă de artilerie de mari dimensiuni sau despre materialul destinat oricărei întrebuinţări militare. Această mare operaţiune fu botezată „Bertha”, în onoarea marelui tun folosit de germani în timpul Primului Război Mondial.

În foarte scurt timp serviciile de informaţii din alte ţări începură să depisteze şi să paralizeze livrări destinate regimului lui Saddam Hussein. În ianuarie 1990, SISDE (*Servizio per le Informazioni e la Sicurezza Democratica*) italian reuşi să oprească aproape 90 de tone de „hardware” pentru uz militar destinat Irakului. În februarie acelaşi an, Serviciul Strategic de Informaţii (*Service de Renseignement Stratégique*) sau SRS elveţian paraliză pe aeroportul de la Geneva două containere de mari dimensiuni cu o cantitate importantă de componente electrice destinate Bagdadului. Serviciul Federal de Informaţii german depistă, în mai 1990, şaptesprezece containere cu echipamente pentru Irak. Acestea fuseseră fabricate de compania belgiană Rexroth, o divizie a gigantului german Mannesmann. Compania germană susţinu că materialul avea ca destinatar o platformă petrochimică din Irak. Chiar şi aşa, BND nu permise ieşirea încărcăturii.

Între timp, Nahum Admoni decisese să-l trimită în Irak pe unul din cei mai experimentaţi *Katsas* din zonă, Michel Rubiyer. Dându-se drept un ziarist francez de la *Le Figaro,* agentul Mossad-ului ateriză la Bagdad cu intenţia de a lua legătura cu un ziarist britanic de origine iraniană, Farzad Bazoft. Acesta avea treizeci şi unu de ani, şi era colaborator la ziarul britanic *The Observer.*

Rubiyer locuise mulţi ani în Franţa până ce se hotărâse să se întoarcă în Israel, pentru a intra în Forţele de Apărare Israeliene. Michel Rubiyer se specializă pe semnale de informaţii, precum interceptări de comunicaţii, ascultări, şi alte lucruri de acest gen. În cele din urmă fu recrutat de Mossad şi trimis la staţia de la Paris.

Rubiyer îi spuse lui Bazoft, la prima lor întâlnire, că ar putea să îl plătească pentru câteva istorii pe care le investiga pentru *Le Figaro.* Agentul Mossad-ului dorea ca Bazoft să culeagă informaţii despre o stranie explozie ce avu loc la Al-Iskandariah, o bază militară aflată la 60 de kilometri la sud de Bagdad. Ziaristul de la *The Observer* încercă să obţină informaţii referitoare la doctorul Cyrus Hashemi, care fusese executat de *Kidon* în iulie 1986. De la prima întâlnire dintre Rubiyer şi Bazoft, ziaristul de origine iraniană deveni unul din cei mai importanţi experţi în culegerea de informaţii despre ariile interzise din Irak.

La câteva săptămâni după aceea, Bazoft fu arestat de serviciile secrete irakiene împreună cu logodnica sa, Daphne Parish, o britanică de cincizeci şi unu de ani, care era asistentă la un spital. De îndată, Admoni ordonă şefului Mossad-ului din Statele Unite să ia legătura neoficial cu irakienii şi să le ofere un schimb. *Katsa* comunică unui diplomat irakian din Olanda că îi interesa doar bărbatul, nu şi femeia britanică. Până la urmă, avea să se ocupe guvernul britanic să facă presiuni asupra lui Saddam Hussein pentru a o pune în libertate pe cetăţeana britanică. Din acel moment, Mossad-ul îl scoase la lumină pe Farazd Bazoft. Irakienii nu mai aveau nicio îndoială că ziaristul de la *The Observer* lucra pentru israelieni.

La 15 martie 1990, ambasadorul britanic de la Bagdad îl vizită pe Bazoft la închisoarea de la Abu Ghraib, la 30 de kilometri de capitală, spre vest. Diplomatul îi spuse ziaristului că guvernul lui Margaret Thatcher făcea presiuni asupra lui Saddam Hussein pentru a obţine eliberarea lui. La câteva minute după ce ambasadorul plecă de la închisoare, irakienii îl scoaseră pe Bazoft din celulă, îl duseră într-o curte interioară şi îl spânzurară. Vestea morţii lui Farzad Bazoft străbătu toate redacţiile mijloacelor de comunicare din lume. Un *sayan* al Mossad-ului din New York predă o serie de documente canalului de televiziune ABC, documente care afirmau că regimul lui Saddam Hussein încerca să fabrice uraniu îmbogăţit pe o platformă secretă. Informaţia „fabricată” de Mossad era în realitate foarte convingătoare. Conform rapoartelor, cu trei luni înainte, la 5 decembrie 1989, irakienii lansaseră o rachetă balistică denumită Al-Abid. Drept explicaţie pentru organismele internaţionale, Bagdadul susţinu că racheta lansată era un satelit creat de un om de ştiinţă canadian. Mossad-ul ştia că lansarea fusese un eşec. Dar acum o exploatau împotriva lui Saddam, pentru că îl executase pe Bazoft. Nahum Admoni, de partea lui, ştia că, mai devreme sau mai târziu, Saddam Hussein avea să reuşească să aibă o armă capabilă să lovească chiar în inima Israelului, dacă Mossad-ul nu făcea nimic să oprească acest lucru.

Tot în momentul arestării lui Farzad Bazoft, Gerald Bull se afla în plină producţie şi dezvoltare a supertunului irakian, proiectul „Babilon”. În după amiaza zilei de 9 martie, secretara lui Bull îi spuse că doi bărbaţi care s-au prezentat drept „vechi prieteni” ai canadianului veniseră să-l vadă. Noii sosiţi la birourile Space Research Corporation (SRC) din capitala belgiană erau David Biran, şeful de legătură al Mossad-ului, şi Ron Vintrobe, şeful Biroului Irakian din cartierul general al Mossad-ului.

Tot Biran şi Vintrobe îl puseseră în legătură pe Gerald Bull cu sud-africanii, atunci când guvernul segregaţionist de la Pretoria dorea să-şi modernizeze piesele de artilerie de mare distanţă. Bull proiectă din nou G-5 155mm şi piesa cu autopropulsie G-6 155mm. Departamentul psihologic al spionajului israelian, unitatea LAP (*Lohmah Pscichlogif* - Război Psihologic) studie poziţia lui Bull şi îi analiză caracterul. Concluzia fu hotărâtoare pentru vizita lui David Biran şi Ron Vintrobe.

La unul din paragrafe se explica faptul că Bull lucra sub un stres puternic, care îi provoca dese atacuri de panică. Acest lucru făcea şi mai dificilă încercarea de a-l convinge pe Gerald Bull să abandoneze proiectul de dezvoltare a armelor irakiene. Nu credeau nici că ameninţările voalate la adresa siguranţei lui l-ar face să renunţe la obiectiv. Biran îl asigură pe *memuneh* că va încerca să îl convingă pe Bull despre necesitatea de a abandona proiectul „Babilon”. Admoni nu era foarte convins de rezultatul vizitei. În ziua precedentă, se consultase cu premierul Shamir în legătură cu posibilitatea de a-i oferi bani lui Gerald Bull pentru a se retrage din proiectul „Babilon”. Durul politician israelian refuză propunerea. Dacă Bull nu părăsea proiectul de înarmare irakian, *Kidonul* avea să îl facă să-şi schimbe opinia, dar această decizie avea să se ia după epuizarea tuturor celorlalte posibilităţi.

Cei doi agenţi israelieni încercară să îl convingă pe Gerald Bull că e necesar să uite de proiectul „Babilon”. Vintrobe îi spuse omului de ştiinţă canadian şi că ei nu puteau să îi garanteze siguranţa, dacă se hotăra să continue.

Michel şi Stephen Bull discutară cu mai mulţi prieteni că tatăl lor devenise mai tăcut din ziua aceea, şi că refuza să ia membri ai familiei în maşina proprie. Michel văzu într-o zi că tatăl său se uita pe sub maşină înainte să bage cheia în contact. Era clar că Gerald Bull ştia că mai devreme sau mai târziu braţul lung la Israelului îl va lovi, pentru că nu se gândea să abandoneze proiectul „Babilon”.

Chiar în ziua execuţiei lui Farzad Bazoft la închisoarea irakiană, *memuneh*-ul Mossad-ului, Nahum Admoni, ordonă trimiterea unei echipe a *Kidonului* la Bruxelles. Cei trei lichidatori israelieni trebuiau să aştepte noi ordine.

La 16 martie, Michel R., Daniel L. şi Ran P. luară legătura cu *kaisarut* la ambasada Israelului din Bruxelles. Acesta le dădu adresa unui apartament sau *Tira,* unde puteau să rămână până la noi indicaţii de la *Yarid,* departamentul responsabil de siguranţa operaţiunilor Mossad-ului în Europa.

La 17 martie, după amiaza, *Yarid* îl informă pe Michel că reuşiseră să închirieze un apartament chiar vizavi de Gerald Bull. Doi din membrii echipei *Kidon* aveau să se ducă acolo, în timp ce al treilea se va ocupa de supraveghere şi va rămâne în *Tira.* La 21 martie, după amiaza, premierul Shamir luase deja decizia de a-l lichida pe Gerald Bull, pe care i-o comunică şi *memuneh*-ului.

La 22 martie, Bull îşi petrecu toată dimineaţa în biroul său de la SRC. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să citească oferta primită de Emiratele Arabe de achiziţionare a supertunului sud-african proiectat chiar de el. Era o veste bună după îngheţarea relaţiilor comerciale cu China, din cauza presiunilor pe care le primise de la Washington şi din diferite capitale europene după măcelul de la Tiananmen din anul precedent. Gerald Bull era sigur că dacă testarea supertunului avea să fie un succes, prin Bagdad ar putea să stabilească din nou relaţii cu Pekin, sărind peste cele impuse de Statele Unite şi Europa. Între 3 şi 4 iunie 1989, Armata Populară de Eliberare chineză îi zdrobise pe manifestanţii din Tiananmen. Conform estimărilor, au murit între 3000 şi 5000 de studenţi şi cetăţeni, iar alţi 10.000 au fost arestaţi. Fu prima dată când Armata chineză a fost folosită pentru reprimarea unei revolte populare. După masacru, guvernul efectuă numeroase arestări, procese sumare, execuţii, şi cenzură presa străină şi chineză.

Dimineaţa, secretara Monique Jaminé, îl anunţă pe Bull despre sosirea lui Christopher Gumbley. Acesta fusese director la Astra Holding, gigafabricantul de arme, iar Bull dorea să îl recruteze pentru SRC. Întâlnirea se lungi până la prânz.

După ce se despărţiră fixând o nouă întâlnire pentru mai târziu, Gerald Bull se întoarse pe jos de la sediul SRC. Nici nu se mai ocupa de propria siguranţă, deşi fiii săi îl preveniseră, la fel ca şi prietenii săi israelieni, iar irakienii îi oferiseră escortă. Bull era surd la toate acestea.

Pe la şapte şi un sfert seara, când noaptea deja căzuse peste capitala belgiană, Monique intră în biroul şefului şi, după ce îi făcu un semn, îi spuse că pleca. Bull, printr-un gest din mână, îi spuse să-l aştepte.

Cei doi coborâră cu ascensorul şi ajunseră în stradă. Tânăra se oferi să îl ducă acasă. Bull se uită la cer şi acceptă propunerea. La câteva secunde, Monique se apropia cu un Renault Station de locul unde se afla şeful ei. Îngheţat de vântul rece, Bull deschise portiera şi se aşeză în dreapta tinerei. Părea mulţumit, aşa că fluieră tot drumul. Monique conduse pe strada Stalle până la Georges Marlon. Bull părea nerăbdător să ajungă acasă. La jumătate de oră după aceea, vehiculul Renault intra pe bulevardul François Folie, unde locuia Bull.

Strada era liniştită când maşina se opri în faţa intrării în clădire. Înainte de a coborî din maşină, secretara îi spuse lui Gerald Bull că era aranjată chestiunea cu Spania. Din câte se părea, omul de ştiinţă canadian voia să plece în vacanţă cu soţia sa, Mimi, în sudul Spaniei, luna următoare. Omul se întinse dintr-o dată să o sărute pe obraz pe secretară, ieşind din maşină.

Cu un dosar într-o mână şi cu o servietă veche de piele în cealaltă, Gerald Bull încerca să scoată din buzunarul de la pantaloni cheile de la apartament. Introduse cheia cu dificultate în uşa de sticlă şi o răsuci. Împinse uşor şi intră. Bull nu îşi dăduse seama că la celălalt capăt al străzii se afla un bărbat, Daniel L., care le făcea semn altor doi membri ai *Kidonului* care erau deja înăuntru.

Obiectivul se duse spre ascensor, cu paşi înceţi şi obosiţi. Gerald Bull stătea la etajul 6, apartamentul 20. Un sunet scurt îi indică sosirea la acel etaj. Michel R., şeful *Kidonului,* aştepta pe scară între etajele cinci şi şase, în cazul în care Ran ar fi avut nevoie de ajutor.

Canadianul se apropia de uşa sa când, dintr-o dată, scăpă cheile din mână. Se aplecă să le ia, dar auzi în spate cum uşa se deschidea după el. În timp ce căuta cheile, Ran P., lichidator al *Kidonului*, trase cu pistolul său de 7,65 mm cu amortizor şi îl împuşcă pe Bull în cap. Glonţul intră prin partea din spate a capului şi ieşi prin frunte, distrugând o parte a creierului. Al doilea glonţ, al treilea şi al patrulea rupseră partea superioară a spinei dorsale şi cervicalele. Trupul lui Gerald Bull rămase sprijinit de uşă ca şi cum ar fi adormit lipit de ea. Înainte de a părăsi scena faptei, Ran P. îl împuşcă în cap încă o dată. Omul de ştiinţă canadian murise încă de la primul glonţ.

O vecină de-a lui Bull ce locuia chiar dedesubt auzi cinci sau şase lovituri seci despre care nu putea să spună ce erau. Femeia se hotărî să urce la apartamentul de deasupra şi când o luă pe culoar văzu trupul lui Bull într-o baltă de sânge. În buzunare mai avea încă cei aproape douăzeci de mii de dolari, în bancnote de 100, ceea ce făcu poliţia belgiană să înlăture furtul ca motiv al asasinatului.

Primul care sosi în apartamentul lui Bull fu medicul său personal. În timp ce sprijinea trupul, medicul văzu cele cinci orificii de glonţ pe care prietenul său le avea în partea din spate a capului. Pentru toţi era clar că omul care îl ajutase pe Saddam Hussein să proiecteze supertunul fusese executat de un profesionist. Când, a doua zi, asasinatul fu preluat de toate mijloacele de comunicare belgiene, cei trei *kidoni* erau deja foarte departe, chiar dacă nu era ultima lichidare pe care aveau să o facă în cadrul operaţiunii „Zulu”.

Chiar poliţia belgiană îi contactă pe Michel Bull la Montreal şi pe Stephen Bull la hotelul Al Rashid din Bagdad pentru a-i informa că tatăl lor, Gerald Bull, fusese asasinat. La 11 aprilie 1990, la doar douăzeci de zile de la uciderea lui Gerald Bull de către *Kidon,* MI6, cu ajutorul autorităţilor vamale britanice, paraliză trimiterea a mai multe piese din ceva ce părea a fi un tun de dimensiuni uriaşe, către Irak.

Chiar dacă în realitate Bull nu făcea parte din operaţiunea „Zulu”, execuţia sa de către *Kidon* fu începutul unei vaste operaţiuni de asasinate iniţiată de Isaac Shamir şi *memuneh*-ul Nahum Admoni, continuată de Yitzhak Rabin şi noul său *memuneh* al Mossad-ului, Shabtai Shavir. Afacerea „Mercur Roşu” era pe cale să explodeze.

În luna august 1991, staţiile Mossad-ului din Paris şi Stockholm informară cartierul general de la Tel Aviv că se depistaseră livrări către Bagdad din Africa de Sud, fiind vorba de o misterioasă substanţă chimică, trimisă prin mai mulţi intermediari stabiliţi în Rusia. Rapoartele arătau că de mai mulţi ani exista o nouă armă, ce consta într-o bombă cu fuziune nucleară (bomba H), mai ieftin de fabricat decât cele convenţionale şi mai accesibilă pentru grupările teroriste, lucru care o transforma într-un mare pericol dacă ajungea pe mâini rele. Când Shabtai Shavit citi amplul raport redactat de unitatea ştiinţifică a spionajului israelian, se hotărî să ceară urgent o întâlnire cu premierul Yitzhak Rabin.

Cele pe care *memuneh*-ul i le comunică lui Rabin provocară activarea „Luminii zilei” în Mossad, starea de alarmă maximă pentru agenţii israelieni. O astfel de bombă putea fi foarte mică, ca o minge de tenis. Cu doar o bombă se puteau distruge zece clădiri învecinate din Tel Aviv, Haifa sau Ierusalim. Rabin îi ordonă atunci lui Shavit să strângă toate informaţiile de care putea face rost Mossad-ul despre „Mercurul Roşu”. Şi cine se afla în spatele vânzării ilegale a acestei substanţe.

La sfârşitul lui septembrie 1991, Shavit predă un raport mai precis pentru primul ministru Rabin despre „Mercurul Roşu”. „Mercurul Roşu ” era obţinut dintr-un amestec de mercur pur şi oxid de antimoniu de mercur. La comprimarea acestui compus se elibera suficientă energie pentru ca atomii de tritiu şi deuteriu ai unui recipient aflat în interiorul bombei să fuzioneze, fără să mai fie nevoie de o bombă cu fisiune ca „iniţiatoare”, aşa cum e nevoie în cazul bombelor convenţionale. Începea astfel o reacţie în lanţ, explica raportul Mossad-ului. La sfârşitul raportului predat primului ministru al Israelului, serviciul secret explica că existau mai multe reţele secrete care comercializau produsul pe piaţa neagră, majoritatea lor fiind în Rusia, unde se fabricau vreo şaizeci de kilograme pe an. Preţul kilogramului de „Mercur Roşu” se situa între 200.000 şi 250.000 de dolari.

Katsas ai Mossad-lui descoperiseră că „Mercurul Roşu” se fabrica din 1965 la un centru secret de cercetare din Dubna, în apropiere de Moscova. Dar descoperiră şi că cineva din Africa de Sud îl vindea unor ţări arabe din Orientul Mijlociu. Shavit ordonă atunci staţiei Mossad-ului de la Johannesburg să descopere cine oferea ”Mercur Roşu”. În prima săptămână a lui noiembrie, agenţii Mossad-ului de la Moscova începură să trimită la cartierul general informaţii tot mai precise despre noua armă.

„Afacerea cu ‚Mercur Roşu’ e controlată de bande mafiote, iar unii din membrii acestora sunt personaje cu relaţii apropiate cu înalţi responsabili ai guvernului preşedintelui Boris Elţîn”, se preciza în raport. *Katsas* raportară şi că mai multe surse le indicaseră că materialul era trimis către Africa de Sud şi de acolo, prin intermediari, în Iran, Irak, Libia sau Pakistan.

Shabtai Shavit ordonă atunci staţiei Mossad-ului din ţara africană să facă o listă de intermediari care făceau parte din „Conexiunea Africa de Sud” folosită de rus. Primele piste îi duseră pe israelieni până la o corporaţie britanică numită Thor Chemicals şi la unul din cei mai înalţi executivi ai acesteia.

Alan Kidger, de patruzeci şi opt de ani, cărunt, aparţinea clasei sociale de antreprenori ce locuiau în cartiere de lux. Era căsătorit cu o braziliancă superbă şi era director de vânzări internaţionale la Thor Chemicals. Staţia Mossad-ului informă de îndată Tel Aviv-ul că primul obiectiv fusese identificat.

În aceeaşi noapte, premierul Isaac Shamir îl autoriză pe *memuneh* să implice un escadron al *Kidon*-ului. Shavit ridică receptorul şi îl informă pe interlocutorul său că ordinul fusese dat. La 11 noiembrie 1991, *kidonii* urmăreau de aproape un BMW albastru metalizat care circula cu mare viteză pe şoseaua ce unea Pretoria şi Johannesburg.

Şoferul nu descoperise că era urmărit îndeaproape de o furgonetă Volkswagen neagră, în care se aflau patru agenţi israelieni. La un semafor, furgoneta lovi uşor BMW-ul, cu intenţia de a-l face pe şofer să se dea jos, dar lichidatorii Mossad-ului nu luaseră în calcul nesiguranţa în care oamenii trăiau de ani de zile în ţară. Kidger nu avea nici cea mai mică intenţie să se dea jos să se uite la locul unde fusese lovită maşina. Când semaforul se făcu verde, BMW-ul cu obiectivul înăuntru se îndepărtă rapid.

A doua maşină, un Ford verde condus de un agent de siguranţă a operaţiunilor *Metsadei,* demară şi reuşi să localizeze din nou maşina lui Kidger, prinsă într-un ambuteiaj. Prin staţia radio, israelianul informă despre punctul exact în care era oprit BMW-ul. Pe o stradă fără nume, Alan Kidger văzu o furgonetă neagră care îi tăia calea din faţă, în timp ce un Ford verde îl bloca din spate.

Doi bărbaţi cu pistoale Beretta săriră pe pavaj şi îl obligară pe sud-african să îi însoţească. Un al treilea agent al *Kidonului* urcă la volanul BMW-ului, deplasându-se în spatele maşinii Volkswagen.

La şase zile după aceea, doi negri tineri găsiră un BMW albastru metalizat parcat pe banda de urgenţă a unei autostrăzi din suburbiile oraşului Johannesburg. După ce verificară că sistemul de alarmă nu era conectat, cei doi se hotărâră să ia maşina şi să o ducă într-o zonă din Soweto pentru a-i demonta sistemul audio. Feriţi de priviri indiscrete, cei doi începură să demonteze boxele, astfel că trebuiră se deschidă portbagajul. Descoperiră cu groază un trunchi uman învelit în plastic. Cineva îi tăiase picioarele, braţele şi capul.

Poliţia sud-africană crezu la început că era vorba de o ucidere ritualică zulu, pentru că acest trib tăia extremităţile duşmanilor pentru ca, morţi fiind, să nu poată merge pe lumea cealaltă. În cele din urmă, criminaliştii descoperiră că trupul era al lui Alan Kidger, şeful de vânzări de la Thor Chemicals. Timp de doi ani, Serviciul Naţional de Investigaţii Criminale din Africa de Sud desfăşură o investigaţie despre asasinarea lui Kidger, dar în ianuarie 1993 cazul se închise oficial fără ca responsabilii să fie descoperiţi.

În aceeaşi lună, staţia Mossad-ului informă la Tel Aviv că depistaseră o întâlnire între traficanţi de arme sud-africani şi mai mulţi cetăţeni iranieni. Din câte se pare, iranienii erau intermediari trimişi de Hezbollah. Legătura cu iranienii era Wynand van Wyk, unul din cei mai buni ingineri chimişti din Africa de Sud şi unul din cei mai importanţi experţi din lume în „Mercurul Roşu”. Wynand vay Wyk se afla şi în periculosul cerc de prietenii al lui Alan Kidger. La 18 aprilie 1993, hotărî să organizeze pentru iluştrii săi vizitatori o călătorie de plăcere în Cape Town. Acolo aveau să se cazeze la unul din cele mai luxoase hoteluri din oraş.

Cu doar o săptămână înainte, la mii de kilometri de Africa de Sud, Shabtai Shavit ceruse permisiunea primului ministru israelian, laburistul Yitzhak Rabin, să implice o echipă a *Kidonului.* Inginerul sud-african avea să se transforme în noaptea de 19 aprilie 1993 în cel de-al treilea obiectiv al *Kidonului,* în cadrul operaţiunii „Zulu”.

La prânz, după o masă frugală cu iranienii, sud-africanul începu să se simtă rău. La hotel, durerile începură să se amestece cu un fel de somnolenţă care nu îl lăsa nici să vorbească. Era clar că cineva îi pusese ceva în mâncare. În dimineaţa de 20 aprilie, vizitatorii iranienii începură să se îngrijoreze la recepţie, în aşteptarea lui Wynand van Wyk. Acesta le promisese o excursie pentru a vedea de aproape temuţii rechini albi, dar sud-africanul nu apăru în dimineaţa aceea. Alarmaţi, iranienii anunţară securitatea hotelului. La intrarea în apartament, îl văzură pe van Wyk dezbrăcat, cu faţa în jos, cu un căluş în gură şi cu mâinile şi picioarele legate la spate. Cineva intrase pe timp de noapte în cameră, şi după ce îl legă îl omorî în bătaie. La autopsie, medicul legist descoperi că un sadic îi rupsese principalele oase cu un obiect contondent. Atacatorii părăsiseră locul faptei fără să fie văzuţi.

La un an după aceea, *memuneh*-ul Mossad-ului, Shabtai Shavit, avea din nou nevoie de permisiunea premierului Yitzhak Rabin. Încă două nume se adăugaseră pe lista de obiective ale operaţiunii „Zulu”, care începu cu asasinarea lui Gerald Bull. Următorul obiectiv al *Kidonului* era Don Lange, traficant de arme sud-african cu relaţii strânse cu Libia şi Irak, cărora încerca să le vândă o cantitate mică de „Mercur Roşu”.

Lange era renumit în cercurile homosexuale din Johannesburg. *Katsas* reuşiseră să îl fotografieze în timp ce îl urmăreau, fotografii în care Lange lua parte la partide sadomasochiste interminabile la un local din Green Point, o suburbie a oraşului Capetown.

În noaptea de 6 iunie 1994, Lange intră în vorbă cu un tânăr austriac care spusese că venise în Africa de Sud să facă surf. În realitate, tânărul era Ariel L., lichidator al *Kidonului.* Don Lange îl invită pe tânăr în eleganta sa casă dintr-un cartier exclusivist al Johannesburg-ului. La două zile după aceea, în dimineaţa zilei de 8 iunie, dispeceratul de urgenţă de la Departamentul de Poliţie Metropolitană primi un telefon de la Dora Kalunda. Cuprinsă de o criză de nervi, femeia informă despre o „sinucidere” la o reşedinţă din cartierul exclusivist al albilor. Dora lucra de ani de zile pentru Don Lange.

Prima patrulă ajunse la reşedinţă pe la ora nouă dimineaţa. Când intrară, agenţii îl descoperiră pe traficantul de arme îmbrăcat într-un costum de latex negru şi cu un sac pe cap. Din sac ieşea un tub conecat la o butelie cu gaz de cianură. Oficial, chiar dacă pistele indicau încă o „execuţie”, încă un asasinat, autorităţile închiseră cazul declarând că traficantul de arme Don Lange se sinucisese. O lună mai târziu, la 22 iulie 1994, escadronul de lichidatori ai *Kidonului* hotărî să îi facă o vizită lui Dirk Stoffberg, traficantul de arme care în trecut fusese implicat în obscura afacere „Irangate”, în care fuseseră implicaţi şi înalţi funcţionari din administraţia preşedintelui Ronald Reagan. Stoffberg moştenise afacerile cu iranienii şi libienii de la prietenul său Lange.

Shabtai Shavit reuşise să îl convingă pe Rabin să dea undă verde execuţiei lui Stoffberg, în ciuda reţinerii iniţiale a politicianului laburist. Israelienii ştiau despre relaţiile strânse dintre CIA şi traficantul de arme, iar Yitzhak Rabin nu voia să devină inamicul CIA.

În noaptea de 22 iulie, trei lichidatori ai *Kidonului* intrară în locuinţa lui Stoffberg, urcară pe scară până la etaj şi se îndreptară către încăperea din capătul holului. Spre surprinderea israelienilor, soţia lui Dirk Stoffberg apăru pe neaşteptate din bucătărie. Primul agent israelian reacţionă împuşcând-o pe femeie în cap cu pistolul Beretta cu amortizor. Între timp, al doilea *kidon* intră în încăpere şi se duse direct spre pat, către bărbatul care dormea şi pe care îl împuşcă de două ori în cap. Primul glonţ îl omorî pe loc. Al doilea, intră prin gură şi ieşi prin ceafă, oprindu-se în rama patului. Când fu asasinat, traficantul de arme negocia un misterios transport către Teheran, prin Namibia şi Angola. Mossad-ul credea că era un transport cu periculosul „Mercur Roşu”.

Dirk Stoffberg, al cincilea obiectiv al operaţiunii „Zulu” fusese executat după aproape patru ani de la asasinarea la Bruxelles a inginerului canadian Gerald Bull, de către membrii *Kidonului*, unitatea de asasini ai *Metsadei.*

Stephen Bull declară poliţiei belgiene după asasinarea lui Gerald Bull că tatăl său ştia că va fi asasinat fie de israelieni, dacă mergea mai departe cu proiectul „Babilon”, fie de irakieni, dacă decidea să renunţe la proiect. Această mărturie fu preluată de cercetătorul James Adams, în cartea sa *Bull's Eye: The Assassination and Life of Supergun Inventor Gerald Bull.*

Capitolul XIII
Operaţiunea „Tycoon”

Isaac Shamir citea cu atenţie raportul pe care i-l dăduse Mossad-ul despre Robert Maxwell. În faţa lui stătea pe scaun *memuneh*-ul Shabtai Shavit. După câteva ore, Shavit trebuia să ţină o şedinţă cu înalţi responsabili ai Mossad-ului, la care avea să se decidă destinul unuia din cei mai importanţi magnaţi din presă. Raportul despre milionar era însoţit de multe fotografii, includea măsurile lui, numele medicilor săi, ale rudelor, prietenilor, duşmanilor, etc. Erau incluse şi mai multe carduri de acces codificate pentru locuinţa lui Maxwell. Un dosar mic în raportul „Maxwell”, redactat de un *shicklut,* un agent de la departamentul de interceptări al Mossad-ului, specifica faptul că în fiecare zi personalul de securitate al lui Maxwell căuta microfoane în casă, pe iaht, şi în birourile pe care magnatul le avea peste tot în lume. Se mai spunea şi că erau schimbate în fiecare zi cardurile de acces codificate. Lui Robert Maxwell îi plăcea să citească la micul dejun raportul despre securitatea sa. Un analizator spectral putea depista orice microfon instalat de Mossad sau de orice altă agenţie de spionaj, oricât de sofisticat ar fi fost dispozitivul.

Toate informaţiile despre magnat erau aşezate în dosare, fiecare exemplar fiind aranjat ordonat pe masa de conferinţe de la cartierul general al Mossad-ului. La misterioasa şedinţă aveau să asiste directorul de operaţiuni; directorul *Yarid*, departamentul responsabil de securitatea operaţiunilor Mossad-ului în Europa; directorul *Metsadei*, unitatea de operaţiuni speciale a spionajului israelian; şeful de la CNT, biroul central al Mossad-ului în Europa, care venise de la sediul său de la Haga; cei patru membri ai *Kidonului* care trebuiau să ducă la bun sfârşit acţiunea; şi un consilier juridic al Mossad-ului.

Shavit, *memuneh*-ul, mai trezea încă invidii printre cei mai vechi oameni ai Institutului. Venise la Mossad cu doar un an înainte, înlocuindu-l pe Nahum Admoni, după ce fusese un eficient *katsa* în Etiopia, la Paris şi Washington. Willyam Cassey, director al CIA (1981-1987) îl definea pe Shabtai Shavit ca fiind „un bărbat care ştie douăsprezece limbi şi care a urcat în vârful Mossad-ului datorită abilităţii sale de a nu răni sensibilităţile superiorilor. Shavit exercită un control de fier asupra Mossad-ului”.

Shavit vorbi primul. Directorul general se adresă celor prezenţi şi după câteva cuvinte introductive despre tema de discutat, două întrebări rămâneau suspendate în aer, în atmosfera aceea încărcată. Dacă *Kidonul* îl lichida pe Maxwell, „cine va fi ţapul ispăşitor”?, iar a doua, dacă se descoperă că Mossad-ul l-a ucis pe Maxwell, cum va fi afectat Israelul? Dezbaterea se deschise în acel moment, între cei nouă bărbaţi reuniţi în jurul mesei. Operaţiunea „Tycoon” tocmai era deschisă. Denumirea operaţiunii venea de la un cuvânt japonez care îi definea pe seniorii feudali şi care era folosit şi pentru a denumi marii magnaţi din ţările anglosaxone.

Pe numele lui real Abraham Leib, născut în satul Slatinske Doly din Cehoslovacia, la 10 iunie 1923, fiind al şaptelea copil al lui Mechel şi Hanna, Robert Maxwell era chiar de la naştere un mister. Misterul avea să îl însoţească toată viaţa, până în ziua morţii, şaptezeci şi opt de ani mai târziu.

Copilul crescu într-o credinţă strictă, între *jasidin* şi *shabbat,* punct culminant al vieţii de familie. În mod straniu, când părinţii se hotărâră să îl înregistreze, funcţionarul ceh îi adăugă numele de Jan. În anii următori, Robert Maxwell avea să apară cu numele de Jan Abraham Ludkic.

Chiar Maxwell îşi definise perfect sentimentul iudaic, ani de zile mai târziu: „Familia mea şi cu mine eram evrei practicanţi. Cred în Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel. Cred în învăţătura etică a iudaismului. Ador şi admir devoţiunea poporului meu pentru studiul Torei. Mă consider definitiv evreu. M-am născut evreu şi voi muri evreu, dacă aceasta e voia Dumnezeului meu”.

În mod curios, cei nouă bărbaţi ai Mossad-ului reuniţi în sala aceea, în septembrie 1991 aveau să decidă pedeapsa pe care să i-o aplice lui Maxwell, pentru prejudiciile aduse multor persoane ce împărtăşeau acelaşi sentiment al iudaismului. Pentru Shavit, şi chiar pentru durul premier al Israelului, Isaac

Shamir, Robert Maxwell dăduse de multe ori ocazia, prin mijloacele de comunicare, pentru reanimarea antisemitismului. Pentru *memuneh,* Robert Maxwell simboliza acea zicere cum că nu poţi avea încredere într-un evreu, dar, şi mai ironic, această teorie avea să se demonstreze din plin chiar la şedinţa aceea care îi reunea pe cei mai nemiloşi nouă oameni ai Mossad-ului.

Copilăria lui Maxwell fu marcată de cele mai importante sărbători evreieşti, de la Bar-Mitzvah la Yom Kippur, de la Succot la Hanukka. Marea criză europeană, Republica de la Weimar, ascensiunea şi căderea lui Adolf Hitler şi a Reich-ului său de „o mie de ani” aveau să marcheze ambiţia lui Maxwell şi aveau să îl determine să înveţe să vorbească opt limbi.

Katsas lui Shabtai Shavit se ocupară ani de zile să desfacă nodul de minciuni care însoţeau biografia romanţată pe care chiar magnatul şi-o crease. Spre exemplu, Robert Maxwell explica la BBC: „Am fost abordat pe o stradă din Budapesta în 1939, pentru a mă alătura mişcării cehe de rezistenţă locală, care lupta contra naziştilor din oraş. Aveam doar şaisprezece ani, dar am spus că aveam nouăsprezece, ca să pot intra în luptă”. Mossad-ul ştia că în acea perioadă nu exista niciun fel de rezistenţă cehă la Budapesta, pur şi simplu pentru că în capitala ungară nu se afla niciun soldat german.

Spionajul israelian ştia că Maxwell sosise în 1940 în portul Marsilia şi acolo intră în Legiunea Cehă, înainte de a se îmbarca cu destinaţia Liverpool. În acelaşi raport pe care Shabtai Shavit îl distribuise tuturor celor prezenţi la şedinţă, erau strânse mai multe declaraţii ale magnatului făcute unor tovarăşi evrei din Legiunea Cehă. Într-o astfel de declaraţie, Maxwell îşi exprima deschis ura faţă de camarazii cehi pe care îi auzise spunând „evreii ăştia care ne-au băgat în război”, sau „ce ne pasă nouă de ce li se întâmplă lor?”. Maxwell se mulţumea să surâdă; până la urmă se afla în Marea Britanie, patria tuturor posibilităţilor pentru el, chiar şi pe timp de război. În acea perioadă, Maxwell îşi schimbase din nou numele, în Jan Hoch.

În timpul războiului, Robert Maxwell se strădui să scape de accentul central-european, adoptând un accent britanic. Acest lucru făcea parte din deghizarea pe care magnatul şi-o construia pentru viitor. După ani de zile avea să explice: „M-am străduit fără niciun fel de întârziere să-mi fixez valorile, modul de a fi, limba şi conduita englezilor, şi i-am imitat imediat, adoptând un rafinament de care duceam lipsă”.

Shavit continuă relatând cu un oarecare sarcasm interlocutorilor săi minciunile lui Maxwell. În noiembrie 1943, magnatul trimise o scrisoare Diviziei de Infanterie, explicând că vorbea germană şi că avea experienţă în luptă. Nu numai că niciunul din cele două lucruri nu era adevărat întru totul, dar în plus semnă scrisoarea cu numele Leslie du Maurier, al cincilea nume al său după Abraham Lieb, Jan Abraham Ludvik, Jan Ludvik şi Jan Hoch. În iune 1944, după ce participă la cea de-a doua fază a debarcării din Normandia, unde fu promovat sergent, începu să îşi spună Leslie Jones. Înainte de a împlini douăzeci de ani şi de a fi promovat sublocotenent, cineva îi spuse că Jones nu era un nume de familie potrivit pentru un ofiţer şi cavaler al Armatei Maiestăţii Sale. A doua zi se prezentă la registru şi îşi schimbă a şaptea oară numele, cu cel de Ian Robert Maxwell. Din acel moment, pentru toată lumea, viitorul magnat de presă avea să fie cunoscut pur şi simplu ca Robert Maxwell.

A doua şedinţă pentru a se decide viitorul lui Maxwell avu loc într-un apartament din strada Pinsker, chiar în centrul oraşului Tel Aviv. În ziua precedentă, tehnicienii de la APAM (*Avtahat Paylut Modienit*), unitatea de siguranţă a operaţiunilor şi de siguranţă internă a Mossad-ului, intrară în clădirea de birouri. Unul din *katsas* scoase un aparat asemănător unei comenzi la distanţă şi apăsă un buton. O uşa glisantă se deschise, dând cale liberă către un salon mare. Apartamentul fusese mobilat cu obiecte folosite, scaune, câteva tablouri şi un covor provenit de la armată. În fiecare cameră existau câte două paturi şi un telefon. În bucătărie se găseau o linie de siguranţă conectată la un laptop performant, un fax, un seif, un frigider şi un aparat rapid de distrus documente.

Ferestrele apartamentului erau permanent închise. Tehnicienii de la APAM verificară cu nişte dispozitive electronice în formă de antenă toate ungherele apartamentului. Toţi pereţii, pe sub masă, pe sub covoare până la para duşului. Pentru un timp, apartamentul fusese folosit de studenţi de la academia Mossad-ului, dar de săptămâni de zile li se interzisese să se apropie de apartament, în caz contrar fiind daţi afară din serviciul de spionaj. Chiar în acel apartament, patru membri ai

Kidonului, subunitatea *Metsadei,* aveau să hotărască soarta lui Robert Maxwell, şi, mai rău decât atât, aveau să hotărască dacă Maxwell trebuia să trăiască sau să moară.

Victor Ostrovski, vechi membru al *Kidonului*, relatează în cartea sa, *By Way of Deception:* „Primul lucru pe care trebuia să îl facă echipa *Kidonului* era să cunoască la perfecţie omul, stilul, felul lui de viaţă. Cum reacţionează în faţa unei anumite situaţii, ce îl afectează şi ce nu. Doar aşa se poate forma un operativ”. De aceea, unul din *kidoni* se instalase într-una din camere cu scopul de a analiza toate înregistrările video despre obiectiv, toate reportajele, interviurile, ştirile ce aveau legătură cu el sau cu afacerea lui, etc.

Imaginile pe care *kidonul* le vedea pe monitor urmau paşii magnatului încă din 1959, când acesta se hotărî să intre în politică, prin Partidul Laburist. Obţinu un loc în Parlament, dar în 1970, când se prezentă din nou la alegeri, Maxwell pierdu. Ştirile de la posturile britanice de televiziune prezentau un om disperat de înfrângere, înecat în eşec. Omul acela de fier părea gata să plângă, cu barba lipită de piept. *Kidonul* ştiu că era un semn de slăbiciune şi că Maxwell era un om schimbător, cu suişuri şi coborâşuri de stări de spirit şi cu semne clare de depresie.

În imaginile următoare, apărea un magnat renăscut din cenuşă, datorită faptului că *British Printing Corporation* scăpase de faliment, renăscând sub numele de *Maxwell Communication Corporation.* La trei ani după aceea, cumpără *Mirror Group Newspapers,* devenind astfel un personaj asiduu la jurnalele de ştiri ale televiziunilor, cunoscut printre cei puternici.

Maxwell afişa acum o nouă imagine, dând semne de bogăţie, spre exemplu testând o maşină scumpă pe Savile Row, sau la volanul unul Rolls-Royce, înconjurat de o pleiadă de asistente şi secretare. Un alt semn al bogăţiei lui Robert Maxwell era mâncarea. Un reporter de la un post de radio oarecare îi lua un interviu în timp ce Maxwell înghiţea languste, caviar iranian şi somon, totul însoţit de vinuri vechi. Apoi îşi aprindea o havană asigurându-l pe ziarist că Fidel Castro însuşi i-o trimisese.

Kidonul urma îndeaproape imaginile cu Maxwell, notând pe diferite dosare. Trăsături psihologice, forme de comportament, caracteristici etc. Un alt *kidon* analiza imperiul lui financiar. Londra, Ungaria, Bulgaria, Moscova, Africa, Israel, Statele Unite sau Canada erau sediile unui conglomerat de firme cu nume greu de pronunţat: *Line Nominees, Sindron, Camberry Legionstyle, Visafood Magna Cell* şi altele de acelaşi fel. *Kidonul* depistă în total vreo patru sute de firme în mai mult de douăsprezece ţări şi paradisuri fiscale.

Maxwell gândise ani de zile o strategie de ascundere a enormelor pierderi ale firmelor lui de oricine ar fi dorit să-şi bage nasul în registrele lui, inclusiv de fiii lui, Ian şi Kevin. *Kidonul* care îi analiza edificiul financiar informă cu privire la marea lui abilitate de a crea piste false sau bariere de siguranţă cu privire la starea oricăreia din firmele sale. Erau demne de Mossad, se trezi spunând Shabtai Shavit, *memuneh*-ul.

Dintr-o dată, un nume atrase atenţia *kidonului.* Ridică receptorul unui telefon din apartament şi formă un număr de patru cifre. La celălalt capăt al firului o voce îi indică un loc din Tel Aviv. După două ore, asasinul Mossad-ului se afla într-o cameră de la un hotel din Tel Aviv, unde vorbea cu un bărbat ascuns în întuneric.

„Am depistat un bărbat ce ar putea afecta siguranţa operaţiunii”, spuse *kidonul.* „Analizând *Citex Corporation,* o firmă cu sediul la Tel Aviv care se ocupă de producţia de imprimante de înaltă tehnologie, am descoperit că directorul israelian e fiul primului ministru Isaac Shamir”, adăugă. În mod straniu, bărbatul din umbră îi spuse să se întoarcă la apartament şi să redacteze un raport despre relaţiile dintre Shamir şi Maxwell.

Relaţiile dintre cele două familii datau chiar din ziua în care Maxwell pusese piciorul în Israel. Gata să plângă în timp ce se ruga la Zidul Plângerii de la Ierusalim, magnatul promise omului care era alături de el că va face tot posibilul pentru a proteja Israelul şi tot ce însemna acesta. Bărbatul era chiar primul ministru Isaac Shamir, cel ce avea să dea undă verde lichidării lui Robert Maxwell de către *Kidon.*

Shamir îl luă de braţ pe Maxwell, încercând să îl liniştească. În aceeaşi seară, la cină, făcură o alianţă aflată undeva la jumătatea drumului dintre public şi secret. Shamir îi mărturisi magnatului antiamericanismul său, ce data din anii de dinainte de al Doilea Război Mondial. Conform puternicului lider israelian, Roosevelt trebuia să fi ajuns la un acord economic cu Hitler pentru ca acesta din urmă să facă posibilă plecarea evreilor din Europa, dar Statele Unite nu făcură acest acord, ceea ce a permis asasinarea a aproape şase milioane de evrei. În ziua următoare, Maxwell se întâlni cu crema finanţelor din Israel şi le promise să îi facă şi mai bogaţi. După atâtea surle şi trâmbiţe, un singur bărbat rămase tăcut, în umbră. Nahum Admoni, *memuneh*-ul de atunci al Mossad-ului. El prefera să aştepte şi să analizeze evenimentele viitoare.

Îşi mai amintea încă de vizita lui Maxwell în Israel în 1988 şi de cina oferită în onoarea lui. Haim Herzog, preşedintele Israelului; Isaac Shamir, liderul Likud; Shimon Peres, liderul Laburiştilor; Ido Dissentjik, editor al jurnalului *Ma'ariv;* Ya'akov Niman, faimosul avocat care îl ajută pe Maxwell să intre în ermeticele finanţe ale Israelului, cu toţii se aflau printre comeseni. Mai erau de faţă şi oameni care nu vedeau cu ochi prea buni că bărbatul acela venea cu dorinţa de a salva Israelul. Admoni citise în noaptea de dinaintea cinei raportul „Degem Computers”, în care Maxwell nu era prea bine prezentat, dar directorul general al Mossad-ului preferase să nu spună nimănui nimic.

Maxwell dobândise „Degem Computers”, o firmă de software cu baza la Tel Aviv. Clienţii acesteia erau în principal ţări din America Centrală şi de Sud. Sub conducerea lui Maxwell, Degem continuă să îi acopere pe agenţii *Kidonului,* pe care îi prezenta ca vânzători ai firmei. Una din cele mai active divizii era cea din Nairobi. Delegaţia era folosită de *Metsada,* unitatea de operaţiuni speciale a Mossad-ului, pentru a da lovituri împotriva grupurilor stabilite în Africa, precum Congresul Naţional African (CNA). Mai mulţi membri ai acestora fură găsiţi legaţi de copaci în pădure, lăsaţi să li se scurgă sângele din corp. Poliţia parcurilor naţionale din Kenia îi găsi pe mai mulţi devoraţi de animale.

Kidonul instală o bombă în camera unui trimis al lui Yasser Arafat, care trebuia să se întâlnească cu un trimis al CNA la Brazzaville (Congo). Drept represalii, un *kidon* al Mossad-ului fu răpit de o grupare de gherilă, care îi tăie mâinile şi îl aruncă de viu în râul Limpopo. Lupta sa disperată cu crocodilii care încercau să îl devoreze fu filmată, iar banda trimisă la ambasada Israelului din Africa de Sud. La două zile după aceea, cartierul general al grupării de gherilă fu aruncat în aer cu 450 de kilograme de dinamită, omorând zeci de oameni. În această operaţiune, *Kidonul* a lucrat împreună cu BOSS, serviciul de informaţii al Africii de Sud segregaţioniste.

Lista redactată de *Kidon* cu privire la obscurele relaţii ale lui Maxwell creştea, incluzând numele altor finanţatori prea puţin recomandabili. Printre ei se afla Semion Yukovich Moguilevich, important membru al mafiei ruse. Conform Mossad-ului, Moguilevich era implicat în grave infracţiuni financiare, dar Maxwell îi deschisese uşile băncilor internaţionale de la Geneva, din Insulele Caiman, din Orientul Mijlociu şi din Africa. În mod ciudat, Moguilevich şi alţi douăzeci şi trei de membri din banda sa obţinură paşapoarte israeliene. Şi Edmund Safra, bancherul multimilionar, avusese relaţii strânse cu Maxwell, cu aceeaşi dorinţă de a-i scoate întregi şi nevătămaţi pe evreii din Rusia.

În timpul unei călătorii a lui Robert Maxwell în Israel, magnatul fu convocat la o misterioasă şedinţă ce trebuia să aibă loc chiar în apartamentul său de la hotelul King David. La şedinţă aveau să asiste Shimon Peres; Nahum Admoni de la Mossad şi, un al treilea participant, un asistent al politicianului laburist.

Cei trei proaspăt sosiţi erau interesaţi de relaţiile strânse dintre omul de afaceri şi puterea sovietică. Din 1978, Maxwell stabilise legături strânse cu Kremlinul, în perioada de apogeu al liderului Leonid Brejnev, şi reuşise să se întâlnească cu toţi membrii importanţi ai puterii sovietice. Unul din aceste contacte era chiar puternicul Vladimir Alexandrovici Hruşciov, preşedintele KGB. După ce îl ascultă pe Peres, Maxwell se adresă celor trei bărbaţi şi le promise că îi va aduce acasă pe toţi evreii din Uniunea Sovietică.

Omul de afaceri îşi mai amintea încă cuvintele pe care i le spusese cu mai mulţi ani înainte Rafi Eitan, şeful de operaţiuni speciale al Mossad-ului, *Metsada:* „Sarcina noastră e să scriem istoria şi apoi să o ascundem. În general suntem cinstiţi, respectăm guvernul constituţional, libertatea de exprimare şi drepturile omului. Dar mai înţelegem şi că nimic nu trebuie să ne stea în cale”. Fără îndoială, acele cuvinte deveniră pentru Robert Maxwell porunca întâi, atât în viaţa sa personală cât şi ca om de afaceri, precum şi în noua viaţă pe care avea s-o înceapă în slujba Israelului.

Înainte de a ieşi din încăpere, Admoni îi propuse să devină omul capabil să deschidă Mossad-ului orice uşă, care să treacă de orice uşă pentru a verifica toate informaţiile la care serviciul de spionaj israelian nu putea ajunge.

Prima întâlnire dintre Maxwell şi Hruşciov avu loc chiar la Lubyanka, cartierul general al KGB-ului la Moscova. Se prevăzuse ca prima întâlnire a celor doi să nu dureze mai mult de patruzeci şi cinci de minute. În realitate, întâlnirea dură două ore şi jumătate. Printre cafele şi pahare de coniac, puternicul Hruşciov spuse în faţa invitatului său: „Tovarăşul Maxwell va fi un bun prieten al acestei ţări”. La sfârşitul întrevederii, directorul KGB îl sună la birou pe colonelul Viaceslav Sorokin, membru al Direcţiei de Informaţii externe şi îi dădu drept sarcină să îl studieze în cele mai mici detalii pe Robert Maxwell, cu intenţia de a-l recruta. La ceva timp, într-un raport către Hruşciov, Sorokin considera că singurul inconvenient în recrutare era timpul avut la dispoziţie. Era clar că sistemele folosite de KGB pentru a-şi recruta agenţii externi, precum şantajul, mita sau constrângerea, nu funcţionau în cazul lui Maxwell. Vladimir Alexandrovici Hruşciov dădu ordin strict să nu se facă şi să nu se spună nimic care ar putea fi interpretat de omul de afaceri ca o ameninţare la adresa Israelului sau a evreilor ce se mai aflau încă în Uniunea Sovietică. Pentru a clădi încrederea lui Maxwell în Hruşciov, şi pentru a-l putea astfel recruta pentru KGB, Kremlinul începu să emită vize de plecare către Israel pentru un număr mare de cetăţeni evrei. Mulţi dintre ei îl numeau pe Maxwell „Moshe”, numele ebraic al lui Moise, care şi el convinsese un tiran să elibereze poporul lui Israel.

La începutul lui octombrie 1991, doi din agenţii *Kidonului* reuşiseră să adune o mare cantitate de informaţii despre obiectiv. Datele fură introduse într-un computer la baza *Metsadei*, în inima deşertului Negev. Ceilalţi doi membri ai echipei de călăi ai Mossad-ului se deplasaseră la Londra, pentru a vedea personal ce măsuri de securitate adopta magnatul atunci când se afla în capitala britanică.

Odată ajuns în Israel, şeful *Kidonului* trimise un raport precis către Shabtai Shavit, şeful Mossad-ului. Aticul lui Maxwell era o adevărată fortăreaţă. Etajul inferior, de unde îşi conducea afacerile, era şi mai secret şi confidenţial decât locuinţa, ce se afla la etajul următor. Raportul cu date, cifre şi puncte de vedere ale *Kidonului* preciza existenţa unui seif instalat de prestigioasa firmă Chubb, precum şi a altor măsuri de securitate. Spre exemplu, toate calculatoarele la care nu avea acces decât Maxwell puteau fi accesate doar cu trei parole, care erau schimbate zilnic, şi printr-o identificare de retină. Era un sistem integrat creat de Chubb Company (Sunbury-on-Thames, Middlesex, Londra) pe calculatoarele la care doar Robert Maxwell avea acces.

Shavit citi mai departe, cu atenţie. Într-un dosar de doar trei pagini, *Kidonul* făcea un studiu amănunţit al aticului lui Robert Maxwell, proiectat de faimosul designer australian Jon Bannenberg, cel care în 1986 condusese lucrările de design pentru iahtul milionarului, *Lady Ghislaine.* În ciuda bunului gust al designerului, aticul părea mai degrabă decorat de Maxwell decât de Bannenberg. Covoare roşii. Mobile de fibră de sticlă pictată şi imitând lemnul, şi alte lucruri de acelaşi fel dădeau tonul general al aticului. Shabtai Shavit se gândi că era un scenariu bun pentru a da lovitura atunci când Mossad-ul avea să pună mâna pe planul aticului, pe care în mod aproape sigur Bannenberg îl păstra undeva.

Între timp, Mossad-ul hotărâse să instaleze un *sayan* în Maxwell House. *Sayan*-ul depindea de Ya'akov Barad, expert *katsa* al Mossad-lui, afiliat la ambasada Israelului din Londra. Barad opera sub acoperirea de secretar numărul trei la legaţia comercială a ambasadei israeliene. La ordinele lui Ya'akov Brada se aflau aproape două mii de *sayanim* gata în orice moment să lase totul pentru a veni în ajutorul Mossad-ului.

Robert Maxwell schimba personalul propriu la intervale scurte de timp, parţial din cauza obsesiei sale bolnăvicioase că toţi angajaţii săi erau potenţiali spioni. Acest obicei, care la început era un dezavantaj pentru Barad, se transformă într-o oportunitate unică pentru a introduce un *sayan* în organizarea lui Maxwell.

La o săptămână după ce reuşise să intre în Maxwell House, *sayan* începu să îi trimită informaţii lui Ya'akov Barad, la ambasada Israelului, cu privire la obiceiurile magnatului, la încăperile private, dar şi obiceiurile personalului care lucra pentru el. De la detalii importante, precum amplasarea camerelor de supraveghere cu circuit închis, la detalii mai puţin importante, precum mania lui de a nu folosi hârtie igienică, ci mici prosoape de bumbac. Una din cele mai neplăcute sarcini ale celor două menajere filipineze ale sale, Juliet şi Elsa, era să scoată prosoapele şi să le pună în maşina de spălat.

Când cei doi *kidoni* ajunseră la Londra, *katsas* pregătiseră deja un raport detaliat despre Robert Maxwell. Dar mai trebuiau să decidă unde să dea lovitura. Echipa de lichidatori israelieni studie elicopterul *Aerospatiale 335,* pe care Maxwell îl folosea pentru a se deplasa la Londra, precum şi obiceiurile pilotului, Richard Cowley, dar şi cele două avioane, *Gulfstream-4* şi *Gulfstream-2.* Ambele aeronave staţionau la Farnborough, la câţiva kilometri de Londra. *Kidonii* nu avură nevoie să facă vreo inspecţie a aeronavelor. Era suficient să consulte pagina Gulfstream de pe Internet şi să obţină datele tehnice ale modelelor. Mossad-ul făcu rost şi de programul şi tabieturile lui Simon Grigg, ajutorul de cameră care călătorea întotdeauna cu Maxwell, şi ale Carinei Hall, stewardesă.

Următoarele două obiective ale *Kidonului* aveau să fie *Lady Ghislaine,* luxosul iaht pe care îl cumpărase de la fratele lui Adnan Kashogui, pentru aproaoe optsprezece milioane de euro, şi pensiunea pe care o avea în Oxforhire. Mossad-ul obţinuse planurile iahtului printr-un *katsa* din Olanda.

La câteva zile, doi bărbaţi mergeau încet, ca orice funcţionari abia ieşiţi de la birou, pe strada Bograshov, îndreptându-se către strada Pinsker, unde îi aşteptau alţi doi bărbaţi. Cei patru alcătuiau grupul ales de lichidatori ai Mossad-ului care trebuiau să facă un plan pentru a-l lichida pe Robert Maxwell. *Kidonii* formau un grup exclusivist de elită care credea că magnatul devenise o ameninţare atât de gravă pentru Mossad şi pentru siguranţa statului Israel, încât trebuia să moară. Nu mai rămânea, aşa cum spunea vechiul membru al *katsa* şi fost membru al *Kidonului,* Victor Ostrovsky, decât „să se stabilească un plan pentru a face ceea ce pare imposibil. Aceasta e magia *kidonilor*”.

Relaţiile lui Maxwell ajungeau nu doar până la preşedintele KGB-ului, Vladimir Hruşciov; ci şi până la şeful serviciului de spionaj ungar, Kalman Cocsis, sau la atotputernicul şef al Stasi, Markus Wolf.

În anii ’80, Robert Maxwell, pe care toată lumea îl cunoştea drept „ambasador ambulant al Mossad-ului”, ajută spionajul israelian să vândă programul software *Promis* mai multor servicii de informaţii din lume. În Olanda, BVD l-a folosit pentru a lua urma activităţilor mafiei ruseşti care trimitea arme şi droguri prin aeroportul Schipol; BND-ul german l-a folosit pentru a urmări pista materialelor nucleare „rătăcite” din Uniunea Sovietică; în Franţa, DGSE a folosit *Promis* pentru a-i identifica pe teroriştii care intrau în ţară din nordul Africii; în Spania, CESID l-a folosit pentru a supraveghea mişcările teroriste basce; în Marea Britanie, MI5 l-a folosit pentru a-i supraveghea pe membrii IRA atunci când aceştia treceau frontiera dintre Irlanda de Nord şi Republica Irlanda; la Hong Kong, MI6 a folosit *Promis* pentru a controla afacerile mafiei chinezeşti în colonia britanică; în Japonia, Naicho l-a folosit pentru a intercepta comunicaţiile dintre Yakuza şi asociaţii săi din Coreea de Nord şi China; în Polonia, UB a folosit programul pentru a controla mişcările liderilor sindicatului *Solidaritatea.* În realitate, *Promis* era un fel de capcană, un „troian” sau „o uşă din spate” pentru ca Mossad-ul să poată să se infiltreze în comunicaţiile şi sistemele cele mai sofisticate şi sigure ale agenţiilor de spionaj din lumea întreagă, iar Maxwell vânduse programul.

Tot magnatul cooperă la vânzarea de arme către Iran, afacere care a dus la scandalul „Irangate”. Robert McFarlane, consilier al preşedintelui Ronald Reagan, amiralul John Poindexter şi locotenent-colonelul Oliver North, de la Consiliul de Securitate Naţionale, folosiră Mossad-ul lui Nahum Admoni ca intermediar, iar acesta îl folosi pe Maxwell. Ideea era de a furniza arme poloneze, de calitate slabă, iranienilor, în lupta împotriva Irakului. Acest sprijin clandestin avea să faciliteze, fără îndoială, eliberarea ostaticilor americani aflaţi în mâinile Hezbollahului. Munca magnatului a constat în a face legătura între israelieni şi polonezi, prin intermediul excelentelor sale relaţii cu KGB. Încasă un comision de aproape opt milioane de dolari. Sau călătoriile misterioase în China, pentru a vinde înaltă tehnologie israeliană Armatei Populare Chineze, la ordinul Mossad-ului, inclusiv programul *Promis.*

Nu era niciun fel de îndoială că, având cunoştinţă despre operaţiunile clandestine ale Mossad-ului, Robert Maxwell se putea transforma într-un personaj foarte periculos, dacă într-o zi se hotăra să se întoarcă împotriva Israelului. Ziua aceea nu era foarte departe.

John O’Neill, şeful FBI la New York, avea să declare la scurt timp.”Unii din partenerii lui Maxwell erau implicaţi în afaceri cu droguri, arme, în asasinate plătite, fapte care puteau să atingă un număr de cinci sute pe an. Se mai ocupau şi cu contrabanda cu metale preţioase, şi cu falsificări. Avea şi legături cu armata rusă. Orice bancher rus care nu-i îndeplinea ordinele ştia la ce să se aştepte: să i se arunce o grenadă în maşină. Un astfel de atac putea fi aranjat pentru doar două sute de dolari. Cei care încercau să le stea în cale nu mai aveau scăpare. Puteau fi găsiţi oriunde”. „Operaţiunile lui cuprindeau jumătate de planetă”, explica O’Neill. „În Marea Britanie spălau bani. La fel şi în Elveţia. În Italia făceau trafic de droguri şi persoane, mai ales femei pentru prostituţie. În Belgia şi Germania făceau afaceri cu maşini furate şi spălau şi mai mulţi bani. În Albania şi Polonia comiteau fraude, făceau afaceri cu droguri şi arme. Maxwell demonstră în ce fel o reţea încurcată şi complexă de firme fictive, la adăpostul unui grup, putea să mişte fonduri pe toată planeta. Când New York deveni obectivul sindicatului crimei din blocul de Est şi când ne-am fixat atenţia asupra felului în care funcţiona, am putut pleca de la modelul Maxwell”.

Primele probleme financiare ale grupurilor *Maxwell Communications Corporation* (MCC) şi ale *Mirror Group Newspapers* (MGN) apărură în primăvara lui 1990. Prin doi executivi ai lui Goldman Sachs se decise punerea în vânzare a acţiunilor ambelor firme, umflându-se abuziv preţul lor. Maxwell ştia că atunci când va începe, fluxul de vânzare a acţiunilor nu va mai putea fi oprit, şi astfel va obţine bani cash pentru a continua să investească în operaţiuni de mare risc. Pentru a da şi mai mare credibilitate operaţiunii, Maxwell, prin trei firme din Insulele Virgine, Gibraltar şi Liechtenstein, cumpără în secret milioane de titluri pentru a demonstra posibililor investitori că cererea era mai mare decât oferta. Atâta timp cât cererea făcea ca acţiunle MCC să continue să crească, Maxwell nu avea probleme, dar problema se ivi când magnatul folosi drept garanţie pentru a obţine mai multe credite bancare acţiunile fără valoare pe care le cumpărase în secret de la propriile firme. Dobânzile la creditele care îi fuseseră deja acordate lui Robert Maxwell creşteau fără oprire, vertiginos.

Presiunea făcu ca Maxwell să decidă să-şi fure angajaţii. Astfel, începu să scoată sume mari de bani din fondul pentru pensii al celor douăzeci şi patru de mii de angajaţi ai MGN. Maxwell era tot mai obsedat de posibilitatea ca cineva să îl omoare, chiar Mossad-ul sau CIA. Misterioasa moarte a lui Amiran Nir, unul din cei mai importanţi intermediari în afacerea Irangate, nu făcea decât să-i alimenteze obsesia şi mania persecuţiei. Nir fusese consilierul în domeniul contraterorismului al premierului din acea vreme, laburistul Shimon Peres, şi un bun prieten al lui Robert Maxwell.

Cu trecerea timpului, magnatul începu să aibă o atitudine de om bolnav. Refuză să participe la o întâlnire informală a Prinţului Charles, la o cină pe Downing Street şi la o întâlnire informală la reşedinţa particulară a primarului Londrei. Voia să le arate celor ce îl urmăreau că putea să-şi schimbe dintr-o dată planurile şi că le putea îngreuna supravegherea. În acea perioadă, amortizările cu care se confrunta se apropiau de suma de 415 milioane de lire sterline pe an. Maxwell îi ceru din nou lui Goldman Sachs să scoată la vânzare un alt pachet de acţiuni, dar bancherii îi propuseră să-şi vândă propriul pachet. Dacă o făcea, piaţa ar fi fost cuprinsă de neîncredere, aşa că îi propuse lui Goldman Sachs să cumpere din nou toate acţiunile pentru el. Maxwell avea să plătească personal comisionul şi astfel câştigau cu toţii. Pentru a face ca acţiunile pe care avea să le cumpere Goldman să se aprecieze, magnatul dădu unui ziar financiar o informaţie despre faptul că vânduse două firme din grupul său pentru 120 milioane de lire sterline. Acţiunile MCC se apreciară, inclusiv cele ale lui Maxwell, dar atunci când Goldman Sachs încercă să transfere magnatului acţiunile pe care le cumpărase, acesta parcă înnebuni şi începu să tărăgăneze, ca să nu le cumpere. Până la urmă, hârtiile acelea nu aveau nicio valoare.

Pentru a ieşi din încurcătură, Robert Maxwell continuă să se scufunde în nisipurile mişcătoare în care se băgase, convingând guvernul bulgar să ceară un credit de la Fondul Monetar Internaţional (FMI) de 132,4 milioane de dolari. Magnatul le propuse bulgarilor, în timp ce banii urmau să sosească, să se ocupe personal de scăderea datoriei externe. În realitate, avea nevoie să rămână cu 86 de milioane de dolari din cei 132,4 pe care FMI îi dădea cu împrumut Bulgariei.

În iulie 1991, Maxwell deveni un obiectiv important al MI5 şi MI6, din cauza legăturilor sale strânse cu Vladimir Hruşciov şi KGB, într-un moment de mare instabilitate în Uniunea Sovietică.

Ordinul de a fi pus sub supraveghere veni direct de la Sir Colin McColl, „C”-ul din MI6 din perioada guvernării Margaret Thatcher. Între timp, *sayan*-ul introdus de Mossad în Maxwell House continua să-şi informeze şefii din Tel Aviv.

La sfârşitul verii lui 1991, Marea Britanie şi Statele Unite intrară în recesiune, iar bursa japoneză începu să cadă vertiginos în gaura neagră a falimentului. Investiţiile Occidentului în Rusia lui Gorbaciov nu dădeau rezultatele aşteptate, iar situaţia din Caucaz se agrava. Nevoia lui Mihail Gorbaciov de a obţine fonduri îl dusese aproape la „vânzarea” Insulelor Kurile către Japonia, pentru 24 milioane de dolari. Între timp, premierul Isaac Shamir continua să facă presiuni asupra lui Maxwell pentru ca acesta să dea asigurări că niciun grup terorist nu putea face rost de material nuclear pe care să îl folosească pentru a distruge Tel Aviv sau oricare alt oraş din Israel. Desigur, Maxwell nu cunoştea răspunsul, dar făcu greşeala să continue să îi asigure pe Shamir şi Shabtai Shavit, directorul Mossad-ului, că în Rusia situaţia era calmă. Marele său prieten, Vladimir Hruşciov şi un grup de militari şi funcţionari din Partidul Comunist pregăteau lovitura de stat împotriva lui Gorbaciov. În iulie 1991, acţiunile lui Maxwell de la MCC îşi pierduseră 70% din valoare.

În septembrie, Robert Maxwell începu să dea primele semne de alarmă către Mossad despre situaţia lui financiară tot mai instabilă, dar spionajul israelian era ocupat cu iniţiativa de pace cu palestinienii şi cu o încurcătură în care intraseră în Germania. Din câte se pare, poliţia confiscase o încărcătură de arme de contrabandă cu destinaţia Israel. Transportul era organizat de BND, spionajul german, care încălca astfel legea federală ce interzicea Germaniei să trimită transporturi de arme către o ţară aflată în război. Shabtai Shavit trimise un expert oficial pentru rezolvarea conflictului, Efrayim Halevy, cel care şapte ani mai târziu avea să fie numit *memuneh* de către premierul Benjamin Netanyahu.

Luni 22 iulie, Maxwell primi vestea că recent înfiinţatul *Robert Maxwell Group* (RMG) avea să fie declarat insolvabil dacă nu primea într-un interval de câteva ore o injecţie de cincizeci de milioane de lire. În dimineaţa de marţi 23 iulie, Maxwell şi fiul său Kevin reuşiseră să încaseze banii, dar nu era decât un petic dintr-o pânză care se deşira încetul cu încetul.

La Tel Aviv, atât Shamir cât şi Shavit erau îngrijoraţi de veştile de la Moscova. *Katsas* informau că Hruşciov avea întâlniri la Lubyanka până noaptea târziu, cu personaje precum Yazov, ministrul Apărării, sau Yuri Lukianov, preşedintele Sovietului Suprem. Valentin Pavlov, prim ministru, anunţa public că sănătatea lui Gorbaciov era tot mai şubredă. Shavit se temea că acesta avea să fie asasinat.

La scurt timp, Mossad-ul avea să descopere că Robert Maxwell ştiuse despre lovitura de stat împotriva lui Gorbaciov şi că se întâlnise în secret de mai multe ori cu Vladimir Hruşciov, chiar pe Iahtul *Lady Ghislaine,* fără să anunţe Mossad-ul sau pe Shabtai Shavit. *Memuneh*-ul putea să treacă cu vederea orice apucătură excentrică de-a lui Maxwell, până la urmă acesta obţinea informaţii valoroase pentru serviciul secret israelian, dar să organizeze o lovitură de stat împotriva unei ţări precum Rusia era altă chestiune. În acel moment, Shabtai Shavit ştiu că Robert Maxwell devenise un pericol adevărat şi instabil pentru siguranţa statului Israel şi ca atare şi pentru Mossad.

La 15 august 1991, prestigiosul ziar *Financial Times* publică ştirea despre Goldman Sachs care avea un număr de 143 milioane de acţiuni ale MCC drept garanţie pentru creditele magnatului Robert Maxwell. Fu lovitura definitivă pentru imperiul instabil al lui Maxwell. A doua zi, bancherii stăteau la coadă la Maxwell House pentru a cere dobânzile la împrumuturi, ce se apropiau de suma de 415 milioane de dolari pe an. Pe de altă parte, bancherii israelieni nu erau atât de optimişti ca bancherii britanici şi îi spuseseră şi lui Shavit acest lucru. Pentru mulţi era deja clar că dacă Robert Maxwell se prăbuşea, multe capete puternice aveau să cadă odată cu el.

La 18 august, la ora nouă seara, sună telefonul privat al lui Shabtai Shavit. Acesta se albi. De la celălalt capăt al liniei era informat că, cu doar trei ore în urmă, un grup important de lideri dăduseră o lovitură de stat împotriva lui Mihail Gorbaciov. Pe la şase seara, în timp ce se odihnea cu familia la vila sa, Gorbaciov îl văzu afară pe Yuri Plehanov, ofiţer KGB, însoţit de o unitate de forţe speciale a ministerului de Interne. Depistă pericolul imediat şi se repezi la telefonul care făcea legătura cu Kremlinul. Linia fusese tăiată. Chiar şeful de stat major al lui Gorbaciov, Valeri Boldin, avea să fie cel ce va informa despre situaţie, în calitate de trimis al recent autoproclamatului

„Comitet de Urgenţă al Statului”, format din participanţii la lovitura de stat. Boldin îl forţă pe Gorbaciov să semneze documentul care autoriza decretul de „Stare de excepţie” şi ca atare preluarea controlului de către armată, în întreaga Rusie. Gorbaciov refuză, rămânând în arest, în timp ce ofiţerii KGB îi smulgeau servieta cu codurile nucleare. Greşeala liderului KGB şi al loviturii de stat, Vladimir Hruşciov, a fost că nu i-a arestat imediat pe liderii opoziţiei conduşi de Boris Elţîn. Aceştia se închiseseră în clădirea parlamentului de unde lăsau să umble zvonul că aveau nevoia ca lumea să iasă în stradă pentru a se opune loviturii de stat.

În dimineaţa zilei de 21, a treia zi a loviturii, toţi conspiratorii erau ascunşi. Boris Elţîn ordonă reţinerea lor şi trimise trupe speciale la vilă, pentru a-l pune la adăpost pe Mihail Gorbaciov şi pentru a-i permite întoarcerea la Moscova.

Robert Maxwell stătuse în planul doi până când fu sigur de deznodământul loviturii de stat. După aceea, de pe primele pagini ale mijloacelor sale de comunicare începu să-şi îndrepte artileria împotriva autorilor loviturii de stat, mulţi dintre ei foşti parteneri în obscurele sale afaceri. Lui Shabtai Shavit şi înalţilor ofiţeri ai Mossad-ului începură să le treacă prin cap întrebări despre poziţia pe care trebuia să o adopte Israelul dacă Gorbaciov descoperea că Maxwell fusese implicat în lovitura de stat, sau că ştia de ea. *Yahalomin,* unitatea de comunicaţii a Mossad-ului, informă atunci că depistaseră un apel telefonic al primului ministru bulgar, Andrei Lukanov, către *Lady Ghislaine.* Din câte se pare, Hruşciov încerca să îl convingă pe Maxwell să intervină pe lângă Gorbaciov, ca să fie eliberat. Maxwell nu făcu nimic.

Supărat şi presat din toate părţile, Maxwell devenea tot mai periculos. Magnatul se confrunta cu două plăţi pe care trebuia să le efectueze fără răgaz, una de 60 de milioane de dolari către Goldman Sachs şi o alta de 755 milioane de dolari, pe care Maxwell îi obţinuse din împrumuturi, pentru a ţine MCC pe linia de plutire. Dar bancherii şi creditorii nu erau singurii ce se aşezaseră la coada lungă de urmăritori ai lui Robert Maxwell. La mii de kilometri, Zvi, Efraim, Uri şi Nahum, cei patru *kidoni,* avuseseră deja a treia întâlnire în apartamentul de pe strada Pinsker pentru a hotărî soarta magnatului. Era octombrie 1991.

Pe o pagină interesantă a amplului dosar „Maxwell”, se demonstra pasiunea magnatului de a-şi administra singur Halcion şi Xanax, primul un somnifer puternic, iar cel de-al doilea un antidepresiv. Uri citi atent şi ceru la departamentul ştiinţific o analiză detaliată a ambelor produse. După câteva zile, *kidonul* avea pe birou raportul de care avea nevoie, pus într-un plic închis. „Primele efecte secundare ale medicamentului Halcion au fost depistate într-o lucrare numită ‚protocolul 321’, realizată în 1972, în care 28 de persoane au luat Halcion timp de 42 de zile”, se explica în raportul Mossad-ului. „Conform laboratorului, cazurile de anxietate şi nervozitate ca o consecinţă a Halcionului au fost în număr de 4, la care se adaugă încă 2 incidente de paranoia. Dar adevăratele concluzii ale lucrării (40 de cazuri de anxietate şi 7 pacienţi cu paranoia) – ascunse în raportul prezentat la FDA – au fost descoperite de Ian Oswald, profesor emerit de psihiatrie la Edinburgh”.

Al doilea medicament pe care Maxwell îl înghiţea fără niciun control era Xanax, medicament inclus în categoria de benzodiazepine care acţionează asupra receptorilor în creier. Magnatul lua cantităţi mari de Xanax pentru a reuşi să îşi reducă anxietatea şi să poată dormi. Prospectul indica că medicamentul avea efecte secundare şi că înteruperea medicaţiei trebuia să fie graduală. Dacă se înterupea brusc medicaţia, efectul consta în comportament anormal, confuzie, anxietate, depresie, nervozitate şi altele asemănătoare.

După ce citi raportul, *kidonul* introduse din nou documentul în plic şi îl anexă la dosar. Poate că raportul era cheia acţiunii care avea să se desfăşoare împotriva lui Robert Maxwell. Principala grijă a liderilor Mossad-ului era acum să nu se scurgă niciun fel de informaţie despre existenţa unei conspiraţii pentru a-l ucide pe Robert Maxwell. Dacă se întâmpla acest lucru, guvernul putea să cadă. Cei patru *kidoni* trecură peste neprevăzutul politic care putea să se ivească şi care ar fi dat peste cap toată planificarea operaţiunii. Uri spuse celorlalţi lichidatori ai Mossad-ului că trebuiau să lucreze şi să planifice operaţiunea ca şi cum ar fi executat-o a doua zi.

În apartamentul de pe strada Pinsker era linişte. Şi la sediul Mossad-ului la fel. Dar liniştea se sfârşi când un *katsa* de la staţia New York sună la omul său de legătură şi informă că la o cină cineva scosese un exemplar al cărţii *The Samson Option:*

Israel's Nuclear Arsenal and American Foreign Policy, scrisă de faimosul ziarist Seymour Hersh. Într-unul din capitole, Hersh vorbeşte despre felul în care magnatul Robert Maxwell îl predase pe Mordechai Vanunu Mossad-ului. O altă informaţie pe care Hersh o dezvăluia în excelenta sa carte era periculoasa relaţie Mossad-Maxwell-Casa Albă. Era o grea lovitură nu numai pentru spionajul israelian, ci şi pentru statul Israel şi conducătorii acestuia, mai ales pentru Isaac Shamir şi Shimon Peres.

În sferele înalte ale Mossad-ului începu să răsară o epidemie de panică, iar cineva sună la apartamentul de pe strada Pinsker şi dădu unuia din *kidoni* ordinul „Alarmă Roşie”, precedent ordinului „Lumina Zilei”, starea de maximă alertă a agenţilor serviciului secret israelian. În miezul furtunii ce se apropia, Robert Maxwell, presat de zeci de bancheri care îi cereau să le dea înapoi banii împrumutaţi, îl sună pe Shabtai Shavit, cerând ajutorul Mossad-ului sau chiar al Israelului pentru a obţine suma de patru sute de milioane de lire sterline de care avea nevoie pentru a acoperi o primă gaură din ţesătura care se destrăma. Shavit îi spuse magnatului că nu putea face nimic şi că Mossad-ul nu avea puterea financiară de a-l ajuta. Astfel, *memuneh*-ul îi dădea lui Robert Maxwell lovitura finală. Maxwell era deja istorie. Un nou apel la apartamentul de pe strada Pinsker însemnă pentru echipa *Kidonului* activarea alertei „Lumina Zilei”.

Cei patru *kidoni* începură să facă toate pregătirile pentru atacarea obiectivului, inclusiv să obţină paşapoarte franceze pentru a-şi demonstra identitatea. Cei patru aveau să se prezinte ca prieteni ce aveau în comun pasiunea pentru pescuit. Un *sayan* din Madrid le închiriase o ambarcaţiune puternică care îi aştepta în portul Las Palmas din Gran Canaria. *Yahalomin,* unitatea de comunicaţii a Mossad-ului, şi *Yarid,* departamentul de siguranţă a operaţiunilor spionajului israelian în Europa, sprijiniră echipa *Kidonului* care trebuia să sosească în Spania. Totul trebuia să se lege, şi să se lege bine.

La 30 octombrie, cu o cursă de la Zurich, patru bărbaţi ajunseră la aeroportul Las Palmas, aşteptând noi ordine. Cei patru *kidoni* făceau parte din elita *Metsadei*, unitatea de operaţiuni speciale. Între timp, la etajul şapte al clădirii de pe bulevardul Regele Saul, cartierul general al Mossad-ului în Tel

Aviv, se instalase deja o sală de operaţiuni, care să controleze mişcările efectivelor de comando.

Maxwell aştepta să se întâlnească la bordul lui *Lady Ghislaine* cu un înalt responsabil al Mossad-ului, în speranţa de a primi cele patru sute de milioane de lire sterline necesare pentru a-şi reface situaţia financiară. Magnatul era optimist în faţa acestei perspective. În Gibraltar, căpitanul Gus Rankin superviza până la cel mai mic detaliu ambarcaţiunea, înainte de sosirea marelui şef.

Robert Maxwell îi dăduse ordine lui Rankin cu privire la traseul pe care trebuia să îl stabilească pentru *Lady Ghislaine.* Madeira, Santa Cruz de Tenerife, Gran Canaria şi, în cele din urmă, New York. Magnatul dorea să îşi petreacă Crăciunul în oraşul zgârie-norilor, la bordul vasului său.

La 31 octombrie, la unsprezece şi jumătate dimineaţa, avionul Gulfstream al lui Maxwell survola oraşul Cadix, coborând la micul aeroport din Gibraltar, la baza impunătoarei stânci. Ajungând pe chei, Maxwell era deja într-o dispoziţie foarte bună la vederea lui *Lady Ghislaine,* cu cei 55 de metri ai săi lungime şi 9 metri lăţime, cu cele 500 de tone ce se puteau deplasa cu o viteză de 17 noduri. Iahtul avea o autonomie de navigaţie de aproape 5.120 de kilometri, fără să aibă nevoie să îşi umple rezervoarele de combustibil, cu o capacitate de 78.000 litri. În interior, sala de comandă şi sala de comunicaţii dotată cu cele mai moderne tehnologii, cel mai recent computer IBM, trei faxuri, un sofisticat sistem VHF şi o staţie de emisie-recepţie de frecvenţă înaltă. Conform jurnalului de bord, Robert Maxwell se urcă la bord la unu şi un sfert după amiaza, la data de 31 octombrie, în ultima sa călătorie.

La unu şi jumătate, vasul naviga deja printre navele de război britanice, îndreptându-se către Strâmtoarea Gibraltar, spre Atlantic, în direcţia insulei Madeira. Între timp, la Londra, bancherii lui Goldman Sachs, Lehman Brothers şi Swiss Bank Corporation (SBC) cereau să îl vadă pe Maxwell pentru a-şi recupera împrumuturile pe care i le acordaseră. Magnatul aştepta nerăbdător să ajungă la Madeira, pentru a obţine veşti despre cele patru sute de milioane de lire sterline pe care credea că Mossad-ul i le va da. Datoria lui *Maxwell Communications Corporation* (MCC) la data de 31 octombrie 1991 era de două milioane de lire sterline.

În timp ce *Lady Ghislaine* continua să navigheze, la Gran Canaria patru *kidoni* aşteptau ordine de la Tel Aviv. Parola pentru declanşarea acţiunii era „Tycoon”, şi doar cartierul general al Mossad-ului putea rosti acest cuvânt.

La 2 noiembrie, *Lady Ghislaine* începu să încetinească pentru a intra în strâmtul port Funchal. În sudul portului din Las Palmas, patru pescari aşteptau parola. În capitala Madeirei, Maxwell se duse la Reid’s Palace, unul din cele mai bune hoteluri din lume. Intră pe uşa principală, iar după treizeci de minute ieşi din nou şi luă un taxi, întorcându-se la cheiul la care se afla iahtul.

După o baie scurtă şi o gustare bună cu languste, caviar şi şampanie, Maxwell se întoarse la cabină, ca şi cum era nerăbdător să primească un telefon ce tot întârzia să vină. La 3 noiembrie, plictisit să navigheze în apele insulei Madeira, îi ordonă lui Rankin să se îndrepte către Canare, în timp ce cerea să fie contactat prin telefon un avocat de-al lui, pentru a se întâlni acolo cu el.

Căpitanul lui *Lady Ghislaine* îl sună pe David Whiteman, al doilea pilot al lui Maxwell, pentru a-i spune că odată ajuns în Tenerife, magnatul Robert Maxwell doreşte să zboare de pe insulă spre Londra. Luni, 4 noiembrie, fiii lui Maxwell se confruntau din nou cu o puzderie de creditori. Kevin şi Ian Maxwell încercau să salveze contra cronometru ceea ce se mai putea salva din imperiul ce se scufunda. La mii de kilometri de Londra, *Lady Ghislaine* îşi aşeza prora la intrarea în portul Santa Cruz de Tenerife. La celălalt capăt al insulei, o mică ambarcaţiune cu patru membri în echipaj era gata să iasă la „pescuit”, doar că de data aceasta prada era unul din cei mai mari magnaţi ai presei.

Maxwell îl sună pe Rankin pe linia internă şi îşi exprimă dorinţa de a se scălda dezbrăcat într-un golf mai izolat. Veteranul căpitan îndreptă vasul spre sud, spre un mic golf care se contura în apropiere de Poris de Abona. *Lady Ghislaine* era urmărit îndeaproape de o ambarcaţiune mai mică.

Pe la zece fără un sfert, Robert Maxwell îi ordonă din nou căpitanului să îl ducă la Los Cristianos, la celălalt capăt al insulei Tenerife, foarte aproape de aeroport. Călătoria dura aproape douăsprezece ore, deoarece aveau să se îndrepte mai întâi către nordul extrem al insulei Tenerife, după care spre vârful septentrional al Gran Canaria. Odată ajuns în acest punct, *Lady Ghislaine* avea să vireze spre sud către Las Palmas, în partea meridională extremă. La ora zece, iahtul lui Maxwell naviga înspre largul mării. O altă ambarcaţiune, mai mică, se îndrepta şi ea spre largul mării.

Kidonii primiseră informaţia cu privire la itinerariu de la unitatea *yahalomin. Katsas* informaseră că *Lady Ghislaine* se îndrepta pe timp de noapte înspre ape izolate. Maxwell tocmai vorbise cu fiul său Ian, chiar dacă nu despre afaceri. În noaptea aceea, Robert Maxwell nu dorea decât să fie singur cu oceanul albastru. Voia să uite de creditorii care îl aşteptau ca nişte vulturi la Londra.

Iahtul naviga în linişte în timp ce la o oarecare distanţă era urmărit de o mică ambarcaţiune la bordul căreia se aflau patru lichidatori ai Mossad-ului. La patru şi douăzeci şi cinci dimineaţa, în ziua de 5 noiembrie, şeful sălii motoarelor de pe iaht, Leo Leonard, verifică presiunea celor trei generatoare Mercedes. La ieşirea din zona maşinilor, îl văzu pe Maxwell: „Purta o cămaşă albastră şi stătea în picioare într-un colţ al tribordului, cu mâna stângă sprijinită de o bară”, avea să declare mai târziu. Colţul acela era singurul punct orb al camerelor de supraveghere ale iahtului, iar Maxwell o ştia foarte bine. De sute de ori îl folosise pentru a avea relaţii sexuale cu vreo amantă trecătoare.

La cinci fără un sfert dimineaţa, pe punte se primi un telefon de la Robert Maxwell care spunea că în cabina sa era frig şi că avea nevoie de mai multă căldură. Fură ultimele cuvinte pe care echipajul le auzi.

Între cinci fără un sfert şi cinci, o barcă pneumatică cu două motoare puternice se apropia cu trei *kidoni* pe la babordul lui *Lady Ghislaine.* Al patrulea rămăsese pe mica ambarcaţiune, fiind pregătit să îşi salveze camarazii, la nevoie.

Cei trei membri ai *Kidonului* purtau costume de neopren negru şi aveau feţele pictate, doi din ei ţineau în mâini cârlige acoperite cu cauciuc, care nu făcură niciun fel de zgomot când prinseră cu ele balustradele de pe *Lady Ghislaine.* Dintr-un salt, doi ucigaşi ai Mossad-ului urcară până pe covertă. Primul îi deschidea calea celuilalt. Al doilea *kidon* avea deja în mână o seringă plină cu o puternică substanţă produsă de Institutul de Cercetări Biologice din Tel Aviv.

Din câţiva paşi, cei doi bărbaţi ajunseră faţă în faţă cu Maxwell. Primul k*idon,* dintr-o lovitură, îi înfipse acul chiar în gât, după urechea dreaptă a lui Robert Maxwell şi apăsă, introducând toată substanţa. Al doilea *kidon* îl prinse pe magnat şi îl dezechilibră cu o cheie, aruncându-l peste bord. Apoi, la fel cum veniseră, lichidatorii Mossad-ului săriră peste bord în timp ce *Lady Ghislaine* se îndepărta. Înainte de a fi recuperaţi de barca pneumatică, văzură ceva voluminos, plutind în voia valurilor. Era cadavrul lui Robert Maxwell.

Dispariţia lui Maxwell nu fu descoperită de echipaj decât la unsprezece şi un sfert, în dimineaţa zilei de 5 noiembrie. Rankin dădu de îndată semnalul de alarmă cu mesajul „prioritate 3” sau „om la apă”. În continuare, Serviciul Maritim de Salvare începu să îl caute pe bărbatul care fusese capabil să pună în mişcare politica mondială după cum avea chef, fără să îi pese pe cine putea distruge.

În acea vreme, membrii *Kidonului* şi ai *Yahalomin* se întorseseră la refugiul sigur din Israel. Liderii ţării începeau să afle ce se întâmplase, prin intermediul mijloacelor media. Şi Isaac Shamir era informat chiar în dimineaţa aceea de către ambasadorul Israelului la Madrid. La două fără un sfert, operaţiunea de salvare era deja în curs. La şase fără un sfert, se primi un mesaj de la un pescar care văzuse un corp plutind. Elicopterul Puma se întoarse brusc şi se îndreptă către zona în care fusese observat trupul. La vreo cincisprezece metri mai jos, plutea cadavrul lui Robert Maxwell, cu ochii deschişi şi braţele în formă de cruce. Un membru din echipa de salvare sări în apă, aşeză hamul în jurul voluminosului corp al magnatului şi îl urcară la bord.

Corpul avea să fie dus la baza militară Gando. După mai multe autopsii cu al căror rezultat nu era nimeni de acord, cadavrul lui Robert Maxwell fu dus la Ierusalim pentru înmormântare, în cea mai strictă lege ortodoxă iudaică, la picioarele muntelui Măslinilor. Fiica preferată a lui Maxwell, Ghislaine, informă oficial presa despre moartea tatălui ei. După un scurt discurs, un ziarist o întrebă: „Cum credeţi că a murit tatăl dumneavoastră?” o provocă reporterul. Ghislaine Maxwell răspunse laconic: “Cred că l-au asasinat”.

Vineri 8 noiembrie, avionul care ducea rămăşiţele lui Maxwell în Israel fu surprins de două avioane de vânătoare F-16 ale Forţelor Aeriene. Unul din piloţi indică avionului civil că se afla sub escortă până la Ierusalim. Era clar că acel gest i-ar fi plăcut magnatului mort, atât de atras de pompă şi fast.

Duminică 10 noiembrie, funeraliile de stat fură conduse de preşedintele Israelului, Haim Herzog şi de către premierul Isaac Shamir. Printre participanţii care se uitau cum corpul lui Robert Maxwell era coborât în mormântul de marmură albă cu o inscripţie în ebraică, se afla şi puternicul *memuneh,* Shabtai Shavit. Informaţiile despre moartea magnatului şi funeraliile de stat ale lui Robert Maxwell la Ierusalim fură una din ultimele ştiri pe care le-a relatat autorul acestei cărţi, în calitate de corespondent în Orientul Mijlociu.

Shimon Peres, cel care fusese prezent atunci când *memuneh*-ul Nahum Admoni îi propusese magnatului să devină spion al Mossad-ului, spuse despre Maxwell, la înmormântare: "A făcut mai mult pentru Israel decât am putea spune aici şi acum". Dar pentru şeful spionajului israelian, era clar că acel trup de 140 de kilograme nu era decât o problemă pe care *Kidonul* tocmai o luase de pe capul Mossad-ului şi al statului Israel. Apoi, o cortină grea de fum se lăsă peste tot ce avea legătură cu operaţiunea „Tycoon". Nu existau întrebări, şi nici răspunsuri. Nimic, absolut nimic.

Andrei Lukanov, omul lui Maxwell şi al KGB în Bulgaria, ieşi din apartamentul său din cartierul Iztok, la Sofia, la 1 octombrie 1996. Pe stradă se aştepta să îşi vadă şoferul şi gărzile de corp, dar aceştia nu erau. Dintr-o intrare din apropiere ieşi un bărbat înarmat cu un Makarov 9 mm care îl împuşcă în piept şi în cap, omorându-l pe loc.

Miho Mihov, directorul Credit Bank, se trezi cu un glonţ în ceafă; *Sasho Dancev şi Peter Boicev* s-au sinucis; *Ivo Jancev* fu găsit spânzurat într-o toaletă publică. Toţi cei patru avuseseră relaţii strânse cu Maxwell.

Ianos Pasztor, om de finanţe şi prieten cu Maxwell ce canalizase fonduri ilegale ale firmelor sale şi care ştia de relaţiile strânse ale magnatului cu Mossad-ul, se simţi rău într-o zi. La 5 noiembrie 2000, muri de o boală misterioasă pe care nimeni nu ştia cum o contactase.

Ziaristul *Danny Casolaro,* care investigase obscurele relaţii ale lui Maxwell cu „Irangate" şi cu ultra secretul program

Promis, dezvoltat de Mossad, avea să fie asasinat în baie la hotelul Martinsburg, Virginia. Pe încheieturile mâinilor avea mai multe tăieturi, fiecare dintre ele dând de crezut că ziaristul se sinucisese.

Ziaristul *Jonathan Moyle,* care investigase legăturile lui Robert Maxwell cu activităţile Industrias Cardoen, proprietate a lui Carlos Cardoen, unul din principalii vânzători de arme din America de Sud, fu găsit spânzurat cu propria cămaşă în dulapul dintr-o cameră a unui hotel din Santiago de Chile.

Edmund Safra, prieten intim al lui Maxwell, devenise informator FBI. El dezvăluia toate operaţiunile financiare ale mafiei ruseşti şi bulgare ce treceau prin banca sa, către Bank of New York. În 1999, anunţă că îşi vindea banca, lucru care îi aduse mulţi duşmani. Safra se retrase într-un atic de pe exclusivistul bulevard Ostende din Monaco. Într-o noapte, nişte intruşi pătrunseră în elegantul apartament, iar când poliţia şi pompierii ajunseră acolo, Safran şi asistenta lui erau morţi. Camerele de supraveghere nu înregistraseră nimic. Unii experţi erau siguri că „execuţia” era opera mafiei ruseşti, bulgare sau chiar a Mossad-ului (*Kidon*). Vinovaţii nu au fost niciodată găsiţi.

În septembrie 1992, *Kevin Maxwell* fu declarat falit, cu o datorie totală de 405 milioane de lire sterline. *Betty Maxwell,* văduva magnatului, se dedica în continuare operelor de binefacere, şi vizita din când în când mormântul soţului ei, în Israel.

Capitolul XIV

Operaţiunea „Cesarea”

Ziua de 22 ianuarie 1995 începea pentru primul ministru, laburistul Yitzhak Rabin, ca orice altă zi, la biroul său din Ierusalim. Presiunile puternice ale coloniştilor pentru posibila returnare de teritorii către palestienieni; presiunile puternice din partea partidelor ortodoxe în *Knesset* din cauza negocierilor desfăşurate cu un an înainte de Yasser Arafat; presiunile puternice ale conservatorului Likud acuzându-l pe Rabin că s-a vândut dorinţelor Statelor Unite şi ale palestinienilor. Pentru bărbatul în vârstă de şaptezeci de ani, destul de obosit deja, care preluase din nou funcţia de prim ministru la 13 iulie 1992, rămâneau foarte departe negocierile secrete desfăşurate la Oslo.

Tot foarte departe rămânea şi tratatul de pace semnat cu regele Hussein al Iordaniei în acea zi de 26 octombrie 1994, pe care în realitate îl semnase cu doar trei luni în urmă în calitate de lider maxim al Israelului. Presiunile pe care le suporta Rabin făceau ca momentele acelea bune să fie umbrite de distanţă. Premiul Principele de Asturias de la Concordia, pe care îl primise odată cu istoricul său duşman Yasser Arafat, sau Premiul Nobel pentru Pace pe care l-a împărţit tot cu liderul palestinian, dar şi cu tovarăşul său Shimon Peres, toate erau departe. Gândurile îi fură întrerupte dintr-o dată de sunetul telefonului.

Rabin se întoarse la realitate şi ridică receptorul. În timp ce asculta cu atenţie, expresia feţei i se schimba. La celălalt capăt al liniei, generalul Ehud Barak, şeful statului major al armatei israeliene, îl informa despre un atac suicidar efectuat de terorişti islamici ai Jihadului Islamic, împotriva unui autobuz la o intersecţie în Beit Lid, la 25 de kilometri de Tel Aviv. Rabin încercă să îşi recapete vocea şi lansă o întrebare scurtă interlocutorului: „Câţi?”. Până acum, 21 de morţi, douăzeci de militari şi un civil, şi mai mult de 65 de răniţi”, răspunse Barak.

Yitzhak Rabin încheie convorbirea şi îl sună pe telefonul intern pe ministrul de externe, Shimon Peres, pentru a convoca o şedinţă de urgenţă a cabinetului. După câteva ore, cei reuniţi la masa aceea mare aveau chipurile serioase şi afectate de lovitura pe care tocmai o primise Israelul. Prima decizie adoptată fu interzicerea de intrare în Israel a palestinienilor proveniţi din Fâşia Gaza şi Ierihon, precum şi suspendarea liberei circulaţii între ambele zone pentru locuitorii din Teritorii.

La şedinţă, Karmi Gilon, director al *Shin Bet (Sherut ha-Bitachon ha-Klali* sau Serviciul General de Siguranţă*),* îi strecură lui Rabin o notă. La televiziunea palestiniană, Yasser Arafat, cel cu care împărţise, cu luni de zile în urmă, Premiul Nobel pentru Pace, declara: „Vom omorî şi vom fi omorâţi, vom asasina şi vom fi asasinaţi (…) fraţii noştri, eroi ai Jihadului Islamic”. La ieşirea din şedinţa cabinetului, Rabin îi convocă în biroul său pe Gilon, pe *memuneh*-ul Mossad-ului Shabtai Shavit, şi pe generalul Uri Saguy, şeful serviciului militar de informaţii, *Aman.* „Vreau arestări. Vreau vinovaţi. Vreau responsabili”, spuse primul ministru celor trei bărbaţi reuniţi în biroul său.

La 23 ianuarie, Rabin se hotărî să reînnoiască perioada de scutire de trei luni pentru *Shin Bet,* Serviciul General de Siguranţă, care permitea recrutarea de agenţi. La 5 februarie, primul ministru mări perioada maximă de închisoare „administrativă” la un an, ce putea fi reînnoită pentru infracţiuni de terorism islamic. Din octombrie 1994 şi până în februarie 1995, fuseseră arestate 2 400 de persoane din motive de siguranţă. Fără îndoială, ţara începea să se scufunde într-o perioadă lamentabilă de crispare pe care nu o puteau calma cu nimic atentatele de la Tel Aviv din 19 octombrie anul precedent, împotriva unui autobuz al liniei 5, în care îşi pierduseră viaţa 22 de persoane, şi cel din 18 octombrie anul precedent, de la Beit Lid, în care îşi pierduseră viaţa 21 de persoane.

În după amiaza zilei de 23 ianuarie, Yitzhak Rabin se adresă naţiunii, la televiziunea israeliană. În discursul său făcea apel la unitate: “În aceste clipe grele, nu există dreapta şi stânga, seculari sau credincioşi: toţi suntem poporul Israelului. Şi în numele acestui popor al Israelului, care a cunoscut zile grele şi momente importante, împărtăşim cu toţii durerea şi lacrimile”, spuse. Tot în acelaşi discurs, Rabin lansa un mesaj clar liderilor islamişti: “Cei care au fost răniţi grav ieri, au fost loviţi de o nouă formă de terorism folosită de duşmanii noştri, extremiştii islamici palestinieni. Am experimentat acest tip de terorism în Israel doar în ultimii doi ani. Înainte, experimentasem Hezbollahul din Liban. Acesta e un tip de terorism folosit de persoane dezechilibrate, dispuse să îşi ataşeze de corp explozivi sau să îi instaleze în automobile, pentru a ucide israelieni şi pentru a elimina posibilitatea păcii în conflictul cel mai complex care a existat între noi şi lumea arabă: conflictul dintre noi şi palestinieni. Trebuie să îi înfruntăm pe aceşti fanatici plini de ură, şi sunt convins că, aşa cum atacurile lor ne creează frustrare, putem să îi combatem cu toate forţele noastre. Sunt sigur că, în timp, vom găsi o soluţie pentru ei, cei care au ales să ne atace în locurile în care mai au încă libertate de mişcare. Acest lucru ne obligă să fim în stare de alarmă, să avem grijă, să anunţăm lucrurile suspecte. Nu există alternativă. Realitatea de azi este că suntem cu toţii o armată şi că întreaga ţară este pe front, până ce vom învinge”.

La sfârşitul unui discurs încadrat de steagul Israelului, încununat de Steaua lui David, Rabin lansă un mesaj clar oamenilor ce trebuiau să protejeze ţara prin operaţiunile informative, Shabtai Shavit de la Mossad, Karmi Gilon de la *Shin Bet,* generalul Uri Saguy de la *Aman.* „Duşmanilor noştri le spunem, ca în trecut: vom lupta împotriva voastră, acum şi în viitor. (...) vom căuta în continuare pacea, în timp ce vă vom urmări şi ataca. Niciun fel de frontieră nu ne va sta în cale. Vă vom elimina. Vă vom învinge. Niciun duşman nu ne va înfrânge”, spuse primul ministru.

Yitzhak Rabin îşi modulă vocea, la terminarea discursului: „Trebuie să găsim numitorul comun pentru noi toţi şi să îndeplinim astfel visul generaţiilor de evrei în cele două mii de ani de exil. Vom îndeplini credinţa iudaică de întoarcere la Sion, construirea unei ţări puternice în care să trăim în pace şi siguranţă. Noapte bună”. În timp ce camerele erau demontate iar veteranul politician se ridica de la masă şi lua hârtiile pe care le aşezase pe ea, Gilon îi făcu un semn: „Domnule prim ministru, avem testamentul teroriştilor sinucigaşi de la atentatele de la Tel Aviv şi Beit Lid”, spuse şeful *Shin Bet.* Rabin ordonă atunci să fie convocaţi în biroul său membrii *Varash,* acronim al *Va’adat Rashei ha-Sherutim* sau Comitetul Şefilor de Servicii Secrete.

La o oră şi jumătate după aceea, Rabin se aşeza la masa înconjurată de membrii unuia din comitetele de spionaj cele mai secrete din lume. Karmi Gilon pusese pe masă un dosar roşu pe care era scris „Secret”, şi pe care era emblema Serviciului General de Siguranţă. În dosar, mai multe pagini fotocopiate prezentau texte în arabă. Primul era scris în noiembrie 1994 de Hisham Hamed, înainte de a-şi da foc, ucigând trei soldaţi israelieni în Nazarim. „Dragi părinţi şi prieteni! Scriu acest testament cu lacrimi în ochi şi tristeţe în inimă. Vreau să vă spun că vă las şi vă cer iertare pentru că am decis să mă alătur azi lui Allah, iar întâlnirea aceasta e mult mai importantă decât să continui să trăiesc pe pământ...”, spunea Hamed. Membrii *Varash* citiră al doilea text: „Mă voi răzbuna pe fiii de maimuţe şi de porci, pe sioniştii necredincioşi şi duşmanii omenirii. Mă voi întâlni cu fratele meu întru credinţă Hisham Hamed şi cu maestrul meu Fani al-Abed, şi cu toţi martirii şi sfinţii în Rai. Văr rog să mă iertaţi”, cerea teroristul care îi ucisese pe cei 21 de israelieni la Beit Lid, cu o zi înainte.

Rabin îi dădu cuvântul *memuneh*-ului Shabtai Shavit. Mulţi din colegii din comunitatea de informaţii spuneau de Shabtai Shavit că e ca un portar de hotel ieftin, ce purta haine călcate cu grijă şi ce strângea mâna fără putere în timp ce îşi ferea privirea. *Memuneh*-ul se ridică şi le explică puternicilor săi interlocutori: „Terorismul sinucigaş modern a apărut la începutul anilor ’80 în Liban. Pioneri au fost militanţii grupului şiit libanez al Hezbollah-ului, proiranianul Partid al lui Dumnezeu, atunci când în 1983 au atacat simultan cartierul general al Marinei Statelor Unite şi al Forţei Multinaţionale Franceze din Beirut, omorând mai mult de trei sute de oameni”. Şefii Mossad-ului şi ai *Shin Bet* relatau în cadrul *Varash* care era situaţia în cartierele din diferite oraşe palestiniene din Gaza şi Cisiordania. În cartierele palestiniene, păsările verzi care simbolizau sinucigaşii apăreau pe afişe şi pe zidurile gri din zonele arabe. Se distribuiau clandestin calendare ilustrate cu „comandoul lunii”, sau postere cu portretele lor, în care erau prezentaţi în Rai, victorioşi şi înconjuraţi de păsări verzi. Acest simbol se baza pe o frază a profetului Mahomed, care spune că sufletul unui martir e purtat către Allah de o pasăre verde. Tinerii cântau numele celor care se sinucideau, făcând gestul islamic al victoriei, pumnul drept închis cu degetul arătător ridicat spre cer. „Biografia lui Muawiya Ruqa, care s-a aruncat în aer într-o căruţă trasă de un măgar în apropiere de o aşezare israeliană din Gaza, povesteşte cum sufletul lui a fost dus la cer de un fragment din bombă. Micul libret este foarte citit de tinerii palestinieni”, spuse Karmi Gilon.

Rabin spusese clar că voia responsabili, era aproape un ordin. Avea nevoie de responsabili pentru a-i preda Israelului. Erau vinovaţi şi trebuiau să plătească pentru lovitura dată întregii ţări. Dictonul iudaic „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte” ieşea din nou la lumină, iar *Kidonul* trebuia să îndeplinească această regulă scrisă cu sânge de la naşterea temutei unităţi ale Mossad-ului.

În timp ce carismaticul lider israelian continua pe de o parte politica de a-i strânge mâna vechiului său duşman, Yasser Arafat, în faţa mijloacelor de comunicare, pe de altă parte, stabilea întâlniri secrete cu Shabtai Shavit pentru activarea unui escadron al *Kidonului*, braţul lung al lui Israel.

În septembrie, *memuneh*-ul se întâlni din nou cu membrii *Varash.* De data aceasta, *Saifanim,*departamentul de informaţii israelian ce culegea informaţii despre OEP, reuşise să pună cap la cap toate piesele unui puzzle într-un amplu dosar ce avea să fie prezentat premierului Yitzhak Rabin când acesta revenea de la Washington. La 28 septembrie, Yitzhak Rabin şi Yasser Arafat semnau la Casa Albă acordurile Oslo II. Se permitea astfel extinderea puterilor Autorităţii Naţionale Palestiniene (ANP) asupra zonelor Ienin, Nablus, Ramala, Kalkilia, Hebron şi Betleem.

La 7 octombrie, Mossad-ul avea deja primul obiectiv de doborât. Numele lui era Fathi Shiqaqi. Rabin ascultă cu atenţie explicaţiile lui Shavit despre Shiqaqi şi despre Jihadul Islamic, autor al atentatelor de la Tel Aviv şi Beit Lid.

Harakat al-Jihad al-Islami al-Filastini, mai cunoscută ca Jihadul Islamic Palestinian, a fost creată în 1979 de căte Fathi Shiqaqi şi de alţi studenţi radicali palestinieni din Egipt. În acelaşi an, revoluţia islamică din Iran avu o mare influenţă asupra lui Shiqaqi, care credea în necesitatea de eliberare a Palestinei prin unirea întregii lumi musulmane şi distrugerea Israelului prin Jihad sau „Războiul Sfânt". În cele din urmă, guvernul egiptean decise expulzarea în Gaza a tuturor membrilor săi, din cauza strânselor relaţii pe care le avea cu grupul radical care l-a asasinat în 1981 pe preşedintele Anwar el Sadat. Yitzhak Rabin continua să citească cu atenţie raportul pe care îl avea în faţa ochilor.

În februarie 1990, membri ai Jihadului Islamic atacară în Egipt un autobuz de turişti, omorând doisprezece dintre ei. Nouă erau israelieni. Din cauza presiunii forţelor de siguranţă egiptene care îl împiedicau să acţioneze în ţară, Jihadul Islamic începu o campanie teroristă puternică împotriva Israelului. În august 1988, liderii Fathi Shiqaqi şi Abdul Aziz Odah fură expulzaţi în Liban, unde avea să se reorganizeze aşa numita „Facţiune Shiqaqi". Acolo se stabilesc puternice legături cu Garda Revoluţionară Iraniană şi cu Hezbollah.

„După semnarea acordurilor de la Oslo, în urmă cu doi ani, Shiqaqi îşi extinse conexiunile sale cu Siria", explică Shavit. „După stabilirea ANP în 1994, Hamasul şi Jihadul Islamic căzură de acord asupra unei cooperări a terorii pentru a realiza atacuri sinucigaşe”. Yitzhak Rabin i se adresă lui Shabtai Shavit şi îi ordonă să activeze o echipă a *Kidonului.* „Din acest moment, e afacerea dumneavoastră, *memuneh*”, spuse politicianul.

Aşa cum stabilise Meir Amit atunci când era şef al Mossad-ului în ceea ce priveşte normele de urmat la activarea *Kidonului*: „Nu vor fi ucişi lideri politici. Nu vor fi ucise familiile teroriştilor; dacă membrii familiei ne stau în cale, nu mai e problema noastră. Fiecare execuţie trebuie să fie autorizată de prim ministrul în funcţie. Şi totul trebuie să se facă în conformitate cu regulamentul. Trebuie să se redacteze un act referitor la decizia luată. Totul să fie limpede şi clar. Acţiunile noastre nu trebuie să fie considerate drept crime patronate de Stat, ci ca o ultimă acţiune judiciară pe care o poate oferi statul. Nu trebuie să fim altfel decât călăii sau oricare lichidator numit legal”.

La jumătatea lunii octombrie, trei bărbaţi se îndreptau pe jos către un apartament al Mossad-ului de pe strada Pinsker, în centrul oraşului Tel Aviv. Cu ani de zile în urmă, în acelaşi loc se luase decizia de a-l ucide pe magnatul Robert Maxwell. Toţi aveau în comun faptul că erau înalţi responsabili ai serviciilor de spionaj ale Israelului şi că erau de acord cu folosirea *Kidonului* pentru executarea inamicilor statului oriunde s-ar afla ei, şi acest lucru trebuia să fie hotărât în câteva minute.

La şedinţă aveau să participe, pe lângă Shavit, Saguy şi Gilon, generalul Doran Tamir, ofiţer de informaţii militar, trei *kidoni* care aveau să realizeze operaţiunea şi un membru al APAM, acronim al *Avtahat Paylut Modienit*, unitatea de siguranţă a operaţiunilor şi de securitate internă a Mossad-ului. În apartament domnea liniştea, până ce Shabtai Shavit luă cuvântul: „Primul ministru a dat ordin să lovim Jihadul Islamic. Am decis că obiectivul va fi Fathi Shiqaqi. Această acţiune trebuie să fie *Ain Efes,* o operaţiune care nu permite niciun fel de eşec. Le-o datorăm compatrioţilor noştri morţi la Tel Aviv şi Beit Lid”. Relaţia dintre bărbaţii ce se aflau în acel apartament era cordială, chiar dacă păstrau între ei o distanţă prudentă. Niciunul din şefii comunităţii de informaţii nu dorea să se amestece în funcţia celorlalţi. Uri Saguy avea să declare mai târziu: „Nu ne puteam compara unii cu alţii. Ca şef al *Aman* puteam să le dau instrucţiuni. Între noi era concurenţă, dar atâta vreme cât slujeam acelaşi scop, totul era bine”.

Şedinţa dură aproape două ore. Toate hârtiile, documentele sau fotografiile despre Fathi Shiqaqi erau pe masă. Asasinarea lui Shiqaqi era un simplu act de răzbunare. Vor studia mai întâi informaţiile personale despre Shiqaqi, obiceiurile, pasiunile, familia, toate datele strânse de un *combatant* (*katsa* israelian trimis în ţările arabe unde lucrează cu o identitate falsă) la Damasc.

„În 1988, doctorul Fathi Shiqaqi, unul din fondatorii Jihadului Islamic, a scris un document în care sublinia importanţa pătrunderii pe teritoriul inamic (Israel) şi fixă regulile pentru operaţiunile cu martiri. O făcea fără să conteste criticile religioase la adresa atacurilor cu maşini şi camioane-capcană care circulau în Liban. Shiqaqi încuraja ceea ce el însuşi definise drept martiriu ‚excepţional' ca tactică în *Jihad fi Sabeel Ala* (lupta pentru cauza lui Allah)".

În lumea tinerilor sinucigaşi, Shiqaqi era idolatrizat de oamenii lui, asemeni unui Dumnezeu care promitea că prima picătură de sânge vărsat în Jihad spăla pe loc toate păcatele. „La ziua judecăţii, martirul nu va fi judecat. În ziua învierii, poate să intervină pentru ca şaptezeci de persoane dragi lui să intre în Ceruri şi are la dispoziţia sa şaptezeci şi două de fecioare, frumoasele virgine ale Raiului", le explica Fathi Shiqaqi tinerilor fără viitor care erau gata să îşi dea viaţa şi să ia cu ei, declanşând centurile-bombă pe care le purtau, zeci de israelieni.

Din mijlocul traiului său bun de la Damasc, capitala Siriei, alături de soţie şi de cei doi fii, liderul Jihadului Islamic, Shiqaqi, plătise ziarelor islamice publicarea de anunţuri de deces ale sinucigaşilor de la Tel Aviv şi Beit Lid, iar la rugăciunile sacre de vineri lăudase sacrificiul lor şi asigurase familiile martirilor că fiinţele care le erau atât de dragi îşi câştigaseră locul în Rai.

În tristele cartiere şi oraşe palestiniene, pentru familii era o onoare să îi dea un fiu sau o fiică lui Shiqaqi. Odată ce sinucigaşul era ales, şefii militari ai Jihadului Islamic din Liban, după ce studiau fotografia obiectivului, hotărau cantitatea necesară de exploziv pentru a provoca distrugeri cât mai mari şi ca atare un număr cât mai mare de victime. Doar cei ce planificau cunoşteau cuvintele „exploziv", „oxidant", „densificator", „detonatori", şi alte lucruri de acelaşi fel. Sinucigaşul era învăţat doar cum să acţioneze detonatorul pentru a face să explodeze dinamita pe care o ducea în spate într-un rucsac, sau lipită de corp cu o centură.

La şedinţa din apartamentul de pe strada Pinsker, studiară pe îndelete rapoartele despre Fathi Shiqaqi. Trebuiau să decidă unde, cum şi când să dea lovitura. Raportul pe care îl citeau acum membrii serviciilor de spionaj, redactat de un *Shicklut* de la departamentul de ascultări al Mossad-ului, după ce executase un *Neviof*, un sistem de pătrundere în domiciliul lui Shiqaqi pentru a instala microfoane, prezenta un mod de viaţă foarte îndepărtat de palestinienii ce trăiau în Gaza sau Cisiordania. Casa liderului Jihadului Islamic, în care trăia cu soţia sa Fathia, era situată într-una din cele mai bune zone ale Damascului. Covoare, tapiserii, cuverturi şi vase erau expuse, printre portrete ale lui Shiqaqi oferite de lideri precum preşedintele Libiei, Muammar Gaddafi sau preşedintele Siriei, Hafez el Assad. Pe stradă, erau camuflate două vehicule în care se aflau membri ai serviciului secret sirian. La intrare, patru escorte înarmate cu mitraliere îl protejau pe Fathi Shiqaqi, împreună cu familia lui.

Hainele purtate de liderul Jihadului Islamic, adică tunici albe largi şi sandale ieftine, erau foarte diferite de hainele pe care le păstra în dulapuri imense. Costume croite de mână la exclusivistul Savile Row londonez, pantofi făcuţi la comandă de cei mai buni pantofari artizani italieni se aliniau în ordine.

Shavit studie un dosar voluminos de care era prinsă cu o agrafă o fotografie alb-negru a unui bărbat cu faţa rotundă, înconjurată de o barbă neagă deasă, cu nişte ochelari mari. Avea mai degrabă înfăţişarea unui învăţător de şcoală, decât a unui lider terorist. „Născut în Fâşia Gaza în 1951, Shiqaqi fu crescut în sânul unei famili refugiate de la Jaffa. Studie matematica la universitatea Birzeit şi medicina în Egipt. Inspirat de ‚Fraţii Musulmani', hotărăşte să se întoarcă în Teritorii pentru a practica medicina. În anii '80 creează Mişcarea Jihadului Islamic din Palestina. În 1983 este arestat şi condamnat la un an de închisoare. În 1986 este arestat din nou pentru activităţi politice şi condamnat de data aceasta la trei ani de închisoare. În august 1988, este deportat în sudul Libanului. La sfârşitul acestui an, se instalează în tabăra de refugiaţi de la Yarmouk, în apropiere de Damasc. În ianuarie 1994 este elementul cheie pentru formarea coaliţiei celor opt forţe ale OEP, ce se opunea acordurilor de la Oslo". Shabtai Shavit nu avea nici cea mai mică îndoială că Fathi Shiqaqi se afla în spatele atentatelor de la Tel Aviv şi Beit Lid.

La aceeaşi oră, Fathi Shiqaqi era cu soţia în locuinţa sa din Damasc. În timp ce mânca, liderul Jihadului Islamic îşi asigura soţia că libienii se vor ocupa de siguranţa lui pe durata călătoriei pe care trebuia să o facă la Malta. Shiqaqi spera să se întoarcă la refugiul său sirian după două zile, cu un milion de dolari de la Libian Arab Foreign Bank. Călătoria palestinianului la Malta îi bucură foarte mult pe fiii lui. Aceştia îi cerură tatălui vreo duzină de cămăşi dintr-un magazin la care mai făcuseră cumpărături, cu altă ocazie. Fathia, soţia lui Fathi Shiqaqi, avea să spună după un timp: “Soţul mei insista că dacă israelienii plănuiau ceva împotriva lui, deja l-ar fi lichidat”. „Evreii răspund întotdeauna repede la un incident”, îi spuse Shiqaqi. Liderul grupului islamist avea parţial dreptate. Yitzhak Rabin planificase la începutul lui iulie 1995 să îl atace pe Shiqaqi, dar Saguy, şeful *Amanului,* şi Shavit, şeful Mossad-ului, l-au făcut să se răzgândească, pentru că depistaseră o „schimbare de atmosferă în Damasc” cu privire la Israel. Era clar că dacă *Kidonul* îl ataca pe Shiqaqi în capitala siriană, „schimbarea de atmosferă” profesată de preşedintelui Assad avea să se întoarcă împotriva lui Rabin şi a Israelului. Primul ministru luă în considerare spusele celor doi şefi ai spionajului civil şi militar. Fără îndoială, trebuiau să aştepte.

Rabin amână decizia de a-l lovi pe Shiqaqi pentru câteva luni. Venirea verii şi Premiul Nobel întârziară decizia de a-l executa pe Fathi Shiqaqi, dar această situaţie nu avea să se prelungească prea mult. Un *combatant* staţionat la Damasc informă cartierul general al Mossad-ului în Tel Aviv că depistase o oarecare mişcare printre oamenii din anturajului lui Shiqaqi. Era clar că acesta se pregătea de o călătorie. Nu mai rămânea decât să afle care era destinaţia.

Prin *Keshet* (Arcul), informaţia strânsă de microfoanele instalate în casa lui Shiqaqi, *Kidonul* află că traseul pe care avea să îl urmeze responsabilul maxim al atentatelor din Tel Aviv şi Beit Lid avea să fi parcurs cu avionul până în Malta, cu feribotul de la La Valetta, capitala malteză, până la Tripoli, în Libia. Pentru a reveni în Siria, Shiqaqi va urma acelaşi traseu, dar în sens contrar. Era clar că într-unul din aceste puncte putea fi lovit liderul maxim al Jihadului Islamic.

În dimineaţa zilei de 22 octombrie, cu toate datele culese, Yitzhak Rabin dădu undă verde operaţiunii „Cesarea”. A doua zi, Gil Avner şi Ran Giloh, doi bărbaţi de vreo treizeci de ani, plecau de pe aeroportul Ben Gurion de la Tel Aviv, cu zboruri diferite. Avner se duse direct la Atena, iar Giloh la Roma. În capitala greacă şi în cea italiană, un *bodel* (curier), un „mesager” al Mossad-ului care ducea mesaje de la un apartament la staţie, la ambasadă sau chiar la cartierul general al spionajului israelian, le dădu un plic galben sigilat. În plic se aflau două paşapoarte britanice cărora li se schimbase doar fotografia. *Kidonii* ajunseră în aceeaşi după amiază la La Valetta. În dimineaţa zilei de 24 octombrie, Gil Avner fu sunat de la recepţia hotelului. Telefonul sună de mai multe ori până ce *kidonul* ridică receptorul. La capătul liniei, o voce îi indica că cineva îi lăsase o motocicletă Yamaha la hotel. Avner spuse că avea să o folosească să se plimbe pe insulă.

În fiecare dimineaţă, cei doi *kidoni* îmbrăcaţi ca nişte turişti ieşeau din hotel cu rucsacuri, hărţi turistice şi aparate de fotografiat. Voiau să fixeze o rutină. Nimeni nu trebuia să bănuiască care era misiunea care îi adusese pe micuţa insulă mediteraneană. La 25 octombrie, cei doi lichidatori făceau fotografii în timp ce un feribot alb, al liniilor publice libiene, făcea manevra de intrare în portul maltez. Giloh fixa cu un teleobiectiv imaginea unui bărbat cu ochelari şi barbă, ce stătea sprijinit pe covertă. La distanţă mică, doi indivizi nu îl scăpau din vedere. Israelienii ştiau că acei tipi erau agenţi ai serviciului secret libian.

Timp de câteva momente, operaţiunea părea că avea să se complice, dar nu era decât o impresie de moment. Când pasagerii de pe feribot coborau pe pasarelă către chei, Gil Avner şi Ran Giloh văzură că Fathi Shiqaqi strângea mâna celor doi bărbaţi şi o lua singur pe pasarelă. Libienii nu trebuiau să îl escorteze decât pe distanţa dintre Tripoli şi Malta.

După ce trecu de controlul paşapoartelor, liderul Jihadului Islamic, ce avea un paşaport libian pe numele Ibrahim Dawish, se îndreptă către un taxi chiar în port. De la mică distanţă, o motocicletă Yamaha era pe urmele lui.

Taxiul intră în cartierul Sliema şi se opri în dreptul numărului 173, Tower Road, la o impersonală clădire de sticlă de şapte etaje. La sosire, portarul hotelului Diplomat deschise portiera din spate a taxiului. Fathi Shiqaqi ieşi cu încredere pe stradă şi cu paşi grăbiţi intră la recepţie. Prezentându-şi paşaportul libian, primi de la angajatul hotelului cheia de la camera 616.

Giloh rămase pe o poziţie discretă de observare în timp ce Avner se întorcea cu motocicleta la hotel pentru a lua legătura cu Tel Aviv. Odată ce se afla la loc sigur în camera sa, *kidonul* deschise servieta neagră în care se afla un emiţător radio sofisticat. Dispozitivele servietei Samsonite trebuiau să fie deschise în sens contrar pentru a dezactiva siguranţele care provocau aprinderea micului exploziv din interior, care putea exploda în faţa celui care nu ar deschide corect servieta. Gil Avner întinse antena şi comunică cu centrul operaţional al *Metsadei* din deşertul Negev.

Din Israel, *kidonul* primi indicaţii ca după operaţiune să se îndrepte către portul La Valetta şi să urce pe un cargou al liniilor maritime israeliene ZIM, ce plecase din portul Napoli către Haifa. Aveau doar douăzeci şi patru de ore să dea lovitura, sau operaţiunea „Cesarea” avea să se ducă de râpă până la o ocazie mai bună. Nici Shabtai Shavit, nici *kidonii* nu doreau să se întâmple aşa ceva. Cei trei bărbaţi voiau să răzbune cumva moartea celor 43 de persoane şi rănirea altor 125 de israelieni ca urmare a atacurilor sinucigaşe ale Jihadului Islamic de la Tel Aviv şi Beit Lid. Acum sau niciodată.

Joi 26 octombrie 1995, cei doi *kidoni* văzură cum Fathi Shiqaqi ieşea singur din hotel şi mergea încet, ca orice turist, spre o cafenea din apropiere. Servi o cafea, plăti, şi se îndreptă spre un centru comercial mare ce se afla tot pe Town Road. De la un magazin luă douăsprezece cămăşi pentru băieţii lui. După ce plăti, Shiqaqi se întoarse la hotel cu pungile în care avea cămăşile. Venise momentul. Gil Avner, pe Yamaha, se aşeză la colţul străzii, în timp ce Ran Giloh ţinea un pistol Beretta 9 mm, ascuns sub un ziar *Times of Malta.*

Kidonul îl văzu pe Fathi Shiqaqi cum se apropia de el, coborând pe stradă în direcţia sa, dar palestinianul nu depistase niciun pericol. Chiar când palestinianul trecea prin dreptul lui Giloh, acesta apucă arma aşa cum o făcuse de sute de ori şi trase un prim glonţ în ceafa liderului Jihadului Islamic. Imediat după aceea, profitând de încremenirea persoanelor care mergeau ca şi palestinianul, pe stradă, *kidonul* îl mai împuşcă de patru ori în cap şi în piept pe Fathi Shiqaqi. Înconjurat de o baltă de sânge, Ran Giloh de la *Metsada* se ghemui, puse ţeava armei în gura lui Shiqaqi şi trase a şasea şi ultima oară. În continuare se îndreptă pe jos spre colegul său Gil Avner care îl aştepta pe motocicletă, pentru a fugi de acolo. La o oră de la atac, o navă de pescuit îi ducea pe cei doi bărbaţi până la un cargou al companiei ZIM. Căpitanul informă autorităţile portuare din La Valetta că motoarele fuseseră reparate şi că îşi continuau drumul spre Haifa. Shiqaqi, de patruzeci şi patru de ani, era mort. *Kidonul*, braţul lung al lui Israel, îl lovise de data aceasta în Malta pe liderul maxim al Jihadului Islamic.

Autorităţile malteze încercară să formeze un cerc pentru a-i împiedica pe ucigaşi să fugă, dar era deja prea târziu. Nimeni de la hotel nu îşi amintea vreo trăsătură anume a celor doi bărbaţi care foloseau de obicei o Yamaha, după cum declară personalul hotelului la care se cazaseră israelienii, la *Pulizija* din Malta, cel mai vechi corp poliţienesc din Europa.

Cadavrul înconjurat de o baltă de sânge pe o stradă din Malta era chiar al bărbatului care scrisese: “Să trăieşti pentru a muri într-o realitate tangibilă şi inexorabilă, dar să mori pentru a renaşte sau pentru a te reîncarna, este un act de convingere admisibil doar ca acceptare a unei realităţi de neiertat sau ca produs al unui sacrificiu moral sau de valori, care poartă cu sine posibila nefericire a morţii”.

În Iran, patria spirituală a lui Shiqaqi, demnitarii cei mai înalţi din Qom, adevărat centru ideologic al şiismului, au decretat zi de doliu naţional. În Israel, fiind întrebat de presă despre „asasinarea” lui Shiqaqi, Yitzhak Rabin avea să răspundă: „De bună seamă, nu sunt trist de pierderea aceasta”.

În noaptea de 26 octombrie, un avion tunisian închiriat de guvernul sirian transporta corpul lui Fathi Shiqaqi la Damasc. Miercuri, 1 noiembrie, aproape patruzeci de mii de persoane participară la înmormântarea liderului Jihadului Islamic în capitala siriană, cadavrul fiind escortat de membri ai Hezbollahului înarmaţi cu puşti de asalt Kalashnikov, AK-47.

Climatul de exaltare şi revoltă din Israel pe toată durata anului 1995 fu alimentat de dreapta naţionalistă ce se opunea politicii guvernului Rabin, lansându-se o campanie de delegitimare ridicată împotriva mandatarului. Aceste sectoare chemau la manifestaţii în care Yitzhak Rabin era tratat ca un

„trădător”. Atmosfera fu exacerbată de limbajul rigid al primului ministru, care se referea la detractorii şi opozanţii săi cu un oarecare dispreţ, şi critica deschis poziţia adoptată de „unii rabini” care insinuau că legea iudaică considera că predarea de teritorii către palestinieni era o trădare ce trebuia evitată cu orice preţ.

Iată scânteia care avea să se aprindă la 4 noiembrie 1995. În sâmbăta aceea, la doar trei zile de la înmormântarea lui Fathi Shiqaqi, din dorinţa de a consolida poziţia partizanilor procesului pentru pace, se convocă un miting de masă în Piaţa Regii Israelului (astăzi, Piaţa Yitzhak Rabin) din Tel Aviv.

Mitingul avea să ducă la o manifestaţie cu participarea artiştilor şi politicienilor de stânga şi centru stânga, conduşi chiar de Rabin. La terminarea discursului, pe la zece fără un sfert, veteranul politician hotărî să plece de la locul manifestaţiei, escortat de doi agenţi de la *Shin Bet.* În timp ce cobora o scară laterală, un fanatic, pe numele lui Igal Ammir, îl împuşcă de două ori în spate, cu câteva clipe înainte ca Rabin să urce în maşina oficială. Yitzhak Rabin, grav rănit, fu dus de urgenţă la spitalul Ichilov, foarte aproape de piaţa unde avea loc manifestaţia pacifistă. Şi Yoram Rubin, agent al *Shin Bet,* avea să cadă.

La patruzeci de minute de la internare, la zece şi douăzeci noaptea, Yitzhak Rabin murea pe masa de operaţii, înconjurat de medicii care încercaseră, fără succes, să-i salveze viaţa. Soarta decisese ca Yitzhak Rabin să moară asasinat la doar opt zile de la moartea duşmanului său, Fathi Shiqaqi. Se îndeplini, poate, în acest caz, celebrul precept iudaic „ochi pentru ochi, dinte pentru dinte”. Doar soarta o ştie.

Luni, 6 noiembrie 1995, sute de lideri politici din toată lumea au asistat la înmormântarea lui Yitzhak Rabin, la Cimitirul Naţional de la Muntele Herzl.

Karmi Gilon, director al *Shin Bet,* îşi dădu demisia din funcţie în 1996, după ce îşi asumă personal eşecul Serviciului General de Siguranţă în misiunea de protejare a primului ministru Yitzhak Rabin, eşec care a dus la asasinarea acestuia. *Shabtai Shavit* refuză să-şi dea demisia, asigurând că protecţia primului ministru Rabin era sarcina lui Gilon şi nu a Mossad-ului, dar la scurt timp după aceea, şi odată cu numirea lui Benjamin Netanyahu ca prim ministru al Israelului, Shavit fu concediat sau obligat să demisioneze din funcţia de *memuneh* în iunie 1996. Shavit avea să fie înlocuit de controversatul Danny Yatom.

Capitolul XV

Operaţiunea „Inginerul”

Pe la miezul nopţii, patrulele de poliţie supravegheau punctele de acces pe şoselele şi autostrăzile de la intrarea în Tel Aviv. Una dintre ele era situată în zona lui Dan, la nordul oraşului. În vehicul se aflau poliţiştii Aharon Bin-Nun şi Leon Cahalon. Amândoi făceau parte din dispozitivul operativ instalat de forţele de securitate din Israel, denumit ATH sau Activitatea Teroristă Ostilă. Voluntarii din poliţie erau antrenaţi să se ocupe de delicte minore precum furtul de maşini, certuri domestice şi alte lucruri de acelaşi fel, în timp ce forţele de poliţie mai experimentate erau destinate să combată posibile acte teroriste.

În dimineaţa zilei de 19 noiembrie 1992, cei doi agenţi aflaţi înăuntrul vehiculului albastru cu alb zăriră o furgonetă Fiat cu numărul de înmatriculare 19-380-54 şi cu farurile stinse. Vehiculul le trezi bănuieli iar cei doi poliţişti urmăriră furgoneta. În cele din urmă, Bin-Nun, prin difuzorul maşinii de poliţie, ceru Fiatului să se oprească pe marginea şoselei. La ora aceea, locuitorii din cartierul Ramat Efal încă dormeau. La un moment dat, portierele furgonetei dubioase se deschiseră, iar bărbaţii din vehicul ieşiră şi o luară la fugă. Doi din ei fură arestaţi de Bin-Nun şi Cahalon. Arestaţii erau palestinieni. Leon Cahalon se apropie cu lanterna în mână să se uite în interiorul furgonetei. Rămas aproape fără grai, Cahalon reuşi să îi spună colegului: “Dă alarma. Cheamă Unitatea Antibombe”.

La treizeci de minute după aceea, zona fusese izolată total, iar locuitorii evacuaţi în refugiile antiaeriene în timp ce unităţile de dezactivare se apropiau de furgoneta parcată.

În interior se aflau cinci bidoane de benzină, mai multe baterii şi zeci de vase ermetice cu detergenţi şi acetonă care serveau drept centru nevralgic al unei puternice bombe. „Bambi”, numele robotului Unităţii Antibombă se apropie de exploziv pentru a-l dezactiva. La câteva secunde după tăierea unui cablu verde, se produse o deflagraţie de amploare. Părţi din „Bambi” se izbiră de vitrina unui magazin de bijuterii, în timp ce o parte din motorul Fiatului fu proiectată până pe acoperişul unei clădiri de zece etaje din apropiere. Ofiţerul şef al unităţii nu zărise cablul-capcană de la detonator la baterie. Când „Bambi” tăie cablul de unire, dezactivă curentul continuu şi aprinse bomba. Era clar că dacă Aharon Bin-Nun şi Leon Cahalon nu ar fi oprit maşina cu cei trei palestinieni, bomba din interior ar fi omorât sute de oameni.

Zakov Peri, şef al *Shin Bet,* agenţia de contraterorism şi contraspionaj din Israel, avea să îl informeze pe prim ministrul Yitzhak Rabin. Conform lui Peri, teroriştii planificaseră să conducă până la centrul comercial din piaţa Dizengoff şi să lase furgoneta în parcare. După care voiau să declanşeze bomba prin comandă de la distanţă. Rabin îl întrebă pe Peri dacă era opera Hamasului.

Şeful *Shin Bet* răspunse: „Se spune că operează la ordinele comandantului *Brigăzii Izzedine al-Qassan.* Se pare că are douăzeci şi şapte de ani şi că a proiectat bomba. Din câte se pare, şeful celor doi terorişti arestaţi e căsătorit, e un musulman credincios, vechi activist al Hamasului şi este absolvent al Universităţii Bir Zeit, în inginerie electrică”. De la incidentul de la Ramat Efal, obiectivul maxim al *Shin Bet* avea să fie un bărbat fără chip şi fără nume care era cunoscut după porecla „Inginerul”.

Nissin Toledano, ofiţer al Gărzii de Frontieră, care nu ştia nimic despre terorism sau contraspionaj, era gata să iasă, îmbrăcat în uniformă, la cinci dimineaţa, aşa cum făcea de şase ani. Toledano lucra la Cartierul General al Gărzii de Frontieră în Ha’Chashmonaim, la doar doi kilometri de casă. Chiar dacă cei din Garda de Frontieră erau cunoscuţi în Teritorii ca „Beretele Verzi”, palestinienii identificau această unitate israeliană cu numele de „Oamenii din Kfar Qassen”, făcând trimitere la masacrarea a treizeci şi trei de civili în oraşul cu acest nume, în 1956. În realitate, membrii acestei unităţi erau pe jumătate poliţişti, pe jumătate militari.

Pe la cinci şi un sfert în dimineaţa zilei de 12 decembrie 1993, sergent major Nissin Toledano ieşi din casă. La şase, sună telefonul în casa familiei Toledano. Rivka, soţie şi mamă a doi copii, răspunse. La capătul celălalt al liniei, comandantul Gărzii de Frontieră întrebă unde e soţul femeii. „Nu a ajuns la muncă?” întrebă femeia.

Între cinci şi un sfert şi cinci şi jumătate, un vehicul alb se apropie de ofiţerul de douăzeci şi nouă de ani, nişte bărbaţi coborâră şi după ce îl loviră puternic, îi puseră un căluş în gură, şi îl băgară în portbagaj.

La scurt timp, în clădirea Crucii Roşii din Ramala, doi bărbaţi care se prezentară ca membri ai *Brigăzii Izzedine al-Qassan,* se apropiară de o tânără palestiniană şi îi dădură un plic. În plic, răpitorii îşi prezentau condiţiile pentru a-l elibera pe Nissin Toledano. Textul scris în arabă era însoţit de o fotocopie a cărţii de identitate plastifiate a agentului. După amiază, textul integral se afla pe masa primului ministru Rabin. Teroriştii, după mai multe paragrafe în care îl proslăveau pe Allah, şi după ce se prezentau ca „Unitatea Specială” din compania martiră *Izzedine al-Qassan,* braţul înarmat al Hamasului, cereau cinci lucruri concrete. După ce ameninţau că îl vor omorî pe ofiţerul israelian dacă nu li se îndeplineau dorinţele, grupul palestinian cerea punerea în libertate a şeicului Yassin, sub supravegherea Crucii Roşii, şi a ambasadorilor din Franţa, Turcia şi Suedia.

Şeicul Ahmed Yassin era fondatorul şi ghidul spiritual al mişcării integriste islamice Hamas. Bolnav de ani de zile, paralitic din copilărie, era cea mai emblematică figură a rezistenţei palestiniene.

Yitzhak Rabin, în şedinţă în sala Cabinetului, împreună cu toţi miniştrii, ştia că de zeci de ani de zile Israelul nu negocia cu teroriştii, iar oamenii Hamasului erau terorişti. Chiar din momentul acela începu o adevărată vânătoare umană pentru a-l salva pe Toledano înainte de expirarea ultimatumului. La 14 decembrie, mii de soldaţi israelieni intrară din casă în casă în Fâşia Gaza şi Cisiordania, căutându-l pe tovarăşul lor răpit.

Diverşi lideri ai Hamasului reuşiră să scape de razia aceea. Unul din ei era Yehiya Ayyash, cu numărul de identificare israelian 932116239. În noaptea aceea, aproape 1219 activişti ai Hamasului au fost înconjuraţi de o forţă mixtă de poliţie, armată şi *Shin Bet.* În dimineaţa de 16 decembrie, Fatma Abu Dahuk, o tânără beduină, mergea pe jos pe o stradă în apropiere de Kfar Adumin, în Cisiordania, la jumătate de drum între Ierusalim şi Ierihon. La o cotitură a drumului, într-un loc unde creşteau flori de iarnă, tânăra văzu un corp acoperit de o haină de culoare verde militar. La câteva ore, unităţi ale armatei, elicoptere de luptă, criminalişti şi agenţi de la *Shin Bet* înconjurau zona în care fusese găsit corpul. Nissin Toledano nu fusese executat, ci tăiat în bucăţi. Meshulam Amit, comandantul şef al Gărzii de Frontieră, văzu cadavrul ofiţerului său. Erau semne că fusese torturat. Nu avea unghii nici la mâini, nici la picioare. Fusese lovit în testicule şi prezenta semne clare că fusese strangulat cu un cablu de oţel cu ţepi. Corpul prezenta urmele a treizeci şi două de lovituri de cuţit. Drept răzbunare pentru asasinat, *Shin Bet* arestă 1129 de activişti ai Hamasului, dintre care 415 au fost aleşi pentru deportare.

Primul ministru Yitzhak Rabin le ceru şefilor de la *Shin Bet* şi Mossad, Yakov Peri şi Shabtai Shavit, un raport complet despre Hamas. La câteva ore după aceea, Rabin citea amplul dosar pregătit de serviciile sale de spionaj şi contraspionaj. „Hamas, acronim al *Harakt al-Muqaqama al-Islamiya* (Mişcarea de Rezistenţă) nu era la origini o mişcare teroristă. Ideile sale de bază se apropiau mai degrabă de Marx, Engels şi Mao decât de islamismul radical. Încetul cu încetul, poziţia sa a devenit tot mai extremistă, până a ajuns exact ce însemna numele de Hamas, o mişcare de rezistenţă islamică împotriva prezenţei evreilor în Palestina”. Rabin se uită peste ochelari şi îl întrebă pe Peri: “De ce s-au îndepărtat de OEP?”. Şeful *Shin Bet* răspunse: “Cred că îi urăsc la fel de mult ca şi pe noi. Hamas crede că Autoritatea Naţională Palestiniană i-a trădat şi a devenit un agent al Israelului”.

Hamas era tot mai organizată. Prin celule ermetice, membrii săi îşi împărţeau sarcinile de luptă împotriva ocupantului. Deosebit de dedicaţi şi de motivaţi, operativii erau organizaţi în unităţi sau brigăzi. *Dawa,* sau infrastructura, se ocupa de recrutări, repartizări de fonduri şi numiri politice şi militare; *A’alam* se ocupa de culegerea de informaţii din teritorii, de codificarea mesajelor imprimate pe pamflete; *Al-Majahadoun al-Falestinoun* se ocupa de operaţiunile militare; *Jehaz Aman* sau secţiunea de siguranţă se ocupa de spionaj, supraveghere şi depistarea celor ce colaborează cu israelienii; şi *Majd,* acronim al *Majmouath Jihad u-Dawa*, cu Războiul Sfânt şi prozelitismul. Membrii unităţii *Majd* erau tineri, săraci şi credincioşi, recrutaţi din moschei şi şcoli coranice.

Prima lovitură importantă a *Majd* s-a produs la 15 februarie 1989. În dimineaţa aceea, un tânăr soldat, Avi Sasportas, dispăru fără să lase nici cea mai mică urmă, la întoarcerea, cu autostopul, la unitatea sa. De mai mulţi ani, militarii israelieni aveau ordine stricte să nu se urce în maşini cu numere de înmatriculare albastre (din Teritoriile Ocupate), ale Naţiunilor Unite, ale Forţei Multinaţionale de Observaţie sau diplomatice. Sasportas nu bănui nimic rău atunci când un Subaru cu numere de înmatriculare israeliene şi cu trei evrei ortodocşi se opri în dreptul lui. Într-o ebraică perfectă, şoferul îi spuse tânărului militar că îl duc ei. Imediat după ce portiera se închise, cei trei bărbaţi începură să îl lovească şi până la urmă îl împuşcară în cap cu un pistol de 22 mm. Corpul fu tăiat în bucăţi şi aruncat pe o stradă izolată.

Trei luni mai târziu, caporalul Ilan Sa'adon fu răpit din câte se pare de trei arabi deghizaţi în evrei ortodocşi la volanul unui Subaru alb. *Shin Bet* descoperi că aproape 250 de oameni de la unitatea *Majd*, la ordinele şeicului Yassin, erau implicaţi în răpiri şi asasinarea de militari. Într-un loc din Ierusalim, primul ministru Rabin şi şefii spionajului se gândeau dacă să îl omoare sau nu pe Yassin. În cele din urmă, Yassin fu arestat şi judecat pentru terorism, pentru apartenenţa la un grup terorist şi pentru finanţarea unui grup terorist. Carismaticul cleric avea să fie condamnat la 15 ani într-o închisoare israeliană de maximă siguranţă.

Conform Mossad-ului, primele contacte dintre guvernul iranian şi Hamas s-au produs la sfârşitul lui octombrie 1991, prin intermediul generalului Ali Duba, şeful serviciului de spionaj sirian. La şedinţa aceea participau Duba; Mohamed Nazzal, reprezentantul Hamasului la Amman; Ibrahim Ghosheh, purtător de cuvânt al Hamasului; Ali Akhtari, ambasadorului Iranului în Damasc şi coordonator al politicii iraniene în Liban. Pentru Mossad, era de neînţeles cum se putea ca teocraţia şiită să finanţeze Hamasul sunit, dar în Orientul Mijlociu totul era posibil. Între timp, 415 deportări ordonate de Yitzhak Rabin şi refuzul premierului libanez, Rafik Harari, de a permite intrarea deportaţilor în Liban provocară respingerea la Adunarea Generală a Naţiunilor Unite. În cele din urmă, Consiliul de Securitate al Naţiunilor Unite aprobă Rezoluţia 799 care cerea Israelului revenirea imediată a tuturor deportaţilor.

În ianuarie 1992, o nouă şi misterioasă organizaţie teroristă, *Brigada Izzedine al-Qassan* începu să apară în comunicatele oficiale ale Hamasului referitoare la atacurile împotriva armatei, poliţiei şi civililor israelieni.

Al-Qassam se născuse în oraşul sirian Latakia în 1882 şi învăţă arta Jihadului adolescent fiind în Cairo. Luptă împotriva italienilor în Libia şi împotriva francezilor în Siria. În 1922 se instală în portul Haifa, unde se apropie de naţionalismul islamic şi de rezistenţa împotriva ocupaţiei britanice în Palestina. În 1935, Izzedine al-Qassam fu asasinat în timpul unei confruntări cu forţele britanice, devenind, aşa cum spune legenda, primul *shaheed* (martir) din istoria Palestinei. La cincizeci şi şapte de ani după aceea, celulele Hamas şi tinerii lor membri îi împuşcau pe soldaţii israelieni care patrulau pe jos şi răpeau informatori pentru a-i executa apoi şi pentru a-i spânzura de stâlpi prin oraşe şi tabere de refugiaţi palestinieni. La scurt timp, obiectivele se extinseră la traficanţi de droguri, la cei ce vindeau reviste pornografice, la proxeneţi, la prostituate şi chiar la cei ce se hotărau să joace în zilele de vineri.

La 10 decembrie 1992 avu loc un moment decisiv pentru echipa de elită a *Yaman,* unitatea de salvare a ostaticilor şi de contraterorism a Poliţiei Naţionale din Israel. În dimineaţa aceea, primiră de la *Shin Bet* un comunicat de „acţiune imediată”. Din câte se pare, un informator le indicase că Issam Barhama, un înalt responsabil al *Brigăzii Izzedine al-Qassam* din Hamas, se ascundea într-o casă din localitatea A’nza, cu importantă activitate islamică.

Mai mulţi poliţişti, gardieni de frontieră şi agenţi ai *Shin Bet,* îşi pierduseră viaţa în lupte deschise cu oamenii Hamasului, iar Barhama era unul din şefii săi militari. Palestinianul preluase conducerea după execuţia lui Imad Aqal, tânărul *a-jaish* (soldat) şi comandant al *Brigăzii Izzedine al-Qassam,* de către o unitate sub acoperire comună a Mossad-ului şi *Shin Bet*-ului. Aqal era faimos pentru abilităţile sale de interogator şi torţionar, plăcându-i să le rupă prizonierilor degetele, unul câte unul, cu un cleşte.

Operaţiunea din A’nza părea să fie una de rutină. Primii membri ai Yaman începură să se desfăşoare prin sat. Un lunetist se instală pe acoperiş chiar în faţa casei lui Barhama. Operaţiunea era controlată de la un punct de comandă de şeful

Comandoului Central al Armatei Israeliene, general maior Danny Yatom, viitor *memuneh* al Mossad-ului.

În casă se afla informatorul care dăduse *Shin Bet*-ului informaţia, astfel că atât pentru David Tzur, şeful Yaman-ului, precum şi pentru Yakov Peri, directorul *Shin Bet,* informatorul trebuia scos viu din casă. La câteva minute după aceea, fu transmisă prin radio unda verde pentru operaţiune. Prima unitate luă cu asalt casa. Ronen Razieli fu grav rănit la un ochi, în timp ce palestinienii Hamasului se retrăgeau pe uşa din spate, cu tot cu informator.

Teroriştii se baricadară într-o anexă a casei, ceea ce îi obligă pe israelieni să se retragă. Yatom ordonă oamenilor săi să intre în clădire, la luptă corp la corp cu Barhama. Tzur simţi pericolul. Ştia că comandantul Hamasului nu se va lăsa prins de viu. Primul care intră fu Sasson Mordoch, cu un câine de la unitatea antibombe. Barhama îl omorî cu o rafală de mitralieră. Doron Madmon, operatorul radio al unităţii, fu şi el executat de Barhama, care îl împuşcă în ceafă. Dintr-o dată, lunetistul primi semnalul pozitiv de a trage dacă reuşea să îl aibă în vizor pe Issam Barhama. La câteva secunde, comandantul Hamasului apăru în luneta telescopică a franctirorului. Un zgomot slab însoţi spargerea geamului, arătând că glonţul îl nimerise în cap pe teroristul palestinian.

La Teheran, Damasc şi Virginia, unde directorul politic al Hamasului, Musa Abu Marzouk locuise în ultimii treizeci de ani, începură să sosească faxuri de la Ienin, din Gaza, Nablus şi Hebron, anunţând o ofensivă de proporţii împotriva israelienilor în general şi agenţilor *Shin Bet* şi ai Mossad-ului în particular. După răpirea de soldaţi, executarea de agenţi ai *Shin Bet,* şi escaladarea atacurilor cu bombă, începu o nouă ofensivă islamică. Bărbatul care se afla acum la conducere era Yehiya Ayyash.

Noul comandant şef al *Brigăzii Izzedine al-Qassam* avea doar douăzeci şi şapte de ani, vorbea domol şi era cunoscut în Teritorii ca fiind un bărbat curajos care nu se speria de nimic. Prin lovituri de cuţite reuşise să se impună printre ceilalţi tineri care doreau să ajungă la conducerea vreunei unităţi a Hamasului. Acesta era prestigiul lui.

Yehiya Abdel-Atif Ayyash s-a născut la 22 februarie 1966 în oraşul Rafat, situat într-o zonă restrânsă care separa fosta frontieră a statului evreu de regatul Iordaniei. Ayyash, cel mai mare dintre cei trei fraţi, fusese educat într-o familie foarte credincioasă de ţărani. Lumea sa era la fel ca a oricărui alt copil palestinian care creşte printre atacurile unităţii Fatah asupra zonelor agricole israeliene şi contraatacurile paraşutiştilor israelieni asupra zonelor agricole palestiniene, precum Rafat. Când Ayyash se hotărî să intre în rândurile Hamasului, Rafat avea vreo trei mii de locuitori.

Familia Ayyash, unită întru Islam, acţiona ca un clan în zonă. La şase ani, începu să studieze Islamul şi Coranul. Existau mai multe fotografii ale lui Yehiya Abdel-Atif Ayyash, când acesta primea un premiu de la autorităţile islamice pentru învăţarea perfectă a *surelor* Coranului şi pentru memorarea unor pasaje mari din cartea sfântă.

În 1985, Ayyash absolvea institutul din oraşul Bidya, la cinci kilometri de oraşul său natal. După ce lucră în mai multe locuri pentru a face ceva bani, se înscrise la Universitatea Bir Zeit, în 1987, la nord de Ramala, unde studie inginerie electrică. Centrul era deja cunoscut de *Shin Bet* şi Mossad ca un autentic cuib de cultivare a naţionalismului palestinian şi de recrutare de viitoare talente.

Cea mai mare parte din studenţii de la Bir Zeit, inclusiv Ayyash, făceau politică şi participau la activităţi ilegale împotriva israelienilor. Al Fatah, facţiunea condusă de Yasser Arafat, controla universitatea şi campusul. „Inginerul” dădea dovadă încă de atunci de un resentiment deschis faţă de Arafat şi ai săi, pe care îi numea cu un oarecare dispreţ „comandanţi în exil trei martini la prânz”. Hamas era altfel. Grupul de Rezistenţă Islamică dădea dovadă de o adevărată credinţă spirituală şi de virtuţi ale Islamului mai pure şi mai oneste, după cum spunea Ayyash. În 1991, Yehiya Ayyash reuşi să obţină diploma cu brio, după ce lăsă în urmă visele de libertate, pentru a se transforma într-un simplu mecanic. Membrii familiei sale îi aduceau la reparat aparate vechi de radio, televizoare alb-negru, pick-up-uri cărora le lipseau unele piese. Cunoştinţele sale despre electricitate făcură din casa lui singurul cămin din Teritorii care avea lumină electrică după atacurile irakiene cu rachete Scud. Israelul tăiase alimentarea cu electricitate în toate teritoriile palestiniene ca pedeapsă pentru sărbătorirea atacurilor lui Saddam Hussein, în timpul Războiului din Golf.

Yitzhak Rabin dăduse deja în 1995 ordine către *Shin Bet* şi Mossad să adune cât mai multe date despre Yehiya Ayyash şi felul în care acesta se transformase dintr-un umil electrician în periculosul „Inginer”, omul care proiecta bombe pentru Hamas.

Karmi Gilon şi Shabtai Shavit adunară un mare număr de date despre cel ce avea să se transforme în viitorul obiectiv al *Kidonului.* Rabin îi promisese personal *memuneh*-ului său că odată ce Ayyash era localizat de agenţii *Shin Bet,* un escadron al *Kidonului* avea să se ocupe de trimiterea în Rai a „Inginerului”.

Un dosar simplu maro cu simbolul *Shin Bet* şi cu numele lui Ayyash scris pe copertă era pe biroul primului ministru. Nu existau fotografii ale „Inginerului”, lucru care îl surprinse pe Yitzhak Rabin. Gilon spuse că deşi agenţii săi îl depistaseră de mai multe ori, le fusese dificil să îl fotografieze. Singurele imagini care se vedeau erau ale unei case umile (a părinţilor), a unui bărbat cu chipul defocalizat şi care îşi ferea privirea şi a unor copii care se jucau cu mingea pe o stradă care, aşa cum se arăta pe dosul imaginii, se afla într-un loc frecventat de omul Hamasului.

Rabin luă textul şi începu să citească. Yehiya Ayyash dorea de mai mult timp să părăsească Teritoriile pentru a fugi de ocupaţia israeliană şi de sărăcia pe care o cauza compatrioţilor palestinieni. Visul lui era să se mute în Iordania unde să îşi deschidă un mic atelier mecanic de reparaţii. Ca un om născut în Cisiordania, Ayyash îi ura pe agenţii *Shin Bet* pe care îi numea cu dispreţ *shabakniks.* Aceştia făceau arestări arbitrare, închideau magazine şi fabrici fără ordine judecătoreşti, intrau prin case în căutarea suspecţilor fără niciun fel de garanţie legală, în timp ce palestinienii aveau nevoie de permis de muncă sau de licenţă militară pentru a ridica o casă. Agenţii *Shin Bet* le puteau da, sau le puteau respinge.

Ayyash nu avea dosar la *Shin Bet,* poate pentru că până atunci nu participase la activităţi subversive, şi nici familia lui nu participase. Primul contact oficial al lui Yehiya Ayaash cu Hamasul avu loc după refuzul autorităţilor militare israliene de a-i elibera un permis de deschidere a unui atelier de reparaţii de aparate electrice. Fără permis de muncă, Ayyash petrecea ore îndelungate aşezat pe o sofa din casa familiei sale, fără să facă absolut nimic. Încetul cu încetul, „Inginerul” începea să îşi devieze lipsa de activitate înspre practicarea credinţei, dar era clar că nu era născut nici pentru a fi asasin al Hamasului, nici pentru a deveni martir al cauzei. Yehiya Ayyash nu era vreun psihopat dispus să se avânte cu o maşină-capcană înspre vreo patrulă israeliană.

„Inginerul” era un bărbat foarte inteligent, cu o mare capacitate de convingere şi care vorbea fluent araba şi ebraica şi, cel mai important lucru, nu avea dosar la *Shin Bet.*

Fără îndoială, la toate acestea se adăugau cunoştinţele sale vaste de inginerie electrică şi circuite, care îl transformară în şeful de proiect al bombelor Hamasului. În câteva ore, Yehiya Ayyash era capabil să inventeze un dispozitiv exploziv ca la carte, în funcţie de nevoile respectivului terorist. Putea proiecta o bombă ce putea fi ascunsă într-un căruţ de copil, sau într-un pix care putea să rupă mâna celui ce apăsa pe încărcătură, sau într-o furgonetă, cu mai multe capcane pentru a împiedica dezactivarea ei de către israelieni, cum s-a întâmplat în cazul furgonetei Fiat a lui Ramat Efal, în noiembrie 1992, care a sărit în aer în timp ce Unitatea Antibombe a Poliţiei încerca să o dezactiveze. Era clar pentru palestinieni şi israelieni, pentru liderii Hamasului dar şi pentru agenţii *Shin Bet* şi Mossad, că Yehiya Ayyash era un adevărat maestru care avea în spate o carismă şi o inteligenţă deosebite.

Când „Inginerul” era deja mare responsabil al Hamasului, se căsători cu Heyah, o verişoară de rangul doi. În septembrie 1992 se năştea primul său fiu, Bara’a. Dragostea pentru familie, pentru soţie şi copii, se compensa cu ura pe care o avea faţă de orice evreu, fie el civil, militar sau poliţist. În timp ce pe de o parte îşi alinta copilul nou născut, pe de altă parte proiecta bombe care omorau copii nou născuţi în centrele comerciale din Israel. În timp ce pe de o parte îşi însoţea soţia însărcinată la cursuri despre naştere, pe de altă parte proiecta bombe în cărucioare de copii pentru a ucide femei însărcinate de religie iudaică. Fără îndoială, viaţa lui era un adevărat paradox. Ayyash mergea pe linia subţire dintre a fi un comandant militar al Hamasului şi un tată de familie iubitor.

Încetul cu încetul, Yehiya Ayyash deveni mare expert în bombe, el fiind primul care a propus Hamasului să folosească bombe umane. Premierul Yitzhak Rabin începu să îl numească „Inginerul” iar porecla prinse la fel ca fitilul pe străzile palestiniene. Ayyash, conform unor surse de la Hamas, redactă o scrisoare influentă pentru a explica de ce e nevoie de bombe umane: “Plătim un preţ mare atunci când folosim pietre şi praştii. Trebuie să facem presiuni mai mari, să facem aşa încât costul în vieţi omeneşti pentru ocupanţi să crească, să fie absolut insuportabil pentru Israel, israelieni şi guvernul lor”. La sfârşitul lui 1993, Ayyash primi de la vârful de putere din Hamas instrucţiuni pentru operaţiuni la scară mare, pentru a demonstra vulnerabilitatea Israelului. Interdicţia era ridicată.

Lucrând într-un loc secret din apropiere de Nablus, Yehiya Ayyash dorea din toată inima să aducă numele Hamasului pe primele pagini ale celor mai importante mijloace de comunicare din lume. Planul consta în realizarea unui atac de masă cu maşini-capcană la *Kyria*¸ complexul pe care îl foloseau în comun Ministerul Apărării şi cartierul general al Forţelor de Apărare Israeliene, chiar în centrul oraşului Tel Aviv. Bomba proiectată şi instalată de Ayyash se afla într-o furgonetă Volkswagen Transporter, căreia i se adăugase un rezervor în plus de combustibil, un depozit de explozivi conectat la trei rezervoare enorme de propan şi la un întrerupător principal pe care şoferul îl putea activa fără a mişca volanul, făcând astfel să detoneze bomba. Tot acest sistem ucigaş era înconjurat de saci mari de plastic, cu tot felul de obiecte în ele, de la cuie până la bucăţi de fier, sticlă pisată şi piuliţe.

Planul Inginerului era diabolic, dar nu lua în calcul un factor important. Israelienii închiseseră Teritoriile după asasinarea a doi agenţi de poliţie. Ayyash se hotărî atunci să dea lovitura într-un loc mai îndepărtat de privirile atente ale *Shin Bet,* şi foarte aproape de casa sa. Fără îndoială, îi plăcea să audă explozia unui dispozitiv făcut de el. La intersecţia Mehula se afla una din cele mai frecventate benzinării, care alimenta maşinile ce circulau prin Valea Iordanului. La cafeneaua micuţă obişnuiau să se oprească soldaţi, colonişti şi autobuze de turişti care se îndreptau către Marea Moartă şi Masada. La 16 februarie 1993, Shahar al-Nabulsi situă vehicului Volkswagen Transporter între cele două autobuze şi acţionă detonatorul. Corpul arabului sări în aer la câţiva metri înălţime. Ca prin miracol, la explozia bombei între două autobuze, unda de şoc se extinse în sus în loc să o facă pe lateral, aşa cum prevăzuse Inginerul. Bomba nu omorî decât două persoane, incluzându-l pe Shahar al-Nabulsi, şi răni douăzeci de civili şi militari. La câteva săptămâni, *Shin Bet* supraveghea deja familia Ayyash.

Pentru Rabin, Peri şi Shavit, maxima prioritate era să îl aresteze pe omul care îşi spunea „Inginerul". La 6 iunie 1993, *Shin Bet* anunţă arestarea a 124 operativi ai Hamasului, unii din ei de la Escadronul Secret al *Brigăzilor Izzedine al-Qassam.* Această unitate specială fusese creată în 1992. Veştile despre un posibil acord de pace între Rabin şi Arafat animară spiritele în Hamas. Mulţi din tinerii recruţi din Mişcarea de Rezistenţă Islamică începeau să îi considere la fel şi pe Rabin şi pe trădătorul Arafat.

În iarna lui 1993, Yehiya Ayyash şi adjunctul său Ali Osman Atssi testară noul proiect de bombă pe una din patrulele Forţelor de Apărare Israeliene în oraşul Zawiya. Atacul nu dădu rezultatul dorit, din cauza acetonei care nu reuşi să detoneze circuitul complet. În ianuarie 1994, Ayyash şi Atssi încercară din nou. De data aceasta, circuitul funcţionă pe jumătate, iar doi soldaţi fură grav răniţi de invenţia lui Ayyash. Următoarele bombe avură un rezultat mai bun, iar Inginerul decise să fabrice în serie „bombele-capcană." Noua invenţie a lui Yehiya Ayyash avea să schimbe în mod dramatic războiul dintre Hamas şi Israel.

La 25 februarie 1994, Baruch Goldstein, fizician evreu născut în Brooklyn, urmăritor al mişcării *Kach,* intră în moscheea din Hebron înarmat cu o puşcă Galil care putea trage 550 de gloanţe pe minut. La ora aceea, moscheea era plină de credincioşi veniţi la rugăciune. Goldstein începu să tragă în mulţime, umplând de sânge pereţii şi covoarele. Fără îndoială, trăgea cu repeziciune, căci extremistul ştia ce făcea. Pe când încărca puşca, un palestinian îl lovi cu un extinctor în cap. În timp ce Goldstein cădea, arabul continuă să îl lovească în cap, până ce podeaua moscheii se umplu de creierii lui. Sângele lui de evreu se amestecă într-un cocktail al urii cu sângele celor cincizeci de palestinieni pe care tocmai îi omorâse, şi cu sângele celor mai mult de şaptezeci de răniţi, mulţi dintre ei, grav răniţi, care gemeau de durere. Yitzhak Rabin îi convocă imediat pe Shabtai Shavit, *memuneh* al Mossad-ului; pe Yakov Peri, şeful de la *Shin Bet,* şi pe Karmi Gilon, şeful Diviziei Anti-subversivă Non-Arabă de la *Shin Bet.* Gilon era expert în grupuri naţionaliste evreieşti de extremă dreapta. În aşezările evreieşti din Kiryat

Arba, coloniştii sărbătoreau, trăgând în aer cu armele, măcelul de la Hebron.

La 27 februarie, ziarul *Ma'ariv* publica cu titluri mari: "Masacrul de la Hebron va da aripi noi Hamasului", şi, fără îndoială, avea dreptate.

Pentru Yehiya Ayyash, uciderea palestinienilor în moscheea din Hebron fu o lovitură atât de dură, la fel ca aceea resimţită de americani după atacul de la Pearl Herbor, avea să declare mai târziu un colaborator al acestuia. *Brigada Izzedine al-Qassam* hotărî să mobilizeze toate efectivele şi să întoarcă lovitura din Hebron prin cinci atacuri concrete. Un ofiţer de informaţii iordanian avea să declare după câteva luni: "Yehiya Ayyash stătea întotdeauna de parcă era oprit în faţa unui semafor. Aştepta doar lumina roşie sau lumina verde. Dacă lumina era verde, atunci putea aduce unul din aparatele sale şi omorî zeci de persoane".

Ordinul de mobilizare a lui Ayyash veni de la Damasc prin fax. Mesajul era scris de un înalt responsabil politic al Hamasului. Răzbunarea morţilor din Hebron presupunea un nou lanţ de atacuri cu maşini-bombă împotriva israelienilor. Când sosi ordinul, Ayyash se puse în mişcare.

Shin Bet şi Mossad-ul obţinură de la un informator primele date despre faptul că se petrecea ceva. Informatorul le spuse că *Brigăzile Izzedine al-Qassam* desfăşurau o campanie masivă de recrutare şi că operativii săi ajunseseră până în cele mai ascunse colţuri din Teritorii, pentru a efectua această recrutare. Aveau nevoie de bărbaţi tineri, care să nu aibă dosare la *Shin Bet,* care să provină din familii sărace, care să-şi fi pierdut orice speranţă în viitor, care compensau prin religie lipsa de activitate, şi, desigur, care să urască ocupantul evreu. Într-adevăr, acest portret putea fi foarte bine portretul lui Yehiya Ayyash, dar şi al unui sinucigaş. Unul din cei recrutaţi era un tânăr de nouăsprezece ani, Ra'id Zaqarna, recrutat în Qabatiya.

Conform planului stabilit de Ayyash, Zaqarna şi colegul lor Mohamed Ahmed Haj Salah Kamil, obiectivul era un autobuz cu soldaţi care străbătea drumul dintre Ienin şi Netanya, trecând pe la intersecţia străzilor din Beit Lid. Operativii de informaţii ai Hamasului ştiau că autobuzul parcurgea acelaşi traseu, la aceeaşi oră. Ayyash atribuia acest lucru „mentalităţii israeliene, care încă nu-şi cunoaşte adevăratele puncte slabe".

Ascuns într-un atelier aproape cufundat în întuneric din apropiere de Rafat, Ayyash lucra în domeniul care îi adusese atâta notorietate. Înăuntru era un Opel Ascona albastru din 1987, furat cu trei zile în urmă. Inginerul aşeză strategic mecanismul. Bomba consta în şapte cilindri de gaz legaţi de o încărcătură de douăzeci de kilograme de exploziv luat de la cinci mine antipersonal demontate. După aceea, Ayyash introduse nişte cutii pline cu cuie, drept proiectile. Cuiele aveau să zboare cu viteza de 620 de metri pe secundă. Tot explozivul era introdus într-o casetă metalică, astfel încât, la explozie, fibra de sticlă din caroseria Opelului să se transforme într-o ploaie a morţii. Detonarea avea să facă să sară în aer orice vehicul care se afla pe o rază de zece metri.

Primul act avu loc miercuri, 6 aprilie 1994. Mişcarea era cea clasică în Afula, un oraş mijlociu din valea Jezreel, legat prin mai multe şosele de Marea Galileii. În mai puţin de douăzeci şi patru de ore, Israelul avea una din cele mai sacre sărbători ale sale, *Yom Ha'Shoah* (Ziua comemorării Holocaustului), în care se oferă tribut celor aproape şase milioane de evrei care şi-au pierdut viaţa în lagărele de concentrare naziste, soldaţilor care au murit în cele cinci războaie arabo-israeliene şi victimelor terorismului. La 11 dimineaţa, începeau să sune sirenele în lungul şi în latul ţării.

În dimineaţa de 6 aprilie, Zaqarna conducea maşina pe şoselele din valea Jezreel, printre dealurile verzi de la picioarele muntelui Tabor. La doisprezece şi un sfert, Zaqarna trecu pe la intersecţia străzii Divizia Nouă, aproape de locul pe unde treceau, liniştiţi, mai mulţi studenţi. Zaqarna zări un autobuz plin de studenţi, autobuzul numărul 348. Tinerii aveau la ei dosare, cărţi de studiu şi cutii de Coca Cola. Operativul Hamas îşi schimbase părerea cu privire la obiectiv. Ar fi produs un mai mare rău societăţii israeliene dacă i-ar fi omorât pe tineri în locul soldaţilor, deoarece cu omorârea de soldaţi se obişnuise în cele cinci războaie cu care se confruntase încă din 1948.

Opelul se opri în dreptul unei treceri de pietoni, lăsând să treacă trei tinere care îi zâmbiră şoferului. Chiar în clipa aceea, după ce făcu cu ochiul unei tinere, Ra'id Zaqarna apăsă butonul de lângă volan, iar bomba din maşină explodă. O lumină puternică galben-portocalie generă o adevărată minge de foc care incineră totul în calea ei, pe o rază de patruzeci de metri.

Fragmentele de oase şi de carne umană se amestecau cu bucăţi de metal şi cuie. Adolescenţii care mergeau însoţiţi de prietenele lor la un meci de fotbal erau acum ca nişte torţe înnegrite. La câteva minute după explozie, personalul de salvare de pe ambulanţe, pompierii, poliţiştii, cei de la dezactivarea de bombe, agenţi ai *Shin Bet* se amestecau printre mame disperate ce căutau prin iadul acela rămăşiţe ale fiilor şi fiicelor lor.

Atât *Shin Bet* cât şi Mossad-ul îşi puneau o mulţime de întrebări: Cine era sinucigaşul? Cine l-a trimis? Cine a făcut bomba? Cine ordonase noul val de atacuri? Manifestaţiile care cereau moartea arabilor, elogiind fapta lui Baruch Goldstein, în Hebron, se intersectau cu strigătele partidelor de extremă dreaptă care cereau premierului Yitzhak Rabin şi ministrului de Externe Shimon Peres să pună capăt negocierilor cu Yasser Arafat.

La câteva ore de la atacul din Afula, în timp ce rabinii adunau rămăşiţele victimelor pe care le introduceau în pungi aseptice de plastic, unul dintre aceştia găsi un text în arabă. Îl predă de îndată unui poliţist care se afla lângă el, iar acesta îl dădu unui agent al *Shin Bet.* Mesajul spunea: “Această operaţiune este opera celulei *Abdel el-Rahman Hamacan*, ce face parte din *Brigada Izzedine al-Qassam.* Tu vei transforma *Id al-Fitr* (Sfârşitul Ramadanului) nostru într-o zi neagră şi astfel vei transforma ziua ta de independenţă într-un infern”. În cele din urmă, textul promitea alte patru atacuri, drept răzbunare pentru masacrul din Hebron.

Shin Bet auzise de un cod al membrilor *Brigăzii Izzedine al-Qassam.* Agenţii israelieni, după analizarea resturilor de bombă şi a sistemului de detonare, îşi dădură seama de îndată că bomba de la Afula era o invenţie a celui care îşi spunea „Inginerul”, care omorâse nouă persoane şi rănise alte cincizeci şi cinci.

Al doilea act avu loc la data de 13 aprilie 1994, în oraşul Hadera. Pe la nouă şi jumătate dimineaţa, un număr mare de pasageri aştepta sosirea autobuzului. Mulţi muncitori luau autobuzul pentru a merge la Tel Aviv, pe un traseu de nu mai mult de treizeci de minute. Când autobuzul ajunse în staţie, soldaţi, studenţi, bătrâni, femei şi turişti urcară la bordul acestuia. Alături de ei, urcă un bărbat cu o constituţie puternică, având la el o geantă neagră. Era Amar Salah Diab Amarna, de douăzeci şi unu de ani, locuitor al oraşului Yabed.

La zece fără douăzeci, Amarna coborî geanta la nivelul curelei şi o făcu să explodeze. Deflagraţia rămase închisă ermetic în autobuz din cauza spaţiului mic în care bomba fu detonată. Muriră şase persoane, iar alte treizeci suferiră răni, mai mult sau mai puţin grave.

După participarea la actele oficiale ale sărbătorii *Yom Ha'Shoah,* primul ministru Rabin îi convocă de urgenţă pe directorii de la *Shin Bet* şi Mossad, Yakov Peri şi Shabtai Shavit. Rabin îi informă pe cei doi şefi ai spionajului că trebuiau să facă tot posibilul pentru a-l localiza pe responsabilul numărul unu al atacurilor. Era clar că odată ce *Shin Bet* avea un nume şi un chip, *Kidonul* avea să se ocupe de el. Pentru cei doi bărbaţi, această sarcină însemna să lucreze împreună, să opereze în comun, să stabilească o operaţiune *Zahav Tabor*. *Shin Bet* avea să se ocupe de localizarea lui Yehiya Ayyash, iar Mossad-ul avea să îl execute.

Ayyash devenise nu numai un magician al electronicii, nu numai un obiectiv pentru *Shin Bet* sau un viitor „executat” de către *Kidon*, ci şi un adevărat erou în teritoriile Gaza şi Cisiordania. Tinerii puteau să citească aventurile „Inginerului” împotriva israelienilor în romane ieftine, publicate în fascicule. În romane, Ayyash reuşea să îl ucidă pe premierul israelian cu un dispozitiv exploziv proiectat chiar de el, iar un alt roman spunea că îşi permitea să îi dea sfaturi chiar lui Mahomed. Lui Yehiya Ayyash, totul îi era permis. Jocul de-a şoarecele şi pisica începuse, dar era clar că *Kidon*-ul*,* pisica, avea să ajungă la el mai devreme sau mai târziu.

Prima lovitură împotriva lui Ayyash îl atinse foarte aproape. De data aceasta, obiectivul israelienilor era Ali Osman Mohamed Atssi, ofiţer executiv al celulei, confident şi prieten personal al lui Ayyash. Agenţii *Shin Bet* erau de aproape un an pe urmele lui Atssi, dar întotdeauna acesta reuşise să se evapore în ultima clipă, fără să lase nici cea mai mică urmă. Având un rang mai mic decât Ayyash în cadrul Hamasului, Atssi nu avea aceeaşi carismă. Ayyash era un om cu o inteligenţă clară, mare strateg, în timp ce Atssi era un om de acţiune care îşi începuse lupta împotriva ocupanţilor isralieni cu inscripţii pe aceleaşi afişe. Zile întregi fură interogaţi martori, informatori şi surse. La 11 iulie 1994, totul era pregătit.

O forţă mixtă formată de *Shin Bet*, armată şi Mossad, îşi ocupă poziţiile într-un bloc din Nablus. În timp ce agenţii *Shin Bet* sperau să îi găsească împreună pe Ayyash şi Atssi, *katsas* şi *kidonii* Mossad-ului nu doreau să îl aibă decât pe Atssi în bătaia armei. În timp ce Peri le ordonase oamenilor lui să îl aresteze pe Atssi pentru a-l interoga, Shavit le ordonase oamenilor lui să îl împuşte în ceafă pe locotenentul „Inginerului”. În primele minute, se încercă o negociere cu Atssi, pentru ca acesta să se predea, dar Atssi nu era dispus să o facă. Un lunetist al *Kidonului* se instală pe un acoperiş din apropiere. Adjunctul lui Ayyash, înarmat cu un AK-47, deschise focul asupra poziţiilor israeliene. Era clar că nu avea de gând să se predea.

Înarmaţi cu lansatoare de rachete, israelienii traseră asupra clădirii, reducând-o la o grămadă de dărâmături. După luptă, agenţii *Shin Bet* se apropiară, căutând printre pietre şi metale incandescente. Sub un dulap distrus, găsiră corpul lui Ali Osman Mohamed Atssi, de treizeci de ani. Era mort. Cineva îl nimerise cu un glonţ între ochi.

Incidentul provocă o altercaţie serioasă între Yakov Peri de la *Shin Bet* şi Shabtai Shavit de la Mossad. *Kidonii Metsadei* tocmai îl „executaseră” pe unul din oamenii care ştiau cele mai multe lucruri despre Yehiya Ayyash, unul din oamenii care devenise confidentul „Inginerului”, unul din liderii Hamasului care ştia foarte multe lucruri despre vârful de putere din organizaţia teroristă. Kidonul tocmai lichidase numărul patru de pe listă, chiar după şeicul Ahmed Yassin, creatorul Hamasului; Jaled Meshal, din aparatul politic al Hamasului; şi Yehiya Ayyash, alias „Inginerul”. Shabtai Shavit ştia că mai devreme sau mai târziu şi aceştia aveau să cadă.

Pentru o perioadă de timp, operaţiunile *Brigăzii Izzedine al-Qassam* fură minime, din ordinul expres al şeicului Yassin. Acesta fusese vizitat de Arafat chiar în luna iulie, când se stabili Autoritatea Naţională Palestiniană din Fâşia Gaza, conform celor stipulate de acordurile de la Oslo. Vechiul lider al Hamasului voia să lase un respiro *Ra'is*-ului (Liderul), pentru a vedea cum ar acţiona în faţa ocupantului israelian. Dar Yassin nu ştia că Arafat desfăşura o importantă forţă de spionaj pentru a controla mişcările Hamasului. Pentru a lupta împotriva unor oameni precum Yehiya Ayyash, Arafat se baza pe Aparatul Naţional de Siguranţă (*a-'amn al watani*); Poliţia Civilă (*al-shurta*); Siguranţa Publică (*a-'amn al-'amni*), care avea, în Palestina, aceleaşi îndatoriri ca *Shin Bet;* Serviciul Preventiv de Siguranţă (*al-'amn al-wiqa'i*), care se ocupa de coordonarea cu serviciile de siguranţă israeliene; Departamentul de Investigaţii Criminale (*al-bahth al-jina'i*); Departamentul de Informaţii (*mukhabarat*), care efectua arestările disidenţilor politici; Informaţiile Militare (*istikhbarat*), care spiona serviciile de siguranţă israeliene; Forţa 17 (*quwa sab'a'asher*), garda pretoriană a lui Arafat; Garda de Coastă (*bahriyya*), una din cele mai corupte agenţii ale ANP; şi Forţele Speciale (*al-quwat al-khassa*).

În vara lui 1994, Yehiya Ayyash stătea în anonimat. *Shin Bet* încercă, fără succes, să îl localizeze pe „Inginer”, fiecare dintre palestinienii arestaţi spunând că e *Ha'Mehandes*, „Inginerul”. *Shin Bet* şi *Kidonul* nu obţinuseră încă un nume şi un chip. Dar liniştea se spulberă la 9 octombrie 1994, când, în timpul vizitei secretarului de Stat american, Warren Christopher, doi operativi ai lui Ayyash, Hassan Mahmud Abbas şi Isma Mahna Ismail Juabay, intrară într-un centru comercial din Ierusalim înarmaţi cu pistoale Jericho de 9 mm şi grenade cu fragmentare. Cei doi palestinieni omorâră două persoane, alte treizeci fiind rănite. Ecoul detonaţiei ajunse până la hotelul King David, punând în alertă maximă Serviciul Diplomatic de Siguranţă de Stat, care îl proteja pe trimisul preşedintelui Bill Clinton.

La câteva săptămâni după aceea, Israelul se întorcea la normalitatea tensionată, iar cafenelele şi magazinele se deschiseră din nou. Unul din cele mai importante centre se afla pe strada Dizengoff, pe care israelienii o numeau Bulevardul Cinci sau Oxford Street al Israelului. Trecând pe exclusivista stradă în fiecare dimineaţă, autobuzul numărul cinci circula din zona de nord a oraşului către zona comercială din Tel Aviv, de-a lungul străzii Allenby, bulevardului Rothschild şi străzii Pinkas. Fără îndoială, autobuzul numărul 5 era pentru Ayyash un obiectiv ideal. „Inginerului” îi plăcea să arunce în aer autobuze, pentru că materialul vehiculului provoca de obicei mai multe daune şi victime decât explozia în sine. Operativul ales pentru misiune avea să fie Saleh Abdel Rahim al-Souwi.

La 19 octombrie, la opt şi jumătate dimineaţa, al-Souwi urcă în autobuzul numărul 5 în zona de nord a oraşului Tel Aviv. După ce plăti biletul, palestinianul se aşeză la mijlocul vehiculului. Îşi văzu tovarăşii de călătorie, dintr-o privire rapidă. Femei care se duceau în centru, funcţionari ce citeau ziarul de dimineaţă sau un cuplu de tineri, îmbrăcaţi militar, care se sărutau tot timpul.

După douăzeci şi şase de minute, trimisul lui Ayyash apucă cu putere geanta cu care se urcase în autobuz, şi după ce recită o scurtă *sura* din Coran, acţionă dispozitivul de activare a bombei pe care o avea înăuntru, cu douăzeci de kilograme de TNT militar de la o bombă egipteană. Forţa exploziei tăie pe jumătate caroseria autobuzului. Bomba proiectată de Yehiya Ayyash ucise pe loc douăzeci şi una de persoane şi răni mai mult sau mai puţin grav alte cincizeci de persoane. Rabin era furios. Avea nevoie de un vinovat, de un chip şi de un nume al „Inginerului”, şi avea nevoie de ele acum. La fel şi *kidonul*.

La 24 octombrie 1994, primul ministru Yitzhak Rabin dădu oficial undă verde *Kidonului* pentru a-l ucide pe Yehiya Ayyash, iar armatei şi poliţiei le dădu ordinul strict să tragă mortal în caz de dubiu.

Anul 1995 avea să fie un an tragic pentru istoria Israelului. Yakov Peri a fost înlocuit de Garmi Gilon la conducerea *Shin Bet*, în plin război împotriva Hamasului, comandanţilor săi şi desigur împotriva lui Yehiya Ayyash. Gilon, locuitor al Ierusalimului, de patruzeci şi patru de ani, vechi protejat al lui Peri şi expert în grupuri de extremă dreaptă evreieşti, trebuia să preia conducerea *Shin Bet* într-un moment delicat nu doar al luptei împotriva grupurilor extremiste palestiniene, precum Hamas sau Jihadul Islamic, ci şi în istoria ţării, într-o perioadă în care se stabileau tratate de pace cu diferiţi vecini arabi. Noul şef al *Shin Bet* era a cincea generaţie a unei familii de avocaţi şi judecători. La 1 martie 1995, Gilon intră pentru prima dată în biroul său de la Cartierul General al *Shin Bet.* Primul raport pe care îl citi se referea la Yehiya Ayyash şi la operaţiunea „Inginerul”, ce consta în asasinarea comandantului Hamasului de către o unitate a *Kidonului*.

Între timp, în Teritorii, copiii Intifadei continuau să citească legendele despre Ayyash. Una din ele, spre exemplu, spunea că un soldat israelian îl împuşcase, dar gloanţele trecură prin el fără să îl rănească. Alta, că trei soldaţi israelieni i se predaseră lui Ayyash, care era dezarmat, dar care luă o armă şi îi omorî pe toţi. Dar nici *Shin Bet*, nici Mossad-ul şi nici *Kidonul* nu se lăsau impresionate de astfel de poveşti. Agenţii Mossad-ului îi vor plăti lui Ayyash cu aceeaşi monedă.

În după amiaza zilei de 12 aprilie 1995, o explozie puternică într-un apartament din centrul taberei de refugiaţi de la Sheik Radwan acoperi toată zona cu un nor gros de praf şi sânge. Nouă persoane fuseseră ucise, inclusiv doi copii, iar alte treizeci au fost rănite. Printre morţi se afla şi Kamal Kahil, ofiţer de operaţii aflat la ordinele lui Ayyash, şi Hatim Hassan, un tânăr locotenent de la *Brigăzile Izzedine al-Qassam.* Atât Kahil cât şi Hassan erau pe lista de douăzeci de persoane căutate de *Shin Bet.* Atacul era opera *Kidonului,* dar Yehiya Ayyash reuşise să se strecoare din acel loc cu câteva minute înainte de explozie.

„Inginerul” ştia că *Shin Bet* şi Mossad-ul se apropiau tot mai mult de el, şi încerca să le împiedice cât mai mult.

La sfârşitul lui 1995, ministrul de Afaceri Externe de până atunci, Shimon Peres, prelua funcţia de prim ministru al Israelului după asasinarea de către un extremist evreu a lui Yitzhak Rabin, la data de 4 noiembrie, după un miting pentru pace în Piaţa Regilor. Peres fusese foarte clar la întâlnirea cu Karmi Gilon de la *Shin Bet* şi cu Shabtai Shavit de la Mossad. Yehiya Ayyash continua să fie un obiectiv prioritar pentru Israel. Shavit îi ceru atunci lui Peres să ratifice ordinul de lichidare a lui Yehiya Ayyash, alias „Inginerul”, de către *Kidon.* Ordinul fu ratificat de noul premier. În acea vreme, liderii importanţi ai Hamasului îl transformaseră pe Ayyash într-un „luptător pentru libertate” al cauzei palestiniene şi de aceea i se oferea să iasă din prima linie de luptă în Cisiordania, pentru a ocupa o funcţie la vreo ambasadă a Hamasului, în Jartum sau Teheran. Yehiya Ayyash răspunse că prefera să continue lupta împotriva israelienilor pe propriul teren. Ayyash ştia să facă bombe, nu politică.

Peres fusese clar cu *Shin Bet* şi Mossad: trebuiau să îl prindă pe Ayyash viu sau mort, şi pentru a reuşi trebuiau să facă presiuni asupra rudelor; astfel trebuia să se acţioneze. Într-o după amiază, cinci agenţi de la *Shin Bet* se prezentară în casa familiei Ayyash şi o arestară pe Aisha, mama inginerului.

Aceasta avea cincizeci şi doi de ani, suferea de diabet cronic, avea ochii gălbui şi rămăsese aproape fără dinţi, dar se arăta în celulă la fel de mândră ca şi fiul ei. Nu avea să vorbească niciodată cu evreii aceia. La interogatoriul efectuat de agenţi de la *Shin Bet*, asistau trei bărbaţi, ascunşi în penumbră. Cei trei *kidoni* aveau misiunea de a tăcea şi asculta tot ce spunea femeia. Sfidătoare, cu aroganţă şi dispreţ profund faţă de interogatori, femeia fu prezentată în faţa judecătorului care o condamnă pentru intrare ilegală în Fâşia Gaza, cu documente false, şi pentru faptul de a fi conspirat cu o organizaţie teroristă împotriva statului Israel. Atât *Shin Bet* cât şi *kidonii Metsadei* aşteptau ca prin această măsură să îl facă pe Ayyash să ridice capul.

La 16 decembrie 1995, Gaza trăia cu fervoare a opta aniversare de la crearea Hamasului. Pe stadionul din Gaza, activişti cu feţele acoperite fluturau embleme şi steaguri ale Hamasului. Afară, poliţia palestiniană patrula printe chioşcurile care vindeau tricouri cu chipul lui Yehiya Ayyash, ca şi cum era o vedetă pop. Era clar că în timp ce pe de o parte Arafat promitea Israelului cooperare pentru arestarea lui Ayyash, forţele sale de siguranţă continuau să le acorde adăpost, protecţie şi informaţii despre mişcările pe care le făceau *Shin Bet* şi Mossad în Gaza şi Cisiordania. Generalul Musa Arafat, şeful serviciilor secrete palestiniene şi văr al lui Yasser Arafat, era interlocutorul dintre Autoritatea Naţională Palestiniană şi Yehiya Ayyash.

Părinţii, soţia şi fiii „Inginerului” se aflau acum sub protecţia serviciilor secrete ale lui Arafat, iar *Shin Bet* şi Mossad-ul ştiau că era mai bine să îl lichideze pe Ayyash în Fâşia Gaza sau Cisiordania decât în Sudan, Iran sau Siria, unde ar fi trebuit să gândească o operaţiune mai complexă.

Este adevărat că în acea vreme „Inginerul” suferea de paranoia, aşa că îşi lua măsuri extreme de securitate. Dorea din toată inima să îşi prelungească viaţa, dar israelienii nu aveau să i-o permită. O lovitură a sorţii era pe punctul de a se întâmpla.

Într-o după amiază din decembrie, la cartierul general al *Shin Bet* sunară sirenele de alarmă. Din câte se pare, Yehiya Ayyash fusese văzut în Gaza, în casa lui Osama Hamad, un operativ al Hamasului şi prieten apropiat al „Inginerului”. Casa de pe strada Shaheed al-Khaluti numărul 2 se afla la câţiva metri de comisariatul de poliţie palestiniană în Gaza. Ayyash îşi luase numele de Abdullah Abu Ahmed.

Din casă, Yehiya Ayyash comunicase cu toţi conducătorii Hamasului prin telefonul mobil ce nu trezea niciun fel de bănuieli, dat chiar de Osama Hamad. La introducerea numelui Hamad într-un calculator al *Shin Bet*, apăru fişa lui Kamal Hamad, de patruzeci şi trei de ani, unchi al lui Osama, căsătorit cu trei femei, tatăl a optsprezece copii, cu o linie importantă de creditare la Cairo-Palestine Bank, vânzător de maşini uzate şi care, în mod misterios, reuşise să facă o mică avere într-una din cele mai sărace zone ale planetei, prin neplata impozitelor şi prin afaceri de mică amploare, sub ochii interesaţi şi închişi ai autorităţilor israeliene.

Prin contactele sale cu Musa Arafat şi prin plata unei mite importante, reuşi ca nepotul său să fie pus în libertate, după ce fusese arestat în Gaza ca urmare a atacurilor cu bombă din Ramat Gan şi Ierusalim. Comandanţii *Brigăzilor Izzedine al-Qassam* erau intrigaţi de relaţiile pe care le avea tânărul Osama Hamad în cercul lui Musa Arafat, dar prietenia sa strânsă cu Yehiya Ayyash îi făcuse să renunţe să mai pună întrebări. Mossad-ul ştia la rândul său că Hamad călătorea într-un Mercedes negru, că se îmbrăca cu costume englezeşti şi că lua curent avionul spre Europa, însoţit de tinere frumoase, unele dintre ele, minore. Într-o după amiază când Kamal Hamad se opri la un semafor, mai mulţi bărbaţi de la *Kidon* îl abordară, urcând în maşină.

Unul din ei îi spuse lui Hamad că îl vor ajuta dacă şi el îi ajuta, dar că, dacă din contră, îi trăda, următoarea vizită va fi pentru a-l executa. Înainte de a coborî, unul din *kidoni* îi spuse lui Hamad că afacerea pe care i-o propuseseră avea să îl îmbogăţească. *Shin Bet* îi garanta nu numai siguranţa sa, ci şi a tuturor membrilor familiei şi a averii.

Înainte de a da lovitura, *Kidonul* şi *Shin Bet* aveau nevoie de toate informaţiile disponibile despre Yehiya Ayyash, spre exemplu când se ridica din pat, când se culca, când mergea la duş, cine îl vizita şi alte lucruri de acelaşi fel. Între timp, „Inginerul” rămânea în apartamentul lui Osama Hamad, care se afla sub control.

Agenţii *Shin Bet* ştiau că toate convorbirile lui Ayyash cu familia sa se desfăşurau prin telefoane mobile, sau Pelefon, aşa cum se numeau în Israel. Aproape două milioane de aparate mobile se mişcau zilnic prin Israel şi prin Teritorii. Yakov Peri, după plecarea sa din *Shin Bet,* fusese numit preşedinte al Cellcom, cea mai importantă companie de servicii de telefonie mobilă din ţară. Ideea *Kidonului* era să îl elimine pe Yehiya Ayyash cu ajutorul telefonului mobil, într-o operaţiune asemănătoare cu cea din 1973, atunci când îi luară viaţa lui Mahmud Hamshari, şeful lui Septembrie Negru în Franţa.

Diferenţa, care făcea noua operaţiune mai dificilă, era că în cazul lui Hamshari s-a folosit un telefon fix, şi era vorba de un obiectiv care nu se aştepta la o lovitură din partea *Kidonului*, în timp ce Ayyash folosea întotdeauna un telefon mobil şi era în alertă permanentă pentru a preîntâmpina un posibil atac al spionajului israelian.

Principalul dezavantaj era cum să ajungă telefonul mobil în mâinile lui Yehiya Ayyash. La 25 decembrie 1995, Ayyash luă legătura cu tatăl său, pentru a-l anunţa că avea încă un copil. „Inginerul” era foarte vesel şi încrezător. Înainte de a termina convorbirea, Ayyash îl informă pe tatăl său că avea să sune din nou la data de 4 ianuarie. La terminarea apelului, liderul Hamasului auzi un sunet slab. Era sigur că *Shin Bet* depistase telefonul şi că îi ascultase convorbirea. Fără îndoială, avea nevoie de un nou telefon mobil pentru ziua aceea.

Astfel, Kamal Hamad îi dădu un telefon mobil nepotului său Osama, cumpărat de la magazinul de electronice Nabil, din centrul Fâşiei Gaza. Aparatul fusese dat de un furnizor israelian vânzătorului palestinian. Totul curat, fără urme că ar fi mâna *Shin Bet* sau a Mossad-ului.

Osama, aşa cum făcea de obicei, îi lăsa lui Ayyash telefonul Motorola pentru apeluri personale, şi prin numărul 050-507497 lua legătura cu tatăl său, Abdelatif Ayyash. În realitate, Kamal Hamad nu avea nici cea mai mică idee despre ce făcuse *kidonul* cu telefonul. Lui i se spuse doar să facă astfel încât telefonul să ajungă în mâinile nepotului său, ceea ce şi făcu.

La data de 5 ianuarie 1995, ambasada Statelor Unite trecea printr-o mare agitaţie, la iminenta sosire a vicepreşedintelui Al Gore şi a secretarului de stat, Christopher. La câţiva kilometri, într-un apartament, Ayyash lucra fără oprire la mai multe dispozitive ce trebuiau să sară în aer în diferite locuri din Tel Aviv şi Ierusalim. Nimic nu era lăsat la voia întâmplării.

Pe la patru şi jumătate dimineaţa, Ayyash veni în casa lui Hamad. Teroristul era îmbrăcat în femeie iar sub tunica largă avea o puşcă de asalt Glilon. Chiar după ce intră în casă, „Inginerul” întinse pe masă o hartă mare a oraşului Tel Aviv. Trebuia să decidă unde se dea lovitura contra Israelului.

Înainte de a încerca să doarmă, Yehiya Ayyash aruncă o privire pe masă, să vadă dacă era acolo telefonul mobil de la Osama Hamad. Închise apoi ochii şi dormi trei ore neîntrerupte.

La primele lumini ale răsăritului, Ayyash deschise ochii. Era o zi friguroasă iar ploaia transformase străzile din Gaza în adevărate mocirle. Peisajul era foarte diferit de Cisiordania sa natală. Pe la opt şi patruzeci dimineaţa, sună mobilul lui Hamad. Ayyash se hotărî să răspundă, recunoscând numărul de la tatăl său de acasă. Abdelatif Ayyash îi spuse fiului său că de mai multe ore încerca să ia legătura cu el, prin telefonul familiei Hamad. Linia se tot întrerupea. Când îşi întrebă tatăl de sănătate, linia mobilului se întrerupse. Când tatăl încercă din nou să formeze numărul 050-507497, o voce feminină înregistrată îi spuse că telefonul este închis sau nu are acoperire de reţea.

Imediat după întreruperea convorbirii, telefonul pe care Yehiya Ayyash îl avea în mână sună din nou, iar pe ecran apăru numărul tatălui său. Când răspunse, o voce îl întrebă: “Sunteţi Yehiya Ayyash?”. Când „Inginerul” răspunse afirmativ, un *kidon* apăsă butonul unei comenzi la distanţă, care aprinse încărcătura de cincizeci de grame de exploziv TDX, cuplat în compartimentul bateriei telefonului mobil. Faţa celui care până în acel moment era omul cel mai căutat de Israel dispăruse complet din cauza exploziei. Yehiya Ayyash era mort. Braţul lung al Israelului lovise din nou într-un duşman, la ordinul premierului Shimon Peres, dar gloria acestei strălucitoare operaţiuni a temutului *Kidon* avea să se stingă cu fiascoul unei noi operaţiuni împotriva Hamasului, la Amman, capitala Iordaniei, la un an după aceea, mai exact la 25 septembrie 1997.

Karmi Gilon, director al *Shin Bet*, primi vestea într-un birou plin de cutii cu lucruri personale. Operaţiunea „Inginerul” era doar punctul final al uneia din cele mai scurte cariere a unui director al *Shin Bet*. La 8 ianuarie 1996, îşi prezenta demisia în faţa lui Shimon Peres, fiind înlocuit de Ami Ayalon.

Shabtai Shavit, memuneh al Mossad-ului, îl urmă pe Gilon în acelaşi an. După ce Benjamin Netanyahu ajunse la putere, Shavit fu înlăturat şi înlocuit cu Danny Yatom.

Yehiya Ayyash fu înmormântat cu garda de onoare a Poliţiei Palestiniene trimisă de Yasser Arafat, la 6 ianuarie 1996, la cimitirul Shajaiya din Fâşia Gaza. La funeralii au participat mii de persoane, cu pancarte care spuneau: “Hamas îi aduce tribut eroului său, eroul tuturor bombelor, care este acum martirul nostru”.

La câteva zile după aceea, *Kamal Hamad*, cu paşaport israelian şi însoţit de doi agenţi de la Shin Bet, se afla la clasa întâi a unui avion, îndreptându-se în exil, undeva, în Statele Unite.

Capitolul XVI
Operaţiunea „Răzbunarea”

Moartea lui Yehiya Ayyash, „Inginerul”, omorât de Kidon, la 5 ianuarie 1996, provocă o revanşă de atacuri sinucigaşe. Hamas şi liderii săi nu erau dispuşi să permită o astfel de înfrângere morală. De la „lichidarea” lui Ayyash de către o unitate a Kidonului şi până la 25 septembrie 1997, ziua în care începu operaţiunea „Răzbunarea” a Kidonului, Hamas a comis în total şase atentate, având ca rezultat 69 de morţi şi 493 de răniţi. Cel mai grav a avut loc la 25 februarie 1996, când doi sinucigaşi ai Hamasului îşi dădură foc într-un autobuz din Ierusalim, omorând 26 de persoane.

Fără îndoială, oboseala israelienilor, care vedeau că siguranţa lor fusese violată de atâtea ori, chiar în faţa cuvintelor frumoase ale politicienilor laburişti, îi făcu să răstoarne situaţia electorală şi să acorde victoria Likudului, şi liderului său suprem, Benjamin Netanyahu, de 47 de ani. Frate cu legendarul Yoni Netanyahu, singura victimă israeliană din operaţiunea „Raza”, politicianul nu era dispus să se lase copleşit de cuvintele frumoase de pace pe care i le transmisese Arafat după numirea lui. Noul prim ministru ştia că fusese ales de poporul israelian pentru discursul său dur în legătură cu concesiile făcute palestinienilor şi pentru faptul că apăra ideea de a se face tot posibilul pentru menţinerea siguranţei poporului israelian.

Imediat după ce îşi ocupă biroul în primăvara lui 1996, Netanyahu îl chemă pe Shabtai Shavit, *memuneh* al Mossad-ului, şi îl concedie. Apoi, anunţă numirea lui Danny Yatom ca nou şef al serviciilor de informaţii israeliene. Era clar că acest ex-general maior avea o sarcină grea, pe două fronturi. Pe de o parte, trebuia să lupte împotriva inamicului lui Israel, încarnat de sinucigaşii Hamasului, de Jihadul Islamic, de *Brigăzile Izzedine al-Qassam* şi *Brigăzile Martirilor lui Al Aqsa,* iar pe de altă parte trebuia să lupte, în interiorul unei politici de dispute, cu presiuni venind din partea primului ministru. „Bibi” Netanyahu voia responsabili şi îi voia acum.

Yatom fusese comandantul său în Forţele de Apărare Israeliene. Ulterior, Netanyahu fusese ambasador al Israelului la Naţiunile Unite şi, mai târziu, reputat analist în domeniul terorismului internaţional la CNN. Noul *memuneh*, la rândul său, era soldat de carieră cu strălucite misiuni, înainte de a ajunge la funcţia de consilier militar al premierului Yitzhak Rabin. Acum se afla pe postul cel mai înalt din serviciile de informaţii israeliene, poate unul din cele mai importante posturi din lume, în mediul serviciilor de informaţii. El era acum atotputernicul director general al Mossad-ului.

În primele luni, Netanyanhu şi Yatom erau de nedespărţit. Memuneh-ul petrecea cel puţin o după amiază pe săptămână cu premierul, amintindu-şi de „bătălii” în timp ce beau bere şi mâncau măsline. În scurt timp, povestea de camaraderie avea să se transforme în cel mai cumplit coşmar pentru Danny Yatom. Trei întâmplări, una în Iordania, una în Elveţia şi una chiar în inima Mossad-ului, aveau să provoace o ruptură a relaţiilor dintre Yatom şi biroul primului ministru.

În vara lui 1997, Hamas lovi din nou, şi lovi dur. Doi terorişti sinucigaşi îşi dădură foc la 30 iulie în piaţa Mahane Yehuda din Ierusalim, provocând 15 morţi şi 178 de răniţi. La câteva zile, mai exact pe 4 septembrie, trei sinucigaşi ai Hamasului îşi dădeau foc pe strada comercială Ben Yehuda, tot la Ierusalim, provocând 4 morţi şi 181 de răniţi. Cinci zile mai târziu, la 9 septembrie, doi terorişti au tras asupra a doi agenţi ai *Shin Bet*, care aveau misiuni de protecţie la recent deschisa ambasadă a Israelului din Amman. În aceeaşi după amiază, Yatom primea un telefon de la Netanyahu.

Pe la şase, *memuneh*-ul stătea în faţa primului ministru. De data aceasta, nu era vorba nici de bere, nici de măsline, ci doar de reproşuri. Netanyahu voia să ştie cum de staţia Mossad-ului din capitala iordaniană nu prevăzuse niciun atac al Hamasului la Amman. La un moment dat, Yatom îi spuse şefului său că reuşiseră să îl identifice pe responsabilul de ultimele două atentate efectuate de Hamas.

Benjamin Netanyahu ceru un dosar amplu pentru dimineaţa următoare. Primul ministru voia să ştie totul despre inamic, trăsături, pasiuni, dacă era căsătorit, dacă îi plăceau femeile, când dormea şi unde călătorea. Tot, absolut tot.

În noaptea aceea, departamentul Mossad-ului care se ocupa de fişele despre terorism începu să redacteze un raport despre cel ce avea să devină noul obiectiv al *Kidonului*. Obiectivul se numea Jalid Meshal, de patruzeci şi unu de ani, născut la Ramala. În 1967, se mutase în Kuweit, unde începu să aibă relaţii cu grupuri islamice din ţările din Golful Persic, în timp ce îşi lua diploma de licenţă în fizică. În 1990 se mută în capitala iordaniană, cu soţia şi copiii, iar după şase ani preia conducerea Biroului Politic al Hamasului, la ordinele directe ale şeicului Ahmed Yassin. Yatom îi spuse lui Netanyahu că, deşi Meshal era în realitate numărul doi din Hamas, pe plan militar el era numărul unu. Palestinianul era cel ce coordona operaţiunile suicidare asupra obiectivelor israeliene.

De nouă ani, Hamas şi liderii cei mai importanţi deveniseră un coşmar pentru forţele de siguranţă israeliene. Un coşmar şi mai cumplit decât Abu Nidal, Frontul Popular de Eliberare a Palestinei sau Septembrie Negru. „Liderii supremi au petrecut mai mulţi ani la Universitatea Patrice Lumumba din Moscova, la Stasi în Germania de Est şi în taberele de antrenament militar din Cuba şi Phenian”, se arăta în raportul Mossad-ului.

Netanyahu continuă să citească raportul, în timp ce Yatom stătea în continuare în faţa lui: „În 1978, şeicul Ahmed Yassin a fondat un mic grup, puternic structurat, numit Hamas. Cunoscut oficial cu numele *Al-Mujama* (Adunarea), Hamas a devenit în scurt timp o secţie palestiniană a Frăţiei Musulmane din Egipt. La un an după aceea, prima celulă a Hamasului a început să opereze în Fâşia Gaza. În câţiva ani, mica organizaţie a câştigat tot mai mulţi adepţi, stabilind birouri la Damasc, Bagdad, Tripoli, Teheran, iar acum în Amman. Cu fonduri din ţări arabe precum Arabia Saudită, Kuweit şi Iran, s-au stabilit şi la Londra şi Arlington, Virginia”.

Până atunci, liderii importanţi ai Hamasului erau aproape invizibili pentru camerele de supraveghere ale *Shin Bet*. Oamenii săi puteau circula liber prin Gaza şi Cisiordania, dar în noiembrie 1987 totul se schimbă. La 25 noiembrie, la miezul nopţii, un grup comando terorist palestinian reuşi să pătrundă într-o bază militară a infanteriei israeliene, situată în apropiere de oraşul Qiryat Shmonah, să ucidă şase soldaţi şi să rănească vreo doisprezece, înainte de a fi omorâţi de gloanţele israeliene. Actul acela trezi multe grupuri integriste care până atunci îi consideraseră de neînvins pe soldaţii israelieni. În noaptea de 25 noiembrie, descoperiră că acei soldaţi de infanterie erau fiinţe umane care puteau să moară. În zilele ce urmară, rebeliunea se extinse în toate Teritoriile Ocupate. Adolescenţi care până în acel moment se ascunseseră de armata israeliană, acum aruncau în soldaţi cu cocktailuri Molotov. David se ridica împotriva lui Goliat.

În cele din urmă, după ce citi raportul cu sigiliul Mossad-ului, Benjamin Netanyahu îi spuse *memuneh*-ului său: „Să mergeţi în Iordania şi să terminaţi cu el. Să le daţi această misiune. Trimiteţi-vă oamenii la Amman să o facă”.

Memuneh-ul încercă să îi explice lui Netanyahu că uciderea lui Meshal la Amman putea pune în pericol acordul de pace semnat cu Iordania. „Ar fi mai bine să îl lichidăm pe Meshal în orice altă ţară arabă sau în Europa, unde obişnuieşte să călătorească”, spuse Yatom. Netanyahu ţipă la şeful spionajului acuzându-l că vrea să caute scuze. „Vreau acţiune şi vreau acum”, ordonă primul ministru.

Era de acum sarcina *Metsadei* să pregătească o operaţiune cu scopul de a-l înlătura pe Jalid Meshal. Înainte de a implica *Kidonul,* Departamentul de Operaţiuni Speciale al Mossad-ului, totul trebuia să se lege. „Nu vreau greşeli la operaţiunea aceasta. Operaţiunea ‚Răzbunarea’ trebuie să fie *Ain Efes,* iar eşecul nu e permis”, spuse cu gravitate Danny Yatom.

Timp de zile întregi, *Metsada*, în colaborare cu staţia Mossad-ului din Iordania, Unitatea 8200, ce avea drept misiune să intercepteze comunicaţii, Unitatea 8513, care culegea informaţii fotografice despre obiectiv, şi *Yahalomin*, unitatea însărcinată de comunicaţiile Mossad-ului, se puseră pe treaba. Atât Danny Yatom cât şi Benjamin Netanyahu voiau fără întârziere un plan.

La 20 septembrie 1997, planul care făcea parte din operaţiunea „Răzbunarea” fu prezentat spre aprobare primului ministru. Yatom ştia că dacă operaţiunea ieşea bine, Benjamin Netanyahu avea să culeagă roadele politice, dar dacă ieşea rău, vina avea să cadă doar pe el, de unul singur. La nouă seara, Bibi Netanyahu dădu operaţiunii „Lumina zilei”.

La 24 septembrie, doi tineri ce păreau a fi funcţionari în vacanţă ajunseră cu avionul în capitala Iordaniei, din direcţia Roma. La controlul vamal, cei doi prezentară paşapoarte canadiene. Intrară în terminal şi se îndreptară către staţia de taxiuri. Unul dintre ei îi spuse şoferului să îi ducă la Hotelul Inter-Continental de pe strada Queen Zein. Cei ce călătoreau cu numele false de Barry Beads şi John Kendall erau în realitate *kidoni* care veniseră în Iordania pentru a da o lovitură împotriva Hamasului.

Când ajunseră la camerele de hotel, îi aştepta un membru al *Kaisarut,* departamentul de legătură al ambasadelor Israelului, cunoscut de către agenţiile locale de spionaj ca ofiţer de informaţii. Acesta le dădu o fişă şi mai multe fotografii ale lui Jalid Meshal. Kendall luă fotografia care prezenta un bărbat cu o constituţie puternică, cu barbă deasă neagră, ce părea un tată de familie devotat. În multe din imagini se juca cu vreunul din cei şapte copii ai săi.

În ziua de 24, cei doi *kidoni* se întâlniră cu restul echipei pentru a stabili complet traseele de evadare în cazul în care operaţiunea nu s-ar desfăşura bine. În aceeaşi după-amiază, echipele de lichidatori ale Mossad-ului parcurseră de mai multe ori traseele de salvare, cu cronometrul în mână. Nimic nu putea fi lăsat la voia întâmplării. La nouă seara, Berry Beads se îndreptă către o firmă de închirieri de maşini, de unde luă o Toyota albastră. La aceeaşi oră, la altă firmă, John Kendall închiria un Hyundai verde. Totul era pregătit pentru a ataca obiectivul.

La 25 septembrie, la prima oră, prima unitate a *Kidonului* zări un Mercedes Benz negru care se apropia de ei. Pe locul din faţă stătea Jalid Meshal, iar în spate, trei din cei şapte copii ai liderului Hamasului. Înainte de a-i lăsa la şcoală, şoferul trebuia să îl ducă pe Meshal la sediul Hamasului din Amman. Mercedesul viră la stânga pentru a intra în districtul Grădinii. În acea clipă, şoferul lui Meshal se uită în oglinda retrovizoare şi îl informă pe şeful său că erau urmăriţi. În timp ce şeful politic al Hamasului îşi lua telefonul mobil, şoferul îi transmitea numărul de înmatriculare al maşinii care îi urmărea.

De la comisariatul poliţiei iordaniene, o voce le indica să se liniştească, deoarece maşina fusese închiriată de un turist canadian. La un moment dat, John Kendall, la volanul maşinii Hyundai, depăşi Mercedesul, pentru a nu rămâne blocat în trafic.

La zece şi jumătate dimineaţa, Jalid Meshal, însoţit de fiii lui, ajunse pe strada Wafi al-Tal. În mod straniu, numele străzii pe care se afla sediul organizaţiei teroriste palestiniene Hamas era dat în onoarea prim ministrului iordanian asasinat la Cairo de terorişti palestinieni din Septembrie Negru, la 28 noiembrie 1971. Doar în Orientul Mijlociu se puteau întâmpla astfel de lucruri.

Într-un grup de oameni ce se îngrămădeau la intrarea sediului Hamas, se aflau şi cei doi membri ai *Kidonului.* În timp ce Meshal îşi săruta copiii pe obraji, Beads se apropie de liderul Hamasului, iar Kendall încerca să folosească un obiect scos din geantă.

Meshal îl privi cu neîncredere, dar fără să îi dea timp să reacţioneze, Kendall scoase un spray şi încercă să pulverizeze conţinutul în urechea stângă a palestinianului, sub privirile uimite ale copiilor şi ale celor prezenţi. Jalid Meshal se dădu în spate încecând să scape de al doilea atac al *kidonului,* în timp ce cu o mână îşi ştergea lichidul pe care acesta încercase să i-l introducă în ureche. În acel moment, mai mulţi oameni din sistemul de securitate al Hamasului ajunseră la ei şi îi strânseră cu putere de mâini, crezând că aceştia aveau asupra lor vreun pistol. Beads începu să se lupte în timp ce striga către colegul lui să fugă. Între timp, echipa de intervenţie ajunsese la ei, dar fu nevoită să dea înapoi din cauza Mercedesului care se năpustise înspre ei, tăindu-le calea. În cele din urmă, a doua echipă a *Kidonului* o luă la fugă, lăsându-şi colegii în voia sorţii.

Poliţia iordaniană care tocmai sosise îi arestă pe operativii *Kidonului,* care fură duşi într-o celulă de la sediul general al poliţiei. Atât Beads cât şi Kendall se declarară nevinovaţi, dar sosirea lui Samih Batithi, puternicul şi influentul şef al Departamentului General de Informaţii (GID fiind sigla în engleză) îi făcu să îşi schimbe părerea. Batithi tocmai se întâlnise cu şeful staţiei Mossad-ului la ambasada Israelului din Amman.

Şeful GID ordonă ca nimeni să nu se atingă de cei doi agenţi israelieni. Între timp, Jalid Meshal era internat la un spital iordanian, conectat la un aparat de respiraţie artificială, care să îi stabilizeze inima şi plămânii. *Kidonul* nu reuşise să îi introducă toată otrava în ureche, şi datorită forţei sale fizice, liderul Hamasului era în viaţă, chiar dacă nu se ştia pentru cât timp.

Pe la zece noaptea, şeful de cabinet al primului ministru al Israelului îşi anunţă şeful la telefonul privat că avea un apel telefonic de la regele Hussein al Iordaniei. Strigând la el, monarhul haşemit îl relata lui Netanyahu, rămas perplex, cele întâmplate cu doar câteva ore înainte, pe străzile din Amman. Îi spuse şi că cei doi *kidoni* îşi mărturisiseră faptele, iar declaraţia lor semnată fusese trimisă secretarului de stat american, Madeleine Albright.

„Dacă nu doriţi ca ţările noastre să revină la starea de război pe care au trăit-o din 1948, vă voi pune o serie de condiţii pe care va trebui să le respectaţi. Niciuna din ele nu poate fi negociată. Odată ce le veţi îndeplini, îi voi elibera pe cei doi agenţi care vor fi predaţi pe podul Allenby”, spuse regele Iordaniei primului ministru israelian care nu reuşise încă să scoată un sunet. Condiţiile fuseseră trimise şi la Casa Albă, fiind autorizate chiar de preşedintele Bill Clinton.

Danny Yatom, *memuneh*-ul, află despre dezastrul operaţiunii chiar în biroul său, după ce primi un telefon de la staţia din Amman. Imediat după aceea, se prezenta în biroul şefului său, Benjamin Netanyahu, care primise apelul telefonic de la regele iordanian.

„Hussein m-a întrebat de-a ce dracu’ vă jucaţi şi dacă aveţi antidotul pentru gazul toxic administrat lui Meshal”, spuse politicianul şefului spionajului. Înainte de a termina convorbirea, Hussein al Iordaniei îi ceru lui Bibi Netanyahu să îi pună imediat în libertate pe Ahmed Yassin şi pe alţi lideri palestinieni, şi să trimită la Amman antidotul pentru a-i salva viaţa lui Jalid Meshal.

În aceeaşi după amiază, Danny Yatom îl sună pe omologul său Samih Bathiti, pentru a-i prezenta scuze şi pentru a-i promite că nu va mai avea niciodată loc vreo misiune a Mossad-ului pe teritoriul iordanian. O altă problemă apăru cu guvernul canadian, atunci când iordanienii informară că cei doi *kidoni* aveau paşapoarte canadiene falsificate. Ministerul de Externe al Canadei îl chemă la consultări pe ambasadorul său din Tel Aviv, şi anunţă Israelul că dacă avea să se mai întâmple ceva semănător, relaţiile diplomatice dintre cele două ţări vor fi imediat întrerupte. Erau cele mai grele zile din viaţa, nu numai politică, a lui Benjamin Netanyahu. În câteva ore, orgoliosul politician bâlbâi nişte scuze către Bill Clinton, Madeleine Albright, primul ministru canadian Jean Chrétien şi regele Hussein al Iordaniei. Yatom fu obligat să transporte antidotul în capitala iordaniană.

La exact o săptămână după aceea, şeicul Ahmed Yassin era pus în libertate, în strigătele mulţimii care îl aştepta la ieşirea din închisoarea israeliană. Kendall şi Beads, în acelaşi timp, intrau în Israel, pe podul Allenby. Erau zile negre nu numai pentru Mossad şi *Kidon*, ci şi pentru statul Israel.

Adevărul este că odată cu eşecul încercării de asasinare a liderului Hamasului în Iordania, Danny Yatom deveni un şef fără autoritate, un *memuneh* fără nicio putere de decizie. Chiar şi statul său major ştia că Yatom fusese incapabil să se opună sau să refuze ordinele lui Benjamin Netanyahu. În cele din urmă, cineva de la biroul primului ministru scăpă către presă informaţia că „zilele lui Yatom la Mossad erau numărate”. Lucru care nu ridică moralul agenţilor spionajului israelian şi al *katsas.*

A doua lovitură împotriva moralului Mossad-ului avu loc la sfârşitul lui octombrie 1997, atunci când un *katsa* de la departamentul sirian al spionajului israelian puse sub semnul întrebării sursa folosită mai mulţi ani de către Yehuda Gil, unul din cei mai reputaţi *katsas* ai Mossad-ului, fost membru al *Kidonului* şi ofiţer respectat al *Metsadei.* Analistul, cunoscând puterea lui Gil în Mossad, se hotărî să îi spună chiar *memuneh*-ului bănuielile sale. Agentul bănuia ceva despre o veche sursă a lui Yehuda Gil, iar aceste bănuieli apăruseră după ce citise un raport despre o posibilă invazie siriană în Israel.

Interogat de Danny Yatom, Yehuda Gil mărturisi că inventase sursa, şi că astfel furase fonduri ale Mossad-ului, timp de douăzeci de ani. Yatom fu din nou în vizorul lui Netanyahu, chiar dacă *memuneh*-ul încerca să explice că Gil furase Mossad-ul pe durata mandatelor a patru directori generali, de la Isaac Hofi, trecând prin Nahum Admoni, Shabtai Shavit şi el însuşi.

Kidonul se împiedică a treia oară atunci când una din echipele sale fu arestată în oraşul elveţian Liebefeld, sâmbătă, 24 februarie 1998. Din câte se pare, cei cinci *kidoni* trebuiau să îl execute pe Abdullah Zein, înalt responsabil al Hezbollahului. În timp ce pregăteau acţiunea de noapte, o bătrână fără somn sună la poliţie văzând mai multe persoane suspecte, trei bărbaţi şi două femei, care intrau şi ieşeau dintr-o clădire de apartamente de pe Wabersackerstrasse numărul 27. Când ajunse la locul respectiv, poliţia găsi mai mulţi *kidoni* operativi în plină activitate.

Solly Goldberg, Rachel Jacobson şi Efraim Rubinstein intrau în clădire, atunci cînd ajunse prima patrulă de poliţie. În maşina de sprijin se aflau Leah Cohen şi Matti Finklestein.

Rubinstein simulă un atac de inimă, în timp ce colegii săi fugeau. La spital se confirmă că nu suferea de nicio boală cardiacă, iar şeful poliţiei ordonă să fie arestat imediat. În mai puţin de un an, încă o echipă a *Kidonului* fusese prinsă cu mâţa în sac.

La patru dimineaţa, ora Tel Aviv-ului, telefonul pe care Yatom îl avea lângă pat sună. De luni de zile nu mai putea să doarmă. La celălalt capăt al liniei, un *katsa* al Mossad-ului îşi informa şeful despre incidentul care tocmai avusese loc în Elveţia. Yatom trebui să îl trezească pe Netanyahu pentru a-i da vestea.

Efraim Halevy, ambasadorul Israelului la Bruxelles fu contactat de îndată, pentru a încerca să ia neoficial legătura cu autorităţile elveţiene. Jacob Kellerberger, înalt oficial al Serviciului Strategic de Informaţii elveţian fu ales ca interlocutor pentru Halevy. Diplomatul israelian îi spuse spionului elveţian că o operaţiune a Mossad-ului pe teritoriul elveţian se terminase rău. „Cât de rău s-a terminat?” întrebă Kellerberger. „Au pus mâna pe un agent de-al nostru”, răspunse liniştit Halevy.

La început părea că înţelegerea dintre cei doi era pe drumul cel bun, dar imediat după ce termină convorbirea, Jacob Kellerberger decise să o sune pe războinica procuroare federală elveţiană, Carla del Ponte. Miercuri 28 februarie 1998, procuroarea del Ponte decise să dea publicităţii afacerea şi să denunţe practicile Mossad-ului într-o ţară presupus aliată. La câteva ore după aceea, Danny Yatom demisiona din funcţia sa de *memuneh,* al optulea de la înfiinţarea serviciului de spionaj israelian.

La 5 martie 1998, Efraim Halevy deveni al nouălea director general, după ce fu numit de prim ministrul Netanyahu, în timp ce anunţa că la 3 martie 2000 avea să fie înlocuit de Amiram Levine, noul director general adjunct. Halevy deveni astfel primul *memuneh* al Mossad-ului care a fost ales pentru o perioadă determinată.

Anii lui Halevy presupuneau normalizarea în cadrul Mossad-ului şi o revenire a moralului printre ofiţeri, *katsas* şi chiar *kidonii Metsadei.* Duşmanul principal nu numai al Mossad-ului, ci şi al statului Israel era acelaşi, sinucigaşii palestinieni din grupuri precul Jihadul Islamic, *Brigăzile Izzedine al-Qassam, Brigăzile Martirilor lui Al Aqsa* şi Hamas. Pentru mulţi membri ai Mossad-ului, eliberarea lui Ahmed Yassin, fondator şi lider suprem al Hamasului, fusese o grea lovitură pe care aveau să o întoarcă fără întârziere, dar pe care nici Halevy şi nici Benjamin Netanyahu nu puteau să o vadă.

Mossad-ul şi unitatea sa *Kidon* treceau prin una din cele mai grave crize de la înfiinţare, criză care dusese la demisia a şase din înalţii reponsabili, în doar câteva luni, din cauza divergenţelor cu noul *memuneh,* Meir Dagan. Cu puţin timp înainte, un ziar din Israel publica: „Cutremur în Mossad”. Ziarul descria o situaţie haotică, mult mai gravă decât la prima vedere, care arăta o deplină neîncredere a tuturor departamentelor sensibile, inclusiv *Mestada,* şi prin urmare şi *Kidonul.*

Memuneh-ul Dagan fusese numit de premierul Ariel Sharon în 2003, cu obiectivul prioritar de a face ordine printre rândurile Mossad-ului, dar Dagan eşuă în această încercare şi serviciul de spionaj se vedea încă o dată aruncat în corzi.

Printre şefii Mossad-ului care au abandonat se regăseau, în ordinea ierarhică, numărul doi, numărul trei, cel ce se ocupa de relaţiile cu serviciile de informaţii din alte ţări, şeful *Metsadei* pentru operaţiuni speciale, cel de la lupta antiteroristă şi cel de la resurse umane.

Directorii care plecaseră îl acuzară pe Dagan că încălcase o promisiune de a-l promova pe numărul trei din Mossad, că a rupt liniile de comunicare cu general maior Aharon Ze'evi-Farkash, şeful Serviciului de Informaţii Militar (*Aman*) şi cu Abraham Deichter, directorul *Shin Bet.*

Era clar că Meir Dagan avea nevoie de o operaţiune care să redea încrederea nu doar a şefului său, Ariel Sharon, ci şi a tuturor creierelor cenuşii din Mossad. Sharon era mulţumit de *memuneh*-ul Mossad-ului, Meir Dagan, şi de munca pe care o făcea în acei ani la serviciul de spionaj, dar primul ministru avea nevoie şi de o lovitură de efect care să facă să le crească popularitatea. În acest scop, nimic nu era mai bun decât o operaţiune a *Kidonului.*

Dagan îşi susţinuse poziţia în faţa multor ofiţeri ai Mossad-ului, care se opuseseră eliberării lui Ahmed Yassin, iar acesta putea fi un obiectiv bun. De aceea, *memuneh*-ul luă dosarul operaţiunii „Răzbunarea”, deschis cu şapte ani în urmă de Danny Yatom, cel care fusese aruncat pe fereastră, şi niciodată închis, şi care presupunea lichidarea de către *Kidon* a liderilor cei mai înalţi ai Hamasului.

În ultimii patru ani, mai exact din 20 decembrie 2000 şi până la 14 martie 2004, Hamas efectuase treizeci şi opt de atacuri teroriste împotriva Israelului, omorând 256 de oameni şi rănind aproape 1700. Era clar pentru Sharon şi *memuneh*-ul său că acest val de violenţe trebuia oprit, chiar dacă pentru a-l opri *Kidonul* sau armata aveau să îi execute pe toţi liderii Hamasului, unul câte unul, iar Ahmed Yassin continua să fie în vârful piramidei.

Înainte de a ataca obiectivul principal, Mossad-ul trebuia să lovească mai mulţi şefi militari ai Hamasului. La 22 ianuarie 2002, după trei luni de supraveghere de către Mossad şi *Aman*, reuşiră să lovească doi importanţi operativi, ale căror nume se aflau pe lista celor mai căutaţi terorişti.

Unitatea mixtă formată de *Sayeret Matkal* şi *Kidon* reuşi să îi înconjoare într-o casă pe Khasser Samaro, alias „Inginerul 2”, şi Nassin Abu Rus, alias „Inginerul 3”, împreună cu doi locotenenţi ai Hamasului, Yousef Suraj şi Karim Masarja.

Samaro şi Abu Rus fură omorâţi de lunetiştii *Kidonului,* în timp ce Suraj şi Masarja cădeau în lupta cu prima unitate a *Sayeret*, care intră în casă. Şefii militari şi cei ai *Aman*, precum şi *memuneh*-ul Dagan ştiau clar că după lichidarea „Inginerului 2” şi a „Inginerului 3”, responsabili de proiectarea bombelor şi explozivilor Hamasului, operaţiunile de asalt presupuneau asumarea pierderilor, în timp ce lichidarea unui şef al Hamasului prin atacuri selective cu rachete era mult mai eficientă şi sigură pentru agenţii israelieni. Când racheta lansată dintr-un elicopter elimina obiectivul, *katsa* care ar fi instalat detectorul putea să ia deja cina acasă, cu familia. La 30 iunie 2002, şeful în materie de bombe al Hamasului, Mohamed Taher, alias „Inginerul 4”, şi adjunctul său Imad Draoza, fură asasinaţi de trupe navale de comando. În timpul luptei care izbucnise între israelieni şi palestinieni, doi luptători de comando naval fură grav răniţi. Pentru Ariel Sharon şi *memuneh*-ul său, Meir Dagan, spirala rămânea deschisă atâta timp cât nu era lichidat responsabilul suprem al Hamasului, şeicul Ahmed Yassim.

Yassin se născuse în 1938 într-un mic sat, Majdel, aproape de Ashkelon. Bătrânul musulman de şaizeci şi doi de ani era fondatorul şi ghidul spiritual al mişcării integriste islamice Hamas. Bolnav de ani de zile, paralitic din copilărie, era cea mai emblematică figură a rezistenţei palestiniene. Trupul lui inert constrasta cu privirea expresivă şi cu vocea sa pătrunzătoare.

Mic de statură, cu barbă cenuşie şi cu capul acoperit, asemeni militanţilor islamici, fondatorul Hamasului se deplasa în scaun cu rotile de la doisprezece ani, când fu lovit în coloana vertebrală pe când juca fotbal în tabăra de refugiaţi în care trăia, în Fâşia Gaza. Pentru Sharon şi Dagan erau de ajuns declaraţiile lui Yassin prin care se opunea încetării atentatelor împotriva Israelului, atâta timp cât se menţinea ocupaţia teritoriilor palestiniene şi armata israeliană continua „să ucidă copii, femei şi civili nevinovaţi”.

Tată a unsprezece copii, Yassin făcea parte din refugiaţii expulzaţi din teritoriul care a constituit noul Israel, în timpul primului război arabo-israelian, din 1948. În acest an, satul său, ca multe altele, fusese ras de pe faţa pământului de forţele israeliene, iar Yassin se refugiase în Fâşia Gaza, unde termină liceul. În ciuda paraliziei, călători la Cairo, unde petrecu un an la universitatea Al-Azhar, dar din lipsă de bani trebui să îşi întrerupă studiile. Acel an avea să fie decisiv pentru viitorul lui, deoarece în Cairo stabili contacte cu fundamentaliştii din mişcarea Fraţii Musulmani.

În deceniul şase, îşi fondă propria organizaţie şi începu să recruteze tineri ce doreau să intre în acţiune. În acel moment, Israelul îi lăsă şi chiar îi încurajă pe ascuns pe integriştii care îşi extindeau influenţa asupra Fâşiei Gaza, cu scopul de a slăbi mişcarea politică Al Fatah, condusă de preşedintele palestinian Yasser Arafat. La începutul anilor optzeci, în confuzia creată de revoluţia iraniană, şeicul Yassin înfiinţă o organizaţie integristă mai radicală, *Majd al Mujaidin* (Gloria Luptătorilor Islamului), dar în 1984 fu arestat de operativi de la *Shin Bet* pentru acte de terorism împotriva Israelului şi Forţelor sale de Apărare, şi pentru deţinere de arme şi explozivi. Rămase doar un an la închisoare, fiind eliberat datorită unui schimb de deţinuţi.

Imediat după ce ieşi din închisoare, Ahmed Yassin înfiinţa la 14 decembrie 1987 organizaţia Mişcarea de Rezistenţă Islamică, care va fi tragic cunoscută cu numele de Hamas.

Arestat din nou în mai 1989 de către *Shin Bet,* fu condamnat pe viaţă în octombrie 1991. Şeicul Yassin rămase impasibil la auzul verdictului. „Poporul evreu a băut din cupa suferinţei şi a trăit împrăştiat prin lume. Azi, acelaşi popor vrea să îi oblige pe palestinieni să bea din cupa aceasta. Istoria nu vă va ierta, iar Dumnezeu ne va judeca pe toţi”, le spuse judecătorilor.

Yassin avea să fie eliberat în primele zile ale lui octombrie 1997, la ordinului prim ministrului Benjamin Netanyahu şi al *memuneh*-ului Danny Yatom, şi trimis în Iordania, datorită intervenţiei regelui Hussein al Iordaniei. Monarhul, indignat de încercarea *Kidonului* de a-l asasina la Amman pe şeful biroului politic al Hamasului, Jalid Meshal, obţinu eliberarea lui Yassin în schimbul eliberării celor doi *kidoni* israelieni reţinuţi într-o închisoare iordaniană. După o şedere scurtă la un spital din Amman, Yassin se întoarse în Gaza. De atunci, avu relaţii dificile cu Autoritatea Naţională Palestiniană şi cu preşedintele Yasser Arafat.

În septembrie 2003, şeicul Yassin şi mai mulţi lideri ai Hamasului scăpară fără a fi răniţi dintr-un atac efectuat de armata israeliană împotriva unor locuinţe din Gaza unde se reuneau reprezentanţii de vârf ai mişcării integriste. Prim ministrul Ariel Sharon ordonase atacul; Meir Dagan şi agenţii Mossad-ului strânseseră informaţiile necesare, iar generalul maior Aharon Ze'evi-Farkash, şeful spionajului militar, condusese atacul. După eşecul operaţiunii, şeicul Ahmed Yassin spuse ziariştilor, în casa sa din oraşul Gaza: ”Îmi aştept martiriul. Ei vor să mă omoare şi le spun că noi nu ne temem de moarte, pentru că atunci când murim, murim martiri”. Mai devreme sau mai târziu, israelienii aveau să transforme în profeţie acele cuvinte.

Sharon dăduse de ceva timp undă verde operaţiunii „Răzbunarea”, ce consta în lichidarea de către Mossad şi braţul său executant, *Kidonul,* a şeicului Ahmed Yassin. Dagan şi Ze'evi-Farkash ştiau că pentru a o efectua trebuiau să realizeze o operaţiune *Zahav Tahor* (Aur Pur). Astfel se numeau operaţiunile mixte ale Mossad-ului cu orice altă agenţie de informaţii israeliană, unitate a armatei sau cu poliţia.

O echipă a *Kidonului* şi două de la *Aman* aveau să ducă acţiunea la bun sfârşit. La 19 martie 2004, un operativ de la serviciul de informaţii militar reuşi să îl fotografieze pe Yassin în timp ce se ducea să se roage la moscheea din Gaza. Imaginile fură trimise la cartierul general al *Kidonului,* în deşertul Bersheva.

Prin mărirea imaginilor descoperiră că scaunul cu rotile folosit de liderul Hamasului era un produs al mărcii Otto Bruck. Şeful comandoului reuşi să obţină o descriere tehnică a scaunului, de la producător. La câteva ore, *kidonii* şi agenţii *Aman* analizau una câte una piesele tehnice.

Scaunul Otto Bruck al lui Yassin era foarte uşor, pliant, cu un şasiu foarte compact şi adaptabil la nevoile şeicului; spre exemplu, prin spătar, centrul de gravitaţie al scaunului putea fi reglat individual, în funcţie şi de grosimea pernei. În plus, scaunul, avea şase pobilităţi de reglare pentru diferite poziţii ale centrului de gravitate. Acesta era o problemă pentru atac, dacă Ahmed Yassin urca o pantă. Chiar dacă scaunul era împins de una din gărzile de corp, era clar că nivelul de tragere era diferit. Planul era ca şi terminat, şi îl transmiseră lui Meir Dagan.

În aceeaşi noapte, în biroul său, primul ministru Ariel Sharon ascultă planul redat de *memuneh.* Durul lider israelian consimţi dând din cap şi nu rosti decât „Înainte”.

Duminică 21 martie, efectivele *Kidonului* se desfăşuraseră deja în Fâşia Gaza, cu transmiţătoare cu frecvenţă înaltă. Ştiau că Yassin, împreuncă cu fiul şi confidentul său Abdul Aziz Yassin, cu două gărzi de corp şi cu şefii militari ai Hamasului, Khalil Abu Jiab şi Ayub Atallah, mergeau în fiecare după amiază să vadă diferite familii pentru ca apoi să se ducă la rugăciune la moschee. Dându-se drept muncitori la lucrările publice ale Autorităţii Naţionale Palestiniene, agenţii militari ai *Amanului* măsurau străzile pe care trebuia să treacă Yassin, la întoarcerea de la rugăciune.

Noaptea, unui informator al *Shin Bet* i se ordonase să scoată un mic capac de plastic de sub şasiul de aluminiu al scaunului cu rotile al şeicului Ahmed Yassin şi să instaleze în interior un sistem care emitea un semnal. Odată introdus dispozitivul în interiorul scaunului, trebuia să pună capacul de plastic la loc.

Luni, 22 martie 2004, la răsăritul soarelui, Fâşia Gaza era agitată încă după succesul atacului ce avusese loc cu doar opt zile înainte, la 14 martie, atunci când doi sinucigaşi ai Hamasului şi ai *Brigăzilor Martirilor lui Al Aqsa* îşi dădură foc în portul israelian Ashdod, ucigând zece persoane şi rănind încă şaisprezece. Yassin rostise un discurs lung, lăudând acţiunea celor doi terorişti.

După ce primi mai mulţi membri ai Hamasului şi după ce scrise scrisori către „ambasadorii” săi din Teheran, Damasc, Tripoli şi Jartum, ieşi din casă îndreptându-se către o moschee din apropiere. Trei bărbaţi îl înconjurau pe Ahmed Yassin, pe fiul său Abdul Aziz Yassin şi pe cei doi oameni de încredere ai săi, Khalil Abu Jiab şi Ayoub Atallah. O ploaie fină cădea peste *kufi* său alb de pe cap, în timp ce mâna lui osoasă se întindea către palestinienii ce veneau spre el, să i-o sărute.

La câţiva kilometri de acel loc, se stabileau două posturi de comandă, unul condus de Meir Dagan şi de general maior Ze’evi-Farkash de la *Aman,* iar al doilea de şeful Forţelor Aeriene Israeliene. Între rimp, un elicopter de luptă Apache, cu numele de cod *Peten* (Vipera) se menţinea pe poziţia stabilă în aer, aşteptând ordine. Înarmat cu rachete AGM-114 Hellfire aer-sol, pilotul stătea în poziţie de alertă.

Hellfire este o rachetă aer-sol cu rază mică şi ghid laser. Piloţilor israelieni le plăcea să explice că numele rachetei era un acronim de la „Rachetă Heliportată, Laser, Trage şi Uită” (*Heliborne, Laser, Fire and Forget*). Creată în ani şaptezeci, iniţial fusese gândită ca o armă antiblindaj şi atac, dar israelienii îi dăduseră altă întrebuinţare. Prin modificările dezvoltate de Forţele Aeriene ale Israelului, Hellfire putea combate ţinte staţionare sau în mişcare.

Pe la şase după amiaza, după terminarea rugăciunii, şeicul Yassin şi însoţitorii săi se îndreptară către un bulevard larg ce traversa Fâşia de la un capăt la celălalt, mergând înspre casa liderului Hamasului. În acel moment, pilotul de pe Apache primi prin cască ordinul : „Undă verde”. „Vipera Unu, înţeles”, răspunse pilotul în timp ce făcea o manevră spre sud, ieşind din poziţia stabilă şi punând aparatul în poziţia de luptă.

Mâna ridică întrerupătorul de semnalizare a ţintei şi îl acţionă. Sistemul de selectare a ţintei AN/AAQ-11 avea un sistem de senzori pe timp de noapte instalaţi în botul aparatului. Vipera Unu se situă deasupra unei zone de case joase, în inima Fâşiei Gaza, şi acţionă comanda de tir. Corpul cilindric cu aripioare de stabilizare în formă de cruce se desprinse de pe suport. Racheta modulară, cu dispozitiv de căutare, proiectil, sistem de ghidare, propulsie şi control, începu să îşi caute prada deasupra oraşului Gaza, ce începea să se umple de luminile becurilor.

Dispozitivul de căutare laser semiactiv sau de radar activ milimetric fusese modificat de israelieni, la fel ca şi proiectilul, căruia îi adăugaseră exploziv de impact şi fragmentare. Era clar că şeicul Ahmed Yassin mai avea de trăit câteva secunde, în timp ce Hellfire căuta semnalul emis de un mic dispozitiv ascuns într-un scaun cu rotile.

Tânărul fiu al lui Yassin împingea scaunul tatălui său, încercând să îl scoată dintr-o groapă în care intrase. Nu reuşi să spună decât o înjurătură atunci când Hellfire se lovea chiar de scaunul şeicului Ahmed Yassin. Cei patru palestinieni dispărură de pe faţa pământului ca urmare a exploziei. Fondatorul şi liderul spiritual al Mişcării de Rezistenţă Islamică era doar o bucată de carne inertă, pe acoperişul unei case din apropiere.

La Ierusalim, în plină noapte, sună un telefon. Meir Dagan, *memuneh*-ul Mossadului, îl informa pe premierul Ariel Sharon că operaţiunea „Răzbunarea” se terminase cu succes şi că un inamic al Israelului tocmai fusese „executat”. Israel nu a acceptat niciodată niciun fel de responsabilitate în asasinarea lui Yassin, Ayyash sau altcuiva. Pentru ei, *Kidonul* nu era decât o legendă, o fantasmă periculoasă ce apărea şi dispărea după moartea vreunui inamic declarat al statului evreu.

Jalid Meshal, după ce îşi reveni din încercarea Kidonului de a-l asasina, avea să fie expulzat definitiv din Iordania, în noiembrie 1999. Meshal conduse delegaţia Hamasului la discuţiile cu Al Fatah de la Cairo, în noiembrie 2002, de stabilire a unei strategii comune vizavi de Israel, şi care trebuia să înceapă prin încetarea operaţiunilor Hamas şi ale *Brigăzilor Izzedine al-Qassam* împotriva israelienilor. Meshal face în continuare parte din liderii de vârf ai Hamasului, şi locuieşte în prezent alături de familia sa, la Damasc. Toate cele relatate despre încercarea de asasinare a lui Jalid Meshal la Amman au fost extrase din *Report of the Commission Concerning the Events in Jordan September 1997,* din 17 februarie 1998. Comisia de Investigare audie în patruzeci şi şapte de sesiuni 35 de martori. Multe din mărturii se regăsesc în relatare.

Benjamin Netanyahu îndură mustrările regelui Hussein al Iordaniei, lucru care lovi greu nu numai în onoarea, ci şi în orgoliul lui. Ulterior, Comisia de Investigare formată în februarie 1998 a stabilit că Netanyahu fusese responsabilul numărul unu al acelui dezastru, şi că, din orgoliu, ar fi putut să pună în pericol relaţiile cu Iordania.

Abdel Aziz Rantissi, de cincizeci şi şase de ani, îi urmă şeicului Ahmed Yassin la conducerea Hamasului. La 17 aprilie 2004, la doar douăzeci şi opt de zile de la „execuţia” lui Yassin, o rachetă Hellfire lansată dintr-un elicopter Apache al Forţelor Aeriene Israeliene lovi maşina acestuia, omorându-l pe loc, împreună cu gărzile de corp

Mulţi au spus că văzuseră umbra *Kidonului....*

Anexă

DIRECTORII MOSSAD-ULUI[1]

1951 – 1952
REUVEN SHILOAH

Primul director al Mossad-lui şi, fără îndoială, părintele organizaţiei moderne a serviciilor israeliene de informaţii. S-a născut la Ierusalim, numele lui fiind Reuven Zaslanski şi provenind dintr-o familie de evrei ortodocşi. Chiar dacă era un bărbat mic de statură şi cu ochelari cu lentile groase, privirea îi era pătrunzătoare şi distrugătoare. În al doilea Război Mondial, Shiloah, fondator al *Shai,* serviciul de informaţii al *Haganah,* a operat în spatele liniilor germane din Europa ocupată, în misiuni cu englezii. A lucrat şi pentru Biroul de Servicii Strategice (OSS) la Washington, Cairo şi Istanbul. Shiloah a construit o mare prietenie cu James Jesus Angleton, care după ani de zile avea să fie şeful contrainformaţiilor CIA. În 1949, Shiloah a fost numit preşedinte al Comitetului de Coordonare a Serviciilor de Informaţii din Israel. Reuven Shiloah a avut această funcţie până în 1953. Problemele dintre serviciile de informaţii militare (*Aman*) şi cele civile(Mossad şi *Shin Bet*), au făcut ca David Ben Gurion să îl însărcineze pe Reuven Shiloah cu reorganizarea tuturor serviciilor de informaţii. La 1 aprilie 1951, Mossad-ul a fost formal stabilit, iar controlul său depinde direct de biroul primului ministru. Deşi Shiloah a fost la conducerea Mossad-ului pentru o perioadă scurtă de timp, a reuşit să stabilească structura care este şi astăzi păstrată. Permanentele certuri interne dintre şefii serviciilor de informaţii ale Israelului, precum şi rănile grave suferite într-un accident de automobil, la mijlocul anului 1952, au dus la demisia lui Reuven Shiloah din funcţia de şef al Mossad-ului, în 1952. La un an după aceea, ocupa funcţia de ambasador al Israelului la Washington. Reuven Shiloah, unul din marile genii şi marii maeştri ai spionajului a decedat în 1959, la cincizeci de ani. Cea mai bună biografie a lui Shiloah este cea scrisă de Haggai Eshed: *Reuven Shiloah, the Man Behind the Mossad. Secret Diplomacy in the Creation of Israel* (Frank Cass, Londra, 1997).

---

[1] Până în 1996, era interzis prin lege să se facă public numele directorului Mossad-ului. Până în acest an, directorul era cunoscut după litera „S”. Directorul Mossad-ului mai este cunoscut şi cu numele de *memuneh.*

1952 – 1963
ISSER HAREL

Al doilea director al Mossad-ului, Isser Halperin (Harel), născut în 1912, ajunse în Palestina în 1930, ca imigrant rus, şi se instală într-un kibbutz. După câţiva ani de zile, pune bazele unei afaceri cu portocale. Fără îndoială, va rămâne în amintirea celor din lumea spionajului drept cel mai bun şi mai eficient *memuneh* al Mossad-ului. În deceniul al patrulea, Harel intră în *Haganah* şi în forţele auxiliare britanice pentru a lupta împotriva naziştilor. A condus departamentul de informaţii al *Haganah* în 1942. Harel şi oamenii lui au scufundat nava Irgun, „Altalena”, la ordinul lui David Ben Gurion. Harel urcă repede în rândurile elitei israeliene, devenind primul şef al *Shin Bet,* serviciul de siguranţă internă din Israel. Director al Mossad-ului din 1952, a condus ambele servicii de informaţii, *Shin Bet* şi Mossad. Harel a construit în timpul conducerii sale o vastă cooperare cu CIA. Mossad-ul colaborează cu CIA în culegerea de informaţii despre Uniunea Sovietică şi KGB. Isser Harel a creat aşa numita reţea Trident, prin care Israel, Iran şi Turcia culegeau informaţii despre guvernul egiptean. Harel era cunoscut pentru dorinţa lui de a apăra Israelul şi de a proteja democraţia în cadrul statului. În timpul mandatului său ca şef al Mossad-ului a condus mai multe operaţiuni celebre. Una din ele a fost capturarea lui Adolf Eichmann în 1960, unul din arhitecţii nazişti ai „Soluţiei Finale” la chestiunea evreiască. În 1962, Harel descoperi că germanii îi consiliau pe egipteni în domeniul tehnologiei rachetelor. După unii experţi, tehnologia era mult inferioară celei din Israel, şi ca atare nu putea constitui o ameninţare pentru siguranţa sa; totuşi, Harel a hotărât să intimideze Germania. Lucru care îl umplu de furie pe Ben Gurion. Ca rezultat al divergenţelor ireconciliabile cu premierul, Harel demisionă din Mossad în martie 1963. După mulţi ani de carieră în lumea spionajului şi a informaţiilor, Harel se dedică scrisului. Cea mai bună carte a sa este *Casa de pe Garibaldi Street* (1975) în care relatează despre capturarea lui Adolf Eichmann. Isser Harel a murit în Israel, la 19 februarie 2003, la nouăzeci şi unu de ani. Cea mai bună biografie a lui Harel este cea scrisă de Michael Bar-Zohar, *Spies in the Promise Land. Isser Harel and Israeli Secret Service* (Houghton Mifflin Company, Boston, 1972).

1963 – 1968
MEIR AMIT

Al treilea director al Mossad-ului. S-a născut în 1921, şi a fost şef al serviciului de informaţii militar (*Aman*) în perioada

1962 – 1963, şi *memuneh* al Mossad-ului între 1963 – 1968. Meir Slutzki s-a născut într-un kibbutz din Palestina. Intră în *Haganah,* organizaţia clandestină evreiască şi a fost numit comandant al unui batalion după care al unei unităţi de elită, Brigada Golani, în timpul Războiului de Independenţă (1948). Amit a servit în armata israeliană, la infanterie şi la o unitate de blindate. În timpul campaniei din Suez (1956), Meir Amit a fost secundul la comandă a lui Moshe Dayan. În 1961, a primit diploma în economie la Universitatea Columbia (New York). Când preluă funcţia de director al *Aman,* în 1962, cei trei predecesori ai săi fuseseră concediaţi. În timpul mandatului său la *Aman,* rivalitatea cu Mossad-ului lui Isser Harel spori. La 26 martie 1963, primul ministru David Ben Gurion l-a numit *memuneh* al Mossad-ului. Secundul său la comanda *Aman,* maiorul Aharon Yariv, l-a înlocuit la conducerea serviciului secret militar. Amit a ajuns în Mossad cu aura de fost şef al serviciului militar, cel care a strâns toate informaţiile necesare pentru ca Israelul să câştige Războiul de Şase Zile. În timpul mandatului său, Meir Amit a avut o relaţie strânsă cu preşedintele Statelor Unite, Lyndon B. Jonson, şi cu directorul CIA, Richard Helms. După retragerea sa din Mossad, în 1968, Amit a fost numit preşedinte al Koor Industries, cel mai important grup industrial din Israel. După nouă ani la Koor, Meir Amit a intrat în politică şi a fost ales în *Knesset* (Parlament), iar la scurt timp a devenit Ministru al Transporturilor şi Comunicaţiilor. În 1982, reveni la afaceri şi iniţie Proiectul Amos, primul satelit de comunicaţii al Israelului. În 2005, Amit îşi publică autobiografia intitulată: *A Life in Israel's Intelligence Service: an Autobiography* (Valentine Mitchell, Londra, 2005).

1968 – 1974
ZVI ZAMIR

Al patrulea director al Mossad-ului. Născut în 1925, în Polonia, Zamir ajunse în Palestina copil fiind. Intră în nou înfiinţata armaiă israeliană, odată cu crearea statului Israel, în 1948, după aprobarea Planului de Partiţie pentru Palestina. În armata israeliană ajunse la gradul de general maior, pânâ ce în 1968 a fost numit al patrulea director general sau *memuneh* al

Mossad-ului, de către prim ministrul din acea perioadă, laburistul Levi Eshkol. Zvi Zamir l-a înlocuit pe Meir Amit. Zamir nu avea experienţă în munca de informaţii, dar observatorii militari şi civili spuneau că exact acesta era motivul numirii sale de către Levi Eshkol. Când Septembrie Negru i-a asasinat pe cei unsprezece sportivi israelieni la Jocurile Olimpice de la München în 1972, Zmir luase avionul spre Germania, pentru a încerca să supervizeze negocierile cu teroriştii. Autorităţile germane nu i-au permis acest lucru, iar teroriştii i-au ucis pe sportivi, doi în Oraşul Olimpic, şi opt pe aeroportul Fürstenfeldbruck, la aproximativ optzeci de kilometri la vest de München. Noul prim ministru al Israelului, Golda Meir, îi ordonă lui Zamir implicarea unei echipe a *Kidonului*, unitatea de lichidatori ai *Metsadei*, unitatea de operaţiuni speciale a Mossad-ului, pentru a-i elimina pe toţi cei ce erau responsabili de moartea sportivilor. Zvi Zamir l-a ales pe Mike Harari pentru efectuarea acestei misiuni. Operaţiunea „Mânia lui Dumnezeu” trebuia să îi execute pe toţi membrii lui Septembrie Negru ce aveau legătură directă sau indirectă cu măcelul de la München. Zvi Zamir a reuşit să se salveze de umilinţă după ancheta cu privire la eşecurile organelor de informaţii israeliene, ce au avut loc în timpul războiului de Yom Kippur (1973). În acel an, mai multe ţări arabe au atacat prin surprindere Israelul, fără niciun fel de avertisment. O contraofensivă rapidă a permis victoria Israelului în acest nou război arabo-israelian. Zamir se retrage din funcţia de *memuneh* al Mossad-ului în1974, fiind înlocuit de Isaac Hofi.

1974 – 1982

ISAAC „HAKA” HOFI

Al cincilea director al Mossad-ului. După dezastrul războiului de Yom Kippur, care a provocat moartea a 2500 de persoane în rândul israelienilor, Comisia Agranat făcu publice uriaşele greşeli comise de serviciile de informaţii din ţară, care nu au descoperit că mai multe ţări arabe pregăteau un atac surpriză împotriva Israelului. Patru capete celebre aveau să cadă în acel an 1974, cel al primului ministru Golda Meir, care a fost înlocuită de Yitzhak Rabin; cel al lui Eli Zeira, şeful spionajului militar, care a fost înlocuit de Shlomo Gazit; cel al lui Yosef Harmelin, director al *Shin Bet*¸care a fost înlocuit de

Abraham Ahituv, şi desigur, cel al lui Zvi Zamir, *memuneh* al Mossad-ului, care a fost înlocuit de Isaac Hofi. Al cincilea *memuneh,* cunoscut de toţi drept Haka Hofi, era un faimos militar de carieră, fost şef al Comando Nord. Hofi urcă pe eşichierul politic din Israel datorită sprijinului venit din partea naşului său, faimosul militar Moshe Dayan, ministru al Apărării pe vremea când noul *memuneh* era responsabil militar în zona de nord a ţării. După invadarea Libanului de către Israel în 1982, Hofi deveni tot mai implicat în tragedia pe care o trăia acea ţară. Presa afirmă, la câţiva ani după aceea: “Libanul se transformă într-un rancho al domnului Sharon (Ministrul Apărării), iar Isaac Hofi şi oamenii lui din Mossad în căpetenia şi văcarii lui”. Comisia Kahan stabili că armata israeliană şi Mossad-ul permiseseră deliberat intrarea miliţiilor falangiste în taberele de palestinieni Sabra şi Shatila, provocând unul din cele mai cumplite măceluri din istoria Orientului Mijlociu. Zile întregi, falangiştii uciseră cu sânge rece bătrâni, femei şi copii lipsiţi de orice apărare. Când intrară miliţiile în tabere, acolo nu se mai afla niciun luptător palestinian, deoarece toţi luptau în zona de vest a capitalei libaneze. Scandalul izbucnit, alături de arestarea de către FBI a lui Jonathan Pollard, un evreu american care spiona pentru Israel Centrul de Alertă Antiteroristă (ATAC) din Serviciul de Investigaţie Navală, provocară căderea în dizgraţie a lui Isaac Hofi. În 1982, acesta părăseşte funcţia de *memuneh,* fiind înlocuit de subdirectorul său din acea vreme, Nahum Admoni. În 1987, la cinci ani după plecarea de la şefia Mossad-ului, Isaac Hofi făcea parte, alături de Moshe Laudau, fost preşedinte al Curţii Supreme din Israel, şi de Yakov Matz, înalt funcţionar al guvernului, din Comisia Laudau, însărcinată să ancheteze abuzurile comise de *Shin Bet* în Teritoriile Ocupate.

1982 -1990
NAHUM ADMONI

Al şaselea director al Mossad-ului. Născut la Ierusalim în 1929, a crescut în importantul oraş Rehavia Gymnasiun, unde îşi trimiteau copiii imigranţii polonezi din clasa medie. Admoni a servit în *Shai,* serviciile de informaţii ale Forţelor de Apărare Israeliene, în timpul războiului de independenţă din 1948, iar în

1949 a fost promovat la gradul de locotenent. Ulterior, se mută în Statele Unite pentru a studia relaţiile internaţionale la Universitatea Berkley din California. În 1954, se întoarce în Israel, unde intră ca profesor la Şcoala de Antrenament al Serviciilor de Informaţii. Aici cunoaşte un alt agent, care în viitor avea să fie una din stelele Mossad-ului, David Kimche. Primul său post în străinătate a fost la Addis Abeba, în anii în care Etiopia ocupa un loc deosebit pentru Mossad. Ulterior, este trimis la Paris, în anii ’70, ca parte a alianţei strategice a Israelului cu omologii din serviciile secrete franceze. Mai târziu, este trimis la Washington ca şef al staţiei Mossad-ului. Lucru care îi aduse porecla de „Ambasador al Mossad-ului la CIA”. Anii din capitala americană i-au adus o listă bună de contacte în sferele înalte, care ulterior aveau să îi deschidă uşile către Casa Albă, sub administraţiile Ronald Reagan şi George Bush. Criticii lui asigurau ca Nahum Admoni avea puţină experienţă în operaţiuni de spionaj, şi aveau dreptate. În realitate, Admoni era un birocrat şi un expert în „relaţii diplomatice” dintre serviciile de informaţii. În 1976, Isaac Hofi îl numi pe Nahum Admoni subdirector al Mossad-ului, funcţie pe care o ocupă până în 1982. În acel an, Hofi îşi dă demisia din funcţia de *memuneh,* fiind înlocuit de Admoni ca director. În cele din urmă, primul ministru Menachen Begin îl ratifică pe funcţie, Admoni devenind astfel cel de-al şaselea director al serviciului de spionaj israelian, de la înfiinţarea acestuia. Nahum Admoni a ocupat aceasta delicată funcţie cu doar câteva zile înainte de măcelul din taberele de refugiaţi palestinieni Sabra şi Shatila, din septembrie 1982. Noul *memuneh* a fost primul director al Mossad-ului care a ajuns la vârful spionajului israelian pornind chiar de la bază şi cumva fortuit, ca printr-un salt. Primul candidat la succesiunea lui Hofi era Yekutile Adam, dar acesta muri în Liban. Al doilea candidat, David Kimche, părăsi Mossad-ul după o gravă dispută cu Isaac Hofi, în 1980. Al treilea candidat era Shmuel Goren, unul din cei mai străluciţi adjuncţi ai lui Isaac Hofi, dar după un scandal intern în 1975 acesta părăsi serviciul de spionaj şi acceptă mulţumitoarea funcţie de Coordonator al Operaţiunilor Guvernului în Fâşia Gaza şi Cisiordania. Al patrulea candidat, Nahik Nevot, se ocupa de legăturile Mossad-ului cu miliţiile creştine libaneze, după plecarea lui Kimche. Al cincilea candidat era legendarul Rafael

Eitan, dar Begin, care îl admira enorm, preferă să îl păstreze pe funcţia de consilier al ministrului Apărării, Ariel Sharon. În fine, Nahum Admoni era al şaselea candidat, şi unicul care întrunea consensul tuturor părţilor. În timpul mandatului lui Admoni, Mossad-ul fu implicat în scandalurile Pollard, Irangate, Vanunu. Dar au existat şi momente de glorie, precum sfârşitul anului 1984, când, datorită ajutorului spionajului israelian, s-a reuşit evacuarea din Etiopia a mai mult de 7000 de *falashas*¸ unul din triburile pierdute din Israel. Nahum Admoni era cunoscut de presa israeliană drept „Mr. Gucci", datorită pasiunii sale pentru hainele acestui creator de modă. Ziarul *Yediot Aharonot* îi dăduse această poreclă, ca urmare a faptului că legea interzicea presei să publice numele *memuneh*-ului Mossad-ului. Până la plecarea sa din 1990, numele lui Nahum Admoni rămase secret.

1990 – 1996
SHABTAI SHAVIT

Al şaptelea director al Mossad-ului. Succesor al lui Nahum Admoni, Shavit a fost numit *memuneh* al Mossad-ului de către premierul Isaac Shamir. Shamir superviză personal asasinarea de către *Kidon* a liderului Jihadului Islamic, Fathi Shiqaqi, în Malta. Mandatul lui Admoni a fost la rândul său marcat de cazul Pollard, Irangate şi de cazul paşapoartelor false britanice găsite într-o cabină telefonică din Bonn. Prima dată, Shabtai Shavit se împiedică serios atunci când nu a descoperit concentrarea de trupe irakiene în apropiere de frontiera micului dar bogatului emirat al Kuweitului. Rolul jucat de Mossad în Războiul din Golf a provocat anchete ale Subcomitetului de Afaceri Externe al *Knesset.* Shabtai Shavit fu mustrat în public pentru că nu a prevăzut acţiunea irakiană şi pentru că nu a ştiut că Saddam Hussein prevăzuse un atac asupra Israelului cu rachete Scud. Din acel moment, începură să fie publicate diverse articole despre Mossad, lucru care nu se întâmplase niciodată în istoria spionajului israelian. Din 1992 până în 1996, Shabtai Shavit luptă din greu pentru a ţine Mossad-ul la distanţă de ziare. Nu voia de la *Katsas* mari succese, dar nici prostii care să îi facă de râs. Zvonurile politice împotriva *memuneh*-ului începură să circule, bazându-se pe felul strict în care supraveghea Mossad-ul. Destituirea sa de către primul ministru Netanyahu a fost provocată şi de faptul că organizaţiile de informaţii de-a lungul istoriei aliate, precum CIA sau MI6, s-au trezit cu liniile de comunicare cu spionajul israelian întrerupte. Ultimii doi ani ai lui Shabtai Shavit ca *memuneh* provocară un val de demoralizare şi apoi de abandon de către ofiţerii de informaţii vechi şi cu experienţă, care nu vedeau cu ochi buni faptul că Mossad-ul era condus de Shabtai Shavit. Colegii lui din comunitatea de informaţii israeliană îl calificau pe Shavit drept „portar de hotel ieftin, cu hainele călcate cu grijă şi care nu te privea niciodată în ochi atunci când îţi strângea mâna”. Shavit era unul din cei trei şefi din spionajul israelian ce se opuneau negocierii cu palestinienii în termeni de Pace în Teritorii. După asasinarea lui Yitzhak Rabin la Tel Aviv în noiembrie 1995, Shavit, în acea vreme *memuneh* al Mossad-ului, spuse că de mai multe ori avertizaseră *Shin Bet*, responsabil de securitatea primului ministru, că acesta din urmă putea fi victima unui atentat. *Shin Bet* nu băgă în seamă vorbele lui. În primăvara lui 1996, când împlinea deja şase ani la conducerea Mossad-ului, Shabtai Shavit fu chemat în biroul primului ministru. Acolo, Benjamin Netanyahu, îl informă că tocmai fusese destituit, îi mulţumi pentru anii de serviciu, iar el îşi luă lucrurile din birou şi dispăru din istoria Mossad-ului. La câteva minute după ce Shavit părăsise clădirea Institutului, Danny Yatom, succesorul lui, intra pe uşa principală să-şi ia biroul în primire.

1996 – 1998
DANNY YATOM

Al optulea director al Mossad-ului. Născut în Israel, la 15 martie 1945. La prima vedere, generalul în retragere Danny Yatom pare un om de afaceri cu părul alb, dar dincolo de aparenţa aceasta, se află o foaie de serviciu demnă de un erou al Israelului. Licenţiat în matematică, fizică şi programare la Universitatea Hebrea din Ierusalim. Între 1963 şi 1996, Yatom servi la unitatea de elită *Sayeret Matkal;* şef al Comandei Centrale şi Secretar Militar al primului ministru. Yatom urcă pe scara politică din Israel datorită strânsei prietenii cu Benjamin Netanyahu, din momentul în care viitorul prim ministru a început să servească în armată, sub comanda lui. Yatom a fost numit *memuneh* al Mossad-ului în iunie 1996 de către primul ministru Benjamin Netanyahu, de la Partidul Likud. Consilier al primului ministru Yitzhak Rabin, a fost şi unul din militarii cu cele mai mari responsabilităţi în armata israeliană. Demisionează din funcţia de director al Mossad-ului în 1998, după scandalul provocat de prostia pe care o făcuse o unitate a *Kidonului* în capitala iordaniană, în încercarea de a-l ucide pe Jalid Meshal, un lider important al Hamasului, la 25 septembrie 1997, în aşa numita operaţiune „Canada”, şi după ce se descoperi că un important ofiţer al Mossad-ului, Yehuda Gil, furase bani de la spionajul israelian, spunând că folosea banii pentru a plăti un informator în Siria. Gil fura Mossad-ul de douăzeci de ani. După demisie, Yatom fu ales membru al *Knesset*, din partea Partidului Laburist. Fostul *memuneh* este şi preşedinte al *Institute for Strategic Studies* la Colegiul Netanya, şi consilier în domeniul afacerilor externe la Forţele de Apărare Israeliene. Yatom e căsătorit şi are cinci copii.

1998 – 2002
EFRAIM HALEVY

Al nouălea director al Mossad-ului. Subdirector al serviciului de spionaj israelian în timpul mandatului lui Danny Yatom, a fost ales ca succesor al său, după demisia sa din 1998. Noul *memuneh* a fost numit la 5 martie 1998. După preluarea oficială a funcţiei, Halevy îl numi pe Levine drept adjunct. Levine era expert în probleme militare, datorită faptului că servise cu destul de mult succes în armata israeliană, în cadrul Comandoului Nord şi în Liban. Efraim Halevy era ambasador al Israelului la Comunitatea Europeană, cu sediul la Bruxelles, atunci când avu loc eşecul din Elveţia. Din câte se pare, o echipă întreagă a Mossad-ului fusese arestată de poliţia elveţiană în timp ce efectua operaţiuni clandestine în ţara europeană. Prim ministrul din acea vreme, Benjamin Netanyahu, îi ceru personal lui Halevy să încerce să rezolve dezastrul. Timp de trei zile, ambasadorul Halevy fu obligat să îl implore pe Jacob Kellerberger, de la serviciul elveţian de siguranţă, dar şi pe Carla del Ponte, incisiva procuroare federală elveţiană.

Memuneh-ul Mossad-ului jucă un rol deosebit în negocierile de pace cu Iordania, care aveau să ducă la semnarea unui Tratat de Pace între Israel şi ţara arabă. Funcţiile lui Halevy în Mossad se extinseră, începând cu criza din Golful Persic din 1991, până la începutul crizei din Irak, în 2001. Primul eşec al Mossad-ului avându-l pe Halevy la conducere a avut loc atunci când acesta a hotărât să creeze o bază stabilă a spionajului israelian în Insula Cipru. Doi *katsas* au fost arestaţi de eficientul serviciu de contraspionaj cipriot. Preşedintele Israelului, Ezer Weizman, a trebuit să îşi sune personal omologul cipriot, cu care era şi prieten, Glafcos Clerides, pentru a interveni în eliberarea celor doi agenţi israelieni. *Memuneh*-ul primi atunci mustrări grave chiar de la preşedintele statului Israel. Efraim Halevy deveni un fel de „trimis secret” al primilor miniştri Yitzhak Rabin, Isaac Shamir, Benjamin Netanyahum, Ehud Barak şi Ariel Sharon. În 1999, la începerea ofensivei NATO împotriva Serbiei, Mossad-ul furniză o cantitate mare de informaţii celor nouăsprezece naţiuni care alcătuiau forţa militară. Acest fapt duse la o schimbare de atitudine din partea serviciilor secrete occidentale faţă de Mossad. Chiar şi azi, Mossad-ul păstrează această strânsă colaborare. În 2003, demisionează din funcţia de şef al Mossad-ului, din cauza divergenţelor cu primul ministru Ariel Sharon, fiind înlocuit de Meir Dagan. În aprilie 2005, Efraim Halevy primi prestigiosul premiu Haim Herzog pentru contribuţia în cadrul statului Israel. În prezent este director al Centrului de Studii Politice şi Strategice la Universitatea Hebrea din Ierusalim. Halevy şi-a scris autobiografia, intitulată: *Man in the Shadows. Inside the Middle East Crisis with a Man Who Led the Mossad,* care văzu lumina tiparului în 2006, la editura St. Martin’s.

2002
MEIR DAGAN

Al zecelea director al Mossad-ului. Născut în 1945, într-o Europă devastată de război şi Holocaust, Meir Huberman (Dagan) ajunse cu familia în Israel, în 1950. Meir Dagan era un confident apropiat al lui Ariel Sharon, timp de aproape trei decenii, şi un membru foarte activ în campania electorală prin care acesta deveni preşedinte. Cei doi bărbaţi împărtăşesc nu numai o lungă carieră militară, ci şi opinii de „linie dură” referitoare la relaţiile Israelului cu vecinii arabi. În anii ’70, sub comanda lui Sharon, Dagan conduse o unitate antiteroristă specială din Fâşia Gaza. Conduse de asemenea o unitate sub acoperire care a ucis mai mulţi militanţi palestinieni în Gaza. În 1982, în calitate de comandant în războiul din Liban, ajută la stabilirea şi antrenarea armatei libaneze sud, favorabilă Israelului. Meir Dagan a fost primul israelian care a intrat cu tancul în Beirut. Conform anumitor rapoarte, în anii ’80 Dagan a fost implicat în Liban în activităţi similare celor efectuate în Fâşia Gaza. Între 1987 şi 1993, ca ajutor special al şefului de personal al armatei în timpul primei Intifade, a fost implicat în organizarea unităţilor aflate sub acoperire care operau în Fâşia Gaza şi Cisiordania şi care „executau” responsabili ai rebeliunii palestiniene. În 1995, după ce se retrage din armată, Dagan intră în Mossad ca subdirector. În 1997, premierul de atunci, Benjamin Netanyahu, îl numeşte consilier în materie de contraterorism. Probabil că Dagan a fost în spatele încercării de asasinare a liderului Hamasului, Jalid Meshal, la 25 septembrie 1997, de către o unitate a *Kidonului.* Când Dagan preluă această funcţie, declară că voia să îşi extindă influenţa, pentru a duce o campanie mai „agresivă” împotriva Hamasului. Meir Dagan rămase pe funcţie şi în perioada primului ministru Ehud Barak, până ce îşi dădu demisia, ca urmare a opoziţiei sale faţă de acordurile de pace de la Oslo. În legătură cu politica de asasinate desfăşurată de Mossad, Dagan spuse: „Execuţia unui terorist nu este politică. Sunt uneltele unui stat pentru a preveni atacurile şi pentru a întări descurajarea”. În 2002, noul prim ministru Ariel Sharon îl numi pe Dagan, de cincizeci şi şapte de ani, al zecelea director al Mossad-ului, funcţie pe care a continuat să o ocupe şi la sosirea noului prim ministru, Ehud Olmert, în 2006.

BIBLIOGRAFIE

Aarons, Mark; Loftus, John. *Ratlines: The Vatican's Nazi Connection*. Arrow, New York, 1991.

Abadie, Frédéric. Valéry Giscard d'Estaing. *Biographie*. Editions Ballard, Paris, 1997.

Adam, James. *Bull's Eye: the Assassination and Life of Supergun Inventor Gerald Bull*. Time Books, New York, 1992.

Alvarez, David. *Spies in the Vatican. Espionage and Intrigue from Napoleon to the Holocaust*. University Press of Kansas, Kansas, 2002.

Amit, Meir. *A Life in Israel's Intelligence Service: an Autobiography*. Valentine Mitchell, Londra, 2005.

Andrew, Christopher. *For the President's Eyes Only*. HarperCollins Publisher, New York, 1996.

Annas, George J. *The Nazi Doctors and the Nuremberg Code: Human Rights in Human Experimentation*. Oxford University Press, New York, 1995.

Arendt, Hannah. *Eichmann in Jerusalem. A Report on the Banality of Evil*. Penguin Books, New York, 1992.

Aron, Leon. *Yeltsin: a Revolutionary Life*. St. Martins Press, New York, 2000.

Arquilla, John. *From Troy to Entebbe*. University Press of America, Lanham, Maryland, 1996.

Bainerman, Joel. *Inside the Covert Operations of the CIA and Israel's Mossad. Undercover with the Spymasters of America and Israel*. S.P.I. Books, New York, 1994.

Bar-Zohar, Michael. *Spies in the Promise Land. Isser Harel and the Israeli Secret Service*. Houghton Mifflin Company, Boston, 1972.

Bar-Zohar, Michael; Haber, Eitan. *The Quest for the Red Prince. Israel's Relentless Manhunt for the One of the World's Deadliest Terrorists*. The Lyons Press, Guilford, Connecticut, 1983.

Bauer, Eddy. *Espias, Enciclopedia del Espionaje*. 8 vol. Idées & Editions, Paris, 1971.

Begin, Menachem. *The Revolt, Story of the Irgun*. Steimatzky, Tel Aviv, 1990.

Ben Gurion, David. *Memoirs: David Ben Gurion*. World Publishing Company, New York, 1970.

Bengio, Ofra. *Iraq's Road to War*. MacMillan, Londra, 1993.

Betser, Moshe; Morris, Benny. *Israel's Secret Wars*. Grove Weidenfeld, New York, 1991.

Bloch, Jonathan; Tood, Paul. *Global Intelligence: the World's Secret Services Today*. Zed Books, New York, 2003.

Blum, Howard. *Wanted. The Search for Nazis in America*. The New York Times books, New York, 1977.

Bokun, Branko. *Spy in Vatican 1941- 1945*. Tom Stacey Ltd., New York, 1997.

Bostom, Andrew G. *The Legacy of Jihad: Islamic Holy War and the Fate of Non-Muslims*. Prometheus Books, New York, 2005.

Breitman, Richard. *U.S. Intelligence and the Nazis. National Archives Trust Fund Board*, Washington DC, 2004.

Brzezinski, Zbigniew. *Power and Principle: Memoirs of the National Security Adviser, 1977- 1981*. Farrar, Straus & Giroux, Londra, 1983.

Burge, Glenn; Colleen, Ryan. *Corporate Cannibals*. Mandarin Paperbacks, Londra, 1993.

Burman, Edward. *Assassins: Holy Killers of Islam*. HarperCollins Publishers, New York, 1987.

Butler, Richard. *Saddam Defiant, the Threat of the Weapons of Mass Destruction and the Crisis of Global Security*. Phoenix, Londra, 2001.

Claire, Rodger W. *Raid on the Sun. Inside Israel's Secret Campaign that Denied Saddam the Bomb*. Broadway Books, New York, 2004.

Coleridge, Nicholas. *Paper Tigers*. Mandarin Paperbacks, Londra, 1994.

Commander X. *Red Mercury : Deadly New Terrorist Super Weapon*. Inner Light Publications, New Brunswick, New Jersey, 2002.

Dallas, Roland. *King Hussein: A Life on the Edge*. Fromm International Publishing, New York, 1999.

Davies, Nicholas. *Death of a Tycoon: An Insider's Account of the Rise and Fall of Robert Maxwell.* St. Martins Press, New York, 1993.

Deacon, Richard. *The Israeli Secret Service*. Warner Books, Londra, 1977.

Eban, Abba. *My Country. The Story of modern Israel*. Steimatzy's Agency, Tel Aviv, 1972.

Abba Eban: an Autobiography. Random House, New York, 1977.

Eisenberg, Dennis; Dan, Uri. *Mossad, les services secrets israéliens*. Editions Internationales Alain Stanke, Paris, 1977.

Eisenberg, Dennis ; Dan, Uri ; Landau, Eli. *The Mossad inside Stories : Israel's secret intelligence service*. Paddington Press, Londra, 1978.

Eitan, Raful. *A Soldier's Story: the Life and Times of an Israeli War Hero*, S.P.I. Books, New York, 1992.

Eshed, Haggai. *Reuven Shiloah, the Man Behind the Mossad*. Frank Cass, Londra, 1997.

Fabi, Mark. *Red Mercury*. Bantam Books, New York, 2004.

Frattini, Eric. *Irak, el Estado Incierto*. Espasa Calpe, Madrid, 2003.

La Santa Alianza. Historia del Espionaje Vaticano. De Pio V a Benedicto XVI. Espasa Calpe, Madrid, 2004.

CIA, Historia de la Compañía. EDAF, Madrid, 2005.

KGB, Historia del Centro. EDAF, Madrid, 2005.

Friedman, Thomas L. *From Beirut to Jerusalem*. Doubleday, New York, 1989.

Friedman, Tuviah. *Mengele*. Centro de Documentación para la Investigación de Crímenes de Guerra Nazís, Haifa, 1994.

Gilling, Tom; McKnight, John. *Trial and Error. Mordechai Vanunu and Israel's Nuclear Bomb.* HarperCollins Publishers, Londra, 1991.

Goñi, Uki. *The Real Odessa: Smuggling the Nazis to Peron's Argentina*. Granta Books, Londra, 2002.

Gorbaciov, Mihail. *Memoirs*. Doubleday Publishers, New York, 1996.

Graham-Brown, Sarah. *Sanctioning Saddam: the Politics of Intervention in Iraq*. I.B.Tauris, Londra, 1999.

Greenslade, Roy. *Maxwell. The Rise and Fall of Robert Maxwell and his Empire*. Carol Publishing Corporation, New York, 1992.

Habe, Hans. *In King David's Footsteps*. W.H.Allen, Londra, 1973.

Haber, Eitan. *Menahem Begin: the Legend and the Man*. Delacorte Press, Londra, 1978.

Hamza, Khidhir. *Saddam's Bombmaker, the Daring Escape of the Man Who Built Iraq's Secret Weapon*. Simon & Schuster, New York, 2000.

Harel, Isser. *The House of Garibaldi Street*. Frank Cass Publishers, New York, 1997.

Harran, Marilyn; Kuntz, Dieter. *The Holocaust Chronicle*. Publications International Ltd., New York, 2002.

Hattis, Susan. *Political Dictionary of the State of Israel*. MacMillan Publishing Company, New York, 1987.

Hausner, Gideon. *Justice in Jerusalem. The Eichmann Trial*. Herzl Press, New York, 1977.

Hersh, Seymour M. *The Samson Option: Israel's Nuclear Arsenal and American Foreign Policy*, Random House, New York, 1991.

Hounam, Peter. *The Woman from Mossad. The Story of Mordechai Vanunu & the Israeli Nuclear Program.* North Atlantic Books, Berkeley, California, 1999.

Hroub, Khaled. *Hamas: Political Thought and Practice.* Institute for Palestine Studies, Ierusalim, 2000.

Kapeliouk, Amnon. *Arafat*. Librairie Arthème Fayard, Paris, 2004.

Katz, Samuel M. *Follow Me ! A History of Israel's Military Elite*. Arms & Armour Press, Londra, 1989.

The Hunt of the Engineer: How Israeli Agents Tracked the Hamas Master Bomber. Fromm International, New York, 1999.

Katz, Samuel M.; Rosenberg, Robert. *Israeli Elite Units since 1948*. Osprey Military, Botley, Oxford, 1988.

Kuenzle, Anton; Shimron, Gad. *The Execution of the Hangman of Riga. The Only Execution of a Nazi War Criminal by the Mossad*. Valentine Mitchell, Londra, 2004.

Kuntz, Dieter. *The Holocaust Chronicle*. Publications International Ltd., New York, 2002.

Kupferberg, Herbert. *The rescue, the legend, the lesson: Entebbe*. Parade Publications, New York, 1981.

Kurzman, Dan. *Soldier of Peace: the Life of Yitzhac Rabin: 1922 - 1995.* HarperCollins Publishers, New York, 1998.

Levy, Alan. *Nazi Hunter. The Wiesenthal File*. Barnes & Noble Books, New York, 2002.

Levy, Paule-Henriette. *Ehud Barak: le faucon de la paix*. Plon, Paris, 1999.

Livingstone, Neil ; Halevy, David. *Inside the PLO*. William Morrow & Company, New York, 1990.

Lloyd, Mark. *The Guinness Book of Espionage*. Da Capo Press, New York, 1994.

Lowther, William. *Arms and the Man: dr. Gerald Bull, Iraq and the Supergun*, Pan Books, Londra, 1992.

Malkin, Peter Z.; Stein, Harry. *Eichmann in my hands.* Warner Books, New York, 1990.

Marsh, Carole. *Golda Meir: Israel's First Woman Premier*. Gallodape International Publisher, New York, 1998.

Marshall, Barbara. *Willy Brandt: a Political Biography*. Palgrave MacMillan, New York, 1997.

Mayor, Adrienne. *Greek Fire, Poison arrows & Scorpion Bombs. Biological and Chemical Warfare in the Ancient World*. Overlook Duckworth, Londra, 2003.

Ministerul Justiţiei. *Transcrieri ale Procesului lui Adolf Eichmann*. Documente ale Statului Israel, Ierusalim, 1994.

Morris, Benny. *Righteous Victims: a History of the Zionist-Arab Conflict, 1881- 2001*. Vintage, New York, 2001.

Mishal, Saul; Sela, Avraham*. The Palestinian Hamas*. Columbia University Press, New York, 2000.

Naftali, Timothy. *Blind Spot: The Secret History of American Counterterrorism*. Basic Books, New York, 2005.

Napoleoni, Loretta. *Terror Incorporated: Tracing the Dollars Behind the Terror Networks*. Seven Stories Press, New York, 2005.

Netanyahu, Iddo. *Entebbe: A Defining Moment in the War of Terrorism. The Jonathan Netanyahu Networks.* Balfour Books, Londra, 2003.

Netanyahu, Iddo; Hazony, Yoram. *Yoni's Last Battle: the Rescue at Entebbe, 1976*. Gefen Publishing House Limited, New York, 2001.

Nouel, Elise. *Carré d'as…aux femmes!: Lady Hester Stanhope, Aurélie Picard, Isabelle Eberhardt, Marga d'Andurain*. G. Le Prat, Paris, 1977.

Ostrovsky, Victor ; Hoy, Claire. *By Way of Deception*. Stoddart Publishing. Toronto, 1991.

Ostrovsky, Victor. *The Other Side of Deception*. HarperCollins Publishers, New York, 1994.

Payne, Ronald. *Mossad, Israel's Most Secret Service.* Bantam Press, Londra, 1990.

Pearlman, Moshe. *The Capture of Adolf Eichmann*. Weidenfeld & Nicolosn, Londra, 1961.

Peck, Ira. *Raid and Entebbe*. Scholastic Publishers, Londra, 1977.

Peretz, Don. *Intifada: the Palestinian Uprising*. Westview Press, New York, 1990.

Perlmutter, Amos. *Israel, el Estado Repartido. 1900- 1985*. Espasa Calpe, Madrid, 1987.

Persico, Joseph E. *Nuremberg, Infamy on Trial*. Penguin Books, New York, 1994.

Pollack, Kenneth M. *The Threatening Storm. The Case for Invading Iraq*. Ramdon House, New York, 2002.

Polmar, Norman; Allen, Thomas B. *Spy Book. The Encyclopedia of Espionage*. Random House, New York, 2004.

Posner, Gerald L.; Ware, John. *Mengele: the Complete Story*. Cooper Square Press, Lanham, Maryland, 2000.

Prados, John. *President's Secret Wars*. Elephant Paperbacks, Chicago, 1996.

Proll, Astrid. *Baader Meinhof: Pictures on the Run 67-77*. Scalo Publishers, Londra, 1998.

Rabin, Yitzhak. *The Rabin Memoirs*. University of California Press, California, 1996.

Ramen, Fred. *Reinhard Heydrich. Hangman of the 3rd Reich*. Rosen Publishing Group, Londra, 2001.

Raviv, Dan; Melman, Yossi. *Every Spy a Prince*. Houghton Mifflin Company, Boston, 1990.

Friends in Deed. Inside the US-Israel Alliance. Hyperion, New York, 1994.

Reeve, Simon. *One Day of September. The Full Story of the 1972 Munich Olimpics Massacre and the Israeli Revenge Operation "Wrath of God"*. Arcade Publushing, New York, 2000.

Rhodes, Anthony. *The Vatican in the Age of the Cold War 1945 – 1980*. Michael Russell Publishing Ltd., New York, 1992.

Rosaler, Maxine. *Hamas: Palestinian Terrorists*. Rosen Publishing Group, New York, 2002.

Rosenberg, Joel C. *The Last Jihad*. Forge Books, New York, 2003.

Sachar, Howard M. *A History of Israel: From the Rise of Zionism to Our Time*. Knopf Publishers, New York, 1996.

Seale, Patrick. *Abu Nidal. A Gun for Hire*. Hutchinson Publisher, Londra, 1992.

Shamir, Yitzhak. *Summing Up: the Memoirs of Yitzhak Shamir*. Orion Publishing Company, New York, 1994.

Stevenson, William; Dan, Uri. *90 Minutes at Entebbe*. Bantam Books Inc., New York, 1976.

Szulc, Tad. *The Secret Alliance*. MacMillan Publishers, 1991.

Thackrah, John Richard. *Dictionary of Terrorism*. Routledge, Londra, 2004.

Thatcher, Margaret. *The Downing Street Years.* HarperCollins Publishers, Londra, 1993.

Thomas, Gordon. *Gideon's Spies. The History of Mossad.* St. Martin press, New York, 1998.

Thomas, Gordon; Dillon, Martin. *Robert Maxwell: Israel's Superspy: the Life and Murder of a Media Mogul*. Carroll & Graf Publishers, New York, 1994.

Thompson, Leroy. *Ragged War, the Story of Unconventionnal and Counter-Revolutionary Warfare*. Arms and Armour Editors, New York, 1994.

Tiersky, Ronald. *François Mitterrand. The Last French President*. Palgrave MacMillan, New York, 2000.

Tinnin, David B. *Hit Team*. Weidenfeld & Nicolson, Londra, 1976.

Trento, Joseph J. *The Secret History of the CIA*. Random House Inc., New York, 2001.

Volkman, Ernest. *Espionage, the Greatest Spy Operations of the 20th Century*. Wiley & Sons, New York, 1995.

West, Nigel. *MI5, 1945 – 1972*. Weidenfeld & Nicolson, Londra, 1982.

Wolf, Markus; McElvoy, Anne. *Markus Wolf, the Man without face*. Times Books, New York, 1997.

Woodward, Bob. *VEIL, Las Guerras Secretas de la CIA 1981 – 1987*. Ediciones B, Barcelona, 1987.

Yallop, David A. *To the Ende of the Earth. To the Hunt of the Chacal*. Poetics Products Ltd., Londra, 1993.